ARKADI ADAMOV

CU MULTE NECUNOSCUTE

CU MULTE NECUNOSCUTE

ARKADI ADAMOV

CU MULTE NECUNOSCUTE

— povestiri —

Traducere de IRINA ANDREESCU

EDITURA MILITARĂ — 1971

Coperta: **DUMITRU IONESCU**

CU MULTE NECUNOSCUTE

I

Trei buletine din Borsk

Înaintînd treptat pe escalator, mulţimea compactă se tîra încet în sus, ca o panglică lungă şi pestriţă. Iar în întîmpinare cobora un torent de chipuri din cele mai deosebite: tinere, împurpurate de frig şi zîmbitoare, sau în vîrstă, îngîndurate, nedormite, purtînd urme de griji şi emoţii.

Lui Serghei îi plăcea să privească atent chipurile ce pluteau prin dreptul lui, străduindu-se să surprindă în ele tipicul, acel ceva care le deosebea unul de altul, şi uneori, rîzînd, rămînea surprins de descoperirile-i neaşteptate şi mărunte.

După un minut, părăsind escalatorul ce-i pleca de sub picioare, păşi mecanic pe lespedea de marmură a vestibulului şi, tîrît de torentul de oameni, urcă treptele largi spre ieşirea învăluită în aburi a metroului.

Ajuns în sfîrşit în piaţă, trase adînc în piept aerul proaspăt, geros şi, după cum îi era obiceiul, privi ceasul rotund, încărunţit de nea, înălţat în mijlocul pieţei pe un postament înalt.

„Aşadar, se gîndi el, cu tot gerul, viforul şi atlasul lui Vitea, înaintăm normal, după grafic".

În anul acela iarna era foarte grea. De două luni gerul nu mai voia să se ogoiască şi ningea, ningea mereu, cu nemiluita. În ajun, duminică, fusese cu Vitea la schi, spre Izmailovo. Schiaseră patru ore în şir şi drăcuşorul, neobosit, zbura de pe deal ca o nălucă. Ajuns pe culme, Serghei abia se pregătea să-şi găsească un loc de coborîre şi-şi făcea curaj, că Vitea, ca o mingiuță albastră, se și avînta în zbor la vale. Rușinat, Serghei pornea cît putea de repede după el. Ultimii metri Vitea se rostogolea, urlînd de fericire.

Duminica, totdeauna luau masa la bătrîni. Iar după matineu venea și Lena acolo.

Azi dimineață, Vitea tușise puțin, iar Serghei și Lena au schimbat priviri îngrijorate. „Astea-s plimbările voastre cu schiurile! a spus supărată Lena. Nu vă mai las singuri!" Dar Serghei știa că Lena, ca în fiecare iarnă, cuprinsă de frica gripei, îi amenința că nu-i mai lasă la schi, fără să se țină de cuvînt; de altfel schiul n-avea nici o legătură cu asta.

Dimineața Serghei pleca totdeauna de-acasă împreună cu Vitea. Și pe drum începea „lecția de geografie". Bunicul îi dăruise nu de mult lui Vitea un atlas. Zile întregi, băiatul studia hărțile și-i uluia pe părinți cu descoperirile făcute. La fel și-n dimineața asta, în drum spre școală.

— Tăicuțule, a început Vitea, cîți Washingtoni sînt în America, știi? Și a continuat tot el: Trei!

— Cum adică, trei? s-a mirat Serghei.

— Uite-așa! Capitala, și alte două orașe în statele Texas și Oklahoma!

— Ei, taci!

— Da, da! Și mai știi ceva? Există acolo Moscova și Petersburg.

— Mda! a consimțit distrat Serghei, mirîndu-se în sinea sa de descoperirile copilului.

— Tăicuțule, nu s-a lăsat Vitea, de ce în Franța există Orléans, iar în America New Orleans? Și tot la fel...

— Ia nu mai vorbi atîta pe frig! l-a întrerupt Serghei. Nu vezi că tușești?

După ce și-a lăsat băiatul la școală, Serghei a pornit mai departe, spre metrou. A ieșit ca de obicei în piața Maiakovski, a străbătut pe jos un cvartal de pe strada Gorki, a traversat piața Pușkin spre Telegraful Central și a cotit spre minister. Totdeauna își calcula astfel drumul, pe minute, încît la ora nouă fix intra în holul răsunător, prezenta santinelei legitimația și, discutînd cu colegii, urca cu liftul la etajul al treilea.

La fel și în dimineața aceasta.

Intrînd în biroul său, Serghei îşi scoase paltonul, şi-l atîrnă în dulap, apoi îşi frecă mîinile îngheţate, se aşeză la birou şi-şi aprinse cu satisfacţie o ţigară. Prima ţigară era totdeauna cea mai gustoasă.

Chiar atunci, pe neaşteptate, sună unul dintre telefoane. „Aşadar, începe“, observă el în sinea sa, şi ridică receptorul.

— Ordonaţi, Piotr Ivanovici !

— Te rog vino pînă la mine, Serghei Pavlovici !

După cinci minute intra la secretariatul şefului Direcţiei.

— E singur ? întrebă pe secretar, arătînd cu capul spre uşă.

— L-a chemat şi pe Svetlov, răspunse acesta şi adăugă semnificativ : E luni, zi grea, Serghei Pavlovici.

Serghei dădu înţelegător din cap.

În cabinetul spaţios al şefului Direcţiei, cei doi vorbeau cu glas scăzut la birou. Cînd Serghei intră, îşi ridicară capul amîndoi odată.

— Ia loc, îl invită şeful, arătîndu-i al doilea scaun din faţa biroului.

Era totdeauna reţinut, calm, şi cînd zîmbea, arareori, o făcea cu zgîrcenie. Părul blond, tuns scurt, pieptănat cu cărare, îi ascundea cărunţeala, dar pe faţa slabă şi rumenă se desluşeau puternic ridurile din jurul ochilor şi de la colţurile gurii.

Svetlov, în schimb, era tînăr, energic, pe obrajii lui tari, bucălaţi, strălucea o roşeaţă sănătoasă, iar în mîinile lui mari, stiloul negru părea un chibrit ars.

În faţa lui Svetlov, pe o măsuţă lipită de birou, se aflau vrăfuite dosare groase, ticsite de hîrtii.

— Salutare, Serghei Pavlovici ! spuse el. Ai avut noroc de timp frumos. Sigur, ai fost ieri cu schiurile.

— Am fost, zîmbi Serghei cu bonomie.

— Eu cu Vera am fost la Turist. Acolo să vezi dealuri !

— Hai că v-aţi dat drumul ! zîmbi şeful. La treabă ! Raportează toată situaţia de la început. Şi nu te grăbi, ca să chibzuim lucrurile.

Svetlov răspunse cu aceeaşi uşurinţă şi degajare cu care vorbise de schiuri :

— Să începem cu escrocheriile, Piotr Ivanovici.

— Poftim !

— Escrocheriile în stil mare, cu maşini. Patru cazuri.

— Trei, îi corectă Serghei.

— S-au făcut patru, replică Svetlov. Am mai primit o sesizare.

Serghei clătină din cap :

— Acţionează un grup primejdios.

— Exact, continuă Svetlov. Sînt din cei în ce mai îndrăzneţi şi obraznici ! Ca să înlăture bănuiala victimelor, le lasă buletine de identitate.

— Ştiu, dădu Serghei din cap.

Svetlov zîmbi şiret :

— Nu ştii altceva : toate sînt furate. Nici fotografiile nu le-au schimbat : mizează pe credulitatea celor pe care îi escrochează.

— Şi asta ştiu.

— Dar că din patru buletine găsite, trei sînt emise şi ştampilate în oraşul Borsk, asta ştii ?

— Interesant...

— Păi cum ! E un fir. Deocamdată, singurul. Şi-acum, în privinţa somniferelor, Piotr Ivanovici. Pot să continui ? se întoarse Svetlov spre şeful Direcţiei.

— Stai puţin ! Serghei Pavlovici, ai ceva de adăugat ? Doar Borskul e în zona dumitale.

— Deocamdată nu.

— Bun. Mai departe ! Şi şeful Direcţiei îi făcu semn lui Svetlov.

— Şi-acum, continuă cu însufleţire Svetlov, ultimul caz. Într-un tren de cursă lungă, mai mulţi indivizi au făcut cunoştinţă cu victima lor, un om care mergea la Moscova după cumpărături. Avea bani mulţi la el. L-au invitat la vagonul restaurant, i-au turnat somnifer în vin, apoi i-au furat banii, obligaţiile şi actele. Intoxicat de cantitatea mare de somnifer, omul a murit, ridică Svetlov un deget. Dar există un amănunt.

Serghei asculta cu un interes crescînd. În cazul escrocheriilor cu vînzarea maşinilor, infractorii, dîndu-se drept funcţionari ai unei instituţii care avea chipurile cîteva automobile disponibile, luau banii victimelor pentru încheierea formelor, şi, lăsînd buletinele, dispăreau, dar iată că şi aici firul ducea tot spre Borsk ! Poftim, au început şi cu somniferele acum !

— ...Un amănunt care mie mi se pare semnificativ, continuă Svetlov. Întîmplarea aceasta s-a petrecut pe linia Moscova-Borsk. Înțelegi ? Îl privi pe Serghei.

— Dar sînt peste douăzeci și patru de ore de drum, clătină Serghei din cap. Iar trenul trece și prin alte orașe.

Serghei replica mai mult datorită faptului că era surprins, dar în sinea sa începea să-și dea seama că în tot ce spune Svetlov e o legătură logică.

— De ce crezi că acționează un singur grup ? întrebă Serghei. Doar s-au folosit diferite metode !

Svetlov zîmbi cu șiretenie :

— De ce ? Iată de ce. Am spus că din cele patru cazuri de escrocherie, trei dintre buletinele lăsate au fost emise la Borsk. Așa. Iar al patrulea... Ei bine, al patrulea a fost furat de la omul pe care l-au adormit în tren ! Așadar, și-au schimbat metoda, ca să spun așa. Și cu ce l-au adormit ?... Deschise grăbit unul dintre dosare și, căutînd ceva, începu să răsfoiască paginile capsate. Apoi spuse denumirea somniferului.

De uimire, Serghei fluieră ușor.

Șeful Direcției își aprinse fără grabă o țigară, întinse pachetul peste birou subalternilor săi și se lăsă pe speteaza fotoliului :

— Toate converg spre Borsk, spuse el fără grabă. Ai, cum s-ar spune, toate atuurile în mînă, Serghei Pavlovici. Ocupă-te numai de asta. Toate celelalte probleme lasă-le locțiitorului. Acum, împreună cu Svetlov, la treabă ! Peste două ore să fie gata primul plan de măsuri operative. După-amiază iei avionul spre Borsk. Trebuie să ne grăbim. În fiecare clipă ne putem aștepta la o nouă crimă. Grupul este primejdios. Ați văzut, au început cu escrocherii, acum somnifere, un om ucis... Te poți aștepta la orice de la ei. Să nu pierdem timpul ! repetă el hotărît.

— Am înțeles, Piotr Ivanovici !

— Bun. În general cum o duci ?

— Mă înec în hîrțoage, Piotr Ivanovici. Asta însă da, activitate !

— Știu că în fundul sufletului duci dorul miliției judiciare, zîmbi șeful direcției, și în glasul lui se ghicea o notă de căldură.

— Dar, se pare că nu sînt singurul, zîmbi și Serghei.

— Nu, nu ești singurul... Ei bine, acum la treabă. Pe cine iei cu dumneata ?

— Pe nimeni. Am la Borsk un om de nădejde.

— Cine e ?

— Lobanov Aleksandr Matveevici. De curînd a fost numit șeful Miliției judiciare de acolo.

— Mi se pare că ați lucrat împreună la Direcția generală.

— Exact. Opt ani.

— Ne-am înțeles deci. Și șeful Direcției lovi cu palma în birou, dînd să se înțeleagă că discuția s-a terminat. Peste două ore aștept planul vostru. Asta-i tot, sînteți liberi.

Serghei și Svetlov se ridicară în același timp de pe locurile lor și, împărțind în două vraful de dosare, ieșiră din cabinet.

Uriașă, în două culori, sala de așteptare a aeroportului trăia ca-ntotdeauna o viață gălăgioasă, încordată, plină de animație, alcătuită din sute de vieți omenești separate, care, pentru o clipă, se întretăiau deodată în această sală, din sute de vieți, intenții și dorințe, caractere și temperamente, amărăciuni și bucurii, adunate prin voința întîmplării într-un singur mănunchi și avînd aceeași intenție : de a zbura — undeva, pentru ceva — dar neapărat de a zbura mai repede, de a zbura imediat spre toate colțurile țării nesfîrșite, de necuprins. Tulburați sau liniștiți în aparență, mîhniți sau bucuroși, oamenii se îmbulzeau în fața nenumăratelor ghișee, birouri de informații, bufete, lîngă tabloul luminos uriaș, cît tot peretele, pe care erau indicate itinerariile, sau ședeau în fotoliile adînci, înșirate la nesfîrșit prin toată sala, răsfoiau ziare și reviste, parcurgeau cu privirea telegrame, reportaje, însemnări scurte, sau numai titlurile articolelor, pentru că ritmul trepidant de viață al aeroportului, tulburarea și așteptarea nu le permiteau să se concentreze la nimic altceva. Cineva făcea observații unor copii care se obrăzniciseră, negăsindu-și locul, mamele căutau să-i așeze pe genunchi și se străduiau să-i adoarmă.

Din cînd în cînd, vuietul acesta de voci era acoperit de zgomotul puternic și îndepărtat al motoarelor de avioane ce se încălzeau, aducînd în sală un nou val de neliniște și emoții.

Serghei stătea într-unul din fotolii, cu fața acoperită de gulerul ridicat al paltonului, izolîndu-se parcă astfel de agitația din jur. La picioarele lui se afla o geantă mare, modernă, cafenie, cu cataramă de alamă la mijloc. Cine îl privea dintr-o parte, putea crede că Serghei moțăie. De fapt însă nu dormea, ci medita: gînduri fugare, frînte, îi treceau prin minte. Și peste toate, imaginea lui Vitea, care îi ajutase grăbit să-și pună lucrurile în geantă. Oare cu ce avion va zbura? Cu „Tu" sau „Il"? Reactorul „Tu" îl plăcea mai mult. Apoi Serghei își aminti biletul lăsat Lenei. În timp ce-l scria, Vitka îl tot trăgea de braț, vorbindu-i: „El spune că Mississippi cu afluentul său Missouri e mai lung cu trei sute de kilometri. Dar asta-i necinstit! Cum să pui la socoteală afluentul?". În ușă l-a îmbrățișat pentru ultima oară. Vitea s-a atîrnat de gîtul lui și, cu glas scăzut, preocupat și atent, l-a întrebat: „Tăicuțule, n-ai uitat pistolul? Unde l-ai pus?" Era foarte mîndru de tatăl său și de munca lui, și asta îi făcea plăcere lui Serghei.

Dar acum își alungă aceste gînduri despre fiul său, străduindu-se să se concentreze asupra treburilor. Dar gîndul, neastîmpărat, îi zbură acum la Sașa Lobanov. Oare cum o duce? Și cum se împacă acum cu noul loc de muncă? Sașka e un om înflăcărat și ia totul în glumă. Trebuie să-l cunoști, ca să-l apreciezi. Și-n fața ochilor lui Serghei apăru statura aproape pătrată a lui Sașa Lobanov, adică acum a lui Aleksandr Matveevici Lobanov, moțul lui blond, ochii la fel de șireți, nasul cîrn, plin de pistrui, pe care tot timpul și-l încrețea în mod caraghios. Ei, Sașa, Sașka... De cîți ani sînt prieteni? S-au cunoscut la Direcția miliției judiciare. Sașa intrase acolo cu un an și jumătate înaintea lui Serghei. Așadar, prietenia lor numără vreo doisprezece ani, dacă nu și mai mult. S-au împrietenit cu ocazia primului caz de amploare, „Afacerea Pestriților". Serghei își aduce aminte bine de cazul acesta. Cum a venit, în calitate de „frate", la Katia Garanina, adică la Katia, și atît, care pe vremea aceea nu era Garanina... Au pierdut numai un cîine, pe Fleita. Ce cîine extraordinar! Dar pînă la urmă l-au arestat pe bătrînul bandit Grigoriev... E mult de-atunci! Și după aceea cîte cazuri le-au trecut prin mînă, cîți oameni, cei mai diferiți oameni, și răi și buni — de tot felul! Și totdeauna, alături de el au fost Sașa și Kostea Garanin. Ei, dar Garanin e și acum șef la Direcția miliției judiciare. „Totuși, o să beau cu Sașa un pahar în cinstea întîlnirii", gîndi Serghei și începu să socotească la ce oră va ajunge la Borsk. În orice caz, nu prea tîrziu. Sașa, bineînțeles, o să-l aștepte. Doar i-a telegrafiat.

— Ah, dracu' să-i ia ! auzi Serghei exclamația cuiva alături de el și ridică privirea.

Acoperind larma miilor de glasuri, difuzorul revărsă deasupra sălii de așteptare vocea egală, guturală, a crainicului.

— Avionul pentru... și crainicul numi tocmai ruta pe care trebuia să zboare Serghei, își amînă plecarea cu două ore din motive tehnice. Repet...

— Asta-i bună ! exclamă cetățeanul care ședea pe fotoliul de lîngă Serghei. Îți planifici timpul, contezi pe ceva, iar dumnealor, poftim : motive tehnice ! Ce-ar fi să scoatem și noi tot așa ziarul ? Dragi cititori, din motive tehnice apariția ziarului se amînă. Ce scandal ar ieși ! Și noi, slavă Domnului, avem destule motive tehnice !

— Totuși, mai bine așa decît din cauza timpului, remarcă Serghei. Atunci nici n-am ști cînd plecăm.

— N-aveți grijă, peste două ore se va strica și timpul ! O să vedeți !

Serghei, își privi vecinul zîmbind. Era un tînăr uscățiv, cu o căciulă cu clape, pufoasă, cu palton de stofă croit modern. La picioarele lui, o geantă ca a lui Serghei, însă neagră.

— Și dumneavoastră tot la Borsk ? întrebă Serghei.

— Exact.

— Așadar sîntem tovarăși de drum. Permiteți-mi să mă prezint : Serghei Pavlovici Korșunov. Plec în delegație.

—Pe mine mă cheamă Gheorghi Urmanski, răspunse tînărul. Lucrez la ziarul „Krasnoe znamea".

— Aha, presa ! Cu dumneavoastră trebuie să se aibă omul bine, rîse Serghei.

— Așa s-ar spune. Dar dumneavoastră unde lucrați ?

— La Ministerul Apărării Ordinei Publice.

— Oho ! Miliția ! ? Urmanski se învioră și mai mult. Păi noi sîntem de mult prieteni. Să știți că prin secția mea trec toate materialele referitoare la drujnici și la miliție. Vă lăudăm cît ne stă în puteri.

— Chiar așa, ne lăudați ?

— Neapărat. Pe drujnici îi mai criticăm uneori. Dar miliția, tabu ! Există directive în acest sens.

Urmanski clipi din ochi și Serghei zîmbi.

— Și dacă n-ar fi directive ?

— Nu căutaţi să mă prindeţi, Serghei Pavlovici, rîse Urmanski. Şi noi sîntem patrioţi. Probabil plecaţi în vreo inspecţie ?

— S-ar putea şi asta, răspunse evaziv Serghei. Dar directivele de care spuneţi, pe cît sînt de plăcute, pe-atît sînt de primejdioase. Asta-i părerea mea, cel puţin.

— De ce ?

— Pentru că dacă vreo verigă oarecare a statului iese de sub atacul criticii, începe să ruginească.

— Păi ce, noi am dat directiva ? Acolo se cîntăreşte ce şi cum, replică Urmanski, apăsînd asupra cuvîntului „acolo".

— Se mai întîmplă ca o directivă justă să fie eronat interpretată.

— Văd eu, Serghei Pavlovici, că am schimbat rolurile ! rîse Urmanski. Nu noi pe dumneavoastră, ci dumneavoastră ne criticaţi pe noi. Ştiţi ce ? Am o propunere. Ce-ar fi ca din „motive tehnice" să mergem la restaurant ? „Aeroflotul" ne-a făcut cadou, ca să spun aşa, două ore încheiate.

— Nu-i rea ideea. Subscriu.

— Ştiţi ceva ? Aplecîndu-se spre Serghei, Urmanski vorbi cu glas scăzut : Mai am o propunere. Vedeţi fata aceea ? Şi pe ea a necăjit-o vestea. Înseamnă că pleacă tot la Borsk. Hai s-o invităm !

Serghei privi în direcţia în care arătă Urmanski. Într-adevăr, într-un fotoliu şedea o tînără într-o haină neagră de blană cu o căciuliţă înaltă, pufoasă, de sub care îi ieşeau cîrlionţii blonzi. Faţa ei drăguţă părea puţin speriată, iar în ochii-i mari parcă încremenise neliniştea.

— Nu-i urîtă. Ce ziceţi ?, întrebă Urmanski cu o nuanţă de cunoscător. Călătoreşte pentru prima oară cu avionul, probabil. Vedeţi cît e de tulburată ?

— E drăguţă, consimţi Serghei, dar parcă nu s-ar cădea s-o invităm !

— De ce nu ? N-aş putea s-o invit eu singur, într-adevăr. Dar împreună... Noi, ca să spun aşa, avem cele mai bune, cele mai umanitare intenţii ! replică aprins Urmanski. Aşadar, îmi permiteţi ?

Serghei ridică din umeri :

— Mă rog, încercaţi.

Înşfăcîndu-şi geanta, Urmanski se îndreptă spre fată.

— Vă rog să mă iertaţi, îi auzi Serghei vesel. Eu şi tovarăşul meu presupunem că şi dumneavoastră mergeţi la Borsk.

Fata tresări şi-şi ridică ochii speriaţi spre el.

— Şi ce-i cu asta ?

— Ne-am gîndit aşa, pur şi simplu, să vă invităm cu noi la restaurant. Vedeţi ce figură ne-a făcut „Aeroflotul“ ? Hai, zău ! Împreună, nici n-o să simţim cînd trece timpul.

— Nu, nu, mulţumesc...

— Nu vă fie teamă ! Stăm la masă, pălăvrăgim, insistă Urmanski, şi adăugă glumeţ : Nu bem nimic. Noi sîntem oameni serioşi. Eu lucrez la ziar, iar tovarăşul meu la mi... la minister.

Serghei zîmbi în sinea sa : „Crede, probabil, că o dă gata cu ministerul meu“.

Vorbind cu înflăcărare, Urmanski încerca în continuare s-o convingă pe fată, şi ea, în sfîrşit, cu un aer oarecum resemnat, se ridică şi împreună se apropiară de Serghei.

— Să facem cunoştinţă, spuse vesel Urmanski. Dînsul este Serghei Pavlovici, pe mine mă cheamă Gheorghi, nici nu trebuie mai mult. Pe dumneavoastră cum vă cheamă ?

— Pe mine ? repetă fata. Pe mine... Marina.

— Admirabil ! Aşadar, să mergem.

Străbătură sala uriaşă toţi trei, plină de vuiet şi urcară la etaj.

În restaurant era mai multă linişte decît jos. Lîngă fereastra dinspre aerodrom găsiră o masă liberă. Urmanski, grăbit, strînse una peste alta farfuriile cu resturile cuiva care mîncase acolo şi le mută pe măsuţa de serviciu. Duse şi paharele, mari şi mici, scutură firimiturile, apoi cu un gest larg, îi invită la masă :

— Poftiţi, totul e în deplină ordine !

Serghei o lăsă pe Marina să treacă în faţă.

— Dar auzim cînd se anunţă plecarea ? întrebă fata neliniştită.

— Sigur. E difuzor şi aici, o linişti Urmanski. O clipă să fac rost de o listă. Şi privi măsuţele din jur.

Discuţia se legă treptat. De fapt vorbea mai mult Urmanski. Povestea istorii nesfîrşite şi caraghioase din viaţa redacţiei, în care el apărea întotdeauna într-o postură foarte atrăgătoare. Marina îl asculta distrată : se vedea că-i preocupată de gîndurile ei. Cînd bărbaţii aprinseră ţigările, ceru o ţigară şi începu să tragă din ea cu stîngăcie „E nervoasă", se gîndi Serghei.

— Şi dumneavoastră mergeţi în delegaţie ? întrebă el.

— Nu. Eu plec... la un unchi.

— Pentru multă vreme ? se informă Urmanski.

— Nu ştiu. Să vedem...

— Rămîneţi mai mult. Vă rog ! Am să v-arăt oraşul. Aţi mai fost la Borsk ?

— Nu.

— Ei, cum nu ! Avem un teatru admirabil, catedrale vechi, parc...

— Da, da, dădu distrată din cap Marina.

„Precis că numai de catedrale nu-i arde ei acum", se gîndi Serghei.

— Cu ce ocazie la Moscova ? îl întrebă el pe Urmanski. după materiale ?

— A, nu ! rîse ziaristul. Avem noi material suficient. Am fost la un prieten, la aniversare. M-am învoit pentru două zile.

— Cam scumpă distracţie ! observă Serghei.

— Scump, dar face ! Eu şi Valka am terminat împreună facultatea de ziaristică. O, să-l vedeţi... e în plină ascensiune, băiatul ! Priceput, are fler... Ce mai, fenomenal ! Om cu perspectivă. Cînd stai de vorbă cu el, ai impresia că ai crescut cu un cap. Ştiţi, ţi se lărgeşte orizontul. Tare-mi plac oamenii ăştia ! Acum, în special, am nevoie de el !

— De ce tocmai acum ? întrebă Serghei.

— Aşa-i piesa, ce să-i faci. Au de gînd să mă promoveze, şi un sprijin moral nu strică, explică Urmanski.

„Interesanţi sînt tinerii ăştia pe care i-am întîlnit, se gîndi Serghei. Ce-o fi de capul lui ? Cine-o fi ea ?"...

Marina nu lua parte la discuţie. Privea concentrată undeva, în spaţiu, şi îşi bea cafeaua cu înghiţituri mici. După sprîncenele-i subţiri, încruntate, îţi puteai da seama că se gîndeşte din nou la ale ei. Purta un taior elegant bleu, cu un fular siniliu în jurul gîtului, care se armoniza perfect cu părul ei blond, mătăsos şi cu obrajii ei uşor îmbujoraţi. Fără să vrea, Serghei o privea cu admiraţie.

— Marina, spuse el încetişor.

Preţ de-o clipă, fata îl privi distrată, apoi întrebă repede :

— M-aţi întrebat ceva ?

— Am impresia că vă plictisiţi cu noi, zîmbi Serghei.

— Vai de mine! Nu, nu!

— Cu mine nu s-a plictisit nimeni, niciodată, declară voios Urmanski. Îndată am să vă povestesc o întîmplare adevărată. A păţit-o unul dintre inginerii noştri. Ce mai, o schiţă umoristică gata de tipărit. A lucrat la Assuan. Şi cînd a plecat de-acolo, i-au dat ca amintire un crocodil mic. Ei, dar unul mic de tot, într-un lighenaş de zinc. Îi băgai degetul în gură, şi el ţi-l sugea cu gura-i ştirbă, şi se rostogolea prin apă. Într-un cuvînt, o minune. Şi iată că într-o zi, închipuiţi-vă...

Deodată, undeva, sub plafon, prinse glas difuzorul. Presupunerile nefaste ale lui Urmanski nu se justificară şi glasul triumfător al crainicului anunţă îmbarcarea în avion.

— Poftim! Iar au scrîntit-o! se indignă Urmanski. Cum de reuşesc s-o facă, nu mă duce capul! Lasă, Marina, am să termin povestea asta în cer.

— Dar avem locuri diferite, zîmbi fata.

— Vedem noi!

Pe aerodromul înzăpezit, în drum spre avion, merseră toţi trei strînşi unul într-altul. Urmanski se străduia s-o apere pe Marina de vîntul turbat, ca de gheaţă, care le sufla în faţă.

În avionul lung — lume multă şi agitaţie. Majoritatea pasagerilor îşi căutau încă locurile. Unii îşi scoteau paltoanele, alţii aruncau în plasele de deasupra capetelor genţi, pachete, valize, alţii se aşezau cît mai comod în fotoliile adînci, pregătindu-se pentru drumul lung.

Serghei îşi găsi cel dintîi locul şi, pregătindu-se să se aşeze, privea ce fac Marina şi Urmanski: locurile lor erau ceva mai departe. Urmanski, înalt, purtîndu-şi căciula roşcată şi pufoasă deasupra tuturor, ţinea în mîna întinsă două bilete: al lui şi al Marinei. Iată-l oprindu-se undeva, mai departe. Marina se strecurase printre fotolii, la locul ei, iar Urmanski se aplecă spre o femeie care şedea alături. După o clipă, aceasta, zîmbind, se sculă şi-şi schimbă biletul cu Urmanski.

„S-a aranjat, totuşi“, gîndi zîmbind Serghei, ocupîndu-şi locul în fotoliul său, lîngă geam.

Pasagerii se aşezau treptat şi, curînd, deasupra spetezelor înalte ale fotoliilor nu li se mai vedeau decît capetele.

Apăru o stewardesă zveltă, graţioasă, cu boneta de uniformă pusă cochet pe o parte, şi anunţă cu glas sonor itinerarul, altitudinea ameţitoare, viteza turbată a zborului care urma să aibă loc, temperatura îngrozitor de scăzută a aerului din afara avionului, apoi numi cu respect numele comandantului echipajului, care, spre bucuria tăinuită a pasagerilor, se dovedi a fi Erou al Uniunii Sovietice.

Motoarele începură să huruie. După un timp oarecare avionul tresări. Dincolo de geamuri, în întunericul care se transformase pe neașteptate în beznă, rămaseră repede în urmă luminile aerodromului. Zborul începuse...

Serghei închise ochii. Gîndurile îi zburară spre casă. Probabil că Vitea și-a făcut lecțiile și acum Lena nu mai poate să-l ia de lîngă atlas. Astăzi nu are spectacol, așa că seara e acasă, și o să-l culce ea pe Vitea. Întîi au să mănînce amîndoi în bucătărie. Poate vine și bunica. Anunțase că o să vină. Apoi se va întoarce singură acasă. De obicei seară, cînd pleca, Serghei o conducea pînă la metrou, pentru că pe străduța lor e foarte alunecos și cam întuneric...

Fără să vrea, Serghei zîmbi. Nu-și dădea seama de ce, dar încă din copilărie i-au rămas întipărite niște cuvinte din Tolstoi: „Un om cînd călătorește, prima jumătate a drumului se gîndește la ce-a rămas în urmă, iar în a doua jumătate — la ce-l așteaptă". Pe Serghei, de pildă, îl așteaptă Sașa Lobanov. Uitîndu-se mereu la ceas, se pregătește să meargă la aeroport. A aflat, bineînțeles, că avionul întîrzie...

Și-l mai aștepta pe Serghei un caz încîlcit și complex. Da, o bandă periculoasă! Are pe conștiință o crimă. Și Serghei trebuie să găsească drumul spre această bandă, spre bîrlogul ei, să străbată tot acest drum și să o lichideze. Trebuie să se grăbească, să se grăbească pînă nu apare o nouă victimă, pînă nu se săvîrșește încă o crimă.

Fără să vrea, Serghei oftă. Ce să-i faci, asta-i munca lui! În general, se descurca bine. Dar de fiecare dată cînd începea anchetarea unui nou caz complicat, avea în față o beznă de nepătruns, care-l înspăimînta. Ca bezna de dincolo de geamurile avionului. Pe geam se reflectau numai luminile dinăuntru. Din cauza lor nu puteai să vezi nici măcar întunericul. Așa era și munca lui. Trebuia să uite acum tot ce nu se referea la acest caz, ca să se poată scufunda în această beznă, să-și obișnuiască ochii cu ea și să înceapă să deslușească în fața lui cîte ceva.

Aşadar, cu ce porneşte înarmat în această afacere a naibii de încurcată ? Un plan de operaţiuni, un plan pe care l-a întocmit înainte de plecare împreună cu Svetlov, un plan în general just, deşi aproximativ. Trebuia să caute, să dibuie, asta era clar. Să caute el însuşi, şi să-i ajute şi pe alţii să caute în locurile cele mai tenebroase, printre oamenii declasaţi, aşa cum îi sugerează experienţa. Deocamdată însă, totul se clătina, totul era neclar şi întunecat. Şi trebuia să nu dea frîu liber nervilor, să nu-şi piardă capul, să nu înceapă să bîjbîie fără rost şi fără orizont. Acum ăsta era lucrul cel mai important şi mai greu. Nervii, nervii... De altfel şi criminalii au nervi. Un război al nervilor.

Serghei deschise ochii. În jurul lui oamenii citeau, vorbeau între ei, unii moţăiau cu capetele sprijinite comod de speteaza înaltă a fotoliului. Avionul tremura uşor. Pe neaşteptate, huruitul puternic al motoarelor slăbi.

— Doamne, Dumnezeule, ce are ? întrebă neliniştită o femeie din apropiere.

— Nimic deosebit, răspunse un glas de bărbat. E prea devreme să ne speriem. O să vă spun cînd va fi nevoie.

Serghei zîmbi. Apoi, fără să se grăbească, îşi aprinse o ţigară şi se uită la ceas. Oho ! Trecuse de jumătatea drumului ! Îşi aminti deodată de cunoştinţele lui întîmplătoare. Ei, sigur că Gheorghi n-o lasă pe Marina să se plictisească şi să se sperie. Probabil că încă îi mai povesteşte ceva despre cine ştie ce crocodil.

Lîngă Serghei sforăia uşor un bătrîn cu paltonul descheiat, cu guler negru de caracul, cu o căciulă tot din caracul, lăsată pe sprîncenele-i groase, cărunte. Faţa lui cărnoasă, mustăcioasă, era încruntată în somn. Ţinea pe genunchi un ziar deschis, pe care îl boţise cu palma-i grea, cu vinelei umflate. „E muncitor, bătrînul, se gîndi Serghei. Nu vrea să iasă la pensie. Mai munceşte. Oare de ce călătoreşte cu avionul ?"

Privirea îi alunecă pe ziar : un titlu ocupa întreaga pagină. „Al cincizecilea an al revoluţiei. Schimbul din Ural". Şi o fotografie superbă : un şir întreg de furnale gigantice. Iar jos, scria... Serghei se aplecă uşor şi citi : „Mîndria ţării — secţia furnale a Magnitkăi. Dar ce fotografie impunătoare ! Schimbul din Ural !

Ei, dar care-i schimbul lui Serghei ? Da, niciodată, probabil, nu vor scrie ziarele aşa : „Schimbul de la Direcţia miliţiei judiciare." Şi-apoi, ce fotografie ar putea să publice? Totuşi, Serghei zbura cu avionul într-o misiune, zbura cine ştie unde ca să-i găsească pe criminali, ca să nu le dea timp să săvîrşească o nouă crimă. Şi-acum, în jurul lor sînt oameni. De ce aceşti oameni nu se sinchisesc de ce se întîmplă? Nu observă? Li-e teamă? Ori consideră că nu-i priveşte şi că, şi fără asta, au destulă bătaie de cap?

Nu-i nimic. Serghei îi va găsi pe toţi aceşti oameni, şi-i va convinge, îi va obliga să-l ajute. Cîţi dintre aceştia întîlnise el în anii de cînd lucra!

Cei mai mulţi îl ajutau. Majoritatea. Dar nu toţi... Totuşi, acela care măcar o dată a ajutat cu adevărat pe unul ca el şi care a riscat măcar o singură dată, simţind înflăcărarea luptei, acum îl va ajuta...

În clipa aceea auzi glasul sonor şi uşor solemn al tinerei stewardese:

— Cetăţeni pasageri, vă rog să vă puneţi centurile. Ne apropiem de Borsk. Avionul se îndreaptă spre locul de aterizare.

Serghei îşi lipi faţa de geam.

Departe, jos, în bezna neagră de sub ei, roiau luminiţe vesele: avionul făcea un viraj deasupra oraşului. După un minut luminiţele apărură din nou, de data asta mai aproape. Acum, cu ajutorul lor, se puteau desluşi străzi, bulevarde, pieţe. Luminiţele acestea, prinse parcă în fire nevăzute, se transformau în nişte coliere lungi şi complicate.

Vuietul motoarelor se înteţi. Părea că avionul s-a îngreunat şi că, nesigur, alunecă undeva, tresărind şi legănîndu-se de oboseală. Luminile de jos nu se mai vedeau. Oraşul rămăsese undeva într-o parte.

Bătrînul de alături se trezi, se foi în fotoliu, îşi îndreptă căciula cu un gest obişnuit al mîinii, îşi netezi mustăţile şi îl întrebă răstit pe Serghei:

— Se cheamă c-am ajuns:

— Am ajuns, tătucule, am ajuns! Teferi şi nevătămaţi.

— Ei, slavă domnului! Dar ce întuneric!

Avionul atinse moale pămîntul şi continuă să ruleze, tresăltînd pe neregularităţile pistei. Prin geamuri începură să se zărească luminile roşii de aterizare. Pasagerii priveau afară, vorbind cu însufleţire între ei. Cei mai nerăbdători, ridicîndu-se își luau din plasă lucrurile, își încheiau preocupați paltoanele, se strecurau cu stîngăcie printre fotolii.

Abia cînd se trezi pe culoarul îngust dintre fotolii, înaintînd încet spre ieșire, Serghei își aminti de cunoștințele lui întîmplătoare și-i căută cu privirea. Zări îndată silueta înaltă a lui Urmanski. Acesta îi făcu semn cu mîna, parcă salutîndu-l sau poate luîndu-și rămas bun. Pe Marina n-o văzu. Serghei flutură și el din mînă. Cine știe dacă se vor mai întîlni vreodată!

Ar fi putut oare Serghei să prevadă în ce împrejurări neașteptate și complicate va avea loc o nouă întîlnire între ei?

Pe scara înaltă, ce se legăna ușor, pasagerii coborau încet pe pămîntul înzăpezit, zgribulindu-se din cauza vîntului pătrunzător.

Jos, mai mulți oameni veniseră în întîmpinare.

De îndată ce Serghei coborî, un om cu căciulă și cu gulerul paltonului ridicat se năpusti spre el:

— Serghei!

Stîngaci, omul îl îmbrățișă, își vîrî fața udă în obrazul lui Serghei. Apoi, grăbit, îi luă geanta.

Era Sașa Lobanov. Fața lui lată, înroșită de ger, strălucea de bucurie.

— Să mergem, bătrîne, să mergem! îl zori el. În cinstea înaltului oaspete s-a aliniat o gardă de onoare, uite colo. Și arătă cu mîna spre clădirea luminată a aeroportului. Apoi, privind în jur, strigă: Nikolai!

Din grupul celor veniți în întîmpinare se desprinse un om. Apropiindu-se, acesta se prezentă:

— Locțiitorul șefului secției Miliției judiciare, căpitanul de miliție Hramov.

— Asta școală! spuse cu mîndrie Lobanov, și-i întinse geanta lui Hramov: Ține-o!

— Lasă, că n-am cine știe ce bagaj! replică Serghei, luîndu-și geanta înapoi. O duc singur.

— Ce mai șefi sînt astăzi! spuse cu glumeață părere de rău Lobanov. Nici nu te lasă să-i servești!

În mașină, în timp ce se îndreptau spre oraș, el îi spuse în șoaptă:

— Vii direct la mine.

— Nu, mai întîi la hotel, replică Serghei.

— Ce să faci la hotel ? se indignă Saşa. Ce, ai venit la străini ?

Serghei zîmbi.

— Spune mai bine cinstit că n-ai făcut rost de cameră.

— Adică cum vine asta, că n-am făcut rost ? ! Se poate ca noi să nu facem rost de ceva, dacă e nevoie ? Ai cameră...

— Atunci, hai la hotel !

— Ce mă fac cu tine ? ! exclamă amărît Lobanov. Şi eu care voiam să-ţi ofer o atmosferă familială, plăcută !

— Mai întîi însoară-te, şi-apoi creează atmosfera.

— Zău ? Faci vreo aluzie ? Bun. Chiar mîine mă însor.

Şoferul hohoţi scurt. Serghei rîse şi el. Numai Hramov, care stătea în faţă, alături de şofer, rămase imperturbabil.

— Ascultă, Vanea, la hotel „Central" ! dădu dispoziţie Lobanov. Să demonstrăm şefului că totul a fost prevăzut. Altfel, e totul în ordine ? îl întrebă apoi pe Hramov, făcînd un gest expresiv cu mîna.

— Da, să trăiţi !

— Primirea ta a fost prevăzută în două variante, îi explică Lobanov lui Serghei, în timp ce ochii îi străluceau ca unui băieţandru. Doar îţi cunosc caracterul dificil.

Era nespus de fericit că-şi vede prietenul. Bucuria pur şi simplu îi ieşea prin toţi porii şi, pentru o clipă, uitase de toate grijile, emoţiile şi neplăcerile care, la drept vorbind, îl aduseseră pe Korşunov aici.

Între timp, maşina străbătea în viteză străzile animate ale oraşului, se zăreau vitrinele magazinelor nu prea mari, luminile şi afişele pestriţe ale cinematografelor.

— Noua clădire a Poştei ! anunţă Lobanov cu mîndrie. Uită-te şi tu ce frumuseţe ! Ceva mai mică decît cea de la Moscova, dar tot atît de arătoasă. Aici e Casa de cultură a constructorilor. Să vezi ce grozavă e ! Nici la Moscova nu găseşti aşa ceva ! O nebunie !

— După cum văd, în şase luni ai şi ajuns să fii un patriot al oraşului ! zîmbi Serghei.

— Pardon, în cinci luni !

— Exact, şi te pomeneşti că ţi-ai găsit şi o logodnică ? Parcă aşa te lăudai ?

— Cînd șeful ți-ordonă să fii erou... Dar deodată, întrerupîndu-se, Lobanov spuse preocupat: Am ajuns la hotel. Poftim!

Mașina se oprise în fața unei intrări puternic luminate.

Coborînd pe trotuar, Lobanov își ridică mirat sprîncenele.

— Ia te uită! îi spuse el lui Hramov, arătînd spre o „Volgă“ verde din apropiere. Mașina noastră de serviciu! Ce-o fi căutînd aici?

Fața lui rumenă se concentră.

— Vezi ce e. Iar eu îl duc pe Serghei Pavlovici în cameră. Hai, Kolea, mai repede! E ceva aici care nu-mi place.

Hromov dădu din cap și, grăbit, intră în hotel.

Ieșind din mașină și mulțumind șoferului, Serghei întrebă:

— Ce s-a întîmplat?

— Nu știu, răspunse preocupat Lobanov. S-a dus Hramov să vadă. Mergem?

În holul mare și înalt era multă lume. La ghișeu, cîțiva cetățeni gălăgioși pretindeau camere.

Lobanov dispăru o clipă după îngrăditură, apoi ieși, ținînd în mînă un pătrățel albastru de carton.

— Etajul doi, să mergem, spuse el.

Pe scară, Serghei îl întrebă:

— Ce s-a întîmplat?

— Deocamdată nu se știe nimic precis. Ceva cu o femeie. Au chemat Salvarea. De acolo, probabil că ni s-a comunicat și nouă.

— Hm! clătină Serghei sceptic din cap.

Camera era destul de spațioasă și plăcută.

Lobanov o cercetă cu atenție și spuse satisfăcut:

— E-n regulă. Uite aici baia și toaleta. Iar dincoace, trase el draperia, e, ca să zic așa, dormitorul.

Lîngă fereastră, pe o măsuță elegantă, se afla telefonul, iar sub cristalul mesei se afla listă cu numerele de telefon mai importante. Lîngă pat, o masă rotundă, acoperită cu un tișlaifăr pestriț. Alături de masă, pe un scaun, o mică valiză. Arătînd-o, Serghei întrebă:

— Asta a cui e?

— A noastră, răspunse scurt Lobanov. Hai să ne dezbrăcăm. E cald aici. Și-și scoase paltonul.

După cîteva minute se auzi o bătaie în ușă.

— Da! strigă Lobanov.

Intră Hramov şi închise bine uşa în urma lui. Pe faţa-i prelungă, uscăţivă, nu se putea citi nimic.

— Ei, Kolea, ce s-a întîmplat ? întrebă nerăbdător Lobanov.

— Permiteţi să raportez ? spuse acesta, privindu-l pe Serghei.

— Hai, dă-i drumul ! Şi stai jos !

Hramov îşi scoase căciula şi se aşeză pe scaun.

— Necazuri, Aleksandr Matveevici, spuse el, adresîndu-se, de astă dată, lui Lobanov. La 216 a murit o femeie.

— Cum a murit ? !

— Otrăvită.

— Era singură ?

— În cameră a fost cineva.

— De ce-a venit ?

— În registru a scris : „Chestiuni personale". Iar printre lucrurile ei s-a găsit o scrisoare. Scurtă. Un singur rînd : „Vino, trebuie să stăm de vorbă pentru ultima oară".

Se lăsă tăcerea. Apoi Serghei întrebă :

— Nu s-a stabilit cu ce a fost otrăvită ?

Hramov tăcu puţin, apoi răspunse :

— Păi tocmai asta e, că s-a stabilit. Cu un somnifer. O doză mare.

— Cuuuum ? !

Lobanov se săltă de pe locul său.

— Chiar aşa, Aleksandr Matveevici.

— Şi cînd a murit ? întrebă repede Serghei. Măcar aproximativ.

— Acum vreo două ore.

„Iată că s-a întîmplat ceva şi mai grav, se gîndi Serghei. Nu s-a lăsat aşteptat".

Se sculă, cu un gest obişnuit îşi îndreptă tocul pistolului, şi-l întrebă pe Hramov :

— Grupa a terminat cercetările ?

— Mai este aici.

— Să mergem.

II

Într-o casă, apoi la gară

Se întîlniră seara, conform înţelegerii, la colţ, lîngă hotel —, un om înalt, voinic, de vreo cincizeci de ani, care începuse să se cam îngraşe, cu paltonul larg, de culoare închisă, cu fularul roşu-aprins, iar pe cap cu căciulă pufoasă de castor, şi un flăcău tot înalt, dar mlădios, cu mustăcioară neagră pe faţa-i smeadă, prelungă, cu o canadiană sofisticată, verde, închisă cu fermoar în faţă, şi cu o şapcă de culoare bej, păroasă.

— E totul în ordine, sper ? întrebă vesel flăcăul.

— La noi nu se poate altfel. E timpul să bagi asta la cap.

— Tamarocika ne aşteaptă...

— Ştiu. Dar Vasili ?

— Vine şi el acolo !

Omul în vîrstă săltă mîneca paltonului şi se uită la ceas :

— E timpul. Totul trebuie bine gîndit şi calculat, Alek, astfel ca la gară treaba să meargă ceasornic... Zîmbi şi-şi lovi cu degetul ceasul. Ne-aşteaptă o operaţiune complicată. Prima de acest fel.

— După mine, poate să fie şi ultima, replică nepăsător flăcăul.

Porniră grăbiţi pe o stradă slab luminată, cu puţini trecători.

— N-ai obosit, Alek, să rişti mereu ? îl întrebă prudent cel în vîrstă, strîngîndu-şi mai bine fularul la gît : vîntul rece îi sufla drept în faţă.

— Riscul e pasiunea mea ! bravă tînărul. Ştii, din copilărie am visat chestii de-astea.

— Ei, chiar din copilărie ? zîmbi din nou cel în vîrstă. Eşti un romantic, Alek. Ai grijă, te rog, adăugă preocupat, să se creeze o atmosferă cît mai firească şi amicală. Tamara e un om cu toane.

— Superbă femeie !

— Lasă asta ! îl întrerupse supărat cel în vîrstă. În treburile noastre, Alek, principalu-i O.S.M. Ai auzit ?

— Ce mai e şi asta ?

— O.S.M. ? Organizarea ştiinţifică a muncii. Ar fi trebuit să ştii.

Flăcăul izbucni în hohote de rîs.

— Tata nu m-a învăţat aşa ceva.

— Ei, uite că te-nvăţ eu.

Ultimele cuvinte răsunară aspru şi autoritar. Conversaţia se-ntrerupse.

Curînd cotiră din nou pe o stradă animată, nu departe de locul unde se întîlniseră. Flăcăul privea mereu cu coada ochiului spre însoţitorul său : faţă lată, puhavă, de nepătruns, buze groase, strînse puternic. „Un om de fier, se gîndi el. N-are loc pentru emoţii. Şi ce treabă îl aşteaptă..."

Flăcăul nu ştia prea multe... şi nici nu trebuia să ştie.

— Uite, acolo e staţia, arătă spre un mic grup de oameni din apropiere. Vine „trei" !

Vru să fugă, pentru că troleibuzul, acoperit de gheaţă şi zăpadă, se apropie de staţie. Dar omul în vîrstă, de parcă nici n-ar fi auzit, se apropie de marginea trotuarului şi făcu semn cu mîna. Un taxi opri în faţa lor.

— Urcă ! făcu el un semn cu capul. Trebuie să ne grăbim.

Şi urcîndu-se lîngă şofer, îi dădu adresa.

Flăcăul îl privi uimit, dar tăcu.

Merseră destul de mult. Pe neaşteptate începu să ningă — o ninsoare deasă şi lipicioasă. Ştergătoarele parbrizului se mişcau scîrţîind într-o parte şi-n alta, nereuşind să-ndepărteze toată zăpada. Şoferul privea încordat, aplecîndu-se înainte şi înjurînd înfundat. Maşina derapa la cotituri. Motorul vechi tuşea mereu şi şoferul trăgea cu furie de manetă, schimbînd vitezele. Pasagerilor săi tăcuţi nu le acorda nici un fel de atenţie. Numai cînd, în sfîrşit, ajunseră la adresa indicată, opri maşina, oftă uşurat, îşi şterse fruntea nădușită şi spuse supărat :

— Tehnica, lua-o-ar... Şi n-o mai scot la fier vechi, şefii ăştia !...

— Ce-ai cu ei ? îl întrebă cel în vîrstă, scoţînd greu portofelul din buzunarul pantalonilor.

— Oameni fără cap şi fără pic de iniţiativă ! dădu şoferul din mînă.

— Da, fără iniţiativă nu poţi să ridici nici o copeică din drum ! rîse flăcăul din spatele lui. Şi după un ac, mă-nţelegi, trebuie să te-apleci.

Pasagerul în vîrstă îl privi sever şi spuse :

— Totdeauna trebuie să te sprijini pe opinia publică. Ea o să te susţină. Cît avem de plată ? Şi se plecă spre contor.

Şoferul rîse şi-l privi, fără să spună nimic. Dar privirea lui se concentră pentru o clipă, de parcă s-ar fi străduit să-şi amintească ceva. Omul în vîrstă surprinse căutătura şi-l întrebă cu răceală :

— Ce te uiţi ?

— Aşa. Am impresia că v-am mai dus o dată, nu de mult.

— Nu, dragul meu, n-aveai cînd să mă duci. Astăzi vin prima oară în oraşul vostru. Şi-i primul taxi pe care-l iau. Ţine, şi-i întinse banii. Restul păstrează-l, ca altă dată să nu mai faci confuzii.

Cînd pasagerii coborîră, şoferul se aplecă spre fereastra laterală, privi în urma lor, apoi strînse din umeri şi porni motorul.

Cînd se îndepărtară de maşină, flăcăul întrebă :

— De ce am coborît aici ?

— Ce-ai fi vrut, să oprim în faţa casei ? Dracii ăştia de şoferi au o memorie profesională ! N-ai auzit ? Şi eu l-am recunoscut.

— Păi n-ai venit chiar acum cu avionul ?

— Dar nu întîia oară.

— Oho ! Şi dumneata ai memorie profesională ! rîse tînărul.

— Abia acum ai observat ?

Ajungînd la colţ, cotiră, într-o ulicioară şi după cîteva case intrară într-o curte mare, neluminată.

Scuturîndu-se de zăpadă în holul întunecat, urcară la etaj şi sunară la o uşă.

Le deschise o tînără zveltă, cu părul negru, în pantaloni sport şi pulover.

— Ei, în sfîrşit ! exclamă ea. Vasea vă aşteaptă.

Noii veniţi se dezbrăcară într-un antreu plin de mobile, apoi tînăra îi conduse în cameră.

Deasupra mesei rotunde ardea un bec mare, sub un abajur de mătase, lîngă divan se afla un lampadar, lîngă fereastră, deasupra toaletei, ardea alt bec.

— Îmi place să fie multă lumină, explică fata.

Lîngă masa rotundă şedea pe scaun un om cu mustăţi roşcate, de morsă, pe faţa-i palidă. Părul cînepiu, rar, pieptănat lins pe spate, îi dezgolea chelia mare de pe tîmple. Pe masă — o sticlă de coniac şi nişte gustări.

— Luaţi loc, Semion Trofimovici, spuse fata. Şi tu, Alek. Veniţi din ger, beţi cîte un păhărel.

Omul în vîrstă îl privi atent pe cel aşezat la masă şi-i spuse tăios fetei :

— Ia sticla de-aici ! Aţi şi găsit timp de băutură !

— Ei, mare lucru ! răspunse capricios fata. Aşa, un pic, nu strică !

Cu toate acestea, ascultătoare, puse sticla în bufet şi, întorcîndu-se spre masă, îşi luă din scrumieră ţigara începută.

— Poate totuşi luaţi o gustare ? întrebă ea. Totuşi...

— Nu ne e foame. Sîntem sătui, o întrerupse omul în vîrstă, aşezîndu-se pe divan. Peste o oră trebuie să fim în gară, şi văd că nu eşti încă îmbrăcată.

— Într-o clipă sînt gata !

— Dacă vrei, te-ajut şi eu, spuse vesel tînărul, zîmbind cu toţi dinţii albi, strălucitori.

— Mulţumesc, mă lipsesc, i-o tăie semnificativ fata.

— Vai-vai, scumpo ! Nu ştii de glumă !

— Gata ! îi întrerupse omul în vîrstă, schimbînd cu fata o privire rapidă. Ascultaţi aici ! Iar tu, Vasili, poţi să mănînci, tu într-adevăr eşti flămînd, se adresă omului tăcut care şedea la masă, apoi se lăsă pe speteaza divanului, îşi aprinse fără grabă o ţigară, gîndindu-se la ceva, apoi tot aşa, tacticos, continuă : La gară mergeţi voi doi : tu, Tamara, şi Alek. O pereche cît se poate de potrivită. Pe oaspeţi — la acest cuvînt zîmbi ironic — sper că Tamara o să-i recunoască.

— Cum să nu-i recunosc!

— Dar ești sigură că vin astăzi?

— Sigură.

— Bine mai sînt organizați!

— Cred și eu! Știi cît s-au pregătit? Am văzut doar. Prima oară aduc așa ceva.

— Așa, fata mea deșteaptă! Trebuie să vezi totul!

Omul în vîrstă o privi cu șiretenie, semnificativ, iar ea îi zîmbi înțelegătoare.

Alek se-ncruntă.

— De ce prima oară? întrebă el provocator. N-au curaj, ai?

Omul în vîrstă zîmbi cu înțelegere.

— Păi știi tu cum sînt păzite culturile? spuse fata. Tot ce crește sălbatic distrug! Pur și simplu dau foc, înțelegi? Cînd ai găsit așa ceva, spun ei, trebuie s-o îngrijești ca pe trandafiri. Tremură pentru asta.

— Cred și eu că tremură, spuse ironic omul în vîrstă. Asta nu-i o pielicică de caracul. Venitul este de-o sută de ori mai mare. Ei, gata, se întrerupse el, și continuă cu un aer preocupat: Oaspeții trebuie să ajungă pe Orlovskaia. Luați-i prietenește, cu prudență, și aduceți-i aici. Adică spuneți-le că gazda îi așteaptă, dar la o altă adresă. Că la el acasă nu-i cazul. Și pe urmă... Iar tu, Alek, bagă de seamă! îl privi sever pe flăcău. Lasă-te de glume! Au pistoale, și nu se dau înapoi de la nimic. Dacă nu le place ceva, ne găuresc pielea la toți.

— Totul e să fie bine, răspunse Alek, tolănindu-se pe canapea și fumînd cu un aer degajat. De-o fi să mor, numai de dragoste mor.

Din nou un zîmbet abia perceptibil licări în ochii celui în vîrstă.

La aceste cuvinte, fata, rezemată de ușorul ușii ce da în camera vecină, strînse cochet din umeri:

— Ești un caraghios! Un bărbat ca tine n-are succes la femei.

— Ce-mi trebuie mie femei? exclamă cu patos tînărul, zvîrlindu-și mîinile în sus. Mie una-mi trebuie...

— Gata, v-am spus! ridică glasul cel în vîrstă. Pregătiți-vă! Și pentru orice eventualitate, luați alte buletine.

Scoase din buzunarul lateral al hainei două buletine de identitate, le deschise, apoi dădu unul fetei, celălalt flăcăului.

— Uitați-vă bine și memorați!

Tînărul luă buletinul, îl deschise și rîse.

— Hohlov! Văleu, bietul Hohlov! Săracul...

— Dar eu ce să fac cu el? întrebă mirată fata, răsucind buletinul în mînă.

— Ia-l să fie acolo. Dacă te-ntreabă cineva, îl arăți. Hai, fugi și te-mbracă.

Fata strînse din umeri și dispăru după ușă.

Omul în vîrstă se uită la ceas.

— Vasili, e timpul să pleci și tu, îi spuse mustăciosului, care continua să mestece ceva, stînd la masă.

— Îhî!

— Atunci scoală-te și du-te!

Omul se ridică, își îndreptă haina scurtă, cenușie, sub care se vedea o cămașă în carouri, și se îndreptă spre ușă.

— Să pregătești totul, ai înțeles?

— Îhî!

Încă mai mesteca în mers.

Cînd ieși, omul în vîrstă se întoarse spre flăcăul care fuma îngîndurat, cu privirea ațintită undeva în gol.

— Tu, Alek, mergi la gară cu palton și pălărie. Vezi că sînt acolo, în antreu. Le-ai văzut?

Tînărul strînse alene din umeri.

— Păi sînt ale lui...

— N-are nimic. Cu scurta nu mai merge. Ai umblat mult prin oraș... Înțelege, e treabă serioasă. N-am avut încă o afacere ca asta. Dacă dăm greș... Ei, înțelege și tu!

— Bine, bine, am înțeles! dădu flăcăul melancolic din cap și, oftînd, adăugă: Nu știu de ce mi-am adus aminte de casa bătrînilor. Ei sînt convinși că am o muncă liniștită, ordonată. Mă-ntreabă, pricepi, cînd îmi iau concediu, cînd merg la ei să fac baie în mare. Cică de ce eu...

— Pe mine mă interesează mai mult ce le răspunzi tu, îl întrerupse omul în vîrstă, vorbind răspicat.

— Eu? Ce să le răspund? Le scriu că am să vin, dar că nu pot deocamdată, că avem bilanțul de sfîrșit de an și-s foarte ocupat, zîmbi el cu tristețe.

— Nu știu, nu-mi place în ce ape te scalzi, băiete. Pe de-o parte spui că de cînd erai copil n-ai visat altă ocupație și cînd colo, te tîngui. Nu-mi place asta.

— Dar mie crezi că-mi place? Uite ce zic eu: odată și-odată tot mă las. Pentru tine poate că e tîrziu, dar eu trebuie! Așa-mi spune inima.

— Te usuci de dragul Tamarei, zîmbi omul în vîrstă, arătînd cu capul spre camera vecină. De-aceea ți-a plecat mintea la plimbare.

— Ei, nu-i așa! dădu tînărul înciudat din mînă. Doar vorbim serios, ca-ntre bărbați!

— N-ai ales timpul cel mai potrivit pentru o asemenea discuție!

— Tu nu ești omul potrivit pentru asta, răspunse tînărul, încruntîndu-și sprîncenele negre, subțiri.

— Ce știi tu! zîmbi cel vîrstnic. Dar ochii lui, sub pleoapele lăsate, îl priveau pe tînăr cu asprime și răceală. Ce știi tu despre mine? Eu, dragul meu, mi-am trăit viața, nu glumă! Și nedreptăți am înghițit. Pînă aici îs sătul, își trecu el dosul palmei peste gîtul gros. Altuia i-ar ajunge pentru două vieți. Dar tac. Ce pot face? Am eu aici, la Borsk, un binefăcător. Înainte de război a fost închis pentru o afacere necurată. Și ăsta să știi că-i cu ochii pe mine, mă ține agățat ca de-un cîrlig. E de-ajuns să tragă, și s-a zis cu mine! Și știu că într-o zi o să tragă. Fără să clipească, o să tragă. Uite-așa văd eu viitorul!

Flăcăul ridică spre el ochii în care se aprinsese răutatea:

— Și tu de ce taci, ai? De ce-l lași să trăiască? Ți-e teamă?

— N-a sosit timpul. Cîndva, o să mă răfuiesc cu el, îi răspunse, privind nerăbdător spre ușa din camera vecină. Ce face acolo? Se pregătește de bal?

— Femeile, oriunde s-ar duce, se pregătesc ca de bal.

Omul în vîrstă își privi îngrijorat ceasul.

— Peste patruzeci și cinci de minute vine trenul. La gară, fii cu ochii în patru. Vin fel de fel de oameni. Eh, dragul meu! zîmbi și, apropiindu-se, îl cuprinse pe tînăr cu brațul pe după umeri. Dacă operația asta reușește, îți dau un concediu de două luni, și toți banii înainte. Ai înțeles? Numai să nu te plîngi, să nu te întristezi. Fii mai vesel.

— Păi sînt, spuse flăcăul dînd din cap. Cine-i mai vesel ca mine?

În clipa aceea ușa se deschise și intră fata. Purta un taior scump, bleu, iar picioarele-i zvelte erau strînse în ciorapi fini, în pătrățele. La gît purta un medalion mare, atîrnat de un lanț subțire de aur.

— O, ce frumusețe orbitoare! exclamă tînărul, mijindu-și ochii cu șiretenie.

— Tamara, ia dă coniacul! ceru pe neașteptate omul în vîrstă. Un păhărel de drum...

— Că bine zici!

Fata se îndreptă grăbită spre bufet, iar tînărul se ridică de pe divan, se întinse și, arătîndu-și dinții albi, spuse:

— Ai dreptate, să bem. Sîngele să clocotească și sufletul să cînte! Dragă, dă-mi te rog un pahar mai mare! se adresă el fetei.

Zîmbind, fata lăsă păhărelul și umplu un pahar mare. Toți trei ciocniră.

— Ei, cu Dumnezeu înainte! spuse omul în vîrstă.

În antreu, cînd tinerii se îmbrăcau, el repetă îngrijorat:

— Bagă de seamă, Alek, ăștia-s oameni disperați. N-au ce pierde.

— Cu așa femeie lîngă mine, glumi tînărul, sînt leu, nu om, scumpul meu.

— Vulpe trebuie să fii. Mai mult cîștigi cu șiretenia!

— Se face, acceptă tînărul, în timp ce ochii-i scînteiau de surescitare.

Cînd ușa se trînti în urma lor, omul în vîrstă oftă ușurat, apoi se încruntă și, intrînd în cameră, strecură printre dinți, cu răutate:

— Vezi tu concediu de la mine, fiu de cățea! Ar trebui să fiu cu ochii-n patru cu de-alde voi!

Trenul străbătea stepa înzăpezită. Pînă la orizont se întindea imensitatea ei albăstruie, pe care nu se vedea nici un copăcel, nici o rîpă, nici un sat. Abia se mai domolea viscolul ce șuiera deasupra stepei, și iată că norii grei, negri, ca de plumb, năvăleau iarăși amenințător dinspre zări pustii, iar soarele, rămas după ei, le tivea marginile cu un roșu sinistru.

— Ah, ce tablou apăsător! exclamă Dmitri Petrovici de lîngă fereastră, acoperindu-și cu gesturi înfrigurate pieptul scobit sub o cămașă de mătase în dungi. E îngrozitor pur și simplu! Privește, se adresă el vecinului său de compartiment, un inginer rumen, gras și simpatic.

— E grandios! acceptă într-un fel acesta, apoi, zîmbind, preciză: Nu-i nici înspăimîntător, nici sinistru, ci pur și simplu grandios. Dădu ziarul la o parte și căscă. Nici să citești nu mai poți. Putem aprinde lumina?

— Da, da, te rog! exclamă prevenitor Dmitri Petrovici, desprinzîndu-se cu greu de la fereastră și strîngîndu-și din nou, înfrigurat, umerii. Trebuie să recunoști că o asemenea priveliște are influență chiar asupra psihicului.

— Știi ceva, frățioare? Hai mai bine să cinăm! propuse pe neașteptate grăsunul. Că altfel, cu spaimele astea ale dumitale, îmi piere pofta de mîncare. La Borsk ajungem tîrziu, restaurantul hotelului va fi închis. Aici însă, restaurantul e la trei vagoane de noi. Mergem? Se pocni energic peste genunchi și adăugă voios: Bem cîte un păhărel-două, și-ai să vezi că optimismul dumitale va crește cu cel puțin o sută de grame.

— Imposibil! clătină Dmitri Petrovici tînguitor din cap. Știi, eu am ulcer. Mănînc mai bine aici. Mi-a pregătit nevastă-mea pesmeți, o sticlă de lapte, ouă moi. Înțelegi? Nimic prăjit, sărat, iute; nu-mi face bine.

— Vai de mine, Dumnezeule! exclamă grăsunul. Mai are și ulcer! Dar hai, totuși, să mergem! Mănînci ceva de regim. Au acolo. Ți-o spun precis. Să mergem. Stăm nițel, ne mai luăm cu vorba...

Insistă atît de mult, încît Dmitri Petrovici cedă pînă la urmă.

Îmbrăcîndu-se, ieșiră din compartiment în coridorul îngust, vuind, și porniră spre capătul lui, lipindu-se cînd de un perete, cînd de celălalt, în ritmul clătinării vagonului. Apoi trecură în alt vagon, în al treilea, și în sfîrșit ajunseră la vagonul restaurant.

Aici era lumină, lume multă și gălăgie. Totuși găsiră locuri libere.

La masă, discuția lor luă pe neașteptate cu totul alt curs. Rotunjindu-și ochii și ciupind dintr-o bucățică de pîine albă, Dmitri Petrovici începu să-i povestească o întîmplare petrecută nu de mult la instituția lui.

— ...Ți-nchipui? Intră el la mine, în secție, nu întreabă pe nimeni nimic, scoate liniștit din geantă o hîrtie și iese Parcă era de-al nostru.

— Interesant. Și?

— Eu, nu știu cum, dar m-am alarmat.

— E și firesc, zvîrli ironic grăsunul.

— Nu, nu rîde. Atunci am ieșit după el. Îl văd că se apropie de un alt om, îi arată hîrtia, îi spune ceva în grabă, iar celălalt, tot atît de grăbit, scoate niște bani și-i dă. Un teanc colosal ! Știi, mi s-a făcut rău. La noi nu se fac nici un fel de plăți în bani, ci numai prin virament. Iar acela ia banii și repede coboară cu un etaj mai jos. Atunci cobor și eu în urma lui...

— Ești un om de-o îndrăzneală desperată ! observă grăsunul cu aceeași ironie.

— Nu, trebuie să recunosc că nu-s, ca să spun așa, prea curajos. Dar de astă dată prea era interesant. Chiar misterios. „Despre ce-o fi vorba aici ? " mă gîndeam.

— Da, da, am observat că-ți place să dezlegi cuvinte încrucișate, rîse grăsunul. Rîu în Asia patru litere, litera a doua „a".

— Nu, te rog să nu rîzi ! Și lucrurile au luat o întorsătură îngrozitoare ! își întrerupse Dmitri Petrovici interlocutorul, îndreptîndu-și tulburat ochelarii. Și cum îți spun, cu un etaj mai jos el a strecurat acești bani, cît a putut mai neobservat, unui alt om. Dar eu am văzut ! Și dac-ai ști ce spaimă m-a apucat ! Un fel de presentiment...

— Mda, bineînțeles că-i suspect.

— Ei, vezi ? Cel de-al doilea — parcă-l văd ! mi-a rămas foarte bine întipărit în minte — vine repede în întîmpinarea mea. Parcă nu s-ar fi întîmplat nimic. Zîmbea chiar ! Din fericire, m-a chemat la el Vsevolod Anisimovici. Inginerul nostru șef. Ei, și după vreo jumătate de oră auzim noi pe coridor țipete și gălăgie. Sar eu, mai mult mort decît viu, fugi sus, la etajul doi, și-l văd pe omul acela care a dat banii alergînd de colo-colo, ca un nebun, prin coridor, și țipînd, gata să izbucnească în plîns. „Unde-i funcționarul vostru, care mi-a luat banii ?" țipa el. S-au strîns în jurul lui oamenii noștri. Într-un cuvînt, un coșmar. Apoi lucrurile s-au lămurit.

— Cum adică s-au lămurit ? interveni grăsunul.

— Doi afaceriști l-au adus pe acel cetățean, sub motiv că noi vindem o „Volgă". Ți-ai găsit, noi să vindem o mașină ! Niciodată n-am vîndut... Dar cu cîtă abilitate l-au mințit ! De-a dreptul îngrozitor ! Primul dintre ei a venit la noi cu el. Cel de-al doilea, căruia i-a dat mai tîrziu banii, a ieșit dintr-un birou. Primul s-a apropiat de el și i-a spus : „Viktor Ivanovici, dumnealui vrea să cumpere maşina". Asta îi răspunde: „Bine, dar fă mai repede formele, că vrea casierul să plece!" „Dumneavoastră semnaţi?" „Bineînţeles, răspunde celălalt. Dar actele tovarăşului sînt în regulă?" Vă daţi seama ce escroc! Într-un cuvînt, l-au legat la gard, om în toată firea! Şi, bineînţeles, pe-aici ţi-e drumul! Iar acela, primul, în drum spre noi, ca să fie mai convingător, i-a dat şi buletinul de identitate. „Pînă facem toate formele, zice, vă las buletinul, că nu ne cunoaştem". Iar buletinul, ţi-nchipui, era fals!

— Fals? repetă cu îndoială grăsunul. N-aş crede. Mai curînd furat.

— Eh, fie şi furat! exclamă iritat Dmitri Petrovici. Asta n-are importanţă. Faptul în sine e îngrozitor. E pur şi simplu îngrozitor să trăieşti cînd se-ntîmplă astfel de lucruri! Şi doar auzi în toate părţile...

— Ei, frăţioare, nu-i chiar aşa! Acum iar te-a cuprins panica. Nu întîlneşti chiar la tot pasul chestii de-astea! Şi, la urma urmelor, căscaţii ăştia merită să fie pedepsiţi!

— Cum adică?! izbucni celălalt. Dar mă uimeşti!

Şi discuţia dintre ei se încinse.

Cînd se ridicară de la masă, dincolo de ferestrele vagonului domnea o beznă deplină. În restaurant, majoritatea măsuţelor erau goale. Rămăseseră doar cîteva grupuri de cheflii şi o chelneriţă bătrînă care, dintr-un colţ, de lîngă bufet, îi privea deloc binevoitor.

— Ei, poftim, cum a trecut timpul! constată satisfăcut grăsunul, uitîndu-se la ceas. Peste o oră şi un sfert sîntem la Borsk.

— Ei, taci! se nelinişti Dmitri Petrovici. E timpul să ne strîngem bagajele.

— Lasă că avem timp. Cît stai la Borsk?

— Numai două zile, şi mă-ntorc la Moscova. Nu pot suferi aceste veşnice delegaţii. Din cauza lor am făcut ulcer. Mănînci pe unde apuci, ce-apuci... Cît îi rog să nu mă trimită, şi totuşi mă trimit!

— Probabil că nu eşti în relaţii prea bune cu şeful.

— Vai de mine, dimpotrivă!

— Atunci de ce te trimit?

— Nu oricine, spun ei, poate să facă treaba asta, adăugă el intimidat. Ştii, noi lucrăm cu materiale rare. Şi cîte nu se pot întîmpla! Eu însă sînt atent. În timpul inspecţiilor, mi-e îngrozitor de frică să nu scap ceva din vedere. Pe mine mă cunoaşte toată lumea în provincie.

Grăsunul îl privi cu curiozitate pe Dmitri Petrovici.

Între timp, afară, în întuneric, începură să se zărească luminiţe rare. Treptat, aceste lumini, înmulţindu-se, ba se risipeau, clipind undeva în depărtare, ba se apropiau de tren, şi-atunci luau forma pătratelor galbene ale ferestrelor. Deodată apăru clădirea mare, puternic luminată a unei fabrici, care dispăru într-o clipă, făcînd loc iarăşi unor lumini timide — ferestruicile unor căsuţe de periferie.

Vagonul începu să troncăne sacadat, schimbînd macazul, începură a clipi în dreptul ferestrelor nişte rampe luminate, depozite, şiruri de vagoane întunecate, cu acoperişurile albe de zăpadă. Din cînd în cînd se auzeau semnalele îndepărtate, tăioase, ale locomotivelor electrice. Trenul se apropia de Borsk.

Conductoarea intră în cuşetă şi întinse pe genunchi o muşama neagră, cu buzunăraşe, fiecare buzunăraş purtînd un număr alb.

— Vă trebuie biletele ? întrebă ea.

— Sigur ! răspunse vesel grăsunul. Noi, draga mea, sîntem salariaţi. Le decontăm.

Conductoarea le dădu biletele, apoi strînse paturile.

— Am ajuns, spuse ea la ieşire. Trenul stă în gară cincisprezece minute. Ba poate mai puţin : sîntem în întîrziere.

În cuşetele vecine oamenii se pregăteau să se culce.

Dmitri Petrovici, în palton, cu gulerul ridicat şi cu pălărie, lucindu-şi sticlele ochelarilor, tropăia nerăbdător prin coridor, ţinînd în mînă o valiză ponosită de fibră lemnoasă.

Treptat, trenul începu să-şi micşoreze viteza.

Prin dreptul ferestrei pluti un peron înalt, luminat, se zăriră oameni, hamali în halate albe, cu cărucioare.

Pasagerii, destul de mulţi, se îmbulziseră toţi în coridor, lîngă uşă.

În sfîrşit, zăngănind din tampoane, trenul se opri. Dmitri Petrovici şi însoţitorul său coborîră în urma altora din vagon şi priviră în jur.

— Brr ! Totuşi e destul de frig ! spuse grăsunul făcîndu-şi curaj. Ei, pornim ?

— Da, da, bineînţeles ! răspunse Dmitri Petrovici. Într-adevăr, e îngrozitor de frig !

Ocolind oamenii care staţionau, traversară peronul spre o inscripţie luminoasă ce se zărea în fund : „Ieşire".

Deodată Dmitri Petrovici se opri brusc şi, cu glas scăzut, spuse :

— Dumnezeule, el e !...

Grăsunul mai făcu cîţiva paşi din inerţie, apoi privi uimit şi, văzînd că însoţitorul lui a rămas pe loc descumpănit, se-ntoarse.

— Ce-i, frăţioare, ce s-a întîmplat ? Ce-ai pierdut ?

— Ştii... Mi-e chiar frică să spun... Cred că nu mă înşel... vorbi Dmitri Petrovici cu limba împleticită. Şi, pe neaşteptate, se aplecă şi începu să-şi cerceteze atent valiza.

Grăsunul se aplecă şi el peste valiză.

— Ce s-a-ntîmplat ? Calmează-te ! Ce mare lucru... !

Şi Dmitri Petrovici, pe neaşteptate, îi spuse într-o şoaptă şuierătoare :

— Ce mare lucru, zici ? ! Se îneca de furie. Uite, pentru numele lui Dumnezeu, uită-te, pe neobservate, acolo, lîngă stîlpul ăla, sub felinar, vezi un om ? Cel înalt, gras, cu căciulă de castor.

— Văd, bineînţeles, răspunse grăsunul ironic. Ei şi ? Cine-i ? Vreun prinţ în travesti, sau unul scăpat de la...

— Cred că-i el, înţelegi ? şopti Dmitri Petrovici. Ăla care a luat banii.

— Hai, c-ai început să ai vedenii ! De unde să apară el aici ? replică hotărît grăsunul. Să mergem, că-i prea frig să stai locului !

— Nu pot... se tîngui Dmitri Petrovici. Este îngrozitor ! Dar trebuie... trebuie să punem mîna pe el...

— Ce ! ? Ai înnebunit ? Te asigur eu că greşeşti.

În timpul acesta, omul pe care-l arăta Dmitri Petrovici, privind în urmă, se dădu grăbit la o parte şi într-o clipă dispăru din vedere.

— Dumnezeule, se-ascunde de noi ! şopti tulburat Dmitri Petrovici.

— Ei, asta-i bună ! Se ascunde de vînt, nu de noi, replică grăsunul supărat.

Dar în clipa următoare înţeleseră totul.

De locul unde a stat omul se apropiau doi inşi : un tînăr înalt, cu pălărie şi palton negru, şi-o tînără cu haină de veveriţă. Fata spuse ceva, iar tînărul, ridicînd mîna, strigă :

— Aici ! Aici sîntem !

Din mulțimea pasagerilor ce se îndreptau spre ieșire se desprinseră și se apropiară de ei doi oameni, dintre care unul ținea în mînă o valiză mare, probabil grea. Tînăra făcu prezentările :

— Vă rog, faceți cunoștință...

Cuvintele ei se pierdură în larma generală.

Dmitri Petrovici privi în jur.

— Trebuie să fie pe-aici vreun milițian ! spuse el nesigur. Să-i spunem măcar...

— Ah, Dumnezeule, ce să caute aici milițieni ? replică înciudat grăsunul. Mergi odată, sau nu ?

— Chiar vrei să plecăm ?

— Da, vreau să plecăm !

Și din nou se luară la harță, prefăcîndu-se că trebăluiesc ceva la valiză.

Între timp, lîngă felinar avu loc următoarea discuție :

— Eu zic să mergem, se adresă tînăra celui cu valiza. Puteți să înnoptați acolo.

Cei doi vizitatori, neîncrezători, se priviră între ei. Unul răspunse :

— Mai bine tragem la hotel și venim mîine dimineață...

— La hotel ? Nu vă sfătuiesc, spuse tînărul, semnificativ.

— De ce ? întrebă cu teamă cel de-al doilea nou venit.

— S-a întîmplat ceva acolo. O dandana... Și-i cam ia la întrebări pe toți din hotel, la rînd.

— Cum adică dandana ? Ce s-a-ntîmplat ?

— Cum să-ți spun, zîmbi flăcăul. Într-un cuvînt, a murit cineva. Și miliția verifică pe toată lumea.

— Aha, am înțeles, am înțeles ! Mulțumesc, dădu acela din cap, și-l privi din nou pe tovarășul său tăcut, cu valiza mare. Apoi o întrebă pe fată : De ce n-a venit Petia ? Pe dînsul nici nu-l cunosc.

— Mi-era frică singură, iar el e de-al nostru. Petia vă așteaptă. N-a vrut să vină aici. Știți cît este el de prudent, explică tînăra.

Noul sosit dădu din cap :

— Totuși, n-ar fi trebuit să aduci un om necunoscut. Cum să mai am încredere ? Apoi, privindu-l din nou pe tînărul cel înalt : E măcar om de nădejde ?

— De toată încrederea! se grăbi fata să-l încredințeze.

— Dar bani, bani îi place să cîștige? Bani mulți îi place să cîștige?

— Cui nu-i place?

— Sigur, sigur, dădu din cap noul venit. Cui nu-i place! Stă departe?

— Aproape. Foarte aproape, intră tînărul în vorbă. Ajungem repede. Poate întîlnim un taxi.

— E casă singură în curte?

— Singură. Absolut singură.

— Cu grădină în jur?

— Da, are o curte. Și ieșiri în două străzi. Ne pricepem și noi, n-ai grijă.

Se pare că pe tînăr această discuție începuse să-l enerveze. Dar noul venit se prefăcu că nu observă.

— Bine! și plescăind din limbă, se întoarse spre tovarășul său: Mergem, Vania, ce zici?

Acesta îi făcu semn din cap, chemîndu-l la o parte și, ridicînd valiza, se îndepărtă.

— O clipă, să ne sfătuim! spuse cel de-al doilea.

Șoptiră ceva între ei, apoi se apropiară. Cel de-al doilea, pe care-l chema Vania, spuse brutal:

— Bine. Dar băgați de seamă, dacă-i ceva, bag cuțitu-n voi! Și adăugă amenințător: Noi sîntem oameni serioși, nu știm de glumă!

Noii sosiți își luară valiza și tot grupul porni grăbit pe peron, spre ieșirea în oraș.

— Uite, uite! șopti tulburat Dmitri Petrovici. Omul acela s-a luat după ei. Tare mi-e teamă că pune ceva la cale! Ce-ar fi să-i avertizăm?

— Asta da! Și n-au decît să-l întrebe ei, spuse bucuros grăsunul. Dar nu-nțeleg, cum poți să stai așa fără să îngheți? Pe mine, de bine de rău, mă salvează grăsimea, și totuși...

— Chiar c-au înghețat și oasele-n mine! exclamă Dmitri Petrovici. Mi-e teamă că mîine...

— Tot timpul ți-e teamă de ceva, dar te porți ca un băiețandru, pe cuvîntul meu!

Vorbind, traversau și ei peronul, fără să-și ia ochii de la omul voinic, cu căciulă de castor. Acesta mergea prudent, străduindu-se să se țină cît mai aproape de cei din fața lui, fără să fie văzut de ei.

Cînd ieșiră în piața gării, pustie la ora aceea, grăsunul spuse :

— Hai mai repede, să-i ajungem !

— Nu, nu, nu acum ! se sperie Dmitri Petrovici. Să nu observe că ne apropiem și, Doamne ferește, să dispară ! Sau te pomenești că mă recunoaște !

— Asta-i bună ! N-am știut că ești detectiv profesionist. Dar bagă de seamă, mai tîrziu o să fie mai greu. Aici, cel puțin, sînt oameni în jur.

— Da, da, ai dreptate, spuse nehotărît Dmitri Petrovici. Între timp, oamenii în urma cărora mergea necunoscutul, traversînd piața, dispăruseră după colțul unei străzi. Omul cu căciulă de castor îi urmă, așa că lui Dmitri Petrovici și însoțitorului său nu le mai rămînea nimic altceva de făcut decît să meargă în aceeași direcție.

În față se deschise o stradă lungă, pustie, luminată de felinare rare.

Pe neașteptate, Dmitri Petrovici grăbi pasul și, îmboldit mai mult de disperare decît de curaj, încercă să-l ajungă pe omul care mergea în față.

— De fapt, ce vrei să faci ? îl întrebă grăsunul alarmat.

— Să-l opresc...

— Și-apoi ?

— Și... să-i cer socoteală, ca ceilalți s-audă...

— Ai înnebunit ! Păi el...

— Dacă-i ceva, ne sar ceilalți în ajutor. Și la urma urmei sîntem doi. N-o să-ndrăznească !

Între timp omul, auzind pași în urma sa, se întoarse. Dar dîndu-și probabil seama că acești doi nu prezintă pentru el nici o primejdie, își văzu de drum. Faptul că îl ajungeau din urmă i se păru pe deplin firesc : oamenii se grăbesc, au înghețat, și bineînțeles că vin de la gară, de vreme ce au o valiză.

Cînd ajunseră aproape de tot, necunoscutul se dădu chiar la o parte, lăsîndu-i să treacă.

Dar unul dintre cei care îl ajunseseră din urmă, un om slab, cu ochelari, se opri pe neașteptate și, foarte politicos, chiar intimidat, îndreptîndu-și cu mîna liberă ochelarii, îi spuse :

— Vă rog să mă iertați, dar aș vrea să vă-ntreb...

— N-am timp, cetățene, bombăni necunoscutul, ascunzîndu-și fața după gulerul ridicat, poate de vînt, poate de privirile celor doi.

— Nu, nu, vă rog foarte mult!

— Dar vă spun că n-am timp!

Întorcîndu-se, necunoscutul se pregăti să pornească mai departe, dar Dmitri Petrovici îl apucă de mîneca paltonului.

— Vă rog foarte mult să vă-ntoarceți la gară!

— Ceee? se miră acesta.

— Da, da, trebuie să lămurim ceva.

Atunci necunoscutul, aruncînd o privire repede spre grupul din față, care se-ndepărta, îl împinse cu putere pe Dmitri Petrovici și o luă la goană.

Dmitri Petrovici țipă cu glas întretăiat:

— Așa?!? Cum ai îndrăznit?

— Puneți mîna pe el! începu și grăsunul să urle.

Împreună cu Dmitri Petrovici alerga după necunoscut, dar acesta, strecurîndu-se într-o curte întunecoasă, dispăru.

Cînd ieșiră din nou în stradă, nu se mai vedea nimeni.

— Unde-s ceilalți? întrebă Dmitri Petrovici, abia respirînd. Unde sînt?

— Or fi plecat.

— Cum, dar ei n-au auzit țipetele noastre? Unul dintre ei, am observat, chiar s-a întors.

— Ți-ai găsit! dădu grăsunul din mînă, apoi își șterse sudoarea de pe frunte. Crezi că toți sînt eroi ca dumneata? Ei, acum sper că te-ai liniștit!

— Ce facem? întrebă pierdut Dmitri Petrovici, privind în jur.

— Cum, ce facem? Ce să mai facem acum? Doar să luăm curtea cu asalt.

— Lasă glumele! Îngrozitor, cum ne-a scăpat!

Discutînd, ieșiră din nou în piața pustie din fața gării. Aici vîntul sufla deosebit de puternic, măturînd zăpada de pe asfalt și legănînd felinarele, din care cauză umbrele lor lungi cînd se așterneau pe caldarîmul scînteind de zăpadă, cînd alergau aninîndu-se pe pereții caselor tăcute din jur, cu orbitele negre ale ferestrelor. Era luminată numai clădirea lungă, dar scundă a gării, cu un turn înalt în mijloc.

— Hai înapoi acolo, arătă Dmitri Petrovici cu mîna spre gară. Să-ntrebăm unde-i hotelul.

— Oriunde, numai să mergem. Vîntul ăsta blestemat...

Şi porniră iarăşi să traverseze piaţa.

Înainte de a intra în gară însă, aflară că hotelul nu-i departe : „La vreo două staţii de tramvai“, cum le explicase un impiegat al gării, care tocmai trecea, arătînd cu mîna chiar spre strada de unde veniseră.

— Ăsta crede c-am adus cu noi un tramvai, bombăni supărat grăsunul.

Obosiţi şi îngheţaţi, ajunseră în sfîrşit lîngă o uşă înaltă, cu două felinare rotunde, mari, aşezate pe nişte piedestale masive.

La hotel nu găsiră cameră. Reuşiră doar s-o convingă pe administratoarea severă să le permită să şadă pînă dimineaţa pe canapea în vestibul.

— Eh, dac-am fi fost mai abili, de mult eram în cameră ! oftă grăsunul, descheindu-şi paltonul. Scorpia asta se uita în mîna noastră. N-ai văzut ?

— Cum adică... crezi că... aştepta un bacşiş ?

— Exact, dragul meu, exact !

Drept răspuns, Dmitri Petrovici oftă deznădăjduit.

III

Într-o gheretă din piață și în jurul ei

Serghei se trezi ca de obicei la ora șapte. În cameră era aproape întuneric și răcoare. Obiectele din jur se deslușeau cu greu. Iată acolo o pată întunecată, lîngă perete : șifonierul. Lîngă fereastră, un birou. Serghei mutase lampa pe măsuța de lîngă pat : citise înainte de a adormi.

Patul lat, moale, îl tenta din nou să închidă ochii și să adoarmă. Dar nu se putea. Întinse mîna și luă ceasul de pe măsuță. Da, șapte fix. E timpul. Cu un gest hotărît, dădu plapuma la o parte și, în maiou și chiloți, se apropie de fereastră. Prin oberlihtul deschis pătrunse un val de aer rece.

Serghei văzu strada largă, înzăpezită, siluetele rare ale trecătorilor, care nu făceau decît să-i sublinieze pustietatea. În ferestrele casei înalte din fața hotelului începuseră să se aprindă lumini. „Se scoală oamenii muncii, gîndi Serghei. Hai, scoală-te și tu !“

Trăgînd covorașul în mijlocul camerei, începu să facă gimnastica de dimineață. Corpul i se înroșise și i se făcu cald. „Acum Vitka sigur nu mai face gimnastică, gîndi Serghei. Cum nu sînt acasă, cum se fofilează“.

Serghei se bărbierea cînd sună telefonul. Ofițerul de serviciu pe Direcție, cu glas voios, îl întrebă cînd să-i trimită mașina la hotel.

— Mulţumesc, nu-mi trimite nimic, răspunse Serghei. Mi se pare că e aproape de-aici. Merg pe jos. Ai grijă numai, la ora zece să fie toţi la mine. Şi închise telefonul.

Astfel începu viaţa lui în acest oraş, cu acest nou caz, ca-ntotdeauna important, acum mai important decît orice pentru el. Cum o să-l rezolve ? Cum se va termina ? Nimeni nu ştie, nu ştie nici el, care întotdeauna acţionează după un plan. Dar viaţa-i mai complicată şi mai complexă decît tot ce cuprinde un plan, decît tot ceea ce nu poţi să prevezi. La drept vorbind, răufăcătorii i-au şi luat-o înainte. Parcă l-au aşteptat să vină, şi, poftim !... Femeia aceea tînără, frumoasă, nu-i ieşea din minte. Cum de-ai putut fi atît de imprudentă ? ! Cum de-ai îngăduit ? Ai avut încredere în cineva ? Ţi-a plăcut de el ? Şi tu cine eşti ? Care-i viaţa ta ? Cum de-ai nimerit aici ? Dar principalul — cine-i el ?

Serghei se bărbieri repede şi se îmbrăcă. Îi tremurau mîinile. „Eşti tulburat ? se întrebă autozeflemitor. Ţi-e milă de ea ? Tare milă ? Atunci stăpîneşte-te. Gîndeşte-te. Este o verigă a aceluiaşi lanţ. Gîndeşte-te, gîndeşte-te !"

Probabil că femeia aceea avea bani la ea, mulţi bani. Deşi... Scrisoarea aceea ciudată. Să fie altul motivul crimei ? Nu, nu, acum nu poate să hotărască. N-are rost încă. Mai întîi să adune întreg materialul, să-l prelucreze, să-l ordoneze. Va trebui să meargă în două direcţii — şi într-o parte şi-n alta. Undeva, cele două drumuri se vor întretăia, sigur se vor întretăia.

Serghei străbătu un coridor lung, dădu cheia portăresei şi, cu paşi uşori, coborî scara.

Portăreasa, tînără, privi în urma lui. Ce bărbat bine ! Costum de culoare închisă, frumos, cămaşă albă de nailon, cravată gri, înnodată modern, cu nod mic. Şi el, ce chipeş e ! Părul negru, ca şi hainele, faţa smeadă... doar cicatricea... dar ochii cenuşii, blînzi, buzele cărnoase... E de la Moscova, de la organele judiciare. Şi-a dat seama. Cei de la miliţie i-au oprit camera. Şi ieri, ce lucru îngrozitor s-a întîmplat la ei ! Poate de asta a şi venit.

Serghei coborî în vestibul. Lîngă ghişeul administratorului oamenii se îmbulzeau ca totdeauna. Unii, însufleţiţi — se vedea că de-abia au venit —, alţii nedormiţi, cu hainele boţite, întunecaţi la faţă, bineînţeles că aşteptau de ieri. Asta-i rău.

Intră în braserie și mîncă repede: un pahar cu lapte și un sandviș. Se uită la ceas. Gata, e timpul să plece!

Ieșind în stradă, Serghei simți tăria gerului. „Or fi douăzeci și cinci de grade sub zero, dacă nu și mai mult", se gîndi el ridicînd gulerul paltonului.

În jur, trecători mulți, treceau în goană troleibuze albastre și mașini. Din cerul mohorît se cernea o ninsoare măruntă.

Serghei privi în jur. În stînga, la capătul străzii, se afla gara. El însă trebuia s-o ia la dreapta pînă în piață, apoi din nou la dreapta, așa-l explicase ofițerul de serviciu pe Direcție.

Curînd se apropie de o clădire frumoasă, cu două etaje. Fațada, cu ferestre mari, era acoperită de sculpturi. Sub stratul neted de zăpadă, culoarea lor cenușie nu se mai vedea. Totul părea acoperit cu zigzaguri ciudate și întunecate.

Plantonul îl salută respectuos, aruncînd o privire asupra legitimației, iar Serghei porni să urce scara. Miliția judiciară se afla la etajul întîi.

Pe Sașa Lobanov îl găsi în biroul lui, la capătul unui coridor lung. Cînd Serghei intră, Sașa se ridică repede și-i ieși în întîmpinare.

— Ei, cum ai dormit? se informă el, luîndu-i paltonul și atîrnîndu-i-l în dulap. S-a simțit că ai schimbat patul? Și, presupunînd parcă răspunsul afirmativ al lui Serghei, adăugă: Ei, vezi? Ți-am spus să mergem la mine.

— Totul e-n regulă, replică Serghei frecîndu-și mîinile înghețate. Hotelul vostru e foarte bun. Numai că are locuri puține.

— Dar unde ajung? Construim unul nou chiar lîngă gară. Ditamai hotelul. După ultimul cuvînt al tehnicii și științei. Cu aer condiționat. Atunci să vii!

— Bun, dar acum, dacă tot am venit, să ne apucăm de treabă. Ai chemat oamenii?

— Doi sînt aici, al treilea trebuie să vină dintr-o clipă în alta. Las' că se ocupă băieții mei, n-ai tu grijă!

— Nu, vreau să vorbesc eu cu ei. Tu, deocamdată, vezi de crimă.

— Asta și fac. Dar a mai apărut ceva.

Lobanov își încreți preocupat nasul și-și trecu palma peste părul mai mult decît blond, aproape cînepiu. Era îmbrăcat şi el cu o eleganţă accentuată; cămaşă albă, cravată îngustă, cafenie, pantofi noi cu vîrful ascuţit.

— Ce-a mai apărut?

— Am pus mîna pe-un puşti. Fumează ticălosul...

— Să-i tragă taică-su o bătaie bună, şi gata.

— Fumează haşiş. La noi n-a existat aşa ceva niciodată.

— Cine l-a prins?

— Un om de-al nostru, chiar acum dimineaţa, cînd venea la serviciu. Într-un gang. Erau doi. Îţi închipui? Unul a fugit. Dar n-ai grijă, îl găsim noi şi pe-acela.

— Şi ce spune băiatul?

— L-a cumpărat în piaţă. Îl vindea un nenea oarecare. Zicea că aşa, din curiozitate, a cumpărat şi el, să încerce. Or ştii că din haşişul ăsta e destul să-ncerci o dată...

— Da. E o treabă primejdioasă. Şi semnalmentele le-a dat?

— Nu prea. Plînge ţîncul, în hohote. Mă gîndesc să nu fie cumva intoxicat! Niciodată n-am văzut un băiat să plîngă aşa de rău. Nu mai conteneşte. E groaznic să-l priveşti.

— Va trebui să ne plimbăm cu el prin piaţă.

— Da, va trebui, numai să se liniştească. Ziceam să-i dăm nişte valeriană. Femeilor le-ajută.

— Încearcă. Rău n-are cum să-i facă. Şi începe ancheta crimei. Eu unde mă instalez?

— În primul rînd să te prezint şefului nostru. Ne-a ordonat să te ducem la el. Ai să lucrezi în biroul locţiitorului. E plecat în delegaţie. Să mergem.

Urcară la etajul doi şi, urmăriţi de privirile curioase ale lucrătorilor, trecură prin secretariat în biroul şefului Direcţiei.

Peste jumătate de oră, Serghei îl chemă la el pe primul dintre cei doi oameni care aşteptau. În cameră se găsea şi Hramov. Stătea la o parte, lîngă fereastră.

Pe uşă intră un bărbat prezentabil, înalt, într-un palton îmblănit, descheiat. Într-o mînă ţinea o geantă mare, în cealaltă o căciulă de lutru. Fruntea-i transpirată strălucea de sudoare, faţa-i bărbierită se înroşise. Se vedea că omului îi e cald.

— Luaţi loc, i se adresă Serghei.

— Eu, tovarăşe, n-am timp să stau jos, răspunse acesta grav, lăsîndu-se totuşi pe scaun. De mult trebuia să fiu la serviciu. Şi pe mine m-aşteaptă oamenii, eu...

— Voi fi nevoit să vă cer scuze, zîmbi Serghei dezarmant, iar dumneavoastră vă veţi scuza faţă de ei. Nu vă reţin mult.

— M-aţi reţinut destul şi-aşa, răspunse acesta cu un aer belicos, sau mai degrabă revoltat. Şi, mă rog, îmi puteţi spune de ce m-aţi chemat aici ?

— În aparenţă, pentru un fleac. În aparenţă ! sublinie Serghei. Spuneţi-mi, ăsta-i buletinul dumneavoastră de identitate ?

Omul luă cu interes buletinul întins de Serghei şi, fără să-l deschidă, spuse :

— Sigur că-i al meu. Aşadar, l-aţi găsit ?

— Da. Dar spuneţi-mi în ce împrejurări v-aţi despărţit de el ?

— În împrejurările cele mai tragice, zîmbi omul în sfîrşit. Nici n-am avut timp să-mi iau rămas bun. Pe scurt, mi l-au furat. Dar toate astea le-am spus în declaraţie.

— Aş vrea totuşi să lămuresc unele amănunte. De pildă, unde vi l-au furat. Ţineţi minte ?

— Aproape sigur în troleibuz. Am cam observat, de altfel, că un individ suspect se tot foia pe lîngă mine.

— Şi cum arăta, nu vă amintiţi ? Serghei aruncă o privire spre Hramov care, cu un aer imperturbabil, fuma.

— Cum să arate... repetă gînditor bărbatul. Nu prea mi-amintesc, dar avea un aer foarte suspect.

— Poate v-amintiţi cum era îmbrăcat ?

— Hm... îmbrăcat ! Aşa, în general, ca toţi.

— În palton bleumarin ?

— Nu, nu, sigur nu în bleumarin. Era în negru. Şi nu în palton... Staţi că mi-am amintit. Da, da, purta o pufoaică.

— Avea şi pălărie ?

— De unde pălărie ! Avea aşa, un fel de capişon. Şi-o faţă puhavă, plină de coşuri. Ochii negri, de hoţ, îi jucau în toate părţile. M-am şi gîndit atunci : „Ăsta precis e un pungaş".

— Era slab şi scund ?

— Nu ! clătină omul din cap. Ceva mai înalt decît mine. Ştiţi, cu unul ca ăsta e primejdios să intri în vorbă. Unul ca ăsta poate...

Serghei îl privi cu coada ochiului pe Hramov şi acesta, pe neobservate, dădu din cap.

— Spuneţi-mi, îl întrebă din nou Serghei, dacă l-aţi întîlni, l-aţi recunoaşte ?

— Mda... cred...

— Mulţumesc, tovarăşe Afanasiev, spuse Serghei, ridicîndu-se. Şi, încă o dată, vă rog să mă iertaţi că v-am deranjat. Nu vă mai reţin. Cred că nu-i nevoie să vă dăm bilet de justificare ? zîmbi Serghei.

— Sigur că nu. Mie mi se aduc de obicei astfel de bilete, spuse celălalt, dînd din cap cu gravitate. Doar pentru soţie...

Cînd Afanasiev ieşi din birou, strîngînd cu condescendenţă mîna lui Serghei şi dînd din cap spre Hramov, Serghei întrebă cu glas vesel :

— Ei, ce zici, Nikolai Stepanovici ?

— Pare să fie Senka Kokliuşnîi, tovarăşe locotenent-colonel.

— Te rog să-mi spui pe nume, îl rugă Serghei. Şi cu un ton preocupat, continuă : Dar metoda ?

— A lui e. Lucrează cu lama.

— Aşa, aşa... Cu lama. Ei, să vină următorul.

De astă dată intră o femeie plină, energică, în vîrstă, cu faţa trandafirie, fără nici un rîd. N-apucă Serghei s-o poftească să ia loc, că femeia începu din prag să-i vorbească furioasă şi dîrză.

— Adică cum vine asta ?! El umblă vagabond, şi pe mine mă cheamă la miliţie ?! Asta după care lege ? După care decizie, hai ? Credeţi că nu găsesc ac de cojocul vostru ? Îl găsesc. Eu mă duc unde vreau ! Pe mine nu mă opreşte nimeni ! Tu să nu zîmbeşti, auzi ? Să nu zîmbeşti ! Că nu mă cumperi cu asta ! Maşca, iapa de Maşka a scris denunţul ! Dar şi eu ştiu să scriu, şi eu ştiu carte. Şi-i arăt eu ei !

Serghei îl privi mirat pe Hramov, întrebîndu-l din priviri de unde a apărut bătrîna asta, din moment ce şi al doilea buletin aparţine unui bărbat.

Imperturbabil, Hramov — omul acesta care părea că nu ştie să zîmbească — spuse :

— I l-au furat. E al lui bărbatu-său. Le purta pe amîndouă la ea.

Serghei zîmbi şi o privi cu interes pe bătrînă.

— Ce-ai spus, ce-ai spus ?! auzi ea ceva. Ce-am furat eu, neruşinatule ?! Păi eu...

— Mămucă, te rog să stai jos !

— De ce să stau? Am treburi pînă peste cap, nu pot să stau. Şi încă la miliţie. Ia vezi, că acum mă-ntorc şi plec! Şi nu mă mai opreşti...

Într-un tîrziu, bătrîna se linişti, iar cînd înţelese de ce a fost chemată, indignarea ei se schimbă într-o mare curiozitate.

— Dar buletinul meu i-aţi găsit, sau numai pe-al lui?

— Deocamdată numai pe-al soţului dumitale, răspunse Serghei şi, fără să-şi dea seama, oftă. Nu-ţi aminteşti unde ţi s-au furat?

— Staţi niţel, staţi niţel! replică bătrîna, gîndindu-se încordat la ceva. Înseamnă deci că jumătate din amendă mi-o daţi înapoi?

— Cum adică? nu înţelese Serghei.

— Uite-aşa. Mi-aţi luat cîte zece ruble de fiecare buletin, că le-am pierdut? Mi-aţi luat. Acum unul l-aţi găsit! Şi, cu o privire triumfătoare, se uită la cei doi bărbaţi. Cînd îl găsiţi şi pe-al doilea, îmi daţi şi restul de zece ruble. Este? Nu mai încape vorbă. Există lege, să iei amendă o dată ce s-a găsit? Nu poate să existe! Să ştiţi că eu mă plîng! Mă duc să mă plîng unde vreau! Pe mine...

— Stai, mămucă, stai! Doamne, cum te mai ia gura pe dinainte! exclamă înciudat Serghei. Spune-mi, în primul rînd, unde ţi-au furat buletinele?

— Unde mi le-au furat? În magazin. La carne. Serafima, din blocul nostru, s-a băgat înainte fără rînd. Ei, şi i-am spus eu cîteva să se-nveţe minte! Dar tot ea cu gura!

— Stai, mămucă! Cine ţi le-a furat, n-ai observat?

— Păi dacă observam, îmi scăpa el din mînă, blestematul? Praf şi bucăţele...

— Stai! Dar de ce el? Poate ea?

— Nuuu! Un singur bărbat se tot foia între noi, el, sigur!

— Şi cum arăta?

— Păi eu la el era să mă uit? Mă uitam la Serafima. Că se înfigea ca un tanc. Şi pe-asta, cînd îşi dă drumul, n-o mai opreşti...

— Ei, şi cum ţi le-a furat?

— Uite-aşa, cum se fură. Cu lama, harş poşeta, şi ţanc! Mă mir cum de nu m-a tăiat şi pe mine, blestematul! Cînd am început să ţip, ia-l de unde nu-i!

— Unul aşa, slab?

— Ce slab ! Un zdrahon ! Taur, nu altceva ! Şi cu toată mutra plină de coşuri. Ptiu !

— Dar dacă ţi-l arătăm, îl recunoşti ?

— Păi eu mai întîi îi scot ochii şi-l pun să-mi repare poşeta ! Nu te uita la mine că sînt aşa de modestă. Dar să ştii că sistemul meu e foarte nervos.

Le trebui un efort serios ca s-o facă pe bătrînă să plece, rămînînd cu ea în cele mai bune relaţii. Şi, cînd, în sfîrşit, bătrîna ieşi, Serghei răsuflă uşurat şi spuse lui Hramov :

— Uff ! Mai uşor interoghezi zece pungaşi decît să stai de vorbă cu una ca asta ! Dar ce zici de Kokliuşnîi al nostru ? Apare iarăşi la orizont, nu ?

— Exact. Senka. Nu poate fi altcineva.

— Tot mai e în libertate ?

— Deocamdată se plimbă.

— Ar trebui să stăm de vorbă cu el, să vedem cui pasează buletinele furate.

— Nu mai putem. A dispărut din oraş.

„Ia te uită, nu-şi iese din apele lui ! se gîndi Serghei. Cum de reuşeşte Saşa să lucreze cu el ?"

— Bun ! oftă în sfîrşit. Următorul !

Pe faţa slabă, imperturbabilă a lui Hramov, se desluşi pe neaşteptate fîstîceala. Tuşi forţat şi spuse :

— A adormit. Ordonaţi să-l trezesc ?

— A adormit ?! se miră Serghei.

— Întocmai.

— Interesant ! Şi de ce să nu-l trezeşti ?

— Pentru că se poate vorbi cu el numai dacă se trezeşte singur. Asta o ştiam de mult.

— Am înţeles. Totuşi, să încercăm. Trezeşte-l... abia se stăpîni Serghei să nu izbucnească în rîs.

— Am înţeles.

Hramov ieşi şi după un minut introduse în cameră un om somnoros, puhav, cu paltonul boţit.

— Mişcă, Petrovici, mişcă ! spuse Hramov. O dată ce te-ai trezit, hai, intră !

Clipind somnoros din ochi, omul se apropie de birou.

Privindu-l sever din cap pînă-n picioare, Serghei îl întrebă tăios :

— Unde ţi-e buletinul ?

— Ce ?

— Buletinul !

— Aa... Omul părea că abia acum a înţeles ce i se cerea. Buletinul ?... şi se scărpină în ceafa-i netunsă. Nu-l am la mine. Să-l aduc ?

— Ai primit unul nou ?

— Nou ? De ce ? Şi omul se clătină uşor. Nu-i nou. Am unul singur, nefericitul, singur pe lume.

— Şi unde-i ? L-ai lăsat acasă ?

— Acasă. Într-o clipă-l aduc.

— Te conducem noi.

Pe faţa puhavă şi somnoroasă a omului se reflectă neliniştea. Trase puternic aer pe nas şi clătină din cap.

— Nu, nu, îl aduc singur !

— Singur nu pleci de-aici. Te conducem noi.

— Dar gîndiţi-vă puţin la situaţia mea !

— Să mă gîndesc ? zîmbi Serghei. Ca să mă gîndesc, ar trebui în primul rînd să cunoaştem situaţia. Stai jos !

Omul se lăsă moale pe scaun.

— Hai, spune, te ascult.

— Mă rog... Uite, asta s-a întîmplat acum vreo două săptămîni...

— Ceva mai mult.

— Poate mai mult. Am venit în piaţă. Muierea îmi dăduse treizeci de copeici să cumpăr cartofi. Şi înainte de asta, bineînţeles, m-a scuturat de tot ce aveam prin buzunare, să nu am pe ce bea. Or, mă-nţelegeţi, mă arde aici, sub lingurică, de nu mai pot. Mă uit în jur, toţi beau. Toţi prietenii. Ei, unii, ce-i drept, mai căutau tovărăşie. Ce poţi să faci ? Eu însă, ca un făcut, n-aveam decît treizeci de copeici. Mă scotocesc eu, totuşi... aveam buletinul la mine. Nevasta nu şi-a dat seama de puterea lui. Aşa că „l-am măritat".

— Cum adică, „l-ai măritat" ?

— Uite-aşa. L-am dat, care va să zică. Aşa, un fel de gaj. Eu i-am dat buletinul, iar el mi-a dat, se cheamă o sticlă.

— Cine-i binefăcătorul ?

— Danilîci, răspunse omul visător. Un om de zahăr, nu alta. Are în piaţă o dugheană cu mărunţişuri.

— Şi votca de unde a luat-o ?

— Ţine şi votcă...

— Va să zică, acolo ţi-i buletinul ?

— Acolo, dacă nu l-o fi prăpădit.

— Se-ntîmplă şi asta ?

— Cum să nu se întîmple ! Se prăpădeşte el omul, darămite...

Serghei îl privi cu coada ochiului pe Hramov, şi acesta dădu iarăşi din cap, ceea ce însemna că îl cunoaşte pe acest „om de zahăr“ Danilîci. Totuşi e isteţ, se gîndi în sinea sa Serghei.

Peste o oră avea toate informaţiile referitoare la Piotr Danilovici Semionov, responsabilul unei prăvălioare de galanterie din piaţa colhoznică. Era o figură interesantă şi incontestabil suspectă. Semionov ducea o viaţă care-i depăşea veniturile. Adeseori dispărea pentru cîteva zile. Avea cunoştinţe nenumărate atît la Borsk, cît şi în alte oraşe, primea deseori vizita femeilor. Era burlac, sociabil şi inteligent. Miliţia s-a interesat de multe ori de persoana lui, dar în afară de speculaţii mărunte, evidente dar nedovedite, nu puteau să spună nimic mai mult despre el.

Informaţiile acestea i le prezentă lui Serghei un lucrător tînăr. Se vedea că-i emoţionat, dar nu-şi putea stăpîni furia şi ciuda.

— N-ai cum să-l prinzi, Serghei Pavlovici, asta-i. E lunecos şi-ţi scapă printre degete ca o şopîrlă. Dar este... este un mare ticălos ! Nici nu vă puteţi închipui ce ticălos e !

— Dar dumneata poţi ?

— Să-mi închipui, pot, dar nu pot să dovedesc.

— Dacă n-ai dovezi, n-ar trebui nici să-ţi închipui. Asta nu face decît să te-mpiedice în lucru, observă Serghei. E nevoie de fapte, mare nevoie. Spune-mi, Semionov are rude ? Nu ştii ?

— Numai o soră. Stă separat cu fie-sa.

— Lucrează ?

— Da, într-o farmacie, sau aşa ceva.

Serghei deveni atent. Farmacie ! Semionov ăsta merită toată atenţia. La el duc firele buletinelor furate, poate şi celălalt fir, al somniferelor. Îşi aminti : femeia de la hotel a murit din cauza somniferelor. Şi pentru întîia oară în dimineaţa aceea se gîndi la Lobanov. Ce-o fi făcînd el acum ? De ce n-a telefonat încă ? Şi, fără să vrea, întinse mîna spre telefon, dar se răzgîndi. Nu, nu, să termine mai întîi ce-a început.

— Uite ce te rog... Pare-mi-se că te cheamă Vladimir, nu-i așa?

— Volodea, răspunse vesel lucrătorul.

— Bine, Volodea. Uite ce-i, acum ești liber?

— La dispoziția dumneavoastră!

— Excelent! Ia o hîrtie și scrie. Punctul unu: să precizezi locul unde lucrează sora lui Semionov. Punctul doi: află dacă s-au primit cumva semnalări referitoare la vreun furt de medicamente din această farmacie și, în general, orice semnalări referitoare la excesul folosirii de medicamente, greșeli sau lipsuri în administrarea farmaciilor din oraș. Să verifici pe toate canalele. Ai înțeles?

— Am înțeles, Serghei Pavlovici. Voi executa întocmai!

Rămas singur, Serghei se uită la ceas. Acum putea să-i telefoneze lui Lobanov. Ciudat, el de ce n-a sunat încă? L-or fi copleșit probabil problemele legate de crimă.

Serghei își dezmorți încheieturile, se sculă apoi hotărît de pe scaun, își descheie gulerul strîmt al cămășii, își desfăcu cravata și porni să măsoare camera dintr-un colț în altul, apoi se apropie de fereastră. Soarele, plutind într-o pîclă albăstruie, te orbea, zăpada scînteia pe acoperișurile caselor de vizavi și pe ramurile late ale brazilor din dreptul ferestrei.

Sună telefonul și Serghei se apropie de birou.

— Tovarășe locotenent-colonel, raportă ofițerul de serviciu pe Direcție, a venit un cetățean cu o reclamație. Permiteți să-l trimit la dumneavoastră?

— De ce la mine?

— Cred, tovarășe locotenent-colonel, c-o să vă intereseze. Și-n glasul ofițerului de serviciu răsunară niște note deosebite.

— Trimite-l.

Peste cîteva minute se auzi o bătaie nehotărîtă în ușă și-n prag apăru un om uscățiv, nu prea înalt, cu ochelari.

— E voie?

— Da, da, poftiți, intrați! Luați loc!

Serghei îl cercetă cu interes pe vizitator. Oare de ce își frămîntă stingherit buletinul de identitate în mînă? Buletinul! De dimineață Serghei numai la buletine se gîndea. Poftim, iată acum acest cetățean... S-o fi întîmplat ceva și cu buletinul lui. Nu cumva...

— Iertați-mă, vă rog... spuse în sfîrșit vizitatorul. Eu, drept să vă spun, nu știu, pe mine, nu știu de ce, un tovarăș m-a trimis la dumneavoastră... S-ar putea întîmpla însă, în general, să greșesc... Da !... Dați-mi voie să mă prezint : Dmitri Petrovici Koloskov. Sînt în trecere pe aici, poftiți buletinul meu.

Luînd buletinul, Serghei îl întrebă fără să vrea :

— E al dumneavoastră ? și izbucni în rîs. Iertați-mă, numai la niște buletine furate mi-e gîndul !

Pe fața lui Dmitri Petrovici se desluși uimirea, apoi neliniștea și, în sfîrșit, compătimirea.

— Da, da, bineînțeles ! spuse el grăbit. Dumneavoastră aveți destule treburi și fără asta. Și mai vin și eu...

— Despre ce-i vorba ?

— Știți, la început... Nu știu cum, dar mi-e greu să-ncep. Vedeți, ieri seară, la gară... Nu, nu, nu ! Mai bine s-o iau de la început. Eu sînt din Moscova. Și la noi, în instituție, nu de mult, s-au petrecut următoarele... Hm... adică următoarea întîmplare. Dar stați, s-o iau de la început...

Dmitri Petrovici vorbea tulburat, încurcat, iar Serghei îl asculta cu o atenție crescîndă, mirîndu-se de întîmplarea fericită care-l adusese pe omul acesta la el.

— ...Eu, drept să vă spun, nu știu dacă am fost clar. Pentru că toate acestea m-au tulburat grozav. Gîndiți-vă numai ! Cum se poate așa ceva ? Și nici măcar un milițian !

— Iertați-mă, dar sînteți sigur că este chiar omul acela ? Poate prin întuneric... Și erați tulburat !

— Da, bineînțeles, eram tulburat. Și sînt... Dar cred că n-am greșit.

Serghei căzu pe gînduri.

— Și grupul acela... grupul pe care l-a urmărit... Sînteți sigur că-i urmărea ?

— Așa cred... se fîstîci Dmitri Petrovici.

— Din grup ați recunoscut pe cineva ?

— Ei... mai mult sau mai puțin. Erau departe.

— Totuși, nu v-a rămas nimeni în minte ?

— Știu eu ?... O tînără. Purta o haină de veveriță.

— Și mai cine ?

— Mai cine ?... Cred că nimeni altcineva. Știți, niște siluete întunecate. Unul mai înalt, unul mai scund.

— Știți ceva ? spuse Serghei. Pe neașteptate îi venise o idee. Aveți o jumătate de oră liberă ?

— Dacă-i nevoie, sigur!...

— Minunat!

Serghei ridică receptorul, cercetă lista de sub cristalul de pe birou și făcu un număr scurt.

— Korșunov la telefon. Pot să am o mașină pentru jumătate de oră?... Mergem în piață... Da, da, sigur. E un cetățean aici, la mine. Vreau să-i arătăm... Da, da, vino și dumneata cu noi.

Puse receptorul în furcă și, ridicîndu-se de la birou, îi spuse lui Dmitri Petrovici:

— Să mergem. Facem o mică plimbare. Și zîmbi. Dumneavoastră sînteți în trecere pe-aici, eu la fel. Să vizităm orașul. Și, mai știi, întîlnim vreun „cunoscut".

...În piață nu era prea multă lume. Sub acoperișurile lungi de scînduri, doar pe alocuri se mai aflau colhoznice cu grămăjoare de morcovi, pătrunjel și castraveți murați pe tejghele. Cu coșuri în mînă, gospodine care au întîrziat să-și facă cumpărăturile, se apropiau de ele. Printre tejghelele aproape goale se plimbau vajnici porumbei și se agitau cîrduri de vrăbiuțe. Zăpada murdară, bătătorită, scîrțîia sub picioare.

În schimb făceau dever nenumăratele magazine de mărunțișuri, galanterie, pielărie, precum și alimentara, libraria, așezate strîns, unele lîngă altele, ceva mai la o parte de piață, de-a lungul unui gard. Colhoznicii, după ce vînduseră tot ce au adus în oraș, acum își făceau ei cumpărăturile.

Urmîndu-l pe tînărul lucrător, Serghei și Dmitri Petrovici priveau în toate părțile, traversînd piața.

Apropiindu-se de una dintre dughene, în fața căreia mai multe femei tîrguiau, Volodea se opri și-i arătă din ochi lui Serghei.

În dosul tejghelei se mișca alene un om cu fața trandafirie și grasă, cu o căciulă de pui de ren. Căscînd și acoperindu-și delicat gura cu mîna, vorbea cu o politețe profesională, scoțînd din rafturi și arătînd pachete strălucitoare de celofan cu cămăși bărbătești, oglinjoare, sticluțe de colonie și cîte altele. Apoi dispăru pentru o clipă în dosul unei uși ce ducea în altă încăpere. Mai aduse de acolo niște pachete și le zvîrli în dezordine pe tejghea, mirîndu-se parcă singur că poate cineva să manifeste interes pentru asemenea cumpărături.

Un timp oarecare Serghei îl urmări atent, pe neobservate, apoi se uită cu coada ochiului la Dmitri Petrovici.

Acesta se uita peste tot cu indiferență, dar curînd, zărindu-l pe prăvăliașul cu căciulă de pui de ren, tresări și începu să se frămînte.

— Îl recunoașteți ? întrebă încet Serghei.

— Cred că el este, răspunse Dmitri Petrovici nesigur, tremurînd tot și fără să-și mai ia ochii de la vînzător.

— Nu vă uitați atît de fix la el, îl avertiză Serghei. Altfel, te pomenești că-i atragem noi lui atenția.

— Da, da, sigur !

Dmitri Petrovici își mută privirea, dar în aceeași clipă tresări iarăși :

— Dumnezeule, asta-i ea !...

— Care ea ?

— Tînăra aceea. Uitați-vă acolo, la colțul tejghelei. Chiar acum s-a apropiat. Vedeți ? În blană de veveriță. Sigur, absolut sigur, ea este ! Și vedeți cum discută cu el ? Ei, acum nu mai am nici o îndoială.

Într-adevăr, la apariția fetei, vînzătorul se însuflețise. Se aplecă grăbit peste tejghea, spre ea, dispărînd în dosul mulțimii de clienți și în clipa următoare fata nu se mai văzu.

Serghei se întoarse spre tînărul lucrător :

— Volodea, unde-i fata ?

— Care fată ?

— Cea care a stat chiar acum, acolo, lîngă tejghea, cu blană de veveriță, una mai plinuță, așa. N-ai văzut-o ?

— Nu, Serghei Pavlovici.

— Caută s-o găsești. La naiba, chiar acum era aici ! spuse încludat Serghei.

Ocoliră grăbiți toată piața, dar fata nu era nicăieri. Fură nevoiți să se îndrepte spre mașină.

La o oră după plecarea lor, ușa din spatele prăvăliei se deschise și în culoarul îngust dintre prăvălie și gard ieși tînăra în blană de veveriță. Se uită în urmă și, cu un zîmbet șiret, îi spuse lui Semionov, care o conducea :

— Ei, eu am plecat. Acum cred că se poate.

Acesta dădu din cap și, atrăgînd fata spre el, o sărută lacom pe gură. Apoi, în șoaptă, o întrebă :

— Mă iubești ?

— Sigur ! De ce mă tot întrebi ?

— Şi altă dată, bagă de seamă, să nu mai faci prostii! o preveni îngrijorat Semionov. Cît pe-aci să-i pierzi! Nu mai vorbesc despre afacere.

— Spuneau că vor să meargă la hotel. Şi-acolo...

— Bine, ştiu, gata! zîmbi Semionov enigmatic. Ştiu.

— La tine m-am gîndit.

— La mine? De-aia i-ai dus dracu' ştie unde?

— Păi, ce era să fac? M-am gîndit...

— Bine, bine. Mi-ai explicat. Ai reuşit să scapi.

Fata se bosumflă, dar în ochi îi licări şiretenia.

— Drăcoaico! o dezmierdă îmblînzit Semionov, îmbrăţişînd-o din nou.

Cu gesturi moi, fata se eliberă din îmbrăţişarea lui, îi făcu semn cu mîna înmănuşată şi porni în fugă de-a lungul gardului, ascunzîndu-se după prăvălii. Lîngă una dintre ele, împinse o portiţă îngustă şi ieşi în stradă. Se vedea că drumul acesta îl cunoştea foarte bine.

Iar peste jumătate de oră năvăli în prăvălie încă un om. Semionov îl luă supărat în primire:

— Piei de-aici, neisprăvitule! Dacă te mai prind prin piaţă, îţi rup picioarele! Ai înţeles?! Ţi-ai găsit unde să vinzi!

În drum spre Direcţie, Serghei îl întrebă pe Dmitri Petrovici:

— Unde-aţi tras?

— De fapt... deocamdată... nicăieri! Dmitri Petrovici zîmbi timid. Ne-au promis la hotel... poate astăzi să se facă un loc liber. Dar administratorul... Noaptea asta am stat pe canapea...

— Veţi primi cameră la hotel. Ca recompensă pentru vigilenţă şi sprijin dezinteresat, zîmbi Serghei.

La Direcţie, Serghei coborî din maşină şi, luîndu-l de braţ pe Dmitri Petrovici, îi spuse:

— Mergeţi cu maşina pe unde aveţi treabă, iar peste o oră vă puteţi duce la hotel să vă înscrieţi. Mulţumesc pentru tot. Ei, cred c-o să ne mai vedem.

— Eu vă mulţumesc. Mie... mie pur şi simplu mi-e ruşine că v-am răpit atîta timp, bolborosi fîstîcit Dmitri Petrovici.

Urcînd scara, Serghei abia se putu stăpîni să nu sară cîte două trepte deodată. Ce noroc! Semionov poate fi arestat chiar acum, căci există destule probe împotriva lui. Confruntarea cu vecinul căruia i-a dat băutură pe buletin! Unde-i buletinul? Cum de-a ajuns la noi? Ah, nu ştiţi? Apoi confruntarea cu Koloskov! Recunoşti? Nu? Atunci să mergem la Moscova. Să vedem ce-ai să faci cînd vei da ochi cu păgubaşii! Toate acestea, stimate Semionov, nu poţi să le ascunzi cu nimic. Acum nu-ţi mai rămîne decît să spui cine-ţi sînt complicii şi unde-s banii; într-un cuvînt, printr-o mărturisire cinstită, să-ţi reduci termenul de detenţiune."

Apoi Serghei îşi zîmbi ironic. „Ei, ce zici, se întrebă el, te-ai potolit? Presiunea a scăzut la normal? Atunci judecă la rece..." Da, da, cu zece ani în urmă indiscutabil că l-ar fi arestat pe Semionov. Acum însă... acum nu. Mai plimbă-te, drăguţule, mai plimbă-te în libertate. Te ştiu eu. De bună voie n-ai să recunoşti nici cea de-a patra parte dintre potlogăriile tale, cînd te-ai folosit de buletinul omului prădat şi omorît în tren. Şi în nici un caz n-ai să recunoşti că ai folosit somnifere. Toate acestea trebuie să le dovedim. Şi-atunci... atunci nu te vom mai cruţa, Semionov. Două crime! Ultima — femeia de la hotel, ieri. De ce ai omorît-o, Semionov? Ce-ai avut cu femeia?

Mergînd pe coridor, Serghei se încruntă şi, după obiceiul său, începu să-şi muşte buza. Ajungînd la biroul ce-i fusese pus la dispoziţie, împinse uşa.

La masa de lucru, tolănit în fotoliu, Lobanov fuma dus pe gînduri. Văzîndu-l pe Serghei, se însufleţi.

— În sfîrşit! Cu tine poate omul să moară de foame. Ce-ai pierdut acolo, la piaţă, de-ai stat atîta?

— N-am pierdut nimic. Ba dimpotrivă, am găsit cîte ceva.

Tonul lui semnificativ îl făcu pe Lobanov să-şi ciulească urechile.

— A, eşti grozav! îşi privi prietenul cu admiraţie. Şi ce-ai găsit?

— Las' că-ţi spun tot. Dar mai întîi, telefonează la hotel şi reţine o cameră cu două paturi.

— Pentru cine? întrebă preocupat Lobanov.

— Pentru doi cetăţeni obişnuiţi. O noapte au stat acolo pe canapea. Cred că le-ajunge.

— Hai, hai, nu-mi umbla cu fofîrlica ! strînse Lobanov cu șiretenie din ochi. Unde-mi era inimosul !

Pînă la urmă, telefonă totuși la hotel. Administratorul îi anunță hotărît că n-are locuri libere, dar îl sfătui să vorbească cu locțiitorul directorului. Acesta prezentînd situația în culori și mai negre, îl sfătui la rîndul lui să se adreseze directorului. Directorul îl trimise la administrator. În sfîrșit, se găsi o cameră. Lobanov își șterse sudoarea de pe frunte, răsuflă ușurat și-l privi victorios pe Serghei.

— Ei, te-ai convins ? Și-acum hai să-ncepem... Sau mai bine, să mergem la masă și mai vorbim acolo. Phui ! fluieră. E aproape șase !

În cantina Direcției nu mai era nimeni. Terminîndu-și treaba, ospătărițele schimbau fețele de masă, aranjau vasele în bufet.

— Mașenka ! strigă Lobanov. Numai o clipă, te rog. Ceva urgent !

O ospătăriță grasă îl privi dojenitor și oftă :

— Ei, ce s-a întîmplat ?

— Mașenka, dînsul e prietenul meu, începu lingușitor Lobanov mijindu-și ochii. E din Moscova.

— Și ce-i cu asta ? Îmi pare bine de cunoștință. Numai că...

— Mașenka, el e obișnuit cu orarul de la Moscova. Iar acolo acum e exact ora prînzului. Pune-te și dumneata în situația noastră.

— Dar dumneavoastră de ce nu vă puneți în situația mea ? De la șapte dimineața sînt în picioare. Of, voi, ăștia de la Judiciară ! După ce program trăiți ? Alții, ca oamenii, vin, mănîncă, iar ai dumneavoastră, Aleksandr Matveevici... Zău, nu știu ce să mai spun !... Ei, ce să vă dau ? N-a rămas decît borș și niște chifteluțe.

— Adu tot, Mașenka, tot. Tot ce-a rămas. Și poate că pentru oaspetele nostru din Moscova găsim și-o gustărică, ceva... își mișcă el degetele în aer. Ai, ce zici ? Și-o sticluță de bere ?

— Vai, Alexander Matveevici, abuzați de influența pe care o aveți asupra mea !

Și plecă, legănîndu-și șoldurile grele.

— Așadar, își frecă Lovanov palmele satisfăcut, atmosfera a fost creată. Acum, să-i dăm drumul ! Cine începe ?

— Cine-i mai mic în grad, ce mai întrebi ? spuse didactic Serghei. Raportează, maiorule !

Recăpătîndu-şi la rîndul său toată buna dispoziţie şi veselie, Lobanov începu pe un ton oficial.

Pe femeie o chema Nina Viktorovna Gorlina. A venit din Moscova. Lobanov trimisese acolo o informare despre moartea ei. Mîine, Direcţia miliţiei judiciare din capitală îi va trimite toate datele referitoare la Gorlina. Deocamdată a reuşit să afle că n-a venit singură la hotel, ci însoţită de un bărbat cu semnalmentele cele mai comune : între două vîrste, gras, cu un palton de culoare închisă şi o căciulă de pui de ren. În camera de la hotel s-au găsit pe masă două pahare. Pe unul au rămas amprentele digitale ale Gorlinei, pe celălalt nici un fel de amprente. Mai departe. În buletinul de identitate al Gorlinei s-a găsit chitanţa unei telegrame trimise din Borsk. Băieţii au şi fost la poştă şi au găsit formularul completat de Gorlina. Telegrama fusese trimisă la Volgograd — post-restant — Marinei Vladimirovna Ivanova, cu următorul text : „Sosesc, ai răbdare". Ciudat text ! În legătură cu aceasta, s-a cerut la Volgograd să fie căutată şi interogată numita Ivanova. Şi încă o împrejurare interesantă : telegrama a fost trimisă acum două săptămîni. Prin urmare, ori Gorlina a locuit pînă în zilele trecute undeva în oraş, ori a revenit ieri pentru a doua oară. Lobanov a cerut la Moscova să i se precizeze şi această situaţie. Asta era deocamdată tot ce ştia.

— Mda ! Ciudat ! clătină Serghei din cap. Reiese, aşadar, că Gorlina voia să plece la Volgograd, din moment ce a rugat-o pe Ivanova s-o aştepte. Dar a plecat la Borsk. Cineva a rugat-o să vină aici pentru o ultimă discuţie. Ea a venit. Şi iată... Scrisoarea e la tine ?

— La mine.

— Cînd a fost trimisă şi de unde ?

— Nu ştim. N-are nici plic.

— Toate acestea sînt foarte ciudate, repetă Serghei, scoţîndu-şi ţigările. Aici se poate fuma ?

— Să mergem mai bine sus. Uite, Maşenka se uită spre noi. Maşenka !

Ospătăriţa se apropie cu paşi repezi şi, înţelegînd că discuţia este foarte serioasă, luă banii şi spuse pe un ton de parcă şi-ar fi cerut scuze :

— Din partea mea, puteți sta. Numai responsabila mă tem c-o să se înfurie. De mult trebuia să închidem.

Prietenii urcară pe scara largă la etajul întîi, în cabinetul lui Lobanov.

— Hai ! făcu nerăbdător Lobanov. Spune-mi și tu noutățile tale. Ce-ai găsit în piață ?

— L-am găsit pe unul Semionov. Dar ascultă totul, în ordine...

După ce Serghei termină, amîndoi tăcură un timp fumînd, căutînd în sinea lor să confrunte datele, sau măcar să surprindă ceva comun, să facă o legătură între informațiile primite în timpul zilei. Cel dintîi întrerupse tăcerea Lobanov :

— Drept să-ți spun, e pur și simplu o șaradă ! Un rebus ! O ghicitoare ! O ecuație cu mai multe necunoscute ! Sau cum se mai numesc astfel de încîlcituri. Ei, dacă am reuși să stabilim că Semionov cunoaște pe una dintre cele două femei !

— „Dacă" ! Tocmai asta trebuie stabilit.

— Pe Semionov oricum nu-l slăbim din ochi. O să studiem astfel toate legăturile lui.

— Asta-i limpede. Din păcate, o legătură s-a rupt ! oftă Serghei. Și un fir odată rupt, șterge urmele. Iar Ivanova e departe...

— Tocmai pentru că-i departe...

— Da, ai dreptate. Să vedem ce ne răspund cei din Volgograd. Poate au rămas acolo urme.

— Să-l punem pe Prohorov în temă. Chiar acum să-i dăm o telegramă telefonată. Pe fir special. Cît e ceasul ? Lobanov se uită la ceas. Șase și un sfert. Acolo se lucrează încă.

Sună telefonul și Lobanov ridică nerăbdător receptorul.

— Alo !

— Aleksandr Matveevici ?

— Eu.

— Vă deranjează Urmanski, de la ziar. Pot să trec pe la dumneavoastră ?

— Sînt ocupat, tovarășe Urmanski. Nu s-ar putea peste vreo două ore ?

Lobanov îl privi întrebător pe Serghei și acesta, zîmbind, îi spuse :

— Spune-i să vină direct la hotel. Și salută-l din partea mea.

Apoi mai stătură mult timp aplecaţi asupra dosarelor groase, amintindu-şi toate amănuntele, discutînd fiecare episod al crimelor comise, răsfoiră nenumăratele procese-verbale, citind anumite pasaje din ele cu glas tare şi cîntărind fiece cuvînt.

— Înţelegi ? spunea Serghei. E rău cînd ai date puţine, şi mai rău e cînd ele nu există de loc. Dar cel mai rău, după părerea mea, e atunci cînd ai prea multe. Atunci poţi foarte uşor porni pe un drum fals. Şi-i suficient să păşeşti pe el, că... ştii şi tu ce se întîmplă.

— Halima ! zîmbi Lobanov.

— Halima, cu fapte reale !

— Din punct de vedere teoretic, ai dreptate. Dar în cazul de faţă... Vezi şi tu. Toate firele duc la Semionov.

— Nu chiar toate. Să vedem cum e cu somniferele. Mă interesează foarte mult sora lui.

— Da. Dar n-avem nici un cap de acuzare împotriva ei. Cu el e altceva. Din moment ce Koloskov l-a recunoscut, îl vor recunoaşte şi alţii. Şi-apoi, buletinele de identitate. Cel puţin unul a trecut sigur prin mîna lui.

— Dar ce semnalmente dau păgubaşii ?

Din nou începură să răsfoiască dosarele groase, citind cu glas tare procesele-verbale şi discutînd în contradictoriu.

— Se pare că-i Semionov.

— Nu prea.

— Îţi spun eu că-s semnalmentele lui ! Ce-ai vrea, ca oamenii speriaţi, uluiţi, să dea nişte semnalmente absolut precise ? Pînă şi-o aluniţă de pe obraz cumva ?

— De altfel, să ştii că Semionov are o aluniţă după ureche.

— Ei, poftim ! Vrei să-l privească după urechi şi să-şi noteze ? Ascultă aici ce-a declarat acest Volkov...

Şi Lobanov, pentru a zecea oară, începu să citească rar, apăsînd asupra cuvintelor, procesul-verbal al interogatoriului.

— Da, încă ceva, îşi aminti Serghei. Trebuie neapărat să avem o mostră a scrisului lui Semionov. Să vedem dacă n-a scris el scrisoarea...

— Care ?... Către Gorlina ?

— Aceea. Ascultă ! Textul telegramei l-aţi luat de la poştă ?

— Da.

— Hai să-l comparăm cu scrisoarea. Chiar acum. Măcar aşa, aproximativ.

— Dar ce rost are ?! Scrisoarea-i adresată Gorlinei, iar telegrama este trimisă de ea.

— Hai, totuşi !

Lobanov ridică din umeri şi, în silă, începu să răsfoiască dosarele groase. În sfîrşit, puse pe masă una lîngă alta o coală de hîrtie boţită, cu cîteva cuvinte zvîrlite în grabă pe ea : „Vino. Trebuie să stăm de vorbă pentru ultima oară“, şi formularul telegramei.

Serghei şi Lobanov se aplecară amîndoi asupra lor. Apoi Lobanov ridică capul.

— Extraordinar ! Îţi spun drept, am ameţit. Sînt scrise de aceeaşi mînă !

— Chiar mîine le supunem unei expertize grafice. Dracu' ştie ce mai e şi asta ! îşi privi Serghei prietenul cu îndoială. Nu cumva am obosit ? Ce zici ?

În tăcerea încordată ce stăruia în birou răsună strident telefonul. Lobanov, grăbit, ridică receptorul.

— Aleksandr Matveevici, recunoscu din nou glasul lui Urmanski. De la hotel telefonez. Ce faceţi ? E trecut de opt !

— Venim acum, răspunse Lobanov.

În timp ce coborau scara, se înţeleseră să nu mai vorbească nimic despre treburi. Ajunge ! Amîndoi erau mai mult decît obosiţi. Poate că ultima descoperire a fost o simplă halucinaţie datorată oboselii. Dar toate acestea — pe mîine.

Afară era întuneric şi frig, vîntul sufla în rafale şfichiuitoare, zvîrlindu-le în obraz fulgi ţepoşi, îngheţaţi.

Totuşi hotărîră să meargă la hotel pe jos, ca să-i mai bată vîntul. Simţeau amîndoi nevoia să se deconecteze, să facă orice altceva : să lupte cu vîntul, să observe micile întîmplări de pe stradă, sau să privească măcar cum merg oamenii. Fumaseră prea mult amîndoi şi acum aspirau cu nesaţ aerul proaspăt, geros.

Mergeau tăcuţi, repede, depăşindu-i pe trecători.

Cînd ajunseră aproape de hotel, Lobanov se întoarse spre Serghei şi, căutînd să acopere vîntul, îi strigă :

— Am uitat să te întreb, ce face Lena ?

— Ce să facă ! Se pregăteşte pentru o premieră.

— Înseamnă că totul e în regulă ?

Serghei dădu din cap.

„Mă descoase, zîmbi el. Şi-a adus, probabil, aminte de întîmplarea cu căciula, cînd lucram amîndoi la cazul „Molia neagră".

Intrînd în holul hotelului îmbujoraţi, abia respirînd, îl văzură dintr-o dată pe Urmanski.

Tînărul ziarist se plimba nerăbdător printre fotolii, cu paltonul descheiat şi cu căciula dată pe ceafă, cu clapele atîrnînd ; ţinea în mînă o geantă de piele subţire, pe care era imprimată inscripţia „Aeroflot".

Văzîndu-i pe cei doi, Urmanski le ieşi zîmbind în cale, fluturîndu-şi victorios geanta.

Cînd toţi trei intrară în cameră şi Serghei închise uşa, Urmanski declară solemn :

— Serghei Pavlovici, am răspuns prompt propunerii de a sărbători, modest, sosirea dumneavoastră. Iată contribuţia mea, scoase el din buzunarul interior al paltonului o sticlă de vin. Sper că nimeni nu se opune ?

— Isteţi mai sînt gazetarii ! rîse Serghei. Cine s-ar putea opune unei asemenea ispite ?

— Mai ales gazetarii noştri-s isteţi, interveni Lobanov, şi-l privi şiret pe Urmanski. Isteţi ca nimeni alţii ! Şi acţionează totdeauna... Cum obişnuiţi voi să spuneţi ? Cu subtext, da ?

Drept răspuns, Urmanski rîse.

— Daţi-o încolo, Aleksandr Matveevici, nu vreţi să recunoaşteţi niciodată avîntul dezinteresat al sufletului !

— Bine, interveni Serghei. Ştii cum se spune : dacă sticla-i desfundată, vinul trebuie băut. Şi dacă la acest subtext te referi, clipi din ochi, să ştii că nici noi nu sîntem străini de el.

Deodată Lobanov se încruntă, preocupat. Privi atent în jur, ridică faţa de masă, privi dedesubt, apoi trase perdeaua după care se afla patul cu noptiera şi cercetă şi acolo peste tot.

— Ce cauţi ? întrebă Serghei pe un ton inocent.

— Ştii cum spunea şeful de echipaj Prihotko de pe nava „Grozeaşcii" ? „Dacă-i vorba pe-aşa, taie şi ultimul castravete !" Ţi s-a dat în păstrare o mică valiză neagră...

— Aaaa, păi am predat-o la administraţie ! Am crezut că a uitat-o cel care a stat înaintea mea aici.

— Chiar ai predat-o ?! se prefăcu Lobanov speriat. Spune-mi, ţi s-a atrofiat simţul mirosului ?

— Păi ce sînt eu, cîine de vînătoare ? La ce-mi trebuie mirosul ?

— Cum, dar flerul ! Simțul operativ ! ? S-a zis, bătrîne, cu tine ! Poți să ieși la pensie. Noroc că mai ai prieteni ca mine !

În mod demonstrativ începu să adulmece aerul și, atras parcă de un magnet nevăzut, făcu un drum complicat prin cameră pînă se apropie de Serghei, îi ceru amenințător : „Hai, suflă !", clătină îndurerat din cap și, grăbit, dispăru pe hol.

Urmanski rîdea, tolănindu-se pe canapea.

Peste cîteva clipe, Lobanov apăru în cameră, ținînd în mînă valiza. O puse solemn pe masă și declară :

— Nu ți-am spus la aeroport că primirea ta este prevăzută în două variante : la mine acasă și aici ? În raport de toanele tale ? Ei bine, am întîrziat cu douăzeci și patru de ore, din motive tehnice...

Un nor de supărare îi acoperi fața rotundă, pistruiată. Serghei, la rîndul lui, se încruntă.

— Ce mai e ? întrebă curios Urmanski.

— Nu sîntem în America, îi răspunse tăios Serghei, și n-avem cu ce să distrăm publicul. Și, schimbînd tonul, repetă : O dată ce-i sticla desfundată, vinul trebuie băut.

Și se așezară toți trei la masă.

— Ei, ce mai face cunoștința noastră comună ? îl întrebă Serghei pe Urmanski.

— A ! dădu acesta înciudat din mînă. Închipuiți-vă, n-o mai găsesc !

— „S-o găsești" ! ? Cum adică ? se miră Serghei.

— Uite-așa, n-o mai găsesc ! N-a vrut în ruptul capului s-o conduc pînă acasă. Abia am reușit să-i smulg numărul de telefon al unchiului ei. Astăzi i-am telefonat, dar mi-a răspuns o întreprindere. Probabil că l-a încurcat. Și se întoarse spre Lobanov : Poate mă ajuți dumneata, Aleksandr Matveevici, s-o găsesc ?

— Mă rog. Numele, prenumele ?

— Numai prenumele — Marina.

— Hm ! Cam puțin.

— Marina, repetă gînditor Serghei. Astăzi am mai dat noi undeva de numele acesta.

Cu o indiferență accentuată, Lobanov îi răspunse :

— Marina Ivanova din Volgograd.

— Ah, da !

— Dar nu mă las pînă nu dau de ea ! lovi Urmanski cu pumnul în masă.

— Îți doresc succes, zîmbi Serghei. Și dac-o găsești, împărtășește-ne și nouă bucuria.

— Crezi că-s fraier ? Ca să mi-o suflați ? Dar în clipa următoare Urmanski clipi din ochi, cu încrederea omului care nu cunoaște insuccesul.

Treptat, discuția lunecă asupra preocupărilor profesionale ale lui Urmanski.

— La ce lucrezi acum ? îl întrebă Lobanov.

— Vreau să scriu un articol despre un erou din război. Locuiește în orașul nostru. Abia am reușit să-l descopăr. Un bătrîn îndîrjit. Nu vrea să spună nimic.

— Cum îl cheamă ?

— Feodorov.

— Scrie, scrie ! spuse ocrotitor Lobanov. Mai bine așa, decît să scrii despre pungași.

— Dar de ce ? Și despre munca voastră am să scriu ceva. Bineînțeles, atît cît trebuie, fără să trezesc un interes nesănătos, rîse Urmanski.

Oaspeții plecară tîrziu, noaptea.

... A doua zi dimineața, Serghei abia ajunse la Direcție, că Lobanov îi și telefonă, întrebîndu-l nerăbdător :

— Ai venit ? Ești aici ?

— Aici sînt. Ce s-a întîmplat ?

— Știi vorba, ca-n telegrama aceea : „Îngrijorați-vă, amănunte în scrisoare". Vin spre tine. Tu, deocamdată, poți să fii îngrijorat.

Lobanov năvăli în birou cu părul vîlvoi, cu fața înroșită, ținînd în mînă un dosar ale cărui șirete atîrnau nelegate.

— Uite aici, te rog ! începu el din prag, și îndată închise bine ușa în urma lui. Uită-te ! O informare din Moscova. S-a încrucișat pe drum cu adresa noastră. Uită-te ! „Delapidînd o mare sumă de bani, Nina Viktorovna Gorlina a dispărut." Și încă una ! spuse pe nerăsuflate Lobanov, punînd pe masă o altă coală de hîrtie. Se caută cetățeana Marina Vladimirovna Ivanova, dispărută din Volgograd.

— Ei, asta da... rosti îngrijorat Serghei. Asta-i, într-adevăr, o mare surpriză !

IV

Oameni la pîndă

Cineva bătu uşor în uşă.

— Intră ! strigă Serghei.

În prag apăru silueta uscăţivă, pusă la punct, a lui Hramov.

— Ce-i, Nikolai ? întrebă Lobanov.

— Tovarăşe locotenent-colonel, permiteţi să raportez şefului secţiei ? se adresă acesta, reglementar, mai întîi lui Serghei, ca mai mare în grad.

— Te rog, adresează-te. Dar ţi-am spus, mi se pare, că mă cheamă Serghei Pavlovici ?

Începuse să-l enerveze atitudinea prea oficială a lui Hramov.

Acesta însă, imperturbabil ca totdeauna, îi raportă lui Lobanov :

— L-au prins pe Valka. Voiaţi dumneavoastră să-i luaţi interogatoriul...

— Da ? se însufleţi Lobanov. Vin îndată. Începe tu.

— Ce-i cu Semionov ? îl întrebă Serghei pe Hramov.

— Deocamdată nimic, tova... Serghei Pavlovici. După închiderea prăvăliei a intrat la alimentara, a cumpărat o sticlă de coniac, lămîi şi o cutie cu bomboane. Dar musafiri n-a avut. Şi nici n-a mai ieşit din casă. Iar acum, de dimineaţă, e la dugheană. Vinde...

— Înseamnă c-a băut şi-a mîncat singur ! rîse Serghei.

— Asta nu pot preciza, tova...

— Nici nu trebuie! abia reuşi Serghei să-şi stăpînească un ton ironic. Dar spune-mi, blana de veveriţă n-a mai apărut?

— Raportez, n-a mai apărut!

Serghei se întoarse spre Lobanov.

— Cine-i acest Valka?

— Al doilea fumător. Nu-ţi aminteşti? Vorbeam ieri.

— Aha, ăia cu haşişul?

— Da, aceia. E un lucru serios. Începe tu, Hramov, se adresă subalternului său.

— Am înţeles.

Cînd Hramov ieşi, Lobanov oftă.

— Aşadar, ce facem acum?

— Mai întîi să ne gîndim.

— De acord. Înseamnă, deci, că Gorlina a furat o mare sumă de bani şi a fost omorîtă. Aşa e? Marina Ivanova, la care se pregătea să plece, a dispărut. Legătura între ele şi Semionov n-a fost stabilită.

— Dar începe să se contureze! ridică Serghei creionul cu un gest semnificativ. Gorlina a fost omorîtă cu acelaşi somnifer cu care a fost omorît omul prădat în tren, iar buletinul acestuia a fost lăsat celui escrocat de bani. Iar celui de-al doilea escrocat, de asemenea, i-a fost lăsat buletinul dat lui Semionov în gaj! Poftim prima verigă!

— O verigă destul de slabă. Dar, mă rog. Ei, şi-a doua?

— Poftim: omul care a participat la crimă şi care avea la el buletinul luat de la Semionov, noaptea, a urmărit-o pe fată.

— Şi acesta era chiar Semionov. Koloskov l-a identificat în piaţă.

— L-a identificat, dar nu era prea sigur. De asta va trebui să ţinem seama.

— Da, bineînţeles. Dar pe fata aceea Semionov o cunoaşte... Sigur o cunoaşte. Din moment ce-a venit la el, la piaţă!

— Asta precis.

— Mda! Dar acest lanţ nu duce nici la Gorlina, nici la Ivanova.

— Deocamdată nu duce nicăieri, sublinie Serghei.

— Şi, în general, e un motiv destul de slab.

— Ei, dragul meu, la început toate motivele...

— Da, bineînţeles, ai dreptate, consimţi Lobanov şi oftă.

Zîmbind, Serghei îşi privi prietenul.

— Iar acum, o problemă din domeniul euristicii.

— Asta ce-o mai fi ? se miră Lobanov.

— Ştiinţa despre gîndirea creatoare. Din păcate, o ştiinţă abia în faşă. Aplicată la meseria noastră, arată cam aşa : faptele au fost adunate, se simte legătura logică între ele, dar abia urmează să se construiască din ele un lanţ de fier, să se găsească veriga care lipseşte, iar apoi, cu ajutorul acestui lanţ, să se meargă la ţintă — adică să se ajungă la descoperirea crimei. Pentru aceasta însă, noi nu avem deocamdată o reţetă sigură, o metodă cunoscută. Experienţa noastră din trecut nu conţine nici un fel de scheme gata făcute care s-ar putea potrivi la condiţiile ivite acum. Trebuie creată o schemă cu totul nouă, un nou plan de măsuri, trebuie săvîrşit, cum se spune, un act de creaţie.

— Ei, nu zău, chiar „act de creaţie" ? rîse Lobanov. Poftim, săvîrşeşte-l, dacă eşti aşa grozav !

Zîmbind, Serghei îşi desfăcu braţele.

— Ţi-am spus doar că această ştiinţă este în faşă. Cîndva, într-o formă ideală, se va întîmpla aşa : s-a ivit, să zicem, o problemă nouă. Aplici un tratament, care acţionează asupra anumitor centri nervoşi din creier, şi deodată îţi vin inspiraţia şi soluţia. Ţi-nchipui ?

— Da, dar cînd va fi asta ? Peste o sută de ani ! dădu Lobanov din mînă. Ştii, am citit undeva despre Ceaikovski, care spunea : „Inspiraţia este un musafir căruia nu-i plac leneşii". Stai jos, lucrează şi inspiraţia va veni. Cred, frăţioare, că deocamdată asta-i mai sigur.

— Bun, atunci să-l ascultăm pe Ceaikovski. Să facem cum spune el. Şi Serghei se întinse, făcînd un efort. Poate ne vine şi nouă vreo inspiraţie, ceva. Deci, primul lanţ arată cam aşa...

Luă o coală de hîrtie, desenă pe ea cîteva cercuri şi le uni prin săgeţi. Apoi într-un cerc scrise : „Ivanova a dispărut", în al doilea : „Gorlina — somnifer", în al treilea : „Furt tren — somnifer", în al patrulea : „Buletinul lui — escrocherie", în al cincilea : „Buletinul de la Semionov — a doua escrocherie", în al şaselea : „Semionov". Şi deasupra săgeţii care ducea la acest ultim cerc puse un semn de întrebare.

— Poftim primul lanţ. Nu arată aşa ?

— Ba da. Aşa. Dar semnul de întrebare n-are ce căuta aici, pentru că buletinul a parvenit de la Semionov, asta e precis.

— Să admitem. Şi Serghei, stînd un pic la îndoială, şterse semnul de întrebare. Acum al doilea lanţ...

Desenă din nou un cerc şi scrise: „Omul din gară". Apoi făcu o săgeată către un al doilea cerc, unde scrise: „Fata în blană de veveriţă" şi făcu o săgeată către un alt cerc: „Semionov". De aici trase o săgeată spre primul cerc, deasupra căruia puse, de asemenea, un semn de întrebare.

— Totuşi n-a fost recunoscut cu exactitate, explică el.

— De acord, dădu Lobanov din cap. Dar atunci de ce o urmărea pe fată? Ea însoţea, de fapt, doi călători veniţi cu o valiză grea. Era ceva în valiza aceea... Şi nu uita că trenul venea din Asia Centrală.

— Cu atît mai bine! În acest caz nu numai că lanţul nu se rupe, dar se mai adaugă o verigă: fata venise să întîmpine valiza, iar omul o urmărea. Asta-i tot. Iar valiza venea din Asia Centrală, ai dreptate...

— Da. Şi toate acestea într-o singură zi! spuse gînditor Lobanov. Iar a doua zi, în oraş, în piaţă, pronunţă el apăsat ultimul cuvînt, a apărut haşişul.

Îngrijorat, Serghei îşi privi prietenul.

— Pentru prima oară?

— Prima oară, dădu Lobanov din cap, apoi, îndoindu-şi încet degetele unul după altul, continuă: Trenul din Asia Centrală... Valiza... Haşişul în piaţa unde face negoţ Semionov... Puştii care l-au fumat... Ce zici? E şi ăsta un lanţ?

— Cred că da. Şi Serghei propuse deodată: Ia să vedem ce spune acest Valka!

Abia pe coridor Serghei îşi aminti că n-a aflat dacă Jatkin a fost sau nu la administraţia farmaciilor. Se opri chiar o clipă, gîndindu-se dacă n-ar trebui să se întoarcă în cabinet, apoi însă, închipuindu-şi că băiatul n-a apucat să afle încă nimic, porni în urma lui Lobanov.

Într-o cameră mare, luminoasă, la unul dintre birouri, Hramov lua interogatoriul. În faţa lui, stîngaci, într-o rînă, şedea un flăcăiaş palid, cu părul cîrlionţat, de vreo cincisprezece ani, într-un palton gri descheiat; pe gîtul lui subţire atîrna un fular răsucit ca o frînghie. Ochii-i speriaţi priveau la Hramov, buzele umflate şi crăpate tremurau. În cameră nu mai era nimeni.

Văzîndu-i intrînd pe cei doi, Hramov se ridică de la locul său. În aceeaşi clipă, sări şi băiatul de pe scaun, mototolindu-şi căciula în mîini. Era foarte înalt şi slab, mai înalt decît Hramov, şi din cauza aceasta arăta şi mai jalnic.

— Continuaţi, făcu Lobanov un gest cu mîna. Noi ascultăm.

Şi după ce-i oferi un scaun lui Serghei, se aşeză şi el la biroul de alături.

— Ei, Panovkin, continuă sever Hramov, aşezîndu-se din nou pe scaun. Ai înţeles acum ?

— Am înţeles, răspunse acesta abia auzit, lăsîndu-şi bărbia în piept.

— Şi care-i propria ta responsabilitate ai înţeles ?

— Am înţeles...

— Ţi-am dat timp de gîndire ?

— Mi-aţi dat...

— Vezi ? Totul este în ordine, conchise satisfăcut Hramov şi, dojenitor, continuă : Iar tu nu mi-ai explicat aşa cum trebuie fapta ta. De-aceea te mai întreb o dată : de ce ai cumpărat otrava aceea ?

— Aşa, pur şi simplu...

— Asta nu-i o explicaţie înţeleaptă.

— Nici n-am zis că e o explicaţie înţeleaptă...

Serghei îl privi cu interes pe băiat, apoi pe Lobanov, şi amîndoi, înţelegîndu-se din priviri, zîmbiră.

— Rezultă de aici, deduse Hramov, că nu eşti un băiat înţelept, adică eşti un prost. Ai înţeles ?

— Am înţeles...

— Se vede că taică-tu nu te-a bătut la timp. De-aia ai crescut ca un stîlp de telegraf şi minte n-ai de loc !

— Niciodată tata nu m-a bătut ! Muşcîndu-şi buzele ce-i tresăriră de jignire, băiatul îl privi duşmănos pe Hramov.

— Se şi vede că nu te-a bătut ! spuse Hramov cu acelaşi glas, uniform şi sever. Atunci să vedem din alt punct de vedere. De la cine ai cumpărat ?

— Nu-l ştiu.

— Ba îl ştii, Panovkin. Eu nu te zoresc. Gîndeşte-te, meditează. Eu mi se pare că ţi-am vorbit despre responsabilitate. Ţi-am vorbit despre responsabilitate ?

— Mi-aţi vorbit.

— Ei, atunci gîndeşte-te. E spre binele tău dacă spui.

— Nu-l cunosc.

— Eu, Panovkin, ţi-am spus, nu te zoresc, îl preveni amenințător Hramov. Mai bine gîndeşte-te.

— Nu-l cunosc! repetă îndîrjit băiatul, lăsîndu-şi iarăşi capul blond şi cîrlionţat în piept.

— O clipă, Nikolai Stepanovici! interveni Serghei, nemaiputînd răbda. Vreau să vorbesc eu cu el. Şi se întoarse spre Lobanov: Ai ceva împotrivă?

— Te rog, spuse acesta, şi se adresă lui Hramov: Să mergem. Mai avem treabă.

Ieşiră amîndoi din cameră.

— Ascultă, Valea, mai eşti la şcoală sau lucrezi? îl întrebă Serghei.

— Sînt la şcoală...

— În ce clasă?

— A opta.

— Şi după aceea, ce ai de gînd? Te duci să munceşti?

— Nu. Vreau să învăţ mai departe.

— Te-ai hotărît tu, sau te sileşte taică-tu?

— Eu! Iar tata nu m-ar opri. E om bun, spuse provocator băiatul.

— Unde lucrează?

— Vreţi să comunicaţi acolo?

— Unde? strînse Serghei din umeri. Dar nu-ţi dai seama că ştim unde stai?

— Vreţi să comunicaţi la locul de muncă al tatei, ca să-l faceţi de rîs?

— Pe taică-tu să-l facem de rîs?

— Da, că m-a educat prost.

— Nu-i chiar aşa. Doar nu eşti nici huligan, nici hoţ, aşa că nici pe tine, nici pe taică-tu n-avem de ce să vă facem de rîs.

— Dar pentru că am cumpărat aia?

— Sper că nu pentru asta v-aţi dus în piaţă.

— Nu. Ne-am dus să cumpărăm mîncare pentru peşti.

— Mi-am închipuit. Şi unde zici că lucrează taică-tu?

— La uzină. E şablonar de categoria a opta! În glasul băiatului răsunară note de mîndrie. Portretul lui e pe panoul de onoare al uzinei.

— Deci tatăl tău e un om respectabil.

Fără grabă, Serghei îşi aprinse o ţigară şi, întîrziind să ia ţigările de pe masă, întrebă:

— Fumezi?

— Nu. Fumam cînd eram mic, dar m-am lăsat.

Era clar că băiatul se muiase. Vorbea nestingherit, chiar voios, şi-l privea fără frică pe Serghei.

— Bravo ! Înseamnă că ai voinţă. Iar eu, uite, nu pot să mă las. Am încercat, dar nu pot.

— Păi, munca dumneavoastră... Cu nervi şi bătaie de cap !...

— Aşa e, oftă Serghei. Uite, chiar şi întîmplarea asta cu voi. Bineînţeles, n-aţi săvîrşit o crimă. Dar nu vă închipuiţi ce primejdios e pentru sănătate ! Tu, de pildă, eşti un băiat deştept. Ai încercat... Ia spune-mi, ţi-a plăcut ?

— Mm ! Ţi se învîrte capul... Ştiţi, aşa încet, ca în ceaţă ţi se-nvîrte. Şi are un gust dulceag.

— Altuia însă, s-ar putea să-i placă.

— Da, aveţi dreptate. Eu aşa judec lucrurile, dar Goşka ... ăsta-i abia un puşti. Zicea : „Hai să mai cumpărăm şi mîine". I-am dat un pumn peste mutră. „Uite, zic eu, ce-o să mai cumperi !"

Serghei rîse.

— Şi crezi că l-ai convins ?

— Sigur ! Sîntem prieteni.

— Uite, Valea, în ce constă pericolul. Nu poţi să dai tuturora un pumn peste mutră. Şi-atunci, cum să-i salvezi pe proştii ăştia ?

— Trebuie interzis să se vîndă !

— Ai dreptate. Aşa e ! Trebuie interzis. Dar ei, ca să cîştige, tot or să vîndă pe sub mînă. Şi-atunci ?

— Atunci ? Pe care-l prinde că vinde, amendă !

— Amendă ? zîmbi Serghei. Iată, să zicem, că pe tine te-a atacat un bandit. Ţi-a furat portofelul cu salariul şi te-a atins de vreo două ori cu cuţitul. Iar noi, ce zici, doar să-l amendăm ?

— Ei, parcă există comparaţie...

— Ai dreptate, nu există comparaţie. Rana se vindecă, omul se face sănătos, ia alt salariu, şi recuperează ce-a pierdut, dar dacă începe să fumeze otrava asta, capătă o boală nervoasă, şi după cîţiva ani — moarte sigură ! Una la mînă. Dar mai e ceva ! Tot ce cîştigă, dă pe otrava asta, iar cînd nu-i mai ajung banii, omul e în stare să omoare ca să facă rost de ei. Asta-i în al doilea rînd. Iar în al treilea, îi atrage şi pe prieteni, şi-i aruncă şi pe aceştia în ghearele pieirii. Ei, şi-acum compară şi tu, ce-i mai periculos ?

Fără să-şi dea seama, glasul lui Serghei începuse să tremure de mînie.

— Da, răspunse încetişor Valka, aveţi dreptate...

— Ei, vezi ? Asta e ! Şi mai ţine seama şi de altceva. Gramul pe care l-ai cumpărat tu într-un pacheţel... Cu cît ţi l-a vîndut ? Cu o rublă, nu-i aşa ? Înseamnă că tîlharul ăla ia o mie de ruble pe kilogram. Să zicem că jumătate dă celui care i-a adus acest kilogram. Dar îi rămîne şi lui jumătate. Se umple de bani ! Şi-atunci ? Îţi plăteşte cîtă amendă vrei, şi tot mulţumit rămîne. Că el, n-ai tu grijă, nu-i prost să fumeze, să-şi sape sănătatea !

— Da, el e rumen la mutră ! confirmă cu ură Valka. Ăsta trebuie băgat la puşcărie !

— Păi, vezi ? Dar el singur nu vine să spună : „Băgaţi-mă la puşcărie". Trebuie prins şi dovedit.

— Duceţi-vă în piaţă, că acolo îl găsiţi. La început n-am vrut să spun. Mi-era frică. Dar dacă-i vorba pe-aşa... Lîngă ghereta în care se vinde bere. Aşa ne-a spus : „Dacă vă mai trebuie, aici mă găsiţi". E într-o pufoaică neagră şi cu cizme. Senka îl cheamă, Senka Kokliuşnîi.

— Eşti sigur, Valea, că aşa îl cheamă ?

— Am auzit cu urechile mele...

După cincisprezece minute, o grupă operativă descinse în piaţă, dar Senka nu era acolo. Şi nici nu mai apăru pe unde venea de obicei. Îl căutară îndelung şi minuţios, dar fără rezultat.

— Ei, vezi ? îi spuse Lobanov lui Serghei. Încă o verigă — Senka. Prin el s-au unit două lanţuri — buletinele şi narcoticele.

— Şi-n spatele lor pendulează aceeaşi figură — Semionov, adăugă Serghei. Dar ce legătură e între el şi Gorlina sau Ivanova ? Uite, asta nu pricep !

— În ce-o priveşte pe Gorlina, există un moment interesant. Deocamdată încă nu l-am prelucrat. Cine a fost omul cu care a venit la hotel ? Că a fost văzut acolo... Lobanov deschise unul din dosarele groase şi începu grăbit să răsfoiască paginile. Poftim, iată... l-a văzut portarul şi femeia de serviciu pe etaj.

— Cine le-a luat interogatoriul ?

— Jatkin.

— Jatkin ? Stai ! își aminti deodată Serghei. Nu s-a întors încă de la administrația farmaciilor ?

— Să văd.

Dar n-apucă Lobanov să ridice receptorul, că telefonul începu să zbîrnîie.

— Da !... Jatkin ? Asta-i telepatie ! Mă pregăteam să-ți telefonez. Vino te rog aici.

Iar peste un minut, tînărul lucrător intra în birou.

Da, fusese la administrația farmaciilor, fusese și la procuratură, și la miliția economică. Există un caz de sustragere a medicamentelor. S-a petrecut acum o jumătate de an. Infractorii au fost condamnați nu de mult. Printre medicamentele sustrase se aflau și somnifere, iar printre acestea, și blestematul preparat în cauză. Sora lui Semionov n-a fost trasă la răspundere ; împotriva ei n-au existat dovezi. A fost numai citată ca martoră la proces. Dar... în orice proces pot fi și scăpări. Cu atît mai mult cu cît la locul de muncă are o caracterizare proastă — îi place să bea, să petreacă și zvîrle cu banii în dreapta și-n stînga. De altfel e în relații foarte bune cu fratele său.

— Într-adevăr, consimți Serghei, pot să existe și scăpări.

— În orice caz, observă semnificativ Lobanov, a fost foarte aproape de acest proces. De-aici, așadar, ce concluzii putem trage ? îl privi pe Serghei.

— Deocamdată, o singură concluzie : datele nu confirmă, dar nici nu infirmă bănuielile noastre. Oricum, Semionov poate să aibă la dispoziția lui somniferele.

— Nici a doua concluzie nu se infirmă, adăugă Lobanov.

— Care anume ?

— Că acela care a folosit somniferele în tren le-a folosit și la hotel, spuse convins Lobanov.

— Și la hotel... Serghei își plecă fruntea gînditor. Stai, ce-am vorbit noi despre hotel ?... Da ! Cîți l-au văzut pe acel om ? Sînt doi, deci ?

— Eu i-am interogat, tovarășe locotenent-colonel, interveni energic Jatkin : portarul și femeia de serviciu pe etaj. Oameni cumsecade amîndoi. Li se poate acorda deplină încredere.

— Da, dar semnalmentele acelui om nu le-au dat cu precizie.

Jatkin își desfăcu larg brațele.

— Din nou aceeaşi concluzie: semnalmentele nu se confirmă! Dar nici nu se infirmă presupunerea noastră că a fost Semionov. În orice caz, căciula de pui de ren...

— O clipă! îl întrerupse Serghei şi se adresă lui Lobanov: Cîte zile avea de gînd Gorlina să stea la Borsk?

— Imediat îţi spun. Şi Lobanov începu din nou să răsfoiască hîrtiile din dosar. Unde-i formularul pe care ea l-a completat?... Aha, iată-l! Da, doar trei zile — „pentru probleme personale".

— Ei, poftim! exclamă Serghei şi remarcă ironic: Tovarăşul Lobanov în persoană abia poate să facă rost de o cameră pentru nişte oameni în delegaţie, iar ea, „pentru probleme personale", s-a instalat la hotel fără nici un fel de ajutor!

— Ştii că e o idee? exclamă Lobanov. Cine o fi ajutat-o, dacă n-am ajutat-o eu?

— Cine fură, zvîrli dispreţuitor Jatkin, ştie şi să se aranjeze. Oricum, a fost o persoană foarte abilă.

— Poate că recepţionerul nu-i prea principial, observă Serghei. Mi s-au plîns oamenii. I-o fi strecurat vreo bancnotă...

— Dar cine? îl întrerupse Lobanov cu aprindere. Gorlina? Ori acela care a fost cu ea? Să zicem, Semionov? Mai ştii!

— Da, da, îl susţinu Jatkin. Şi ăsta-i un şmecher de n-are pereche!

— Bun, ne-am înţeles, conchise Serghei. Acum să stăm de vorbă ca de la om la om cu recepţionerul. Mi se pare că-i femeie...

— Şi încă ce femeie!

— Adică?

— Ai să vezi, zîmbi Lobanov. Nu vreau să te lipsesc de această plăcere. Şi adăugă prevenitor: Fiţi atenţi — toate firele duc spre Semionov! Of, de-aş ajunge odată la el! Am să-i scot sufletul! O să vadă el ce...

Îl întrerupse telefonul. Ofiţerul de serviciu pe Direcţie raportă, ca totdeauna, pe un ton voios:

— Tovarăşe maior, un cetăţean a venit la dumneavoastră. E tare nervos. Să-i dau drumul?

— Dar cine-i?

— Semionov îl cheamă. Piotr Danilovici...

— Cuuum?! şi Lobanov îl privi uimit pe Serghei. Semionov?! Şi, revenindu-şi, mai că urlă în receptor: Adu-l repede încoa'! Mai repede, pînă nu se răzgîndeşte!

Apoi se lăsă pe speteaza scaunului și, privindu-i pe Serghei și pe Jatkin, spuse :

— Ei, spuneți-mi, cum să înțeleg asta ?

Și nu puteai desluși ce predomina mai mult în glasul lui : bucuria sau descumpănirea.

— Las' că vine el și ne explică, îi răspunse Serghei, cu o liniște accentuată. Dar, atenție : nu știm absolut nimic despre el.

— Păi tocmai asta e ! Vorbește tu cu el, că eu, zău așa, nu garantez pentru mine ! Cînd i-oi vedea mutra, cred că...

— Hai, hai ! În schimb, garantez eu pentru tine. Eu n-am voie, nu-nțelegi ? Și nimeni altcineva. El a venit la tine. Poate că te cunoaște...

— Nu, năpîrca asta sigur că a adulmecat ceva ! dădu Lobanov din cap. Și-acum vrea să ne-o ia înainte. A venit în recunoaștere, pun capul ! Vrea să vadă dacă n-am mirosit ceva ! De-aia a dat fuga aici. O să vedeți...

Serghei strînse din umeri. Se străduia să nu arate că și el este mirat și tulburat. Venirea lui Semionov nu mirosea a bine. Serghei era convins de asta. Cine știe ce mai pune la cale ! La naiba, cine știe ce-o să recunoască acum !

Șirul gîndurilor îi fu întrerupt de o bătaie în ușă. În clipa următoare ușa se deschise și Semionov intră grăbit în birou.

Pe fața lui plină, rumenă, era întipărită neliniștea. Părul rar, transpirat, îi era încîlcit. Paltonul din stofă bună, îmblănit, îl avea descheiat, iar în mîini frămînta nervos o căciulă frumoasă, cu părul lung și pufos.

— Permiteți ?

— Poftim. Lobanov îl invită cu un gest prevenitor din cap.

Semionov închise grăbit ușa în urma sa, se apropie de birou și, fără să-i dea răgaz lui Lobanov să-i spună ceva, începu să turuie pe nerăsuflate :

— Am venit să cer protecția Miliției ! Asta e ! Vă rog să luați cunoștință ! Vor să mă omoare ! Da, să mă omoare ! și glasul i se transformă într-un țipăt : Cer ! Vă cer să mă apărați ! Nu sînteți miliția ? Sînteți ! Atunci poftim ! Apărați-mă !

Lobanov îl privi cu o uimire absolut sinceră.

— Pe dumneata ?... Să te omoare ?

— Da, da, da ! Pe mine ! Poftim, citiți aici ! Scrie negru pe alb !

Smulse din buzunar un plic boțit și-l întinse lui Lobanov.

— Dar stai jos, spuse acesta luînd scrisoarea.

— Cum să stau ? ! exclamă nervos Semionov. Nu pot să stau jos ! Nu pot să dorm ! Sînteți obligați să mă apărați ! Obligați !

Cu o uimire crescîndă, Serghei îl cerceta pe Semionov. Nu, sigur nu se prefăcea ! Era într-adevăr speriat de moarte. Nu mai încăpea îndoială. Și totuși... Dacă totul nu-i decît o înscenare ? Dacă este doar o mișcare abilă pentru a înlătura bănuielile ce cad asupra lui ? Dar toate probele, probe de necontestat, spre el duc ! Serghei observă că și Lobanov este cuprins de îndoială, că și asupra lui făcuse impresie această criză de isterie. Și în gînd îi spunea mereu : „Liniștește-te, Sașka, liniștește-te ! Prefă-te că-l crezi !"

Între timp, Lobanov scosese din plic o hîrtie îndoită și, desfăcînd-o, citi rar, cu glas tare :

— „Venim la noapte și te omorîm ca pe-un cîine !" Își ridică privirile spre Semionov și acesta îi răspunse cu o privire hăituită, buzele îi tremurau. Ce-nseamnă asta ?

— Ce-nseamnă ? ! țipă cu glas întretăiat Semionov. Vor să mă omoare, ce să însemne !... Vor să mă omoare !... Nu înțelegeți ?...

— Nu, cetățene Semionov, nu înțeleg, zîmbi Lobanov. Nimeni nu-i omorît așa, fără motiv. Cine vrea să vă omoare, și de ce ?

Își revenise și acum, liniștit și ironic, îl privea pe vizitator.

— V-am spus că nu știu !... Dacă știam... Prindeți-i ! Prindeți-i și gata ! Și să vă explice ei ce-nseamnă asta !... Altfel... altfel nu mă mai duc acasă... Asta-i ! Asta-i tot !

Se prăbuși pe scaun, se foi, se așeză mai comod, arătînd prin întreaga sa înfățișare că n-are de gînd să se miște din loc pînă nu-i va fi pe deplin asigurată viața.

Serghei observă cum ochii lui Lobanov se îngustară de mînie și-nțelese că îndată va spune ceva tăios, ceva poate nu prea bine gîndit. Și ca să i-o ia înainte, interveni cu glas îngrijorat :

— Trebuie să chibzuim bine asupra declarației acestui cetățean.

Semionov se-ntoarse, îi aruncă o privire scurtă, tăioasă, și, bucuros, continuă ;

— Bineînțeles ! Și să luați măsuri ! Imediat ! Nu-i așa ? Auzi ce îndrăzneală ! Dar ei vin ! Dacă au scris, vin ! Sigur vin !

„Minte! se gîndi Serghei. Totul e minciună! Dar ce urmărește, nu-mi dau seama". Și serios, preocupat, străduindu-se să-l convingă pe Semionov că toate cuvintele lui au deplină crezare, spuse:

— Vă rugăm numai să scrieți o declarație oficială și s-o atașați la această scrisoare. Ca să avem o bază pe care să putem acționa.

— Cum să nu! Se poate!? Poftiți! Acum o scriu! Permiteți să iau o coală de hîrtie? se adresă el lui Lobanov.

Toți tăcură pînă ce Semionov, grăbit, fără să stea pe gînduri, scrise declarația.

— Arătați acolo că nu știți cine vă amenință și nici nu cunoașteți cauzele acestei amenințări, spuse Serghei.

— Neapărat, neapărat, cum să nu!

Semionov termină de scris, iscăli cu o mișcare hotărîtă și, fără să mai recitească, întinse declarația și scrisoarea lui Serghei.

— Vă rog să mă iertați, spuse el insinuant și lingușitor. Dumneavoastră cine sînteți?

— Locotenent-colonel Korșunov.

— Dar ca funcție?...

— Sînt din Moscova. Am venit într-o delegație.

— Îmi face plăcere! Foarte mare plăcere! spuse Semionov, luminîndu-se la față. Atunci sper că totul va fi în regulă.

— Și fără mine totul ar fi fost în regulă.

— Iar acum sînteți liber, spuse rece Lobanov. Pînă diseară vă comunicăm măsurile pe care le vom lua.

— Dar... aș fi vrut...

Deodată lui Serghei îi veni o idee și, pe un ton cît se poate de binevoitor, chiar cu o nuanță de compasiune, interveni:

— Sînteți îngrijorat, desigur...

— Tocmai asta e! Doar eu nu pot...

— Atunci treceți pe-aici... Serghei se uită la ceas. Acum e ora două. Veniți spre seară, să spunem pe la cinci. Puteți?

— Cum să nu pot! exclamă bucuros Semionov. Fix la cinci sînt aici. Pentru mine... pentru mine asta-i o problemă de viață și de moarte! Înțelegeți situația mea!

— Înțelegem, înțelegem! dădu Serghei binevoitor din cap. Înțelegem tot!

Semionov se scuză și-și încheie paltonul.

Cînd ieşi în sfîrşit pe uşă, Lobanov îl privi întrebător pe Serghei.

— Ce ţi-a venit ? Şi fără să mai aştepte răspunsul, exclamă : Mare ticălos ! Ce ticălos ! Ţi-a venit vreo idee, nu-i aşa ? Dar înainte de a-mi spune, poţi să-mi explici de ce-a făcut el toată panorama asta ? Eu unul, nu înţeleg.

— Nici eu. Dar uite ce m-am gîndit... Serghei îl privi pe Jatkin, care tăcea liniştit în colţul lui. Ce crezi, portarul l-ar recunoaşte pe Semionov ?

Jatkin clătină înciudat din cap :

— Nu prea cred.

— De ce ?

— Cînd l-am întrebat cum arăta omul care a venit cu Gorlina, mi-a explicat că nu l-a văzut bine. Au trecut foarte repede pe lîngă el. Apoi portarul a dus la lift bagajele cuiva dintre cei veniţi la hotel şi, mai tîrziu, cînd s-a întors, Gorlina şedea singură într-un fotoliu. Era foarte tristă şi descumpănită.

— Aşa, aşa ! Şi însoţitorul ?

— Vorbea la ghişeu cu administratoarea.

— Înseamnă că se înţelegeau asupra camerei ! exclamă Lobanov. Garantez

Serghei dădu din cap.

— De acord. Dar mai înseamnă şi altceva.

— Ce ?

— Că administratoarea îl va recunoaşte pe Semionov, dacă a fost el.

— Şi dacă va voi să-l recunoască, îşi încreţi Lobanov cu şiretenie pleoapele. Poate n-o să-i convină. Că el singur i-a strecurat bani, şi atunci ea i-o fi dat una din camerele rezervate. Poate că-l va recunoaşte mai curînd femeia de serviciu pe etaj ? Şi-l privi pe Jatkin.

Acesta clătină iarăşi din cap.

— Nu cred. Nici ea nu l-a observat bine. Cheia i-a cerut-o Gorlina, iar el a trecut neobservat pe lîngă ea.

— Dar cînd a plecat ?

— Nu l-a văzut nimeni.

— Deci, nu ne mai rămîne decît administratoarea, conchise Serghei. Şi se întoarse spre Jatkin. Acum e ora trei. Pînă la patru să fii cu ea aici.

— Am înţeles.

— Dar cu Semionov ce facem ? întrebă Lobanov, zîmbind. Ne-a dat declarația. După părerea mea, ar trebui totuși să încercăm...

— Ce să-ncercăm ?

— Să-i prindem pe indivizii ăia, dacă vin.

— Să organizăm o pîndă ?

— Bineînțeles.

Serghei căzu pe gînduri :

— Asta și vrea, banditul !... Înseamnă că-i în avantajul lui... Și ce-i avantajos pentru el, e neavantajos pentru noi...

— Asta așa e, consimți Lobanov. Dar... Să admitem că s-au certat... Dacă Semionov vrea să scape de cîte cineva ? Iar acești „cîte cineva" s-ar putea să ne prindă bine...

— Tot ce se poate! Dar să organizăm pîndă în locuința lui Semionov este riscant, clătină Serghei din cap. Unde stă ?

— Păi, asta-i ! Casa lui, își trosni Lobanov înciudat degetele, se află la Lugovaia, o stradă care dă în pădure. Chiar la marginea orașului.

— Hm ! Atunci să organizăm o pîndă dublă.

— S-ar putea și asta.

— Uite, ce-i, spuse hotărît Serghei. Dumneata, Jatkin, du-te după administratoare. Într-o oră să fii cu ea aici. Doi oameni să plece în piață, la prăvălia lui Semionov. Dacă îi vine cumva în minte să plece acasă, să-l rețină sub orice pretext, timp de-o oră, nu mai mult. Iar noi, se adresă el lui Lobanov, dăm o raită pe Lugovaia. Cercetăm acolo totul și hotărîm ce-i de făcut. Un lucru limpede este: pînda oricum o organizăm.

...După o oră, trebuiau să fie înapoi, la Direcție. Pe drum, la întoarcere, în mașină, discutau în linii mari planul operațiunii ce se pregătea.

Ținînd pe genunchi o foaie de hîrtie din carnet, cu schița aproximativă a locului — locuința lui Semionov, casele și străzile dimprejur — Lobanov își ducea degetul pe schiță și vorbea aprins :

— Neapărat trebuie să ascundem și-n casa lui doi oameni. Altfel își dă seama că n-avem încredere în el și — dracu' mai știe ! — te pomenești că-i avertizează ! Doar nu cunoaștem planurile lor !

— Îmi place că pădurea e aproape, observă Serghei.

— Le tăiem retragerea într-acolo și gata.

— Drumurile de acces sînt cel puțin două : pot veni pe-aici, și pe-aici... își trecu Serghei degetul pe plan.

Pînă să ajungă la Direcție, se înțeleseră definitiv ca Lobanov să se ocupe imediat de organizarea pîndei de pe Lugovaia, în timp ce Serghei va discuta cu administratoarea.

— Las' că nu-i nici o bucurie ! îl avertiză Lobanov zîmbind.

Ajuns în birou, Serghei îi telefonă lui Jatkin :

— Ei, Volodea, ce-ai făcut ?

— Cetățeana Sklearevskaia e la mine, tovarășe locotenent-colonel, raportă Jatkin, pe un ton subliniat oficial. Permiteți să vin ?

Curînd, ușa se deschise și Jatkin, cu un gest galant, lăsă să treacă înaintea sa o femeie înaltă, voinică, într-o rochie neagră, cu un șir de perle pe pieptu-i voluminos, perle ce subliniau și mai mult înfățișarea-i sobră. Pe fața ciudat de îngustă și rece, sprîncenele negre și dese făceau ca ochii ei să pară înconjurați de cearcăne albastre. Părul negru, mătăsos, adunat la spate într-un coc greu, dezvelea o frunte netedă, înaltă.

Femeia intră cu un aer sigur, hotărît, de stăpînă, și cu demnitate, ba chiar cu aroganță, îl salută din cap pe Serghei, care se ridică în întîmpinarea ei.

— Luați loc, Galina Aleksandrovna, o pofti Serghei cît putu mai amabil. Stai și dumneata, se adresă el lui Jatkin.

— Vă ascult, se adresă ea cu un aer de exigență voit degajat, lăsîndu-se pe scaun. Sper că aici se poate fuma ? Și fără să aștepte răspunsul, scoase din geanta-i mare, neagră, și-și puse în față un pachet pestriț de țigări în celofan și o brichetă elegantă, străină.

— Vă rog ! răspunse binevoitor Serghei, gîndindu-se cum ar fi mai bine să înceapă discuția.

Învățase de mult, profesional, să cunoască foarte repede oamenii. Un al șaselea simț îi sugera instantaneu linia justă a comportării. Uneori, bineînțeles, se înșela. Dar acele greșeli, mai mult sau mai puțin importante, confirmau regula că niciodată nu trebuie să te bizui pînă la capăt numai pe prima impresie pe care ți-o faci despre un om, căci ea poate fi uneori înșelătoare.

La început Sklearevskaia îi făcu o impresie defavorabilă. Sub liniștea plină de încredere în sine și aroganță, Serghei simți în ea ceva contrafăcut, nesincer. Dar asta putea fi și rezultatul informărilor primite anterior, informări vagi, nedesluşite, care se cereau verificate.

— Vă ascult, tovarăşe, repetă ea rece, aprinzîndu-şi o ţigară.

Fără să se grăbească, Serghei aprinse şi el o ţigară şi, lăsîndu-se pe speteaza scaunului, dînd în felul acesta să se înţeleagă că va fi o discuţie complet liberă şi pe bază de încredere reciprocă, spuse :

— E vorba, Galina Aleksandrovna, tot despre cele întîmplate la hotelul dumneavoastră alaltăieri.

— Un adevărat coşmar ! preciză ea cu glas aspru şi, ducîndu-şi degetele la tîmple, adăugă : Ah, de două nopţi nu pot dormi din cauza asta. Nu m-ajută nici un somnifer !

La pomenirea acestui cuvînt, Serghei tresări fără să vrea.

— Da, vă-nţeleg. Într-o situaţie ca asta, ce să faci cu somniferele... zîmbi el compătimitor. Ce luaţi ?

— Ah, dar ce n-am luat ! dădu Sklearevskaia din mînă a suferinţă. Pe toate la rînd. Am o migrenă insuportabilă. Insuportabilă ! O clipă nu mă slăbeşte !

Şi îşi duse iar degetele la tîmple.

— Totuşi, ajutaţi-ne să ne descurcăm în treaba asta, o rugă cu glas blînd Serghei.

— Dumnezeule, bineînţeles ! Tot ce-mi stă în puteri. Întrebaţi-mă, vă rog !

— Aţi văzut-o pe acea Gorlina ?

— Am văzut-o. Era tînără, frumoasă, îmbrăcată cu gust. Dumnezeule, ce nenorocire !

Şi trase nervos din ţigară.

— Aţi văzut-o prin ghişeu ?

— Bineînţeles. Parcă poţi să ieşi ? Munca noastră e îngrozitoare. N-avem o secundă liberă !

— Da, da, acceptă compătimitor Serghei. Lume multă, toţi aşteaptă, nervoşi !

— Ah, dac-aţi şti cît este de greu să-i refuzi pe oameni ! Dar hotelul nu-i de cauciuc, mă înţelegeţi !

— Bineînţeles.

„E o artistă destul de bună, se gîndi Serghei, dar se pare că nu-i inteligentă. Singură duce discuţia pe un făgaş defavorabil. Dar nu cumva o face înadins ? Ia să verificăm. Ea nu ştie adevărata cauză a morţii".

— Şi ce făcea Gorlina atunci cînd aţi văzut-o ?

— Nu-mi amintesc precis. Dar era foarte tristă și îngrijorată.

— Poate că se simțea rău ?

— Știți... Însuflețindu-se, Sklearevskaia făcu din mînă un gest energic, parcă oprindu-l pe Serghei. Cred că aveți dreptate. Da, precis nu se simțea bine. Arăta foarte prost. Am observat din prima clipă...

„Bun, constată în sinea sa satisfăcut Serghei. N-o să mai spui acum că hotelul nu-i de cauciuc. Ai prins din zbor un nou argument. Da, da, drăguțo, faci pe șmechera, dar nu ești prea inteligentă !"

— Probabil de aceea i-ați dat imediat cameră, deși era foarte greu. Nu-i așa ? întrebă Serghei, prefăcîndu-se entuziasmat de sensibilitatea Sklearevskăi.

— Bineînțeles ! Dumnezeule, la urma urmelor sînt și eu femeie ! Doar e un coșmar să fii singură într-un oraș străin. Singură... E adevărat că a adus-o un cunoscut, dar cum a venit, a și plecat, în loc să...

„Așa, așa, acum putem să pomenim și de el", se gîndi Serghei.

— El v-a rugat să-i dați o cameră ?

— În asemenea cazuri nu-i nevoie să mă roage, replică mîndră Sklearevskaia. Mi-a adus actele și cum înțelesesem care-i situația, i-am dat ultima cameră liberă.

— Sînteți o femeie sensibilă și aveți spirit de observație, zîmbi Serghei.

— Vai de mine, ce spuneți ! Sînt cea mai obișnuită femeie, spuse Sklearevskaia, strîngînd cu modestie din umerii plini, deși, vădit lucru, complimentul o măgulise.

— Va să zică el nu v-a spus că e bolnavă ?

— Cereți prea mult de la un bărbat. În majoritatea cazurilor sînt atît de neatenți !

Și, pe neașteptate, în glasul ei răsună o notă de cochetărie.

— De altfel, observă Serghei cu indiferență, o să ne-o spună chiar el. L-am convocat...

Pentru întîia oară în timpul discuției lor, în ochii femeii licări teama și, neputîndu-se stăpîni, ea exclamă :

— Știți, deci, cine este ?

Serghei se uită la ceas.

— Da, în curînd va fi aici. Şi întorcîndu-se către Jatkin, care şedea tăcut deoparte, îl întrebă : Ia vezi, poate a venit.

Jatkin se ridică grăbit şi ieşi din cabinet.

— Mi-e neplăcut să-l văd, observă cu duşmănie Sklearevskaia, pierzîndu-şi pentru o clipă aerul liniştit şi maiestuos.

„Cred şi eu !" zîmbi Serghei în sinea sa.

— Aşa coleg ! continuă cu indignare Sklearevskaia. Să lase o femeie în halul ăla...

— Coleg ? întrebă fără să vrea Serghei.

— Aşa a spus, că sînt colegi şi că a întîlnit-o întîmplător în gară. Om fără inimă, nu coleg !

În aceeaşi clipă se întoarse Jatkin şi raportă :

— Tovarăşe locotenent-colonel, cetăţeanul este aici.

— Ei, Galina Aleksandrovna, spuse Serghei ridicîndu-se, nu îndrăznesc să vă mai reţin. Vă mulţumesc şi iertaţi-mă că v-am deranjat. Permiteţi-mi să vă conduc.

— Vai de mine ! zîmbi cochet Sklearevskaia. De ce să vă deranjaţi ?

— Trebuie, ca să-i reabilitez în ochii dumneavoastră pe bărbaţi, zîmbi Serghei, prinzînd cu coada ochiului privirea uimită a lui Jatkin.

Ieşiră în coridor.

Lîngă uşa biroului, Semionov, pe o canapea, frămînta nervos în mînă căciula-i pufoasă. Fruntea şi obrajii lui bucălaţi străluceau de sudoare. Văzîndu-l pe Serghei vru să se ridice, dar dînd cu ochii de Sklearevskaia, rămase pe loc, mutîndu-şi grăbit privirile în altă parte. Serghei observă aceasta.

— O clipă, îi spuse cu răceală lui Semionov. Mă întorc imediat.

Sklearevskaia trecu înainte, cu capul ridicat maiestos, străduindu-se să nu privească spre Semionov. Numai după buzele strînse şi privirea aţintită şi încordată îţi puteai da seama că întîlnirea aceasta îi era neplăcută.

Luîndu-şi rămas bun de la Sklearevskaia la ieşirea din clădire, Serghei o întrebă aşa, în treacăt :

— Spuneţi-mi, l-aţi recunoscut pe cetăţeanul de pe coridor ?

— Eu ?... Nici nu l-am observat.

„Minţi, drăguţo, se gîndi Serghei, dar nu prea abil. Ei, cu atît mai bine !"

Şi, porni încet pe scări în sus.

Ajungînd la etajul doi, Serghei văzu în capătul coridorului silueta singuratică, adusă de spate, a lui Semionov, care şedea pe canapea, şi după ce şovăi o clipă, se întoarse hotărît, coborî scara pînă la etajul întîi şi se îndreptă spre camerele Secţiei judiciare.

În biroul plin de fum albăstrui, Lobanov şi colaboratorii săi discutau ceva cu însufleţire, dar cînd, fără să bată la uşă, Serghei o deschise şi intră, toţi tăcură, întorcîndu-şi capul.

— Iată-l în persoană ! constată satisfăcut Lobanov.

— Măi, fraţilor, dar ce-aţi fumat ! clătină Serghei din cap. Te usturā ochii !

Lobanov zîmbi.

— A ieşit fum din noi : precizăm planul operaţiunii.

— A venit. E acolo, la mine, arătă Serghei cu capul spre uşă. Cine se duce la el acasă ? Hai să-l cunoaşteţi, căci e aproape şapte.

— Filipov, du-te tu. E şi Jitkin acolo, dădu dispoziţie Lobanov. Ceilalţi, aşa cum s-a stabilit. Şi adresîndu-se lui Hramov, întrebă : Ţigări, apă, sandvişuri aţi pregătit ?

— Da, am pregătit.

— Atunci, asta-i tot. Maşinile sînt la scară. Daţi-i drumul, băieţi. Ţineţi legătura cu mine prin radio. În caz de ceva, într-o clipă sîntem acolo. N-aţi uitat nimic ? Aşa... Se uită la colaboratori, apoi se adresă lui Serghei : Detaşamentul e gata. Permiteţi să începem, Serghei Pavlovici ?

Totdeauna, în prezenţa altora, Lobanov i se adresa strict oficial.

— Începeţi.

Vorbind zgomotos între ei, toţi ieşiră în coridor.

Serghei se simţi cuprins de acel cunoscut avînt nervos, de senzaţia de bucurie pe care ţi-o dă prezenţa frăţească a oamenilor ce păşesc alături de tine şi de care te leagă nu numai misiunea comună, ţelul comun al operaţiunii, ci şi conştiinţa, deocamdată necunoscută, a riscului, a primejdiei ; pentru o clipă, chiar îi invidie. Eh, de cînd n-a mai luat el parte direct la o operaţiune !

Numai după o oră, cînd Semionov, liniştit, în sfîrşit, însoţit de doi lucrători plecă cu maşina, Serghei şi Lobanov îşi amintiră că de dimineaţă n-au mîncat nimic.

— Cantina s-a închis, spuse Lobanov, întinzîndu-se obosit. Mergem la restaurant, ce zici ? Deşi e cam gălăgie acolo...

— Întîi mergem la hotel, răspunse Serghei. Vreau să telefonez acasă, să văd ce fac ai mei.

— Dacă-i aşa, să mergem.

Fără grabă, se îmbrăcară ; acum puteau să nu se mai zorească.

Afară era frig şi vîntul bătea cu furie.

— Toate maşinile le-am trimis ! ridică Lobanov glasul. Acum va trebui să mergem pe jos. Şi cu stomacul gol e cam greu.

— Nu-i nimic. Dar tare-i frig la voi !

— Şi-ntotdeauna bate vîntul, fir-ar al naibii ! bombăni Lobanov, ascunzîndu-şi faţa în gulerul ridicat al paltonului.

La hotel ajunseră îngheţaţi, şfichiuiţi de cnutul vîntului. Urcînd în cameră, Serghei ceru la telefon o convorbire cu Moscova.

— Durează cam o oră, repetă el avertismentul dat de telefonistă.

— Ce să facem, aşteptăm ! oftă Lobanov, aşezîndu-se comod într-un fotoliu adînc.

Dar telefonul sună aproape în aceeaşi clipă şi Serghei, grăbit, ridică receptorul.

— Ei, vezi cum lucrăm noi aici ? ridică Lobanov cu mîndrie un deget în sus. Asta da, operativitate...

Dar în locul Moscovei aşteptate, în receptor răsună, cunoscut şi vesel, glasul lui Urmanski.

— Serghei Pavlovici ? Iertaţi-mă, vă rog. Dar dumneavoastră mi-aţi spus să vă anunţ. Ştiţi, am găsit-o pe Marina !

— Felicitările mele !

— Cum ai reuşit ? zîmbi Serghei.

— Ca într-o mie şi una de nopţi ! Ştiţi, vorba ceea, să vezi şi să nu crezi ! Oricum însă, termină vesel Urmanski, fericirea mea e în mîinile dumneavoastră.

— Cum adică ?

— Prin telefon nu vă pot explica. Dar dacă mi-aţi permite... Ştiu că-i culmea obrăzniciei, numai că...

— Vrei să vii încoace ?

— Da, ăsta-i visul meu, să vin şi să-mi răstorn sacul cu noutăţi. Numai sfiiciunea mea înnăscută mă împiedică !

— Ei, haide, vino ! E drept că noi încă nu...

În clipa aceea un păcănit îi întrerupse și interveni glasul telefonistei :

— Ați cerut Moscova ?

— Da, da !

— Moscova... Aveți Moscova... și Serghei auzi dintr-o dată glasul îndepărtat care striga :

— Alo, da, aloooo !

— Mamă ! strigă la rîndul lui Serghei în receptor. Mamă, mă auzi ?

— Serioja ! Bineînțeles că te-aud ! Ce mai faci ? Cum e pe-acolo ? Frig ?

— Totul e bine, mamă. Nu-i frig. Dar voi ce faceți, sînteți sănătoși ?

— Da, da, Lena e la teatru, iar Vitea... uite, îmi smulge receptorul din mînă, și Serghei auzi glasul sonor, emoționat, al fiului său :

— Tată, tată, ți-am spart ceașca ! De mult avea băiatul obiceiul să spună pe nerăsuflate, în primul rînd tot ce s-a întîmplat neplăcut. Știi, m-am urcat...

— Bine, bine, zîmbi Serghei. Altfel, cum merge treaba ?

Glasul lui Vitea se înveseli dintr-o dată și urmă și mai sonor :

— Tată, am luat un „cinci" la lucrul manual ! Dar tu ?

Lui Serghei îi plăcea să-i spună fiului că amîndoi muncesc, fiecare în felul lui, și că după cum muncesc, primesc note.

— Nu, băiete, eu n-am luat deocamdată nici un „cinci", oftă el fără să vrea și privi cu coada ochiului la Lobanov, care cu un interes vesel asculta convorbirea. Dar am să mă străduiesc să fiu și eu la înălțime.

Ar mai fi durat această convorbire fericită și dezordonată, dacă n-ar fi intervenit glasul telefonistei :

— Convorbirea s-a terminat, vă rog !

Serghei abia apucă să strige :

— Sărut-o pe mama ! La revedere !

În timp ce punea receptorul în furcă, Lobanov îl dojeni :

— Măcar să-i fi transmis salutări din partea mea Mariei Ignatieva.

Dar Serghei, de parcă nu l-ar fi auzit, rosti gînditor :

— Ei, bine-ar fi să primim și noi nota maximă... Apoi se lăsă pe canapea și-și aprinse o țigară. Mi-aduc aminte de un om, Volohov, secretarul comitetului raional. Abia mă întorsesem, după demobilizare, la Moscova. Mă cheamă și-mi spune că așa a hotărît comitetul raional, să mă trimită să lucrez la Miliția judiciară. „Asta, zice el, trebuie să-ți fie preocuparea de-acum înainte, o nouă profesiune". Cîți ani au trecut de-atunci ?... Și cîte nu s-au întîmplat... Dar n-aș putea spune că am lucrat prost. Nici eu, nici tu. Ne-am descurcat destul de bine, deși munca noastră nu-i de loc ușoară.

— L-am cunoscut și eu pe Volohov, își aminti Lobanov.

Tăcură amîndoi un timp, fumînd, apoi Serghei continuă :

— Uite, stau uneori și mă gîndesc la munca noastră. S-ar zice că rostul nostru este să pedepsim pe infractori...

— Tribunalul îi pedepsește, clătină Lobanov din cap.

— Bineînțeles ! Dar noi îi dăm pe mîna tribunalului. Munca noastră-i aspră, chiar crudă. Caută-l pe criminal, dovedește-i vina și arestează-l...

— Important este să nu-l mai lași să comită altă crimă, remarcă Lobanov.

— Cum adică, „să nu-l lași" ? Să-l împiedici și-atîta tot ? Nu. Trebuie făcută o transformare radicală în sufletul lui. E ca și cum ai însănătoși un om grav bolnav. Uite ce cred eu. Eu munca noastră aș pune-o alături de a profesorilor și a medicilor.

— Ei nu, zău ! zîmbi Lobanov.

— De ce ? Nu înțeleg de ce zîmbești.

— Multe ne lipsesc ca să ne putem compara cu profesorii și doctorii !

— Sînt de acord, dar mă refer la umanismul oricărei profesiuni. La noi e greu să deslușești acest umanism, dar el există. Dacă privești lucrurile la rădăcină, e imposibil să nu-l descoperi.

Lobanov se încruntă :

— E mare deosebire între aceste profesiuni. Un doctor, de pildă... El trebuie să-și iubească bolnavii... nu știu cum să spun... să-i fie milă de ei... să și-i apropie sufletește... da, da, chiar să-i iubească, pentru că are în față oameni bolnavi, suferinzi... Dar eu pe „bolnavii" noștri nu pot să-i iubesc. Ba dimpotrivă, cu cît e mai grav „bolnavul" nostru, cu atît îl urăsc mai mult. Uite, acum de pildă, mă gîndesc cum să-l demasc pe acest ticălos de Semionov, nu să-l „vindec" ; vreau să-l bag pe banditul ăsta cît mai curînd după gratii.

— Şi-apoi ? zîmbi Serghei.

— „Apoi“ ce ?

— Bun, l-ai băgat după gratii. Dar pe urmă ?

— A ! Pe urmă, bineînţeles, trebuie vindecat, consimţi posomorît Lobanov. Da, nu mai ai încotro.

— Ei, vezi ? Trebuie vindecat. Chiar şi Semionov ! Cu atît mai mult cei pe care un ticălos sau altul i-a abătut din drumul lor, i-a încurcat sau i-a speriat. Ce, noi doi n-am văzut astfel de cazuri ?

Lobanov confirmă gînditor :

— Am văzut... multe am văzut... Tot ce spui tu este just. Dar acum Semionov ăsta mi-a intrat în cap ca un cui. Cum să-l fac să vorbească, cum să aflu ce-a născocit — numai la asta mă gîndesc !

— Am citit undeva însemnările unui vestit psiholog experimentator, spuse visător Serghei. Odată, el a ajutat la descoperirea unei crime cu ajutorul hipnozei. Şi a descris acest caz interesant. Tu, în general, crezi în hipnoză ?

— E o treabă întunecată. Dar cum s-a întîmplat ?

— O femeie era bănuită de crimă. O istorie foarte complicată. Îţi povestesc în mare. Aveau oarecare dovezi împotriva ei, dar nu reuşeau cu nici un chip s-o facă să recunoască. Şi nici cadavrul celui ucis nu l-au găsit. L-au invitat atunci pe acest psiholog. El a adormit-o... Voinţa slăbită, puterea de apărare a creierului înlăturată... Şi iată că femeia recunoaşte că a omorît şi spune şi locul unde a săvîrşit crima. Apoi, cînd s-au dus acolo, au găsit cadavrul. Dusă la faţa locului, femeia recunoaşte că a ucis.

— Ce-ar fi să-l hipnotizăm şi pe Semionov ? Măcar în somn să recunoască ce-a pus la cale cu această scrisoare, spuse Lobanov.

Serghei clătină din cap :

— Există aici o problemă importantă. După părerea mea, psihologul pune just problema. Ea demonstrează că uneori şi prin această metodă se poate descoperi o crimă. Dar ne este permis să descoperim crimele astfel ? Asta numai juriştii pot hotărî.

— De ce să nu ne fie permis ?

— Ştiu eu ? Nu-s savant, dar practic vorbind, s-ar putea astfel face multe abuzuri. Să luăm, de pildă, cazul cu femeia.

Cadavrul putea oricum fi găsit. Dar prin asta ucigașul tot nu putea fi identificat. Femeia era numai bănuită. La interogatorii, a negat totul. În urma ședinței de hipnotism, cu voie, fără voie, i s-a sugerat ideea că ea este criminala. Sub influența hipnotizatorului, ea a arătat chiar locul unde după aceea a fost găsit cadavrul și unde mai înainte fusese împreună cu acel om. Dar dacă, deși a fost acolo, nu l-a omorît ea ? Apoi femeia este dusă la locul cu pricina, i se arată cadavrul și ea, scoasă din minți de tot ce vede și de tot ceea ce a mai rămas în subconștientul ei după ședința de hipnotism, „recunoaște“ crima pe care n-a săvîrșit-o ? Se poate întîmpla și-așa ?

— Mărturii false există și fără hipnotism.

— Dar conștiente, replică Serghei cu vioiciune. Mărturiile false au totdeauna o cauză, ori urmăresc un scop. Toate acestea se pot stabili. Pe cînd aici este ceva inconștient. O convingere interioară care poate să nu corespundă realității. Și, în general, mărturisirea a fost făcută într-o stare de neajutorare. Este uman asta ?

— Scopul este uman — e o datorie să descoperi crima și să pedepsești criminalul.

— Ei, asta nu ! Numai iezuiții susțineau că scopul scuză mijloacele.

— După părerea ta, așadar, n-ai voie să te folosești de hipnotism ? întrebă Lobanov.

— Bine ai spus : e o treabă întunecată. Deocamdată, cel puțin, e întunecată, repetă apăsat Serghei. După părerea mea, n-avem voie.

— Și eu care mă pregăteam să caut un hipnotizator ! rîse Lobanov.

— Nu ți-am spus că psihologul acela se ocupa și de alte aspecte, nu numai de hipnoză ?

— De mai ce ?

— Descifra reacțiile reflexe pe care numai el le putea surprinde. Lua de mînă omul cu care făcea experiența și, ca să spun așa, îi citea gîndurile.

— Gîndurile unui criminal ? ! întrebă neîncrezător Lobanov.

— Bineînțeles că nu. De obicei la ședințe lucra cu „medii“ care se ofereau singure. Dar să vezi ce întîmplare...

Lobanov rîse :

— Cu tine, omul nu se plictisește. Hai, povestește !

Serghei se uită la ceas :

— De ce-o fi întîrziind prietenul nostru ? De unde a dat telefon ?

— Probabil de la redacție. Deocamdată, povestește !

— Să vezi ce s-a întîmplat... Nu-mi amintesc amănuntele. Am citit-o de mult. Unui actor i s-a furat din cabină un ceas de aur. Era bănuit un lucrător de la club. Și directorul teatrului s-a adresat psihiatrului nostru, cerîndu-i ajutor. Psihiatrul îl cheamă pe cel bănuit, stă de vorbă cu el... Îi spune că e convins de nevinovăția lui, dar că trebuie, chipurile, s-o demonstreze și altora.

— S-a folosit deci de minciună ? întrebă cu îndoială Lobanov.

— Păi altfel nu se poate. Ca să consimtă omul să participe la experiență.

— Mda...

— Omul a consimțit, deci. Psihiatrul, după ce l-a hipnotizat, l-a luat de mînă. Existau două posibilități : omul, dacă într-adevăr a furat ceasul, ori l-a dosit undeva, ori i l-a dat cuiva. S-a gîndit să verifice întîi prima versiune — că l-a ascuns. Au umblat peste tot, în culise. Omul era liniștit. Psihiatrul citea limpede gîndul lui : „Ceasul nu-i aici !" Au ieșit apoi în stradă, s-au apropiat de stația de troleibuz din fața teatrului, și psihiatrul surprinse un nou gînd : „Să nu luăm troleibuzul !" S-au urcat și troleibuzul a pornit. Au mers o stație, două, trei... omul era liniștit. Dar înainte de a patra stație, s-a gîndit : „Nu, aici nu trebuie să cobor". Și psihiatrul a surprins asta după bătăile inimii sau după vreo tresărire, el știe. Au coborît. Se vedea limpede că omul e neliniștit. Se apropiau de un bazin. Psihiatrului i-a venit o nouă idee : „Putea ascunde ceasul în apă !" Dar cum ? L-a condus spre bazin și i-a cerut să intre în apă, după ceas. Omul s-a dezbrăcat supus, a intrat în bazin și a scos de pe fund o piatră de care era legată o pungă de celofan. Înăuntru a găsit ceasul.

— Grozav ! exclamă entuziasmat Lobanov.

Serghei zîmbi :

— Într-adevăr, grozav. Dar tot n-am face nimic. Mai întîi că trebuie să minți, și eu unul nu-s dispus s-o fac. În al doilea rînd, Semionov, de pildă, niciodată n-o să admită să-ți dea mîna și să se lase condus. Iar principalul este că nici tu, nici eu nu ne pricepem în chestii de-astea. Aici e nevoie de capacități excepționale.

— Da, da! oftă Lobanov. Bineînțeles că Semionov n-o să-mi dea mîna, iar dacă i-o dau eu pe-a mea, mi-o mușcă. Ticălosul ăsta trebuie prins cu alte metode.

— Ce-or fi făcînd acum băieții noștri acolo? întrebă Serghei.

Se auzi o bătaie în ușă.

— Intră!

În cadrul ușii, umplînd-o cu silueta sa, apăru lunganul de Urmanski, ca de obicei cu căciula lui pufoasă cu clapele lăsate și cu o mapă subțire în mînă.

— Serghei Pavlovici, vă rog să iertați lipsa de tact a invaziei mele! ridică el mîinile în mănuși, semănînd pentru o clipă cu un urs dresat.

— Dezbracă-te! îi strigă Serghei. Și să coborîm la restaurant. Murim de foame!

— Asta nu mi-aș ierta-o niciodată! exclamă Urmanski, preluînd tonul glumeț al lui Serghei. Deși, de-ar fi să fie, toți pungașii din oraș s-ar ruga pentru sănătatea mea.

În restaurant cînta orchestra, perechi de dansatori, îmbujorați la față, lunecau printre mese, ospătari cu tăvile în mînă își demonstrau virtuozitatea.

Serghei, Lobanov și Urmanski, asurziți, se opriră în ușă și, privind în toate părțile, căutau o masă liberă. Strecurîndu-se cu grație printre dansatori, se apropie de ei șeful de sală, un om uscățiv, într-un sacou negru.

— Doriți o masă?

— Măcar de-am reuși s-o găsim! zîmbi Lobanov.

Manieratul șef de sală dădu din cap înțelegător.

— E liberă sala de banchete. Dacă n-aveți nimic împotrivă...

— Excelent! Lobanov se uită mîndru, cu coada ochiului, la Serghei. „Vezi cum se servește la noi?“ spunea privirea lui.

Peste cîteva minute ședeau într-un salon nu prea mare, la singura masă pe care se aflau tacîmuri și farfurii. Aici, muzica se auzea discret. Era liniște și răcoare.

După ce-și mai potoliră foamea, înfulecînd aproape pe nerăsuflate toate gustările comandate de Lobanov, Serghei își aprinse o țigară și-l întrebă pe Urmanski:

— Spune-mi, cum ai găsit-o pe Marina ?

— N-o să mă credeţi, începu acesta cu însufleţire. Ţineţi minte, v-am spus despre unul Feodorov, despre care aveam de gînd să scriu un reportaj ? Eroul din război...

— Da, da, ţin minte !

— Ei, asta e ! Ştiţi, am mai văzut oameni modeşti, sînt şi eu destul de modest, îşi duse Urmanski mîna la piept, dar aşa ceva... N-am reuşit să-i scot un cuvînt din gură ! Pur şi simplu nu voia să vorbească ! Intrasem la idei...

— Poate ai greşit. N-o fi făcut omul nici o faptă de eroism îşi dădu Lobanov cu părerea. Nu cumva e o coincidenţă de nume ?

— Da' de unde ! Are unsprezece decoraţii de război. De două ori a luat Ordinul Lenin ! Şi-afară de asta, am descoperit un număr vechi al ziarului „Krasnaia zvezda". Scrie despre el. Şi cum îl mai laudă ! E drept, după spusele unui camarad al lui, pentru că el, probabil, şi atunci a tăcut. Dar eu de unde să-i mai găsesc tovarăşii de arme ? Şi am nevoie de un articol despre un erou ca de aer ! Sarcină de la redactorul-şef ! Şi unde mai găsesc eu un material ? Aur, nu altceva, simt instinctiv. Într-un cuvînt, m-am hotărît : hai, mi-am zis, să mai încerc o dată. M-am dus la el. Poate, zic, cît am fost eu la Moscova, s-o mai fi răzgîndit omul, poate munca de lămurire pe care am dus-o cu el şi-a făcut efectul cu întîrziere, că drept să spun, ca să-l conving, mi-am pus la contribuţie tot talentul meu oratoric. Am fost un fel de Cicero. Să fi văzut la ce înalt nivel de principialitate am pus problema ! Dacă cineva ar fi înregistrat atunci cuvintele, n-ar exista un material mai bun pentru secţia de propagandă şi muncă educativă. Aşadar, m-am dus la el încă o dată. Şi cu cît mă apropiam de casa lui, cu atît, ştiţi, creştea în mine senzaţia că merg degeaba. Pe cuvîntul meu ! La poartă era cît pe-aci să mă-ntorc din drum. Ce-ar fi fost dacă mă întorceam ! Şi cu o disperare comică, Urmanski se prinse cu mîinile de cap.

— Ce-ar fi fost ? întrebă cu interes Lobanov.

— Să vedeţi. Intru în casă. El stă la parter. Sun. Ştiam că nevastă-sa era la lucru şi că-l găsesc singur. E pensionar. Deodată aud : top-top-top... nişte paşi uşori de femeie. Se deschide uşa şi... Nu, n-o să mă credeţi ! Marina ! Ştiţi, am rămas perplex !

— Da, asta zic și eu întîlnire! clătină Lobanov uluit din cap. Într-adevăr, așa ceva nu poți să născocești.

— Păi ce vă spun! reluă, plin de însuflețire, Urmanski. Ei, și ca să zic așa, intru. Bătrînul era acasă. Mă poftește să stau, îmi oferă un ceai.

— Stai puțin. Înseamnă că e unchiul la care zicea că merge!

— Da, așa s-ar zice, numai că i se adresa cu „dumneavoastră“, ca unui străin. Și încă ceva. S-a speriat cînd m-a văzut, de parc-aș fi prins-o cine știe cum! E adevărat că s-a mai liniștit puțin cînd a aflat de ce am venit.

— Ciudat!

— Chiar foarte ciudat! Prima oară cînd se sperie o fată de mine!

— Și pe urmă? interveni Lobanov.

— Ei, am băut ceai. Bătrînul nu-și mai lua ochii de la ea. Și parcă i se mai dezghețase limba. Apoi i-am propus Marinei să ne plimbăm, să-i arăt orașul, să mergem la teatru. Nimic! N-a vrut nici în ruptul capului! Și Feodorov a pus o vorbă bună. N-a reușit s-o convingă. Nu vrea și pace! Vedeam eu că-i era teamă. Atunci i-am spus: „Știți, dacă vreți, mergem în trei, cu Serghei Pavlovici, e om serios“, clipi Urmanski vesel din ochi. V-am făcut o reclamă, dac-ați ști! „Lucrează, zic, la Ministerul Ordinii Publice, la Moscova. E colonel“.

— Sînt abia locotenent-colonel.

— Ce importanță are! Era cît pe-aci să spun general. Dar iarăși n-o să mă credeți: s-a speriat și mai rău. Dar știu eu? Poate că mi s-a părut numai. Să-l fi văzut pe Feodorov cînd a auzit... Cu cît interes mă întreba ce fel și cum. În general, toată speranța mi-e acum la dumneavoastră, Serghei Pavlovici, conchise pe neașteptate Urmanski.

— Foarte bine! rîse Lobanov. Că dînsul e mare meșter în probleme de inimă. Aranjează el totul.

Serghei zîmbi stingherit.

— Dar nu înțeleg, ce legătură am eu aici?

— Adică cum „ce legătură“? exclamă Urmanski. Dacă mergem împreună acolo... asta dintr-o dată rezolvă totul!

— Asta îmi mai lipsea!

— Veniți, Serghei Pavlovici! Ce-aveți de pierdut? Nu acum, dacă n-aveți timp, oricînd, în orice seară vreți. Nu vă rupeți de mase, Serghei Pavlovici!

Se mai ciondăniră un timp în glumă, și astfel cina se termină.

Cînd Serghei se urcă la el în cameră, era aproape unsprezece. La radio se transmiteau ultimele știri. Afară viscolea. „Ce-or fi făcînd băieții acolo? se gîndi pentru a cîta oară în seara aceea Serghei. Pe o noapte ca asta!..." Trecu dintr-un colț în altul al camerei, neștiind ce să facă. Apoi trase veioza mai aproape și scoase din geantă o carte pe care o începuse la Moscova, dar după o clipă o dădu deoparte. Gîndurile îi săreau de la una la alta și sensul celor citite nu-i ajungea la conștiință. Se gîndea cînd la Semionov, cînd la apariția lui misterioasă, cînd la scrisoarea primită de el, și atunci îndată gîndurile îi zburau spre lucrătorii aflați acum la pîndă; își aminti și de cele spuse de Urmanski despre Marina și despre purtarea ei ciudată în casa lui Feodorov, dar nu-i ieșea din minte supravegherea organizată în jurul casei lui Semionov.

Lăsîndu-se pe speteaza canapelei, fumă cîteva țigări, una după alta, cu privirea încruntată, ațintită undeva în gol, apoi sări în picioare și începu să măsoare camera în lung și-n lat. În sfîrșit se gîndi că-i mai bine să se culce, dar abia apucă să-și scoată haina și sună telefonul.

— Serghei?

Recunoscu glasul lui Lobanov.

— Da, eu.

— Ce faci?

— Mă pregătesc să mă culc.

— Și eu. Auzi cum urlă?

— Aud.

Serghei simți că și Lobanov e nervos și — de ce oare? — se simți mai liniștit. Nu e chiar singur.

— Ți-a telefonat ofițerul de serviciu?

— Da.

— Și?

— Acum o oră am vorbit. Băieții îngheață. Încolo, liniște. Știi, am senzația că ne pîndim pe noi. Pe cuvîntul meu! Ticălosul ăla a pus sigur ceva la cale!

— Posibil, dar nici nu putem da înapoi. Nu ne rămîne decît să așteptăm, oftă Serghei.

— Eh, ce m-aș mai repezi pînă acolo...

— Da... și eu... numai că nu se poate.

— Asta-i!

— Cînd mai telefonezi ofițerului de serviciu ?

— Peste o oră.

— Sună-mă și pe mine.

— Tu culcă-te.

— Parcă poți să dormi !

— Mîine trebuie să fii în formă, adăugă povățuitor Lobanov.

— Parcă tu nu !

— Atunci hai să dormim ! Dacă-i ceva, ne trezesc ei.

— Să încercăm.

Iritat, Serghei închise telefonul. La naiba ! De fapt, pentru întîia oară organizează o pîndă. „Da, dar fă bine și te culcă și neapărat să adormi", își porunci cu un aer de răzbunare, continuînd să se dezbrace. Apoi stinse veioza de lîngă pat, se strecură în cearșafurile reci și, trăgîndu-și plapuma peste cap, închise ochii. Nici nu simți cînd a adormit.

Pînda organizată la locuința lui Semionov rămase fără rezultat : n-a venit nimeni. Dar nu se știe — poate noaptea următoare...

Dimineața însă...

Lobanov intră la Serghei și-l luă cam în răspăr :

— Spuneai, dacă nu mă-nșel, că nu înțelegi cîte ceva în comportarea Gorlinei.

— Da, am spus. Serghei aștepta atent, presimțind noi neplăceri.

— De pildă, ce părere ai, de ce i-a telegrafiat Ivanovei că merge acolo, la ea, dar de venit a venit aici ?

— Între timp a fost chemată. A primit scrisoarea, și...

— Scrisoarea ? ! îl întrerupse înfierbîntat Lobanov, nemaifiind în stare să-și continue jocul. Atunci ascultă : S-a primit rezultatul expertizei celor trei texte — scrisoarea primită de Gorlina, formularul cu telegrama ei către Ivanov și formularul completat de Gorlina la hotel... L-am trimis și pe acela.

— Și ?

— Ei ! Toate trei textele sînt scrise de aceeași mînă ! Toate trei ! Reiese, așadar, că singură și-a scris scrisorile. Și ce scrisori !

— Mda ! făcu uluit Serghei. Încîlcită problemă !

— Cu cît înaintăm, cu atît dăm de mai multe necunoscute în ea. Eu, personal, nu mai înțeleg nimic.

— Nici eu. Dar mai tîrziu, ai să vezi, ne vom mira cît de simple or să ne pară toate.

— Pînă la acest „mai tîrziu" e drum lung !

— Orice drum are un capăt, se îndîrji Serghei.

Pe fața indispusă a lui Lobanov miji un zîmbet. Caracterul lui vesel învingea orice neplăceri.

— Ai dreptate, spuse el. Vorba înțeleptului din antichitate : Cît trăiesc, sper.

— Optimist, bătrînul !

— Chiar așa. Cuvintele acestea n-am să le uit niciodată. Încă din școală m-au impresionat. Ei, ce profesoară de istorie am avut noi, una Vera Grigorievna ! Acum nu mai sînt așa profesori. Și, plin de voie bună, termină : Să mergem ! Avem treburi pînă peste cap !

Semionov, care își deschisese dugheana ca de obicei, dimineața, era urmărit permanent. Nimic suspect. Continua și căutarea lui Senka, dar fără rezultat, deși Miliția judiciară scotocise tot orașul. Aveau mare nevoie de Senka : buletinele furate de el și hașișul apărut dintr-o dată păreau să ducă direct la Semionov. Și nici comunicările așteptate din Moscova în cazul Gorlinei, din Volgograd despre dispăruta Ivanova, sau din alte orașe, unde fuseseră trimise note de cercetare, nu veneau.

Într-un cuvînt, ziua trecu plină de griji și agitație. Cînd se întunecă, grupul de pîndă plecă din nou la Lugovaia. Și din nou începu o noapte nesfîrșit de lungă. De data aceasta, Serghei se duse la Lobanov. Acolo și mîncară. Le era teamă, parcă, să se îndepărteze de telefon. Dar acesta tăcea, misterios și amenințător, sau cel puțin așa li se părea lor.

Tîrziu, Serghei se întoarse la hotel, unde continuă așteptarea. Și iată că pe la miezul-nopții telefonul sună. Serghei, numai în chiloți, desculț, se repezi și ridică receptorul. Suna ofițerul de serviciu pe Direcție.

— Tovarășe locotenent-colonel, s-a întors grupul de la Lugovaia. A fost reținut cineva. Maiorul Lobanov a și plecat de acasă. Mașina e la dumneavoastră peste cinci minute.

Trîntind receptorul, Serghei începu să se îmbrace cu înfrigurare.

Cînd ieși din hotel, lîngă trotuar aștepta mașina acoperită de zăpadă. Pe stradă bîntuia viscolul. Mergeau încet. În vîrtejurile şuierătoare ale fulgilor de zăpadă, lumina farurilor se estompa ca în vată.

În biroul lui Lobanov se adunase toată grupa operativă. Obosiţi, îngheţaţi, dar însufleţiţi, oamenii discutau, întrerupîndu-se unul pe altul, despre cele întîmplate.

Serghei observă dintr-o dată expresia feţei lui Lobanov, care-i asculta pe subalternii săi. Exprima atîta invidie sinceră şi atîta interes lacom, încît Serghei zîmbi fără să vrea.

Află că omul se furişase spre casa lui Semionov neobservat. L-au văzut abia atunci cînd a ajuns în cerdac, lîngă uşă : silueta lui s-a conturat deodată pe zidul alb. Băieţii aflaţi la pîndă s-au repezit şi l-au înhăţat înainte de a apuca să bată la uşă. Aşa că Semionov nici nu ştie că a venit. Totul a fost făcut cu pricepere : fără zgomot şi repede, deşi tînărul se dovedise a fi puternic şi iute. N-avea arme la el, n-apucase să arunce nimic şi, ciudat, era singur.

Geamurile deveniseră cenuşii cînd Lobanov spuse în sfîrşit :

— Totul e limpede, fraţilor. Şi-acum, acasă ! Dormiţi. Dimineaţa începem primul interogatoriu.

Dar dimineaţa le aduse o nouă surpriză.

O comunicare din Moscova spunea : „Fotografia Gorlinei n-a fost recunoscută de colegii ei de serviciu. Daţi urgent la expertiză buletinul ei de identitate".

Iar peste o oră, secţia tehnico-ştiinţifică îşi dădea avizul : „Buletinul e bun, dar fotografia din el a fost schimbată".

Aşadar femeia ucisă nu era Gorlina.

V

Fosta Nina

Mai întîi, în dimineaţa aceea, Serghei telefonă la hotel, dar nimeni nu-i răspunse. Nervos, sună administraţia şi, destul de răstit, întrebă dacă pasagerul de la numărul şapte, Koloskov, a plecat. I se răspunse că n-a plecat, şi Serghei ceru ca de îndată ce acesta se va întoarce, să i se transmită că la căutat la telefon Korşunov. Să-i telefoneze, telefonul îl cunoaşte.

— Ciudat ! îi spuse el lui Lobanov. Cu cît înaintăm, cu atît mai rău se încurcă iţele. Nu găseşti ?

— Da, dădu acesta din cap. Nu ţi-am spus eu că e o şaradă ? Deşi în privinţa lui Semionov am lămurit cîte ceva pînă acum. Oaspetele din timpul nopţii e la noi. Dar în ceea ce priveşte crima... reiese că într-adevăr buletinul este al Gorlinei, dar nu ea a fost omorîtă. Aici e şarada ! Cine-i femeia omorîtă, te întreb ? Şi ce caută buletinul străin la ea ? Iar Gorlina, în acest caz, unde-i ?

— Ce legătură o fi avînd Semionov cu toate acestea ? adăugă Serghei.

— S-ar putea să n-aibă nici o legătură.

— Ba are, de-asta sînt sigur.

— Hm, eu încep să mă îndoiesc.

— Serios ? Atunci hai să reconstituim faptele.

— Hai, consimţi Lobanov oftînd. Pur şi simplu poţi să-ţi frîngi gîtul cu toate acestea.

Se apropie de un fişet mare din colţul cabinetului şi scoase de acolo cîteva dosare mari, umflate cu hîrtii. Serghei se aşeză pe canapea, mai aproape de masă, şi-şi aprinse o ţigară.

Nu o dată citiseră împreună toate aceste hîrtii. Numai la vederea lor, a fiecăreia în parte, Serghei şi Lobanov îşi aminteau pe loc conţinutul lor, cuvînt cu cuvînt. Totuşi, obişnuiţi să lucreze cu răbdare, începură să le citească din nou.

Treptat, se lega pînă la cel mai mic amănunt lanţul cunoscut al faptelor.

Aşadar, toate buletinele cu ajutorul cărora au fost săvîrşite infracţiunile, le-a procurat Semionov. Nu mai încăpea îndoială. Înseamnă, deci, că Semionov e părtaş la aceste infracţiuni. Dar una dintre escrocherii a fost săvîrşită cu buletinul omului prădat şi omorît în tren. Prin urmare Semionov are legătură şi cu această crimă. Cu atît mai mult cu cît tocmai în acest caz, Semionov a fost identificat de Koloskov. Aici se pare că totul e limpede.

Acum să vedem crima de la hotel. Acolo s-a lucrat cu somniferul folosit şi în tren. Se poate trage deci concluzia că şi aici este amestecat Semionov. Cu atît mai mult cu cît, prin sora sa, putea foarte bine să-şi procure acest somnifer. Faptul că Sklearevskaia n-a recunoscut, chipurile, în el pe însoţitorul femeii ucise, nu-l absolvea de bănuieli. Serghei era convins că Sklearevskaia a minţit.

— Dar care e motivul crimei? observă cu ciudă Lobanov. Gorlinei, cel puţin, puteam presupune că i s-au furat banii. Dar asta...

— Şi asta putea să aibă bani...

Ajungînd pînă la acest punct cu raţionamentele, simţiră o verigă nouă ce s-ar fi putut adăuga. Amîndoi deodată, de parcă s-ar fi înţeles, închiseră dosarele şi le stivuiră pe marginea mesei. Erau hotărîţi ca imediat să înceapă interogatoriul omului reţinut în timpul nopţii.

Curînd fu introdus în birou un flăcău înalt, slab, într-o scurtă verde cu fermoar. Ţinea în mînă o căciulă modernă, frumoasă, cu firul lung. Pe faţa lui îngustă, smeadă, cu mustăcioara subţire, tunsă cu grijă, se vedeau urme de oboseală, buza de jos o ţinea strînsă între dinţi, cu îndîrjire.

— Stai jos, spuse Serghei privindu-l cu atenţie.

Tăcut, tînărul se aşeză.

— Numele şi prenumele?

— Alek... Aleksandr Gamidov.

— Domiciliul ?

— Să zicem Baku, strada Comisarilor numărul cinci. E bine ?

Tînărul zîmbi cu obrăznicie, dar Serghei se prefăcu că nu observă tonul lui provocator.

— Unde îţi sînt actele ?

— Le-am pierdut. Şi eu, mă-nţelegeţi, sufăr din cauza asta.

— Ai declarat pierderea la miliţie ?

— Păi nu-s la miliţie ? Uite, vă declar acum, oficial, această pierdere.

— De ce ai venit în acest oraş ? Ai cunoscuţi ?

— Cum să n-am ! Din nou flăcăul zîmbi în mod ciudat. Destui, mă-nţelegeţi ? Şi buni, şi mai aşa, cum sînt oamenii în lume. Dar asta, între altele, nu vă priveşte.

— Răspunzi cam obraznic.

— Nici cu mine nu s-au purtat delicat, aşa că sîntem chit.

— Ba nu ! clătină Serghei din cap. Mai e mult pînă să fim chit. Cum îl cheamă pe omul la care te-ai dus în noaptea asta ?

— Nu ştiu, răspunse tînărul, cu sînge rece.

— Nu găseşti că-i prostesc răspunsul ?

— Pentru dumneavoastră o fi, pentru mine, mă-nţelegeţi, nu-i.

Era vădit că tînărul poza. Dar în ochii lui mari, expresivi, se desluşea tristeţea.

Sună telefonul. Serghei ridică receptorul şi exclamă pe loc, bucuros :

— Da, da, eu sînt ! Bună ziua ! Tare aş vrea să treceţi pe la noi ! Chiar acum. Trimitem maşina după dumneavoastră... Vai de mine, nu..., cîtuşi de puţin ! O „Volgă" neagră, cu numărul...

Îl privi întrebător pe Lobanov, care şedea deoparte, şi acesta îi suflă :

— 31-15.

Serghei repetă numărul, puse receptorul jos şi, aproape vesel, îl întrebă pe tînăr :

— Aşadar refuzi să răspunzi, la întrebările mele ?

— N-am ce să răspund, zise tînărul şi-şi desfăcu larg mîinile. Şi-apoi, mi-e somn.

— Atunci du-te şi mai stai pe coridor. Poţi să tragi şi un pui de somn.

Cînd tînărul fu scos afară, Serghei îl privi pe Lobanov.

— Ei, ce spui ?

— Interesant, flăcăul ! Aş putea spune chiar cu perspective. Vrei să-i confrunţi ?

— Pentru orice eventualitate. Trimite maşina. Iar tu, între timp, poate te ocupi de Semionov ?

...După puţin timp, în cabinetul lui Serghei se năpusti, tulburat şi abia respirînd, Dmitri Petrovici. Se vedea că-i foarte grăbit. Paltonul îi era descheiat, fularul îi ieşise de sub guler, pălăria, dată pe ceafă, îi dezgolea fruntea năduşită. Obrajii lui căzuţi se înroşiseră.

Dmitri Petrovici se apropie în fugă de masă şi, tulburat, aplecîndu-se spre Serghei şi îndreptîndu-şi ochelarii, şopti :

— Ştiţi cine-i afară, pe coridor ? ! Îngrozitor !... Acelaşi... El a fost la noi în instituţie... Da, da... mi-l amintesc perfect... mult mai bine decît pe cel de-al doilea...

— Sînteţi sigur, Dmitri Petrovici ? întrebă Serghei fără să-şi ascundă bucuria.

— Cum vă văd şi mă vedeţi ! Pot să şi jur... Dumnezeule, numai să nu-i daţi drumul, vă implor...

— N-aveţi nici o grijă.

După plecarea lui Dmitri Petrovici, Serghei îl chemă din nou pe arestat.

— Haide, Alek, să vorbim serios !

Acesta, neliniştit, îşi ridică spre el ochii catifelaţi. În ei nu se mai citea obrăznicia de pînă adineauri. Dispoziţia tînărului se schimbase în mod vădit. „L-o fi recunoscut pe Koloskov, se gîndi Serghei. Şi, probabil, a înţeles că n-are încotro".

— Ei, fie ce-o fi ! dădu Alek deznădăjduit din mînă. Băgaţi-mă la închisoare ! Puteţi să mă şi împuşcaţi ! Un prost mai puţin pe lume ! Ochii i se umplură de lacrimi. Dacă vreţi să ştiţi, numai de bătrîni îmi pare rău. Ei, sărmanii, cred că nu există băiat mai bun ca Alek al lor. Şi făcînd un efort, zîmbi : Înţelegeţi şi dumneavoastră, sfînta simplitate !

— Vrei să-i vezi ?

— Ce face ?! Trebuie să fiu nebun! Aşa, s-a pierdut odrasla lor în lumea largă. Poate mai vine... Dar să ştie că au un fiu criminal ?! N-ar mai supravieţui bieţii bătrîni!

— Tot or să afle, replică înciudat Serghei. De ce nu te-ai gîndit pînă acum, Alek ?

— De ce ? Pe un bărbat îl pîndesc întotdeauna două primejdii : mîndria prostească şi femeia frumoasă.

— Nici una nici alta nu te pot împinge la crimă. La crimă te împing lăcomia, cruzimea, grosolănia. Mîndria şi dragostea generează mai degrabă fapte frumoase.

— Ce frumos vorbiţi !

— Spun adevărul. Deşi, dacă-i vorba de „mîndrie prostească“ şi despre o femeie frumoasă, cum spui, lucrurile desigur se schimbă.

Alek ridică spre Serghei ochii lui mari şi trişti.

— Ce importanţă mai are ? Situaţia mea, oricum, nu se mai poate schimba.

— Principalul e să te schimbi dumneata, îi replică din nou Serghei. Atunci se poate schimba şi situaţia. Dar o să mai discutăm noi despre asta. Acum spune-mi : de ce te-ai dus la Semionov ?

— Nu cunosc nici un Semionov.

— Dar ai bătut noaptea la uşa lui !

— Semionov îl cheamă ? Nu ştiam.

— Nu te cred ! clătină Serghei din cap. Asta nu-i adevărat !

— Ba da. Acest nume nu-l cunosc.

— Să zicem. Dar de ce ai venit noaptea la el ?

— Să iau ceva.

— Ce ?

— Să zicem că nu ştiu, se încruntă Alek. V-am spus doar : băgaţi-mă la închisoare, judecaţi-mă, împuşcaţi-mă chiar, dacă vreţi, acum mi-e totuna. Dar despre alţii n-am să spun nimic. Fiecare, mă-nţelegeţi, cu socotelile lui. Îmi plătesc poliţa, dar numai pe-a mea.

— Ai dreptate, consimţi Serghei. Dar eu vreau ca fiecare să plătească. Fiecare, nu numai dumneata. Aşa cere legea. Oamenii vor să trăiască în linişte. Dar şi despre asta o să mai vorbim. Ridică receptorul şi formă un număr. Volodea ? Vino, te rog, pînă la mine.

Peste cîteva minute în cabinet intră Jatkin.

— Omul acesta, îl arătă Serghei pe Alek, să stea la dumneata în cameră pînă îți telefonez.

— Am înțeles.

Printr-o mișcare a mîinii, Jatkin îi arătă lui Alek ușa. Acesta, oftînd, se ridică.

— Vă rog să aveți în vedere, îi spuse el lui Serghei, despre mine pot să vă mai spun cîte ceva. Dar numai dumneavoastră. Nu știu de ce, dar simt că sînteți un om cumsecade.

Își săltă mîndru capul frumos și ieși.

Jatkin îl urmă schimbînd cu Serghei un zîmbet, iar în zîmbetul lui, Serghei citi compătimirea pentru acest om pierdut. „Simpatic băiat Jatkin ăsta !“ se gîndi Serghei, și hotărî să se informeze mai amănunțit despre el.

Îi telefonă lui Lobanov.

— Spune-mi, l-au adus pe Semionov ?

— Da.

— A declarat ceva ?

— Nu.

— Vin îndată.

În fața biroului lui Lobanov, Semionov, încins la față, transpirat cu paltonul lui călduros descheiat, ședea pe un scaun, iar pe genunchi își ținea căciula pufoasă.

Văzîndu-l pe Serghei, exclamă :

— Tovarășe șef, ce înseamnă asta ? ! Cînd se va isprăvi cu acest abuz ? Ce vor de la mine ? Eu nu știu nimic ! Absolut nimic ! E o confuzie. Și, în general... asta sigur e o greșeală ! Ce vină am eu că n-au venit ? Mie îmi pare bine chiar !

— Dar erai convins c-or să vină ?

— Da, eram. Dar știu eu ?... Încep să mă îndoiesc.

— Totuși au venit, Semionov.

Serghei îi privi fix ochii rotunjiți de spaimă.

— Au venit ? repetă Semionov cu o voce dintr-o dată răgușită. Cînd... au venit ?

— Azi-noapte.

— Nu se poate !... Atunci de ce eu... adică noi... n-am auzit nimic ?

— Asta-i o altă problemă. Dar au venit. Și au fost arestați. Mai bine zis, a fost... Că a venit unul singur.

Serghei vedea că Semionov e speriat. „S-a speriat de-a binelea. Asta-i absolut limpede. Dar de ce ?“

— Un singur om ! repetă apăsat Serghei. Şi n-a venit să te omoare.

— A-atunci, de ce ?

— Aşteptăm să ne spui dumneata.

— Eu ? ! Habar n-am ! De unde să ştiu eu de ce-a venit !

Semionov îşi stăpînise în sfîrşit emoţia şi ridica iarăşi tonul.

— Dar a făcut declaraţii !

— Eu nu ştiu nimic !

— Fie. Imediat vă confruntăm. Poate că atunci îţi mai aminteşti cîte ceva.

— Nu, nu ! îşi ridică Semionov, înspăimîntat, mîinile, de parcă s-ar fi apărat de-o lovitură. Nu vreau să-l văd ! La urma urmelor, cred că mă-nţelegeţi : mi-e frică ! Asta-i tot !

— Frică ? ! De ce ? Doar e arestat !

— Nu, nu, totuşi nu !

Pe Semionov îl cuprinse un tremur nervos. Obrazul lui puhav şi vineţiu dîrdîia ca o piftie.

— Putem să înţelegem asta numai într-un singur fel, răspunse Serghei cu o linişte subliniată. Ţi-e teamă că el va spune ceea ce dumneata nu vrei să ne spui.

— Nu-i adevărat ! Auziţi ? Nu-i adevărat ! Eu... ei bine ! exclamă el deodată, disperat. Torturaţi-mă ! Batjocoriţi-mă !

— Aşadar, accepţi confruntarea ?

— Ce-aş putea spune ?

— Poţi refuza, ridică Serghei din umeri. Dumneata nu eşti arestat, nu ţi se aduc nici un fel de acuzaţii.

— Am să refuz... Ei şi ? Parcă după aceea dumneavoastră... Nu, nu ! Sînt de acord ! N-aveţi decît ! Şi-o să vă convingeţi...

Peste cîteva minute, în cabinet fu introdus Alek. Acesta îl privi cu indiferenţă pe Semionov, apoi însă, pentru o clipă, în ochii lui sclipi ironia.

— Stai aici, arătă Serghei un scaun în faţa lui Semionov, şi-i preveni pe amîndoi : Vă rog să răspundeţi numai la întrebările mele, să nu vă puneţi unul altuia nici un fel de întrebare, să nu discutaţi între voi şi să nu vă certaţi. E clar ?

Semionov dădu grăbit din cap, Alek, zîmbind, strînse din umeri.

— Spune-mi dumneata, Semionov, îl cunoşti pe omul acesta ?

— Acum îl văd prima oară, răspunse acesta hotărît.

— Uită-te mai atent.

— Nu, nu, pe tovarăşul... pe cetăţeanul nu-l cunosc.

— Aşa. Şi Serghei notă răspunsul lui.

Apoi, aceeaşi întrebare i-o puse lui Alek.

— Acest individ antipatic parcă-mi aminteşte de ceva, răspunse el ironic. Dacă nu s-ar bîţîi aşa, atunci poate mi-aş aminti despre ce e vorba. Linişteşte-te, iubitule! se adresă el lui Semionov. În doi o să ne fie mai vesel la puşcărie!

— Te rog să răspunzi serios! Asta nu-i glumă! Îl avertiză aspru Serghei.

— Dacă e serios, din păcate nu l-am mai văzut niciodată.

— Aşa. Serghei îşi stăpîni un zîmbet. Era clar că acest Alek îi plăcea, mai ales în comparaţie cu Semionov. Şi-i puse lui Alek o nouă întrebare : Ce căutai noaptea trecută la Semionov ?

— V-am spus. Să iau ceva.

— Ce să ia ? ! urlă Semionov învineţindu-se din nou la obraji. Vă jur că eu...

— Cetăţene Semionov, îl întrerupse Serghei, deocamdată nu te-am întrebat nimic.

— Dar... protestez ! Omul acesta minte ! Minte cu neruşinare !

Strîngîndu-şi pumnii, Alek se săltă de pe scaun.

— Eu mint, fiu de căţea ?

Lobanov îi puse mîna pe umăr şi Alek, tremurînd de indignare, se aşeză din nou.

— Bine, făcu el ameninţător. Atunci scrieţi. Pe cîinele ăsta îl cunosc, mă-nţelegeţi ? Trebuia să iau de la el o valiză.

Mai mult însă n-au reuşit să afle. Refuza cu îndîrjire să răspundă.

Iar Semionov, privindu-l speriat cu coada ochiului pe Alek, repeta cu îndîrjire :

— Acum îl văd pentru prima oară... Minte ! Vă jur, pentru prima oară... Ce valiză ? ! N-am nici un fel de valiză...

Serghei înclina să creadă că în această privinţă spune adevărul.

În sfîrşit, confruntarea se termină. Alek fu scos din cameră, iar Semionov, istovit, se ridică de pe scaun şi, ştergîndu-şi cu batista faţa asudată şi gîtul jilav, întrebă :

— Pot... pot pleca ?

Căpătînd răspuns afirmativ, se îndreptă grăbit spre uşă.

— Ei, ce spui ? întrebă Serghei cînd rămase singur cu Lobanov.

— Ce-o fi cu valiza asta ? Nu-i cumva cea cu pricina ?

— Valiza din tren ? Nu cred. Doar Alek i-a întîmpinat la gară, împreună cu fata în blană de veveriță. Tocmai că Semionov...

— Am impresia că Semionov într-adevăr nu-l cunoaște.

— Dar celălalt îl cunoaște.

— Da, oftă Lobanov.

— Absurd !

— Absurd sau nu, e un fapt !

— Imposibil ! Ori una, ori alta.

— Să admitem că iar n-am înțeles nimic ?

— Bineînțeles, zîmbi trist Serghei. Cel puțin știm că situația e aceeași. Iar după o clipă, adăugă : În general, Semionov ăsta nu pare să fie șeful bandei.

— Dar poate prea bine să facă parte din ea.

— Asta-i altceva. Dar șef... Aici e vorba de un om primejdios. Îl privi semnificativ pe Lobanov. Și încă ceva : după părerea mea, Semionov n-o să recurgă niciodată la crimă. Nu-i felul lui.

— Da, poate ai dreptate, răspunse cu îndoială Lobanov.

Pînă la urmă hotărîră că trebuie neapărat să se odihnească și măcar o dată pe zi să mănînce la timp. Și ca de obicei, se înțeleseră să nu mai vorbească nimic despre treburi. Dacă-i odihnă, odihnă să fie..

Coborînd scara largă — cantina se afla la demisol — Lobanov începu o discuție înflăcărată despre hochei. Și pe loc începură să se certe, pentru că nu se poate ca doi simpatizanți acerbi ai aceluiași sport, discutînd, să nu se ia la harță cu atît mai mult cu cît era vorba despre formarea selecționatei țării pentru campionatele mondiale care se apropiau. Fiecare își apăra candidații cu însuflețire, dînd dovadă de o erudiție caracteristică tuturor simpatizanților sportului, făcînd o risipă de termeni tehnici și dînd exemple din întîlnirile internaționale din anii precedenți. Cu toate acestea Lobanov nu neglija, între timp, să-i salute pe toți colaboratorii pe care-i întîlnea, să-i prezinte lui Serghei, fără să scape prilejul să facă și cîte o glumă. Firea lui veselă și plină de viață învingea oboseala și, molipsit, Serghei simțea aproape fizic cum prinde și el puteri. Și, pentru a cîta oară ? se bucura că într-un caz atît de greu și încîlcit îl are alături pe acest prieten bun.

Mîncînd cu poftă, în mijlocul zgomotului și animației de la cantină — de data asta cantina era plină de oameni — Serghei spuse :

— Știi ceva ? Îmi place Jatkin ăsta al tău !

— Cui nu-i place ? E un tînăr cu perspective.

Era expresia preferată a lui Lobanov, pe care o păstra încă de pe vremea cînd antrena echipa de sambo a clubului „Dinamo" din Moscova. Serghei, zîmbind, completă :

— O adevărată speranță.

Și asta era tot o expresie favorită a lui Lobanov.

— Ai să vezi, îi răspunse acesta glumeț.

Amîndoi se mențineau pe poziția de a nu vorbi despre treburi. Dar poți să nu te gîndești la ele ? Mai ales cînd, din cauza rumoarei din sală, ești nevoit să taci. Serghei se gîndea la Alek. Ce-i cu tînărul acesta, de unde o fi ? Și cum de-a fost amestecat în această crimă ? Doar e băiat cu școală, nu-i prost, și își iubește bătrînii. Bineînțeles, e violent, ambițios, mîndru. Alek a recunoscut de altfel : „Mîndrie prostească". Se vede că-i pare rău, își dă seama că a greșit... Ușor poate un tînăr ca el, fără experiență, abia ieșit de sub aripa părinților, să cadă pradă „mîndriei proștești". Părinții îi sînt în Caucaz. Cum de-a nimerit pe-aici, atît de departe de ei ? Sigur că nu acolo în orașul natal, s-a înhăitat cu criminalii ăștia ! E dintr-o familie de oameni cinstiți, nu mai încape îndoială. Deci aici l-au recrutat bandiții. Dar cum de a ajuns în Borsk ? A fugit de-acasă ? Dar de ce, doar își iubește părinții ! Cine știe, poate a avut un bucluc, poate o dragoste nefericită... Dar nu, pentru o femeie nu fugi de-acasă. „Femeia frumoasă". Alek a pomenit de ea ca despre o „primejdie". Un îndrăgostit nu vorbește așa, oricît de nefericită ar fi dragostea lui. Se vede treaba că mai tîrziu a întîlnit „femeia frumoasă". Așadar, cum de-a ajuns atît de departe de casă ? Dacă n-a fugit, poate că a venit la Moscova sau la Borsk în vizită la cineva... Sau să-nvețe în vreun institut... Dar dacă ar fi venit în vizită, ar fi fost într-o familie, sau la prieteni. Și e greu, în acest caz, să te înhăitezi cu criminalii. Dar dacă a vrut să intre într-un institut, și n-o fi reușit, singur într-un oraș străin ? Se poate. Cîte cazuri de felul acesta nu cunoaște Serghei ! Dacă-i așa, unde a venit Alek, la Moscova ori la Borsk ? Unde s-a încrucișat drumul lui cu drumul acelui om atît de primejdios ? Și cum de l-au ademenit, cu ce momeală? Poate că tocmai cu ajutorul „femeii frumoase“ și al „mîndriei proștești!“

Da, Serghei din nou are în față o tragedie omenească, din nou soarta cuiva — o soartă strivită, schilodită — îl preocupă. Din nou e în situația cunoscută cînd trebuie să lupte nu atît împotriva, cît pentru un om. Dar într-adevăr, pentru flăcăul ăsta merită să lupte chiar și cu el însuși!

— Tu nu m-auzi? i se adresă Lobanov.

— Poftim? răspunse Serghei.

— Te-am întrebat: mai vrei compot?

— Nu, nu, să mergem!

Ieșind din cantină, își aprinseră țigările și începură să urce încet scara.

— Între timp, mi-a venit o idee, spune Lobanov. Cred c-o să iasă ceva. Uite, valiza după care a venit Alek... S-ar putea să fie valiza de la gară... Așa e?

— S-ar putea. Și? Mai departe? se interesă Serghei.

— Mai departe? Semionov, pe care l-a recunoscut Koloskov, urmărește în gară pe cei doi. Apoi Alek vine la el pentru valiză. Merge?

— Mde, nu prea merge!

— Atunci poate că nu Semionov i-a urmărit. Koloskov o fi greșit?

— Într-adevăr, n-a fost absolut sigur că-l recunoaște. Acolo, la piață, a cam stat la îndoială. La gară însă... Altfel, ei n-ar fi pornit pe urmele lui!

— Bine spus — „ei“!

— Da, interesant. N-ar strica o nouă confruntare, rosti visător Serghei.

— Cu cine?

— Cu Alek... Dacă ne-am putea convinge că Semionov a fost la gară!

— Stai, stai! Pe cei doi cu valiza i-au primit la gară un tînăr înalt și o fată în blană de veveriță. Așa-i?

— Așa spune Koloskov. Dar și grăsunul din tren i-a văzut. Erau împreună. Mărturia lui ne-ar fi utilă, cu atît mai mult cu cît tînărul purta palton negru și pălărie. Pe cînd Alek...

— Păi vezi? spuse cu dojană în glas Lobanov.

— Da, bineînțeles, consimți Serghei, tocmai de aceea.

Învăţaseră foarte bine să se-nţeleagă unul pe altul, aceşti vechi prieteni de la Miliţia judiciară.

Serghei oftă :

— Vezi că tot ocolim, ocolim, dar nu reuşim să nimerim unde trebuie.

— Oricum, am să mă ocup de grăsunul acela, spuse Lobanov. Cum de l-am pierdut din vedere ?

— Neapărat. Iar eu, între timp, am să vorbesc cu Moscova. Şi am să mai stau de vorbă cu Alek. E un tînăr cu perspective, clipi Serghei din ochi.

Se despărţiră în capătul scării.

Serghei se întoarse în cabinetul său. De parcă l-ar fi aşteptat, telefonul sună în aceeaşi clipă. Ridică receptorul.

— Tovarăşe locotenent-colonel, auzi el glasul ofiţerului de serviciu. Vă caută un cetăţean. Să-i dau drumul ?

— Pe mine mă caută ?

— Da. Pe dumneavoastră.

— Şi cum îl cheamă ?

— Feodorov.

— Hm ! Nu-l cunosc. Dar dă-i drumul.

— Am înţeles.

Feodorov, Feodorov... Parcă-i era cunoscut numele acesta ! Unde l-a auzit ? În ultimele zile auzise atîtea nume, atîţia oameni trecuseră prin faţa lui ! Feodorov... Desigur că cineva a pronunţat acest nume... Aşa, şi-a adus aminte ! Chiar Urmanski ! Oare el l-o fi trimis ? Dar asta-i impertinenţă... Şi bătrînul, cum îşi permite ?... Şi-a şi găsit cum şi unde să-i facă o vizită !

Serghei se înfuriase, astfel încît atunci cînd auzi bătaia în uşă strigă aspru şi nemulţumit :

— Intră !

Un om uriaş, într-o scurtă îmblănită şi cu pîslari, se arătă stîngaci în uşa cabinetului, frămîntîndu-şi căciula în mîini. Părul lui cărunt, transpirat, ciufulit, dezgolea o frunte lată, brăzdată de riduri adînci. Faţa-i rotundă, mustăcioasă, era înroşită de ger. Omul se oprise nehotărît în prag, acoperind cu corpul lui uriaş aproape toată uşa.

„Oho ! se gîndi cu admiraţie Serghei. Asta da bărbat ! În război, unul ca el e desigur apt să facă ceva isprăvi şi să devină erou !" Numai timiditatea lui exagerată, aproape bolnăvicioasă, te împiedica să-ţi închipui faptele de arme ale acestui om.

— Intrați, tovarășe Fedorov, luați loc, îl invită Serghei.

Bătrînul se urni în sfîrșit din ușă și, călcînd greu, legănat, se apropie de masă. Cînd se așeză, scaunul scîrțîi amenințător. Abia atunci observă Serghei că, în mîna lui bătătorită, omul strîngea un buletin de identitate ce părea neobișnuit de mic.

Punîndu-și căciula pe genunchi, Feodorov scoase o batistă dungată, își șterse gîtul roșu, asudat, tuși să-și dreagă glasul și rosti răgușit :

— Iată buletinul... Poate... o s-aveți nevoie...

Cu grijă, dacă nu chiar cu teamă, puse buletinul pe masă.

Serghei își dădea tot mai clar seama că în nici un caz omul acesta n-a venit la el pentru un lucru de nimic, cum ar fi o rugăminte neînsemnată a lui Urmanski. Era vorba de ceva mult mai complicat, de aceea Feodorov părea atît de intimidat, de tulburat, de copleșit, și dintr-o dată Serghei își aminti cuvintele lui Urmanski, care spusese că bătrînul se interesase de el.

Între timp Feodorov oftă zgomotos și, sub sprîncenele-i dese și țepoase, ochii lui albaștri îl priviră pe Serghei cercetător și cam descumpănit. Parcă-i era teamă să-nceapă discuția și parcă se întreba în sinea lui dacă să-nceapă sau nu. Și într-atîta nu se legau între ele statura de uriaș a acestui om cu privirea lui plăcută, acum împovărată, încît Serghei se grăbi să-l ajute. Luă buletinul, îl deschise, și parcurgînd în grabă cele scrise de el, spuse :

— Așadar, cu ce vă pot fi de folos, Stepan Grigorievici ?

Feodorov își lăsă capul cu părul încîlcit, cărunt, și rosti surd :

— Ivan Grigorievici mă cheamă.

— E o greșeală în buletin ? zîmbi Serghei. Vreți s-o corectați ?

— Vreau...

— Atunci nu trebuia să veniți la mine.

— Ba numai la dumneavoastră.

Surprinzînd în glasul lui răgușit niște note ciudate, Serghei își încordă privirea.

— Care-i pricina, Ivan Grigorievici ?

— Pricina ? Feodorov își ridică în sfîrșit capul și se uită trist la Serghei. Pacoste, aia e... Sînt vreo treizeci de ani de cînd durează, iar eu parcă nu-s eu. Asta-i. Dacă o găină din drum mă privește, ochii ei rotunzi mă iscodesc: „Crezi că nu știu?“ Dacă o vrăbiuță pe pervazul ferestrei ciripește, mi se pare că-mi spune același lucru. De oameni nu mai vorbesc. Dac-aș fi știut eu ce povară-i teama de oamenii din jur!...

Vorbind încet, Feodorov își smulgea greu cuvintele. Și era ciudat, chiar neplăcut să vezi cum i se încețoșează ochii, cum își mișcă buzele încremenite care nu vor să-l asculte.

Ca să mai risipească neliniștea care îl cuprinsese în așteptarea cumplitei taine pe care se pregătea s-o dezvăluie acest uriaș cărunt și ciudat, Serghei spuse cu o vioiciune forțată:

— De ce teamă de oameni poate fi vorba, Ivan Grigorievici, cînd pe front i-ai bătut grozav pe fasciști?

— Aia nu-s oameni! dădu Feodorov din mînă. Eu vorbesc de-ai noștri. Spaima asta mi-a furat somnul. Mi-a stricat toată viața. Pe front... La început mă băgam singur sub gloanțe: „Omoară-mă, rogu-te, izbăvește-mă, fie-ți milă de mine, că nu mai pot!“ Apoi însă, ce mi-am zis: Sînt eu sau nu sînt rus? Orice-aș fi, dar sînt rus. Și-atunci, să omor năpîrcile! Iar după aia vedem cum s-aleg lucrurile. Ei, și-am început să-i strivesc ca pe niște păduchi. La moarte nu mă mai gîndeam. Pînă și noaptea visam păduchii ăștia. Da... Atunci ce-a mai avut tihnă sufletul meu! rosti Feodorov cu o durere neașteptată.

Serghei îl asculta atent, simțind cum în sufletul său crește neliniștea. Ceva înspăimîntător se afla dincolo de vorbele pe care le rostea acum Feodorov. Și Serghei nu era în stare să-nțeleagă ce anume. Tăcea, ca nu cumva prin vreo vorbă nelalocul ei să-l împiedice pe acest om de la cumplita-i spovedanie.

— Ei, și după război, cînd m-am întors acasă, iată-mă iarăși așa cum am fost, un străin. Și ce-i mai rău, chiar mie însumi îmi era străin! continuă bătrînul cu glas surd, fără să-și ridice capul. Nevasta m-aștepta. Și pentru ea eram un străin. De-aia n-am avut nici copii. Mi-era frică de ei, de copiii ce-ar fi fost să vie. Pentru că și ei... Feodorov înghiți cu greu nodul de lacrimi ce i se strînsese în gît și continuă cu glas și mai surd, abia auzit: Și pentru ei aș fi fost un străin. Cîte lacrimi a vărsat nevastă-mea pentru asta, numai eu și perna ei știm. Îi spuneam: „Lasă-mă cu Dumnezeu și du-te“... Am vrut să-mi fac seama, dar nu m-a lăsat și a rămas cu mine, nefericita...

Feodorov tăcu, privind în pămînt.

Serghei îl întrebă încetișor:

— Ei i-ai povestit ?

Feodorov clătină din cap :

— Nu, nu i-am povestit. N-am spus nimănui. Nu mi-au ajutat puterile să fac asta. Şi-apoi, e prea tîrziu să mă căiesc faţă de oameni. Singur mă mir cum de-am purtat pînă acum bolovanul ăsta legat de gît. Dar iată că acum... ne-a venit în casă fata asta...

— Marina ?

— Ea... Şi-apoi, dacă aţi venit şi dumneavoastră de la Moscova... m-am hotărît... Oftă zgomotos şi ridică capul. În ochii lui se citea o hotărîre plină de amărăciune. Pentru mine n-aş fi făcut-o, mie nu-mi rămîne decît s-aştept moartea mai repede. Dar pentru ea, pentru porumbiţa asta...

— Ce vi s-a întîmplat, Ivan Grigorievici ?

— Trebuie să încep tare de mult. Uite-aşa. S-a întîmplat demult de tot. Eram tînăr, terminasem şcoala de şapte ani şi lucram la colhoz. Şi odată m-au trimis după seminţe pentru semănat. Am adus. Dar sămînţa nu numai că nu era bună de semănat, dar nici vacile n-au vrut s-o mănînce. Ce mai, mi-au schimbat-o. Iar eu, copil prost, unde mi-au cerut, peste tot mi-am pus iscălitura. Aşa că singurul vinovat dovedit eram eu. Ei, şi m-au judecat... ştiţi ce vremuri erau... şi după legea aspră de atunci, mi-au dat zece ani. Uite aşa...

Feodorov se opri. Serghei tăcea uluit. Liniştea se instaură pentru o clipă în birou. Oftînd, Feodorov continuă :

— Da... Am nimerit, aşadar, sărăcanul de mine, unde trebuie, în ţinuturile reci. Şi un gînd mi s-a înfipt în creier ca un ghimpe : să fug. Nu stau nici o zi. Totuşi, am stat un an şi ceva, am cunoscut oamenii de pe-acolo. Apoi... într-un cuvînt, am fugit. În tinereţele mele eram şi mai voinic. Voinicia zburda în mine, iar capul mi-era sec. De-aia mi-a dat prin minte să fug. Nu m-au prins. Toată taigaua am străbătut-o pe jos. Prindeam lupul şi-l sugrumam cu mîinile, mîncam coajă de copaci. Şi-am ajuns astfel la Rostov. Acolo îmi spune unul : „E mare nevoie de oameni la muncile agricole. Grozavă nevoie ! De ce nu încerci ?" Am nimerit într-un sovhoz. Munţii i-am întors acolo, nu alta. Munceam cît zece. Căutam să-mi liniştesc conştiinţa. Au văzut oamenii că-s harnic şi m-au sfătuit să rămîn. Mi-au făcut acte din ce-a spus unul şi altul. Şi-uite aşa, am rămas la sovhozul acela. Munceam şi că mi-era mie drag să muncesc, dar şi de teamă. Mi-au pus poza pe panoul de onoare.

Cultivam sfeclă. Şi cu sfecla mea, am nimerit la Moscova, la expoziţie. Scoteam o sfeclă pe cinste. Taică-meu, răposatul, cultiva sfeclă, iar eu, băieţaş fiind, îl ajutam. Aşa că mi-a prins bine. La Moscova am primit o medalie şi diplomă. Şi toate diplomele şi medaliile astea îmi ardeau mîinile. Nu-mi ieşea din cap că pe ele stă scris un nume străin, care nu era al meu. Oamenii mă iubeau, mă respectau, iar eu îi minţeam atît de mîrşav. Şi numai cu frica-n sîn trăiam. „Dacă, Doamne fereşte, mă gîndeam eu, află c-am fugit din puşcărie ?!" Şi chiar atunci, înaintea războiului, am întîlnit o fată, mi-am pierdut minţile după ea şi, aşa fără minte cum eram, m-am însurat. Nunta mi-a făcut-o sovhozul, iar eu, în capul mesei uriaşe, rîdeam şi plîngeam, lacrimile îmi curgeau şi sufletul mi se sfîşia. Da... şi cel mai frumos ceas al vieţii mele l-am călcat în picioare... Iar după nuntă, viaţa mi-a fost şi mai amară. Eram gata să mărturisesc, cînd s-a pornit războiul. Ei, şi-n război ştiţi, oftă Feodorov. Asta a fost.

Tăcu din nou. Tăcea şi Serghei, nefiind în stare să-şi adune gîndurile, să cuprindă şi să desluşească totul în această viaţă atît de tragică şi încurcată. Înţelegea că Feodorov n-aşteaptă de la el iertare sau cuvinte de îmbărbătare, ci mîntuirea, mîntuirea cu orice preţ, pentru că astfel nu poate să mai trăiască, nu mai e în stare să poarte în el aceast chin îngrozitor, că a ajuns la capătul puterilor. Şi deodată, Serghei îşi aminti ce-a spus Feodorov despre Marina. Cînd a apărut fata, bătrînul s-a cutremurat şi-a venit aici, să-şi caute izbăvirea. Dar de ce oare ? Cum a apărut ? Cine este ?

Şi ghicind parcă toate aceste întrebări, Feodorov se îndreptă din spate, îl privi în ochi pe Serghei şi îi spuse cu hotărîre :

— Copii n-am avut. N-am îndrăznit să am, o dată ce trăiam numai din minciună. Şi-acum, la sfîrşitul vieţii, a apărut această fată. E orfană. Şi mult necaz şi-amărăciune a îndurat. Eu şi nevastă-mea ne-am gîndit s-o primim la noi. Dar aici nu merge cu minciuni. De-aceea mi-am călcat pe inimă şi am venit. Nu pot să-i dau un nume străin, numele meu adevărat trebuie să i-l dau.

— Dar e o fată în toată firea, Ivan Grigorievici ! Are nume, de ce să nu şi-l păstreze pe-al ei ?

— Nu, replică hotărît Feodorov. O dată ce va trăi cu noi ! Şi-apoi, în general... De-aia am venit la dumneavoastră. Poate că treizeci de ani de suferință... Glasul lui Feodorov tremură și el înghiți din nou nodul ce i se urcă în gît. Poate că stăpînirea noastră va ține seama de ei. Și încetișor, abia auzit, adăugă: Egorov mă cheamă de-adevărat...

— Cred c-o să țină seama, Ivan Grigorievici, dădu Serghei din cap. Cred că tribunalul va revizui procesul dumitale. Și adăugă hotărît: Mă duc eu la procurorul republicii, îți dau cuvîntul meu. Numai că toate acestea trebuiesc spuse în scris.

Feodorov, descumpănit, își desfăcu brațele.

— Vai, cum să scriu toate astea!

— Foarte ușor. Scriem chiar acum, împreună, se aprinse Serghei, simțind cum în fața acestei cumplite drame omenești fug undeva, departe, toate preocupările și grijile lui. Dacă nu va interveni, dacă nu-l va ajuta pe bătrîn, niciodată n-o să și-o ierte, și își va pierde respectul față de sine însuși. Se gîndi la Vitea, apoi la tatăl său, la mama sa, la război și front... și cîte alte gînduri, înfrigurate și tulburătoare, pe care nu le putu surprinde, îl năpădiră ca un val fierbinte, ca apoi, ca spuma, să se topească. Serghei nu înțelegea de ce tremură ca prins de friguri, de ce mîna lui, tot timpul cît a scris cererea către procurorul republicii, i-a tremurat, de ce tot timpul i se usca gura.

Iar la sfîrșit, cînd cererea era aproape gata, Serghei spuse:

— Trebuie, Ivan Grigorievici, să vorbești și despre dorința dumitale de a o înfia pe Marina. Ca situația să fie mai clară.

— Sigur! Neapărat! Doresc, adică, s-o înfiez pe Marina Vladimirovna Ivanova...

— Cum?! Serghei rămase ca trăsnit, apoi, înălțîndu-și capul, îl privi uimit pe Feodorov. Cum o cheamă?!

V-am spus: Marina Vladimirovna Ivanova.

— Păi... pe ea o căutăm!

Serghei tot nu-și putea reveni în urma acestei vești neașteptate.

Feodorov se încruntă neliniștit.

— Dar ce-a făcut!

— N-a făcut nimic! A dispărut. A plecat din Volgograd, de unde-i ea, atîta tot. A plecat, și ce-i de-acolo o caută.

— Cine s-o caute? Că-i orfană!

— La serviciu. Sînt îngrijorați oamenii... Doar lucra undeva!

— Asta-i altceva. Trimiteți veste că ați găsit-o și gata!

— Bineînțeles, așa vom face. Dar trebuie neapărat să vorbesc cu ea, Ivan Grigorievici !

— Vă rog să poftiți la noi cînd vreți, răspunse stăpînit Feodorov.

— Chiar așa ! se învioră Serghei. Nu-i rea ideea.

— Terminară de scris declarația și se înțeleseră ca seara Serghei să-i facă lui Feodorov o vizită.

— Numai să nu-i spui nimic Marinei ! îl rugă Serghei. Nu-i mare lucru, dar n-are rost s-o speriem. Mai bine îi explic eu totul. S-a făcut ?

— Fie și-așa !

— Iar în ceea ce privește asta, puse Serghei mîna pe declarație, am să fac totul, fii liniștit. Va trebui numai să vii la Moscova, mai tîrziu.

— Dumnezeule, merg unde vreți ! zîmbi cu amărăciune Feodorov. Și tot ce-o să-mi se spună, am să primesc ca pe-o izbăvire. Să nu vă îndoiți de asta.

Astfel se despărțiră.

Serghei îl căută la telefon pe Lobanov, dar nu-l găsi în birou. Ziua de muncă se sfîrșise, dar oricum, n-ar fi plecat el singur, fără să se fi văzut cu Serghei. „Pe unde îmi umblă ?" se gîndi nerăbdător Serghei. Pur și simplu ardea de dorința de a-și împărtăși neașteptatele noutăți aflate. Nici nu-ți vine să crezi — s-a găsit Marina Ivanova ! Acum, în sfîrșit, va reuși să afle cine-i femeia asasinată la hotel. Doar i-a telegrafiat Marinei și intenționa să meargă la ea. Probabil au fost bune prietene. Și poate va afla de la Marina numele acelui bărbat. Va trebui să i-l arate pe Semionov.

Serghei își aminti că nu l-a întrebat pe Feodorov cum a apărut Marina în casa lor. Se cunoșteau dinainte ? S-o fi înțeles cîndva cu părinții ei ? Sau poate s-au cunoscut prin niscaiva prieteni comuni ? Toate acestea, bineînțeles, trebuiau lămurite. Va vedea. Impresionat de soarta acestui om, Serghei nu-și putea aduna gîndurile, nu se putea concentra asupra altui subiect. Dar nu-i nimic, toate acestea le va afla diseară.

Serghei se ridică, măsură biroul în lung și-n lat, privi distrat prin fereastră curtea pustie, înzăpezită, apoi ieși pe coridor și porni spre parter, unde se afla Miliția judiciară.

Coborînd scara, îl văzu pe Jatkin. Acesta urca avîntat, cu paltonul descheiat, cu căciula dată pe ceafă, roșu la față, însuflețit. Se vedea cît de colo că abia venise de undeva. Văzîndu-l pe Serghei, Jatkin zîmbi bucuros şi, asemenea unui băieţandru jucăuş, depăşi dintr-un salt ultimele trepte şi se opri în faţa lui. Pentru o clipă, Serghei se văzu pe sine cu zece ani mai tînăr, atunci cînd abia îşi începea munca la Miliţia judiciară. Atunci era şi el tot atît de zvelt, însufleţit şi vesel, şi tot aşa îşi risipea tinereţea şi energia.

— Bună ziua, Serghei Pavlovici ! La dumneavoastră veneam, spuse însufleţit Jatkin. Chiar acum am sosit, iar Aleksandr Matveevici vine în urma mea.

Serghei zîmbi :

— Nu-l văd !

— Eu am fugit... Acum vine... Uitaţi-vă !

Într-adevăr, jos apăru Lobanov, cu palton şi căciulă.

— Ai noutăţi ? se interesă Serghei.

— Bineînţeles ! Hai la noi.

Aşteptară pînă ce Lobanov urcă şi toţi trei porniră pe coridor, spre biroul acestuia. Înainte de a intra, Serghei îi spuse în glumă :

— Să nu vă lăudaţi, că eu am o noutate mult mai importantă şi-n general sînt grăbit : am de făcut o vizită.

— Serios ? îl privi Lobanov cu interes. Şi dacă nu-i secret, unde ?

— La Marina Vladimirovna Ivanova.

— Unde ?! Ivanova ?!Nu cumva cea pe care o căutăm ?

Serghei dădu din cap cu importanţă.

— Bineînţeles, aceea !

Cînd intrară în birou, Lobanov îi spuse energic :

— La dracu' ! Spune tu mai întîi !

— Cu plăcere !

Şi Serghei repovesti amănunţit, antrenîndu-se singur, fără să-şi dea seama, toată discuţia lui cu Feodorov. Cînd termină, în birou se lăsă pentru o clipă tăcerea. În sfîrşit Lobanov exclamă :

— Extraordinar !... Mare istoric... Nu mai ştiu ce să cred ! Dar orice-ai spune, clătină el din cap, eu mai întîi l-aş verifica pe acest Feodorov.

— Da, asta n-ar strica. Totuşi, mă duc în vizită la ei.

— Cum crezi !

Apoi Lobanov îi povesti veştile lui. Ivan Osipovici Dubko — aşa-l chema pe grăsunul care a călătorit împreună cu Dmitri Petrovici — îl ţinea bine minte pe omul cu care s-au întîlnit la sosirea în Borsk. Dar cînd l-au dus în piață și i l-au arătat pe Semionov, el nu l-a mai recunoscut pe omul din gară.

— Ei, poftim ! își desfăcu Lobanov larg brațele. Iată că declarațiile lor nu mai coincid.

— Nici Koloskov nu l-a recunoscut cu fermitate, observă Serghei. Ciudat ! Ei, și ce altceva ?

— O veste mai bună. Dubko însă l-a recunoscut sigur pe Alek. Deși acesta, în gară, era în palton și pălărie.

— Cu fata în blană de veveriță ?

— Da.

— Ascultați ! Serghei clătină din cap. Fata asta începe să mă intereseze din ce în ce mai mult. Îi cunoaște și pe Alek, și pe Semionov. Așa că-i imposibil ca Semionov să nu-l cunoască pe Alek. Cu atît mai mult cu cît Alek îl cunoaște pe el.

— Trebuie s-o găsim pe fata asta !

Lobanov îl privi pe Jatkin.

— N-a mai venit la Semionov ! oftă el cu un aer vinovat. Nici acasă, nici în piață ! Unde s-o căutăm ? Și, de fapt, ce știm despre ea ? Nimic. Nici cum o cheamă.

— Ascultă, dar Marina asta ce haină poartă ? întrebă pe neașteptate Lobanov.

Serghei dădu din mînă.

— Neagră. Sigur nu e ea. Pe fata aceea am văzut-o eu.

Pînă la urmă hotărîră să întrerupă „dezbaterile“, cum se exprimă Lobanov, pentru ca Serghei să se poată pregăti pentru vizită.

O oră mai tîrziu, Serghei mergea pe o stradă lungă, scăldată în lumina felinarelor, cu case noi, luminoase și-înalte de o parte și de alta. Pe trotuarele largi, multă lume. Nimeni nu se grăbea. Mergeau oameni în grupuri, familii, discutînd cu glas tare și vesel, salutînd de departe cunoscuții întîlniți. Se simțea că această stradă nouă și largă devenise locul de promenadă al locuitorilor. În fața cinematografului, cu holul și vitrinele puternic luminate, se îmbulzeau oameni.

Serghei ținea bine minte adresa și acum pășea tacticos pe această stradă atît de atrăgătoare, privind numerele caselor. Și cu cît se apropia mai mult de locuința unde era așteptat, creștea în el emoția. „Parcă merg la o întîlnire“, se gîndi în sinea lui.

Iată în sfîrşit casa. Serghei intră într-o curte mare, slab luminată, şi se opri în faţa primei intrări. Locuinţa lui Feodorov se afla la parter. Serghei intră în hol şi sună la o uşă capitonată cu dermatin maron.

Îi deschise stăpînul casei. Feodorov purta o haină largă, uşor boţită, şi cravată. De astă dată părul lui cărunt era cu grijă pieptănat. Văzîndu-l pe Serghei, îşi duse grăbit degetul arătător la buze, dîndu-i probabil să-nţeleagă că femeile nu ştiu nimic şi că nu trebuie să ştie. Drept răspuns, Serghei dădu din cap, şi pentru ca bătrînul să n-aibă nici un fel de îndoială că l-a înţeles, îi spuse cu glas tare :

— Bună seara, Stepan Gregorievici, (i se adresa lui Feodorov pe numele lui de împrumut).

În clipa aceea intră în cameră o femeie înaltă şi impunătoare, de vreo patruzeci şi cinci de ani, cu părul des şi negru adunat într-un coc mare la ceafă, cu sprîncene negre, catifelate ; ochii ei mari, migdalaţi, tot negri, îl priveau pe musafir cu un interes plin de nelinişte. Se vede că Feodorov îi spusese totuşi nevestei că cererea lui va fi susţinută de acest om care a făgăduit să-l ajute, şi ea se străduia să ghicească dacă bărbatul ei nu s-a înşelat cumva în speranţele sale.

— Vă rog, intraţi, spuse ea cîntat şi, făcînd o plecăciune uşoară, arătă cu mîna spre uşa camerei. Acum vine şi Marinocika.

— Nevasta mea, Galina Zaharovna, o prezentă intimidat Feodorov.

„Frumoasă a fost femeia asta !“ se gîndi Serghei fără să vrea.

În locuinţa lor mică era cald şi plăcut. Camera îl uimi pe Serghei prin curăţenia perfectă, ca de farmacie. Parcă nimeni nu se folosea de mobila aşezată cu grijă, nimeni nu punea nimic pe şerveţelele albe şi scrobite, iar praful parcă nu se aşeza niciodată pe scaunele, masa şi bufetul lustruit. Pervazul lat al ferestrei era plin de ghivece cu flori şi se vedea că cineva îngrijeşte de flori cu dragoste şi atenţie.

Începură să vorbească despre lucrurile cele mai obişnuite : despre oraşul lor, în care Serghei venea întîia oară, despre gerul care stăruia atît de mult, despre Moscova, unde gazdele nu fuseseră niciodată.

Galina Zaharovna începu să pună masa. Trecînd pe lîngă fereastră, zîmbi şi spuse :

— Vine şi Marinocika, îşi ia rămas bun de la o prietenă.

Serghei se apropie de fereastră. Iat-o lîngă poartă pe Marina, în haina ei neagră, cu o căciulă mare din aceeaşi blană, iar alături de ea... Lui Serghei nu-i venea să-şi creadă ochilor... Alături de Marina, vorbindu-i cu însufleţire, nu se afla altcineva decît fata în blană de veveriţă. Da, aceeaşi fată... Serghei trebui să facă un efort ca să nu se repeadă, aşa cum era, numai în haină, afară, pe stradă. „Dacă fata e o cunoscută a Marinei, o vor putea găsi oricînd". Numai acest gînd îl opri. Acum nu mai poate să-i scape. Dar, la naiba, unde s-or fi cunoscut ?

Făcu un efort să se îndepărteze de fereastră şi, cu un zîmbet pe care abia reuşi să şi-l impună, spuse :

— Pe Marina o cunosc de mult, ca să spun aşa, încă de la Moscova.

— Da, da, ne-a povestit, spuse gazda însufleţită, aşezînd farfuriile pe masă. Şi Goşa v-a lăudat atît de mult...

Serghei nu-şi dădu seama dintr-o dată că ea se referă la Urmanski.

Curînd intră şi Marina în cameră. Văzîndu-l pe Serghei, dintr-o dată se strînse toată de spaimă şi, reţinut, îi întinse mîna rece şi uşor tremurătoare. Pe Serghei nu-l miră spaima ei. Acum îşi explica şi comportarea Marinei în avion. Neclar îi era numai motivul fugii ei din Volgograd. Deocamdată însă, trebuia să lămurească ce ştie Marina despre femeia ucisă la hotel şi, bineînţeles, cine-i noua ei prietenă.

În timp ce luară ceaiul, discuţia nu se prea legă. Feodorov mai mult tăcea, Marina încă mai dădea semne de spaimă. Numai Serghei şi stăpîna casei căutau, mai mult prin atitudine decît prin vorbe, să limpezească atmosfera din cale-afară de apăsătoare.

Apoi, cînd Feodorov şi nevasta lui, sub un pretext oarecare, intrară în bucătărie, Serghei se adresă Marinei :

— Aş vrea să-ţi spun ceva.

— Poftiţi...

— Marina, nu-ţi fie teamă de mine. Vreau să te ajut, o încredinţă Serghei cu sinceritate. Vrei să rămîi în această familie ?

— Da.

— Foarte bine ! Se pare că te-au îndrăgit cu adevărat. Şi-s oameni buni, cumsecade.

— Foarte buni!

— Uite, eu am să te-ajut să rămîi la ei.

— Adevărat? întrebă timidă Marina, ridicînd spre Serghei ochii ei mari și cenușii.

— Sigur. Dar ajută-mă și dumneata. O cunoști pe femeia aceasta? Scoase din buzunar o fotografie și i-o întinse peste masă.

Marina privi speriată fotografia, dar pe loc, cu o ușurare neînțeleasă, clătină din cap.

— Nu, n-o cunosc, n-am văzut-o niciodată.

Impresionat, Serghei îi replică cît putu mai blînd, abia stăpînindu-și ciuda care-l cuprinsese:

— Se poate, Marina? Ți-o trimis o telegramă la Volgograd! Și voia să vină acolo, la dumneata! Uită-te mai bine. Poate nu-i reușită fotografia?

— Nu, nu, pe cuvîntul meu... n-o cunosc! Sigur n-o cunosc? Și... n-am primit nici o telegramă!

Fata vorbea cu sinceritate. Era imposibil să te îndoiești de cuvintele ei. Dar dincolo de aceste cuvinte, Serghei simțea spaima care o stăpînea, o spaimă neînțeleasă, acum neexplicată prin nimic. Și datele de care dispunea Serghei nu-i îngăduiau să creadă că Marina spune adevărul. Lucrurile luaseră o întorsătură într-atît de neașteptată și de ciudată, încît Serghei nu știa ce să mai întreprindă. Să insiste? Cu asta nu va obține nimic. Să-i dovedească Marinei că minte, arătîndu-i formularul telegramei cu adresa și numele ei?... Cu toate acestea, cel mai ciudat era faptul că Serghei putea să jure că fata spune adevărul. Nu, cel mai bine este ca deocamdată să nu se atingă de această problemă. Să raționeze liniștit, să se sfătuiască cu tovarășii lui, să mai controleze o dată. La urma urmelor, Marina n-are unde să se ducă. Acum trebuie în primul rînd s-o liniștească. Fata tremura toată de spaimă și Serghei, dînd din mînă, îi spuse:

— Bine, dacă n-o cunoști, n-o cunoști! De fapt asta n-are nici o importanță. Se cutremură singur de aceste cuvinte. Tăcură un timp, apoi Serghei o întrebă din nou: Spune-mi, de ce ai plecat așa, pe neașteptate, din Volgograd?

— Nu mai puteam să stau singură, simțeam că înnebunesc! răspunse ca grăbită și-l privi înfricoșată pe Serghei. Mi-era atît de urît! Și-am plecat... Nu mă gîndeam să rămîn aici. Acum însă... Am să scriu la serviciu că rămîn aici. Îmi dau demisia.

— Nu te-ai gîndit că o să ai atîţia prieteni aici, nu-i aşa ? adăugă vesel Serghei. Urmanski, apoi fata aceea... V-am văzut pe fereastră.

— A, Tamarocika ! zîmbi slab Marina.

— Probabil Urmanski v-a făcut cunoştinţă ?

— Nu... ne-am cunoscut întîmplător la cinema. Pentru că... glasul începu să-i tremure, ochii i se umplură de lacrimi şi deodată, cuprinsă de desperare, ţipă : Nu mă credeţi ! Nu credeţi nici un cuvînt din ce vă spun ! Şi Marina, plîngînd în hohote, îşi lăsă capul pe masă.

Pierdut, Serghei murmură :

— Marina... de unde ai mai scos-o şi pe-asta ? Ba te cred...

Dar fata, plîngînd în hohote, dădu desperată din cap.

În uşă apăru speriată Galina Zaharovna, şi Serghei, cu un aer vinovat, îi spuse :

— Ei, poftim, plînge ! Şi nu i-am făcut nimic ! Descumpănit, se adresă fetei : Marina, te-am necăjit cu ceva ?

Fata clătină iarăşi din cap şi, pe neaşteptate, sări în picioare şi se repezi în camera vecină. Galina Zaharovna, gata să plîngă şi ea, ieşi grăbită în urma ei.

Serghei se ridică în picioare. Astăzi sigur nu va mai reuşi să stea de vorbă cu fata. Şi nici cu gazdele. Seara era stricată.

Posomorît, Feodorov îl conduse pe Serghei pînă la uşă.

— Pe cuvîntul meu că nu ştiu de ce a plîns ! se dezvinovăţi Serghei.

Feodorov oftă :

— Se vede că aşa i-a fost dat acestei porumbiţe, numai de lacrimi şi suferinţe să aibă parte în viaţă !

Se înţeleseră să se întîlnească a doua zi.

Serghei mergea încet pe stradă, indispus, furios pe toţi şi-n primul rînd pe sine ; mergea fără să mai bage în seamă vîntul îngheţat care-i sufla drept în faţă ; fără să-i observe pe oamenii din jur, relua mereu în minte cele întîmplate în seara aceea.

Aşadar nu reuşise să afle absolut nimic de la Marina. Nici cum a nimerit ea la Feodorov, nici cine este femeia care i-a trimis telegrama, nici cine-i Tamara pe care Marina a cunoscut-o la cinema. Chiar la cinema oare ? Şi de îndată ce-şi puse această întrebare, un şir întreg de alte întrebări se ridică în faţa lui. Totul era ciudat şi neclar în acţiunile acestei fete şi în cuvintele ei.

Serghei își dădu seama că s-a încurcat de-a binelea. Mintea lui obosită nu mai putea să aprecieze și să confrunte faptele ce năvăliseră asupra lui în această zi neliniștită și încordată, începută cu uluitoarea descoperire că femeia omorîtă nu era Nina Gorlinvoa. După aceea interogatoriul lui Alek, confruntarea acestuia cu Semionov. Apariția lui Feodorov cu înfricoșătoarea lui povestire, și-acum această seară nereușită. În cele din urmă Serghei hotărî să nu se mai gîndească la Marina pînă dimineața, altfel pur și simplu ar putea să-și piardă mințile.

La hotel ajunsese tîrziu. Probabil că nu alesese drumul cel mai scurt pe străzile acestui oraș aproape necunoscut, conducîndu-se mai mult după propria-i intuiție decît după indicațiile rarilor trecători cărora li se adresa.

Adormi îndată ce se întinse pe cearșeafurile răcoroase, acoperindu-se pînă peste cap cu plapuma. Prin cameră se plimba vîntul.

Dimineața, Sașa Lobanov își întîmpină prietenul cu o întrebare plină de nerăbdare :

— Ei, cum a fost ieri în vizită ?

Serghei se mulțumi să dea din mînă :

— Ca și cum n-aș fi fost.

Între timp, biroul se umpluse de colaboratori. Toți erau la curent cu cele întîmplate, toți așteptau cu nerăbdare să audă vești noi.

Serghei se apucă să povestească. Și pe măsură ce povestea, fețele ascultătorilor erau tot mai îngrijorate.

Cînd termină, Serghei puse o întrebare neașteptată, mirîndu-se el însuși cum de i-a venit în minte :

— La informarea primită de la Volgograd despre Marina Ivanova trebuia să fie atașată și fotografia ei. Unde e ?

Asta-i trecuse prin minte în timp ce povestea ce s-a petrecut în seara precedentă la Feodorov.

Află că fotografia venise ceva mai tîrziu.

Cînd o luă în mînă, Serghei o privi atît de atent, încît își simți distinct bătăile inimii. Din fotografie îl privea un chip cu totul necunoscut. Nu mai încăpea nici o îndoială : fata care venise la Feodorov nu era Marina Ivanova.

Cînd Serghei le spuse celor prezenți acest lucru toți se priviră tăcuți între ei.

— Asta-i bună ! exclamă în sfîrșit Lobanov, parcă indignat și parcă descumpănit. Ce-s scamatoriile astea ? Gorlina nu-i Gorlina, Ivanova nu e Ivanova și, colac peste pupăză — se uită cu coada ochiului la Serghei — Feodorov al tău nu-i Feodorov ! Asta-i prea de tot...

După un minut, doi colaboratori coborau în goană pe scări spre mașina care-i aștepta la intrare.

Iar peste alte cincisprezece minute, în biroul lui Lobanov sună telefonul. Unul dintre milițienii plecați raporta că acasă la Feodorov n-a găsit pe nimeni și că rămîne acolo de gardă. De îndată ce va apărea falsa Marina Ivanova, o va aduce neîntîrziat la Direcție.

În dimineața aceea, Serghei lucră fără spor. Trebuia să-i ia din nou interogatoriul lui Alek și să se ocupe de Semionov, iar într-o reușită nu putea să spere decît dacă va căuta cu insistență și va găsi noi fapte, noi legături între ele, în sfîrșit, noi cuvinte pe care să i le spună îndărătnicului Alek, ca să-l determine la o discuție deschisă, să-l facă pe tînăr să înțeleagă cine-i este prieten și cine dușman.

Dar Serghei nu se putea concentra cu nici un chip. Și nici Lobanov. Intervenise un fel de deconectare a nervilor. Era ca și cum acumulatorii invizibili fuseseră secătuiți de energie sau resortul se destinsese pînă la capăt.

Amîndoi ședeau în biroul lui Lobanov, iritați, nervoși, istoviți la maximum, și nu știau de ce să se apuce.

— De s-ar inventa o mașină cibernetică, spuse înciudat Lobanov, în care să bagi toate scamatoriile astea, toate datele noastre și — poftiți răspunsul ! cine este cutare, ca într-un dicționar de nume celebre.

— Prea multe vrei !

— Toți vrem prea multe ! La urma urmelor, și noi avem o știință precisă, criminalistica. Și asta, să spun drept, nu-i literatură. Unuia îi place, altuia nu...

În minutele de oboseală și iritare Serghei era tăcut și reținut. Lobanov însă, cînd era în această stare, prindea și mai mult chef de vorbă.

— Acolo nu se vorbește decît de gusturi și senzații, spuse el supărat. Noi însă lucrăm cu fapte precise. Uite, am citit undeva că există mașini care traduc dintr-o limbă într-alta, descifrează ieroglifele, joacă șah și chiar pun diagnosticul la bolnavi. Curînd au să înceapă să-i învețe pe copii după capacitatea fiecăruia.

— Mai taci din gură, nu mai trăncăni atîta !

— Dar nu trăncănesc de loc ! Crezi că cibernetica nu este aplicabilă şi la noi ?

— Încearcă s-o aplici. Deocamdată e bună numai pentru serviciul de informare.

— De-ce ?

— De ce ? Pentru că avem o sumedenie de diferite norme juridice, diferite legi, decizii, acte.

— Ei da, de toate astea e nevoie. Aici nu te contrazic.

— Mulţumesc.

— Totuşi, în luptă cu criminalitatea, e nevoie de o maşină.

— Deocamdată maşinile sînt folosite numai în statistica judiciară.

— Şi nouă ne-ar putea folosi, ca să ştii dintr-o dată unde, cînd, cine şi ce a săvîrşit. E un lucru important. Dar principalul rămîne totuşi ca maşina să ne ajute la descoperirea crimelor. Uite cîte fapte avem acum. Trebuie numai ordonate logic. Logic, înţelegi ? Ei, maşina n-ar putea să facă treaba asta ?

— Nu poate.

— Ba poate.

— Înseamnă că nu vrea.

Se priviră şi, pe neaşteptate, izbucniră în rîs.

— Ei, ne-am înţeles, conchise Serghei, şi din nou grav, adăugă : acum n-am nevoie de maşină, am nevoie de fata aceea. Ea o să-mi povestească mai multe decît orice maşină.

Lucrătorii trimişi se întorseseră după vreo două ore, aducîndu-l cu ei pe ...Feodorov !

Bătrînul era descumpănit şi abătut în asemenea măsură, încît, intrînd, nici nu-l observă pe Serghei, iar cînd îl observă nu-l recunoscu. Se apropie de masă, şi tăcut, puse pe ea o foaie de hîrtie boţită, pe care pînă atunci o strînsese tremurînd în palma-i uriaşă.

Serghei luă foaia de hîrtie şi, cu senzaţia clară că imediat va mai auzi încă o veste neplăcută, citi : „Dragii mei Galina Zaharovna şi Stepan Grigorievici ! Iertaţi-mă dacă puteţi. M-am încurcat de-a binelea. Mai bine muream decît să vă scriu asta. Dar nu mai am curajul nici să mor, nici să trăiesc. Mi-e frică de oameni, de toţi, chiar şi de voi. Ba chiar...“ Aici, scrisul se întrerupea.

Seghei își mușcă buza și, tăcut, îi dădu notița lui Lobanov.

Așadar, falsa Maria Ivanova dispăruse fără să povestească nimic, fără să mărturisească nimic.

Dar sentimentul care-l cuprinse pe neașteptate în acele clipe pe Serghei era mila, o milă profundă față de această fată ciudată și descumpănită. Se pare că un vînt dăunător a gonit mai departe, cine știe unde, acest fir de iarbă smuls de mîna cine știe cui.

Și numai după un timp Serghei se gîndi că dispariția neașteptată a fetei nu putea fi întîmplătoare.

VI

Apare un oarecare Prohorov

După primele minute de uluială, Serghei se adresă lui Feodorov :

— Stai jos, Ivan Grigorievici, şi spune-ne tot ce ştii ! Poate ne ajuţi cu ceva. Ajută-ne s-o căutăm pe Marina dumneavoastră. O numise dinadins aşa, ca să nu-l neliniştească şi mai mult pe bătrîn.

Toţi cei prezenţi îl înţeleseră. Şi mai înţeleseră că acum ei doi trebuie lăsaţi singuri, pentru că Feodorov va vorbi deschis numai cu Serghei, cu nimeni altcineva.

Ieşind ultimul din cabinet, Lobanov privi cu speranţă şi nelinişte spre Serghei, spunîndu-i parcă : „Ei, bătrîne, străduieşte-te să faci ceva, vezi ce încurcătură e !" Şi citind în privirea prietenului său povaţa : „Pînă nu-l verificăm pe Feodorov al tău, nu fi prea sincer cu el ; sînt încă multe lucruri neclare", Serghei dădu din cap că a înţeles.

Feodorov şedea la masă, cu mîinile lui mari lăsate pe genunchi, şi privea posomorît în jos.

Cînd uşa se închise în urma lui Lobanov, Serghei îşi aprinse fără grabă o ţigară :

— Spune-mi, în primul rînd, cum a ajuns Marina la voi. Povesteşte-mi totul, amănunţit. Vă cunoaşteţi de mult ?

Feodorov clătină din cap :

— Nu ne cunoaştem de loc !

— Şi atunci ? Cum vine asta ?

— Uite-aşa. Trebuie să-încep de departe...

Oftînd, Feodorov scoase o ţigară din pachetul deja desfăcut, aprinse un chibrit şi trase cu sete un fum.

— Uite cum a fost. După război m-am întîlnit întîmplător cu unul... Atunci, de mult, fusesem împreună la puşcărie. Nu mai ţin minte ce făcuse. Aşadar, ne-am întîlnit exact după zece ani. Dar m-a cunoscut. Şi cum m-a văzut, mi-a pomenit de evadarea mea. Am tras o spaimă ! Ei, m-am gîndit, gata ! S-a zis cu libertatea ! Cînd colo, el îmi spune : „Uite-aşa şi-aşa, n-am de gînd să te trădez. M-am chinuit destul, cunosc şi eu preţul libertăţii. Într-un cuvînt, vezi-ţi de treabă, adică trăieşte cum ai mai trăit. Dar ajută-mă şi pe mine. Ai încurcăturile tale, dar nici eu n-am nimerit mai bine..." Mi-a povestit că a fost însurat. Nevastă-sa, o zgripţuroaică ! Şi a părăsit-o. Ea a rămas cu fică-sa la Volgograd, iar el a plecat la Moscova...

Auzind de Volgograd, Serghei ascultă mai atent. Din nou acest oraş ! Poate fi o simplă coincidenţă, dar totul e atît de încurcat în cazul de care se ocupă, au apărut atîtea lucruri neaşteptate, încît Serghei se aşteaptă în fiecare clipă să intervină ceva nou.

— ...Asta-i, continuă Feodorov fără grabă, liniştindu-se singur în urma celor povestite. Aşadar, omul s-a stabilit la Moscova şi de acolo trimitea bani fetei. Dar de-un lucru îi era teamă ca de moarte : Să nu afle nevastă-sa unde stă el acum. „Las-o, zice, să creadă că eu locuiesc aici, la Borsk. Am să-ţi trimit scrisorile mele către ea, iar tu trimite-le mai departe, pentru ca pe plic să nu apară ştampila din Moscova. Am să-i dau adresa ta, iar tu trimite-mi scrisorile la Moscova, la post-restant. Ei, ce zici ? Poţi să mă ajuţi ?"... Bineînţeles, am primit. Vă daţi seama, aş fi primit nu numai asta. De frică, ce nu face omul ! În schimbul acestui serviciu m-a lăsat în pace. Nu părea să fie om rău. În toţi acei ani nu mi-a pomenit o dată de situaţia mea. De altfel, nici nu ne vedeam. Luam scrisorile dintr-un plic, le puneam într-altul şi le expediam. Dar ce-şi scriau, habar n-am !

— Pe ce adresă trimiteai scrisorile lui ? întrebă Serghei, interesat tot mai mult de cele ce-i povestea bătrînul.

— La o mătuşă de-a ei, una Vlasova, Agripina Ivanova. Cu specificarea : „Pentru Marina". Tot Marina, ştii ?

— Şi ea nu vedea că erau două scrisuri deosebite ? întrebă din nou Serghei. Pe scrisoare şi pe plic ?

— Ba era acelaşi scris, clătină din cap Feodorov. Îmi trimitea scrisoarea închisă în plic, cu adresa pe el. Doar rupeam plicul cu adresa mea, şi-o puneam la cutie.

„Ce mai conspiraţie !“ se gîndi Serghei şi neputîndu-se stăpîni, mai întrebă :

— Aşadar nu ştii cum o cheamă pe fată, nici care-i adresa nevestei lui ? Şi nici adresa lui n-o ştii ?

— Întocmai. Sigur, e o încurcătură. Dar mie ce-mi păsa ? Am făcut ce mă rugase.

Pentru o clipă, Serghei se îndoi de sinceritatea lui Feodorov. Oare într-adevăr nu ştia rostul acestei corespondenţe ? Ciudat !

— Ei, şi pe urmă le-a murit fata, continuă Feodorov. Scrisorile s-au împuţinat. Mă gîndeam că n-o să-i mai scrie de loc nevestei. Dar nu. Îi scria, totuşi. Iar nu de mult, am primit de la el o scrisoare, pentru mine. Mă ruga să iau la mine o fată. Cică a nimerit într-o mare nenorocire, şi n-are pe nimeni pe lume. „Ţine-o la tine un timp, şi-apoi vedem noi ce facem“. Spunea că-i fată bună, modestă, liniştită. Şi chiar că e. Eu m-am bucurat. Îi era tare milă de ea. Se cheamă, aşadar, că şi el e un om de suflet. Uite-aşa a venit Marinocika la noi...

Feodorov oftă adînc şi tăcu, lăsîndu-şi capul în jos. Apoi adăugă :

— Şi-acum uite ce întîmplare. Nici nu ştiu cum săi spun Galinei Zaharova. Într-atîta îi intrase la suflet fata asta...

— Cum îl cheamă pe omul acela ?

— Semion Trofimovici Prohorov.

— Şi nu-i ştii adresa ? mai adăugă Serghei pentru orice eventualitate. Nici unde lucrează ?

— Nu ştiu nimic, lua-l-ar naiba ! Şi Feodorov dădu din mînă. Numai de-am găsi-o pe Marinocika.

„Cu „lua-l-ar naiba“ n-am făcut nimic ! se gîndi Serghei. Trebuie stabilit îndată cine e acest Prohorov. Atunci, probabil, vom da şi de urma Marinei. Sau cum o cheamă, că naiba mai ştie !“

Reuşind să-l liniştească puţin pe Feodorov şi făgăduindu-i că vor face toate investigaţiile necesare pentru a găsi fata dispărută, Serghei își luă în sfîrșit rămas bun de la bătrîn.

Acum, un gînd nu-i dădea pace. Un gînd apărut în momentul cînd Feodorov pronunțase numele nevestei lui Prohorov. Oare de ce nu i-a venit încă de ieri în minte acest gînd? De altfel, evenimentele se desfășurau atît de tumultuos și neașteptat, încît era pe deplin explicabil. Pînă azi dimineață Serghei era încredințat că fata care locuiește la Feodorov este Marina Ivanova. Și asta o aflase abia ieri. Cum să-i treacă deci prin minte? Acum însă, Serghei era aproape sigur de propunerea sa. Și dacă-i așa, atunci evenimentele iau o întorsătură nouă, mult mai primejdioasă.

De-aceea, de cum se închise ușa în urma lui Feodorov, telefonă ofițerului de serviciu, cerîndu-i să-i dea urgent legătura prin fir special cu Moscova, apoi îi telefonă lui Lobanov.

Cînd acesta intră în birou, Serghei cerceta niște fotografii așezate pe masă. Lobanov le recunoscu de departe și, fără să-și dea seama de ce, îl cuprinse neliniștea.

— Ce e? întrebă el repede, apropiindu-se de masă.

— Uită-te și tu, răspunse surd Serghei, neluîndu-și ochii de la fotografii.

Da, nu mai încăpea îndoială. Presupunerea lui Serghei se adeverise. Marina Ivanova cea dispărută din Volgograd era... femeia ucisă la hotel. Cele două fotografii coincideau. Pe cei doi prieteni îi privea aceeași față. Pe una din fotografii, un chip viu, ușor intimidat, gînditor, cu un zîmbet misterios — într-un cuvînt, o față frumoasă, deschisă. Pe cealaltă — o privire oarbă, un chip schimonosit de durere.

Dar actele acestei femei... Cum ajunseseră la cea pe care a trimis-o la Feodorov necunoscutul Prohorov.

Serghei îi relată în grabă lui Lobanov cele povestite de Feodorov.

— Chiar, cum au nimerit actele Ivanovei la această fată? întrebă Lobanov. Prin Prohorov? Dar ce căutau la el?

— E nevasta lui, spuse convins Serghei. Și-a ucis nevasta. Fosta lui nevastă.

— Se poate, conveni Lobanov.

— Și ticălosul i-a strecurat acte false!

— Am o idee! exclamă deodată Lobanov. O idee genială!

— Ei hai, spune...

— Ce-mi dai? O diplomă de merit?

— Îți dau o pensie personală. Spune mai repede !

— Așa ? Dar n-ai să plîngi după mine ? Și pe un alt ton, triumfător, Lobanov proclamă : Așadar, ascultă pînă cînd mai sînt aici ! La fata aceea s-au găsit actele Ivanovei, iar la Ivanova, actele Ninei Gorlina. Asta nu-ți spune nimic ?

Serghei îl privi uimit pe prietenul său.

— Reiese că...

— Exact !

— Atunci trebuie verificat. Unde-i informarea privind persoana Gorlinei ? Acolo trebuie să fie și fotografia ei.

— Cer acum să ne-o aducă, spuse Lobanov punînd mîna pe telefon. Deși nu prea-mi amintesc să fi văzut acolo vreo fotografie.

Îi dădu o scurtă dispoziție lui Jatkin. Dar abia închise telefonul, că acesta sună din nou. Ofițerul de serviciu îi raportă lui Serghei :

— Tovarășe locotenent-colonel, Moscova !

— Imediat !

Serghei se ridică de la birou.

— De ce-ai chemat Moscova ? întrebă Lobanov.

— Să stabilească urgent cine-i Prohorov.

— Și să-l rețină ?

— Cum or crede ei de cuviință. Poate-ar fi mai bine la început doar să-l urmărească.

— Să nu-l scăpăm. Pare foarte viclean.

— Dar ce, sînt copii cei de la Judiciara din Moscova ? Nu-l scapă ei !

Amîndoi zîmbiră fără să vrea la gîndul că lucrătorii de la Judiciara din Moscova, atît de apropiată sufletului lor, ar putea face vreo greșeală.

Serghei nu se întoarse prea repede. În biroul său îl găsi pe Jatkin. Aplecat peste masă, acesta, împreună cu Lobanov, cerceta niște fotografii. Văzîndu-l pe Serghei care intra, Lobanov îl întrebă :

— De ce-ai stat așa de mult ?

— Am telefonat și la Volgograd. Am cerut urgent informații despre Ivanova, despre fostul ei soț, despre mătușa unde scria Feodorov... Mi-au promis primele date încă în astă seară. Și Moscova la fel. Garanin îți trimite salutări. Și Prohorov, de la Volgograd.

— Bun. Aşadar maşina a intrat în funcţiune! îşi frecă Lobanov mulţumit mîinile.

— Iar noi o admirăm aici pe-o cunoştinţă de-a dumneavoastră, interveni Jatkin.

— Chiar că o admirăm, repetă apăsat Lobanov. Poţi să admiri şi tu. Şi împinse spre Serghei fotografiile de pe masă. N-am greşit. Fotografia era anexată la informare. Am primit-o a doua zi. Dar geniala mea descoperire, aşa cum era de aşteptat, a fost confirmată.

Serghei privi fotografia.

— Rezultă că...

— Da, îl întrerupse Lobanov, rezultă că fata care locuia la Feodorov şi casieriţa fugită din Moscova sînt una şi aceeaşi persoană. Şi mai rezultă că buletinul ei şi al Ivanovei au fost schimbate între ele.

Dînd din cap, Serghei adăugă gînditor.

— Toate astea Prohorov le-a făcut!

— Eşti sigur? întrebă pe-un ton serios Lobanov. Mi-am amintit de-un caz... Era judecat un criminal. Şi în instanţă el căuta să scape de răspundere. Să vezi cum. A declarat că nu-i el ucigaşul, ci un altul, un oarecare Vadik, cu care, chipurile, s-ar fi întîlnit întîmplător. L-au întrebat: „Dar ce caută lucrurile celui ucis la dumneata?“ „Vadik mi le-a dat“, răspunde el. „Dar arma cu care s-a comis crima?“ „Tot Vadik mi-a dat-o“, zice. „Dar de ce în casa în care locuia cel ucis ai fost văzut dumneata şi nu Vadik?“ „El m-a trimis în recunoaştere“. „De ce pe locul crimei au rămas numai urmele ghetelor dumitale?“ „Vadik mi-a poruncit să schimb încălţămintea cu el“, a răspuns acesta.

— Naivă chestie! zîmbi Serghei.

— Bineînţeles! dădu Lobanov din mînă. Dar ştii de ce mi-am amintit de asta? Prohorov... n-o fi cumva un Vadik?

— În ce sens? A, crezi cumva...

Serghei îl privi fix pe prietenul său.

— Da, aşa cred, dădu Lobanov din cap. Spui că-i naiv, dar ce ţi-a povestit Feodorov nu-i naiv?

— Sau foarte viclean.

Volodea Jatkin îşi trecea privirea neliniştită de la unul la celălalt, şi nu îndrăznea să se amestece în vorbă, deşi se vedea cît de colo că arde de dorinţa de a pune întrebări. Afacerea se complica şi mai mult, luînd o întorsătură misterioasă.

— Ai dreptate, „viclean“, consimţi Lobanov. Astfel de viclenii putea să pună la cale şi presupusul Prohorov. Dacă există. Dar dacă e născocit ?... Hai să-l excludem deocamdată pe Prohorov. Să-l punem în locul lui pe Feodorov. Gorlina fură o sumă mare de bani şi vine la Feodorov. Acesta îi dă buletinul Ivanovei, pe care el putea prea bine s-o cunoască. La urma urmei poate că e fosta lui nevastă. Pentru că noi nu ştim încă nimic despre bătrîn. Şi-atunci, totul e simplu şi verosimil.

— Supoziţia ta suferă de un singur cusur, replică Serghei după ce se gîndi puţin. Una-i povestea cu Vadik şi altceva este Prohorov. Prohorov a fost închis. Înseamnă că putem să primim de la arhivă dosarul lui. E uşor de aflat, de asemenea, dacă a fost soţul Ivanovei şi, în general, putem stabili cine a fost soţul acesteia. Trebuie doar să întrebăm la Volgograd. Lucru pe care, de altfel, l-am şi făcut. Nu, sînt convins că Prohorov există.

— Dar în ce măsură este amestecat în această afacere ?

— O să vedem. Un lucru e clar : Trebuie să-l găsim pe Prohorov.

— Dar nici pe Feodorov să nu-l scăpăm din ochi !

— De acord.

Aşadar, în piesă apărea un nou personaj — Prohorov. Verigile împrăştiate începeau să se unească, dar cele două fire principale tot nu se întretăiau. În mod convenţional, ele puteau fi denumite astfel : „pista Prohorov-Feodorov“ — omorîrea Ivanovei şi furtul săvîrşit de Gorlina, şi „pista Semionov-Alek“ escrocheriile, furtul din tren cu ajutorul somniferului şi valiza misterioasă din Asia Centrală. Aceste două piste comunicau deocamdată nu prin oameni, ci numai printr-un singur fapt : şi într-un caz şi în altul se relevă aceeaşi metodă — folosirea somniferului.

Pentru prima pistă trebuia neapărat conectată Moscova, fiindcă era foarte posibil că Prohorov să se găsească acolo. Veştile primite de la Volgograd despre Ivanova şi fostul ei soţ vor constitui, bineînţeles ,un ajutor şi pentru Direcţia miliţiei judiciare din Moscova.

— Şi noi putem să-l ajutăm cu cîteva ceva, încheie Serghei. Un fir duce spre Prohorov, prin Feodorov...

— Adevărat ! interveni în sfîrşit Jatkin. Ce-ar fi să-l folosim pe Feodorov, Aleksandr Matveevici ?

Da, un fir oarecare duce de la Feodorov la acest necunoscut Prohorov.

— Într-adevăr, e o idee, răspunse Lobanov. Şi dacă Feodorov va fi de acord... Eu, însă, mă cam îndoiesc. Cred că n-o să accepte. Va găsi el un motiv.

— Cu atît mai mult trebuie să-ncercăm ! exclamă înflăcărat Jatkin.

— Dar propunerea numai tu poţi să i-o faci, îi spuse Lobanov lui Serghei. Între voi s-au creat nişte relaţii atît de apropiate !

— Da, am să-ncerc, consimţi Serghei. Numai că n-o să-l mai chemăm aici. Mă duc eu la el. Şi se uită la ceas : Mai e timp. Mă duc acum, că după masă trebuie să mă ocup de Alek. Pînă mă-ntorc, ia legătura cu Moscova şi spune-le de Prohorov.

Cu asta, se despărţiră.

Serghei era chiar bucuros de această plimbare neaşteptată. Atîtea revelaţii şi emoţii avusese de dimineaţă, atîtea fapte noi ieşiseră la iveală, atîtea nume noi, încît simţea nevoia să-şi adune gîndurile în linişte, într-o atmosferă diferită de cea plină de nervi şi de agitaţie de la birou. De aceea, va merge pe stradă fără grabă. Serghei privi fără să vrea pe fereastră.

Ningea cu fulgi mari şi deşi. Atît de deşi, că nu se vedeau nici contururile clădirilor din curte, nici maşinile şi oamenii de lîngă garaj. De-acolo răzbătea doar huruitul surd al motoarelor încălzite şi exclamaţiile unor oameni. În căderea nesfîrşită a fulgilor era ceva liniştitor. Acest torent de zăpadă ce cădea mereu părea că-l izolează de grijile şi agitaţia din jur, purtîndu-l undeva, departe, dincolo de această perdea albă.

Această senzaţie de desprindere îl stăpîni şi mai puternic cînd ieşi în stradă. Era din nou singur în această împărăţie a zăpezii. Pînă şi claxoanele maşinilor ce înaintau încet, orbecăind, ajungeau pînă la el estompate, ca printr-un zid. Era tentat să meargă cu mîinile întinse, ca să nu se ciocnească de oamenii care-i veneau în întîmpinare sau de stîlpii de telegraf. „La dracu ! gîndi Serghei. Numai de nu m-aş rătăci".

Totuşi, treptat, cînd ochii i se obişnuiră, începu să deslușească siluetele difuze şi întunecate ale maşinilor, oamenii din jur, recunoştea casele pe lîngă care trecea.

Iar zăpada cădea mereu, din abundenţă, lent, indiferent, fără stavilă, imprimînd gîndurilor lui Serghei acelaşi ritm.

Simți nevoia să se gîndească la ceva îndepărtat și liniștit. Și tot ce se petrecuse astăzi se îndepărtă parcă undeva, ajungînd să-i pară estompat și liniștit; tot devenea mai simplu, mai ușor de înțeles decît acum o oră.

De fapt ce era atît de neînțeles? Prohorov — sigur Prohorov, iar nu Feodorov! — a schimbat buletinele celor două femei, ca să șteargă urmele. Gorlina trebuie să se dea la fund. Pentru asta avea nevoie de acte străine. Și Prohorov le-a furat de la fosta lui nevastă. Iar pe ea s-a hotărît s-o omoare. De ce? Bani nu-i mai trimitea, fiică-sa murise. Legătura, deci, ar fi putut să se rupă între ei. Totuși, nu s-a rupt. Continuau să-și scrie. Și Feodorov s-a mirat de asta. Dar ce motiv o fi avut Prohorov să scape de această femeie? Poate că-l șantaja cu ceva, ori se temea de el să nu-l șantajeze? Serghei își aminti de ochii triști, puțin uimiți din fotografie, de zîmbetul ascuns în colțul gurii... Sau pur și simplu ea știa despre el ceva și ar fi putut să-l divulge? De aceea o fi chemat-o aici, pentru o ultimă discuție. Stop! Doar scrisul era același în scrisoare, în telegramă și pe formularul de la hotel. Așadar... așadar la început el i-a trimis o telegramă și i-a comunicat că va merge acolo. Apoi, răzgîndindu-se, a chemat-o prin scrisoare, a întîmpinat-o la gară, a dus-o la hotel... A dus-o la hotel. El Prohorov, iar nu Semionov. Acesta probabil că nu-i amestecat în crima de la hotel. Deși administratoarea l-a recunoscut. Ei, și ce-i cu asta? Poate că fac amîndoi cine știe ce afaceri murdare. Semionov e capabil de asta. Dar o crimă... Nu, Ivanova a fost omorîtă de Prohorov. Și cînd a omorît-o, i-a strecurat actele Gorlinei, hotărînd că în felul acesta s-o ferească pentru totdeauna de demascare. Dibaci, nimic de zis. La fel de dibaci l-a păcălit și pe Feodorov. Reiese că acest Prohorov e un criminal experimentat și viclean. Nici nu-i de mirare: dacă a făcut pușcărie încă înainte de război! Da, despre asta trebuie neapărat să ceară informații de la Moscova. S-ar putea ivi noi date, date prețioase. Ei, dar și după război Prohorov putea săvîrși alte crime. Și nevasta lui poate că știa ceva despre ele. Toate acestea sînt mai mult sau mai puțin clare. Dar care-i legătura cu Semionov, cu Alek? Dar există oare o astfel de legătură?

Gîndindu-se la toate acestea, Serghei mergea pe stradă, fără să observe că ninsoarea s-a mai rărit, că s-a stîrnit vîntul, că strada e plină de oameni, că mașinile, huruind, gonesc avîntat pe lîngă el, vrînd parcă să cîştige timpul pierdut. Serghei se oprea mecanic la intersecţii, apoi îşi continua drumul.

Drumul lui trecea pe lîngă piaţă şi Serghei abia îşi putu stăpîni dorinţa de a privi acolo, de a se uita la Semionov cum neguştoreşte el în ghereta lui. Dar n-avea timp şi porni mai departe.

Deodată răsări în faţa lui un băiat înalt şi slab. De gîtul lui subţire atîrna un fular răsucit ca o funie. Serghei îi zări buzele umflate, plesnite, faţa palidă, de băieţandru, ochii întunecaţi, alarmaţi şi foarte cunoscuţi.

— Ei, dar asta-i grozav ! spuse băiatul, respirînd greu. La dumneavoastră veneam... Ticălosul ăsta este aici, în piaţă...

Serghei îl recunoscu, dar nu putu să-şi amintească numele lui. Şi deodată se reîntoarse în lumea obişnuită a grijii şi neliniştii, şi-l cuprinse din nou ritmul turbat al evenimentelor. Abia acum observă că nu mai ninge. Doar fulgi răzleţi, ca nişte muşte albe, zburau purtaţi de vînt.

— De cine spui, de Sanka ? întrebă repede Serghei.

— Îhî ! I-acolo, arătă băiatul cu mîna spre piaţă. Vinde...

— Să mergem.

Dădură grăbiţi colţul, trecură de cealaltă parte a străzii, apoi mai cotiră o dată şi în faţa lor apăru un grup de oameni ce se îmbulzeau lîngă porţile largi cu o firmă lungă deasupra : „Piaţa colhoznică".

Serghei privi în jur, sperînd să vadă pe vreunul dintre lucrătorii de serviciu în piaţă, sau măcar pe miliţianul din post. Ştia din experienţă cît de primejdios şi greu este să arestezi un infractor într-o piaţă cînd eşti singur. Acesta putea să aibă în piaţă prieteni şi tovarăşi de băutură, care să-l ajute să scape.

Între timp, trecînd de grupul de oameni de la intrarea în piaţă, se strecurară printre rîndurile lungi de tejghele, lîngă care se îngrămădeau cumpărătorii. Stăruia peste tot zgomot de voci, cîteva femei se certau, altele se tocmau indignate, vînzătorii, strigînd, îşi lăudau mărfurile. Oamenii se îmbulzeau în trecerile înguste. Zăpada murdară şi udă clefăia sub picioare.

Serghei ştia că-n piaţă trebuie să fie vreun miliţian, şi-ar fi trebuit să-l caute. Dar chiar atunci Valka — Serghei şi-a amintit în sfîrşit numele lui — îi şopti grăbit :

— Să nu plece! Se pregătea. Şi, nesigur, adăugă : Dar ce faceţi singur ?

— Om vedea... răspunse în doi peri Serghei.

Aşadar nu mai avea timp să-l caute pe miliţian.

Între timp, trecuseră de tejghele şi nimeriră într-o piaţă mică, înconjurată de gherete. Piaţa era ticsită de oameni. Zgomotul stăruia asupra mulţimii.

Într-o parte se vedea firma unei ceainării. Lîngă intrarea ceainăriei — un grup de flăcăi. Arătînd cu privirea, Valka îi şopti :

— Ăsta-i !... Cel voinic, cu mutra roşie. În pufoaică...

Printre ceilalţi tineri, un flăcău înalt, cu umerii laţi, cu faţa roşie, plină de coşuri, cu ochii obraznici, uşor bulbucaţi, ieşea într-adevăr în evidenţă. Purta o pufoaică ponosită şi o şapcă cu cozoroc foarte mic, dată cu semeţie pe ceafă, de pe fruntea-i năduşită. Cu ochi strălucitori, rîzînd în hohote, flăcăul povestea ceva prietenilor săi. Aceştia îl ascultau cu interes, respectuos, ba unii chiar cu slugărnicie.

Fără să-şi întoarcă capul, Serghei îi spuse încet lui Valka :

— Du-te de lîngă mine. Să nu ne vadă împreună. Găsesc eu ceva...

Stătu o clipă gîndindu-se, apoi, hotărît, porni, făcîndu-şi loc prin mulţime, spre ceainărie.

Îmbrîncindu-i fără jenă pe flăcăi, Serghei se apropie de Senka. Acesta se opri din povestit şi îl privi îngrijorat, de sus pînă jos.

— I-ascultă ! îi spuse sever Serghei. Unde-ai dus ieri maşina străinilor ? Hai, spune repede !

— Ce maşină ? întrebă uluit Senka, aţintindu-şi privirile asupra lui.

— Ce-ai făcut cu ea ?! repetă şi mai sever Serghei. Spune imediat !

— Ce tot spui ?! De unde-ai mai scos-o şi pe-asta ?! Senka nu-şi putea reveni din uimire.

În jur, băieţii începură să rîdă ironic.

— Ce maşină ? Ăsta nu deosebeşte un volan de-un băţ...

— În viaţa lui nu s-a urcat într-o maşină...

— De ce v-agăţaţi de el ? Eu am furat-o...

Serghei dădu nerăbdător din mînă :

— Staţi, băieţi, staţi ! Nu-i de glumit ! Trebuie să ne lămurim. A ieşit scandal mare. Aş putea spune un scandal internațional. Un milionar din R.F.G., cu nevastă-sa, în trecere prin orașul nostru, s-a oprit aici. A tras la hotel. Iar dimineața, cînd au ieșit, Fordul lor negru ia-l de unde nu-i! I-a căzut trabucul din gură! Iar nevastă-sa — o namilă de femeie — și-a desfăcut larg brațele și, buf! a leșinat. Neamțul...

Flăcăii, îmbulzindu-se în jurul lui Serghei, rîdeau în hohote. Cel mai vesel era Senka, simțindu-se, într-o oarecare măsură, eroul acestei istorii amuzante, și înțelegînd în același timp că din moment ce n-are nici o legătură cu ea, nu-l amenință nici o primejdie.

Între timp, Serghei, fără să precupețească epitetele, descria agitația iscată în jurul nevăzutului milionar. La urmă, i se adresă lui Senka:

— Așa că mergem la miliție și-ai scăpat de grijă. Spui că n-ai furat-o tu, și gata! Eu sînt nou prin partea locului, mi s-au dat niște semnalmente și caut. Și cu ocazia asta, îl vezi și tu pe rechinul ăla. Ca să spun așa, un capitalist în carne și oase.

Cu ochii strălucitori de înflăcărarea ce-l cuprinsese, Senka acceptă:

— De ce nu, să mergem! Eu, în privința asta, sînt curat ca cristalul. Și făcînd cu ochiul prietenilor săi, adăugă: Să vedem ce fel de milionar e ăsta și ce hram poartă.

Flăcăii izbucniră din nou în rîs.

Toți porniră spre ieșirea din piață.

În urma lor, ascunzîndu-se în mulțime, Valka ardea de dorința de a afla cum a reușit Serghei să-l convingă pe Senka să meargă la miliție. Ajuns în stradă însă, rămase în urmă, temîndu-se să nu-l vadă Senka.

Serghei și Senka mergeau înainte, discutînd cu înflăcărare. Senka voia să afle amănunte despre cele întîmplate și despre milionarul neamț, și Serghei nu se zgîrcea să i le dea. Își pusese la lucru întreaga fantezie, folosind tot ce știa din bogata lui practică și amintindu-și cu înfrigurare tot ce-a citit despre viața și obiceiurile milionarilor, scornindu-le atribute pe care, probabil, nici unul dintre milionarii occidentului nici nu le visaseră și trezind astfel reacția furtunoasă a ascultătorilor.

Principalul era ca Senka să nu-și piardă interesul, să nu i se destrame ușoara amețeală ce-l cuprinsese și dorința de a vedea ceva neașteptat, să nu-nceapă să se gîndească și la inconvenientele vizitei sale într-o instituţie atît de primejdioasă şi urîtă pentru el, ca miliţia. Din fericire, uşoara ameţeală i-o hrăneau şi prietenii lui, la fel de exaltaţi şi interesaţi de întîmplarea asta atît de neobişnuită.

Cînd se apropiară de clădirea Direcţiei, Serghei tocmai ajunsese la punctul cel mai interesant al povestirii sale : păţaniile celor doi soţi milionari în drumul lor de la graniţă. Povestéa totul atît de colorat şi amănunţit, încît neavizaţii lui ascultători aveau impresia că toată viaţa a trăit cot la cot cu aceşti „rechini capitalişti".

Tînărul miliţian de la intrarea în Direcţie privea uimit şi puţin descumpănit grupul ce se apropia. Flăcăii rîdeau, strînşi ciucure în jurul lui Serghei, şi acesta nu reuşea să-i facă un semn miliţianului — care nu-l cunoştea — ca acesta să înţeleagă că totul e pus special la cale şi că trebuie să-l vîre cît de repede pe Senka în clădire, fără să mai piardă timp pentru obişnuita formalitate de eliberare a biletului de intrare.

Între timp, Serghei simţea că neliniştea datorită apropierii unei asemenea instituţii ca miliţia începuse să pună stăpînire pe ascultătorii săi şi că dintr-o clipă într-alta Senka ar putea să-şi revină şi să încerce să fugă.

Cine ştie cum s-ar fi terminat toate acestea, dacă tocmai în clipele acelea n-ar fi ieşit deodată Jatkin, vesel, chiar binevoitor, şi în aparenţă cu totul neprimejdios. Pătrunse pe neobservate în mijlocul grupului, spre Serghei, şi înţelegînd probabil starea de spirit a celor din jurul său, exclamă voios :

— Ei, aţi venit ? În sfîrşit !

Serghei îl privi prevenitor, drept în ochi :

— Ştii, Volodea, e o neînţelegere la mijloc. Trebuie s-o lămurim. N-a furat el maşina.

— O lămurim într-o clipă, spuse Jatkin dînd din mînă, fără să-şi trădeze prin nimic uimirea. Să intrăm !

Senka zîmbi mîndru şi, făcînd din ochi prietenilor săi, porni fără grabă, legănat, în urma lui Jatkin, spre intrare, întovărăşit de ţipetele entuziasmate ale băieţilor care se îndepărtau. Serghei, de lîngă Senka, strigă celorlalţi :

— Voi, băieţi, duceţi-vă. Senka o să vă povestească totul mai tîrziu.

Oftă uşurat numai atunci cînd uşile largi se închiseră în urma lor.

Ajuns în cabinet, Serghei îi arătă lui Senka un scaun în faţa biroului şi, aşezîndu-se la rîndul lui, îşi aprinse o ţigară :

— Aşa. Acum putem sta de vorbă. N-ai nici o legătură cu maşina furată. Dar dacă totuşi eşti aici, aş vrea să te mai întreb cîte ceva.

Senka se încordă îngrijorat şi, privindu-l pe sub sprîncene, cu ură, îl întrebă :

— Despre ce ? Ce-ţi mai fi vrînd să-mi puneţi în cîrcă !

— Ai destule în cîrcă, Senea, aşa că nu mai trebuie să-ţi punem şi noi.

— Atunci ce-avem de vorbit ? se răsti grosolan Senka şi ochii i se îngustară de răutate.

Neluînd în seamă transformarea intervenită în el, Serghei îi vorbi pe acelaşi ton binevoitor :

— Bine-ar fi, Senka, să mă-nţelegi cum trebuie. Deocamdată n-avem intenţia să te-nchidem. Hoţul nedovedit e negustor cinstit, nu-i aşa ?

— Păi, tocmai. De-aia...

— De-aia ascultă mai departe. Ca hoţ de buzunare, trebuie să fii prins asupra faptului. Acolo, pe loc. Aşa că n-are rost să-ţi amintesc de găinăriile de altădată.

— N-are rost. Las' că mă pricep şi eu ! îl întrerupse duşmănos Senka. De ce m-aţi adus aici ?

— Uite de ce. Să zicem c-ai scăpat mîna în buzunarul cuiva. Tu sau altcineva. Vorbim în general. De ce faci asta ? Ce-ţi trebuie ? Bani sau un lucru mai scump, nu-i aşa ?

— Asta, aşa e. Dacă-i să vorbim în general...

Senka era vădit interesat de noua întorsătură a discuţiei.

— Dar ce nevoie ai, să zicem, de-un buletin de identitate ?

— Cu-al meu şi nu ştiu ce să fac, zîmbi Senka.

— Cu-al tău, te cred, dar cu unul străin ? Iată, de pildă, de la un timp încoace, ai furat numai buletine. De ce ? Cui i le-ai dat, Senea ? Ai ?

— Nu le-am dat nimănui.

— Ei, lasă, le-ai dat. Vrei să-ţi spun cui ? Să-ţi arăt ghereta lui din piaţă ?

În ochii lui Senka licări neliniştea.

— Nu ştiu nimic, răspunse el îndîrjit.

— Ba ştii. Înseamnă că ţi-e teamă, nu-i aşa ? Omul ăla, sigur, are ghearele ascuţite.

Serghei zîmbi dispreţuitor, dar tăcu.

„Nu-i e frică de Semionov, remarcă Serghei în sinea sa. O dovadă în plus că acesta nu-i în stare să ucidă. Pentru aşa ceva e nevoie de tărie de caracter. Şi Senka ar fi simţit asta".

Între timp, Senka se gîndea la ceva — i se citea asta în ochi. Faţa lui rotundă, plină de coşuri, exprimă la început îndoială, apoi îngrijorare şi, în sfîrşit, spaimă. Ochii începură să-i alerge de colo-colo, iar el începu să se foiască neliniştit pe scaun.

Serghei surprinsese această schimbare, dar nu şi-o putea explica. Nu-i rămînea decît să aştepte. N-avea sens să-l întrerupă pe Senka din frămîntările lui. Ca să umple pauza, îşi aprinse fără grabă o ţigară.

În sfîrşit, Senka părea să fi ajuns la o hotărîre. Ochii nu-i mai jucau în cap. Iar mîna, în mod mecanic, şi-o vîrîse în buzunar.

— Ei, am furat odată un buletin, bombăni Senka. Şi ce-i cu asta ?

— Nu numai o dată.

— Crezi c-am stat să număr de cîte ori ?

— De numărat n-ai numărat, dar ţii minte. Cît ţi-a dat pe ele ?

— Juma' de sută bucata, dacă vreţi să ştiţi.

— Oho, bine plătit ! Dar ce face cu ele ? Te-ai gîndit, Senka ?

— Eu ?... De ce să gîndesc ? Să gîndească tractorul, că-i de fier. Mie mi se dă şi iau.

— Tractorului nu-i pasă unde stă, dar omului parcă îi place mai mult acasă. Trebuie să te gîndeşti la asta, ca să n-o scrînteşti !

— Tractorului îi ajunge benzina, dar omului, cîte nu-i trebuie !

Se părea că lui Senka îi place acest joc de cuvinte.

— În sfîrşit, remarcă Serghei zîmbind, ai început să deosebeşti tractorul de om. Dar să lăsăm gluma. Ascultă, Senka, vrei să mai rămîi în oraşul ăsta ?

— O am pe mama aici...

— Cu atît mai mult. Dacă vrei să rămîi, uită că mai există buzunare străine. Mai devreme sau mai tîrziu, tot te prindem. Ba aşi zice mai devreme, fiindcă sîntem cu ochii pe tine.

— Nu mai pun mîna pe buletine, ducă-se pe pustii!

— A, te ocupi de altceva?

Senka îi zvîrli o privire încordată pe sub sprîncene şi zîmbi în doi peri.

— Fără treabă nu stă nimeni. Şi ursul, iarna, tot îşi suge labele.

— Şi tu cu ce te ocupi?

— Cu ce pică. Trebuie să trăiesc.

— Depinde cum trăieşte fiecare. Unul după lege şi după conştiinţă, altul dimpotrivă. Dacă-i afacerea bănoasă, uiţi de primejdie.

— Asta cum mai vine?

— De pildă, iei cîte o rublă de la proşti. Tu probabil nu fumezi. Ţii la sănătatea ta.

Senka se-ncruntă din nou, îl privi pe Serghei şi-n ochi îi apăru din nou spaima.

— Eu... uitaţi-vă... fumez... Şi grăbit, scoase din buzunar un pachet boţit de ţigări.

Serghei zîmbi:

— Termină, Senka. Nu mai face pe prostul. Mai scotoceşte-te prin buzunare, poate mai scoţi şi altceva. Hai, nu te ruşina, toţi de-aici ştim despre ce e vorba.

— Ascultă, şefule, de ce m-ai adus aici? scrîşni Senka din dinţi.

Serghei răspunse aspru şi rece:

— Pentru binele tău. Altfel m-ai fi ascultat? Şi pe neaşteptate lovi puternic cu palma în masă: Scoate aici tot! Tot haşişul! Facem acum un proces-verbal şi spunem că l-ai predat de bună voie.

Pierdut, Senka îl privi cu gura căscată de uimire.

— Adică...

— Pune pe masă, îţi spun! se răsti Serghei. Repede! Repede! Uite, din buzunarul celălalt.

Senka zîmbi strîmb şi-şi întoarse buzunraul pe dos — era gol.

— Poftim, şefule. Ce găseşti, al dumitale să fie!

— Aşaaaa! Va să zică ai vîndut tot. Vădit lucru, pe Serghei nu-l deruta cîtuşi de puţin lipsa de haşiş din buzunarul lui Senka.

— Nu ştiu nimic. Rîzînd ironic, Senka îşi strînse umerii puternici.

— Ascultă, Senka, tot nu m-ai înțeles, dădu Serghei dojenitor din cap. Putem foarte bine să dăm la analiză praful din buzunarul tău, și te asigur că găsim urme de hașiș...

— Mare lucru, urme...

— Mare lucru ! Va trebui să dai socoteală : de unde ? Hașișul este o treabă gravă, primejdioasă. Și nu-ți dăm drumul pînă nu aflăm de unde-l ai. Așa că... mai bine ascultă-mă pe mine : rău ai făcut că te-ai înhăitat cu el. Binele pe care crezi că ți-l face, se întoarce asupra ta ! Eu îți fac o propunere : dă tot ce ai pînă nu-i prea tîrziu. De bună voie. Ascultă, Senka, pentru cine-ți pui tu capul la bătaie ? Pentru cine vrei să plătești cu propria ta libertate ?

Senka nu scoase o vorbă. Pe fața lui lată și plină de coșuri se citea lupta chinuitoare pe care o ducea acum cu el însuși. Într-un tîrziu, întrebă cu neîncredere :

— Și-mi dai drumul ? Cînți frumos, șefule ! Dar știu eu tehnica voastră !

Serghei strînse din umeri :

— Dac-o știi, atunci gîndește-te. Hașișul îl dai de bună voie, încheiem proces-verbal. Și-atunci de ce să te mai reținem ?

— Dar buletinele ?

— Asta nu intră în procesul-verbal. Tu știi că furtul de buzunare e altceva. Știi tu...

— De, e adevărat.

Senka se foi neliniștit pe scaun și din nou îl privi pe Serghei cercetător, pe sub sprîncene. În sfîrșit, oftă și spuse :

— Eh, nu-ntîlnești des asemenea șefi ! Văd eu că trebuie să-ți vin în ajutor !

— Îmi faci o favoare ? zîmbi Serghei înțelegător. Ei hai, fă-mi-o ! Unde-i hașișul ?

— Într-un loc.

— Mergi acum cu băieții noștri și-l predai de bună voie. Așa e ?

— Așa-i, ce să-i faci ! oftă Senka din nou.

— Deocamdată spune-mi cine ți l-a dat să-l vinzi.

— Danîlici...

— Lui i-ai vîndut și buletinele ?

— Păi cui ? Lui.

— Acum uite ce-i, Senka. Eu îți dau drumul, cum ne-am înțeles. Dar cu o singură condiție : trei zile să nu ieși din casă. Azi e sîmbătă. Așadar, pînă marți. Ne-am înțeles ?

— N-am încotro ! răspunse abătut Senka. Mai bine la mama acasă decît la voi.

— Eu tot așa cred. Dar ca să fim mai siguri, vom veghea să te ții de cuvînt. Și să nu-i spui nimic lui Danîlici.

— Puțin îmi pasă de el...

Serghei zîmbi :

— Senka, Senka, ai putea să intri în rîndul oamenilor, să fii folositor societății. Numai să vrei, să te străduiești.

— Am încercat, răspunse Senka, oftînd visător. Nu merge. Mă suge la lingurică ba să beau, ba să fur. Nici eu nu mai știu ce-i în capul meu.

— Înțeleg, consimți Serghei. E greu să educi un copil, darămi-te un om în toată firea. Pentru asta luptăm noi. Înțelegi ? Și noi, și societatea, bine-nțeles.

— Ptiu, societatea ! dădu Senka disprețuitor din mînă.

— Nu vorbi așa. Dacă întîlnești oameni cumsecade, ai numai de cîștigat. Și Serghei încheie pe alt ton : Ei bine, și-acum la treabă ! În primul rînd să notăm declarațiile tale. Ca martor. Serghei rosti apăsat ultimul cuvînt. Referitor la Danilîci...

Cînd Senka plecă în sfîrșit, însoțit de cîțiva lucrători, Serghei se uită la ceas. Oho ! Era tîrziu ! Și totuși trebuia neapărat să-l viziteze pe Feodorov. Apoi să se ocupe de Alek. Pe tînărul acesta Serghei ținea neapărat să-l interogheze personal. Noile informații despre Semionov îl vor ajuta, desigur, foarte mult.

Îi telefonă lui Lobanov și-i relată pe scurt discuția cu Senka.

— Ai dat totuși de el ! constată satisfăcut Lobanov. Ia te uită, domnule, v-ați găsit și voi, doi artiști, față-n față ! Imediat îți trimit mașina.

De data aceasta Serghei nu se mai opuse, trebuia să se grăbească.

Pe drum se gîndi tot timpul ce-o să spună Feodorov. Trebuie neapărat să-i scrie lui Prohorov o scrisoare, ca de obicei la post-restant. Iar la Moscova, scrisoarea aceasta va fi urmărită. Și-atunci cînd Prohorov va veni... Dar dacă Feodorov refuză să scrie ? Lobanov e convins c-o să refuze, c-o să invoce cine știe ce pretext. Și-atunci... Dar nu, nu se poate. Prohorov există. Și nu mai încape îndoială că-i figura principală. Crima de la hotel, dispariția Gorlinei — toate converg spre el. Iar Semionov și Alek, lor le revine furtul buletinelor, escrocheriile, furtul din tren, haşişul... Dar ce-i leagă pe aceştia de Prohorov? Deocamdată numai folosirea somniferului. Deşi... Stop! Stop! Stop! Fata în blană de veveriţă! Ea îl cunoaşte pe Semionov, îl cunoaşte pe Alek, o cunoaşte şi pe... Gorlina! Eh, dac-ar găsi-o pe Tamara asta! Dar cum? Prin cine? Gorlina a dispărut, lui Semionov nu-i recomandabil să-i ia interogatoriul acum, rămîne numai Alek.

Între timp maşina gonea, huruind vesel, pe strada scînteietor inundată de lumină, bucurîndu-se parcă împreună cu oamenii de soarele puternic, de cerul albastru fără pic de nori şi de vîntul aproape primăvăratic, care se vînzolea în oraş.

Dispoziţia tuturor se schimbase. Oamenii pe stradă păşeau energic, cu feţe zîmbitoare. Ascultînd fluieratul vesel al şoferului lîngă care şedea, Serghei se gîndi dintr-o dată: „Totuşi, treburile merg bine. Într-o săptămînă am şi străbătut cam jumătate din drum pînă la scopul nostru. Da, cred că jumătate de drum l-am străbătut.“ Şi fără să vrea, zîmbi gîndurilor sale încurajatoare.

Din fericire, Feodorov era acasă. Cînd Serghei îl rugă să-i scrie lui Prohorov, bătrînul tăcu o clipă, apoi spuse:

— N-are rost să-i scriu. Semion Trofimovici a venit aici. I-am spus tot şi mi-a făgăduit c-o să treacă pe la dumneavoastră. Tare rău i-a părut de Marina! E o neînţelegere la mijloc, zice el. I-am dat şi telefonul dumneavoastră...

Serghei îl privi uluit şi neliniştit pe Feodorov. La o asemenea întorsătură nu se aştepta.

Surprinzînd privirea lui, Feodorov zîmbi:

— Nu vă neliniştiţi! Nu-i om rău. O să vină.

— Dar pe la dumneata o să mai treacă? întrebă Serghei.

— Ştiu eu? Mi-a făgăduit.

— Dar unde a tras?

— Drept să vă spun, nu l-am întrebat, răspunse Feodorov.

Situaţia se complica. Deci Prohorov e la curent cu tot ce se-ntîmplă. În cazul acesta, sigur n-o să vină la Serghei. Şi nici la Feodorov, bineînţeles, n-o să mai vină. Asta-i limpede. Dar vorba-i... există oare acest Prohorov?

— Prietena Marinei n-a mai venit pe-aici? întrebă Serghei pentru orice eventualitate.

— Tamara? Nu, n-a mai venit. Ştiţi, ziaristul ăla mereu telefonează, zîmbi Feodorov cu amărăciune. Bun băiat! Păcat! Tare i-a mai plăcut de porumbiţa noastră!

Acest ultim cuvînt, atît de duios, i se păru lui Serghei cel mai potrivit pentru Nina Gorlina cea dispărută. Porumbița... Își aminti de discuția lor din seara trecută, de privirea ei neliniștită, neajutorată, plină de suferințe ascunse, de lacrimi. Și deodată, convins, se gîndi : „N-a putut săvîrși furtul acela. Nu, n-a putut. E altceva la mijloc".

Grăbit, Serghei își luă rămas bun de la Feodorov, îl încredință încă o dată că o vor găsi pe Marina, că nici de problema lui n-a uitat și că neapărat o va rezolva, așa cum i-a făgăduit, de îndată ce se va întoarce la Moscova. Îl rugă s-o salute pe Galina Zaharovna din partea lui.

Un nou gînd nu-i dădea acum pace : „Ea n-a putut săvîrși această faptă, n-a putut..."

Întors la Direcție, Serghei ordonă imediat ofițerului de serviciu să-i dea legătura prin fir special cu Moscova, cu locțiitorul șefului Direcției miliției judiciare — colonelul Garanin. Veni și Lobanov.

De data aceasta obținură legătura aproape imediat.

— Kostea ! strigă Serghei în receptor. Încă o dată, bună ziua !

— Bună, bună ! vui drept răspuns vocea lui Garanin prin telefon. Ce s-a mai întîmplat ? Doar am vorbit de dimineață !

— Tot referitor la cazul Gorlina. Înțelegi tu, am senzația că ea n-a putut să săvîrșească furtul acela.

— Da, da, toți spun asta : e fată bună ! Am verificat toate legăturile ei. Nimic, absolut nimic ! Prietenele — una mai bună ca alta.

— Căutați-l pe Prohorov. Astăzi a apărut la noi, dar...

Serghei surprinse privirea uimită a lui Lobanov. În cabina telefonică se năpustise deodată, abia răsuflînd, Jatkin, și cu o șoaptă fluierată, îi spuse lui Serghei :

— Vă cheamă la telefon, acolo, în birou.

Acoperind receptorul cu palma, Serghei răspunse supărat :

— Vorbesc cu Moscova, să sune mai tîrziu !

— O fată, Serghei Pavlovici, replică Jatkin. Mi-e teamă că n-o să mai telefoneze.

— O fată ? se încordă Serghei. Bravo ! Imediat... Și strigă în receptor : Kostea ! Ți-l dau pe Sașa...

Și-i trecu receptorul lui Lobanov.

„N-o fi Marina ?... Adică Nina ? Altcineva n-are cine să fie", se gîndi Serghei, mergînd grăbit pe coridor în urma lui

Jatkin. Abia se stăpînea să nu fugă. Dar şi-aşa lucrătorii pe care-i întîlnea priveau nedumeriţi în urma lui.

În sfîrşit Serghei intră în birou, se repezi spre masă şi luă receptorul, temîndu-se mai mult decît de orice c-o să audă semnalele scurte ale tonului. Receptorul însă tăcea.

— Alo ! Korşunov la telefon ! strigă Serghei.

— Serghei Pavlovici ? se auzi în receptor un glas de fată, nesigur.

— Da, da, Marina ?

— Nu-i Marina. Pe mine nu mă ştiţi. Tamara mă cheamă. Sînt prietena Marinei.

Inima lui Serghei începu să bată atît de tare, încît cu greu se stăpîni ca să vorbească liniştit.

— Vă ascult !

— Vreau... vreau să spun... Fata părea că face un efort... Vreau să vă spun ceva despre un om...

— Poftim, veniţi aici. Chiar acum puteţi veni.

— Nu, nu pot, acum sînt la serviciu. Numai seara pot.

— Atunci vin eu. Unde lucraţi ?... îi propuse Serghei, neputîndu-se stăpîni şi, acoperind cu palma receptorul, îi şopti lui Jatkin : Repede ! Află de la ce telefon vorbeşte...

Fără să mai întrebe nimic, acesta ieşi în goană din cameră.

— Vai de mine, nu ! Aici nu se poate ! replică speriată fata. Numai seara, v-am spus.

— Cum vreţi. Fie şi seara. Vă aştept. La ce oră ?

— Nu, nu vin la dumneavoastră ! Mi-e frică ! Mai bine ne-ntîlnim undeva...

— De ce să vă fie frică ? zîmbi Serghei, străduindu-se să prelungească discuţia.

— Mi-e frică şi gata. Mai bine, eu zic să veniţi deseară la nouă, în faţa cinematografului „Pobeda“. Îl ştiţi ? Dar să veniţi singur, căci altfel nu m-apropii.

— N-o să mă recunoaşteţi ?

— Ba eu vă cunosc. Purtaţi o căciulă de castor. Gata ! Trebuie să fug ! Atunci veniţi, da ? Şi neapărat singur. Eu mai întîi mă uit, să ştiţi !

Şi telefonul se întrerupse.

Serghei se uită involuntar la ceas. Mai avea destul timp să se gîndească ce-i de făcut. Aşadar, i-a dat o întîlnire. Serghei zîmbi.

Jatkin se întoarse în birou, împreună cu Lobanov.

— Ei, Volodea, ce-ai aflat ? întrebă Serghei. A telefonat Tamara, i se adresă lui Lobanov. Ştii — blana de veveriţă. Avem întîlnire deseară.

— Oho ! îşi manifestă Lobanov interesul. Dar de unde ştie telefonul ?

— Habar n-am ! Multe întrebări am să-i pun, adăugă visător Serghei.

— A telefonat de la un telefon public de pe Novîi-Prospekt, raportă Jatkin. Eu cred...

— Ce crezi ? îl privi Serghei atent.

— Cred că lucrează undeva pe-aproape.

— Da, şi eu cred.

— Să căutăm prin preajmă, propuse Lobanov. Acolo nu-s întreprinderi mari. Cantine, cafenele, ateliere... Semnalmentele ei le avem. Hai, Volodea, ocupă-te tu de asta.

Jatkin ieşi în goană din birou. Tot ce făcea, făcea în fugă. Energia şi dorinţa lui de a acţiona n-aveau limite.

Serghei şi Lobanov îl urmăriră zîmbind.

— Ei, şi-acum ? întrebă Lobanov.

— Acum să ne ocupăm de Alek, răspunse Serghei.

— Să ştii, îl preveni Lobanov, eu la întîlnire nu te las singur !

— Păi da' cum ? ! M-a prevenit doar...

— Tocmai de-aceea !

— Nu, nu ! Eu la întîlnire obişnuiesc să mă duc singur !

...Alek purta aceeaşi scurtă închisă cu fermoar. De sub scurta descheiată se vedea o cămaşă cenuşie, de lînă, cu nasturi de sidef la guler, care-i contura gîtul slab şi negricios. Uitîndu-se la gîtul lui, fără să-şi dea seama de ce, Serghei îşi aminti de Valka şi se gîndi că trebuie neapărat să-l caute pe băiatul ăsta, ca să-i mulţumească.

Serghei îl privi atent pe Alek, în timp ce acesta, cu mîinile duse stîngaci la spate, se apropia de birou. Tuns chilug cum era — îl vedea acum întîia oară astfel — în primul moment mai să nu-l recunoască. Dar se convinse repede : el era. Ca şi în ajun, sprîncenele negre şi dese le ţinea încruntate, faţa lui frumoasă, uscăţivă, cu mustăcioară, părea trasă, buzele îi erau puternic strînse.

„Cine dracu' te-a împins la crimă ? se gîndi Serghei, cuprins deodată de furie. Tu ar trebui să te plimbi cu fetele, să cînţi, să urmezi o facultate !“

Alek îl privi tăcut pe Serghei, cu ochii lui mari, expresivi. Era ceva în privirea lui care-l miră pe Serghei. Nu citi în ochii lui duşmănie, ironie sau îndîrjire, nici măcar amărăciunea sau descumpănirea de mai înainte, cu care Serghei se obişnuise. Înţelese numai după aceea ce l-a uimit : în privirea lui Alek se citea oboseala...

— Hai, Alek, să-ncepem de unde am rămas ieri.

Acesta săltă alene din umeri :

— Poftim.

Părea că totu-i era indiferent.

— Mi-ai spus c-o să-mi vorbeşti astăzi despre tine. Şi ai adăugat — zîmbi Serghei — că numai mie ai să-mi vorbeşti. Sîntem singuri, aşa că începe.

„Ce-o fi cu el ? se gîndi neliniştit Serghei. Unde-s veselia şi chiar obrăznicia lui de altădată ?“

— Dacă vreţi, răspunse indiferent Alek, aţintindu-şi privirile undeva, în gol. Numai că... ce rost are ?

— Are, ai să vezi, insistă Serghei.

Alek zîmbi tot aşa, molcom :

— Poftim. Numai puneţi-mi întrebări. Ştiţi, de felul meu nu sînt bun povestitor.

— Bine. Numele şi adresa mi le-ai dat corect ieri ?

— Închipuiţi-vă că da.

— Cînd ai venit în acest oraş ?

— Acum un an şi jumătate. M-am înscris la admitere în facultate. Mi s-a spus, ştiţi, că aici examenul nu-i greu. Dar... Alek zîmbi cu amărăciune. Pentru mine a fost greu, prea greu.

— Ai căzut ?

— Da.

— De ce nu te-ai întors acasă ?

— Din mîndrie... Ce-or să spună vecinii ? Şi bătrînii mei... Îşi puneau atîtea speranţe în mine ! Am apucat de le-am scris că am intrat la cursurile serale şi că m-am angajat undeva, că lucrez...

— Şi tu ?

— Eu m-am hotărît, vedeţi dumneavoastră, să colind lumea.

— Cum adică ?

— Întîi am fost aici, hamal la calea ferată. Apoi plutaş pe Kama ; am vîndut ziare în Astrahan şi am construit case la Tallin. Bătrînilor le trimiteam pachete. Diferite suveniruri, icre. Le scriam scrisori pline de voioşie. Iar eu... eu făceam foame.

— Într-un cuvînt, mîndrie prostească, aşa cum ai spus?

— Bineînţeles, mîndrie prostească.

— Ei, şi-apoi?

— Vara asta m-am întors aici. Ziceam să mai încerc o dată la facultate. M-am apucat de învăţat şi ca să trăiesc, încărcam vagoanele.

— Pe omul ăsta cum l-ai cunoscut?

— Din întîmplare! ridică Alek din umeri. Pură întîmplare, mă-nţelegeţi!

— Totuşi... Unde anume?

— În gară, la bufet. Mi-a citit în ochi că-s hămesit de foame şi mi-a propus să luăm masa împreună. N-am avut putere să-l refuz. Ei, şi ştiţi că votca pe stomacul gol...

— Şi ţi-a făgăduit că te ajută, ca să poţi trimite pachete frumoase acasă...

— Bineînţeles.

— E un om primejdios...

Alek strînse din umeri, dar tăcu.

— Despre el nu-mi spui nimic? întrebă Serghei neputîndu-se stăpîni.

— V-am mai spus, se încruntă Alek, eu îmi plătesc poliţa mea.

— Dar el te-a pus tot pe tine s-o plăteşti şi pe-a lui...

— Îl interesează...

— Va să zică, aceeaşi mîndrie prostească! Ei, şi femeia frumoasă de care spuneai? El ţi-a prezentat-o?

— Ce importanţă are? Şi în general, vă rog... de asta nu vă atingeţi! Vă rog foarte mult! Ochii mari, căprui, ai lui Alek exprimau atîta durere, încît Serghei se simţi prost.

„Sigur i-a prezentat-o Semionov, se gîndi el. E stilul lui. Dar cine-i fata cu care l-a momit?" Şi deodată Serghei, luminat parcă de-o idee, spuse pe un ton indiferent:

— Fiindcă veni vorba, astă-seară am întîlnire cu Tamara.

Alek zvîrli spre Serghei o privire plină de nelinişte, dar pe loc, stăpînindu-se, lăsă capul jos. Pe tîmpla lui tunsă o vînă albăstruie se umflă şi începu să pulseze cu înfrigurare.

Serghei tăcea.

— De ea să nu v-atingeţi! ceru surd Alek, făcînd un efort. Ea nu ştie nimic. Vă jur, nimic nu ştie!

— A fost cu tine la gară, îi aminti Serghei. Ea i-a primit pe cei cu valiza.

Brusc, Alek ridică capul și-l privi furios pe Serghei. Colțurile gurii începură să-i tremure.

— Cuvîntul meu nu v-ajunge ? E puțin ?

— Nu, Alek, tu nu știi ce-i cu fata asta, replică Serghei. Și nici eu, din păcate, nu știu.

— Au trimis-o, mă-nțelegeți ? Au obligat-o. Ea nu știe nimic ! repetă cu îndîrjire Alek.

„Semionov i-a trimis să-i întîmpine pe cei cu valiza, se gîndi Serghei. Apoi, a doua noapte, Alek a venit după această valiză. Dar scrisoarea... Semionov s-a speriat rău, altfel nu venea el în fugă aici“.

— Cine l-a amenințat pe Semionov că-l omoară ?

— Nu știu, răspunse tăios Alek.

De, s-ar putea să nu știe...

Dar pe loc Serghei simți o fisură în întreaga reprezentare, atît de bine alcătuită, pe care și-o făcuse despre Semionov. Scrisoarea conținea o amenințare — și Alek a venit după valiză. Nu cumva Alek și Semionov s-au certat, poate din cauza Tamarei, și a vrut să-și ceară, ori să-și ia cu forța, partea lui ? În cazul acesta, el a trimis scrisoarea. Dar asta se poate verifica ușor. Era de-ajuns să confrunte scrisul. Și fisura, îngustîndu-se, s-ar putea chiar să dispară.

— Uite ce-i, Serghei îi întinse lui Alek o coală de hîrtie și stiloul său. Scrie aici tot ce mi-ai povestit.

Alek strînse din umeri.

— De ce ?

— Așa trebuie.

— Dacă trebuie... Dar ce anume să scriu ? Pe unde am lucrat, nu ?

— Da, da.

Alek scrise grăbit, apoi dădu coala de hîrtie lui Serghei.

— Poftim, controlați. Pînă la ultimul meu loc de muncă, zîmbi el ironic. Pretutindeni am muncit cinstit.

— Altceva nu vrei să mai spui ? întrebă Serghei.

Alek clătină din capu-i tuns cu mașina pînă la piele și spuse încet :

— Dar de ea să nu v-atingeți !

— Eh ! clătină Serghei trist din cap. Ești orbit de-a binelea, băiete !

Alek fu scos din birou.

După cîtva timp, Lobanov intră şi-l privi uimit pe Serghei. Acesta fuma gînditor, lăsat pe speteaza fotoliului, aţintindu-şi privirea fixă undeva, în spaţiu, şi nici nu întoarse capul cînd auzi că uşa se deschise.

— Îţi trăieşti din plin emoţia întîlnirii ? întrebă ironic Lobanov.

Tăcut, Serghei făcu un efort, se întinse trimiţîndu-şi mîinile în lături, iar pe sub masă îşi întinse picioarele.

— Ei, ce-a zis Alek ? se interesă Lobanov.

— Mai nimic ! dădu Serghei înciudat din mînă. Într-adevăr, mîndria prostească şi femeia frumoasă. Iar aceasta din urmă, trebuie să-ţi aduc la cunoştinţă, e chiar Tamara. Dar îmi pare rău de băiat cum nu-ţi închipui.

Îi reproduse pe scurt discuţia cu Alek, iar în concluzie adăugă :

— Trebuie să comparăm scrisul lui — arătă coala de hîrtie din faţa sa — cu scrisoarea către Semionov.

— O lăsăm pe luni, răspunse Lobanov. E trecut de şapte. Toţi au plecat.

— Da, bineînţeles...

— Acum am vorbit cu Moscova şi cu Volgogradul, spuse enigmatic Saşa.

— Şi ?

— L-au identificat pe Prohorov.

— Nu se poate !

— Ba da, precis. La Moscova... Semeon Trofimovici Prohorov... Candidat în ştiinţe economice, cercetător ştiinţific principal...

— Ptiu !

— Stai ! Mai este un Prohorov, tot Semion Trofimovici. A fost închis pentru crimă din treizeci şi cinci pînă-n patruzeci şi unu. Ne-au expediat de la arhivă dosarul lui, cu fotografia şi amprentele digitale, cu legăturile din trecut. Într-un cuvînt, totul. Ăsta însă nu locuieşte în mod oficial la Moscova. Dar... — Lobanov zîmbi cu şiretenie — l-au găsit la Volgograd.

— Serios ? Zi-i, zi-i înainte ! se învioră Serghei.

— În cincizeci şi nouă a fost înregistrată acolo căsătoria lui cu cetăţeana Ivanova, iar după doi ani au divorţat. Ivanova a cerut divorţul : n-a mai putut să suporte suferinţele pe care i le pricinuia. Închipuieşte-ţi ce-a fost, dacă au divorţat atît de repede !

— Mi-nchipui. Unde lucra atunci ?

— La o bază de aprovizionare cu legume. Contabil.

— Contabil ? Interesant...

— Păi tocmai asta e ! De aceea am telefonat din nou la Moscova. Kostea mi-a spus acelaşi lucru : Prohorov, flotantul, e tot contabil. Interesant, nu ? El contabil, iar ea, Gorlina, casieră ! Numai că nu lucrează amîndoi în aceeaşi întreprindere.

— N-are importanţă.

— Sigur...

Prietenii se priviră cu înţeles şi, amîndoi în acelaşi timp izbucniră într-un rîs atît de vesel, cum nu mai rîseseră de mult.

— Aşadar Prohorov există, insinuă Serghei. A făcut într-adevăr puşcărie şi-a fost însurat cu Ivanova. Asta spune mult. Tu nu găseşti ?

— Ba da. Ceva este, într-adevăr, dar nu totul.

— Aşteaptă, o să vină şi restul !

— Ce voiam să-ţi spun... I-am rugat pe cei de la Moscova să caute şi dosarul lui Feodorov, îi comunică Lobanov, prefăcîndu-se indiferent.

— Foarte bine. O să ne prindă bine, răspunse pe acelaşi ton Serghei. Tot va trebui să intervin pentru el.

— Numai să n-ai bătaie de cap !

— Nu-mi strica dispoziţia, spuse sever Serghei. Curînd trebuie să mă duc la întîlnire.

Exact la ora nouă, Serghei se apropie de clădirea înaltă, puternic luminată, a cinematografului „Pobeda“, situat în fundul parcului orăşenesc, acum acoperit de zăpadă.

Dinspre aleea centrală, pe care mergea Serghei, alei laterale, cufundate în întuneric, porneau într-o parte şi-n alta. Din troienele de zăpadă se iveau spetezele negre şi lungi ale băncilor. În boschetele fără frunze, încîlcite, fluiera singuratic vîntul.

În faţa cinematografului, lume multă. Curînd trebuia să-nceapă un nou spectacol.

Serghei se dădu mai la o parte şi începu să se plimbe de-a lungul unei bănci lungi, pustii. Sus, deasupra capului său, strălucea un felinar în vîrful unui stîlp înalt, subţire, iar zăpada proaspătă, neatinsă, scînteia sub picioare — pe-aici oamenii treceau rar, aşa că n-apucaseră s-o bătătorească.

Plimbîndu-se de colo pînă colo, Serghei privea cu agerime mulţimea gălăgioasă de la intrarea în cinematograf. Observă deodată cum apăru şi dispăru în mijlocul mulţimii blana de veveriţă a Tamarei, pentru a apare apoi din nou, de astă dată în alt loc. Fata părea că se ascunde de el. Zîmbind, Serghei o urmări din ochi.

Pe neaşteptate, cineva îl apucă de mînecă. Serghei se întoarse. În faţa lui se afla o fată nu prea înaltă, într-un palton negru, cu guler de vulpe argintie, care-i acoperea pe jumătate faţa. De sub genele-i lungi şi foarte negre îl priveau nişte ochi şireţi.

— Serghei Pavlovici ? întrebă fata.

— Da. Dumneata eşti Tamara ?

„Ia te uită cum m-a dus cu blana ei de veveriţă !" se gîndi Serghei.

— Eu sînt. Dar să mergem, să nu stăm aici. Prea sîntem în ochii tuturor !

Îl luă hotărîtă de braţ şi-l trase după ea.

— Unde mergem ? întrebă Serghei, după ce lăsară în urmă mulţimea de oameni.

— Ceva mai departe, să nu ne vadă nimeni. Uite, acum pe aici.

Cotiră pe una din aleele laterale. Fără să vrea, Serghei privi înapoi, căutînd să memoreze locul unde au cotit. Fata rîse :

— Mi se pare că sînteţi cam fricos !

— Nu prea...

— Vă e teamă de cineva ?

— Parcă dumitale nu ţi-e teamă !

Serghei adoptase acelaşi ton glumeţ.

— Mie ? Asta-i bună ! Mie nu mi-e frică de nimeni ! răspunse fata provocator, şi adăugă : Hai s-o luăm pe-aici !

Cotiră din nou pe o cărăruie cufundată în beznă, unde nu întîlniră nici ţipenie de om. Vîntul îi lovea în obraji, şuierînd cu putere.

— Şi tinerilor dumitale prieteni tot aşa le comanzi ? întrebă Serghei.

— Tuturor, şi celor bătrîni şi celor tineri, bravă Tamara.

— Aşadar, şi pe Piotr Danilovici, şi pe Alek...

Fata ridică repede capul, parcă privind cu atenție fața lui Serghei, se opri o clipă, apoi spuse grăbită :

— Da, și pe ei.

Privi cu teamă în jur și, coborînd glasul, întrebă :

— Ce credeți, ne urmărește cineva ?

— Nu, nu cred.

Cotiră din nou pe o altă alee, și vîntul se potoli dintr-o dată. Serghei desluși în față, prin întuneric, stîlpii întunecați și contururile neclare ale unui gard înalt. „Probabil am ajuns în fundul parcului“, se gîndi el.

— Și-acum, ascultați, șopti fata, oprindu-se. De ce credeți că v-am dus așa departe ? Pentru că el mă urmărește pas cu pas.

— Cine ?

— Petea... Piotr Danilovici. E îngrozitor de gelos, și eu, știți, l-am întîlnit pe Alek... L-a îmbrobodit pe bietul băiat, i-a dat bani. Și mie mi-a dat, nu pot să spun că nu, dar ce să-i faci, dragostea... oftă fata. Inimii degeaba-i poruncești !

— Îl iubești pe Alek ?

— Da. E inimos, vesel, cult. Mie îmi plac băieții ca el. Iar Petka... ăsta bea coniac de stinge și toată ziua mă pupă. E adevărat, mai pune cîteodată magnetofonul. Dar mi-e silă ! Uf, ce jigodie ! conchise fata pe neașteptate.

Serghei hotărî să îndrume discuția pe făgașul dorit :

— Pe cine ați așteptat la gară ? întrebă el.

— Alek v-a spus ? Niște negustori. Petka... Piotr Danilovici ne-a trimis. I-au adus o valiză. Ce era în ea, nu știu. Parcă spune ? Apoi a hotărît să scape de Alek. Era gelos ! Și-a scris singur o scrisoare că, chipurile, vrea să-l omoare cineva, iar lui Alek i-a poruncit să vină noaptea la el. Și, ca să vedeți ce jigodie ! A dat fuga la dumneavoastră, să-l denunțe !

— Spune că nu-l cunoaște pe Alek.

— Minte ! strecură Tamara cu ură. Minte cu nerușinare ! Faceți percheziție la el. Știți ce-o să găsiți ?

— Ce ?

— Un revolver, asta o să găsiți. L-am văzut cu ochii mei. Îl ține într-o ascunzătoare sub pervazul ferestrei. E groaznic, zău ! M-a amenințat că mă împușcă. Și are și otravă la el. Am uitat cum se numește.

— Hașiș ?

— Da, da ! Are și hașiș ! Îl vinde. Prin Senka... E un hoț aici, la noi...

Serghei asculta încordat, să nu scape ceva din șoapta grăbită a fetei. Iar ce era mai principal repeta în sinea lui : „Singur și-a scris scrisoarea !... Are un pistol sub pervaz... Îl cunoaște pe Alek... Hașiș..."

— Și nu numai hașiș. Ia nu știu ce otravă de la soră-sa, din farmacie. Am auzit cu urechile mele. Acum, cînd mă duc la el, mi-e frică să beau și-un pahar de apă. Ca să vezi ce jigodie ! Vai, dar ce frig este ! Fata se zgribuli și-și frecă obrajii cu mănușile pestrițe. Dumneavoastră nu vă e frig ?

— Nu. Vreau să-ți pun încă două întrebări, Tamara.

— Hai mai repede că mi-au înghețat picioarele.

Și fata începu să tropăie ușor pe loc.

— Unde-i Marina ?

— Nu știu. I s-a întîmplat ceva la Moscova. Dar ce-aveți nevoie de ea ? Arestați-l pe Piotr Danilovici... și n-aveți grijă, vă spune el totul și despre Marina.

— Despre Marina ? ! Serghei rămase uluit auzind această veste neașteptată. Bine. Și-acum spune-mi unde te găsesc dacă am nevoie ?

— Pe mine ? Fata se încordă. Eu adresa nu v-o dau. Pe urmă începeți să mă tîrîți de colo-colo...

— Dar, Tamara...

— Nu știu nimic mai mult ! Dacă știam, vă spuneam. Altfel de ce v-aș fi telefonat ? Mi-e tare milă de Alek. Petka l-a abătut din drumul lui. El, Petka ! Și pe mine tot el. Toate pornesc de la jigodia asta. Arestați-l !

— Întîi să ne lămurim, își păstră Serghei calmul, și întrebă din nou : De unde știi numărul meu de telefon ?

— De unde ? Ce importanță are ?

— Tamara, doar discutăm cinstit, nu ? Dacă te-ntreb, înseamnă c-așa trebuie. Vrei să te cred, iar dumneata...

— Cinstit ? Atunci spuneți-mi, îi dați drumul lui Alek ?

— Nu știu. Trebuie să ne lămurim. Dacă nu-i vinovat, sigur îi dăm drumul. Și-acum, răspunde-mi la întrebare.

— De unde știu telefonul ? Petka mi l-a spus.

— Nu-i adevărat ! clătină Serghei din cap. El nu-l știe. Și nici cum mă cheamă nu știe.

— Atunci, știți... Stepan Grigorievici mi l-a dat. Am fost azi la el. Pur și simplu, știți, m-am încurcat în toată discuția asta.

— Văd. Dar poate ai mai încurcat ceva ? zîmbi Serghei binevoitor. Așa că spune totul dintr-o dată.

— Despre Petka ? Nu mă credeți ? Dar puteți să verificați.

— O să verificăm, bineînțeles. Totuși, spune-mi : unde te pot găsi dacă am nevoie ?

— Să mă găsiți ? Tamara rămase o clipă pe gînduri. Bine ! se hotărî ea în sfîrșit. Vă dau telefonul meu de la serviciu. E bine așa ? Și adăugă cu glas jalnic : Tare mi-e milă de bietul Alek !

Apoi îi spuse un număr de telefon.

— O să-l țineți minte ?

— Cînd ieșim la lumină, îl notez.

— Nu, nu ! Nu ieșim împreună ! șopti speriată Tamara.

— Cum vrei.

Se despărțiră aproape prieteni.

Rămînînd în urmă, Serghei porni în urma fetei, pe cărarea pustie. Era liniște. Zăpada scîrțîia sub picioare. De o parte și de alta, dincolo de troienele înalte, tăcuți și nemișcați, copaci negri străjuiau parcă liniștea din jur și numai undeva sus, în ramurile lor, șuiera vîntul haiducește.

Silueta întunecată a fetei dispăru la cotitură. Serghei grăbi pașii, străduindu-se să n-o scape din vedere.

În față începură să se zărească lumini. Vîntul aducea pînă la el rîsete și glasuri.

În urma Tamarei, Serghei ieși în sfîrșit pe aleea principală. Ochiul lui încercat observă că în urma fetei mergea cineva. „Aha, va să zică adresa ta o vom avea în orice caz ! se gîndi Serghei. N-a avut răbdare Sașka !“ Deodată, un gînd nou îl cuprinse, frigîndu-l parcă : „Dar dacă e Semionov ?“ Și porni prudent pe urmele fetei, care se îndepărta.

Ajungînd în dreptul unui felinar, Tamara se uită la ceas și grăbi pasul. Peste un minut se pierdu în mulțimea de oameni de la intrarea cinematografului. „Nu cumva intră la film ? Singură ?“ se gîndi Serghei fără să vrea. Dar oricît o căută, n-o mai zări. Tot mai mulți oameni se îngrămădeau la intrare.

Serghei se uită la ceas. Oho ! Aproape unsprezece ! Trebuia să se grăbească : Lobanov îl aștepta la Direcție.

Porni spre ieșirea din parc. Se mai liniștise puțin și căuta acum să se gîndească la tot ce aflase în timpul acestei întîlniri neobișnuite.

În primul rînd, pentru ce a ținut Tamara să-l vadă? Se pare că-i limpede: îl urăște pe Semionov și vrea să-l ajute pe Alek. Iar Semionov, dacă ține în casă un pistol, e totuși un om primejdios, deși asta nu se prea potrivea cu imaginea pe care Serghei și-o făcuse despre el. Va trebui, probabil, să facă unele corecturi mai mult sau mai puțin importante. Pistolul, hașișul, somniferul... Ei, asta-i bine. Mai departe. Lucrul cel mai important: Unde-i Marina, adică Nina? Semionov știe oare unde este? Nu, nu poate să știe...

Abia cînd ajunse în dreptul Direcției, Serghei simți cît de mult îl pătrunsese gerul. Degetele înghețate abia i se mai mișcau cînd scoase legitimația la poartă.

— Lobanov n-a plecat, nu-i așa? întrebă el.

— Nu, n-a plecat. E un tovarăș la dumnealui, de la ziar.

— Aha!

În fugă, ca să se mai încălzească, Serghei urcă scara pustie, cufundată în semiîntuneric. Abia cînd ajunse pe coridor, simți ca niște ace împungîndu-l în picioare. Fiecare pas pe care-l făcea era dureros. „Trebuie să-i cer lui Sașka niște ciorapi de lînă, se gîndi Serghei, altfel te pomenești că-mi degeră picioarele!“

În biroul lui Lobanov îl găsi și pe Urmanski. Așezați pașnic la masă, cei doi beau ceai dintr-un termos mare, cît un obuz, cu flori zugrăvite pe el. Pe o farfurioară se înălța o piramidă de fursecuri.

— A, beți ceai și mîncați fursecuri, ce vă pasă! spuse Serghei, frecîndu-și mîinile.

— Unii se duc la întîlnire, alții beau ceai ca moșii! zîmbi Lobanov, și deodată fața lui rotundă se concentră: Uite, Gheorghi îmi povestește niște lucruri interesante. Și adresîndu-se lui Urmanski, adăugă: Repetă-i și lui. Spune de la început!

— Întîi dați-mi și mie un ceai, ceru Serghei, trăgîndu-și un scaun. Am înghețat...

Abia atunci observă că Urmanski era extraordinar de neliniștit: nu făcea glume, fuma nervos și nici nu se atinsese de paharul lui cu ceai.

— Ei, Serghei Pavlovici, pun mîna-n foc pentru Marina! vorbi repezit Urmanski. E fată bună. Eu, slavă Domnului, mă pricep la oameni!

— Ei nu, zău! nu se putu stăpîni Lobanov.

— Da, e fată bună! repetă provocator Urmanski. I s-a întîmplat ei ceva, un necaz. Simt asta. Şi mie...

— Las' că cunoaştem noi suferinţele tale, îl întrerupse din nou Lobanov. Treci la fapte.

— Da, da, faptele. Iată despre ce-i vorba. Astăzi am trecut pe la Stepan Grigorievici. Tocmai plecaserăţi, se uită el la Serghei. Voiam să-l întreb dacă a aflat ceva despre Marina. Cînd eram acolo, vine şi prietena ei, Tamara.

„Va să zică nu m-a minţit", se gîndi Serghei, şi întrebă:

— Despre mine nu l-a întrebat nimic pe Stepan Gregorievici?

Urmanski căzu pe gînduri.

— Nu, nu cred, nu l-a întrebat nimic. Deşi a avut o comportare foarte ciudată. Am observat asta de la început.

— Aţi plecat împreună?

— Da. Şi deodată, pe stradă, mă întreabă: „Dumneata o iubeşti pe Marina?" Eu, ca prostu', am trîntit-o: „Da, o iubesc, şi încă cum?" Fata oftează şi deodată îmi spune: „Dacă vrei, pot să-i duc o scrisoare de la dumneata". Am rămas ca trăsnit, dar i-am spus: „Sigur că vreau! Dar unde e?" „Asta nu pot să spun. Marina m-a rugat să nu spun nimănui". Ei, m-am gîndit eu, e bine şi-aşa.

În timpul acesta sună telefonul. Nerăbdător, Lobanov ridică receptorul. Preţ de-o clipă ascultă atent, apoi bombăni: „Bine", şi puse receptorul în furcă. Privindu-l în treacăt pe Serghei, spuse:

— Au scăpat-o pe prietena ta, lua-o-ar dracu'! Şi adresîndu-se lui Urmanski, adăugă: Ei hai, continuă, spuneai de scrisoare...

Acesta mai tăcu puţin, adunîndu-şi gîndurile, apoi continuă:

— Acolo, pe stradă, i-am scris Marinei cîteva rînduri. Mergem mai departe. Lîngă piaţă îmi zice: „Mai departe să nu mă conduci". „Dar răspunsul?" o întreb eu. „Dacă are răspuns, zice, îţi telefonez. Dă-mi numărul dumitale". I-am notat numărul meu de telefon şi a plecat. Iar eu, ştiţi, m-am luat tiptil pe urmele ei.

— Ai de gînd să te faci detectiv ? zîmbi Lobanov.

Serghei tăcea, ascultînd, și, ținînd mîinile pe paharul de ceai fierbinte, sorbea ușor din el.

— Nevoia te face, răspunse mohorît Urmanski. Dacă adevărații detectivi nu fac nimic... Așadar, cum spuneam, fata intră în piață și se apropie de o dugheană...

— La Semionov, observă semnificativ Lobanov.

— Înseamnă că lui i-a și dat scrisoarea, încheie Urmanski. Așadar, vă rog să vă ocupați de acest individ. El știe unde-i Marina !

— Da, de Semionov va trebui să ne ocupăm, rosti apăsat Serghei. Chiar mîine îl luăm în primire.

...Dar a doua zi se petrecură evenimente care îi răsturnară toate planurile.

Dis-de-dimineață, ofițerul de serviciu pe Direcție îi telefonă lui Serghei și-i raportă :

— Tovarășe locotenent-colonel, locuința lui Semionov a fost prădată ! Iar pe el, l-au transportat la spital în stare gravă.

— Ce are ?

— De la spital ne-au comunicat că a fost otrăvit cu un somnifer.

VII

Încă două zile, ultimele

În ajun, Volodea Jaktin umblase mult pe Novîi Prospekt. Centrul căutărilor lui era faimosul telefon automat din colţ, de lîngă brutărie. În preajma brutăriei nu lucra nici o fată cu numele de Tamara, nici ca vînzătoare, nici ca funcţionară. Şi Volodea plecă mai departe.

Blocuri luminoase de şapte, nouă şi chiar unsprezece etaje defilau de-a lungul bulevardului drept ca o săgeată, despărţite de drum printr-o fîşie lată de copaci şi tufişuri, acum într-atît acoperite de zăpadă, încît din tufişuri rămăseseră afară doar vîrfurile negricioase şi rare, ca nişte perii, iar ramurile încîlcite ale copacilor, pline de puful zăpezii, păreau că cresc direct din troienele înalte. Valul acesta alb-negru era întrerupt doar de nişte tranşee înguste, în locurile unde treceau oamenii, şi din aceste tranşee se vedeau în trecere, plutind parcă pe bulevard, troleibuze roşii, autobuze albastre şi tot felul de maşini mici.

Volodea mai trecu un cvartal şi încă unul, pînă dădu de un alt complex comercial: un magazin alimentar, un atelier de repararea frigiderelor şi un atelier fotografic. Dar nici acolo nu găsi nici o salariată cu numele de Tamara. Atunci Volodea porni înapoi, în partea cealaltă a telefonului. Acolo se aflau un atelier de reparat televizoare, o croitorie, pentru care manifestă de îndată interes şi un salon de coafură, care îi reaprinse speranţele. Dar aici nu lucra nici o Tamara. De fapt dăduse de o tînără cu acest nume, foarte drăguță și vioaie, și Volodea, înviorat, îi vorbi cu atîta pasiune, încît fata se îmbujoră în obraji, dar după cîteva minute interesul lui pentru ea scăzu brusc. Își dădea seama că nu era Tamara pe care o căuta.

Vreo trei ore, Volodea străbătu în lung și-n lat bulevardul și străzile alăturate. Înghețat de-a binelea și furios, urcă în troleibuz și plecă la Direcție să raporteze insuccesul său.

...De doi ani lucra Volodea la Miliția judiciară. Intrase aici îndată ce absolvise Facultatea de drept și după ce își susținuse strălucit lucrarea sa de diplomă, despre cercetarea locului infracțiunii. La întrebările pline de nedumerire și scepticism ale prietenilor, Volodea răspundea rîzînd : „Ce să-i faci, dacă ne-am potrivit la caracter !" Și adăuga pe neașteptate : „Știți, eu sînt un om milos !" După trei luni de practică într-una din secțiile miliției, sufletul i se umpluse de atîta amărăciune și furie nestăpînită, încît maică-sa nu-l mai recunoștea pe veselul ei Volodea, cel plin de viață . . . „Nu pot s-o văd cum plînge, îi povestea ei seara. L-au închis pe băiatul ei pentru huliganism. Pe bună dreptate l-au închis. O căzătură, un animal ! Dar dac-ai vedea-o pe femeia asta ! În trei zile a îmbătrînit de tot !" În altă seară îi povesti : „În parc, aseară, înțelegi, ședeau doi îmbrățișați pe o bancă, vorbeau despre viitorul lor, visau. Și s-au năpustit cinci huligani cu cuțitele. Ca lupii s-au năpustit. Iar fata... acum e la spital. Dar îi găsim noi ! Răsturnăm tot orașul cu susu-n jos, și-i găsim ! Așa ceva nu se poate ierta !"

De multă vreme rămăseseră singuri. Volodea avea cinci ani cînd i-a murit tatăl, pilot polar. Mama l-a dat pe Volodea să învețe muzica, fiindcă avea talent. Visa să-l vadă muzician mare, și anume violonist. Cînd cînta cineva la vioară, ea plîngea. Se visa la concertele lui într-o sală liniștită, vrăjită parcă... Mai tîrziu, cînd Volodea a mai crescut, s-a gîndit să-l facă aviator. Îl prinsese într-adevăr pasiunea zborului și era tot atît de înflăcărat ca și tatăl său. Apoi... Orice și-ar fi putut închipui, dar că Volodea al ei o să lucreze la Miliția judiciară, asta nu. Dar l-a înțeles. Un deosebit simț al dreptății, iată ce-l adusese acolo.

...Cînd troleibuzul trecu pe lîngă piață, Volodea își aminti deodată de Senka și porni să-și facă loc spre ușă. Parcă-l împingea cineva, silindu-l să coboare.

Pe trotuar, vîntul ca de gheață îi arse din nou fața.

Volodea gîndi: „La drept vorbind, ce caut eu aici, în piață?" S-a hotărît poate să-l admire pe Semionov? Sau să-și piardă vremea la berărie, printre prietenii lui Senka? Strînse din umeri și zîmbi...

În piață, lume puțină. Pe tejghelele lungi, aproape goale, numai pe alocuri se vedeau mormane de cartofi sau grămăjoare aurii de ceapă. Zăpada murdară, bătătorită, scîrțîia sub picioare.

Volodea apucase să treacă de șirurile cenușii, nesfîrșite de acoperișuri, cînd deodată observă în față o fată într-o blană de veveriță și, fără să vrea, o urmări cu privirea. Nu putea să-i scape nici o haină din blană de veveriță. Apoi îl zări și pe ziaristul Urmanski. Lunganul acesta, nu mai încăpea îndoială, o urmărea pe fată, dar o făcea cu atîta stîngăcie, încît Volodea zîmbi. Totuși situația îi trezi interesul.

Cînd fata traversă cu pași siguri piața nu prea mare de dincolo de șirurile de tejghele acoperite și se îndreptă spre prăvălia lui Semionov, interesul lui Volodea crescu la maximum. Fata nu se apropie de tejgheaua în fața căreia se îmbulzeau cumpărătoarele, ci, ocolind-o, dispăru în spatele ei. Să fie oare fata cu pricina?

Îl urmări și pe Urmanski. Descumpănit, ziaristul se opri puțin locului, deoparte, apoi se-ntoarse brusc și, aproape în fugă, se îndreptă spre ieșirea din piață. Arăta extrem de tulburat.

Volodea se hotărî s-o aștepte. Dar bineînțeles, nu într-un loc, că ar fi înțepenit. Trecu de la o prăvălie la alta, cercetînd mărfurile expuse. Dar mintea îi lucra cu înfrigurare, trecînd în revistă faptele și amănuntele ce-i erau cunoscute.

Da, probabil că era fata despre care i-a vorbit Korșunov. Pentru că a mai fost văzută aici, lîngă prăvălia lui Semionov. A văzut-o Korșunov și pe urmă parcă a intrat în pămînt! A dispărut și n-au mai dat de ea, oricît au căutat-o. Probabil că și atunci a intrat înăuntru, în prăvălie. Dar n-a stat acolo cu zilele! Pe unde-o fi ieșit, că n-a văzut-o nimeni?

Pentru orice eventualitate, se uită înăuntrul uneia dintre prăvăliile vecine cu cea a lui Semionov. Prin ușa din dos deschisă se văzu o trecere îngustă între prăvălie și gardul vechi ce despărțea piața de stradă. Apoi pîndind un moment prielnic, se strecură pînă la gard și constată că trecerea din spate ţinea cît toată piaţa, iar în gard se desluşea ceva mai încolo o portiţă.

Volodea privi în jur. Din locul unde se afla, vedea bine şi trecerea din spate, de-a lungul gardului, de la prăvălia lui Semionov pînă la portiţă, şi piaţa din faţa gheretei. Într-un cuvînt, era un loc foarte potrivit pentru observare, dar nu putea să stea acolo fără să trezească bănuieli.

Chiar în acel moment cineva îl bătu pe umeri. Volodea se întoarse brusc. În faţa lui se clătina uşor un om slab, deşirat, neras. Pe faţa lui păroasă, dintre obrajii vineţii, se avînta un nas lung şi alb, parcă degerat, iar ochii umflaţi îi lăcrimau. Nasturii paltonului ponosit erau rupţi, paltonul era pătat, iar fularul murdar de la gît îşi pierduse de mult culorile iniţiale. Privindu-l cu ochi tulburi pe Volodea, omul spuse cu vădit efort :

— Tragem o duşcă ? Tu cu banii, eu cu sticla. Şi Kolka pune o rublă. Ei, ce zici ? O... o... şi o ! Îndoi înapoi trei degete, iar cu degetul mare şi cu cel mic măsură în aer, de trei ori, o dimensiune care trebuia să însemne cam cît revine fiecăruia.

În aceeaşi clipă, ca din pămînt, apăru şi numitul Kolka, în persoana unui grăsan scund, mustăcios, cu căciula de blană cafenie dată pe ceafă şi ochi bulbucaţi, bolnăvicioşi, pe o faţă puhavă.

„Aşa zic şi eu întîmplare", se gîndi Volodea şi spuse grăbit :

— S-a făcut, fraţilor ! Tu mergi şi adu votcă. Eu cu Kolka te aşteptăm aici.

Şi vîrî mîna în buzunar după bani. Grăsanul ţinea strîns în pumnul lui murdar o rublă. Luînd banii lunganul dispăru într-o clipă, iar grăsanul, oftînd, vorbi împleticit :

— Eh, dacă n-ar fi păduchele ăsta, ce nu i-aş face eu, ohoho !

În clipa aceea Volodea văzu că din prăvălia lui Semionov iese, strecurîndu-se prin coridorul îngust, spre portiţă, silueta fetei în blană de veveriţă. Grăbit îl cuprinse pe grăsan de după umeri şi, aplecîndu-se, îi bolborosi tot atît de încîlcit în ureche :

— Toţi ăstia... ştii şi tu, dar n-are afacе !

Între timp, fata furişîndu-se pe lîngă gard, aruncă în treacăt o privire grăbită spre cele două siluete care se clătinau, şi ieşi repede în stradă.

În același moment, Volodea se îndreptă și-i spuse grăbit grăsanului, care rămase năuc :

— Ei, Kolea, să fii sănătos ! Salutări nevestei !

Și ieșind pe portiță, porni grăbit pe urmele fetei. „E Tamara, prietena Gorlinei, care a dispărut, se gîndi el. Ei ce noroc am avut !“

Nu-i era greu s-o urmărească. Fata mergea fără să se uite înapoi, tulburată probabil de ceva, apoi grăbindu-se, urcă în troleibuz. Volodea apucă să sară pe scară, în urma ei.

Merseră multă vreme cu troleibuzul, apoi încă o bună bucată de drum pe jos, pînă ajunseră pe o stradă liniștită, înzăpezită, de la marginea orașului, cu căsuțe mici și garduri scunde. Fata intră într-una din aceste curți, trecînd pe o cărare îngustă, bătătorită, urcă prispa de lîngă o verandă cu geamlîc.

Fără să mai aștepte ca ea să intre în casă, Volodea își continuă drumul pe lîngă gard, și ascuns privirilor fetei de o ieșitură a verandei, coti într-o ulicioară îngustă. Casa se afla în colț.

Nu așteptă prea mult. Auzi mai întîi o ușă trîntită, apoi pe prispă bocăniră tocurile înalte ale cizmelor ei îmblănite și iat-o în curte, trecînd grăbită spre portiță, pe fata în blană de veveriță. Între timp se întunecase, așa că Volodea nu mai putu să-i deslușească fața.

Apoi din nou în troleibuz, străbătură aproape tot orașul, dar de data asta, fata îl aduse la cunoscuta adresă de pe strada Lugovaia, unde locuia Semionov. Fata deschise ușa cu cheia ei, dar era foarte nervoasă : nu nimeri dintr-o dată cu cheia în broască.

În locuința lui Semionov — în care nu se afla acum nimeni, Volodea știa precis acest lucru — Tamara rămase puțin, apoi luă din nou autobuzul spre centrul orașului. „Mult o să mai colinde așa ?“ se gîndi obosit Volodea.

În sfîrșit fata coti pe o stradă îngustă și, lăsînd în urmă două-trei case, intră într-o curte mare și întunecată. Volodea se furișă pe urmele ei. După pașii siguri ai fetei, după faptul că începu să-și descheie blana din mers, după felul cum, cu gesturi obișnuite, se strecură apoi pe zăpadă, înainte de a intra pe ușă, Volodea înțelese că ea ajunsese în sfîrșit acasă. Cîteva clipe mai tîrziu auzi țăcănitul ritmic al tocurilor pe scara înghețată ce ducea la etaj, apoi zgomotul unei uși ce se deschise și se trînti repede.

Răsuflînd uşurat, Volodea mai rămase puţin în curtea întunecată, apoi porni spre ieşire. În sfîrşit, putea să se ducă şi el acasă. Abia acum simţi cît era de obosit şi îngheţat şi ce foame i se făcuse în decursul acestei zile nesfîrşit de lungi şi încordate. O, de s-ar vedea mai repede acasă, să înfulece dintr-o dată şi prînzul, şi cina, şi vreo cinci pahare de ceai tare, cel puţin cinci! Apoi să se întindă pe canapea şi să citească ceva... Cîte cărţi se adunaseră între timp!... Dar deodată un gînd parcă-l arse: „Dar dacă n-a venit acasă la ea? Dacă îi pierde iarăşi urma?" Nu, n-avea unde să plece de-aici, era pur şi simplu imposibil. Au grozav nevoie de fata asta. De cîte ori a spus asta Korşunov!

În curte, Volodea privi împrejur. În întunericul des, aproape de nestrăbătut, ardeau şters becurile răzleţe de la intrările clădirii. În lumina gălbuie a unuia dintre ele, Volodea desluşi o bancă şi pe cineva şezînd pe ea. Omul, adus de spate, fuma. Focul ţigării lui ba se aprindea, cînd trăgea în piept, ba, descriind o curbă în aer, pălea în mîna lui nevăzută, lăsată în jos.

Volodea, obosit, se îndreptă într-acolo, căutînd din mers să scoată cu degetele îngheţate o ţigară.

— Îmi dai voie s-aprind şi eu?

Atunci îşi dădu seama că pe bancă se afla chiar portarul, bătrîn, mustăcios, cu pîslari scîlciaţi şi şorţ legat dinainte, deasupra scurtei îmblănite. Alături, rezemată de perete, îşi lăsase lopata mare de fier, cu mînerul lung.

— Cum să nu, drăguţule, se poate? Şi bătrînul îi întinse ţigara. Pe cine aştepţi?

Volodea îşi aprinse ţigara şi, aşezîndu-se alături de el, spuse stingherit:

— O fată. Stă aici...

— Pe Tamara? întrebă bătrînul, cu o ironie neascunsă. Ehei, băiete... Văd eu că ai caş la gură, văd eu!

Peste cîteva minute, Volodea ştia tot despre locatara de la apartamentul şapte. De altfel, bătrînul n-apucă să intre la bănuială, pentru că mulţi, destul de mulţi tineri se interesau de uşuratica Tamara.

Terminîndu-şi ţigara, Volodea îşi luă rămas bun, tot aşa de stîngaci.

Ei, acum, în sfîrşit, putea să meargă acasă. Şi nemaisimţindu-şi picioarele de oboseală, Volodea porni cu paşi împleticiţi spre staţia de troleibuz.

Şi iată că aflase două adrese noi. Or să prindă bine, sigur or să prindă bine... nu se poate altfel, măcar pentru faptul că Volodea şi-a irosit atîtea forţe.

Se luminase bine de ziuă cînd Serghei, îmbrăcîndu-se în grabă, ieşi în goană din hotel. În urechi îi stăruia glasul neliniştit al ofiţerului de serviciu : „Otrăvit cu somnifere"... La dracu, ce se petrece ?

În acea dimineaţă de duminică, strada era de obicei liniştită şi pustie.. Întinsul ei acoperit cu zăpadă albă se pierdea în lumina cristalină ce anunţa zorile. În jur casele dormeau. La intrarea hotelului sforăia cunoscuta „Volgă" verde, luminînd misterios cu cele două lanterne gălbui.

Urcînd lîngă şofer, Serghei spuse cu glas răguşit de somn :

— Direct pe Lugovaia... Şi, înciudat, îşi aprinse o ţigară. Nu-i plăcea să fumeze pe nemîncate.

Maşina porni în viteză pe străzile pustii, care, din această cauză, păreau şi mai largi, lăsînd în urmă troleibuzele proaspăt spălate, rare, abia trezite din somn.

În faţa căsuţei de pe Lugovaia se şi afla, venită mai din vreme, o maşină verde de campanie cu dunga roşie a miliţiei şi cu antenă lungă. Lîngă ea, întorcea „Volga" cenuşie a lui Lobanov. „Abia a venit şi el", se gîndi Serghei.

Ferestrele casei erau atît de puternic luminate, de parcă înăuntru s-ar fi filmat.

Serghei urcă în goană treptele şi smuci uşa descuiată. În vestibul Lobanov îşi scotea paltonul.

— Ai sosit, constată acesta satisfăcut, văzîndu-l pe Serghei. Ei, ai văzut ce se petrece ?

— O să vedem acum. Ai apucat să mănînci ceva ?

Lobanov dădu doar din mînă. Din cameră ieşi un lucrător al miliţiei şi raportă scurt :

— Am sosit acum douăzeci de minute. Nimic n-a fost mişcat din loc. Conductorul cu cîinele lucrează în jurul casei. Expertul şi fotograful sînt aici.

— Care dintre experţi e astăzi de serviciu ? întrebă Lobanov, netezindu-şi cu palma părul blond.

— Sokolov.

— A, bine ! Anchetatorul de la procuratură a venit ?

— Vine imediat. E pe drum...

— Bun, să mergem.

În camera spaţioasă, bogat mobilată, era foarte cald şi multă lumină — fuseseră aprinse mai multe lămpi transportabile, extrem de puternice, pe stative articulate. Un tînăr fotograf făcea poze din diferite unghiuri. Cînd se aşeza într-un genunchi, cînd se urca pe un scaun, punînd mai întîi un ziar pe el.

Expertului — un om gras, în vîrstă — aplecat peste clanţa de metal a uşii ce ducea în camera vecină, i se înroşiseră chelia şi gîtul de încordare.

La masa rotundă din mijlocul camerei, stînd incomod, chiar pe marginea ei, un lucrător al miliţiei scria ceva, străduindu-se să nu atingă paharul, păhărelul şi farfuriile aşezate alături.

— Vikenti Ivanovici ! îl strigă Lobanov pe expert.

Acesta făcu o sforţare să se ridice şi, suflînd din greu, îşi îndreptă ochelarii cu lentile puternice, care îi alunecaseră pe nas.

— Ce-aţi reuşit să stabiliţi ? îl întrebă Lobanov.

— Deocamdată, mai nimic. Broasca uşii este în perfectă ordine. Doar pe ici pe colo...

— N-o ducea rău Semionov al nostru, observă ironic Serghei, privind camera. N-o ducea de loc rău. Şi adresîndu-se lui Lobanov, continuă : Începem cu pistolul ?

Toţi cei din cameră se însufleţiră la aceste cuvinte.

— De ce nu, consimţi Lobanov, şi-l întrebă pe fotograf : Dumneata ai terminat ?

— Încă o fotografie, şi gata, răspunse acesta grăbit, lăsîndu-se pe un genunchi. Pe urmă trec în dormitor.

— Înainte de a trece, interveni Serghei, fotografiază te rog, cît mai de aproape, cele două pervazuri.

— Imediat.

— Dar unde-s martorii ? întrebă Lobanov, întorcîndu-se spre unul dintre lucrători.

— S-au dus băieţii după ei.

— Să-i aşteptăm. Pînă atunci vine şi anchetatorul.

Serghei se apropie de masă şi începu s-o cerceteze cu atenţie.

— Aici a mîncat un singur om. Probabil Semionov.

— Pe toate obiectele sînt amprentele unui singur om, adăugă expertul mijindu-şi ochii miopi şi ştergînd cu batista ochelarii. Afară de sticlă. Pe ea am impresia că sînt și alte urme. Să-ncercăm să le identificăm.

— Asta-i foarte important, rosti gînditor Serghei. Cred că somniferul aici a fost turnat, în această sticlă. Și bineînțeles că asta n-a făcut-o Semionov.

Curînd sosi anchetatorul, apărură și cei doi martori: un bărbat și o femeie din vecini, somnoroși, îmbrăcați în grabă.

— Dumnezeule, dar ce s-a întîmplat aici? exclamă femeia, privind speriată în jur.

În ochii bărbatului strălucea curiozitatea. Începu percheziția.

Serghei se apropie de unul din pervazuri. De cînd intrase, îi atrăsese atenția: era evident că acest pervaz fusese desfăcut din locul lui, pentru că sub el se vedeau bucăți de var căzute.

— Prea neatent s-a comportat tovarășul Semionov cu ascunzătoarea lui, zîmbi Serghei.

— Hm, da! clătină și Lobanov din cap. Ciudat!

Serghei apucă pervazul de muchie și-l trase cu putere. Scîndura groasă ieși scîrțîind din perete. Sub scîndură, într-un orificiu cioplit în cărămizi, se vedea un pistol.

Bătrînul expert îl luă cu grijă între degete, iar cu cealaltă mînă, scoțînd din buzunarul hainei o lupă mare, cu mînerul subțire, negru, se apropie de lampa ce ardea într-un colț și începu să-l cerceteze cu atenție.

Ceilalți continuară percheziția.

În dormitor, sub perna patului nedesfăcut, găsiră o cutiuță cu prafuri somnifere. Jumătate din ele lipseau.

Iar după șifonierul lat, șlefuit, așezat cam strîmb lîngă perete, sub tapetul rupt, mai găsiră un spațiu mare, gol.

— Cît se poate de ciudat! rosti cu glas întretăiat bătrînul expert, cercetînd marginile tapetului rupt. Se puteau ridica foarte ușor și cu grijă. De ce a fost nevoie să le rupă?

— Înseamnă că cine a umblat acolo n-a fost stăpînul casei, răspunse Serghei, aplecîndu-se. Priviți, aici e ceva pe jos... un praf.

Ținînd lupa în mînă și icnind, expertul se strecură în spatele tapetului rupt. Din pricina efortului, cutele de pe gîtul și ceafa lui se învinețiră din nou. Fu adusă din sufragerie o lampă cu bec puternic, cu șnur lung. După un minut, gîfîind, bătrînul se ridică și, scuturîndu-și genunchii, spuse:

— Haşiş.

Apoi, cu aceeaşi grijă şi la fel de metodic, cercetară bucătăria, coridorul, baia, toate uşile şi ferestrele, fiecare scîndură a podelei şi pereţii, centimetru cu centimetru.

Orice obiect, chiar gunoaiele, urmele de noroi, bucăţelele de hîrtie — totul putea aduce lumină asupra celor petrecute în timpul nopţii, totul putea constitui un fir care să ducă la dezlegarea enigmei.

O asemenea percheziţie necesita timp, forţă şi mai ales nervi, necesita o încordare neîntrecută. Nu trebuia scăpat nimic, nici cel mai neînsemnat amănunt, trebuiau luate în seamă chiar şi acele nimicuri care la prima privire puteau părea fără nici o importanţă.

Pînă şi Serghei, deşi era atît de obişnuit cu asemenea percheziţii, se surprindea uneori dorind să treacă peste anumite lucruri lipsite de importanţă.

Mare lucru, la urma urmelor, rama unei fotografii lipite pe dos cu o fîşie nouă de hîrtie ! Dezlipeşte-o ! Nu-i nimic ? Ei, acum poţi merge mai departe. Un raft cu cărţi ? Cercetează cărţile. Nu aşa, una cîte una. Răsfoieşte-le. Nu te grăbi, nu te grăbi... Dar dacă nici între paginile acestor cărţi nu-i nimic ? Ei, atunci poţi să mergi mai departe, cu precizie, ca acele unui ceasornic. Ce-i acolo după mătura din bucătărie ? Nimic ? Dar în găleata cu gunoi ? Apleacă-te, apleacă-te.

Astfel, Serghei îşi comanda lui însuşi, urmărindu-i totodată cu atenţie pe ceilalţi.

Pînă la urmă, ca urmare o migăloaselor eforturi, imaginea celor petrecute aici se contură limpede. Dar nu dintr-o dată, ci treptat, ca un abţibild după ce treci peste el pensula muiată în apă.

Aşadar, Semionov s-a întors seara acasă. A venit singur. Îi era foame. La bucătărie şi-a pregătit ceva de mîncare şi a adus totul în cameră, pe masă. La început, ca să-şi mai potolească foamea, a mîncat nişte cartofi cu slănină. Apoi şi-a turnat votcă, votcă otrăvită de cineva. După ce a băut, a luat cîteva sardele direct din cutie. Şi-atît. Mai mult n-a apucat să mănînce... A venit apoi cineva. A deschis uşa de afară cu cheia lui, nu se vedeau urme de forţare a broaştei, totul era în perfectă stare. Cel venit, sau cei veniţi, se grăbeau tare şi ştiau ce le trebuie. N-au căutat nimic, n-au deschis nici un sertar al bufetului sau al biroului, nu s-au atins de pat, n-au deschis șifonierul, ci de-a dreptul l-au tras de la perete și, grăbiți, au scos de-acolo, din ascunzătoarea din perete, ceva greu. În ascunzătoare era hașiș, probabil valiza cu hașiș. Dar dovezile cele mai interesante le căpătară în urma cercetării pistolului. Găsiră pe el amprentele mai multor oameni. Asta era foarte important.

Grupa operativă lucră în casa lui Semionov cîteva ore.

În acea dimineață de duminică, Gheorghi Urmanski își îngăduise să doarmă în voie. O somnolență lenevoasă îi închidea pleoapele. Se trezea, apoi din nou, fericit, adormea.

Cînd deschise ochii, văzu pe măsuța mică, alături de lampa cu tija îndoită ca tulpina unei flori, vechiul lui ceas deșteptător, iar alături, scrumiera și pachetul de țigări.

A doua oară cînd întredeschise ochii, văzu pe o altă măsuță ceva mai departe, revistele risipite, cu coperți pestrițe : „Smena", „Nauka i jizn", „Iunost", „Ekran". La cîte reviste nu era el abonat ! Iar pe covor, sub măsuță, la picioarele fotoliului, sclipeau ca abanosul bilele negre ale halterelor. Biroul nu-l vedea de-aici. Biroul lui frumos, din lemn finlandez, de culoare deschisă, cu sertare frumoase, de diferite adîncimi și cu o planșetă glisantă pentru mașina de scris, birou pe care și l-a adus anul trecut de la Moscova. O plăcere, nu alta, să lucrezi la un asemenea birou !

Gheorghi se întinse și din nou închise ochii. Nu, nu mai putu s-adoarmă. Un sentiment nelămurit de neliniște îl trezi definitiv. Se uită la ceas. Oho, trecut de zece !

Hotărît, dădu plapuma la o parte și, punîndu-și papucii, numai în chiloți și maieu, dădu fuga în vestibul, la cutia de scrisori. Se întoarse ținînd în mînă un teanc de ziare și imediat, desfăcu primul dintre ele, parcurse titlurile articolelor și telegramelor. Furat de lectură rămase în picioare pînă parcurse toate ziarele. Apoi se aplecă ridicînd halterele, începu să le rotească în jurul capului, fandînd, aplecîndu-se, aruncîndu-și brațele cînd în sus, cînd în lături, pînă cînd fruntea i se îmbroboni de sudoare și începu să respire greu.

În cameră intră tatăl său.

— Ai și luat ziarele ? întrebă el.

Ridicînd cu un efort halterele, Gheorghi arătă cu capul spre birou. Tatăl, un om înalt ca şi el, cu pijama în dungi, luă ziarele.

Mîncară la bucătărie toţi trei — mama, tatăl şi el — pe îndelete, ca duminica, făcînd schimb de mici impresii şi noutăţi.

Apoi Gheorghi îşi aprinse o ţigară şi se retrase la el în cameră. Trebuia să termine o recenzie asupra unei cărţi scrise de un autor din localitate.

Fără grabă întinse foile de hîrtie pe masă, trase spre el o carte cu nenumărate fîşii de hîrtie între pagini, şi-şi dădu seama că sentimentul de nelinişte şi de tulburare care-l făcuse să se trezească nu-l părăsea. Ba se mai ascuţise. Încruntîndu-se, se strădui să nu se mai gîndească la asta şi începu să citească recenzia pe care o începuse în ajun. Apoi, repede şi, după cum i se păru lui, cu foarte multă eleganţă, termină paragraful: „Dar toate acestea nu pot umbri principalele calităţi ale nuvelei — seriozitatea temei, sinceritatea cu care este scrisă cartea şi emoţia pe care ţi-o trezeşte". Ar trebui să insiste asupra acestor calităţi, îşi zise. Aşadar „seriozitatea temei"... sau poate mai bine să spună „problematica"...

Deodată însă îşi aminti din nou de Marina, văzu aievea părul ei blond, cîrlionţat, ochii atît de adînci, albaştri, curaţi dar trişti, speriaţi chiar. Îşi închipui silueta ei mlădioasă în rochiţa simplă, gri, cu buzunare şi manşete roşii. Inima începu să-i bată tare, tot mai tare, şi el se gîndi: „Unde eşti acum? Şi în general, ce se-ntîmplă cu tine?" Deodată, se simţi cuprins de dorinţa nestăvilită de a fugi undeva, de a face ceva, de a-şi împărtăşi cuiva neliniştea.

Enervat, îndepărtă din faţa lui foaia de hîrtie scrisă pe jumătate şi, aprinzîndu-şi o ţigară, se lăsă pe speteaza fotoliului.

Ce să facă totuşi? Să se ducă la Semionov şi să-i ceară socoteală?... Ori să-i telefoneze lui Korşunov? Nu, n-are rost, e duminică, omul acesta trebuie totuşi să se odihnească, şi cînd, dacă nu astăzi? Dar atunci ce să facă? Nu mai putea sta aşa, cu braţele încrucişate! Totuşi va fi nevoit. Acum nu poate întreprinde absolut nimic.

Oftînd, Gheorghi se apucă din nou de lucru. Privi un timp concentrat foaia de hîrtie din faţa lui, parcurgînd mecanic cu ochii rîndurile scrise, apoi şterse un cuvînt, introduse altul şi, treptat, începu să lucreze.

Deodată în vestibul sună telefonul și Gheorghi, sărind de la masă, se repezi spre ușă.

— Da ! strigă el nerăbdător.

— Gheorghi ? răsună un glas timid de fată, care-l făcu să tresară.

— Da, da, da ! Eu sînt ! Cine-i ? Marina ?

— Da...

— Marinocika ! Unde ești ? țipă el cu glas întretăiat.

— Am primit bilețelul dumitale și voiam...

— În primul rînd spune-mi unde ești ? De unde telefonezi ?

— Nu știu, șopti abia auzit fata.

— Cum adică nu știi ?!

— Într-o casă... Adresa n-o știu, și aș fi vrut să-ți spun...

— Stai puțin, stai ! Mai întîi vino repede acasă ! Te căutăm de atîta timp !

— Nu, nu pot să vin, rosti fata speriată.

— Bine. Dar pot să-ți telefonez ? Acolo unde ești acum ? Ce număr ai ?

— Păi, nu știu ! răspunse fata cu o undă de deznădejde în glas și, grăbită, adăugă : Aoleu, vin ! Voiam să-ți spun să nu mă mai cauți.

— Marina ! strigă deodată Gheorghi. Ce vezi prin fereastră ?

Nici el nu-și dădea seama de ce i-a pus această întrebare prostească.

— Ce văd ? În glasul fetei răsună mirarea. O căsuță mică verde... iar în spatele ei o biserică. Apoi șopti, acoperind probabil receptorul cu mîna : Rămîi cu bine, Gheorghi, nu mai pot să vorbesc...

Un pocnet scurt.

Gheorghi închise telefonul și-și șterse fruntea. Mîna îi tremura. Privi pierdut în jurul lui, străduindu-se să-și adune gîndurile, să-și vină în fire în urma acestei discuții. Ce se-ntîmplă cu Marina ? Unde-i acum ? Cum s-o găsească ? Ei, nu ! La dracu, și ce dacă-i duminică !

Înfuriindu-se, smulse din nou receptorul telefonului și formă grăbit un număr. Se auzi apelul prelung. Gheorghi aștepta nerăbdător, bătînd darabana în perete. „Bineînțeles, a plecat, se gîndi el iritat. Se plimbă, pe cînd aici..." Închise apoi și formă un alt număr.

Nici de data asta nu-i răspunse nimeni. „Ei, poftim, nici la birou nu e! Bineînțeles că se plimbă! constată cu satisfacție răutăcioasă Gheorghi. Ce-ar fi să-i telefonez lui Aleksandr Matveevici?" Și pentru a treia oară începu să rotească discul telefonului.

I se răspunse aproape instantaneu.

— Aleksandr Matveevici? strigă bucuros Gheorghi.

— Nu. Cine-i la telefon?

— Urmanski.

— Telefonați mai tîrziu, este într-o ședință, nu vă supărați.

— Dar eu...

— Nu vă supărați, repetă hotărît glasul necunoscut.

Discuția se întrerupse.

— Ei, poftim, se țin de consfătuiri! Uite ce se-ntîmplă, și ei se țin de consfătuiri! Ei lasă!

Gheorghi trînti furios receptorul și se năpusti în cameră. Mîinile îi tremurau în timp ce se-mbrăca. Abia cînd își punea paltonul în vestibul, întredeschise ușa spre camera părinților și, văzîndu-le fețele încordate și neliniștite, le spuse:

— Vin repede! Adică nu. Nu știu cînd vin!

Și înșfăcîndu-și căciula, ieși pe scară, trîntind ușa cu putere.

— Telefonează unul, Urmanski, raportă un lucrător, acoperind receptorul cu palma.

Lobanov dădu nerăbdător din mînă.

— Spune-i că sîntem în ședință. Să telefoneze mai tîrziu.

Între timp, Jatkin terminase raportul despre activitatea lui din ziua precedentă.

Iar mai înainte, Korșunov relatase cum a decurs întîlnirea lui cu Tamara.

— Cred că somniferul... începu Lobanov, dar chiar atunci, întrerupîndu-l telefonul lui Urmanski, el dădu nerăbdător din mînă: Eu cred că somniferul Tamara i l-a turnat.

— În timpul zilei, putea să vină și altcineva, răspunse de la locul său Hramov, imperturbabil ca totdeauna.

Și involuntar, Serghei remarcă în sinea sa că probabil acest Hramov știe să se și înfrunte cu șefii.

— Dar Semionov n-a dat oricui cheia de la casă, replică ferm Lobanov. Numai ei i-a dat-o.

— Vizitatorul de noapte avea și el cheie, nu se lăsă Hramov.

— I-o fi dat-o ea. L-o fi trimis să-l omoare. Din moment ce i-a turnat somniferul... insistă Lobanov.

Aici însă interveni Jatkin :

— Un amănunt interesant ! exclamă el nerăbdător. Permiteți, Aleksandr Matveevici ?

— Poftim. Ce amănunt ?

— Urmăriți, vă rog : cutiuța cu somnifere se afla sub pernă. Așa-i ? Dar de ce sub pernă ? Ce, somniferele se iau noaptea ? Înainte de culcare se ia nembutal, dimedrol, barbamil, medinal și, în sfîrșit, luminal. Dar...

Fu întrerupt de rîsul celorlalți.

— Ia ascultă, cui îi prescrii rețetele astea ? întrebă uimit Lobanov. Ori vrei și tu s-adormi pe cineva ?

— Nu prescriu nimănui, dar mă pricep. Am fost de curînd la administrația farmaciilor, și cu acest prilej m-am interesat, explică Jatkin fără umbră de zîmbet. O dată ce-a intervenit cazul cu somniferele, nu strică să știi... Așadar, cum spuneam, se înflăcără el din nou, Semionov n-a putut să ia somniferele acelea. Înseamnă că cineva i-a strecurat cutia dinadins. Vă asigur că cineva a făcut-o. Și asta în grabă, fără să se gîndească. Știa precis că Semionov n-o să se mai culce. Înseamnă c-a introdus-o nu pentru el, ci pentru noi. Ca să ne deruteze.

— Plauzibil. Înseamnă că Tamara nu întîmplător i-a pomenit lui Serghei Pavlovici despre somnifere, interveni unul dintre lucrători.

— Asta precis ! continuă înflăcărat Jatkin. Și-n general — se opri pentru o secundă — această întîlnire îmi pare foarte suspectă !

Din nou îl întrerupse rîsul celor prezenți.

— Nu, serios ! încercă Jatkin intimidat să-și termine ideea, privindu-l puțin jenat pe Serghei, care zîmbea. Vorbesc serios...

— Da, sigur, într-adevăr e suspectă, îl susținu Lobanov. Fata asta joacă un rol mult mai important în toată afacerea. S-o spunem pe șleau. Și chiar în privința scrisorii pe care, chipurile, Semionov și-a scris-o singur. Ei, dar despre asta ne va preciza mîine expertiza.

— Și încă un amănunt, interveni Serghei. Fiți atenți !

La Semionov nu s-a găsit scrisoarea trimisă de Urmanski Gorlinei. Reiese, așadar, că Tamara nu i-a dat-o lui.

— Ei, vedeți ?! exclamă Jatkin, neputîndu-se stăpîni. Păi eu ce spun ? Scrisoarea cred că a dat-o cuiva în casa în care a intrat înainte de a trece pe la Semionov.

— De asta nu sînt sigur, observă taciturnul Hramov.

— Uite cu ce trebuie să-ncepem, conchise hotărît Serghei, și toți tăcură atenți, privindu-l. Dumneata, Volodea, du-te imediat la acea adresă și stabilește cine locuiește acolo și toate celelalte. Unde-i strada ?

— La marginea orașului, răspunse Jatkin. Orlovskaia. Duce spre satul Orlovka. Tocmai în capătul celălalt al orașului față de Lugovaia, unde stă Semionov.

— Așadar, la treabă. Eu mă duc chiar acum la Tamara. Trebuie să continuăm întîlnirea, zîmbi. Am multe întrebări pentru ea...

De data aceasta telefonul îl întrerupse pe el. Lobanov ridică receptorul.

— Da ! Aha, dumneata ești ? Ce-i ? Bun, bun, stai așa ! Dă receptorul ofițerului de serviciu... Alekseev, dă voie tovarășului să vină la mine imediat !

Toți, tăcuți, îl urmăreau cu privirea. Iar Lobanov punînd cu zgomot receptorul în furcă spuse :

— E Urmanski. Chiar acum i-a telefonat Gorlina.

Vestea îl ului chiar și pe Hramov, care îi privi pe toți mirat. Pentru o clipă se instaură liniștea.

Urmanski deschise brusc ușa. Ia te uită, într-adevăr ședință !

— Intră, intră ! Și povestește : ce ți-a spus Gorlina ? Dar stai jos, omule !

Urmanski închise ușa și se așeză pe un scaun alături.

— Așadar, începu el, străduindu-se să se liniștească, acum o oră...

Vorbea grăbit și încurcat, tușind la fiecare moment, apoi, parcă dîndu-și seama de ceva, continua să vorbească trăgînd cu sete din țigară.

Toți erau numai urechi.

— ...După aceea exclamă : „Aoleu, vin“ ! și-a închis telefonul, termină emoționat Urmanski retrăind din nou toată această scurtă convorbire.

— De ce ți-a telefonat ? întrebă Serghei.

— Ah, da ! adăugă Urmanski. M-a rugat să n-o caut. Să n-o mai căutăm. Poftim de înțelege ! Şi...

— Aşa, aşa ! îl întrerupse gînditor Lobanov. Ar fi bine ca dumneata să stai astăzi acasă. Poate mai telefonează.

— Dar trebuie s-o căutăm !

— De asta ne ocupăm noi. Dumneata stai acasă şi aşteaptă, repetă Lobanov ferm, ca un ordin.

Serghei dădu aprobator din cap :

— E mai bine aşa, Gheorghi. Poate avem şi noi nevoie de dumneata. Să ştim unde să te găsim.

— Bine, dacă trebuie... Bineînțeles că pot...

După ce Urmanski, neliniştit, dar docil, plecă, Serghei spuse :

— Ați fost atenți ? A văzut pe fereastră o căsuță şi o biserică.

Lobanov dădu înciudat din mînă :

— În oraş sînt cel puțin douăzeci de biserici, iar în jurul lor sute de case. Şi pot fi văzute de la mii de ferestre.

— Cu atît mai mult dacă se uită de la etajul patru sau cinci, adăugă Jatkin.

— Asta aşa e. Totuşi e interesant.

Consfătuirea se termină, Jatkin plecă în misiune, un alt lucrător porni s-o caute pe Tamara. Serghei, răzgîndindu-se, se hotărîse s-o cheme la direcție.

Lobanov spuse :

— Da, nodul se strînge tot mai tare.

— Ba eu cred că dimpotrivă, replică Serghei. Am senzația că dintr-o clipă într-alta se va dezlega. Înțelegi ? Acum, pentru întîia oară, în sfîrşit, s-au întretăiat cele două piste ale cercetărilor noastre : Semionov şi... cel puțin aşa cred eu... Prohorov.

— Ei, de-am putea să-i luăm acum un interogatoriu lui Semionov ! rosti visător Lobanov, frecîndu-şi mîinile. Interesant, cum i-o mai fi ? Hai să-i telefonăm.

De la spital i se răspunse că Semionov tot mai este în stare gravă, deşi acum e în afară de orice pericol.

— E bine şi-aşa ! spuse Lobanov, închizînd telefonul. Înseamnă că şi-a încasat porția.

Apoi prietenii îşi amintiră că de dimineață, sau mai bine zis din ajun, n-a mîncat nimeni nimic, şi plecară la bufet : duminica, cantina era închisă.

Întors în biroul său, Serghei încă mai mesteca un sandviş luat de la bufet, cînd un lucrător întredeschise uşa.

— Bankina e aici, Serghei Pavlovici !

— Cine ? întrebă Serghei, fără să-nţeleagă.

— Ei, Tamara, zîmbi lucrătorul.

— Să intre, spuse Serghei, ascunzînd în sertar sandvişul pe care nu-l terminase şi curăţind grăbit firimiturile de pe birou.

Tamara intră grăbită, înfierbîntată, furioasă, în blana ei de veveriţă descheiată, de sub care se vedea o rochie cu flori şi desene viu colorate.

— Asta ce mai e ? trecu ea îndată la ofensivă. Nu cumva credeţi că sînt vinovată ? De ce aţi trimis după mine ?

Cu o răceală accentuată, Serghei o întrebă liniştit :

— Eşti dispusă să vorbeşti ?

— N-am ce să mai spun ! V-am spus totul aseară ! Ştiam că acum o să mă tîrîţi toată ziua pe la miliţie ! Am spus eu ! E de ajuns să vă zică omul ceva, că voi ! Dacă vă-ntinde omul un deget...

— Ai spus deci totul ? repetă la fel de liniştit Serghei. Bun ! Atunci te rog să-mi mai răspunzi la cîteva întrebări. Stai jos.

Tamara se aşeză pe scaun şi, strîngîndu-şi mîinile la piept, începu să se tînguie :

— Dar ce v-am făcut ? De ce mă chinuiţi ?

— Cui i-ai dat scrisoarea pentru Marina ?

— Cum ? ! Ce scrisoare ?

Îşi lovi palmele una de alta şi-l privi cu atîta uimire pe Serghei, încît acesta se gîndi : „Asta zic şi eu artistă !“

— Scrisoarea pe care ţi-a dat-o Urmanski.

— Dumnezeule ! Dar eu i-am cerut-o, ca să-l liniştesc ! N-am dat-o nimănui ! Cui s-o dau ?

— Atunci unde-i ?

— Unde ? Am aruncat-o.

— Asta-i prima minciună, constată imperturbabil Serghei. Marina a primit scrisoarea şi acum două ore i-a telefonat lui Urmanski.

— Imposibil !

Tamara deschise larg ochii şi-l privi uimită pe Serghei.

— Ba închipuieşte-ţi că i-a telefonat ! confirmă acesta.

— Nu mai înțeleg nimic. Am aruncat-o. O fi găsit-o cineva și...

— Ia te uită ! A găsit-o cineva ? Ei, atunci să lămurim unele lucruri, spuse aspru Serghei. Dumneata ai căutat să împiedici desfășurarea anchetei. Ai dat intenționat mărturii false. Și asta se pedepsește, să știi !

— De ce să mă pedepsiți ? Ce sînt eu, hoață ? Criminală ? începu să țipe Tamara. N-am furat nimic ! N-am prădat pe nimeni ! Eu...

Lacrimile începură să-i curgă pe obraji și, cu mîinile tremurînde, deschise geanta și-și scoase batista.

Serghei privi mîinile ei cu degete lungi, cu unghiile vopsite în roșu, și deodată îi veni o idee neașteptată.

Se ridică, străbătu biroul dintr-un colț în altul, apoi se apropie de măsuța pe care se afla cana cu apă, turnă un pahar plin și i-l dădu fetei.

— Bea și liniștește-te.

Tamara aproape că-i smulse paharul din mînă, vărsînd apă pe jos și, înghițind de cîteva ori lacom, puse paharul alături de ea, pe masă.

— Vorbești ?

— Ce vreți ? Ce mai vreți de la mine ? ! întrebă ea cu glas de muribund, strîngîndu-și tîmplele între palme. Asta-i tortură ! Simt că mi se face rău.

— Nu vrei să vorbești despre scrisoare ? Atunci spune-mi : ce-ai căutat ieri seară la Semionov ?

— Eu ?... El mi-a spus să vin !

— De ce ?

— Mi-a dat ceva.

— Ce ?

Serghei se mira singur de răbdarea de care dădea dovadă.

— Ce ?... Ei... se încurcă ea și adăugă repede : Un taior, asta mi-a dat. Un taior din jerseu. Mi l-a cumpărat și mi-a spus să vin să-l iau. Și l-am luat. Pot să vi-l arăt dacă vreți.

— O să mi-l arăți, dar Semionov va trebui să confirme.

Pentru întîia oară neliniștea i se întipări pe față :

— De unde să știu eu dac-o să confirme sau nu ? bolborosi ea.

— Asta vedem noi. Dar dumneata ce i-ai dus ?

— Eu ? N-n-nimic. Nu i-am dus nimic...

— Te rog să-ți amintești.

— Dacă vă spun nimic, înseamnă că nimic! Şi gata, ajunge, nu vă mai legaţi de mine! Nu mai pot să suport!

Această convorbire încîlcită, lipsită de orice logică, continuă mult timp. Tamara cînd se obrăznicea, cînd începea să urle isteric, cînd îşi ducea mîinile la inimă şi bea apă cu lăcomie. Lacrimi false îi lunecau pe faţa roşie, transpirată. Ajunsese într-un asemenea hal de surescitare, încît pînă la urmă, în afară de nişte strigăte fără nici o legătură, Serghei nu mai reuşi să scoată nimic de la ea.

Aşa că hotărî să întrerupă această discuţie fără rost, care-i măcinase nervii. Simţea că, dintr-o clipă în alta, cu toată stăpînirea de care dăduse dovadă pînă atunci, va izbucni şi el.

— Ei bine, spuse în sfîrşit, linişteşte-te şi du-te acasă.

Tamara, dintr-o dată atentă, îl asculta.

— Du-te acasă şi gîndeşte-te bine. Noi o să ne mai întîlnim. Ai telefon? A, n-ai! Telefonezi de la telefon public? Ei bine, astăzi nici pînă la telefon să nu te duci. Nicăieri. Să nu ieşi din casă. Iar dacă vine cineva... Ei bine, asta n-ar fi rău. Cred că totul e limpede.

— Mai limpede nici că se poate!

Şi ea ieşi din birou, trîntind uşa cu putere.

Serghei chemă apoi pe unul dintre lucrători şi arătîndu-i paharul din care băuse Tamara, îi spuse încruntat:

— Du-l la expertiză. Paharul acesta ne va spune în două minute mai mult decît a spus ea aici în două ore. Şi, mai ales, ne va spune adevărul.

Luni dimineaţa, o dimineaţă senină, însorită şi geroasă, Serghei păşea voios în drum spre Direcţie, simţind un puternic avînt şi o neobişnuită dorinţă de a acţiona.

Mai întîi, de cum ajunse aici, telefonă la serviciul expertize şi află că toate rezultatele vor fi gata pe la prînz.

Apoi Serghei coborî un etaj, în încăperile Miliţiei judiciare, şi împreună cu Lobanov ascultă cele expuse de Jatkin referitoare la drumul pe care-l făcuse în ajun pe strada Orlovskaia.

Locuia acolo un oarecare Zvonkov Vasili Prokofievici, chelner-şef la restaurantul aeroportului, care, avînd două zile libere, a plecat cine ştie unde. În orice caz, locatarii din casele vecine nu l-au văzut în acest răstimp. De ce a venit Tamara în ajun, nu se știa încă. Jatkin aflase că Zvonkov e un om alunecos, suspect. Volodea a făcut un drum și la aeroport, unde a cules informații despre Zvonkov la colegii lui de serviciu. Cu această ocazie, bineînțeles, a vorbit și de multe altele, așa încît, pînă la urmă, nici unul dintre cei cu care a stat de vorbă nu și-ar fi putut răspunde întrebării : „Ce-a vrut de fapt acest tînăr vesel de la miliție ?" Din discuțiile cu ei, Volodea mai trăsese o concluzie : trecutul lui Zvonkov era cam tulbure. În ceea ce privește casa din strada Orlovskaia, Volodea a ocolit-o cu grijă de cîteva ori, scrutînd ferestrele și trăgînd cu urechea. Pînă la urmă ajunse la concluzia că este pustie.

Înainte de a discuta cu Jatkin, Lobanov, telefonînd la spital, se interesase de starea sănătății lui Semionov. I se răspunse același lucru ca și în ajun : pericolul trecuse, dar bolnavul era foarte slăbit.

În același timp, primiră comunicarea că Senka stă cuminte în casă și că n-are nici un fel de legături cu lumea exterioară, îndeplinind cu sfințenie indicațiile primite. Se vede că discuția cu Korșunov a făcut o impresie puternică asupra lui.

Tamara Bankina se purta și ea ireproșabil. Doar o singură dată, plînsă și speriată, a dat fuga pînă la brutărie și în drum a ocolit atît de departe cabina telefonică, de parcă aceasta ar fi stat să explodeze dintr-o clipă în alta. S-a mai aflat cu acest prilej că Tamara e tot chelnăriță și lucrează la același restaurant al aeroportului, ca și Zvonkov.

Apoi Lobanov primi, de la Moscova, într-un plic mare, vechiul dosar al lui Prohorov. Încuindu-se împreună cu Serghei în biroul acestuia din urmă, studiară amănunțit și liniștit documentele respective. În biroul lui Lobanov n-ar fi putut s-o facă, pentru că acolo în fiecare clipă era un du-te-vino.

Totuși cei doi prieteni n-apucară să citească în întregime nici măcar opisul aflat deasupra celorlalte documente, că sună telefonul.

— Pe mine mă caută, sigur ! bombăni Lobanov. Poți să scapi de dracii ăștia ?

Dar de astă dată nu ghicise : era șeful Direcției care îl căuta pe Korșunov.

— Serghei Pavlovici, începu acesta cu glas grav, ușor graseind. A venit de la Moscova un tovarăș... de la întreprinderea unde a lucrat Gorlina. Nu vrei să stai de vorbă cu el ? E aici, la mine.

— Bineînțeles ! se grăbi Serghei să răspundă. Poate să vină pînă la mine ?

— Da, da, chiar acum, îl trimit la dumneata !

Lobanov strînse hîrtiile întinse pe masă și plecă grăbit, zvîrlindu-i din mers :

— Deocamdată o să mă ocup de alte treburi, că s-au adunat destule..

Iar peste un minut, în ușa biroului răsună o bătaie politicoasă, liniștită.

Își făcu apariția un bărbat înalt, între două vîrste, cu căciulă de astrahan gri și palton din stofă, de-o croială modernă, cu guler îngust, tot din astrahan gri. Avea fața lată, puțin vulgară. De sub streașina sprîncenelor dese, ochii priveau aspru. „Un tovarăș de răspundere“, se gîndi Serghei.

Străbătînd fără grabă biroul, omul se apropie de Serghei și, strîngîndu-i mîna, se prezentă :

— Sorokin.

— Îmi pare bine. Luați loc.

Sorokin se așeză pe scaunul din fața biroului, își scoase căciula și zîmbind stăpînit, își descheie paltonul.

— Cam cald aici, la dumneavoastră.

— Da, la noi e cald, zîmbi Serghei, aprinzîndu-și o țigară și întinzînd pachetul peste masă, lui Sorokin. Vă rog.

Și, prevenitor, aprinse bricheta.

Cu gesturi stăpînite, vizitatorul luă o țigară, o aprinse și, dînd drumul fumului pe nas, așteptă.

— Așadar, ce puteți să ne spuneți despre Gorlina ? întrebă Serghei.

— În primul rînd să vă explic de ce-am venit. Sorokin clătină din cap și scutură cu grijă scrumul. Pe noi ne-a tulburat foarte mult această întîmplare. Sînt în trecere pe-aici și tovarășii m-au rugat să vin la dumneavoastră, să vă vorbesc de Nina, adică de... Gorlina.

— De ce tocmai la noi ?

— Miliția din Moscova a venit la întreprindere, pentru cercetări, și ne-au spus tovarășii că Gorlina este arestată aici, în acest oraș.

— Nu-i arestată, observă Serghei.

— Atunci probabil va fi arestată.

— Sperăm.

— Ei, vedeți ? Au anticipat evenimentele.

— Probabil.

— Dacă-i aşa, pronunţă ferm Sorokin, atunci e bine să ştiţi pe cine urmează să arestaţi.

— Pe cine ?

— Un om cinstit, absolut cinstit.

— Dar banii, totuşi, au dispărut ! Şi-a dispărut şi ea. De ce ?

— Asta-i cuvîntul potrivit : au dispărut. Dar Nina nu-i în stare să ia o copeică străină. Înţelegeţi ? O copeică ! A lucrat la noi un an întreg. Şi toţi o iubim ca pe fiica noastră.

— Atunci unde-s banii ? Trebuie să-i căutăm.

— Da, banii trebuie căutaţi. Şi hoţul trebuie prins. Dar nu Nina a furat. Ea a plecat undeva şi-o să vină. De asta nu fiţi îngrijoraţi. Cred că i s-a întîmplat ceva personal, aş spune ceva în legătură cu dragostea... ştiţi... tinereţele. Într-un cuvînt, noi garantăm pentru Nina. Asta m-au rugat toţi să vă transmit.

— Mda ! făcu gînditor Serghei. Ei bine, să admitem că-i dragostea la mijloc. Nu ştiţi cumva cine-i făcea curte Ninei ?

— Nu ştiu, zîmbi Sorokin. Dar dumneavoastră din nou legaţi furtul de numele ei. Şi vă repet, greşiţi. Nu-i ea în stare să dea bani străini unui băiat de care s-a îndrăgostit.

— Spuneţi-mi, Nina nu are părinţi, nu-i aşa ? Locuia singură ? întrebă din nou Serghei.

— Da, e orfană, oftă Sorokin. A venit la noi direct de pe băncile şcolii. Maică-sa tocmai murise. De tatăl ei nici nu-şi mai amintea. N-are nici un fel de rude. Şi deodată, nu demult, a apărut o rudă de-a ei.

— Cine-i ? Unde e ?

— Nu ştiu. Nimeni nu ştie. A venit de undeva, de departe, nu-i din Moscova. Numai că toate acestea nu-s lucruri absolut controlabile.

— Da, da, înţeleg, consimţi distrat Serghei.

Sorokin povesti amănunţit despre prietenele şi cunoscuţii Ninei Gorlina, despre bunătatea şi cinstea ei ireproşabilă, dusă pînă la naivitate.

Serghei îl asculta atent, neîngăduindu-şi să se uite la ceas. Pînă la urmă îl întrebă :

— Unde aş putea să vă găsesc în caz de ceva, tovarăşe Sorokin ?

— Am tras aici, la nişte cunoscuţi. Mai stau şi mîine. Notaţi-vă telefonul, spuse el bucuros şi deodată se alarmă : Vai de mine ! Cît timp v-am răpit ! Şi eu cîte treburi mai am !

Serghei îl conduse pînă la uşă şi se întoarse gînditor la birou. „Nina, Nina ! Ce s-a întîmplat cu tine, fetiţo ? Pentru că şi eu cred că tu n-ai luat aceşti bani. Dar atunci cine i-a luat ? Prohorov ? Ce caută el în viaţa ta ? Şi cum de-a reuşit să te înspăimînte atît de tare ? De ce-ai dispărut ? El te-a speriat ? Dar ai întîlnit atîţia oameni cumsecade ! Şi toţi ţin la tine ! Cum de s-au putut întîmpla toate acestea ? Te-ai pierdut, te-ai pierdut şi te-ai lăsat înspăimîntată ! Dar de ce ? Şi unde eşti acum ?"

Deodată, Serghei se gîndi la Urmanski. Bietul băiat ! Cît de tulburat era ieri cînd a povestit discuţia lui la telefon cu Nina ! Cum se încurca şi cum tuşea mereu ! Serghei nu-l văzuse niciodată atît de pierdut. Da, era atît de tulburat încît...

În clipa aceea sună telefonul. Serghei se încruntă. Un gînd tocmai i se rotea în minte, un gînd interesant, gata să se materializeze, şi acest telefon...

Îl suna ofiţerul de serviciu pe Direcţie.

— Tovarăşe locotenent-colonel, vă cheamă Baku pe fir special. Tovarăşul Ibrahimov.

— Vin imediat.

Serghei ieşi grăbit din cabinet, încuind din obişnuinţă uşa în urma lui.

Ei, poftim, alt om descumpănit, abătut din drumul normal al vieţii — Alek. Şi el, şi Nina. Oameni tineri, nişte copii ! Cît de uşor poţi să-i abaţi din drumul lor, să-i sperii, să-i ademeneşti, să-i încurci ! Pentru că în caracterul lor nu au acel ax trainic, acel fundament moral temeinic şi concepţiile de nezdruncinat ale omului integru. Pentru că n-au capacitatea de a rezista, pentru că nu sînt încă pregătiţi să lupte cu răul. Dacă n-ar fi întîlnit în drumul lor acest rău, această primejdie, ar fi fost nişte tineri buni, cum au fost pînă acum. Dar au întîlnit răul şi n-au avut puterea, n-au fost în stare să-l învingă, n-au ştiut să reziste. Un defect al educaţiei, cauza profundă a catastrofelor ce intervin în viaţă. De cîte ori s-a gîndit Serghei la asta ! Da, sînt atît de tineri, nişte copii care nu se pot apăra...

Intrînd în camera ofiţerului de serviciu, Serghei luă grăbit receptorul.

— Serioja! auzi el glasul vesel, ușor gutural, al lui Ibrahimov. Bună ziua, dragul meu! De cîți ani nu ne-am mai văzut? De-ai ști ce vin păstrez pentru întîlnirea noastră! Ei, și-acum ascultă... despre tînărul acela... Băieții mei au lucrat cum trebuie... Ascultă, dragul meu. Așadar...

Într-adevăr, Alek era dintr-o familie de oameni cumsecade. Tatăl, bătrîn petrolist, ieșise la pensie. Fratele mai mare, tot petrolist, inginer, însurat, locuia separat. Sora, medic, tocmai terminase institutul. Alek era cel mai mic dintre frați. A plecat să dea examen de admitere la facultate, a rămas acolo și acum învață și lucrează în același timp. Scrie des. Într-una din ultimele scrisori își dă chiar și adresa.

— Stai, stai! Să-mi notez! strigă Serghei, cerîndu-i prin semne ofițerului de serviciu o coală de hîrtie și deodată, uimit, spuse: Aaa, asta o știu! Interesant!

Ibrahimov îi dictase răspicat adresa casei de pe strada Orlovskaia.

— Înțelegi, dragul meu? Am citit și eu scrisoarea. Totul descris în amănunțime, continuă Ibrahimov. Descrie chiar și camera sa, și priveliștea de afară... ce se vede prin fereastră...

— Ai scrisoarea la îndemînă?

— Da.

— Atunci citește-mi-o, dacă nu ți-e prea greu.

— De ce să-mi fie greu? Acuși o aduc.

Ibrahimov îi citi scrisoarea lui Alek. Un anumit pasaj, la cererea lui Serghei, îl citi de două ori.

— Scrie frumos, nu-i așa? încheie Ibrahimov. Și-acum, uite, am stabilit toate legăturile lui la Baku...

Nu, nici un fel de cunoscuți suspecți n-a avut Alek. Toți băieți buni, excepționali chiar. Și el s-a comportat bine. Da, într-adevăr, e iute din fire și, bineînțeles, ambițios. Da, da, întocmai așa cum și-l închipuia Serghei. Cît timp a trăit între oameni buni, a fost și el bun. Iar cînd s-a înhăitat...

— Asta-i tot, Serioja! țipă înflăcărat Ibrahimov. Cînd iei concediu? Să treci neapărat pe la mine. Cu soția și băiatul! Să ne fiți oaspeți dragi!

Zîmbind, Serghei jură că va veni neapărat. Ce om bun e Ibrahimov! Și cît de exact lucrează băieții lui la Baku! Își cunosc meseria. Da, într-adevăr, își cunosc meseria!

Serghei închise telefonul, mulțumi ofițerului de serviciu și porni spre biroul său.

Îngîndurat, căuta să-şi reamintească ce idee îi venise înainte de a-i telefona Ibrahimov ? O idee interesantă ! Şi această scrisoare a lui Alek... Da, trebuie neapărat... Dar în aceeaşi clipă Serghei îl văzu pe Jatkin, care venea grăbit în întîmpinarea lui pe coridor. Apropiindu-se de Serghei, acesta îi spuse emoţionat :

— Vă căutam ! Să mergem în biroul de expertiză. Aleksandr Matveevici mi-a ordonat să vă găsesc urgent !

— Ce s-a-ntîmplat ?

— O să vedeţi, zîmbi Volodea cu şiretenie. Mi-au dat ordin să nu vă spun deocamdată nimic.

— Eu însă am aflat cîte ceva după expresia dumitale, îi răspunse pe acelaşi ton Serghei.

Ajunseră la celălalt capăt al coridorului, unde se afla secţia tehnico-ştiinţifică. Volodea deschise una dintre uşi.

— Poftiţi. Mergem la Vikenti Ivanovici.

Era laboratorul de dactiloscopie. Pe masa lungă se aflau trei microscoape, iar sub globuri de sticlă se mai vedeau nişte aparate. Pe pereţi atîrnau diferite tabele.

Lîngă masă, Lobanov discuta cu Vikenti Ivanovici. Un alt expert, în halat alb, stătea aplecat deasupra microscopului.

Văzîndu-l pe Serghei, Lobanov se însufleţi şi-i făcu semn să se apropie.

Abia atunci Serghei observă pe masă, lîngă Lobanov, pistolul cunoscut, paharul şi o fişă îngălbenită, veche probabil, cu nişte amprente digitale foarte bine conturate.

— Ei, Vikenti Ivanovici, s-o luăm de la început, să audă şi Serghei Pavlovici, îl rugă Lobanov şi, adresîndu-se lui Serghei, adăugă : Nici nu-ţi închipui ce descoperiri s-au făcut.

Pe pistol s-au găsit amprentele a trei oameni. Aşa cum, de altfel, şi presupusese bătrînul expert. Unele amprente erau ale Tamarei Bankina.

— Le-am comparat cu cele de pe paharul pe care mi l-aţi trimis, îi explică Vikenti Ivanovici.

Serghei, fără să vrea, zîmbi.

— Celelalte amprente coincid cu acestea, arătă Vikenti Ivanovici cu capul lui pleşuv spre vechea fişă de lîngă microscop.

— Prohorov ! interveni semnificativ Lobanov. Le-am luat din dosarul lui. Aşa că Feodorov al tău iese din joc.

— Iar amprentele celui de-al treilea... continuă expertul.

— ...Sînt ale lui Semionov, termină repede, în locul lui, Serghei.

— Vă-nşelaţi.

— Nu se poate !

— Ba uite că se poate. Semionov nici n-a pus mîna pe pistol.

Vestea era într-adevăr atît de neaşteptată, încît Serghei, fără să vrea, îl privi pe Lobanov, căutînd parcă o lămurire din partea acestuia.

— Înseamnă că pistolul a fost pus acolo intenţionat, rosti acesta cu aer grav.

— Cine l-a pus ?

— Bankina, spuse Lobanov, de parc-ar fi tras mai demult această concluzie. Altcineva n-avea cine.

Avusese destul timp să se gîndească la toate acestea.

— Dar cine a fost al treilea ? Spuneţi că aţi găsit trei amprente, oftă Serghei. Dacă Bankina a pus acolo pistolul... Stai, stai ! se însufleţi el deodată. Bineînţeles, Bankina n-a ţinut pistolul la ea acasă. Şi cu atît mai puţin pot crede că l-a purtat pe stradă. În ziua cu pricina s-a dus mai întîi la Feodorov, apoi a trecut prin piaţă, pe la Semionov, pe la Zvenkov, iar de la el direct...

— Asta e ! îl opri Lobanov, înţelegînd dintr-o dată şirul gîndurilor lui. De la Zvenkov l-a luat. Iar acesta cred că-l are de la Prohorov.

Aşadar, pistolul a fost pus intenţionat acolo. Cineva a vrut să se răfuiască cu Semionov, a vrut ca toate bănuielile să cadă asupra lui şi să ofere şi probele respective. Asta numai Prohorov putea s-o pună la cale. Şi în acest scop a folosit-o pe Tamara Bankina. „Ei, stai tu, se gîndi Serghei la Tamara. Altfel vom discuta noi acum !"

După ce-i mulţumi lui Vikenti Ivanovici, Lobanov adăugă, adresîndu-se lui Serghei :

— Să trecem şi pe la grafologi. Ne-au telefonat.

Ieşiră pe coridor, dar uşa din faţă era încuiată.

— Au plecat la masă ! oftă Lobanov. Hai şi noi. Şi pe drum, povesteşte-mi ce ţi-a mai spus Ibrahimov. Ţi-a trecut prin minte să-i transmiţi salutări din partea mea ?

În timp ce coborau scara, Serghei încercă din nou să-şi amintească ce idee îi trecuse prin minte înainte de telefonul lui Ibrahimov. La ce se gîndea el în acel moment ? La Nina parcă, la soarta ei, la faptul că cineva a înşelat-o, a înspăimîntat-o. Nu, nu asta! Astea toate fac parte din trecut. Da, şi totuşi la Nina s-a gîndit. La fata asta de nouăsprezece ani, Cum de se angajează astfel de casieriţe? De altfel, cinstea n-are nici o legătură cu vîrsta. Da, dar la nouăsprezece ani eşti naivă, prea credulă şi lipsită de experienţă. Înţelepciunea vine o dată cu vîrsta. La naiba! Iar s-a îndepărtat... Aşadar, totuşi la Nina s-a gîndit. Şi la cei care-i făceau curte. Şi-atunci... Da, bineînţeles! Asta e! S-a gîndit la Urmanski! Cît era de tulburat cînd i-a transmis discuţia cu Nina la telefon! Şi tot timpul tuşea. Da, da! Şi-apoi, scrisoarea lui Alek. Şi această adresă! Da! Trebuie să vorbească neapărat cu Urmanski!

Oftă cu atîta uşurare încît Lobanov, care mergea alături de el, îl privi fără să vrea cu coada ochiului şi-l întrebă:

— Ce-i cu tine?

— Nimic, zîmbi Serghei. Mi-am amintit ceva. M-am chinuit, dar pînă la urmă mi-am adus aminte. Ai telefonul lui Urmanski?

— Îl am.

După ce luară masa împreună cu Jatkin, se îndreptară mai întîi, toţi trei, spre secţia de expertiză. Jatkin ardea de nerăbdare.

— Eu unul, garantez că Semionov nu şi-a putut scrie singur scrisoarea! vorbea el agitat, grăbind mereu paşii, în timp ce străbăteau coridorul. Ea minte, vă asigur!

— Atunci cine a scris-o? Alek cumva? întrebă Lobanov rîzînd. Care-i părerea ta?

— În privinţa asta, Aleksandr Matveevici, părerea mea este că...

Dar chiar în clipa aceea, apropiindu-se de uşa laboratorului, Jatkin o deschise dintr-o smucitură.

Văzîndu-i, expertul grafolog şef scoase dintr-un dosar foaia cu concluziile expertizei şi i-o întinse lui Lobanov.

— Poftiţi, aveţi aici totul, spuse el stăpînit.

Expertiza confirma că scrisul biletului trimis lui Semionov nu coincide nici cu scrisul lui Semionov, nici cu cel de pe declaraţia lui Alek.

— Ceea ce era de demonstrat, rosti Lobanov cu glas tare, citind concluziile expertizei şi privindu-l pe Jatkin.

— Luați și a doua concluzie a noastră referitoare la acest caz, oferi expertul o nouă coală de hîrtie. Să le aveți pe toate.

— Despre ce-i vorba ? se miră Lobanov.

— Cea de săptămîna trecută. Compararea scrisului de pe telegramă cu scrisoarea din Volgograd și formularul de la hotel. Vă amintiți ?

— A, da, mi-aduc aminte !

— Parcă spuneați, dacă nu mă-nșel, că este același scris, își aminti Serghei.

— Da, probabil al lui Prohorov, confirmă Lobanov, punînd și a doua coală de hîrtie în dosar, lîngă prima.

— O clipă ! și Serghei îi reținu mîna. V-aș ruga, se adresă el expertului, să comparați acest scris cu cel din scrisoarea lui Semionov. Chiar acum, dacă se poate. Nu vă e greu ?

— Am să-ncerc, răspunse expertul evaziv.

Într-adevăr, nu-i fu greu. O singură privire îi ajunse expertului :

— Sînt scrisuri diferite, răspunse el. Complet diferite. Și referitor la asta trebuie să fac raport ?

— Nu, nu-i nevoie, dădu Serghei din mînă, și-l privi vesel pe Jatkin. Înțelegi, Volodea ?

Acesta ridică nedumerit din umeri :

— Ca să spun sincer, nu prea.

— Uite ce-i. Pînă diseară am nevoie de o mostră a scrisului lui Zvonkov. Acum e limpede ?

— Cum ?! Credeți că...

— Nu cred, presupun doar. Și adresîndu-se lui Lobanov, îi ceru nerăbdător : Dă-mi, te rog, telefonul prietenului nostru.

...Urmanski sosi în goană, de îndată ce Serghei îl găsi, cu ajutorul nenumăratelor telefoane din redacție.

Încă din prag întrebă nerăbdător :

— Ați găsit-o ?

— O vom găsi, răspunse Serghei, mirîndu-se singur de siguranța care răsunase în glasul lui.

Urmanski se lăsă greoi pe scaun, își scoase căciula și își șterse fruntea nădușită. Apoi, alarmat îl privi pe Serghei.

— Atunci de ce m-ați chemat ?

— Uite de ce. Aș vrea să-ți amintești cîte ceva, începu Serghei, vorbind în mod intenționat foarte liniștit. Numai că te rog, de data asta, să-mi răspunzi calm, fără să te grăbeşti şi fără să mai tuşeşti, termină el zîmbind.

— Bine ! oftă Urmanski. Să-i dăm drumul, dacă trebuie !

Era atît de abătut, încît nu reacţionă la gluma lui Serghei.

— Atunci, aprinde-ţi o ţigară, concentrează-te şi povesteşte din nou, cuvînt cu cuvînt, toată discuţia cu... Marina.

Serghei era cît pe-aci să spună numele adevărat al fetei. Dar nu, asta nu trebuia s-o facă, ca să nu distragă cu nimic atenţia lui Urmanski, nici măcar prin cel mai mic amănunt. Pentru că dacă el află că Nina şi-a luat un nume străin...

Între timp, descheindu-şi paltonul, Urmanski se aşezase mai comod în fotoliu şi, aprinzîndu-şi o ţigară, tăcu un timp, privind concentrat cum se destramă în aer un colac tremurător de fum.

— Aşadar, începu el în sfîrşit, eu i-am spus : „Alo, da". Ea a întrebat : „Dumneata eşti, Gheorghi ?" Eu am ţipat : „Da, eu sînt !" Înţelegeţi ! Dintr-o dată i-am recunoscut vocea. Vocea ei aş...

— Înţeleg. Mai departe !

— Ei, pe urmă, eu am întrebat-o : „Unde eşti ?" Ea mi-a răspuns... Nu, ea mi-a spus : „Am primit scrisoarea dumitale". Şi-am întrebat-o din nou : „Unde eşti, de unde telefonezi ?" Ei, şi atunci mi-a răspuns : „Nu ştiu". Vorbea încet de tot... de-abia o auzeam...

Urmanski trase nervos din ţigară şi pentru o clipă rămase tăcut, bătînd cu degetele în marginea mesei.

Serghei aştepta.

— Asta-i, continuă Urmanski. Atunci am întrebat-o : „Cum adică, nu ştii ?" M-au intrigat cuvintele ei. Nu ştiam ce să mai cred ! Atunci vocea i s-a frînt şi a început să tuşească nervos. Nu, nu pot să-mi amintesc toate acestea şi să fiu liniştit ! Nu pot ! I s-a întîmplat ceva ! Mă înţelegeţi ?

Serghei dădu înciudat din cap.

— Linişteşte-te, Gheorghi ! Aşa nu mai progresăm. În felul ăsta mă împiedici, nu mă ajuţi. Eu doar mă gîndesc, caut ca fiecare cuvînt al ei să-l leg de zeci de fapte şi întîmplări. Iar dumneata mă împiedici. Acum, să-ţi spun drept, nu-mi pasă nici de suferinţele dumitale, nici de presupuneri. Mă înţelegi ? Vreau să ştiu ce-a spus... fiecare cuvînt al ei ! Fiecare ! Asta e.

— Da, da, iertaţi-mă ! bolborosi cu un aer vinovat Urmanski.

— Atunci, continuă. Ai spus : „Cum adică, nu ştii ?“ Şi ea ce ţi-a răspuns ? Caută să-ţi aminteşti cît mai liniştit ce ţi-a răspuns ea.

— Mi-a răspuns : „Sînt într-o casă, dar adresa n-o ştiu“. Astea sînt cuvintele ei. Atunci, am întrebat-o : „Poţi să vii la Stepan Grigorievici ?“ Înţelegeţi ? Aş fi vrut...

— Înţeleg. Mai departe.

— Şi-atunci ea a spus : „Nu pot“. Şi s-a speriat. S-a speriat rău de tot ! Venea cineva. Aşa mi-a şi spus : „Aoleo, vin !“ şi a închis telefonul. Nu, nu, a mai spus ceva : „Te rog să nu mă cauţi“. Dar v-am spus asta...

— A închis telefonul fără să-şi ia rămas bun ?

— Ba mi-a spus : „Rămîi cu bine, Gheorghi, nu mai pot vorbi“.

— Asta după ce-a spus : „Te rog să nu mă cauţi“ ?...

— Da ! Ba nu... Urmanski zîmbi vinovat. Să ştiţi că sînt tare emoţionat !

— Lasă asta ! Şi eu sînt emoţionat, dădu Serghei din cap. Ce-ţi mai aduci aminte ?

— I-am pus o întrebare prostească.

— În care moment ? Cînd ?

— După : „Te rog să nu mă cauţi“.

— Deci, ţi-a spus aşa ?

— Da, asta precis.

— Bun. Şi ce întrebare i-ai pus ?

— Am întrebat-o ce vede prin fereastră.

Serghei îl privi cu interes pe Urmanski.

— De ce ai întrebat-o ?

Acesta ridică nedumerit din umeri.

— Nici eu nu ştiu.

— Şi ce ţi-a răspuns ?

— Că vede o casă... Da ! O căsuţă mică, verde, iar în spatele ei, o biserică.

Serghei abia reuşi să-şi stăpînească tulburarea care-l cuprinse şi, cu glas uşor răguşit, întrebă :

— Eşti sigur că a spus aşa ?

— Absolut sigur !

— Bun. Şi pe urmă ?

— Pe urmă a spus : „Rămîi cu bine, nu pot să mai vorbesc“, și a închis telefonul.

„Dacă ar fi auzit că cineva intră în casă, se gîndi Serghei, atunci ar fi închis repede telefonul. Dar ea a spus : „Aoleu, vin !“ și abia pe urmă a închis. Înseamnă că n-a auzit, ci i-a văzut. I-a văzut pe fereastră. Da, da, pe fereastră !“

Puse repede mîna pe telefon și formă un număr.

— Lobanov ! Eu sînt. Repede, o mașină ! Plecăm imediat ! Tu, eu... Jatkin e aici ? Și el ! Da, și Urmanski. E aici, la mine. Repede ! Pe drum am să-ți explic totul.

De îndată ce mașina porni, Serghei îi spuse șoferului :

— Conectează sirena !

Lobanov și Jatkin se priviră între ei.

Mașina gonea pe străzile orașului, urlînd răgușit la încrucișări, silind mașinile din față să se dea repede la o parte, scîrțîind din frîne la cotiturile bruște, înghețate, unde derapa, zvîrlindu-i pe cei dinăuntru unii peste alții. Înjurînd printre dinți, deși obișnuiți cu astfel de viteze nebunești, ei erau cuprinși de o singură dorință : mai repede ! Cît mai repede !

Cînd intrară aproape zburînd pe strada pustie, liniștită, plină de troiene de zăpadă, străbătute de două făgașe adînci, unduite, Jatkin vorbi grăbit, arătînd una dintre casele cu gard scund de lemn :

— Asta-i !

Urlînd înăbușit și ambalînd motorul aproape în fiecare clipă, ca să iasă din gropile adînci înzăpezite, mașina opri greoi în dreptul casei.

Serghei, Lobanov, Jatkin și Urmanski, cufundîndu-se aproape pînă la genunchi în zăpada adîncă, își făceau loc pe cărarea îngustă din dreptul gardului.

Mergînd înainte, Jatkin împinse portița neîncuiată și toți patru se îndreptară spre căsuța aflată în fundul curții.

— Volodea, treci în spatele casei, ordonă Serghei. Mai e o ieșire acolo.

Alunecînd, Jatkin alergă și dispăru după colțul casei. Ceilalți urcară pe prispă și Serghei apăsă butonul alb al soneriei. Apoi îl privi cu un zîmbet pe Urmanski. Acesta, descumpănit, se lăsa cînd pe un picior, cînd pe celălalt, neștiind ce să facă cu mîinile : ba și le băga în buzunarele paltonului, ba le ducea la spate.

În casă totul părea pustiu. Serghei mai sună o dată, apoi bătu puternic.

În sfîrşit, în dosul uşii se auziră paşi uşori şi un glas speriat de femeie întrebă :

— Cine-i ?

— Deschide, Nina ! strigă Serghei. Noi sîntem !

— Vai ! Dar n-am cheia !

Uluit, Urmanski şopti :

— Care Nina ?

— Taci ! îl întrerupse sever Lobanov din spate.

— N-ai cheia ? repetă Serghei. Dar uşa din dos, de la bucătărie, n-o poţi deschide ?

— Ah, da ! Acolo mi se pare că-i deschis !

Şi paşii din spatele uşii se îndepărtară.

— Să mergem dincolo, comandă Serghei. Iar tu — îl privi pe Lobanov — tu rămîi aici. Îndată îl trimit pe Volodea.

Lobanov dădu tăcut din cap.

Serghei şi Urmanski săriră de pe prispă şi ocoliră casa în goană. Acolo îl văzură pe Jatkin, care, încordat, asculta ceva cu mîna dreaptă în buzunarul paltonului. Văzîndu-l pe Serghei, îi făcu un semn prevenitor cu mîna, arătîndu-i spre uşă. În acelaşi moment uşa se deschise încet şi Jatkin, sărind la o parte, scoase pistolul din buzunar.

În prag apăru o siluetă subţire de fată, încotoşmănată într-un şal mare, negru.

Urmanski vru să se repeadă, dar Serghei îl apucă de mînă şi, aspru, pe un ton care nu suferea replică, îi spuse :

— Voi rămîneţi aici. Intru numai eu.

În camera mare, neîngrijită, ferestrele erau astupate cu perdele grele. Un bec slab ardea sub un abajur de pînză, atîrnat din tavan de un şnur lung. Colţurile camerei erau cufundate în întuneric. Pe masa goală, neacoperită, în cercul galben-pal al luminii, se afla o carte deschisă.

Înfrigurată, înfăşurîndu-se în şal, Nina se apropie de masă şi, cu o spaimă nedeghizată, îl privi pe Serghei. Acesta, pe un ton oficial, îi spuse :

— Stai jos, avem ceva de vorbit.

Tăcută, Nina se lăsă pe marginea scaunului. Şi abia atunci Serghei observă cît se trăsese la faţă, cît de adînci îi erau cearcănele din jurul ochilor.

— Așadar, continuă Serghei, așezîndu-se și el la masă și aprinzîndu-și o țigară, dumitale, la serviciu, ți-au dispărut din casă unsprezece mii două sute de ruble...

Nina scoase un țipăt ușor și-și acoperi gura cu mîna.

— Da, da, știu, răspunse Serghei, străduindu-se să vorbească cît mai liniștit. Nu i-ai luat dumneata pe toți. Dar cîți ai luat totuși, și de ce ?

Fata nu răspunse. Înțepenită, îl privea cu groază pe Serghei, cu palma la gură, gata parcă să sloboadă țipătul ce-i sta pe suflet.

— De ce, Nina ? repetă Serghei. De ce i-ai luat ? Pentru ce ți-au trebuit ?

— Unsprezece mii ? ! oftă în sfîrșit fata. Nu știam. Să știți că mie mi-au lipsit numai...

— Cît ? întrebă repede Serghei.

— Două sute patruzeci... Am să vă povestesc totul, spuse fata tremurînd. Am să vă spun tot... La început el a luat o sută... Și mi-a poruncit să las acolo o chitanță... Mi-a făgăduit că peste două zile mi-i dă înapoi. Spunea că-i trebuie să-i ducă fetei care s-a îmbolnăvit. A plîns... Apoi a mai luat o sută... Și mi-a poruncit să iau și eu patruzeci, să-mi cumpăr palton, că se făcuse tare frig... Zicea că pot să-i pun la loc din leafă, pînă face și el rost de bani. Am luat patruzeci de ruble și am pus chitanță... pentru o sută patruzeci... Apoi mi-a spus că a doua zi o să fie control, că n-are de unde să-mi dea banii înapoi și că pentru asta înseamnă închisoare... că trebuie să dispar... că el o să m-ajute, și mi-a dat un buletin fals...

— Pesemne că după ce ai dispărut, încheie Serghei, a furat din casă toți banii. Da, desigur, și bănuiala a căzut asupra dumitale. A ticluit bine totul ! Pentru că, trebuie să-ți spun, n-a fost nici un fel de control.

Îl înăbușea o ură înverșunată dar neputincioasă față de omul care a putut fi atît de mîrșav, neputincioasă pentru că deocamdată n-avea cum s-o apere pe această fată de toate suferințele pe care acela i-le pricinuise, de toată groaza și chinurile pe care le îndurase ea în zilele acestea și-n nopțile nesfîrșite de după fuga ei din Moscova. Această ură ce clocotea în el îl împiedica să vorbească, să gîndească, să respire chiar. De mult nu mai încercase un sentiment asemănător.

— Cum ai putut să-l crezi ? Sînt atîția oameni care țin la dumneata, Nina ! Știu. Și făcînd o sforțare, termină cu fermitate, chiar amenințător : Va răspunde el pentru tot ! Pentru tot ! Cine-i omul acesta ?

— Șeful meu.

— Aha ! Cum îl cheamă ? o întrerupse grăbit Serghei.

„Prohorov, Prohorov !“ îi zvîcnea în tîmple. Da, acum Nina o să rostească acest nume. Pentru că Prohorov e contabil. Ciudat însă, cum de nu l-au dibuit încă cei de la Judiciara din Moscova ?

Dar Nina rosti un nume, cu totul alt nume.

În primul moment Serghei fu cît pe-aci să țipe de uimire. Abia reuși să se stăpînească. Dar în aceeași clipă înțelese totul. Și din nou rămase uimit de viclenia perfidă a acestui om. De astă dată, uimirea nu-i reteză șirul gîndurilor și Serghei întrebă repede hotărît :

— Unde-i acum ?

— Nu știu... Mi-a spus să-l aștept. Mi-a promis c-o să vină să mă ia... șopti Nina cu buzele uscate.

— Dar Zvonkov unde-i ?

— E la lucru.

— Nu-i acolo... Au fugit... Te-au părăsit toți și au fugit. Se vede că i-a speriat ceva. Dar nu, e altceva la mijloc !

Serghei căzu pe gînduri, apoi, trecîndu-și palma peste frunte, ca să alunge parcă ceva care-l jena, spuse :

— Uite ce, n-are rost să mai rămîi aici. Și observînd spaima din ochii fetei, adăugă grăbit : Nu, nu te arestează nimeni ! Ce-i cu dumneata ? Și se grăbi să găsească cea mai bună soluție. Dacă vrei, întoarce-te la Feodorov, ori du-te la Moscova...

— O, nu, asta nu !

— Perfect. Întoarce-te la Stepan Grigorievici și Gorlina Zaharovna. Bătrînii țin mult la dumneata. Nu-i nevoie să le spui ce s-a-ntîmplat. Zici c-ai vrut să pleci, dar că te-ai răzgîndit. Atît, și ei n-or să te întrebe nimic. Am eu grijă să-i sfătuiesc. Iar mai tîrziu, cînd totul se va termina, ai să le povestești totul.

Vorbea, vorbea, silindu-se ca nu numai cu vorbele, dar și cu glasul lui cald, apropiat, s-o facă pe Nina să se liniștească și să aibă încredere în el.

Nu, acum n-o să-i ia nici o declarație, nici măcar ca martor. N-are rost să-și amintească toate necazurile prin care trecuse. Nervii ei nici n-ar rezista la o asemenea încercare. Și afară de asta, Serghei știa totul, tot ce-i principal, mai cu seamă că omul acela era aici, în acest oraș. Da, e aici, și trebuie prins. Iar Nina nu-l poate ajuta cu nimic. După ce-l vor prinde, va povesti ea totul, și va ajuta la demascarea lui. Dar asta mai tîrziu. Deocamdată...

— Ei, Nina, te-ai hotărît ? Deocamdată stai la ei. Și să-ți mai spun ceva, zîmbi Serghei. Gheorghi nu știe nimic din toate astea și deocamdată nici nu trebuie să știe. Doar atîta să-i spui, că nu te cheamă Marina, ci Nina. Sau poate că nici asta nu trebuie deocamdată ? Să zicem că eu am greșit.

Serghei era bucuros că poate să-i distragă gîndurile, s-o facă să se gîndească la altceva, la ceva cu totul secundar.

— Nu, nu, să-mi spună Nina ! zise fata aproape rugător.

— Foarte bine. Atunci șterge-ți lacrimile și să mergem. Hai, zîmbește ! Tot ce-a fost rău s-a terminat. Mă crezi, nu-i așa ?

Dînd din cap, Nina îi zîmbi printre lacrimi.

...În casa lui Zvonkov lăsară cîțiva oameni de pază. Supravegherea Tamarei Bankina se intensifică, Feodorov fu prevenit. O grupă operativă, în frunte cu Hramov, plecă la aeroport.

Serghei chemă de urgență Moscova la telefon. Pe Garanin îl uimi întrebarea lui.

— Ce-i cu tine ? răspunse el indignat. Nu-i cunoști pe băieții noștri ? Bineînțeles că nimeni n-ar fi putut să-l prevină !

— Așa m-am gîndit și eu, răspunse Serghei. Dar niciodată nu strică să mai verifici. Ei, cu bine, și aștept fotografia.

Apoi Serghei formă un număr în oraș.

— Da ! i se răspunse. Lucrurile mai sînt încă aici. Mi se pare că pleacă mîine dimineață.

Apoi o mașină operativă plecă la o altă adresă.

Între timp, Serghei vorbi de urgență și cu Volgogradul. Locotenent-colonelul Provorov îl încredință :

— Fii liniștit. Primești totul pînă deseară. Și, știi ceva, ne vom vedea curînd la Moscova. Mi s-a făcut dor de tine, băiete.

Peste o oră, de la Moscova, prin fototelegraf sosi o fotografie, care fu pe loc multiplicată. Spre seară, o priviră sute de lucrători ai miliției din oraș. Nimeni nu se mai odihnea.

De altfel, nimănui nu-i ardea de odihnă. În orașul lor se ascunde un criminal primejdios!

Milițienii sectoriști plecară la sectoarele lor. Gara, aeroportul, restaurantele, cafenelele, hotelurile — toate erau puse sub observație. Fotografia fu arătată șoferilor de autobuze, troleibuze și taxiuri...

Orașul sta la pîndă.

Între timp, de la Volgograd mai primiră o fotografie.

Lobanov intră la secția tehnico-științifică și puse în fața expertului trei poze.

— Iată — arătă el — priviți: prima a fost făcută în 1939, într-o colonie, a doua în 1959, la Volgograd, iar a treia, cu un an mai tîrziu, la Moscova. Întrebarea: în toate trei fotografiile este același om?

Între timp, în biroul lui Serghei venise un om scund, într-un palton ponosit, cu fața obosită, cu mîinile pătate de ulei. Așezat pe marginea scaunului, își privea intimidat mîinile.

— M-a dat gata, blestemata! spuse el. Îți piere tot cheful să conduci o asemenea rablă!

— Lasă, Fiodor Mihailovici, încercă Serghei să-i dea curaj. O să intervenim pentru dumneata. Așadar, întîia oară l-ai dus la aeroport. Acum vreo trei săptămîni, zici?

— Exact.

— Unde s-a urcat?

— Pe Orlovskaia. M-am oprit acolo cu dricul meu... Cît p-aci să întîrzii la avion. Și acum cîteva zile, iar s-a urcat în mașina mea... Uite, cu tînărul ăsta, arătă el spre fotografia lui Alek, aflată în fața lui.

— Cînd a fost asta? Nu-ți amintești exact? Și unde?

— Cînd? Lunea trecută. Era spre seară. Mi-aduc aminte că staționam în fața hotelului. Deodată îl văd că iese. Aproape în fugă, înțelegeți? „Ei, mă gîndesc eu, să știi că am prins un client!" Trebuia să mai fac o cursă și puteam să plec la garaj. Dar el nu, nu m-a chemat. A luat-o pe jos. Am mai stat eu puțin și, încet-încet, am pus dricul în mișcare. Ceva mai încolo, văd că-mi face semn să opresc. Între timp, se întîlnise cu tînărul ăsta.

„Luni seara, va să zică, observă în sinea sa Serghei. Deci, în seara cînd la hotel... Precis o să nege că în seara aceea a fost la hotel! Sigur! Dar nu-i mai merge. Uite, există martor!"

— Încă de-atunci am intrat eu la bănuieli, termină șoferul.

— De ce?

— Nu puteam să-mi dau seama ce-i cu el. Haina parcă nu era haină, pălăria parcă nu era pălărie. Era ceva așa, de neînțeles. Și-apoi, prea n-avea astîmpăr. Ca să nu mai spun că n-a vrut să-l duc pînă la destinație. Mi-a poruncit să opresc mai înainte, apoi a dat colțul. Dar și eu, pun dricul în mișcare, mai înaintez puțin și-l văd cum intră într-o curte.

— Unde asta?

Și șoferul indică o adresă precisă.

„Au fost la Tamara", se gîndi Serghei.

Apoi, pe neașteptate, telefonă Dmitri Petrovici Koloskov. Intimidat, acesta spuse:

— Vă rog foarte mult să mă iertați dar, știți, plec. Și aș fi vrut să vă spun... adică să-mi iau rămas bun și să vă mulțumesc din tot sufletul... Mi-au dat o cameră minunată.

— Se poate, Dmitri Petrovici! Noi trebuie să vă mulțumim!

— Nu, nu, îl întrerupse Koloskov. Eu și tovarășul Dubko ne socotim obligați față de dumneavoastră. Ne-am făcut, ca să spun așa, datoria... Ați fost foarte drăguți... De altfel, pleacă și el. Și vă mulțumește din suflet. Ce voiam să vă rog... A, da. Dacă binevoiți să vă notați telefonul meu de la Moscova... Așa, pentru orice eventualitate.

Seara, tîrziu, primiră concluziile expertizei. Toate cele trei fotografii erau ale aceluiași om — Prohorov.

— Ceea ce era de demonstrat, constată satisfăcut Lobanov. Cu alt cuvinte, am mers la fix.

Pe la ora unu noaptea primiră o comunicare: a fost arestat Zvonkov, care venise acasă. N-a opus nici o rezistență. S-a găsit asupra lui o doză mare de somnifere. O doză în stare să ucidă un om! Între timp Jatkin făcuse rost de o mostră a scrisului lui și se stabili că scrisoarea către Semionov, o scrisese el, Zvonkov.

Evenimentele se desfășurau cu o iuțeală uimitoare. Cam așa se întîmplă totdeauna într-un caz complicat. La început totul este neclar, parcă gol, și fiecare fir trebuie găsit cu eforturi cumplite. Și firul acesta se rupe mereu, sau te duce în altă parte. Iar durerea pricinuită unor oameni de alții cere răzbunare și te grăbește. Atunci trebuie să-ți stăpînești nervii, să nu te agiți, să nu te abați din drum, să nu cazi în desperare și să te-ntorci din nou pe aceleași căi, să cauți mereu. Asta nu-i de loc ușor. Dar dacă ai intrat pe un făgaș bun, faptele încep să-ți vină de la sine și ajungi să te miri cum n-ai văzut totul limpede de la început. Iar la urmă te încearcă marea satisfacție a siguranței că ai găsit drumul cel bun, ca o răsplată pentru atîtea căutări istovitoare și neliniștite.

Astfel, la ora unu noaptea a fost arestat Zvonkov. Nu, el nu știa unde se află Prohorov, dar știa altceva : Prohorov e înarmat și știe că nu mai are nimic de pierdut.

Serghei se plimba neliniștit prin biroul său, aprinzînd țigară de la țigară, și-i spunea lui Lobanov, așezat pe canapea :

— Înțelege o dată că n-are unde să se ascundă ! Toate legăturile lui de-aici au fost interceptate, toate adresele deconspirate, toate ieșirile din oraș sînt păzite. Unde o să se ducă ?

Lobanov dădu înțelegător din cap și, oftînd, spuse :

— Așa este. Numai că nu mai am răbdare să aștept.

— Atunci du-te și te culcă. Și mîine e zi.

— Ia te uită la el ! Du-te tu și te culcă ! Iar eu am să te privesc cum dormi.

Apoi băură din termos ceai tare și din nou fumară. Pe la ora două noaptea, nemaiavînd astîmpăr, plecară la aeroport. Împreună cu Hramov, tăcut și pus la punct ca-ntotdeauna, cercetară sala uriașă de așteptare, privind atenți fețele adormite ale pasagerilor care așteptau primele curse. Cercetară baza de alimentare, unde avioanele se pregăteau pentru decolare, camera dispecerilor, sala goală a restaurantului, bucătăriile, cămările cu alimente.

— Ciudat, totuși ! Unde s-o fi dus să doarmă ? observă Lobanov. Oare într-adevăr a simțit ceva ?

— Nu cred, răspunse Serghei. N-avea cum să simtă.

Dar neliniștea nu-i dădea pace.

În zori se întoarseră la Direcție. Ofițerul de serviciu raportă bucuros :

— Grupa operativă de la Pervomaisk a semnalat apariția obiectivului, tovarășe locotenent-colonel.

Serghei și Lobanov se priviră unul pe celălalt.

— Gata ! rosti hotărît Serghei și adresîndu-se ofițerului de serviciu adăugă : Comunicați prin radio : toți sînt liberi. Grupa din Pervomaisk va acţiona mai departe după instrucţiunile primite.

Ieşind din camera ofiţerului de serviciu pe coridorul slab luminat în timpul nopţii, Serghei spuse :

— Ascultă, Saşa dragă. Astăzi plec cu avionul. Cazul acesta voi l-aţi pus pe tapet, voi veţi face ancheta. Arestaţi-o imediat pe Bankina. Rolul ei este limpede. Zvonkov i-a făcut cunoştinţă cu Prohorov, iar acesta cu Alek. Prin ea, Semionov îi procura lui Prohorov buletine, fără să ştie ce face acesta cu ele. Şi cîştiga bani buni. Tot ea a pus banda lui Prohorov în legătură cu furnizorii de haşiş. Totuşi, haşişul l-am găsit la Semionov. Înseamnă că era şi el amestecat. Dar Semionov, de frică, atunci, cînd l-au ameninţat, a venit la noi. Atunci Bankina i-a pus somniferul în băutură. Iar mai înainte, Prohorov a trimis-o la noi. Scopul lor era să ne pună pe urmele lui Semionov, asupra mortului Semionov, aşa cum presupuneau, cu intenţia, desigur, de a-i arunca lui în spinare totul. Ticălosul ăsta, cînd o ieşi din spital, să fie şi el arestat. Prin el o să dăm de negustorii de haşiş. Asta-i o treabă foarte gravă şi primejdioasă.

— Va trebui să ne ocupăm special de acest caz.

— Într-adevăr. De el va trebui să vă ocupaţi separat. L-am lua noi în primire, dar firul se trage de-aici, de la Semionov. Bagă de seamă, firul cel mai important !

Lobanov îşi încreţi nasul şi-l privi cu şiretenie pe Serghei.

— La drept vorbind, cazul e foarte interesant.

— Interesant ? Nu-i cuvîntul potrivit, clătină Serghei din cap. Apoi, încruntîndu-se, adăugă : Dar despre asta vom vorbi mai tîrziu. Deocamdată, ai grijă de Gorlina. Vina ei e neînsemnată. Dar ăştia sînt în stare să-i arunce în spate cine ştie ce. Toţi, şi Prohorov, şi Zvonkov, şi Bankina. Ai să vezi.

Lobanov zîmbi.

— Parcă ţi-ai face testamentul ! Fiecăruia îi laşi ceva prin testament. N-ai nici o grijă, totul va fi aşa cum trebuie. Dar îmi pare rău că pleci, asta-i ! Tare rău !

— Da, plec şi te las în voia soartei. E cam riscant, bineînţeles, oftă îngrijorat Serghei.

— Ei, nu mai spune ! se indignă Lobanov. Prea te crezi grozav, tovarăşe locotenent-colonel ! Află că şi fără voi...

Serghei izbucni în rîs.

— Ei, bravo! Uite, așa îmi placi! De altfel să știi că și pe mine m-am inclus în testament, nu m-am ocolit. Și se-ncruntă. Iau cu mine la Moscova dosarul lui Feodorov. Cu orice preț, am să-l ajut. Din cauza lui nu pot să dorm, pe cuvîntul meu!

Intrară în birou și mai apucară să mai bea cîte un pahar de ceai din termos, cînd cineva bătu la ușă.

— Da! strigă Serghei, schimbîndu-se dintr-o dată la față.

În prag apăru, furios la culme, Sorokin, cu căciula lui de astrahan gri și cu paltonul tot gri.

— Se poate?

— De ce nu! răspunse Serghei, ieșind de după birou.

Sorokin se apropie grăbit, întinzîndu-i mîna.

— Ce-nseamnă asta, tovarășe Korșunov?! E o neînțelegere la mijloc! Auziți, să mă aresteze pe mine...

Dar mîna lui rămase suspendată în aer.

Serghei îl măsură cu o privire grea pe cel ce intrase și observînd că Lobanov a ocupat o poziție strategică, întrebă cu răceală:

— Cum preferi să ți se spună: Sorokin sau Prohorov?

Tresărind, acesta încercă să se tragă înapoi, dar dădu cu spatele de Lobanov. În birou intrară alți doi lucrători ai miliției. Unul dintre ei ținea în mînă geanta lui Sorokin.

Liniștit, de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic, Serghei continuă:

— Cred că-i mai bine să-ți spun Prohorov. Ai ceva împotrivă? Cum ai reușit să faci rost de buletin și să te angajezi cu el la serviciu, o să explici mai tîrziu. La urma urmelor, trebuie să recunoaștem, ești un mare specialist în buletine, Prohorov. Stai jos. Discuția va dura cam mult.

Prohorov nici nu se clinti. Fața lui lată încremenise. Numai de sub sprîncenele groase, ochii îl priveau cu ură pe Serghei.

— Așadar ați găsit-o pe fetișcană?

— Am găsit-o. Din fericire, Zvonkov n-a apucat să-i facă nimic. Da, Prohorov, cel mai mult de-asta ne-am temut, că n-o mai găsim. Numai că Nina știa adevăratul dumitale nume. Pentru toți ceilalți de-aici, dumneata erai Prohorov. De aceea ne-ai trimis-o pe Bankina. Și cînd ai simțit că prin ea n-ai reușit să ne încurci, ai venit personal. A fost o mare impertinență, Prohorov. E adevărat, ai ținut seama că pe Nina încă n-o găsisem şi că nu ştiam cine-i Sorokin. Iar despre ea ne-ai spus adevărul adevărat. De aceea verificarea pe care am făcut-o n-a dat nici un rezultat. Dar să ştii că ai făcut totuşi o greşeală.

Serghei observă cum buzele strînse ale lui Prohorov se strîmbară uşor, în rînjet, dar ochii lui continuau să-l privească drept în faţă, cu răutate.

— Da, o greşeală, continuă Serghei. Şi această greşeală ne-a permis să înţelegem totul. Am verificat. Cei de la miliţia din Moscova n-au spus nimic colegilor dumitale de serviciu despre Borsk unde, chipurile, ar fi fost arestată Gorlina. Ei, şi mai departe nu ne-a mai fost greu să aflăm cine este Sorokin. Asta fără ajutorul Gorlinei. Da, am aflat totul, Prohorov. Aşa că stai jos. Te-am prevenit că discuţia noastră va dura mult.

1966—1967

MOLIA NEAGRĂ

I

Firul începe să se depene

Mihail Kozin sări din troleibuz şi, ca de obicei, privi ceasul electric aflat la colţul bulevardului. Era zece fără zece. „În regulă, se gîndi el, ajung la ţanc, ca totdeauna".

Era o dimineaţă senină, geroasă, pe cerul de un albastru şters nu se vedea nici un nor şi, în razele puternice ale soarelui, zăpada scînteia orbitor. În jur treceau cu zgomot tramvaie, autobuze, troleibuze. Şi ele, parcă spălate, scînteiau în soare — roşii, albastre, galbene, verzi.

Mihail privi vesel piaţa plină de animaţie.

De acolo unde se afla, se vedea bine clădirea nouă, cu multe etaje, a Direcţiei. Chiar în clipa aceea coti spre ea o limuzină crem. „Vin ştabii, îi trecu lui Kozin prin minte. Colonelul Zotov". Iată şi a doua maşină, şi Mihail, cu ochiul lui ager, remarcă :" „Încă un ştab, maiorul Garanin. Parcă s-au înţeles".

Traversă cu paşi repezi piaţa, intră în vestibul şi la capătul coridorului scurt de la parter, prezentă santinelei legitimaţia. Drept răspuns ostaşul de gardă îi zîmbi ducîndu-şi mîna la chipiu. „A-nceput să mă cunoască", se gîndi satisfăcut Mihail, deşi nu era nimic de mirare în asta. De aproape şase luni lucra la Direcţia miliţiei judiciare din Moscova.

În faţa liftului, Kozin îi întîlni pe lucrătorii operativi Saşa Lobanov şi Viktor Voronţov din secţia sa, care discutau ceva cu însufleţire. Văzîndu-l pe Kozin că se apropie, Lobanov îi zîmbi :

— Oho, om la babord ! glumi el. Noul nostru cadru, tovarăşul Kozin în persoană ! Guten Morgen !

— Ei, nu-s chiar atît de nou, replică grav Mihail.

— Ba nou, şi, mai ales, cu mari perspective, adăugă puţin ironic Voronţov. Un tovarăş, ca să spun aşa, în plină ascensiune.

Urcară toţi trei la etajul al treilea şi intrară în cabinetul şefului secţiei, maiorul Garanin, unde urma să aibă loc obişnuita şedinţă operativă fulger. Ceilalţi colaboratori se şi adunaseră.

Lîngă fereastră, în picioare, Garanin — un bărbat înalt, bine legat, cu mişcări aparent greoaie, cu faţa lată, deschisă, plăcută, cu părul scurt, blond, pieptănat îngrijit cu cărare într-o parte — lua una după alta hîrtiile aflate pe biroul lui şi le parcurgea în grabă cu privirea, discutînd în acelaşi timp cu căpitanul Korşunov, şeful direct al lui Mihail.

Cînd şedinţa se termină, Garanin îi ordonă lui Mihail să rămînă.

Bineînţeles, rămase şi Korşunov.

Kozin ajunsese să-i cunoască bine pe amîndoi : prieteni la cataramă, deşi aveau firi diferite. Maiorul Garanin, om aşezat, rezolva totul fără grabă, îi plăcea să se sfătuiască, „să culeagă păreri", cum spunea Korşunov, dar din clipa cînd lua o hotărîre, era de neclintit — stîncă, nu altceva. Căpitanul Korşunov, iute şi îndrăzneţ, dovedea totdeauna prezenţă de spirit şi mare fantezie. Pe trupul lui bine proporţionat, zvelt, chiar şi un simplu sacou civil cădea turnat, ca vestonul militar. Datorită acestei înfăţişări chipeşe, trăsăturilor fine ale feţei lui vii, mobile, şi ochilor albaştri, contrastînd cu părul negru şi cu faţa smeadă, Korşunov trecea drept un bărbat bine.

Şi despre soţia lui, artistă de teatru, se spunea că-i o femeie de o rară frumuseţe. La drept vorbind, numai Saşa Lobanov o spunea, dar în asemenea probleme i se putea acorda toată încrederea. Soţia lui Garanin, ingineră, lucra la uzina de avioane. Tot Saşa Lobanov i-a vorbit şi despre ea. I-a povestit cum s-au cunoscut acum trei ani, în nişte împrejurări cu totul neobişnuite, în timp ce anchetau un caz foarte complicat, ce se desfăşura sub cifrul „Pestriţii". Atunci Garanin a fost grav rănit. Încă de cînd urma şcoala operativă, Kozin citise un raport de serviciu asupra acestui caz, întocmit de Sandler.

Despre colonelul Sandler, vechi lucrător al miliţiei judiciare, Kozin auzise multe dar, din păcate, nu l-a mai apucat: de aproape un an Sandler trecuse în rezervă, locul lui fiind luat de colonelul Zotov.

Înainte de a intra în miliţie, Kozin lucrase la o uzină. Acolo s-a remarcat activînd în brigăzile de sprijinire a miliţiei, căpătase trei diplome şi chiar un premiu în bani. Trecuse bucuros în cadrele miliţiei şi datorită faptului că-i plăcea tare mult rolul de „reprezentant al puterii". Oricum, e ceva să simţi pistolul la centură, să dai dispoziţii, să iei declaraţii şi, într-o oarecare măsură, să răspunzi de soarta unor oameni! Plin de iniţiativă şi sociabil, Kozin nu da înapoi cînd era vorba de-un pahar de vin la o petrecere ; era mare amator de tot felul de obiecte frumoase, dacă nu-l lăuda nimeni se lăuda singur şi, mai ales, îi plăcea să pozeze.

De la bun început, Kozin s-a arătat drept un lucrător sîrguincios, energic, şi un om inteligent. Bineînţeles, ca orice neofit, visa să se evidenţieze cît mai curînd într-un caz complicat şi greu, dar iată că se scursese aproape o jumătate de an şi ocazia potrivită încă nu i se prezentase.

Munca de zi cu zi, încordată, la Direcţia miliţiei judiciare, cercetarea minuţioasă, amănunţită a zeci de oameni şi depistarea legăturilor lor, o serie de cazuri relativ simple, la lămurirea cărora participase, toate acestea, în loc să-i ofere vreo satisfacţie deosebită, abia că-i aţîţau mai rău vanitatea, ca şi nesfîrşitele şi captivantele povestiri ale lui Saşa Lobanov. Deşi ştia foarte bine că una din principalele sarcini ale miliţiei judiciare nu-i atît să descopere infracţiunile, cît să le prevină, nu atît să-i descopere şi să-i aresteze pe infractori, cît să-i oprească la timp pe oameni de a săvîrşi infracţiuni, Mihail Kozin aştepta totuşi cu nerăbdare şi cu speranţă tăinuită vreo întîmplare neobişnuită, enigmatică.

Şi iată că acum, în sfîrşit, se ivise un caz complicat, legat de o fabrică de blănuri. De acest caz se va ocupa probabil Korşunov cu oamenii lui, şi Mihail hotărî în sinea sa că de data aceasta nu va scăpa prilejul să arate de ce-i în stare. E cazul să înţeleagă, în sfîrşit, Korşunov că de prea multă vreme şi-a tot ţinut pe tuşă noul colaborator şi că rău face că nu-l lasă să lucreze independent. Kozin era aproape sigur că şi de astă dată misiunea primită tot lui Garanin i-o datora, iar nu lui Korşunov. Dar lasă că le arată el ce poate !

Între timp, Garanin parcursese și ultima hîrtie. Se gîndi puțin și, cu scrisul lui mare, rotunjit, o semnă, apoi, conform obiceiului, o întoarse cu partea scrisă în jos, așa, pentru orice eventualitate, ca să nu cadă sub privirea vreunei persoane străine. În tot acest răstimp Korșunov privise afară, pe fereastră, trăgînd tăcut din țigară și bătînd nerăbdător cu degetele în geam.

— Așadar, începu fără grabă Garanin, să vedem acum ce-i de făcut.

— Ei, slavă Domnului ! oftă ușurat Korșunov. Credeam că nu-ți mai scoți capul din vraful ăsta de hîrtii ! La drept vorbind, e de-a dreptul revoltător ! Sîntem instituția cea mai operativă din Moscova, dar ne inundă cu hîrtii ca pe te miri ce direcție obișnuită !

— Ei, lasă, lasă, Serghei ! îi răspunse liniștit Garanin. Lasă, frate, filozofia ! Dacă trebuie, o facem și pe asta. Aseară am raportat comisarului și lui Zotov cazul de la fabrica de blănuri. Au aprobat integral planul operativ.

— Foarte bine ! se bucură Korșunov. Se pare că-i un caz cu multe implicații.

— Așadar, să începem. În primul rînd să-l punem în urmărire pe acel Klimașin. În al doilea rînd, să strîngem informații cît mai amănunțite despre el. Apoi luăm o hotărîre. Eu așa cred. Dar tu ?

— De acord. N-ar strica însă să facem investigații și la fabrică : să stăm de vorbă cu cei de-acolo așa, știi, în general, „despre viață“ cum s-ar spune, și printre altele și despre Klimașin.

— Just, aprobă Garanin, dînd din cap. Dumneata, se întoarse el apoi către Kozin, care tăcuse pînă atunci, te-ai înțeles cu inginerul-șef ? Cînd vă întîlniți ?

— Cu Plîșevski ? Bineînțeles. La orele șaisprezece.

— Bagă de seamă, îl avertiză sever Korșunov, nici un fel de întrebări care să dea de gîndit. Fără supoziții, presupuneri, aprecieri. Sarcina dumitale este să asculți tot ce ți se spune și să reții totul, pînă la ultimul cuvînt, pînă la ultima intonație. Pui întrebări numai pentru precizarea celor expuse și, în general, cît mai inofensive.

— Totuși, trebuie să-și dea seama că cel care a venit la ei nu-i un prost ! replică nemulțumit Kozin. Dacă începe să toarne minciuni pe față...

— Dacă începe să toarne minciuni, în nici un caz să nu-l împiedici, termină cu răceală Korşunov.

— Da, da, are dreptate, interveni Garanin şi, zîmbind, adăugă : Ba chiar e foarte bine dacă te ia drept prost, ai înţeles ?

— Înţeles, tovarăşe maior !

Kozin se hotărî să plece la fabrică cu maşina de serviciu. Ajunge mai repede şi, oricum, asta impune.

...După douăzeci de minute intră în cabinetul inginerului-şef Plîşevski, care îl întîmpină în uşă.

— Spun drept, vă aşteptam cu nerăbdare, rosti el bucuros. Ba chiar cu emoţie şi cu o nelinişte pe care cred că o înţelegeţi.

— Da, înţeleg, surîse Kozin, îndreptîndu-se spre birou. Şi neliniştea, şi emoţia, toate-s de înţeles. Iertaţi-mă că am întîrziat. Serviciul !

Între timp, Plîşevski îl studia pe furiş dar cu multă atenţie. Nu părea să fie un om deosebit. Era îmbrăcat modest, deşi purta la butonieră o insignă foarte complicată, străină, iar la pantaloni o curea cu o cataramă prea pretenţioasă, neobişnuită. Şi-apoi, unghia de la degetul mic al mîinii stîngi : deosebit de lungă şi prea îngrijită. Asta-i de prost gust. Deocamdată atît.

— Aşadar, tovarăşe Plîşevski, intră Kozin în temă, vă rog să-mi povestiţi cît mai amănunţit ce s-a întîmplat cu magazionerul dumneavoastră. Spuneţi că l-aţi scăpat de sub observaţie... insinuă el cu un zîmbet ironic.

— Da, chiar aşa. Cine, Doamne, s-ar fi putut gîndi ?! răspunse descumpănit Plîşevski, bătînd nervos cu degetele în masă. Un om apreciat de toţi. Altceva ce să vă spun ? Din păcate, nu ştiu mai nimic. Joia trecută n-a venit la lucru, iar a doua zi ne-am trezit cu nevastă-sa aici. Spunea plîngînd că Klimaşin n-a dormit acasă. Pe loc am dat dispoziţie să se facă inventar de depozit. Iar sîmbătă v-am şi anunţat. Azi e marţi, vedeţi deci că am procedat destul de operativ, zîmbi el vag. Pentru numele lui Dumnezeu, tovarăşe Kozin, izbucni apoi, căutaţi-l, pentru că această întîmplare aruncă o umbră asupra întregii fabrici, asupra întregului nostru colectiv, unit şi cinstit !

Plîşevski avea o înfăţişare atît de descumpănită şi părea atît de neajutorat, încît în acel moment Kozin îşi simţi cu satisfacție superioritatea vădită asupra acestui om altfel impozant, și chiar i se făcu milă de el.

— O descurcăm noi, tovarășe Plîșevski, n-aveți grijă ! îl încredință el pe un ton protector. Dar, să știți că în unele probleme vom avea nevoie și de sprijinul dumneavoastră.

— Dar bineînțeles ! Mai încape vorbă ! exclamă Plîșevski. Vă voi fi un ajutor credincios ! Dumneavoastră dați ordine ! Tot ce-i aici vă stă la dispoziție.

— Pentru început, continuă sever Kozin, vorbiți-mi despre legăturile lui Klimașin aici, în fabrică. O caracterizare a cunoscuților lui.

— Cu plăcere, se grăbi Plîșevski să răspundă. O clipă, să-mi amintesc. Vă fac chiar o listă.

Scoase un stilou nou, foarte frumos, și luîndu-și în față o hîrtie, căzu pe gînduri.

— Interesant stilou ! exclamă Kozin, arzînd de dorința de a-l privi mai de aproape.

— L-am cumpărat cu totul întîmplător. Drept să vă spun, ăsta-i păcatul meu, îmi plac lucrurile frumoase. Poftim, admirați-l !

Îi întinse lui Kozin stiloul. Acesta îl cercetă atent, privindu-l cu pasiune, îi încercă și penița.

— Da, fain stilou ! repetă cu admirație și ofta.

Părea că Plîșevski n-a băgat nimic de seamă.

Apoi reveniră la problemele lor și stătură de vorbă aproape o oră. Plîșevski îl informă amănunțit asupra problemelor fabricii. Cu o sinceritate cuceritoare, recunoscu chiar niște nereguli, îi arătă deschis toate lipsurile în organizarea pazei și a controlului asupra muncii de la depozit. Spunînd toate acestea, nu trase nici un fel de concluzii, dar Kozin ajunse singur la ele : Klimașin era un ins foarte suspect, iar unui om cu o oarecare abilitate nu-i era greu să fure din depozitul fabricii.

— Poate veniți la noi diseară, îl invită Plîșevski. N-ați vrea să participați la ședința comitetului de fabrică ? Să cunoașteți oamenii...

— Nu pot, Oleg Gheorghevici, astăzi nu pot, îi mărturisi Kozin.

— Sînteți cumva de serviciu ? îl întrebă Plîșevski cu părere de rău.

— Nu, nu de asta. Pur și simplu am bilete la teatru,

— Nu mai spuneți ! Și la ce spectacol ? continuă Plîșevski să-l descoasă.

— „Omul cu servieta“. Ați auzit ?

— Dac-am auzit ! zîmbi Plîșevski. Ehei, acum douăzeci și cinci de ani am văzut-o ! Dar pentru dumneavoastră, tineretul, e o piesă necunoscută. Se gîndi o clipă, apoi adăugă : Și fata mea mă imploră s-o duc la acest spectacol. Ei, zi, pot s-o refuz ? continuă el afectuos. N-o am decît pe ea. Dorința ei e ordin pentru mine !

În ziua aceea Kozin nu se mai întoarse la Direcție. Alergă acasă, să se schimbe, cu ochii pe ceas, ca să nu întîrzie la teatru.

Abia apucă să telefoneze căpitanului Korșunov :

— Totul e în ordine, Serghei Pavlovici, raportă el cu vioiciune. M-am informat asupra situației, am lămurit unele probleme interesante și am căpătat drept ajutoare oameni de nădejde.

— Bine, răspunse reținut Korșunov. Îmi raportezi mîine dimineață.

„Tot n-are încredere în mine !“ se gîndi înciudat Kozin.

Kozin urma să meargă la teatru cu Sașa Lobanov, dar în ultimul moment acesta îi telefonă că nu mai poate veni.

— Așadar, frățioare, vînt prielnic ! Iar eu promit că am să beau un pahar și în cinstea spectatorilor de teatru.

— Și unde-l bei, mă rog ?

— La Garanin. Irinka, fetița lui, împlinește astăzi un an, îl informă Sașa vesel. Toată după-amiaza am umblat să-i găsesc un cadou pe cinste. Cad din picioare, nu altceva. Dar, în sfîrșit, am găsit ! Ce crezi că i-am luat ? N-ai să crezi, un vapor ! O navă pe cinste, clasică. Să se obișnuiască, domnișoara, cu marea ! Mai știi, poate se mărită cu un marinar...

După o jumătate de oră, gîfîind și înciudat, Kozin prezenta biletul la intrare în teatru. Trebui să stea și la garderobă, așa că abia la al treilea gong intră și își găsi cu greu locul în semiîntunericul ce învăluise sala.

„Al naibii marinar ! își zise el gîndindu-se la Sașa. Măcar să mă fi prevenit din timp. Acum poftim, stai aici ca prostul, de unul singur !“

În pauză, plictisit, ieși în foaier. În oglinda mare care acoperea tot peretele de la tavan pînă la podea, își admiră trupul armonios, de sportiv, frumosul costum maron deschis, cravata roșie cu dungă albă, chipul concentrat, cu trăsături regulate, poate puțin cam mici, cu fruntea înaltă. Buna dispoziție îi mai reveni puțin, pentru că în sinea sa Mihail era mîndru de propria-i înfățișare.

Prins de torentul oamenilor ce treceau prin foaierul nu prea mare, se plimba cu mîinile la spate, străduindu-se să-i cerceteze cît mai nepăsător pe cei din jur.

Parcursese de două ori foaierul și se îndrepta spre bufet, cînd deodată, cu totul pe neașteptate, zări lîngă tejghea o siluetă înaltă, uscățivă, într-un impecabil costum negru, și strălucirea unor rame aurii de ochelari pe o față lungă și osoasă: Plîșevski. Alături de el, întoarsă cu spatele, stătea o fată zveltă, nu prea înaltă. Părul ei ruginiu, cu nuanțe de bronz, aranjat în bucle mari ce i se revărsau pe umeri, se armoniza uimitor de frumos cu verdele închis al rochiei. Tulburat, Mihail se opri în loc.

Plîșevski, observîndu-l, ridică mîna și, după ce îl salută cu un gest prietenos, îi spuse ceva fetei, zîmbind. Aceasta se întoarse și Mihail îi putu vedea chipul plăcut, expresiv, cu obraji rumeni, cu ochi mari, grăitori, ce priveau ușor stingheriți dar cu un vădit interes. Fără să vrea, Kozin se simți cuprins de emoție: fata era foarte frumoasă.

Se apropie de cei doi.

— Vă prezint pe fiica mea, Galia, rosti degajat Plîșevski. Dînsul, Galocika, este Mihail Ilici Kozin, despre care ți-am vorbit astăzi. E un om cum rar întîlnești. Și are o profesiune extrem de grea, neobișnuită și primejdioasă. Este... ceea ce se numea înainte detectiv. Munca aceasta cere o mare bărbăție, prezență de spirit, inteligență, cunoașterea vieții și a oamenilor, adică, mai pe scurt, o anume chemare și un talent excepțional. Mie unul mi se pare că Mihail Ilici este un foarte bun detectiv. Iar eu, oricum, mă pricep la oameni!

— Cred că exagerați! zîmbi cu modestie Mihail, mulțumit în adîncul sufletului său de-o reclamă atît de neașteptată.

— Cîtuși de puțin! se grăbi Plîșevski să-l contrazică.

— Vai, ce interesant! exclamă Galia, bătînd din palme și privindu-l pe Mihail cu deschisă admirație. Și dumneavoastră nu vă e teamă? Ce întrebare prostească! izbucni fata în rîs. Știți, eu sînt așa de fricoasă! Tata m-a uluit pur și simplu vorbindu-mi de profesiunea dumneavoastră. Lucraţi, deci la miliţie ?

— La Miliţia judiciară, preciză Mihail, pentru că „miliţie" simplu i se păru acum o expresie prea prozaică, ba chiar grosolană.

În clipa aceea cineva îl chemă pe Plîşevski iar el, întorcîndu-se spre tineri, li se adresă zîmbind :

— Mă iertaţi o clipă, dragii mei. Plimbaţi-vă puţin singuri.

Cînd Plîşevschi se îndepărtă, Mihail îi propuse nehotărît fetei :

— Vreţi să ne plimbăm ?

— Bineînţeles ! De ce nu ? răspunse Galia, bine dispusă.

O luă delicat de braţ, simţind în aceeaşi clipă o emoţie atît de puternică încît, zîmbind fericit, îşi spuse singur : „Ehei, amice, mi se pare că te-ai izbit de-o stîncă şi mergi la fund!"

— De ce zîmbiţi ? îl întrebă Galia şăgalnic.

— Pur şi simplu sînt bucuros că v-am întîlnit, recunoscu Mihail. Prietenul cu care urma să vin la teatru n-a mai venit, şi mă plictiseam de unul singur.

— Da ? Eu ştiam însă c-o să veniţi şi doream grozav să cunosc un detectiv în carne şi oase. Fata izbucni în rîs şi roşi. Iar am spus o prostie, nu ?

Acest „nu" îl rostise cu atîta drăgălăşenie, cu atîta sinceritate şi cu atîta naivitate copilărească, încît Mihail simţi un val de neobişnuită duioşie care-l apropie şi mai mult de tînăra fată. Mîna îi tresări, iar Galia, instinctiv, i-o strînse sub braţ.

— Îmi povestiţi ceva despre uimitoarea dumneavoastră profesiune ? îl întrebă ea.

— Altă dată am să vă povestesc neapărat, îi răspunse Mihail, depănînd astfel un fir nevăzut spre viitorul lor comun.

— Altă dată, bineînţeles, repetă Galia, fluturîndu-şi cîrlionţii arămii. Şi privindu-l pe Mihail, îl întrebă cu vioiciune : Spuneţi-mi, vă place piesa ? Caraghioasă-i Adelaida Vasilievna, nu ?

— Dar de Redutkin ce ziceţi ? zîmbi Mihail, lăsîndu-se cuprins de buna ei dispoziţie. Grozav personaj !...

Abia la cel de-al treilea gong o conduse pe Galia la locul ei, unde o aştepta Plîşevski. Bărbaţii se salutară prietenos, înclinîndu-şi capul.

Prin întuneric, Mihail se strecură la locul său.

În pauza următoare se întîlniră din nou și din nou Plîșevski îi lăsă singuri. „Cumsecade, moșul !“ se gîndi Mihail cu recunoștință.

— Ce bine că piesa are patru acte ! îi spuse el Galiei.

— Pentru că are trei pauze, nu ? îi răspunse ea zîmbind, înțelegînd la ce s-a gîndit el.

Mihail dădu din cap și din nou începură să vorbească despre piesă.

— Îmi place, deși o văd a doua oară, observă Galia. Ce bine că tata m-a convins să vin și azi !

Preț de o secundă, o bănuială nedeslușită îl străpunse ca un ghimpe pe Mihail, dar pe loc înțelese, cu bucurie, adevăratul sens ascuns în cuvintele fetei : Galia era bucuroasă nu pentru că mai vedea o dată piesa, ci pentru că l-a întîlnit pe el ! Și în aceeași clipă își dădu seama că Plîșevski e, de fapt, un om simpatic, cu inima deschisă, gata să-l ajute în orice, că-i omul care i-a făcut cunoștință cu Galia și care, bineînțeles, îi va fi prieten.

Iar ca o confirmare parcă a acestor gînduri, cînd își luau rămas bun, după terminarea spectacolului, Plîșevski îi spuse fetei cu căldură :

— Ce zici, Galocika, nu-l inviți pe Mihail Ilici ?

— Bineînțeles, replică ea cu însuflețire, poftiți pe la noi ! O să veniți, nu-i așa ?

Mihail se uită în ochii ei frumoși și-i răspunse :

— Mulțumesc, am să vin neapărat.

Cei doi tineri nu observară zîmbetul fin, ironic, ce mijise pe buzele strînse ale lui Plîșevski ; auziră doar glasul lui, tot atît de binevoitor și cald :

— Veniți chiar mîine, Mihail Ilici ! Ascultă, Galocika, ai să fii acasă ?

— Bineînțeles c-am să fiu.

— Rămîne deci pe mîine. Și cu ocazia asta, mai vorbim și despre treburi.

În drum spre casă, Mihail retrăi din nou toate amănuntele acestei seri minunate. Pe neașteptate însă, gîndurile i se opriră asupra unui amănunt ciudat : „Ce l-a făcut oare pe Plîșevski s-o convingă pe Galia să vadă acest spectacol pentru a doua oară ?“

Și tot atunci își aminti de Korșunov, de faptul că mîine trebuia să-i raporteze tot ce-a făcut astăzi. Adică nu tot, ci numai ce-a făcut la fabrică. Mihail se simţi deodată cuprins de nelinişte. Îşi dădu limpede seama că Korşunov n-ar privi cu ochi buni cunoştinţa lui Galia. „Ei şi? gîndi el înciudat. Nu-s obligat să-i vorbesc despre asta. E o chestiune personală. Şi nici despre Oleg Gheorghevici. De altfel, voi avea nevoie de el. Mai tîrziu, după ce cazul va fi elucidat, bineînţeles că am să-i povestesc. Dar deocamdată, n-am să pun în raport elemente personale, n-are nici un rost".

Pentru întîia oară tăinuia ceva faţă de şefii săi, socotind acel ceva un lucru mărunt, neînsemnat, „strict personal".

Astfel, pe neobservate, începu să se depene faimosul „fir".

Primul pe care-l întîlni Kozin în dimineaţa aceea venind la serviciu, fu Saşa Lobanov. Saşa îl privi atent şi-i zîmbi şiret:

— Ascultă, băiete, se pare că aseară n-ai petrecut chiar aşa de rău fără mine?

— De unde-ai mai scos-o şi pe-asta? răspunse Kozin, rămînînd perplex.

Faţa rotundă, pistruiată a lui Lobanov era toată numai zîmbet. Ochii albaştri, uşor mijiţi, îl priveau fix pe Mihail, care se oprise locului, stingherit.

— Ia te uită, mă mai şi întreabă! Nu vezi cum străluceşti, ai putea înlocui un candelabru seara într-o cameră! Nu cumva te-ai îndrăgostit? Şi văzînd expresia de ciudă de pe faţa lui Kozin, Lobanov continuă împăciuitor: Ei, lasă, frate, gata, am glumit şi eu! Să mergem. Ne cheamă şefii.

În cabinetul de lucru al lui Garanin îl găsiră pe Korşunov. Mai erau acolo Voronţov şi alţi cîţiva colaboratori.

— Ei, ce-ai făcut? întrebă Garanin. Ai fost la fabrică?

— Bineînţeles, răspunse cu vioiciune Mihail. M-am informat asupra situaţiei. Klimaşin are o caracterizare foarte proastă: fire închisă, nu participă la viaţa socială, e invidios, violent. Timp de jumătate de an nu şi-a făcut nici un prieten, în schimb duşmani destui. Aşa, de pildă, s-a certat cu lăcătuşul Goriunov şi l-a bătut măr. Cu două săptămîni în urmă, a încercat să scoată din fabrică o pielicică de caracul. Prins asupra faptului a opus rezistenţă. Şi am mai constatat ceva: condiţiile de muncă la depozit şi sistemul de pază permiteau unui om abil, aşa cum e Klimaşin, să fure în mod sistematic. Inventarul la depozit se făcea foarte rar, de la caz la caz, evidențele și documentele fiind foarte-încurcate. Trebuie să subliniez că acum administrația fabricii a luat măsuri drastice pentru înlăturarea acestor neajunsuri.

Kozin vorbea sigur, clar, și pe fețele celor din jur se vedea că dă un raport convingător. Șefii însă, se fereau să-l încurajeze. Garanin, ca de obicei, rămase imperturbabil, iar Korșunov dădea din cînd în cînd semne de nerăbdare. La urmă, cînd Kozin își termină raportul, el, cel dintîi, îi puse întrebări:

— Și cine-i Goriunov ăsta pe care l-a bătut Klimașin?

— Goriunov? Păi v-am spus, un lăcătuș! A fost cîndva campion de lupte. Klimașin, invidios, îl vorbea tot timpul de rău. Apoi Goriunov a decăzut și s-a apucat de beție.

— Ai stat de vorbă cu el?

— Nu, n-am avut cum. Ieri n-a lucrat. A venit beat și nu l-au mai primit în fabrică.

— Și-atunci cu cine ai discutat acolo?

— Cu cine? Am luat legătură cu inginerul-șef Plîșevski. Mi-a prezentat o informare foarte amănunțită și absolut obiectivă. Cît se frămîntă bietul om! E un om de nădejde. Ne putem bizui pe el.

— Da, da, pronunță rar Garanin, într-adevăr, Klimașin ăsta se conturează cam urît. Ce părere ai? se adresă el lui Korșunov. Ai aflat ceva de la nevastă-sa?

— N-a venit ieri, răspunse înciudat Serghei. În schimb, scrisoarea...

— Mda, scrisoarea, repetă Garanin. Ieri am primit o sesizare, zise, adresîndu-se celor de față. Niște fapte cu totul ciudate și, închipuiți-vă, se referă tocmai la omul cu care dumneata ai discutat ieri, se întoarse el spre Kozin.

— Așa că, nu te grăbi să te bizui pe el, observă Korșunov.

— Ce scrisoare? întrebă neîncrezător Kozin. Faptele trebuie controlate. Nu poți crede așa, orice.

— Bineînțeles, consimți Garanin, trebuie controlat. Iată scrisoarea. Și scoase din mapă un plic desfăcut. Ascultați: „Personal șefului Miliției din Moscova pe Petrovka. Comunicare. Stimate tovarășe! Vă scriu Klim Privalov, mecanic la fabrica de blănuri, și Dolinin Semion, ucenic la atelierul nr. 14 de gravat. Mai bine-zis, scrie în numele nostru comun ultimul, adică eu, Dolinin. Vă comunicăm concluziile de fier ale judecății noastre pe baza unor fapte. Țineți seama că amîndoi sîntem comsomolişti şi nu de-o zi, două. Pe deasupra, Klim activează în brigada de sprijin a miliţiei. Este şi el, aşadar, cum s-ar spune, în temă. Eu deocamdată sînt numai simpatizant. Nouă personal nu că ne-ar fi frică de cineva, dar vă rugăm să ţineţi în secret comunicarea aceasta. Altfel nu sîntem de acord..."

La acest paragraf al scrisorii toţi zîmbiră fără să vrea, numai Garanin continuă să citească, sigur pe sine, şi cu cît citea mai mult, cu atît chipurile celor din jurul lui deveneau mai serioase.

— Da, spuse Voronţov cînd Garanin termină de citit. Toate astea dau de gîndit.

— Bineînţeles, consimţi Lobanov.

— Ba mie faptele mi se par destul de şubrede, clătină Kozin din cap. Lucruri spuse pe jumătate, aluzii, calomnii. Aşa, de pildă, chiar faptul că Plîşevski s-ar da drept inginer şef proiectant la o uzină de avioane. E pur şi simplu o minciună. Pentru ce ar face-o ? E un om în vîrstă şi serios.

— Dar de unde are atîţia bani ? se interesă Lobanov.

— Trebuie controlat, continuă Kozin să-şi susţină punctul de vedere. Şi în orice caz, nu văd ce legătură ar avea scrisoarea asta cu cazul Klimaşin.

— Asta, în general, cam aşa-i, interveni hotărît Serghei. Kozin, trebuie neapărat să stăm de vorbă cu acel Privalov. Cel mai bine ar fi să-l chemi aici, la Direcţie.

— Nu, stai puţin, interveni Garanin, clătinînd din cap. Mai întîi să facă în scris un raport amănunţit asupra investigaţiei făcute ieri la fabrică.

— Cu hîrtiile avem tot timpul să ne punem la punct, Kostea. Trebuie să acţionăm repede.

— Nu, n-avem timp. Astea nu-s hîrtii, ci detalii foarte importante, de care poate mai tîrziu am putea să uităm, îi replică ferm Garanin.

— Bine, fă cum ştii, conveni Serghei, înţelegînd că-i inutil să-l mai contrazică. Iar tu, Lobanov, ia adresa nevestei lui Klimaşin şi lămureşte de ce nu s-a prezentat. Chiar astăzi, sau cel mai tîrziu mîine, să vină la mine.

— Just, aprobă Garanin şi adresîndu-se celorlalţi colaboratori, spuse : Puteţi pleca, tovarăşi. Rămîne numai Kozin aici să-şi scrie raportul. Şi să nu te grăbeşti, îi ordonă el sever lui Mihail. Privalov, în cel mai rău caz, poate să aştepte pînă mîine.

Toţi se ridicară şi se îndreptară spre uşă.

Serghei intră cu Garanin în cabinetul acestuia.

— Am uitat să te felicit, zîmbi Kostea, aşezîndu-se la birou.

— Cu ce ocazie, mă rog ? se miră Serghei.

— Lena... rolul principal într-o nouă piesă.

— Aha, la asta te referi ! Da, nevastă-mea, ca să spun aşa, e în ascensiune spuse Serghei, cu un aer distrat. Dar, la drept vorbind, acum mă interesează mai mult nevasta altuia, a lui Klimaşin.

— Da, chestiunea e serioasă şi noi cam batem pasul pe loc. Nimic nou. Ancheta în Moscova n-a dat nici un rezultat, inclusiv spitalele şi morgele.

— Nici n-o să dea. Trebuie să căutăm afară, în regiune. Mai bine-zis, în toate regiunile şi republicile. Dacă-i în viaţă, a şters-o sigur din Moscova.

— În regiune, spui ? Dacă-i în viaţă ? îl întrebă încă o dată, gînditor, Garanin. Ia să încercăm.

Întinse hotărît mîna spre unul din telefoane şi, ridicînd receptorul, formă un număr.

— Tu eşti, Semion Vasilievici ? Te deranjează Garanin de la judiciară. Spune-mi, te rog, dacă eşti bun, la tine, în ultimele zile, n-au fost semnalaţi răniţi neidentificaţi ? Nu ? Nici cadavre ? De mult n-au mai fost ? Păcat ! Adică foarte bine, se corectă el. Ei da, dacă apare ceva, te rog anunţă-mă ! Îţi trimit un om.

Serghei dădu dezamăgit din mînă.

— Ei, ce zici, mergem să-i raportăm lui Zotov ? întrebă el.

— Mergem, răspunse liniştit Garanin, ridicîndu-se de la birou.

Pe la ora şapte seara, cînd toate camerele din instituţie rămăseseră aproape pustii, în cabinetul lui Garanin sună telefonul. Acesta, cu paltonul pe el şi cu căciula în cap, îl aştepta pe Serghei : se pregăteau să meargă la teatru, să vadă premiera spectacolului în care juca Lena. Crezînd că-i telefonează Katia, soţia lui, pe la care trebuia să treacă s-o ia, Kostea ridică repede receptorul.

— La telefon Garanin. Poftim? Semion Vasilievici? E-e, e-e... Așa... Vii acum încoace? O clipă. Ridică receptorul celui de-al doilea telefon și făcu un număr scurt. Serghei? Telefonează Pavlov. Acum o oră, în pădurea de lîngă gara Shodnea a fost găsit cadavrul unui necunoscut. Semnalmentele coincid. O grupă operativă din regiune pleacă chiar acum. Mergi și tu? Bun. Garanin puse receptorul jos și continuă convorbirea cu Pavlov: Semion Vasilievici, mă auzi? Peste douăzeci de minute vine la tine Korșunov. Așteaptă-l. Ei, te salut.

În clipa aceea, Serghei intră fuga în cameră. Își pusese și el paltonul.

Apucă receptorul telefonului și făcu grăbit un număr.

— S-o previn pe Lena. Alo, teatrul? Vă rog, pe Korșunova! Poftim? Spuneți-i că o caută soțul ei.

Auzi cum la celălalt capăt al firului cineva strigă ironic:

— Lenocika! Te caută miliția!

— Ia te uită, tîmpitul, mai face și glume! strecură cu răutate, printre dinți, Serghei.

Dar în aceeași clipă se auzi glasul Lenei:

— Alo, cine-i?

— Lena, eu sînt Serghei. Nu pot să vin la spectacol. Și nici nu știu cînd mă-ntorc. Așa că nu te nelinişti.

— Bine, Serioja, răspunse Lena bine dispusă. De altfel, și eu am să întîrzii. După spectacol îl sărbătorim pe Nikanor Ivanovici. Patruzeci de ani de activitate teatrală. Un banchet într-un cerc restrîns. Dar tu de ce întîrzii?

— Tot un banchet în cerc restrîns, răspunse Serghei cu o iritare abia stăpînită. Numai că se dă în aer liber.

— Am uitat că n-am voie să-ți pun întrebări, se supără Lena. Dar puteai să-mi atragi atenția într-un mod mai delicat.

— În cazul ăsta te rog să mă ierți, se scuză Serghei pe același ton. Te las. Sînt tare grăbit.

Și închise telefonul.

— Le arde de banchete! zvîrli el mînios. Tare aș vrea să știu cine o conduce de fiecare dată acasă! Și după spectacole, de asemenea.

— Ei, lasă, încercă Kostea să-și liniștească prietenul. Vrei să trec eu cu Katia s-o luăm de la banchet?

— Nu, nu-i nevoie, dădu Serghei din mînă. Să trăiască cum îi place.

— Dacă-i așa, mașina te așteaptă la scară, oftă Kostea.

— Da, ăsta-i lucrul cel mai important ! se aprinse din nou Serghei. Cu bine, Kostea ! Iar mîine...

Şi fără să-şi termine vorba, ieşi în fugă din cameră.

Cina era pe sfîrşite. O cină minunată, simplă, aproape ca-n familie. La masă — doar ei trei. Galia, atît de drăgălaşă în rochiţa ei simplă, cu şorţuleţul în faţă, servise singură, şi-acum trebăluia la bucătărie. Oleg Gheorghevici, binevoitor şi vesel, purta o haină de casă călduroasă, din catifea cafenie.

În timpul mesei au glumit, au rîs, au povestit tot felul de întîmplări hazlii. Şi, fără să-şi dea seama cum, au băut o sticlă întreagă de coniac. Bineînţeles însă că nu numai datorită coniacului se simţea Mihail atît de bine şi uşor : îi plăcea această familie restrînsă, dar atît de unită, locuinţa aceasta atît de frumoasă şi confortabilă.

În drum spre Plîşevski, Mihail nu îndrăznea să recunoască nici faţă de sine însuşi că se duce pentru Galia. Se străduia să se convingă că strîngerea relaţiilor dintre el şi Plîşevski îi este utilă, îi va îngădui să-l cunoască mai bine — şi acasă, nu numai la fabrică — pe cel care-l va ajuta în cercetări. Ba mai mult, cu acest prilej va putea verifica informaţiile cuprinse în scrisoarea cu pricina, deşi Mihail nu intenţiona cîtuşi de puţin să le dea crezare. Avea deci destule motive să facă această vizită, nu mai era nevoie de încă unul.

Plîşevski se comporta simplu şi degajat. Cu o mîndrie sinceră i-a povestit despre realizările fabricii, despre oamenii ei, a pomenit cu respect de noul secretar al organizaţiei de partid. „Cum o să se dea acest om drept constructor de avioane şi de unde au mai scos-o că zvîrle banii prosteşte ?" se gîndi Mihail fără să vrea şi zîmbi. Prostii ! Sau, la urma urmelor, au făcut-o pur şi simplu cu rea intenţie". Tot mai des privirea i se oprea asupra Galiei. Cît e de frumoasă ! Şi inteligentă !

Cînd Galia se duse iarăşi în bucătărie să aducă ceva, Mihail se oferi s-o ajute. Şi iată-i acum, numai ei doi, în bucătărioara sclipind de curăţenie, căptuşită toată cu faianţă albă. Galia îl întrebă cu timiditate, dar şăgalnic :

— Îţi place la noi ?

Mihail nu găsi pe dată cuvinte să-i răspundă. Simţi doar cum a început să-i bată inima şi, nehotărît, o luă de mînă.

Privirile li se întîlniră și cuvintele pe care le rosti apoi nu mai avură nici o importanță :

— Foarte mult, Galocika !

Galia își plecă ochii și, eliberîndu-și mîna, îi spuse cu glas scăzut :

— Da ?... Hai să mergem, l-am lăsat pe tata singur. Și zîmbind, adăugă : Ia măcar farfuria asta, doar ai venit să mă ajuți.

Se întoarseră în sufragerie. Plîșevski îi privi cu un zîmbet plin de căldură.

Apoi Mihail le povesti cîteva cazuri din activitatea Miliției judiciare — cazuri foarte încîlcite, complicate și pline de primejdii. Galia asculta cu inima încremenită de teamă. În ochii ei mari și întunecați, Mihail desluși admirație și neliniște.

Cînd cina se apropie de sfîrșit, Plîșevski îi spuse fetei :

— Și-acum, Galocika, îți fur pentru cîteva clipe oaspetele. Avem ceva de discutat... treburi. Ne dai voie ?

— Bine, duceți-vă, acceptă Galia. Eu am să strîng masa. Dar să vă întoarceți repede.

„Cu ocazia asta, se gîndi Mihail, am să verific și eu cîte ceva".

Și iată-i numai pe ei doi, așezați pe canapea, în cabinetul de lucru al lui Plîșevski, spațios și aranjat cu gust, în fața unei măsuțe rotunde. Ceva mai încolo, în dreptul ferestrei acoperite cu o draperie grea, pe un birou mare ardea o lampă cu abajur verde. De-a lungul pereților străluceau geamurile bibliotecii, iar deasupra lor, ramele aurite ale tablourilor.

— Mă neliniștește foarte mult această întîmplare absurdă, spuse Plîșevski, pe un ton confidențial, mîhnit. Nici nu îmi vine să cred că s-a putut întîmpla.

— Vă înțeleg, Oleg Gheorghevici, un om cinstit nici nu poate reacționa altfel, zîmbi Mihail cu înțelegere și oarecum cu vinovăție. Din păcate însă, sînt oameni și oameni... Îl cuprinse indignarea amintindu-și de scrisoare. „Las', că îi arăt eu acestui Privalov să mai calomnieze ! hotărî, convins definitiv de netemeinicia ei. O să mă țină minte !"

— Da, bineînțeles, consimți Plîșevski. Sînt oameni și oameni. Asta vă creează, probabil, mari greutăți în muncă.

— Nu-i vorba de noi, replică Kozin. Dar e revoltător cum pot unii să arunce umbră asupra unor oameni cinstiți și de treabă !

— La ce vă referiți ?

— N-are importanță. Dar, odată și odată o să aflați, și atunci o să rîdem împreună.

— Înseamnă că se referă la mine? întrebă neliniștit Plîșevski. O fi trăncănit cineva!

— Vă repet, n-aveți nici un motiv să vă neliniștiți. Sarcina noastră e să vă apărăm de asemenea necazuri.

— Sînteți un adevărat prieten! Și Plîșevski strînse din inimă mîna lui Mihail. Să știți că și eu, la rîndul meu, vă stau oricînd la dispoziție. Orice mi-ați cere.

„Cumsecade bătrîn! Se gîndi Kozin. Bineînțeles n-o să îngădui nimănui să-l sape! Mai ales că avem nevoie de el!“

— N-ar fi cazul să întreprindem ceva de pe acum, Mihail Ilici? întrebă Plîșevski serviabil. Cum spuneți, așa procedăm. De pildă, n-ar trebui să-l concediem pe Goriunov? V-aduceți aminte, fostul sportiv, bețivul... A fost văzut de cîteva ori împreună cu Klimașin.

— Deocamdată nu luați nici un fel de măsuri, Oleg Gheorghevici, rosti apăsat Kozin. Klimașin poate să aibă complici în fabrică și așa nu facem decît să-i punem pe ceilalți în gardă. Și-apoi, de ce să dăm prilej la zvonuri și bîrfeli?

După cîtva timp se întoarseră din nou în sufragerie, iar Plîșevski, pretextînd că-i obosit, se retrase curînd în camera sa.

Restul serii Mihail îl petrecu împreună cu Galia. La plecare, în vestibul, își luară mult timp rămas bun, fixînd o nouă întîlnire.

În seara aceea, Mihail n-a îndrăznit s-o sărute pe fata aceasta atît de minunată.

Noaptea, tîrziu, în locuința lui Garanin sună telefonul. Acesta, în pijama, alergă la masă și ridică receptorul.

— Kostea! auzi glasul tulburat al lui Serghei. L-am găsit pe Klimașin! Omorît cu un glonț de pistol!

II

Preţul unei împuşcături

Era o noapte senină şi geroasă. Şuviţe de aer rece ca gheaţa se strecurau prin uşile prost închise ale autobuzului, făcîndu-i pe oameni să se înghesuie unii în alţii. În semiîntunericul nopţii de iarnă străluceau licuricii ţigărilor aprinse, se auzeau discuţii purtate cu glas liniştit.

Grupa operativă a Direcţiei regionale a miliţiei plecase în tot completul ei : expertul, medicul legist, fotograful, un însoţitor cu un cîine poliţist, cîţiva lucrători operativi, în frunte cu colonelul Pavlov, şi un anchetator de la Procuratura regională.

Mulţi dintre aceştia îl cunoşteau pe Serghei. Apariţia lui în maşină fu primită cu glume :

— A, Korşunov, ce, e prea cald în oraş ? Mergi cu noi la iarbă verde ?

Toţi fiind lucrători cu multă experienţă, plecarea la „locul crimei“ nu le afecta buna dispoziţie. Numai cînd zăreau cadavrul pe care mergeau să-l cerceteze, şi toată tragedia celor întîmplate le apărea aevea în faţă, dispoziţia li se schimba brusc. Atunci, de obicei, deveneau cu toţii tăcuţi, concentraţi, simţind pe umeri responsabilitatea pentru descoperirea crimei şi pedepsirea vinovaţilor.

Maşina ieşi din oraş şi porni cu mare viteză pe şosea. De-a lungul drumului apăreau şi dispăreau luminile aşezărilor şi aureolele, albăstrui unele, altele gălbui, de deasupra clădirilor lungi, uriaşe ale uzinelor, tulburînd, prin apariţia lor, liniştitul peisaj hibernal: cîmpiile înzăpezite scînteiau cu răsfrîngeri de argint sub razele lunii, iar din cînd în cînd, pădurile apăreau ca nişte ziduri negre.

După o oră de mers nebunesc — maşinile serviciilor operative nu ştiu să meargă cu viteză moderată — ajunseră în gara Shodnea şi un lucrător de la secţia locală de miliţie se urcă lîngă şofer ca să-i arate drumul mai departe.

Maşina intră în pădure şi începu să se hurduce pe un drum de ţară îngheţat. După cîteva minute, opriră lîngă drum. Oamenii coborîră încet din maşină, dezmorţindu-şi picioarele înţepenite.

Undeva, sus, încurcîndu-se în coroanele desfrunzite ale copacilor înalţi, vîntul urla cu turbare. Toată pădurea era plină de trozniturile ramurilor îngheţate, de scîrţîitul trunchiurilor. Peste tot stăruia un întuneric greu, apăsător, pe care numai fîşiile luminoase ale lanternelor îl străpungeau. Toţi vorbeau cu glas scăzut.

Grupul porni mai departe, pe-o cărare îngustă; oamenii mergeau zgribuliţi, anevoie, picioarele li se afundau în zăpadă, se agăţau de rădăcinile şi cioturile ascunse sub ea.

— Cu grijă, cu grijă, tovarăşi! se auzi glasul expertului — Vera Dubţova. Uite-aici urmele cauciucurilor! Vă rog luaţi-o mai la stînga!

În faţă se auziră cîteva voci şi din întuneric apăru o siluetă înaltă.

— A, Sviridov! ajunse pînă la Serghei glasul de bas stăpînit al lui Pavlov. Noroc, Vasea! Cum stau lucrurile pe aici?

— Am păstrat totul neatins, răspunse Sviridov.

— Nu cumva aţi lăsat şi voi urme? întrebă blînd Pavlov.

— Se poate, Semion Vasilievici? De cadavru m-am apropiat numai eu. Ceilalţi nici în poiană n-au intrat. Stau la marginea ei.

— Dar cine a găsit cadavrul? se interesă anchetatorul de la procuratură.

— Nişte băieţi din partea locului, şcolari, răspunse Sviridov. Şi continuă preocupat: S-au păstrat urme foarte bune de picioare şi urmele cauciucurilor, pentru că în ultimele zile nici n-a nins, nici dezgheţ n-a fost.

— Ca să vezi ce noroc avem! zise satisfăcut Pavlov. Şi adresîndu-se celor care se îmbulzeau în jurul lui, continuă:

Aşadar, asta-i ordinea: de cadavru se apropie în primul rînd expertul, fotograful şi eu. Fiecare păşeşte exact pe urmele celuilalt. Apoi urmează ceilalţi.

Se apucară de treabă. Lumina a două reflectoare mobile subţie întunericul. Treptat, poiana începu să se umple de oameni.

Cel ucis, într-o veche manta soldăţească, fără epoleţi, avea cizme în picioare, iar căciula cu clape, tot de uniformă, zăcea alături, în zăpadă. Faţa smeadă a mortului înţepenise. În ceafă, sub părul năclăit de sînge, găsiră rana prin care intrase glonţul.

După ce studiară cu atenţie urmele picioarelor şi ale cauciucurilor maşinii, luînd amprente de ghips, după ce fotografiară din toate părţile cadavrul, fixînd poziţia lui şi locul exact al crimei, se adunară toţi la marginea poienii, să tragă primele concluzii, ca să facă un schimb de păreri.

Numai însoţitorul cu cîinele cutreiera poiana, în căutarea cartuşului, iar doctorul rămase să examineze cadavrul în continuare.

— Aşadar, începu Pavlov, constatarea numărul unu: indiscutabil e vorba de-o crimă. A fost omorît cu un glonţ tras în ceafă. În al doilea rînd: judecînd după urme, au fost trei inşi aici: doi asasini şi victima. Au venit cu maşina. Şi-acum amănuntele. Începe tu, Korşunov.

Pavlov era un om meticulos, şi-i plăcea să aşeze faptele, „în rafturi“, cum s-ar spune.

— Totul e limpede ca-n palmă, începu însufleţit Serghei. Urmele şi celelalte amănunte ne prezintă un tablou complet al celor întîmplate.

— Ia-le pe rînd, îl preveni Pavlov.

— Am înţeles. Aşadar, zîmbi Serghei, faptul numărul unu: au coborît din maşină. Unul dintre asasini a tăbărît asupra lui Klimaşin, adică asupra victimei. Iar Klimaşin este cel pe care-l căutăm. Acum, multe în această afacere capătă alt aspect...

— Bine, bine, dar prezintă-ne tabloul, îl întrerupse Pavlov.

— După părerea mea, lucrurile s-au petrecut astfel: s-au luat la bătaie, pentru că, uite-aici, în acest loc, urmele sînt foarte încurcate. Şi-apoi, mîna dreaptă a lui Klimaşin este plină de sînge fără să fie rănită. Mai curînd cred că e sîngele altuia. Aşadar, l-a rănit pe cel cu care s-a încăierat.

— Asta o vom stabili după grupa de sînge, interveni expertul Dubţova.

Fata se aşezase pe scara maşinii şi calcula ceva pe o foaie de hîrtie, luminînd din cînd în cînd cu lanterna şi suflîndu-şi în degetele îngheţate.

— Bineînţeles. Ultimul cuvînt e al ştiinţei, consimţi Serghei. Totuşi, nu-i sîngele lui, de asta sînt sigur. Mai departe. În timp ce se băteau, al treilea a stat deoparte, în stînga, la vreo cinci paşi. Ei, şi-apoi a răsunat o împuşcătură. Una singură. Şi ăsta a fost sfîrşitul... Dar o să-i coste pe ei această împuşcătură ! izbucni el deodată mînios.

— Acum, întrebarea-i : cine a tras ?

— Să găsim cartuşul, observă anchetatorul. Vom putea determina după el.

— Eu cred c-a tras al doilea, interveni doctorul, care între timp se alăturase grupului. Nu s-a tras de aproape. Urma prin care a trecut glonţul e curată, fără urme de pulbere.

În clipa aceea se auzi vocea triumfătoare a însoţitorului :

— Cartuşul ! L-am găsit ! Sultan l-a găsit !

Toţi se întoarseră spre el.

— Unde l-ai găsit ? Arată exact locul ! îi ceru Serghei, alergînd spre el. Aşa e ! strigă el după o clipă. La şase metri, lîngă urmele celui de-al doilea. S-a tras dintr-un „TT", adăugă, cercetînd tubul.

— Aşadar, avem imaginea completă, constată satisfăcut Pavlov. Şi-acum, Verocika, ce fel de maşină a fost aici ? se întoarse el către Dubţova.

— Îndată, să-mi termin calculele.

— O clipă, Semion Vasilievici ! Mai e ceva, interveni Serghei, dînd cartuşul Dubţovei. Ceasul ! Înţelegeţi ? Klimaşin avea ceas. Pe mîna stîngă se vede foarte bine urma. Un ceas mare, cu brăţară metalică. Iar acum ceasul nu mai este.

— I l-au luat ticăloşii, observă unul dintre lucrători. Dar nu cred că l-au omorît pentru un ceas.

— Nu cumva avea bani la el ? întrebă un al doilea. Salariul, sau nişte bani de-ai statului ?

— Da' de unde, l-au omorît complicii cu care fura la depozit ! se amestecă un al treilea lucrător.

— Staţi niţel, tovarăşi ! îi opri Pavlov. Nu vă repeziţi ! S-o luăm în ordine. Mobilul crimei îl va determina el, şi arătă cu o mişcare a capului spre Serghei. E cazul lor, n-avem ce face.

— Au venit cu o „Pobeda“, anunță în sfîrșit Dubțova. Lățimea urmelor pe zăpadă, diametrul roților, desenele și modelul cauciucurilor, toate coincid. Aici au întors, apoi au luat-o spre gară.

— Mda, făcu din cap Pavlov și privind ceasul cu cadran fosforescent, continuă : Orele douăzeci și trei și treizeci și două de minute. Să continuăm cercetarea.

Gerul se întețea cu fiecare ceas. Deși vîntul tăios, în rafale, n-ajungea pînă la pămînt, ci șuiera și frîngea crengile doar sus, deasupra capetelor, totuși frigul îi pătrunsese pînă la oase. Și-apoi, îi chinuia foamea : la Moscova, din grabă, nu trecuseră nici măcar pe la bufetul instituției să ia ceva. Cu toate acestea, nu se gîndea nimeni la plecare. Toți știau cu fermitate că trebuie să muncească pînă vor fi siguri că n-a rămas nimic necercetat, nelămurit. Pentru că mîine s-ar putea ca totul să dispară sub un strat de zăpadă sau să fie strivit de picioarele unor trecători întîmplători, dacă nu vor porni chiar pîrîiașele vreunui dezgheț neașteptat — iernile Moscovei sînt doar, de la o vreme, atît de capricioase și ciudate !

Oamenii își continuau, deci, cercetările cu dîrzenie, fără grabă, cu minuțiozitate, frecîndu-și din cînd în cînd fețele și mîinile înțepenite de frig sau tropăind din picioare.

Și deodată, cînd nu mai rămăsese petic de zăpadă nestudiat și cînd părea că toate tufele și crengile din jurul poienii au fost cercetate, se auzi strigătul tulburat al lui Serghei :

— Tovarăși, veniți aici ! Ia uitați-vă !

Se oprise lîngă un troian înalt de la marginea poienii și arăta ceva. Toți porniră în grabă spre el.

— Ia uitați-vă ! Vedeți ? întrebă emoționat Serghei, luminînd troianul cu lanterna. Vedeți ce s-a întipărit aici ? Numărul mașinii ! Aici a întors și a intrat cu spatele în acest troian.

— Într-adevăr, așa este ! confirmă Pavlov. Numai că dracu' mai poate desluși acest număr ! Uite, aici și-aici, arătă el cu degetul, zăpada s-a scuturat.

— Totuși se vede prima literă — „E“ — spuse anchetatorul. Și două cifre : a doua-i trei și ultima șapte.

— Nu, a doua cifră e opt, replică Pavlov, iar litera de la început e „Z“.

— Ba-i trei ! Nu vedeți ? se înfierbîntă Serghei.

Cele două reflectoare fură trase spre troian și toți priveau suprafața scînteietoare a zăpezii. Suflînd în degetele înțepenite de frig, Dubțova desena cu grijă în carnet noua urmă găsită, iar fotograful mai luă cîteva imagini.

După vreo oră de căutări făcură o ultimă descoperire: Dubțova găsi afară din poiană, lîngă drumul de țară, la rădăcina unui copac, un lăstar rupt, pe capătul căruia se vedeau urme de vopsea albastră de nitroemail și o pulbere argintie de metal.

— Mașina s-a hîrjîit de ciot! Și vedeți ce tare? explică ea. Aceeași mașină. Alta n-a trecut pe-aici. Așadar, e de culoare albastră și-n dreapta ei, la marginea mînerului portierei, există acum o mare zgîrietură. Iată o probă foarte bună!

Fața slăbuță și foarte obosită a fetei strălucea de bucurie.

— Semion Vasilievici, se întoarse ea către Pavlov, să tăiem capătul ciotului și să ducem vopseaua la expertiză. În geantă am un fierăstrău. Aduceți-l pînă însemn locul pe plan.

Unul dintre lucrători dădu fuga la mașină.

În sfîrșit, Pavlov anunță că cercetarea locului crimei se terminase.

Toți urcară în mașină și, la lumina lanternelor, anchetatorul de la procuratură se apucă să întocmească procesul verbal al cercetării. Din cînd în cînd, la cererea lui, cîte cineva cobora din mașină și dădea fuga să mai măsoare încă o dată vreo distanță ori să precizeze așezarea urmelor. Toți îl ajutau din toată inima, uneori se mai contraziceau între ei.

Abia cînd ultima formalitate fu încheiată și toți cei prezenți semnară procesul-verbal, oamenii simțiră dintr-o dată o oboseală teribilă, supraomenească, și o foame de-a dreptul sălbatică, care parcă îi străpungea cu un cuțit.

Motorul începu să huruie și autobuzul albastru, cu o dungă roșie de jur împrejur, se urni din loc. Luînd viteză, se îndreptă spre gară, unde intră în șoseaua ce duce la Moscova.

Era trecut de ora două dimineața.

Serghei Korșunov intră în cabinetul colonelului Zotov viol și pus la punct ca întotdeauna. Era greu să-ți închipui că a dormit doar trei ceasuri și că pînă atunci, timp de alte șapte ceasuri, a făcut o călătorie grea, istovitoare.

— E voie? întrebă el pentru orice eventualitate, oprindu-se în ușă.

Zotov își scoase ochelarii și se întoarse greoi.

— Văd că ai şi intrat, bombăni el binevoitor, şi-i arătă cu mîna un scaun. Stai jos şi povesteşte-mi unde mi-ai umblat toată noaptea. Pe Garanin l-ai informat ?

— Da, să trăiţi ! L-am trezit azi-noapte. Nu m-a răbdat inima, zîmbi Serghei.

— După cum văd tot înfierbîntat ai rămas ! spuse Zotov pe un ton aprobator sau poate nu, zîmbind la rîndu-i.

— Nu, Ivan Vasilievici, m-am schimbat, rîse Serghei.

— Atunci e bine, sînt liniştit. Hai, povesteşte !

Serghei povesti amănunţit cum a decurs cercetarea la locul crimei. Zotov îl asculta atent, în aparenţă liniştit şi fără să-l întrerupă cu întrebări. Numai mîinile lui mari, negricioase, cu vinele umflate, mişcau creionul dintr-un loc într-altul pe birou. Din cînd în cînd scotea din buzunar o batistă colorată şi-şi ştergea cu ea gîtul şi capul ras.

Cînd Serghei termină, Zotov îl privi cu coada ochiului şi-l întrebă cu glas surd :

— Şi-acum ce ai de gînd să faci ?

— Mai întîi va trebui să studiez legăturile răposatului Klimaşin, răspunse Serghei fără să stea pe gînduri. Apoi să caut maşina, să găsesc ceasul ; nevastă-sa o să-l recunoască, cel puţin aşa cred... Pînă diseară întocmim planul de măsuri, Ivan Vasilievici.

— Ei, Serghei ! clătină Zotov din cap. Tot ce-ai spus aşa e. Dar oricît te-ai mira tu, ce-am să-ţi spun acuma este exact. De mult am observat. Tu n-ai încredere într-una din calităţile tale, o calitate pe care o ai totuşi, şi fără de care, în meseria noastră, oricum ai întoarce-o, n-o scoţi la capăt. Se apleacă peste birou către Serghei şi continuă : Tu ţi-ai legat fantezia de gard, şi asta nu-i bine. Mă înţelegi ?

— Cum să înţeleg ? se aprinse Serghei.

— Ei, poftim, te miri, ba mi se pare că chiar te-ai supărat ! zîmbi Zotov. Dar eu vorbesc serios. Să aduni fapte este un lucru necesar, dar pe baza lor trebuie să-ţi pui în joc fantezia, să faci presupuneri. Gîndurile ajută şi ele ca faptele să meargă înainte şi nu se lasă doar purtate de fapte.

— Lăsaţi, în trecut am dat dovadă de prea multă fantezie, mi-ajunge ! spuse Serghei, dînd din mînă.

— Uite, vezi, iar n-ai dreptate ! Nu-ţi cere nimeni s-o iei razna. Spui că eşti înfierbîntat într-un fel nou. Ei bine, şi fantezia trebuie să-ţi fie alta. Nu te mai afli pe un loc gol, ca înainte. Acum ai o oarecare experiență, pe oameni îi cunoști mai bine și viața o vezi altfel, poți să-i dai și fanteziei altă orientare, poți s-o întărești cu fapte. Asta, băiete, se numește creație. Iată, de pildă, adîncind cercetările, ai să începi să-ți faci o părere despre caracterul lui Klimașin. În consecință, nu-i firesc să presupui cum ar fi procedat el, ce-ar fi spus dacă s-ar fi întîlnit cu un om sau cu altul ce s-ar fi întîmplat? Ține minte, faptele sînt totdeauna diferite și trebuie neapărat verificate cu caracterul omului. Zotov se lăsă pe speteaza scaunului și-și scoase batista din buzunar. Ei, poftim, uite că din cauza ta am început să filozofez! Dar m-ai înțeles, nu-i așa?

— Cred că v-am înțeles, răspunse Serghei dus pe gînduri.

Trecînd de postul de gardă, Klim răsuci în mînă bonul de intrare și lămurindu-se unde trebuie să se prezinte — la camera 405, etajul 3 — se îndreptă spre lift. În fața camerei indicate se uită din nou la bon, bătu la ușă și, auzind că este poftit să intre, deschise ușa.

— Șezi, îi aruncă în treacăt Kozin, măsurîndu-l iscoditor cu privirea din cap pînă-n picioare. Așadar, dumneata ești Privalov?

— Eu în persoană.

— Ei, acum am să-ți iau interogatoriul referitor la cazul respectiv, îi spuse cu răceală Kozin.

—Adică, care caz?

— Ai să afli îndată. Și Kozin scoase din sertar un formular de anchetă.

— Pe mine n-aveți de ce să mă interogați, replică Klim. Eu nu sînt răufăcător.

Simțea cum crește în el o iritare surdă. Se pregătise pentru o discuție cu totul de altă natură.

— Dumneata ai trimis Direcției miliției scrisoarea asta?

— Ei da, eu am trimis-o.

— Atunci, conform faptelor expuse acolo, sînt obligat să-ți iau interogatoriul. Dar înainte de toate te previn: conform articolului 95, pentru calomnii și mărturii false se prevede o sancțiune de pînă la doi ani detențiune. De faptul că te-am avertizat te rog să semnezi aici.

Și Kozin îi puse în față formularul de anchetă.

— Nu iscălesc nimic!

— Adică cum vine asta „nu iscălesc“ ? îl întrebă amenințător Kozin. Ți-e frică ? Faci sesizări și crezi că poți s-o scalzi așa ?

— Nu cred nimic, se înfurie Klim, și n-am de gînd să dau nici un fel de declarații. Am venit aici să discut cu dumneavoastră, nu pentru interogatoriu.

— Aici, băiete, nu-i piață, rosti Kozin cu ironie. Aici trebuie să răspunzi pentru fiecare cuvînt. De ce ai scris scrisoarea aceea ?

— Adică cum „de ce“ ? V-am comunicat că unii oameni au o comportare ciudată, ca dumneavoastră să-i verificați.

— Poți să-ți dovedești acuzațiile ?

— Ce acuzații ? Ce vă tot legați de mine ?

— Dumneata, Privalov, să te exprimi cu grijă. Nimeni nu se leagă de dumneata. Așadar, nu-i învinuiești ? Și nu poți să demonstrezi nimic ? Atunci de ce ai mai stricat hîrtia degeaba ? Încarci miliția cu o muncă fără rost ! Judecă și dumneata. Cîți n-ar putea să toarne la minciuni ! Și atunci hai, gata, denunț la miliție ? Ce ai cu inginerul Plîșevski, de pildă ? Ce rău ți-a făcut ?

— Nu pot să spun nimic rău despre el, îngăimă cu îndoială Klim, strîngînd din umeri. Totdeauna m-a ajutat în muncă.

— Păi vezi ? Iar dumneata, drept recunoștință, colportezi zvonuri auzite cine știe de la cine, le mai și înflorești și-i trîntești un denunț. Vrei să distrugi viața acestui om !

— Cum așa ? replică intimidat Klim, descumpănit de-a binelea de atacul calculat al lui Kozin. Noi nu vrem nimic. Dar să verificați, pur și simplu...

— Noi, tovarășe Privalov, nu verificăm pur și simplu, repetă apăsat Kozin. Noi deschidem anchetă, și pe baza unor dovezi de necontestat, îi arestăm pe vinovați. Dar astea-s dovezi ? Spune, sînt dovezi sau nu ?

— Cum să fie dovezi ? Așa, pur și simplu...

— Ei, vezi ? îl întrerupse hotărît Kozin. Dacă-i așa, ia tocul și scrie.

— Ce să scriu ?

— Tot ce mi-ai spus. Că ne rogi să nu dăm nici o importanță scrisorii voastre, că informațiile din ea le consideri neverificate și îndoielnice, că pentru autenticitatea lor nu-ți poți lua răspunderea și că refuzi să apari drept martor. Atunci nu-ți mai iau interogatoriul și nu te avertizez conform articolului

95. Şi-i mai bine aşa. Nu de altceva, dar de pe urma acestui articol poţi să ai o groază de neplăceri, ba chiar — mai ştii ? — să te-alegi şi cu vreo doi ani de închisoare. Ce, e glumă ?

— Păi, dac-aţi întors-o aşa... îngăimă nesigur Klim.

— De la sine s-au întors toate, băiete, îl întrerupse Kozin. De la sine. Aşadar, scrii ?

— Spuneţi, ce să scriu ?

Şi Kozin începu să-i dicteze.

Se însera cînd Kozin, mulţumit, intră în cabinetul lui Garanin. Căutase special să găsească un moment cînd Korşunov nu se afla la Direcţie. În cazul acesta, faptul că se adresa unui superior peste şeful său direct avea o justificare. Iar cu Korşunov nu voia să vorbească într-o problemă atît de delicată. Pe Korşunov nu-l prea avea la inimă şi simţea că şi acesta îi plătea cu aceeaşi monedă.

— Permiteţi să raportez, Konstantin Feodorovici ?

— Ce s-a întîmplat ? ridică Kostea capul. Intră.

— I-am luat interogatoriul lui Privalov. Cum era de aşteptat, nu face nici cît o ceapă degerată. Poftiţi... mi-a dat în scris toate explicaţiile. Şi Kozin puse hîrtia pe masă. Retractează totul. A fost un act negîndit, nimic altceva.

Kostea parcurse în grabă declaraţia lui Klim şi spuse liniştit :

— Bun. Lasă-mi asta, împreună cu scrisoarea. Şi despre ce-aţi mai vorbit ?

— Deocamdată, despre nimic. Îi părea rău că a trimis scrisoarea.

— Ia te uită ! rîse Kostea. Chiar îi pare rău ? Interesant ! Şi după ce se gîndi o clipă, întrebă : Dumneata ce misiune mai ai ?

— Mîine dimineaţă mă duc la Circulaţie să caut maşina care a fost la locul crimei.

— Cu cine pleci ?

— Singur.

— Ai să pleci cu Lobanov. Sub comanda lui.

— Adică cum, după părerea dumneavoastră n-am să mă pot descurca singur ? întrebă uluit Kozin.

— Consider că nu, răspunse Kostea, imperturbabil ca totdeauna. Dumneata mai ai încă multe de învăţat.

... În seara aceea Senka Dolinin ardea de nerăbdare să își întîlnească prietenul. În așteptarea lui, se tot foi pe banca din fața porții și, de enervare, fumă nu mai puțin de zece țigări.

— Ce-i cu tine? Ai căpiat? Știai că te-aștept! îl salută el veninos pe Klim. Slavă Domnului, doar nu ești fată să întîrzii la întîlnire! De altfel, află că nici fetele cu care am eu întîlnire nu întîrzie.

Fără să-i răspundă, Klim se așeză pe bancă și cu un aer mohorît își aprinse o țigară.

— Ei, ce taci? Ai fost la miliție? Ce ți-au spus? îl întrebă Senka. Ce-o faci pe sfinxul? Hai, dă-i drumul, spune tot!

— Eh, Senka! oftă Klim. Degeaba am scris noi scrisoarea aia!

— Adică cum, degeaba? se indignă Senka. Ce tot îndrugi?

— Îndrug pe naiba! îi răspunse iritat Klim. Cît pe-aci să iau doi ani de pușcărie!

Pe fața pistruiată a lui Senka apăru o uimire atît de mare, încît Klim, observînd și-n întuneric, zîmbi fără să vrea cu amărăciune.

— Vezi tu, ce-am scris acolo nu-i verificat și n-am cum dovedi, explică el. Ei, și pentru mărturii false — doi ani! Au un articol 95 care spune asta. Așa că am retras totul. Și încă în scris!

Zguduit de-a binelea, Senka nu-și putea reveni.

— Ai renunțat? întrebă el, fără să-și creadă urechilor.

— Păi, ce să-i faci!

— Se cheamă, așadar, că noi le spunem totul cu inima deschisă, iar ei ne amenință cu pușcăria!

— Cam așa. E clar...

— Ba nu. Nu-i clar de loc.

— Ascultă, Senka, dă-i tu înainte, ca atunci, cu Marte, și-ai să vezi ce-ai să pățești! îl ironiză Klim. Dacă nu înțelegi, nu te mai băga! dădu el obosit din mînă. Și apoi, chiar așa, de ce să fim noi mai cu moț decît ceilalți?

— Adică, să dăm totul dracului și să uităm?

— Îhî!

— Nu-i așa! Dacă vrei să știi, pe Marte poți să-l dai dracului și să-l uiți, dar pămîntul ăsta păcătos al nostru nu-i bătaia de joc a nimănui! Înțelegi?

— Ascultă, cruță-ți nervii, că mai ai nevoie de ei!

Între timp, de banca pe care şedeau se apropie un cetăţean. Din cauza întunericului nu i se putea desluşi figura.

— Noroc, băieţi ! salută necunoscutul pe un ton vesel. Unde-i numărul nouăsprezece ?

— Aici.

— Pe unul Privalov Klim îl cunoaşteţi cumva ?

— Da' ce treabă aveţi cu el ? întrebă Senka, tresărind.

— Nici o treabă. Vreau numai aşa, să stau de vorbă cu el.

— Dar dumneavoastră de unde sînteţi ? continuă Senka să-l descoasă.

— Ia te uită, îmi iei interogatoriu în toată regula ! rîse necunoscutul. Deci, nu pot să nimeresc la tovarăşul Privalov fără să fiu anunţat ?

— Eu sînt Privalov, spuse posomorît Klim.

— Ei, asta-i grozav ! Pe mine mă chiamă Korşunov. Şi sînt de la Miliţia judiciară.

— Aha, strecură cu duşmănie Senka printre dinţi, ai venit să-l arestezi, să-l înfunzi pe doi ani ?

— Ce-i, tinere, ce ai, ţi-ai pierdut minţile ? se miră Serghei. Şi de ce tocmai pe doi ani ?

— Pentru că astăzi acolo, la dumneavoastră, aşa i s-a spus : pentru mărturii false — doi ani ! Ei, Klim, frăţioare, se întoarse Senka spre prietenul său, fugi şi adună-ţi bulendrele !

— Ascultă, băiete, tu să nu faci pe prostu', ai înţeles ? îi spuse aspru Serghei. Poate c-am venit special ca să îndrept lucrurile.

Acum Serghei înţelese limpede ceea ce cu o oră în urmă din discuţia cu Garanin, presupusese numai. Nu s-a înşelat, deci. Kozin a încurcat-o rău în discuţia cu Privalov. L-a înrăit ! Are dreptate Kostea, şi se pare că el, Serghei, a avut şi mai multă dreptate cînd n-a vrut să-l lase pe Kozin să acţioneze singur. Acum, poftim, descurcă lucrurile !

— Da, de-aceea am venit, repetă el. Ascultă, Klim, subalternul meu n-a procedat just şi eu tocmai de aceea am venit, ca să-ţi cer scuze. Serghei rostise cuvintele acestea cu atîta sinceritate, încît interlocutorii lui se simţiră stingheriţi.

— Ei, lăsaţi, lăsaţi ! bolborosi Klim. Cîte nu se pot întîmpla !

— La noi asemenea lucruri nu trebuie să se-ntîmple, spuse hotărît Serghei. Nu trebuie să se întîmple ! Şi lucrătorul acela va fi pedepsit. Iar scrisoarea voastră e binevenită. Şi aceasta mi s-a ordonat să vă spun. Vom verifica neapărat tot ce aţi relatat.

— Asta da, zic şi eu discuţie ! exclamă Senka entuziasmat. Aşa cum spunea marele Vladimir Maiakovski : „Miliţia e a mea şi pe mine mă păzeşte".

— Asta aşa e, zîmbi Serghei.

— Atunci permiteţi-mi să fac lumină ca să-mi întipăresc în minte persoana dumneavoastră. Şi aprinzînd un chibrit, Senka îl ridică spre faţa lui Serghei.

— Dar legitimaţie aveţi ? întrebă îngrijorat Klim.

— Cum să nu !

Aprinseră un al doilea chibrit şi Serghei le arătă legitimaţia.

— Aşadar, ne-am cunoscut după toate formele necesare ! glumi Senka. Şi-acum, începe schimbul de păreri, cum scrie în ziare, într-o atmosferă cordială.

— Nu, băieţi, nu-i vorba de nici un schimb de păreri, replică serios Serghei. Şi, sincer să vă spun, mie nu-mi arde de glume. Klim, spune-mi tot ce ştii despre Andrei Klimaşin.

— Al de-a fugit ? întrebă Senka. De la fabrica lor ?

— N-a fugit, clătină Serghei din cap. Vouă pot să vă spun ceea ce noi încă n-am spus nimănui, şi vă spun, pentru că îmi inspiraţi încredere. Dar, deocamdată, să nu mai spuneţi nimănui. E clar ?..

— Clar, răspunseră amîndoi, aproape într-un glas, simţind dintr-o dată că-i ia cu frig pe şira spinării.

— A fost ucis, spuse scurt Serghei.

Pentru o clipă se lăsă o tăcere apăsătoare. Cel dintîi care vorbi fu Klim :

— Era un om bun, spuse el convins.

— Dar ştii că s-au găsit lipsuri în depozit ? întrebă Serghei. Iar o dată l-au prins la poartă cu o pielicică ?

— Am auzit. Dar pielicica putea să i-o strecoare cineva, ca să-i facă rău. Eu aşa cred. De altfel şi el... tot aşa credea.

„Verifică faptele cu caracterele oamenilor", îşi aminti Serghei sfatul lui Zotov.

— Dar ce te face să crezi că Klimaşin era un om bun ? întrebă din nou.

— Ce mă face să cred ?... Klim rămase pe gînduri. Uite, de pildă, el a fost primul care, la o şedinţă, a luat cuvîntul împotriva lui Goriunov, cînd acesta abia apăruse la noi. Ceilalți le era teamă.

— Și de ce-a luat cuvîntul ?

— Pentru că primea salariul degeaba. Ce fel de lăcătuș e el ?

Și Klim povesti amănunțit cum a apărut Goriunov la fabrica lor.

— De-atunci a început dușmănia dintre ei. Goriunov se lega mereu de el. Și tot de-atunci, cred eu, a prins conducerea pică pe Klimașin.

Serghei își aminti de raportul lui Kozin. În raport, Goriunov era pomenit de două ori : în întîmplarea de la poartă și în ciocnirea cu Klimașin. Kozin scosese chiar în evidență spaima neobișnuită care îl cuprinsese pe Goriunov atunci cînd se pomenise de miliție. De altfel, nu puteai spune nimic : raportul era bine întocmit.

— Și pentru ce l-a bătut Klimașin pe Goriunov ?

— Las' că merita, spuse dîrz Klim. Ca atunci cînd se îmbată să nu se mai agațe de fete !

— Ei, pentru așa ceva merita, consimți Serghei. Preț de o clipă rămase pe gînduri, apoi continuă : Și cînd a fost asta, înainte de întîmplarea cu pielicica ?

— Îhî !

„Trebuie neapărat să-l cunosc pe acest Goriunov", se hotărî Serghei.

— În ce schimb lucrează mîine, nu știi ? Ah, da ! își aminti el deodată înciudat. Gariunov e acum în concediu medical. S-a ars la o mînă.

— S-a ars ? repetă Klim. Cine v-a spus asta ?

— Șeful de schimb i-a comunicat unui lucrător de-al nostru. Așa s-a motivat Goriunov...

— Minte ! răspunse liniștit Klim.

— Adică cum minte ?

— Uite-așa, foarte simplu, minte. L-am văzut eu doar. Cred că l-a pocnit cineva peste mînă. S-o fi îmbătat și s-o fi luat cu cineva la bătaie.

— Interesant ! rosti gînditor Serghei. Nu-ți amintești întîmplător cînd a fost asta ?

— Cum să nu-mi amintesc ! Joia trecută. Mi-au dat mie norma lui, ca s-o fac în secția treia.

— Așadar, pe data de paisprezece, socoti Serghei zilele și în sinea sa continuă : „A doua zi după omorîrea lui Klimașin". Interesant ! Eh, băieți, am nevoie de ajutorul vostru. Mă refuzați ?

— Dar, conform articolului 95, nu nimerim în pușcărie ? întrebă ironic Senka.

— Măi, Senka, mare coțcar ești ! rîse Serghei Korșunov.

— Ia te uită, dar de unde mă recunoașteți așa pe întuneric ! se miră, vădit măgulit, Senka.

— Păi, după vorba ta afurisită ! Așadar, băieți, ne-am înțeles ?

— Și ce trebuie să facem ? întrebă serios Senka.

— Vă explic eu, răspunse Serghei. Dar, să ne înțelegem, secret absolut !

— Asta se înțelege de la sine, consimțiră cei doi prieteni. Puteți să vă bizuiți pe noi ! Pe cuvîntul nostru de comsomoliști !

Cuvintele acestea fură rostite cu atîta fermitate și atîta sinceritate, încît Serghei nu avu decît să se bucure că i-a cunoscut pe acești doi tineri de nădejde.

În aceeași seară, în biroul spațios al lui Plîșevski, Galia, însuflețită și îmbujorată, servea cafeaua celor doi bărbați. Pe o măsuță rotundă, lustruită, se afla o sticlă de coniac și o farfurioară cu felioare de lămîie tăiate cu grijă.

Cînd Galia se pregătea să iasă, Kozin se grăbi să spună :

— Data trecută, Oleg Gheorghevici, dacă vă amintiți, vorbeam de calomnii ! Ei, trebuie să vă spun că toate acuzațiile false ce vi s-au adus le-am îndepărtat. Și nimănui n-o să-i mai permitem vreodată s-o mai facă.

Galea, oprindu-se, îl privi speriată pe Kozin.

— Ce acuzații ? Cine putea să-l acuze pe tata ?

Plîșevski, în haina lui de casă, se tolănise obosit pe canapea picior peste picior. Fața lui lungă, osoasă, cu pungi albăstrii sub ochi, în care se înfundau ramele subțiri ale ochelarilor, exprima blîndețe și liniște.

— Fleacuri, fetița mea ! răspunse el. Probabil că a pomenit cineva despre mine într-o scrisoare prostească și murdară. Iar Mihail Ilici l-a chemat și l-a pus la punct.

— Dar Mișa spune că te-au acuzat ! N-ai spus așa ?

— Nu s-a exprimat bine, răspunse tot Plîșevski, de astă dată dînd semne de nerăbdare şi făcîndu-i semn lui Kozin. Du-te, draga mea, noi trebuie să stăm de vorbă.

— Bine, tată.

Ascultătoare, Galia porni spre uşă, aruncîndu-i lui Kozin o privire cercetătoare, alarmată. Iar lui i se păru că sub această înfăţişare de totală supunere a fetei se ascunde o nelinişte tăinuită.

Cînd uşa se închise în urma Galiei, Plîşevski îi explică lui Kozin, parcă cerîndu-i scuze :

— N-am vrut s-o sperii, Mihail Ilici. La drept vorbind, îţi sînt nespus de recunoscător. Dar spuneţi-mi, totuşi, ce s-a întîmplat ?

— Într-adevăr, cineva a scris o scrisoare calomnioasă la adresa dumneavoastră. Poate că vă închipuiţi cine anume ?

— N-am idee. Cine ?

— Asta nu pot să vă spun.

— Dar eu trebuie să reacţionez într-un fel la această mîrşăvie, izbucni Plîşevski, sub resortul unei indignări bine simulate.

— Nu vă neliniştiţi, am luat noi toate măsurile.

— Şi cum aţi procedat ?

— L-am făcut pe individ să dea o declaraţie în care retractează tot ce-a scris înainte. Şi l-am băgat bine în sperieţi. Asta-i tot ! zîmbi Kozin.

— Admirabil ! îşi desfăcu Plîşevski braţele într-un gest larg, dar continuă de îndată, pe un ton amărît : Dar ce-o fi cu ticălosul ăla de Klimaşin ? Tot nu l-au prins ?

— Credeţi ?, zîmbi Kozin.

Cu toată priceperea de-a se stăpîni, Plîşevski nu-şi putu reţine o exclamaţie în care o ureche experimentată ar fi putut surprinde nu numai mirare, ci şi o mare doză de nelinişte.

— Aşadar l-au prins ? !

— Nu l-au prins. L-au găsit, din păcate.

— Din păcate ? Nu mă mai chinui, Mihail Ilici ! îşi împreună Plîşevski rugător mîinile. Ce înseamnă „l-au găsit din păcate" ? Sau poate şi ăsta-i un secret de serviciu ?

— Parţial, răspunse Kozin, sorbind din cafea. E vorba că pe Klimaşin al dumneavoastră l-au găsit mort într-o pădure, lîngă gara Shodnia.

— Cuuuuum ? !

De astă dată, Plîşevski n-a mai fost nevoit să se prefacă — uimirea şi spaima lui erau pe deplin sincere.

O clipă, Kozin savură spaima interlocutorului, apoi, aparent, cu sînge rece, adăugă :

— Liniştiţi-vă ! Criminalii vor fi curînd arestaţi !

— Da, nu mă-ndoiesc, răspunse Plîşevski, venindu-şi în fire. Cred că-i aproape imposibil să vă scape.

Şi-l privi într-un mod straniu pe Kozin.

Munca nu se dovedi de loc atît de simplă cum părea. Primul insucces îl înregistră grupa lui Serghei la Circulaţie. O zi întreagă Lobanov şi Kozin au cercetat registrele împreună cu lucrătorii Inspecţiei auto, pînă au ajuns la concluzia că a găsi o „Pobeda" albastră cu numărul „E" sau „Z" şi cu „3" sau „8" sau „7" era aproape imposibil, cu atît mai mult cu cît litera Z nici nu intra în nomenclatorul regiunii Moscova, iar cu litera E erau înregistrate peste două sute de maşini.

Totuşi Serghei ordonă ca, sub diferite pretexte, să fie cercetate toate aceste maşini. Aveau, doar, un indiciu foarte important : zgîrietura de pe partea stîngă a maşinii, la nivelul portierei.

— „Aproape imposibil" ? Asta nu-i motiv să renunţăm la anchetă, îi spuse el lui Lobanov.

— Bine, atunci am plecat. Dar în cazul ăsta, glumi Saşa, rămas bun, fraţilor, plec în cursă lungă ne vedem peste un an ! Să nu m-aşteptaţi mai devreme.

— Îţi dau termen exact o săptămînă, i-o tăie aspru Serghei.

Şi Saşa, drept răspuns, se mulţumi să ofteze.

Totuşi căutarea maşinii nu era lucrul cel mai important în desfăşurarea anchetei. Principalul era cercetarea oamenilor, a celor implicaţi în crima descoperită. Iar căutările depindeau de reuşita stabilirii juste a cauzelor : jaf, răzbunare, gelozie, bătaie la beţie sau o ceartă izbucnită pe neaşteptate ?

Primul motiv căzu îndată după confruntarea cu nevasta lui Klimaşin. Ea îi informă că bărbatul ei n-a avut de loc bani asupra lui în ziua aceea. Ceasul, bineînţeles, nu putea fi pus la socoteală. Aşadar, jaful nu putea constitui mobilul crimei.

În ceea ce priveşte celelalte motive, ele puteau fi acceptate sau respinse numai după o studiere minuţioasă a caracterului

lui Klimaşin şi a cunoscuţilor săi. Cele două caracterizări primite la început de la Plîşevski şi de la Klim Privalov erau diametral opuse. Şi asta complica lucrurile.

După indicaţia lui Serghei, Kozin chemă la Direcţie pe cîţiva dintre salariaţii fabricii.

Secretarul comitetului de partid, Taras Petrovici Ciutko, îi plăcu lui Serghei de la prima vedere. Primul lucru care te impresiona la el era bunătatea şi înţelegerea faţă de oameni. Toate acestea păreau revărsate în trupul lui voinic, scund, dar uimitor de mobil. Bunătatea şi înţelegerea pe care le exprima însăşi faţa lui lată, mustăcioasă, cu riduri în jurul ochilor, se simţeau şi în modul simplu şi cald de a vorbi cu oamenii.

— Eu, fiule, ce să-ţi spun! răspunse el cînd Serghei îl întrebă de Klimaşin. Era un om bun, drept, dar arţăgos şi o lecuţă cam nestatornic. Întîmplarea cu pielicica chiar el mi-a relatat-o. Voiam chiar să discutăm problema aceasta într-o şedinţă a comitetului de partid. În ceea ce mă priveşte, ţi-o spun pe şleau: nu cred că el ar fi putut face aşa ceva. Nu, nu, pe mine nu mă convingeţi! Era un om cinstit din toate punctele de vedere. Din toate punctele de vedere! M-ai înţeles? L-am cunoscut bine, deşi nu sînt de mult timp în fabrică. Eu am venit de curînd şi n-am reuşit să-i cunosc pe toţi. Ba unii, drept să-ţi spun, nu-mi plac de loc. Bineînţeles, şi pe aceştia am să caut să-i cunosc şi, după aceea, o să mai vedem noi... termină el pe neaşteptate. Atunci, Serghei îşi dădu seama că firea acestui om nu-i ţesută numai din blîndeţe.

Preşedintele comitetului de întreprindere — Volina — o femeie mărunţică, energică, cu limbă ascuţită, era tare tulburată şi, răspunzînd la întrebări, amestecă într-un mod ciudat expresii grosolane cu cuvinte şablon folosite în lucrările de birou.

— Nu era un chiulangiu. Asta e sigur. Trăgea la jug. Şi dispreţuia băutura. Iar problemele pe care le ridica, le ridica totdeauna la un nivel principial. Ba cînd critica pe cineva la şedinţă, o făcea după toate paragrafele. Eu, uneori, mă cam repezeam la el din cauza asta. Dar hoţ nu era, asta-i sigur.

Fură chemaţi să facă depoziţii şi vecinii lui Klimaşin de acasă, reuşiră să găsească chiar şi cîţiva camarazi din armată. Referinţele acestora coincideau cu ale muncitorilor din fabrică: mai mult lucruri bune se spuneau despre Klimaşin.

Cercetările duceau sigur la aceeași concluzie: nimeni nu s-a certat vreodată cu Klimașin, nimeni nu-l ura, nimeni nu-i era dușman. Nimeni... în afară de Goriunov. Acesta, după cum relatau unii și alții, amenința mereu că o să se răfuiască cu el.

Îndată după discuția cu Klim și Senka din seara aceea memorabilă, Serghei se apucă să strîngă referințe despre Goriunov.

Muncă grea și migăloasă. Cu nici unul dintre oamenii care în diferite perioade au avut vreo legătură cu Goriunov nu se putea vorbi deschis despre el, ca nu cumva Goriunov să afle și, prinzînd bănuială, în caz de era vinovat, să se ascundă. De aceea, lucrătorii Miliției judiciare au aflat numai faptele principale din ultimii ani de viață ai lui Goriunov: unde a lucrat înainte, succesele lui în sport, activitatea în asociația sportivă „Flacăra" și transferul la fabrica de blănuri: activitatea lui sportivă în fabrică, lovitura de la braț și, în ultima vreme, un lanț de beții și o „totală descompunere morală".

A doua zi după cercetarea la locul crimei, expertul secției tehnico-științifice, Dubțova, i-a comunicat lui Serghei că urmele de pe zăpadă au unele particularități precis individualizate, care ar putea permite ca după încălțămintea celui suspectat să se determine dacă a fost sau nu la locul crimei. Asta, cu atît mai mult cu cît — cum explica Dubțova — unul dintre criminali, și anume acela care s-a încăierat cu Klimașin, purta cizme de pînză impermeabilă avînd talpa de cauciuc cu crestături. Or, astfel de cizme purta, după spusele lui Klim, și Goriunov. Și afară de asta, din toate mobilurile posibile de omorîre a lui Klimașin rămăsese pe tapet numai unul, și anume răzbunarea, aceasta putînd fi legată numai de Goriunov.

Dar împușcătura? Cine era criminalul propriu-zis, cel cu pistoletul? De ce umbla înarmat și de ce s-a grăbit să tragă? Cel dintîi, din moment ce s-a luat la bătaie cu Klimașin, înseamnă că nu știa de existența pistoletului sau, în orice caz, nu-și închipuia că celălalt va face uz de el. Primul era deci lipsit de experiență și mult mai puțin primejdios decît al doilea. Toate aceste probleme puteau fi lămurite definitiv numai după arestarea măcar a unuia dintre criminali.

În fața lui Serghei și a colaboratorilor săi se ridica astfel o sarcină destul de dificilă: să capete măcar pentru cîtva timp cizmele lui Goriunov, sau, în extremis, niște amprente clare ale tălpilor. La această hotărîre au ajuns a doua zi după discuția lui Serghei cu Klim și Senka. De aceea, Serghei se și gîndi să-i ceară sprijin lui Privalov. Klim tăcu multă vreme, gîndindu-se la ceva, apoi spuse:

— S-ar putea face ceva. După lucru, noi mergem la duș. Ne dezbrăcăm într-o cameră și pe urmă intrăm în baie. Cît timp ne spălăm noi, poate să vină cineva de la voi să vadă cizma. Iar eu am grijă să-l rețin pe Goriunov atît cît trebuie.

— Cum, deși are mîna bolnavă vine la lucru?

— Da, nu știu de ce, dar nu vrea să ia concediu medical. Și mă mir, că nu-i el omul care să nu profite!

— Bine. Am reținut asta. Dar spune-mi, n-o să ne împiedice nimeni acolo, la baie? Cred că vin deodată mai mulți oameni.

— Noi, din secție, sîntem cincisprezece, dar îi reținem pe toți, atît cît trebuie.

— Cum adică „îi" rețineți?

— Mai iau cu mine vreo doi-trei băieți. Nu le spun de ce. Mă cred ei și-așa. Că dacă trebuie — ce mai!

— Și pe cine-ai să iei?

— Jenka Osokin e unul. Băiat bun. Poți să-i încredințezi orice. Dar mai găsesc și alții. Băieți de nădejde, la noi, cîți vrei! zîmbi Klim satisfăcut.

În aceeași zi, Klim își îndeplini făgăduiala și operația se desfășură cu succes.

Spre seară, bătrînul expert Lev Matveevici Iurov, de la secția tehnico-științifică, îi telefonă lui Serghei:

— Korșunov? răsună glasul gros al expertului. El e! Urmele coincid perfect. Poți să-l arestezi pe individ.

Mulțumit, Serghei chemă în aceeași clipă mașina și împreună cu doi colaboratori porni spre fabrică.

Dimineața, Serghei veni la lucru nedormit și mohorît. Chemîndu-l pe Lobanov, îl întrebă supărat:

— Unde-i procesul-verbal al celei de-a doua percheziții din casa lui Goriunov?

— La Voronțov. Sașa îl privi cercetător pe Korșunov și după cîteva clipe, întrebă: Despre ce-i vorba? S-a întîmplat ceva?

— Nu s-a întîmplat nimic, răspunse Serghei cu o înverşunare neînţeleasă. La percheziţie aţi găsit ceva ?

— N-am găsit nimic deosebit. Şi, deodată, Saşa zîmbi. Doar referinţele alea... Sînt la Voronţov. Hazul de pe lume, zău aşa !

— Ce referinţe ?

— Nişte referinţe vechi. Odată, între două beţii, lui Goriunov i-a venit mintea la cap şi s-a hotărît să se înscrie la o şcoală serală. Îi trebuiau referinţe. S-a dus la comitetul de comsomol şi i-a dat. A doua zi încă, tot avîntul nobil i s-a spulberat ca un vis într-o noapte de mai. Iar referinţele au rămas. Halal document, ce să spun ! Mai ales în comparaţie cu referinţele pe care tot ei ni le-au trimis, la cererea noastră !

— Dar despre ce-i vorba ? Spune o dată !

—Păi, pune-le alături, citeşte-le şi-ai să vezi. Vezi că Voronţov a mai primit una. Asta da, referinţă...

Serghei ridică receptorul şi-i telefonă lui Voronţov.

— Viktor ? Vino pînă aici şi adu referinţele despre Goriunov.

Apoi Serghei i se adresă din nou lui Lobanov :

— Cum stai cu maşinile ?

— Ieri am terminat primul tur. Am găsit trei cu zgîrieturi pe partea stîngă. Urmează să-i studiem pe şoferi.

— Grăbeşte-te, Saşa, grăbeşte-te !

— Fii liniştit !

— Liniştit, pe naiba ! Am motive să fiu liniştit ? Ce face Kozin ? Cum se poartă ? Vezi, supraveghează-l !

— Îl supraveghez. Dar ce ai ? Ţi s-au înecat corăbiile ? îşi lovi Saşa prietenul pe umăr. N-ai grijă, se aleg apele.

— Se aleg ! dădu Serghei din mînă şi oftă din greu.

Saşa îl privi atent. Apoi, fără să spună nimic, ieşi. Întîlnindu-l pe Garanin pe coridor, îl întrebă :

— Ce-o fi cu Korşunov, nu ştii ?

— Tot cu Lena ! răspunse posomorît Garanin. A avut o premieră cu o piesă românească, şi ambasadorul a dat o recepţie. S-a întors dimineaţa. Şi toate astea, în general — maşini, flori, rochii de seară, admiratori bineînţeles, toate astea, ţi-nchipui, îl enervează pe un soţ. Ieri a aşteptat-o pînă-n zori. Ei, şi s-au certat.

— Aşa, deci ! clătină Saşa din cap. Şi-mi mai spui să mă-nsor ! Uite, dai peste una ca asta, şi nu mai scapi de necazuri !

— Las' că nu-i așa. Lena-i fată serioasă, îl asigură Kostea. N-o să-și permită nimic nelalocul ei. Dar, ce să-i faci, ăsta-i specificul muncii.

— Nu pune mîna-n foc! rosti Sașa cu seriozitatea ce îi era caracteristică. Specificul ăsta e primejdios.

Între timp Voronțov, cu o mapă în mînă, intră în biroul lui Serghei.

— Ai mai scos ceva de la Goriunov? îl întrebă acesta.

— De vreo două zile o cam scăldăm. Despre toate neamurile lui am discutat. Le-am luat pe degete, dar cum vine vorba de problema cu pricina, nici un cuvînt! E tare înrăit!

— Arată-mi referințele.

Zîmbind cu înțeles și fără să spună nici un cuvînt, Voronțov scoase din mapă cîteva hîrtii și le puse pe masă.

Prima referință dată lui Goriunov pentru a fi prezentată la școala serală era datată cu trei luni în urmă: „Comsomolistul Goriunov M., în timpul muncii sale la fabrica de blănuri, și-a îndeplinit sarcinile de producție, a participat la viața obștească, și-a ridicat nivelul ideologic-politic, s-a manifestat ca un tovarăș sensibil, n-a primit nici un fel de mustrări pe linie de comsomol, și-a plătit cotizațiile cu regularitate".

Cea de-a doua referință, scrisă pentru miliție, era diametral opusă. Aceleași fraze tip, numai că toate verbele începeau cu „nu". De unde reieșea că comsomolistul Goriunov „nu a participat", „nu a manifestat", „nu și-a ridicat", „n-a îndeplinit" și chiar „nu și-a plătit cotizațiile".

Model perfect de referință negativă birocratică.

— Diplomați! observă cu dispreț Voronțov. Știu ce și unde să scrie. Dacă-i pentru miliție, înseamnă că tînărul a scrîntit-o. Și-atunci, toarnă-i o referință negativă. Dacă-i pentru școală, hai să-l sprijinim, și unge-l cu una pozitivă...

Serghei mai citi o dată atent referințele.

— Să trimitem copii după ele la comitetul raional. Descurcă ei cine merită s-o încaseze pentru treaba asta! hotărî el.

A treia referință era de la comitetul de comsomol al fabricii unde lucrase Goriunov înainte.

Secretarul comitetului scria: „Kolea Goriunov a fost un băiat bun și cinstit. Avea mulți prieteni, muncea bine și făcea sport. Citea multă literatură beletristică și era prieten cu o lucrătoare de la fabrica noastră, Klava Smirnova, o fată sinceră și principială. Noi toți ne mîndream cu realizările lui sportive. Observasem că Nikolai e un om irascibil şi cam vanitos. Totuşi, cît a lucrat la noi, Klava şi cei mai apropiaţi prieteni al lui — comsomoliştii Vladimir Sokolov, Alexandr Mahlin şi Alexei Sirotin — au avut o bună influenţă asupra lui. Şi eu am fost prieten cu el. De defectele lui însă, au profitat cei de la asociaţia sportivă „Flacăra" : l-au atras la ei, l-au smuls din colectivul nostru, şi noi n-am mai putut să facem nimic. Consider că asta este marea noastră vină faţă de Nikolai şi în general faţă de Comsomol. Iar Nikolai s-a înfumurat de-a binelea şi ne-a întors spatele. Această caracteristică a fost discutată în cadrul comitetului. Secretar, S. Vladimirov".

Terminînd de citit, Serghei îl privi pe Voronţov.

— Despre asta ce spui ?

— Ce să spun ? strînse Voronţov din umeri. Aşa-i normal. Aşa trebuie scris.

— Ei, dacă toţi ar scrie normal ! oftă Serghei. Şi mai ales dac-ar acţiona normal, aşa cum trebuie ! Noi n-am prea avea de lucru. Dar ce să mai vorbesc !

Voronţov îi puse în faţă ultimul document.

— Uite şi asta, de la asociaţia sportivă.

— „Tovarăşul Goriunov N., născut în 1932, a activat în secţia de lupte clasice a asociaţiei sportive „Flacăra", citi Serghei. Era disciplinat, la antrenamente se prezenta cu regularitate, fără să întîrzie. Sportiv de perspectivă, dădea rezultate bune şi ar fi putut ajunge departe. Nu se semnalează nici un fel de abatere de la morală. După accidentul suferit la mîna dreaptă a fost şters de pe listele secţiei în luna septembrie. Preşedintele asociaţiei, V. Ogarkov".

— Ar fi putut ajunge departe ! repetă înfuriat Serghei, zvîrlind hîrtia cît colo. Ce cuvinte alese. Dar unde au fost ei atunci cînd omului i s-a întîmplat nenorocirea ? Dacă nu mai e de „perspectivă", dă-i cu piciorul ! L-au şters de pe liste ! Ăştia nu trăiesc decît pentru recorduri !

— Între timp alte perspective i s-au deschis lui Goriunov ! îşi exprimă şi Voronţov indignarea.

— Telefonează la închisoare ! ordonă Serghei. Să mai încercăm o dată să stăm de vorbă cu el.

Neras, posomorît, cu mîinile la spate, cu umerii plecaţi, Goriunov intră în cabinet. Buzele strînse îi tremurau nervos, iar pe fața-i palidă și trasă străluceau ochii adînc înfundați în orbite.

— Nu prea arăți bine, Kolea, spuse compătimitor Serghei. Suferi ?

— Doar n-am nimerit la sanatoriu, ci la miliție ! răspunse Goriunov provocator. De ce să sufăr ? Ce-aveți cu mine ? Îmi aruncați pe umeri o crimă, dar eu n-am omorît pe nimeni !

— Știu.

În privirea plină de răutate a lui Goriunov licări ceva nou. Dar Serghei nu reuși să deslușească ce anume : neîncredere sau speranță deșartă că va scăpa ?

— Dacă știți, atunci de ce arestați oameni nevinovați ?

— Caraghiosule ! zîmbi Serghei. Te crezi chiar nevinovat ? S-a demonstrat științific că tu ai fost acolo în momentul crimei. Științific, mă-nțelegi ? Dar n-ai tras tu, știu asta. Eh, Kolea, asta a fost o împușcătură scumpă, tare scumpă ! Nici tu nu știi prețul ei ! Și-a fost trasă nu numai în Klimașin, ci în mulți.

— Nu mă lua pe mine cu ghicitori, că nu-s copil ! Iar pe știința voastră, eu scuip !

— Nu ești copil, dar ești prost ! observă Vorontov.

— Acuma poți să mă faci cum vrei, mă rog... sînt în mîna voastră.

— Ascultă, nu mai face pe martirul ! Deocamdată, noi sîntem cei care ne chinuim cu tine. Dar spune-mi, Nikolai, continuă Serghei, cînd ți-ai rupt mîna ?

— Mîna ? La doisprezece iulie.

— Și de-atunci, va să zică, adio lupte... Ai terminat cu asociația sportivă !

— Păi, clar ca lumina zilei ! Cine mai are nevoie de un schilod ?

— Schilod ? Exagerezi ! zîmbi Serghei.

— Apăi pentru un contabil, cred și eu, e bună și-o mînă prinsă în cuie, ca a mea, răspunse Goriunov posomorît și cu o surdă amărăciune în glas. Dar pentru un sportiv...

— Și dacă ai terminat cu sportul crezi că gata, s-a terminat și cu viața ? Că totul s-a dus de rîpă ? Ei, Kolea, în cazul ăsta nu știi ce-i viața !

— Ba știu, răspunse încet Goriunov. Toată viața mea a fost acolo, acolo a rămas.

— Cît ai stat în spital ?

— Două luni.

— A venit cineva să te vadă, de la fabrică sau de la asociație ?

— De la asociație ? De ce să vină ? Ce nevoie mai au de mine ? Pentru ei am devenit un zero.

— Dar cînd activai te apreciau ?

— Da, cît timp au avut nevoie de mine, cît am participat la competiții și am luat premii... Buzele începură să-i tremure. Dar cînd am ieșit din spital și-am venit la asociație, m-au primit ca pe un străin : m-au smuls cu rădăcini cu tot și m-au zvîrlit. Pînă și antrenorul nostru, Vasili Feodorovici, m-a întrebat : „Ce mai cauți aici ?" Dar poate că mie mi-a rămas acolo o parte din inimă ! exclamă de o dată cu glas sfîșietor Goriunov și pe obrajii lui nerași începură să curgă lacrimi.

Discuția aceasta atît de dificilă dură o oră, două, trei. Goriunov povestea sincer, cu plăcere, despre viața lui, dar cum venea vorba de crimă, privirea i se întuneca, se închidea dușmănos în sine și brusc, aproape isteric, refuza să răspundă.

Voronțov ieșise de mult din cameră și discuția în doi se ducea fără proces-verbal. Fumaseră amîndoi un pachet de țigări, nori albaștri de fum stăruiau sub tavan, iar în cameră era parcă mai întuneric.

În sfîrșit, Serghei se ridică, deschide fereastra și de afară năvăli un torent de aer rece și proaspăt. Apropiindu-se de Goriunov, Serghei îi puse mîna pe umăr și-i spuse obosit :

— Ascultă, Nikolai, ușurează-ți sufletul. Știi și tu că un om bun a fost omorît. Dar de ce ? Pentru ce ? Știu, vă dușmăneați, dar i-ai dorit moartea ? Nu cred. Spune, i-ai dorit-o ?

Goriunov își lăsă capul în jos și tăcu posomorît.

— Nu i-ai dorit-o, continuă Serghei. Nu puteai să i-o dorești. Ba mai mult : nici n-ai știut că celălalt avea o armă la el. N-ai știut, nu-i așa ?

— Și ce-i cu asta ? întrebă surd Goriunov, fără să-și ridice capul.

— Nikolai, uite, nu profit de faptul că te-a luat gura pe dinainte, zîmbi Serghei. Pentru că acum, fără să vrei, ai recunoscut că știi despre crimă. Un singur lucru nu înțeleg : omul acela îi purta mai multă dușmănie lui Klimașin decît tine ?

— Nu-i purta nici un fel de dușmănie, răspunse aproape indiferent Goriunov.

— Atunci de ce-a tras ? Să te răzbune pe tine ?

— Poate pe mine, poate pe alții. Și parcă dîndu-și seama de ceva, Goriunov îl privi întunecat pe Serghei. Gata, nici un cuvînt mai mult !

— Dar ce-ai spus pînă acum... să trecem în procesul verbal ?

— Dacă-i vorba de proces-verbal, n-am spus nimic !

— Cum vrei. Dar acela trebuie prins. E un om primejdios. Acum l-a omorît pe Klimașin, mîine va omorî pe altul.

Goriunov tăcu, apoi, abia auzit, șopti :

— Asta-i treaba voastră. Eu, unul, nu-mi trădez prietenul.

— Nu ți-e prieten, replică liniștit Serghei. Adevărați prieteni ți-au fost Volodea Sokolov, Mahlin, Sirotin, Vladimirov și Klava. I-ai uitat ?

Goriunov tăcea.

— Înseamnă că i-ai uitat. Dar ei nu te-au uitat. Ascultă ce-au scris despre tine.

Goriunov asculta tăcut, cu ochii în podea și cu fălcile încleștate, și numai mușchii feței, care i se mișcau sub piele, vădeau încordarea cu care reținea fiecare cuvînt.

Serghei termină de citit.

— E adevărat ce-au scris sau mint ?

— Adevărat, strecură printre dinți Goriunov.

— Așa pot să scrie numai niște prieteni, Kolea. Prietenii adevărați. Serghei tăcu puțin și-l întrebă pe neașteptate : Vrei să-i vezi ?

Goriunov îl privi uluit, apoi, cu grosolănie, amestecînd cuvinte obișnuite și înjurături, începu să țipe :

— Nu vreau !... Nu vreau nimic !... Ce te bagi în sufletul meu ? Ce-ai cu mine ? Și, în sfîrșit, tăcu, respirînd din greu.

— Mda, făcu Serghei. Să știi că m-ai obosit de-a binelea. Pentru astăzi ajunge, Kolea. Dar mai gîndește-te la prietenii tăi.

Fără să-și ridice capul, Goriunov întrebă cu dușmănie :

— Mîine cine-mi mai scutură mațele ?

— Tu cu cine-ai vrea să stai de vorbă ?

Goriunov tăcu, apoi abia auzit, răspunse :

— Cu dumneata.

În noaptea aceea Serghei nu putu să adoarmă multă vreme : va vorbi sau nu va vorbi Goriunov ? Va recunoaște sau nu va recunoaște „pentru proces-verbal" ?

Dar Goriunov nu recunoscu nimic. Nu-şi divulgă complicele. Singurul lucru pe care Serghei îl obţinu de la el, şi asta în treacăt, fu amănuntul că omul acela era şofer şi că locuia în Moscova. În concordanţă cu dovezile deja existente însă, aceasta era o informaţie foarte preţioasă. Astfel, activitatea lui Lobanov şi a lui Kozin căpătă acum o importanţă de prim plan.

Aşadar trei maşini — problema ar părea destul de simplă. Cercul se strînsese şi probabilitatea că şoferul criminal se afla în interiorul lui crescuse atît de mult, încît Saşa Lobanov, cu toată aparenta lui superficialitate, hotărî să nu încredinţeze nimănui altcuiva verificarea şoferilor.

O maşină aparţinea unui particular, compozitorului Zarnin. Acesta însă avea şofer. A doua maşină era taxi, iar a treia deservea un trust de construcţii. Şi pe taxi şi pe maşina trustului lucrau cîte doi şoferi, cu schimbul.

Lobanov hotărî să ia informaţii despre toţi cei cinci şoferi — la început mai generale, convins că după aceea, pe baza dovezilor concrete, va putea mai uşor să-i trieze, ceea ce se şi întîmplă. Şoferul compozitorului, om în vîrstă, cu o familie numeroasă şi bolnav de inimă, era clar că nu necesita nici un fel de verificare ulterioară. Mai ieşi apoi din cauză unul dintre şoferii trustului, de asemenea om în vîrstă şi vechi membru de partid. Asupra celor doi şoferi de taxi ar fi întreprins deci o cercetare mai amănunţită, dacă n-ar fi intervenit o împrejurare care îl puse în gardă dintr-o dată pe Lobanov, şi anume faptul că în ziua cînd veni la secţia de cadre a trustului ca să ia dosarele celor doi şoferi, i se dădu numai unul.

— Şi-al doilea şofer ? întrebă Lobanov.

— Al doilea nu mai există, i se răspunse. Îl chema Spirin, şi-acum vreo două săptămîni şi-a dat demisia.

După cîteva ore de cercetări şi discuţii, Lobanov îşi dădu seama că această neaşteptată demisie nu putea fi explicată prin nimic. Responsabilul garajului îi vorbi astfel despre Spirin:

— Şofer de mare clasă, deşi uneori cam depăşeşte măsura, adică bea al dracului. Vreau să spun că toarnă al naibii de mult în el, dar cînd urcă la volan, e limpede ca cristalul.

— Are prieteni pe-aici ?

— Nici pomeneală. Om tare ascuns. Dar fotografia lui nu lipsea de pe panoul de onoare.

De la secția de cadre Lobanov luă fotografia și adresa șoferului, dar acasă la Spirin îl aștepta un nou eșec.

— E plecat de vreo zece zile, îi comunicară vecinii. Nu știm unde, nu ne-a spus.

În aceeași zi, Lobanov etală în fața vecinei lui Goriunov cîteva fotografii.

— Venea vreunul dintre ăștia mai des pe la Goriunov ? întrebă el.

Femeia privi îndelung fotografiile, apoi oftă și răspunse :

— Nu știu, drăguțule. Venea unul. Dar o singură dată l-am văzut și-atunci în treacăt, pe coridor. Cine știe ce am spus și cade năpasta pe om ! Ferească-mă sfîntul !

Situația se complica.

O dată cu verificarea șoferilor, continua culegerea de informații despre Spirin. Tot biroul lui Korșunov lua parte la aceste cercetări. Unul după altul fură interogați toți salariații garajului, dar nici unul nu știa despre Spirin ceva sigur. Abia după trei zile de muncă neîntreruptă se ivi, în sfîrșit primul „cîrlig".

Un lăcătuș de la garaj, un tînăr de șaisprezece ani, Pașa Glagolev, se adresă pe un ton foarte aspru lui Lobanov și lui Kozin :

— Eu, în numele vigilenței, de mult îl urmăresc pe acest individ. Vreți să spun de ce-a șters putina ? Bine, vă spun. Voi l-ați speriat. Și mai spuneți că sînteți de la miliție !

Pe Lobanov îl entuziasmară de-a binelea aceste cuvinte.

— Aha ! Așa, care va să zică, ești un detectiv periculos, genial ! Din cei care lucrează pe cont propriu ! Ce mai, Sherlock Holmes în persoană ! Bravo ! Atunci ce stai ? Hai, lămurește-ne și pe noi, proștii !

Pașa se înfurie și mai mult :

— Ce rîdeți ? Aflați de la mine că eu mă pregătesc de mult să devin detectiv. Am citit toate cărțile polițiste, și de aproape un an mă antrenez.

— Zău ?! Și cum te antrenezi, mă rog ? întrebă zîmbind Lobanov.

— Dacă rîdeți, nu vă mai spun nimic ! le-o tăie scurt Pașa.

— Gata, pe cuvîntul meu că nu mai rîd ! răspunse Lobanov cît se poate de serios. Hai, dă-i drumul ! Spune tot ce știi despre Spirin.

— Aşa da, cu plăcere, începu Paşa cu un aer grav. Odată, am băut amîndoi votcă.

— Voi ?! Votcă ? întrebă sever Kozin.

— Eu pentru prima oară, roşi Paşa. Aşa cerea situaţia. Dar ştiţi, am băut un pic. Spirin însă, s-a îmbătat turtă. S-a făcut alb la faţă iar ochii i s-au înroşit. Şi deodată mi-a spus că toţi cred, chipurile, că el este Spirin, dar de fapt îi zice Zolotoi. Adică, mi-am dat seama că asta-i o poreclă. Apoi mi-a propus să ieşim afară din oraş. Eu, bineînţeles, n-am zis nu.

— Ehei, flăcăule ! se alarmă de-a binelea Lobanov. Te-ai jucat cu focul !

— Jucat, pe dracu' ! Ştiam eu de ce merg, i-o reteză Paşa. Dar el s-a răzgîndit. Se vede că nu prea avea încredere în mine. Apoi nu ştiu ce tot învîrtea cu un prieten al lui. Am prins firul, şi-odată, cînd a venit ăla la noi, la garaj, am tras cu urechea. Spirin îi spunea „Koleasi". Dar n-am reuşit să aflu despre ce vorbeau. Ştiţi, nu cunosc încă toate metodele de urmărire şi nici auzul nu mi-e destul de exersat, oftă Paşa. Dar pe Koleasi ăla, o dată l-am văzut şi l-aş recunoaşte dintr-o mie.

Lobanov, scoase cîteva fotografii.

— Nu-i vreunul dintre ăştia ?

Paşa se uită în fugă la fotografii şi, arătînd una dintre ele, rosti cu siguranţă :

— Asta-i !

— Bravo, Paşa ! îl lăudă sincer Lobanov. Ai ochi buni şi fler ai, dar ascultă-mă pe mine : treburile astea nu se fac aşa, în particular. De-aia sînt brigăzile de ajutorare ale miliţiei, ele-s cea mai potrivită şcoală pentru un viitor detectiv. Cînd ai să te faci mai mare, vino la noi.

Paşa Glagolev îl recunoscuse în fotografie pe Goriunov şi cercul se închise.

După poreclă şi fotografie l-au identificat curînd pe Spirin. Cu vreo doi ani în urmă fusese anchetat într-un caz mare, cu mulţi implicaţi, dar atunci, din lipsă de dovezi, i-au dat drumul. Reluîndu-se dosarul, au fost stabilite legăturile din trecut ale lui Spirin cu indivizi rău famaţi şi pe aceste noi urme începu al doilea „tur" al cercetărilor.

Timp de o săptămînă, vreo zece oameni fură chemaţi, sub diferite pretexte, la Direcţia generală a miliţiei şi interogaţi cu ingeniozitate. Pe alţii, lucrătorii miliţiei i-au vizitat acasă, despre alţii se culegeau cu prudenţă informaţii.

Ca rezultat, după date disparate, ce păreau uneori cu totul neînsemnate, după aluzii răzleţe, se putu stabili că Spirin se ascunde la un prieten al său, că pe stradă iese foarte rar, că nu se desparte de pistol şi că s-aînrăit de tot.

Urma să fie arestat. Rezolvării acestei probleme îi fu consacrată o consfătuire specială la Zotov, consfătuire la care participă şi comisarul Silantiev.

— Operaţiunea trebuie gîndită în toate amănuntele, tovarăşi, îi preveni Silantiev. E un criminal primejdios, înarmat, şi vă asigur că nu va pregeta o clipă să facă uz de armă. Şi noi nu numai că n-are rost să riscăm, dar un schimb de focuri ar crea panică sau chiar victime. Ar putea fi periclitaţi cetăţenii din preajmă. Spirin e urmărit ? îl întrebă pe Garanin.

— Tot timpul, tovarăşe comisar.

— Pe unde umblă ?

— Iese din casă numai seara, tîrziu, şi se duce la berărie. De-acolo — direct acasă. Mîna dreaptă o ţine tot timpul în buzunar. Pe drum se uită mereu înapoi. Nu se poate apropia nimeni de el. E gata să tragă în orice moment.

— Dar ziua n-a ieşit niciodată ?

— Nu, tovarăşe comisar, niciodată.

— Interesant ! Şi care-s propunerile dumneavoastră, tovarăşi ?

— Deocamdată, un lucru-i limpede, observă Zotov. Noaptea, în locuinţa lui nu poate fi arestat. Nu va lăsa pe nimeni să intre în cameră. Va începe să tragă.

— Mai bine în berărie ? propuse Serghei.

— Nu merge, clătină Silantiev din cap. În berărie sînt mulţi oameni. Şi nici el nu-i singur acolo, vă daţi seama. Va începe o încăierare. Nu, trebuie arestat cînd se aşteaptă mai puţin, cînd se crede în afara primejdiei.

— Cînd asta ? oftă Lobanov.

Silantiev îl privi cu ochi ageri pe cei prezenţi şi zîmbi cu viclenie :

— Să ţinem seama de psihologia şi nervii criminalului, propuse el.

Toţi ascultau atenţi, înţelegînd, după tonul lui Silantiev, că a şi întocmit un plan.

— Un criminal în libertate, o luă de departe Silantiev, e ca un lup hăituit. Tot timpul se află într-o stare de insuportabilă încordare, nervii îi sînt ascuțiți la maximum. Asta pentru că în fiecare secundă așteaptă să fie atacat și nu știe de unde poate veni primejdia. În fiecare om pe care-l întîlnește vede un dușman, sau o victimă care de asemenea se poate transforma în dușman. Criminalii nu cunosc nicăieri și niciodată liniștea. Într-o asemenea situație, oricare dintre ei are momente cînd îi slăbește atenția. Nervii, sleiți la maximum, solicită fie și o clipă de răgaz. Și-atunci criminalul se agață de o iluzie care-i fură mințile, iluzia unei relative lipse de primejdie. Uite, într-o asemenea clipă trebuie să-l surprindem.

— De pildă noaptea, cînd e singur, propuse Garanin.

— Nu, clătină Zotov din cap. Noaptea doarme iepurește. Și în întuneric îl năpădesc gîndurile cele mai cumplite.

— Just, confirmă Silantiev. Așa e. Sigur, simte nevoia să iasă la lumina soarelui, să simtă oameni în jur. E sătul de strada pustie, învăluită în noapte, sau de locuința înăbușitoare, unde fiecare foșnet îi biciuie nervii. Acolo o să ajungă, mai devreme sau mai tîrziu, cînd îl va fura această iluzie. De aceea planul pe care îl propun este cu totul altul. Iar îndeplinirea lui s-o încredințăm lui Garanin și Korșunov.

Toți se priviră între ei: alegerea acestor doi spunea mult.

— Nu vă ascund, tovarăși, că operațiunea este foarte riscantă, continuă Silantiev. Dar în ceasul de față, altă posibilitate nu văd.

Una dintre duminicile următoare se arătă de dimineață excepțional de frumoasă: zi însorită, caldă, aproape ca de primăvară. Așa se întîmplă uneori la Moscova. Pe neașteptate, în toiul iernii, în decembrie sau ianuarie, soarele răsare strălucitor și vesel, zăpada începe să se topească, picurînd de pe streșini, apa dezghețului se lățește pe străzi și ai impresia că mugurii copacilor din scuaruri s-au umflat și sînt gata să plesnească. În asemenea zi, mai ales dacă se nimerește să fie și duminică, moscoviții se grăbesc să-și părăsească locuințele încălzite, înăbușitoare și să iasă la aer.

Așadar, în această zi de duminică pietonii umpleau trotuarele largi ale străzii Gorki, plimbîndu-se agale și oprindu-se să privească vitrinele strălucitoare ale magazinelor.

În furnicarul de lume ce înainta dinspre Ohotnîi Read spre piața Pușkin mergea, mijindu-și ochii din cauza soarelui, un om uscățiv, palid, cu pleoapele umflate și înroșite, purtînd un palton de stofă ponosit și o căciulă cu clape. Mîna dreaptă o ținea în buzunar.

Ieșind din metro, omul privi temător în jur, apoi, fără să se grăbească, trecu strada și o luă în sus, pe strada Gorki. Mulțimea din jur, vuind în mii de glasuri, avea evident o influență liniștitoare asupra lui. În răstimpuri, totuși, amintindu-și parcă ceva, se încorda tot, ochii lui începeau să privească sălbatic, cu dușmănie în jur și deodată se întorcea brusc, străduindu-se parcă să prindă privirea cuiva ațintită sfredelitor asupră-i. Din cînd în cînd se oprea lîngă o vitrină de cristal și privea atent strada reflectată în ea.

Dar în jur nimic suspect. Omului uscățiv, ieșit la aer, nimeni nu-i dădea atenție, sau cel puțin așa i se părea lui, așa că, din cînd în cînd, o expresie de liniște i se așternea pe față.

Pe celălalt trotuar, Sașa Lobanov megea la braț cu o tînără drăguță în haină de blană și cu o căciuliță cochetă. El îi povestea ceva foarte hazliu iar fata rîdea din tot sufletul, dar amîndoi nu-și luau ochii de la Spirin. Îi vedeau și pe ceilalți lucrători ai miliției care mergeau în urma acestuia, și în fața lui. Criminalul era „escortat“ cu nădejde, nici o mișcare, nici un gest al lui nu rămîneau neobservate.

În timp ce Spirin traversa piața din fața Sovietului Moscovei, departe, jos, lîngă Ohotnîi Read, apăruse o „Pobeda“ cenușie — un taxi. Pe canapeaua din spate Garanin și Korșunov fumau tăcuți, încordați.

Șoferul coti pe strada Gorki și reduse brusc viteza. În fața Telegrafului central și apoi în fața Sovietului mașina se opri, și pasagerii începură să privească pe geam cu vădită curiozitate. În aparență, nimic deosebit: niște vizitatori ai Moscovei închiriaseră un taxi ca să admire Capitala. Așa ar fi gîndit orice trecător. Dar nimeni, bineînțeles, n-avea cum să observe că mașina pornea și se oprea de fiecare dată, numai după ce șoferul primea un semnal prin micul aparat de radio prins în față, sub tabloul de bord.

Între timp Spirin, ajungînd în fața magazinului alimentar „Eliseev“, se opri puțin la o vitrină, apoi, pe neașteptate, se strecură grăbit prin ușile larg deschise ale magazinului, se apropie de o tejghea, și prefăcîndu-se că cercetează produsele de pescărie, privi cu teamă peste capetele vînzătorilor afară, prin geamul mare al vitrinei. Pe stradă, printre trecători, nu observă nimic care să-i trezească bănuiala. Nimeni, nici pe partea asta, nici pe partea cealaltă a străzii nu se oprise să privească în jur, cum se întîmplă de obicei cînd pierzi pe cineva în mulţime. Spirin rînji cu satisfacţie şi, fără să-şi scoată mîna dreaptă din buzunar, se îndreptă spre fundul magazinului. După cîteva minute lucrătorii miliţiei „îl luară din nou în primire". De data aceasta el se strecurase printr-o uşă laterală a magazinului, într-o ulicioară, dar după ce stătu cîteva clipe în cumpănă, ieşi din nou pe strada Gorki şi porni mai departe spre piaţa Puşkin.

Cînd Spirin se opri într-un colţ, aşteptînd să treacă torentul de maşini care, eliberate de semafor, pătrundeau în piaţă dinspre bulevard, Saşa Lobanov şi însoţitoarea lui ieşiră dintr-o cofetărie şi, traversînd strada, îl ajunseră. Lîngă ei începuseră să se adune, unul cîte unul, şi ceilalţi lucrători: se apropia momentul hotărîtor al acţiunii.

Folosindu-se de aceste clipe de răgaz, Voronţov intră în curtea pustie a unei case din vecinătate şi, trăgînd de sub palton o antenă scurtă, luă legătura cu maşina-taxi care, în acest timp, înainta încet prin dreptul restaurantului „Astoria".

Între timp agentul de circulaţie schimbă semaforul şi un alt torent de maşini şi trecători se revărsă peste piaţă, de data aceasta dinspre strada Gorki.

Fără să se grăbească, Spirin traversă şi el şi ajunse în dreptul scuarului. Tot drumul a mers nu pe partea dreaptă a trotuarului, ci pe stînga. Aşa-i plăcea lui: prefera să privească în ochii trecătorilor decît să le vadă ceafa, putînd fi la rîndul lui supravegheat din spate.

Şi acum la fel: trecînd pe lîngă monumentul lui Puşkin, mergea pe marginea trotuarului şi, fără să-şi scoată mîna dreaptă din buzunar, ca de obicei, căuta să surprindă privirile, eventual îndreptate asupra lui, ale trecătorilor ce-i veneau în faţă.

Pe neaşteptate, undeva, foarte aproape, se auzi exclamaţia de mirare a unei fete:

— Ia te uită la ei! Ce-or fi făcînd ăştia?

Spirin se opri puţin, privi fără să vrea şi văzu doi tineri care, căţărîndu-se pe postamentul monumentului, se străduiau să pună acolo, chiar la picioarele statuii de bronz a poetului, un buchet de mimoze.

În aceeaşi clipă, „Pobeda“ cenuşie traversă în viteză piaţa şi frînă lîngă trotuar, la un pas de Spirin. Uşa din spate se deschise şi Spirin simţi dintr-o dată cum nişte mîini puternice îl înşfacă din două părţi. Mîna lui dreaptă fu răsucită cu o mişcare precisă şi scoasă din buzunar. Aproape pierzîndu-şi cunoştinţa pentru o clipă, datorită durerii fulgerătoare din umăr, se trezi azvîrlit în maşină. Smucindu-se din loc, în urletul motorului ambalat, „Pobeda“ goni spre ochiul verde al semaforului.

Totul se petrecuse atît de fulgerător, încît trecătorii din preajma lui lui Spirin abia au observat că în faţa acestui om s-a oprit pe neaşteptate o maşină şi el, destul de greoi şi stîngaci, ce-i drept, a urcat ajutat de doi prieteni. Nimănui, bineînţeles, nu i-a trecut prin minte că în clipa aceea omului îi trosniseră pur şi simplu oasele.

Şi cu atît mai mult, nimeni dintre trecători nu şi-ar fi putut închipui că în acele clipe printre ei se aflau oameni care, în cazul unei încăierări, trebuiau să-i apere cu piepturile lor de vreun glonţ rătăcit, şi că unul dintre aceşti oameni era şi tînăra cu ochi albaştri, în haină de blană, cea care, cu exclamaţia ei, dăduse semnalul acestei operaţiuni atît de periculoase, distrăgînd pentru o clipă atenţia criminalului.

Pe tînăra aceasta o chema Nina Afanasieva şi de foarte curînd primise gradul de sublocotenent de miliţie.

Cînd Spirin, năucit de-a binelea, îşi veni în fire, maşina intra pe o poartă dantelată, dintr-o ulicioară din apropiere de Petrovka.

Iar după alte cinci minute, Garanin şi Korşunov, amîndoi surescitaţi şi obosiţi, intrau în cabinetul colonelului Zotov.

— S-a făcut, Ivan Vasilievici, raportă Garanin, Spirin a fost arestat.

Zotov se ridică greoi de la birou şi, tăcut, îi îmbrăţişă pe rînd pe amîndoi. Acum nici el nu-şi mai putea domina emoţia care îl stăpînise toată dimineaţa aceea...

— Îţi garantez că nu răspunde la nici una din întrebări ! îi spuse convins, a doua zi de dimineaţă, Serghei lui Garanin.

— Da, dădu și Garanin din cap, o să ne fie greu cu el. Dar, la urma urmei, îl constrîngem cu probele. S-au găsit acolo și urmele picioarelor lui, și mașina, iar cartușul glonțului cu care l-a omorît pe Klimașin e din pistolul lui.

— Totuși n-o să vorbească, insistă Serghei. Și nici Goriunov nu vrea să spună tot. Or, noi trebuie să precizăm unele lucruri. Așa, de pildă, de ce el și cu Goriunov au dispărut din prima clipă cînd am început ancheta? Se pare că i-a prevenit cineva. Sau de ce l-au omorît pe Klimașin? Adică, mai bine-zis, de ce l-a omorît Spirin?

— Ei, da, îi opri Kostea cu o nuanță de ciudă în glas. Să zicem că n-o să vorbească nici Spirin, nici Goriunov. Și atunci, ce-i de făcut?

Serghei oftă îngrijorat.

— Asta mă întreb și eu. Toată noaptea m-am tot gîndit: ce-i de făcut?

— Te gîndești tu de ieri, nu azi-noapte, zîmbi Kostea. Aseară, cînd am plecat de la voi, Katea m-a întrebat pe drum: „Ce-i cu Serghei? Unde îi tot zboară gîndurile?" Și-ți închipui, nu puteam să-i spun că gîndurile tale zboară spre închisoare! Ai văzut că și Lena te-a certat și pe bună dreptate!

— Las-o pe Lena! dădu Serghei înciudat din mînă. Ce înțelege ea?!

— Dar ce să înțeleagă? Ce vrea ea decît ca măcar o dată pe săptămînă soțul ei să se gîndească la ea și nu la treburile lui!

Pe fața lui Serghei se așternu o umbră.

— Uite ce-i, am să-ți explic eu într-o zi ce vrea Lena.

— Prostii! rosti aspru Kostea. Spune mai bine la ce rezultat ai ajuns în urma meditațiilor tale nocturne?

— La ce rezultat? Serghei zîmbi enigmatic. Mi-a venit în minte un plan.

— Hai, desfășoară-te!

— Poftim, dacă dorești. De la bun început, trebuie să ținem seama de psihologia și nervii criminalului, începu grav Serghei.

Kostea izbucni în rîs.

— I-ascultă, calci pe urmele comisarului?

— Așa-i! Serghei izbucni și el în rîs. Învăț de la el.

— Hai, zi-i mai departe, că-i interesant!

— Așadar, continuă Serghei antrenat, la început îndreaptă-ți atenția asupra lui Spirin. Un individ posomorît, tăcut, încăpățînat, autoritar. E adevărat ? Dar tocmai acestea constituie primul meu atu. Și-acum — Goriunov. Ăsta încă are caș la gură. Ai văzut și tu : e nervos, se înfierbîntă repede, n-are încredere în nimeni. Acum e complet descumpănit și nu știe ce să facă, ce hotărîre să ia. Asta-i al doilea atu al meu.

— Nu înțeleg unde bați, observă Kostea. Vrei să-i confrunți ?

— Nici vorbă de confruntare ! Uite care-i planul meu.

Serghei continuă să-i vorbească cu aceeași însuflețire, iar cînd termină, Kostea îl privi uimit și-l întrebă neîncrezător :

— Ascultă, frate, nu cumva te-ai țicnt ? Asta-i o încălcare a tuturor regulilor.

— Nu-i nici o nenorocire. Rezultatul contează.

— Dar ești sigur că ai să reușești ? Eu, personal, nu prea.

— Sînt aproape sigur.

— Vezi ? „Aproape“ !

— Uite ce-i, fără risc nu se poate face nimic. A spus și comisarul, ții minte ? Planul zicea el, este riscant.

— Dar a mai spus că nu există altă soluție. Pe cînd aici poate că există.

— „Poate“ ! Dar dacă nu există ?

— Ascultă, știi ceva ? spuse în sfîrșit Kostea. Hai la Zotov. Să hotărască el.

Zotov îi ascultă atent pe amîndoi, apoi tăcu îndelung, mutînd pe birou creioanele dintr-o parte în alta.

— Mda ! Recunosc că-mi place treaba asta. Dar s-o privim și din alt unghi. Ce se întîmplă dacă planul tău nu reușește ? se întoarse el către Serghei.

— Nu se întîmplă nimic răspunse acesta grăbit. Ne continuăm ancheta pe drumul obișnuit. Și Spirin n-o să afle niciodată dovezile pe care le avem.

Zotov tăcu din nou, apoi ridică telefonul și-l chemă pe Silantiev.

După-amiază problema era definitiv hotărîtă și Korșunov porni la realizarea planului său neobișnuit.

În aceeaşi seară, Serghei îl chemă la interogatoriu pe Goriunov. De data aceasta se comportă faţă de el foarte rece şi oficial.

— Aşadar, refuzi să dai orice fel de declaraţii referitoare la omorîrea lui Klimaşin ? întrebă el. Bine, fă cum vrei. Dar să ştii un singur lucru : Spirin a fost arestat, şi el nu-i atît de prost să se comporte ca tine. Şi, pe deasupra, există atîtea probe. Îţi spun că-ţi agravezi situaţia, pentru că tribunalul ţine seama întotdeauna de căinţa sinceră şi de primele declaraţii. Vezi că s-ar putea să întîrzii.

Goriunov îşi muşcă nervos buzele, dar continuă să tacă. Fu scos din cameră.

Trecînd, sub escortă, prin curtea interioară, Goriunov căuta înfrigurat să-şi adune gîndurile şi să înţeleagă de ce Korşunov s-a comportat faţă de el atît de ciudat. Spirin arestat ! Nu cumva o să dea totul în vileag ? Şi-atunci ? ! Dar nu, asta n-o să se întîmple ! Ori s-ar putea, totuşi ! El ar fi mărturisit de mult totul dacă nu i-ar fi fost frică de Spirin. Dar lui Spirin de cine să-i fie frică ? De el, de Goriunov ? Puţin îi pasă lui Spirin de el ! Şi-n general, în chestii de-astea, cămaşa ţi-e mai aproape de trup. Dar dacă Korşunov minte că Spirin a fost arestat ? Cum să-l arestezi cînd are mereu arma la el ? Da, sigur minte ! Şi totuşi... Of, de ce s-o fi vîrît el în treaba asta ? Acum, uite, s-a terminat viaţa lui, pune-i cruce !...

Cînd intrară în clădirea închisorii, santinela îl întrebă pe ostaşul care îl excorta :

— Asta-i din celula cincisprezece ?

— Da.

— Îl mutăm. La „cincisprezece" a început dezinfecţia. Du-l la „şapte".

Cufundat în gînduri, Goriunov nu dădu atenţie acestei discuţii scurte, şi-apoi puţin îi păsa unde îl duce.

În celula mică, curată, cufundată în semiîntuneric, se mai găsea un arestat.

Cînd fu introdus Goriunov, acesta dormea cu pătura trasă peste cap, dar la zgomotul uşii, se trezi şi se ridică în capul oaselor.

Fără să-l privească, Goriunov se îndreptă spre celălalt pat şi, prăbuşindu-se pe el, îşi ascunse faţa în pernă.

Pe neaşteptate auzi un glas:

— Koleasi, tu eşti ?

Goriunov se întoarse şi, de uimire, în primul moment nu putu să scoată nici un sunet. În faţa lui se afla Spirin.

— Asta zic şi eu minune ! continuă acesta. Au încurcat-o şi te-au băgat aici ! Acum să vezi trai !

Dar în glasul lui nu era nici urmă de bucurie, suna numai a batjocură, bravînd situaţia.

În sfîrşit, Goriunov îşi reveni.

— Extraordinar ! şopti el înecîndu-se. Ce facem acum ?

— Las' că-i bine. Tu să mă asculţi şi scăpăm noi de aici. Amîndoi, ai să vezi ! De mult te-au înhăţat ?

— De-o săptămînă. Dar n-am scos o vorbă.

— E-n regulă. De acum înainte, orice te întreabă, să-mi spui mie. Ai înţeles ?

— Da. Da-mi spui şi tu ?

— Îţi spun şi am să te învăţ ce să le îndrugi.

Şi şuşotiră aşa mult timp pe întuneric.

Apoi Spirin se culcă în pat temeinic, ca acasă, şi după cîteva clipe dormea dus. Goriunov însă nu izbuti mult timp să adoarmă. Tremura ca prins de friguri, iar gîndurile i se îmbulzeau în cap, alungîndu-se unele pe altele. Speranţa se lupta cu spaima şi uneori îl cuprindea deodată disperarea şi o milă nesfîrşită de el însuşi.

Nici el nu-şi dădea seama cît de mult îi răvăşise sufletul Korşunov.

A doua zi dimineaţa, îndată ce primiră mîncarea, Spirin fu chemat la interogatoriu.

Cînd îl introduseră în birou, Korşunov era singur. Tăcut, îi arătă lui Spirin un scaun. Acesta se aşeză. Pe un ton indiferent, Korşunov îi puse cîteva întrebări obişnuite referitoare la biografie, apoi dădu deoparte formularul de anchetă şi-şi văzu mai departe de treburile lui : răsfoia dosare cu acte, le citea, îşi făcea însemnări, vorbea la telefon. Din cînd în cînd, unul sau altul dintre colaboratorii săi intra, şi şoptea ceva, apoi dispărea. Spirin vedea toate acestea şi făcea mii de presupuneri. Timpul trecea, dar interogatoriul nu mai continua. Korşunov parcă uitase cu totul de prezenţa celui arestat.

În sfîrşit, veni vremea prînzului. Abia atunci Korşunov semnă formularul aproape gol, i-l dădu şi lui Spirin să-l iscălească, chemă escorta și-l trimise pe arestat înapoi la închisoare.

Cînd intră în celulă, Goriunov se repezi spre el plin de nerăbdare și neliniște.

— Ce-ai spus ? De ce te-au ținut atîta ?

— N-am spus nimic, îi răspunse posomorît Spirin, începînd să mănînce.

— Cum așa ? Ai stat patru ore și n-ai spus nimic ?

— După cum vezi !

Dar n-apucă să-și termine mîncarea, că Spirin fu chemat din nou la interogatoriu.

Și din nou aceeași poveste. Ședea pe scaun în mijlocul cabinetului, iar Korșunov, după ce-i puse două-trei întrebări care n-aveau nici o legătură cu problema lui și-și notă răspunsurile, își văzu din nou de treburi.

În sfîrșit, Spirin nu se mai putu stăpîni :

— De ce m-ați chemat ? întrebă repezit. Ce vreți de la mine ?

Korșunov își ridică ochii din hîrtii, îl privi atent și fără să-i răspundă nici un cuvînt, se cufundă iarăși în citit.

În cabinet intră Lobanov și-i șopti lui Serghei la ureche :

— Am fost. Goriunov nu-și găsește locul.

Serghei dădu mulțumit din cap.

Așa trecu timpul pînă la masa de seară, cînd Spirin fu din nou trimis la închisoare.

În celulă îl aștepta Goriunov, tulburat din cale-afară, neliniștit și bănuitor la culme.

— N-am vorbit nimic, îi spuse cu răceală Spirin. Ne jucăm de-a mutu' — el tace, eu tac...

— Minți ! se aprinse Goriunov. Nu se poate !

— Dacă-ți spun că așa este, îi răspunse netulburat Spirin. Nici eu nu pricep cum vine asta.

— Minți ! Minți ! repetă Goriunov, înăbușindu-se de furie. Vrei să mă vinzi ? !

— Idiotule ! răspunse disprețuitor Spirin.

De îndată ce termină masa, ușa celulei se deschise și supraveghetorul strigă cu glas tare :

— Spirin ! Urgent la interogatoriu !

Și cînd ușa se închise în urma lui, Goriunov nu se mai putu stăpîni. Cuprins de furie începu să bată cu pumnii în gratii și să țipe cu glas răgușit :

— Ei, cine-i acolo!... Vreau să vorbesc... Știu și eu cîte ceva!

După zece minute, în cabinetul de lucru al lui Korșunov, Goriunov făcea primele declarații. Vorbea grăbit, simțind o nemaipomenită ușurare, aproape fericire, că în sfîrșit a pus capăt acestei lupte aprige și istovitoare cu el însuși. Goriunov uitase parcă ce l-a făcut să dea aceste declarații. Avea impresia că el însuși se hotărîse, că el însuși își alesese calea salvării sale.

Era o izbucnire de adevărate sentimente omenești declanșate din adîncul sufletului, o pornire atît de sinceră, încît Serghei, stăpînit de un avînt neobișnuit și înțelegînd că el face acum tocmai ceea ce trebuie făcut, ceva absolut necesar și lui și acestui om recuperabil, abia atins de izul putred al crimei, se ridică și, emoționat, străbătu camera de la un capăt la altul, apoi, simplu și deschis, ca unui prieten, îi spuse:

— Știi, Kolea, am să fiu sincer cu tine. Nemernicul ăsta de Spirin într-adevăr n-a spus nimic. Toată ziua l-am ținut aici, așa, degeaba, singura mea speranță mi-era la tine, la conștiința ta.

Goriunov îl privi uluit, apoi își lăsă capul în piept și rămase tăcut. După un timp, făcînd un efort, murmură:

— N-are importanță, fie ce-o fi! Dacă mi-o fi dat să mai trăiesc, atunci să trăiesc ca oamenii, cu sufletul liniștit. Dacă mi-o fi dat...

Și acoperindu-și fața cu mîinile, începu să plîngă amar, în hohote, fără să-și mai ascundă lacrimile, fără să se mai rușineze.

În acele momente Serghei încercă senzația unei depline fericiri. Și era fericit nu atît pentru că, prin mărturisirile complete ale lui Goriunov, se realizase ideea lui atît de îndrăzneață, subtilă și riscantă, cît datorită faptului — și Serghei înțelese limpede asta — că în omul acesta se schimbase ceva, că acum era salvat, definitiv salvat; Serghei era fericit: acest om cîștigase o bătălie mult mai grea și mai dificilă cu el însuși și pentru el însuși. Astfel încît comunistul Serghei Korșunov putu, în sfîrșit, să spună: „Mi-am făcut datoria pînă la capăt".

Pînă la capăt? Da, bineînțeles. Dar numai în privința lui Goriunov. Acum însă, în spatele lui Goriunov și chiar al lui

Spirin se contura un nume nou — un oarecare Dobrohotov. Acesta se pare că, aşa cum i-a spus mai tîrziu Spirin lui Goriunov, făgăduise o mare sumă de bani pentru uciderea lui Klimaşin. De aceea i-a şi luat Spirin ceasul celui ucis, ca să-i dovedească astfel lui Dobrohotov că „treaba s-a făcut".

Goriunov l-a văzut pe Dobrohotov o singură dată, într-o sîmbătă seara, la restaurantul „Sibir". Spirin îl prevenise că numai sîmbătă Dobrohotov poate fi întîlnit acolo. Dar, în seara aceea n-au vorbit nimic despre „afacere". L-au îmbătat numai pe Goriunov şi l-au asmuţit împotriva lui Klimaşin. Dar lui — pînă în ultimul moment, pînă la acea împuşcătură blestemată — nici o clipă nu i-a trecut prin minte că toate acestea se pot termina cu o crimă.

În ziua aceea, el şi Spirin au hotărît „să-l înveţe minte" pe Klimaşin. În acest scop, Goriunov a băut mai întîi bine „ca să prindă curaj", apoi, urmînd porunca lui Spirin, i-a propus lui Klimaşin să se împace şi, chipurile pentru a serba acest eveniment, l-a tîrît într-o berărie. Klimaşin s-a îmbătat şi el repede, iar între timp Spirin a oprit taxiul în faţa berăriei. L-au urcat în maşină pe Klimaşin, beat turtă, într-atîta de beat încît acesta, tolănit pe canapea, a adormit într-o clipă. Iar Spirin a pornit în cea mai mare viteză. Unde ? Goriunov nu ştia. Abia mai tîrziu, în pădure, cînd Klimaşin şi-a revenit şi s-a luat la bătale cu el, Spirin a prins un moment prielnic şi a tras.

Tot spirin i-a poruncit lui Goriunov să nu mai meargă la fabrică, ci să se ascundă. Ordinul acesta venea tot de la Dobrohotov.

Goriunov le-a dat şi semnalmentele lui Dobrohotov : înalt, uscăţiv, tînăr, blond, îmbrăcat elegant, are o cicatrice subţire şi trandafirie pe gît, în dreapta, pînă la ureche, iar la mîna stîngă îi lipsesc două degete. Despre toate acestea raportă Serghei, în aceeaşi seară, la consfătuirea ce avu loc în cabinetul comisarului Silantiev.

În afară de el, la consfătuire asistau numai Zotov şi Garanin.

— Felicitările mele, Korşunov ! îi spuse Silantiev la sfîrşit. Iar acum, caută-l pe Dobrohotov. Scotoceşte toată Moscova, cu suburbii cu tot, și găsește-l ! E un om foarte periculos. Și-apoi... Silantiev căzu o clipă pe gînduri... Cred că nu el a dorit această crimă, pentru că nici nu-l cunoaște pe Klimașin. Și-atunci, cine ?

Astfel, firul se depăna mai departe. Dar încotro ? Asta-i întrebarea.

III

Probleme de dragoste, de familie şi altele

Seara, în locuinţa lui Plîşevski, soneria răsună scurt, nesigur. Galia deschise uşa. După exclamaţia ei plină de bucurie, Plîşevski înţelese că a venit Kozin.

— Ei, fata mea, serveşte-ne cu ceva mai consistent! ceru bucuros Plîşevski, dînd mîna cu Kozin. Ne-a venit un oaspete drag.

Vădit nemulţumită, Galia îi îndeplini rugămintea şi pe masă apăru o sticlă de coniac.

Primul păhărel îl băură în tăcere, ridicînd paharele în chip de noroc. Al doilea îl închinară Galiei. Şi numai după al treilea sau al patrulea păhărel, cînd obrajii lui Kozin se îmbujorară de-a binelea, iar privirea îi devenise veselă şi semeaţă, Plîşevski îl întrebă:

— Ei, Mihail Ilici, cum mai merg treburile?

— Treburile? Zîmbind misterios, Kozin se uită cu coada ochiului la Galia. Pot să vă bucur spunîndu-vă că totul este în deplină regulă. Criminalii au fost arestaţi şi şi-au recunoscut crima.

— Ceee!?! Plîşeveski rămase uluit de cele auzite.

— Închipuiţi-vă!

— Mişa i-a prins! observă cu naivitate şi mîndrie Galia.

— Ei, nu chiar aşa, nu eu singur! replică modest Kozin. Am şi eu şefii mei.

Plîşevski îşi reveni repede. „Tu, gîndi el veninos, tu, băiete, eşti un măgar! Asta eşti! Aici e mîna cuiva mai experimentat şi mai inteligent!"

— Probabil că şeful dumitale e un om priceput, cu foarte multă experienţă. Aşa e? se interesă Plîşevski.

Kozin se gîndi că nu-i cazul să răspundă la această întrebare, dar iritarea faţă de Korşunov, precum şi ameţeala de pe urma coniacului băut, care-i înceţoşa şi-i răvăşea mintea, îşi spuseră cuvîntul.

— Despre şefi, nimic de rău! răspunse el răutăcios.

— Cu atît mai mult dacă n-o merită, observă zîmbind Plîşevski, aţîţîndu-l parcă.

— Şeful meu? Asta rămîne de văzut! spuse Kozin fără să-şi mai ascundă antipatia. Da, e grozav de isteţ... şi inteligent.

— Ei, lasă, lasă, scumpule, spui asta aşa, că te-ai aprins! răspunse rîzînd Plîşevski.

— Ce ştiţi dumneavoastră!

— Interesant... Tare aş vrea să-l cunosc, măcar aşa, de departe...

— Foarte simplu, se îndîrji Kozin. Veniţi sîmbătă seara la „Sibir". Ştiţi unde e... Am să vi-l prezint, îl cheamă Korşunov.

Plîşevski tresări fără să vrea:

— Dar ce caută acolo Korşunov ăsta al dumitale?

— Tată! interveni pe neaşteptate Galia. Poate nu-i voie să-i pui asemenea întrebări!

Cît a mai durat discuţia, fără să mai scoată o vorbă, ea l-a urmărit neliniştită pe Kozin, care-şi luase avînt.

— Ai dreptate, fetiţo, răspunse Plîşevski cu răceală. Într-adevăr, să lăsăm asta.

— Degeaba te nelinişteşti, Galocika, replică Kozin plin de sine. Să ştiţi că eu, oricum, cunosc regulile conspiraţiei şi ştiu să le aplic.

Seara se termină într-o atmosferă plăcută, degajată şi plină de bună dispoziţie. Kozin prinsese atîta curaj încît la plecare, în vestibul, încercă să o îmbrăţişeze pe Galia.

— O, Mişa, mă uimeşti! şopti ea, îndepărtîndu-i, cu un gest uşor, mîinile.

Kozin simţi dintr-o dată un sens ascuns în aceste cuvinte atît de simple în aparenţă. Şi din nou simţi o stare de iritare, ca atunci cînd i-a surprins privirea. Stingherit, îşi luă rămas bun şi plecă.

În acea dimineaţă, Ninei Afanasieva i se transmise că o cheamă colonelul Zotov. Nu se aştepta, şi cum era chemată pentru întîia oară, o cuprinse un vag sentiment de teamă.

Privindu-se pe furiş în oglindă, îşi aranjă părul şi îşi îndreptă gulerul alb şi scrobit ce-i împodobea rochiţa simplă, albastră.

Cînd intră în cabinet, Zotov discuta cu Garanin.

— Uite-o pe Afanasieva ! rosti el cu căldură, privind pe deasupra ochelarilor spre fată. Ia loc, te rog. Cum se simte mama dumitale ?

— Mulţumesc, Ivan Vasilievici, ceva mai bine.

— Bravo ! Mă bucur. E bine cînd, ca să spun aşa, în spatele frontului totu-i în ordine... Mîine, Ninocika, dumneata va trebui să fii veselă, sociabilă şi... cum să-ţi explic... frumoasă chiar. Da, da, nu te mira ! continuă Zotov. Acuşi ai să-nţelegi totul. Mîine seară ai să mergi la restaurant. Mai ieşi în lume, mai petreci...

Nina zîmbi intimidată. Înţelese că mersul la restaurant e o misiune. Pînă acum însă, nu numai că nu-i fusese dat să îndeplinească o asemenea misiune, dar nici n-avusese prilejul să intre într-un restaurant. Şi-apoi, cu cine va merge ? Întrebarea o tulbură. Fără să vrea, se gîndi la singurul om cu care ar fi vrut să se ducă acolo, singurul om în prezenţa căruia ar fi fost, într-adevăr, bine dispusă şi, probabil, frumoasă.

În clipa aceea uşa biroului se deschise şi Zotov îi spuse :

— Uite-l şi pe însoţitorul dumitale de mîine.

Nina ridică repede capul : în birou intrase Korşunov.

— Buuun ! Toţi sînt prezenţi, continuă Zotov. Aşadar, trebuie să vă spun că operaţiunea la „Sibir“ a fost aprobată de comisar. Ne-am mai gîndit noi la ceva şi am hotărît ca dumneata, Korşunov, să mergi acolo cu o tînără. Şi nu cu oricare, ci cu una... frumoasă, o arătă el cu un gest glumeţ pe Nina. Uite, cu dînsa. Ce zici ? Eşti de acord ?

— Sînt, sigur că sînt! răspunse hotărît Korșunov. E exact ce mi-am dorit. Numai că, recunosc, eu singur n-aș fi îndrăznit să-i propun, fiind timid de felul meu.

Toți izbucniră în rîs, iar Nina, îmbujorîndu-se la față, replică pe același ton:

— Și de ce nu mă întrebați și pe mine, Ivan Vasilievici, poate că nu vreau să accept?

— Ninocika! exclamă Serghei. Mi-o spui așa, în față?

— Bine, gata, lăsați explicațiile pe mîine seară! Aveți cel mai bun prilej. Și cu un aer grav, continuă: Așadar, semnalmentele lui Dobrohotov le aveți. E destul de ușor de recunoscut. Căutați-l acolo.

— Și dansați cît mai mult, interveni Kostea. În felul acesta o să puteți vedea mai bine toată sala. Ei, Serghei, norocos mai ești! Ce misiune plăcută!

— Deocamdată, oftă Zotov, altfel n-avem cum să dăm de urma individului! Spirin tace, Goriunov a spus tot ce-a știut. Să nădăjduim că-l veți întîlni acolo pe Dobrohotov. Dacă vine, urmăriți-l. Aflați unde stă. Nu-i lucru ușor, știu. Luați oameni, o mașină. Și neapărat să-l fotografiați. Dar, în general, fiți cu ochii în patru, s-ar putea să dăm nu numai de Dobrohotov. E clar?

— Clar, răspunseră în aceeași clipă Serghei și Nina.

— Atunci e bine. Așadar, Serghei, o seară îți dăm voie să-i faci o curte îndrăcită Ninocikăi. Așa-i, Kostea? zîmbi Zotov cu șiretenie.

Toți izbucniră din nou în rîs, iar Nina, fără să vrea, îl privi pe furiș pe Serghei.

Nina se socotea o ființă îndrăzneață și abilă, și într-adevăr dovedea întotdeauna multă prezență de spirit. Mai puțin sigură era, în schimb, de înfățișarea ei, deși ar fi avut destule motive să se creadă frumoasă și atrăgătoare: tinerii din jurul ei, care mai de care, căutau să-i atragă atenția. Nu prea înaltă, dar zveltă, cu gropițe în obraji, cu nasul ușor ridicat în sus, cu părul castaniu cîrlionțat, fata era într-adevăr foarte drăguță.

Cînd au terminat școala de zece clase, prietenele ei s-au înscris pentru examen la Institutul pedagogic. Urmîndu-le exemplul, după oarecari ezitări, Nina a depus și ea actele, deși nu știa bine ce carieră să îmbrățișeze.

Chiar atunci însă, în viața ei se produse o cotitură bruscă și neașteptată. Tatăl ei muri subit și ea rămase singură, cu o mamă bolnavă. Nina era din fire om energic și hotărît. Decisă să muncească pentru a-și cîștiga existența, fără să stea o clipă la îndoială își retrase actele de la comisia de admitere în institut. Dar încotro s-o apuce ? Unul dintre prietenii tatălui ei, funcționar la Ministerul Afacerilor Interne, îi propuse, măcar temporar, postul de secretar-referent la secția cadre a Direcției miliției din Moscova.

Aici, Nina îi întîlni pentru întîia oară pe lucrătorii miliției judiciare. Simpli, veseli, sociabili, ei o uimiră pe fată prin spiritul lor de observație, prin experiența de viață, prin prietenia care-i lega și mai ales prin cele ce-i povesteau despre cazurile dificile, uneori primejdioase, dar totdeauna importante, pentru rezolvarea cărora se cereau o minte ageră, un risc rațional și o cunoaștere adîncă, subtilă a caracterului omenesc. La început îi vorbeau despre toate acestea numai așa, în mare și cu multă prudență. Apoi, cunoscînd-o mai îndeaproape, începură să-i povestească totul, cu o sinceră pasiune și mîndrie. Oamenii aceștia și munca lor au hotărît soarta fetei — și ea a trecut în munca operativă.

Trebuie spus că și aici, la Direcția miliției judiciare, Nina avea destui admiratori. Dar, spre marea ei desperare, tocmai un altul care n-ar fi trebuit pusese pe neașteptate stăpînire pe gîndurile și visele ei. Omul acesta, însurat, bineînțeles că n-a observat nimic. De altfel nici nu existase nimic între ei, în afară de discuțiile curente pe teme de lucru, glumele obișnuite între colegi și scurtele întîlniri la instructaje sau consfătuiri.

Și acum, iată, această misiune la restaurant !

„Trebuie să fiu bine dispusă și frumoasă“, repeta descumpănită în sinea ei cuvintele lui Zotov, în timp ce pășea alături de Serghei pe coridor, neîndrăznind să-l privească.

— Ei, Ninocika, glumi Serghei nu fără un pic de părere de rău, văd eu că ai vrea să mergi la restaurant cu altcineva, și cu altă misiune. Așa e ?

Căutînd să se stăpînească, Nina zîmbi :

— Îmi place că ești perspicace ! Dar misiunea-i misiune, termină ea cu un aer oficial, înăbușindu-și un oftat.

Serghei o privi atent și nu-i răspunse nimic.

...Cînd, la braţ cu Serghei, intră în salonul uriaş, inundat de lumină, al restaurantului, pe estrada căruia orchestra cînta zgomotos, Nina, orbită de scînteierile lustrelor de cristal reflectate înmiit în marmura albă a pereţilor şi coloanelor, închise ochii pentru o clipă. Apoi privi rîndurile lungi ale meselor, cu feţe albe, strălucitoare, pe care sclipeau cristalul şi argintăria, şi-n jurul cărora petreceau oameni bine îmbrăcaţi şi bine dispuşi.

Uluită întrucîtva de splendida strălucire a restaurantului, Nina se uită neliniştită la Serghei. Acesta îi zîmbi încurajator şi Ninei i se trasmiseră liniştea şi siguranţa lui.

Serghei o conduse pe fată la o masă chiar în mijlocul sălii, lîngă ringul de dans, pe care se şi roteau cîteva perechi. Cu coada ochiului, Serghei observă unde se aflau ceilalţi lucrători de la judiciară veniţi mai devreme.

Un ospătar cărunt, înţepat, se apropie de ei şi le întinse lista de mîncăruri şi băuturi. Serghei comandă cîteva gustări şi o sticlă de vin sec.

Cînd muzica începu din nou să cînte, Serghei înclină din cap, zîmbind :

— Şi-acum, să pornim în prima noastră misiune de luptă.

Nina se ridică supusă şi, timid, îi puse braţul pe umăr.

Vorbeau despre fleacuri, iar ea, pradă tristeţei ce-o cuprinsese fără să vrea, simţea că Serghei nu uită nici o clipă de scopul pentru care a venit.

Apoi mai dansară de cîteva ori. Dansînd, Serghei o conducea pe cărăruile cele mai întortocheate, printre mese, şi Nina citea tot timpul în ochii lui încordarea. În sfîrşit, această încordare o cuprinse şi pe ea.

Dar Dobrohotov nu apăru în restaurant.

Deodată Nina îl strînse pe Serghei de mînă şi-i şopti :

— Uite, Kozin a întîlnit un cunoscut !

Serghei îl privi cu coada ochiului pe bărbatul uscăţiv, cu ochelari în ramă subţire de aur pe faţa osoasă, prelungă, care se apropiase de masa lui Kozin. Purta un costum negru, elegant, iar gîtul vînos îi era strîns într-un guler alb scrobit.

Peste cîteva clipe, Kozin se apropie de masa la care şedeau Serghei şi Nina.

— Serghei Pavlovici, întîmplător l-am întîlnit aici pe Plîşevski, acela, inginerul şef. Ţine tare mult să vă cunoască. Permiteţi ?

Serghei îl ascultă cu un zîmbet, dar ochii îi scînteiară deodată reci, necruţători.

— De unde ştie că sînt aici ? întrebă el repede.

— Eu i-am spus.

— Foarte rău ! i-o tăie Serghei. Dumneata nu-nţelegi ? O să ne-mpiedice să lucrăm !

Kozin tăcea vinovat şi Serghei strecură înciudat printre dinţi :

— Hai, du-te la locul dumitale !

Între timp însă, Plîşevski se şi apropiase de ei, cu un păhărel şi o sticlă de coniac în mînă.

— Tovarăşul Korşunov ? întrebă el zîmbind şi, fără să aştepte să fie poftit, se aşeză degajat pe un scaun. Sînt atît de bucuros că am ocazia să vă cunosc ! Tovarăşul Kozin mi-a vorbit de dumneavoastră. O, nu vă neliniştiţi ! exclamă el, observînd umbra de supărare care acoperise chipul lui Serghei. Mi-a vorbit numai aşa, în treacăt. Dar noi toţi am vrea să vă mulţumim pentru desfăşurarea cu succes a operaţiunii ; aşa-i spune, nu ? Sper că n-o să mă refuzaţi, cu ocazia cunoştinţei noastre... şi arătă spre sticla de coniac.

Serghei zîmbi :

— Cu plăcere dar...

O privi pe Nina şi aceasta înţelese de îndată ce semnificaţie avea privirea lui.

— Nu, nu, Serioja, ai băut, ajunge ! interveni ea. Nu vreau. Trebuie să mă conduci acasă.

— Vai, dar pentru un bărbat o picătură... începu Plîşevski.

— Nu, nu ! se încăpăţînă Nina, hotărînd să ia asupra sa totul, şi-apoi, cu un ton de scuză, adăugă : A băut prea mult !

Şi spunînd acestea îi zîmbi atît de fermecător, încît lui Plîşevski începură să-i strălucească ochii. „Ce fată ! se gîndi el entuziasmat. Iar Korşunov ăsta, să ştii că nu-i prost !"

— Ei, dacă doamna se opune atît de hotărît, spuse el şi îşi desfăcu larg braţele, renunţ. Sper însă că ne vom mai întîlni într-o atmosferă tot atît de degajată, aş spune chiar tovărăşească.

— Nu ştiu, să vedem, clătină din cap Serghei. Nu prea obişnuiesc.

— Totuşi, tare-aş vrea să stăm de vorbă, să vă prezint pe prietenii mei !

— Credeţi-mă, nu pot făgădui nimic. Şi astăzi am nimerit aici cu totul întîmplător.

Spunînd acestea, Serghei îl privi drept în ochi pe Plîşevski şi apucă să observe o scînteiere de ironie şi îndoială. „Nu mă crede, se gîndi el... De ce oare ?"

„Oho ! se gîndea la rîndul său Plîşevski. Ce individ ! Nu-l clinteşti din ale lui ! Nu cumva m-am trădat cu ceva ? Şi pe loc îşi răspunse : Am trăncănit peste măsură, nu-i place. Şi prea insist, bate la ochi. Şi-apoi, în postura asta de chefliu..."

Se ridică şi, pe un alt ton, serios şi simplu, spuse :

— Vă încredinţez că nici eu nu-s oaspete prea frecvent pe-aici. De aceea v-am pomenit de o atmosferă tovărăşească acolo, la noi, la fabrică, în mijlocul muncitorilor, căci unde te simţi mai bine decît într-un colectiv unit ? Acolo mă gîndeam să ne întîlnim. Poate veţi binevoi să relataţi oamenilor noştri ce concluzii aţi tras de pe urma acestui caz care ne priveşte pe toţi şi ne frămîntă...

— Aşa mă gîndesc şi eu, zîmbi Serghei. Voi raporta şefilor cererea dumneavoastră.

— Vă mulţumesc, se bucură Plîşevski. Şi înainte de a se îndepărta, întrebă amabil : Totuşi, nu vreţi să treceţi la masa mea ?

Serghei dădu să răspundă, dar în aceeaşi clipă Nina îşi trecu cu duioşie braţul sub braţul lui şi, simplu, cu o sinceritate cuceritoare, spuse :

— Am vrea să rămînem în doi. Atît de rar sîntem împreună !

— Vai de mine ! exclamă înduioşat Plîşevski. Iertaţi-mă, vă înţeleg.

În aceeaşi clipă, orchestra începu să cînte din nou.

— Să mergem, Serioja, spuse Nina cu drăgălăşenie. Hai să dansăm !

Şi, îndepărtîndu-se, îi făcu lui Plîşevski cu capul un atît de cuceritor semn de simpatie, încît acesta rămase mult timp locului, urmărind-o cu admiraţie.

— Bravo, Ninocika ! şopti Serghei. Astăzi eşti... minunată ! Să ştii că ne-a luat drept îndrăgostiţi. Nu-i aşa ?

Nina dădu din cap şi obrajii i se aprinseră.

În clipa aceea Serghei observă cît de atent îl urmărește Plîșevski. Continuînd să-și joace rolul, el o atrase mai strîns pe Nina spre el și, pe neașteptate, simți că fata începe să freamăte în brațele lui. Pradă aceleiași emoții, în îmbrățișarea mai înflăcărată decît ar fi fost nevoie, Serghei simți deodată cum îi bate surd și alarmant inima.

„Se iubesc! gîndi convins Plîșevski, întorcîndu-se la masă. Dar el e însurat, parcă. Interesant!"

— Cu cine-ai vorbit? îl întrebă prietenul cu care venise, un tînăr sclifosit, trandafiriu la față și cu un aer de aristocrat. Nu-i urîtă, fetița!

— Iar însoțitorul ei e unul Korșunov, răspunse Plîșevski, și adăugă zîmbind: Lucrează la miliție.

— Korșunov? La teatru la Simonov este o artistă drăguță foc, Korșunova. Și soțul ei tot la miliție. N-o fi el?

— O cunoști?

— Sigur! Îi face o curte asiduă, se pare nu lipsită de succes, un bun prieten al meu, actor la același teatru, unul Zaleski.

Plîșevski lovi gînditor cu degetele în masă, apoi se uită la ceas.

— Știi ce, Petenka, ce-ar fi s-o invităm aici, împreună cu acest Zaleski? propuse el pe neașteptate. Să vadă cum se distrează bărbatul ei. Astea toate vor urca foarte mult acțiunile prietenului dumitale. Ce zici?

— A, nu! se îngrozi celălalt. Iese cu scandal! Și, afară de asta, e cu totul lipsit de noblețe. Apoi solidaritatea bărbătească... Și în sfîrșit, astăzi au spectacol.

— Perfect! Ia o mașină, fuga! Și adu-i pe amîndoi după spectacol. Plîșevski părea obișnuit să poruncească. Și nu-ți fie teamă de nimic. I-l arătăm de departe pe soțul ei și plecăm. Cît despre solidaritatea bărbătească... Hei! Așa trebuie! Și-acum, Petenka, ce mai stai? Ai venit?

Și se uită nerăbdător la ceas.

— Nu-mi place Plîșevski ăsta! spuse Nina fără să-l privească pe Serghei, atunci cînd amîndoi, stingheriți, se întoarseră la masa lor. E un tip onctuos, și-apoi, a strecurat o frază foarte ciudată.

— Care anume?

— A vorbit de cazul Klimașin așa, de parcă ar ști că totul s-a terminat. Am comunicat noi asta la fabrică?

— Aşa e, ai dreptate! se învioră Serghei. Într-adevăr e ciudat. Noi n-am comunicat nimic. Şi apoi, nu pare să creadă că sîntem aici întîmplător.

— S-ar putea. Nina îşi ridică ochii albaştri. Nu cumva Kozin?...

— Hm... trebuie verificat. Dar dumneata, Nina, spuse Serghei şi o privi cu o admiraţie vădită, eşti o fată uimitoare! Ce bine-i cînd ai un asemenea ajutor şi... prieten! Pentru că... sîntem prieteni, nu-i aşa? Ei hai, răspunde-mi!

Serghei îşi puse mîna pe mîna Ninei şi o privi în ochi.

— Da, răspunse fata abia auzit.

— Ce fericire să ai mereu lîngă tine un prieten! şopti Serghei îndurerat. Un prieten credincios, îndrăzneţ, perspicace, căruia să-i poţi spune totul şi care să te înţeleagă!

— Uite! îi spuse încetişor Nina, strîngînd mîna lui Serghei. Însoţitorul lui Plîşevski a plecat. Şi tare n-ar fi vrut!

— Nu trebuie să mă uit! răspunse Serghei, zîmbind cu blîndeţe. Doar mi-ai spus dumneata. Şi adăugă îngrijorat: Dar Dobrohotov nu mai apare!

Cînd orchestra începu să cînte din nou, Serghei propuse:

— Hai să mai dăm o raită. Ai obosit?

— Se poate?! zîmbi Nina fericită. Să ştii că sînt rezistentă.

Şi din nou porniră să lunece în dans printre mese.

Serghei simţea cu nelinişte cum creşte în el un sentiment de duioşie faţă de această tînără. Ce fericit se simte lîngă ea! Şi, deodată, încercă mustrări de cuget. Dar Lena? Cît de ciudate şi apăsătoare sînt relaţiile dintre ei! Fiecare cu viaţa lui, cu interesele, grijile şi bucuriile sale, neînţelese şi chiar agasante pentru celălalt, fiecare cu prietenii lui. Da, da, de toate acestea îşi dădea prea bine seama. Ciudat! Ciudat şi dureros! O iubeşte oare? Bineînţeles c-o iubeşte, doar n-a fost aşa de la început. Sînt trei ani... ba nu, chiar patru ani de-atunci! Dar Nina? Ce-l atrage spre ea? Fata aceasta îl tulbură şi are ceva ce nu are Lena. Lîngă ea te simţi bine, ţi-e mai uşor, eşti fericit. La urma urmei, ce-s toate acestea? Şi Serghei simţi că-şi pierde definitiv capul.

Se străduia să privească mai atent feţele oamenilor aşezaţi la mese. Nu, Dobrohotov nu era printre ei...

În seara aceea Dobrohotov n-a mai apărut la restaurant.

Slovţov îl preveni pe prietenul său c-o să treacă pe la el, pe-acasă, după repetiţie, şi Zaleski se bucură nespus cînd acesta îşi făcu apariţia.

— Piotr, o iubesc ! exclamă el cu căldură, de îndată ce Slovţov îşi scoase în vestibul paltonul şi intră în cameră. O iubesc chinuitor, duios şi cu pasiune. Noaptea îmi apar în faţa ochilor umerii ei, faţa, buzele ! Zîmbetul ei ! Rîsul ei ! Dar tu înţelegi ce înseamnă toate astea ?

— Dar ce-ţi închipui, că nu mi-a plăcut şi mie cineva vreodată ? se burzului grăsunul şi trandafiriul Slovţov.

— Ah ! dădu Zaleski înciudat din mînă. „Plăcut" ! Asta-i prea puţin spus ! Sînt îndrăgostit, înţelege, o iubesc la nebunie ! Şi-atunci cînd mă gîndesc pe mîna cui a încăput această fiinţă adorabilă, simt că turbez ! Şi ea suferă. Da, suferă ! exclamă el cu glasul întretăiat. E nefericită !

— Şi-atunci, de ce n-a vrut să vină cu noi sîmbătă seara la restaurant ? întrebă Slovţov. Doar i-am spus că soţul ei e acolo cu una !

— Pentru că-i o fiinţă aleasă. Nu înţelegi ? Of, mi-a sfîşiat inima ! Simt că înnebunesc ! Fără ea sînt sfîrşit, sînt mort ! Numai pe scenă trăiesc !

Tulburat peste măsură, Zaleski măsura camera dintr-un colţ în altul.

— Da, dădu grav din cap Slovţov. Într-adevăr, în ultimul timp joci cu o forţă extraordinară. Sala se cutremură de ovaţii. Îi captivezi pe spectatori. Să ştii, Volodea, că ai un talent monstru.

— Ce-mi pasă mie de spectatori ! izbucni Zaleski. Eu joc pentru ea. Trăiesc pentru ea. Respir pentru ea.

— O, Doamne ! Şi ea ce spune ?

— Mă înţelege. De cîte ori îi vorbesc, mă ascultă cu lacrimi în ochi ! Am fermecat-o ! Chiar ea mi-a spus. Dar nu se hotărăşte să-şi părăsească bărbatul. Nici chestia de la restaurant nu m-a ajutat cu nimic.

— Am văzut. Ascultă, Volodea, în legătură cu asta vreau să-ţi spun ceva, strecură insinuant Slovţov, aprinzîndu-şi o ţigară. Dar, pentru numele lui Dumnezeu, linişteşte-te ! Şi stai jos ! Uite-aşa. Ei, şi-acum, închipuie-ţi, de exemplu, că tu te chinuieşti aici ca-n focul gheenei, şi deodată apare ea... Înţelegi ? S-a petrecut ceva, un eveniment cu totul neînsemnat și ea a venit la tine. Pentru totdeauna. Dar stai jos! Nu sări mereu și nu-ți mai frînge mîinile! Ești un mare actor, Volodea! Taci, taci și-ascultă! Nu te lingușesc, îți spun cu sinceritate. Ea n-o să-ți poată rezista. Uite ce trebuie să faci: vezi aici ceva...

Slovțov luă din spatele său un pachet nu prea mare, îl desfăcu și, fără grabă, continuă:

— Nu-i nimic deosebit. O simplă căciulă de castor. Dar știi ce-i asta? „Căciula nevăzută“ din poveste. În magazine nu găsești așa ceva. Este visul oricărui bărbat. Așadar, într-o discuție cu Lenocika, așa, în trecere, pe neobservate, convinge-o să-l dăruiască această căciulă soțului ei. Asta-i tot, nu trebuie să faci nimic mai mult. Și-atunci căciula ta va căpăta pentru tine puteri de vrajă. Sînt convins că ea va declanșa acel eveniment cu totul neînsemnat care o va face pe Lenocika să se hotărască în sfîrșit și să vină la tine. Și asta e ceva, nu-i așa?

— Petea, ori ești bolnav? se interesă compătimitor Zaleski. Nu te știam un mistic! Ce legătură au toate acestea cu căciula?

— Taci și nu mă-ntreba, zîmbi Slovțov cu șiretenie. Tu nu-mi purta mie de grijă, sînt sănătos. Complet sănătos. Așa că fă ce-ți spun și-ai să vezi. Ori n-ai încredere în mine?

— Ba am. Dar vezi, Petea...

— Gata! Atunci, acționează. Și pentru asta, coboară o clipă cu picioarele pe pămînt.

— Dar cum să fac? Haina de astrahan de care mi-ai făcut rost i-am dat-o. Lenocika s-a bucurat atît de mult! Dar o căciulă, o căciulă bărbătească?

— Vezi, orientează-te. Ai putea să dai și tu dovadă de puțină ingeniozitate.

— Petea, spuse serios Zaleski, mie nu-mi place treaba asta. Miroase urît.

— Astupă-ți nasul și gata! La naiba! E vorba de fericirea ta, doar, de fericirea ta și-a ei!

— Tocmai pentru că o iubesc pe Lenocika și vreau s-o știu fericită, spuse Zaleski, făcînd pauză între cuvinte, tocmai pentru că o iubesc așa cum n-a mai iubit cineva, n-aș vrea s-o vîr în cine știe ce treburi suspecte.

Se așeză pe canapea și-și aprinse o țigară. Preț de un minut tăcură amîndoi, concentrați.

— Apropo, Petea, începu Zaleski, tot te mai ţii de chefuri cu Plîşevski ăla, şi pe banii lui ? Să ştii că-i înjositor, prietene ! Ce Mecena ţi-ai găsit şi tu ! Ocrotitor al artelor !

— Ei, lasă ! dădu Slovţov din mînă. Şi, pentru numele lui Dumnezeu, nu-mi înşira cuvinte atît de pompoase ! Ei, da, îmi place să chefuiesc. Îmi place să am prieteni veseli, mă simt bine în zgomotul şi strălucirea restaurantelor, îmi plac femeile frumoase şi, hm... accesibile. Cînd o să am bani, mă revanşez, am să plătesc eu, ce mare lucru !

— Tu n-ai niciodată bani !

— Fie ! Dar care dintre marii actori a avut vreodată bani ? Iar cei mici, nici atît !

— Ah, Petea, prietene ! Eşti incorigibil ! Zaleski clătină din cap zîmbind.

— Fiecare cu păcatele lui. Parcă tu ! Spune-mi, tu poţi, de exemplu, să renunţi la Lenocika ?

— O, nu ! se aprinse Zaleski. Niciodată ! Şi-am să fac orice ca să fie a mea. Orice, îţi jur !

— Nu jura ! îl întrerupse aspru Slovţov. Orice, dar uite că nu chiar orice. Şi ce mare lucru ai de făcut ? Un fleac !

— Da, un fleac, dar din cale-afară de ciudat ! Poate să coste scump...

— Ah, poftim ! „Ciudat", „să coste scump"... Şi toate acestea te-au speriat aşa, dintr-o dată ? Atunci să nu-mi mai vorbeşti despre dragostea ta. Eşti prea raţional, ca să poţi iubi cum spui tu.

— Dar spune şi tu, cum să-i dau căciula asta afurisită ? exclamă desperat Zaleski. Şi încă pentru bărbatul ei !

— Bine, Volodea, conveni brusc Slovţov. Dacă n-ai pic de imaginaţie, te-ajut eu. Totuşi, ţin la tine, păcătosule ! Ce să-ţi faci !

— Interesant ! Şi cum crezi că am să i-o pot da ? îl privi Zaleski bănuitor, cu coada ochiului.

— Spui că ea suferă, dar că nu se poate despărţi de omul acela. Atunci arată-i că-i eşti şi prieten, nu numai adorator. Sfătuieşte-o ca, pentru ultima oară, să încerce să-şi îmbunătăţească relaţiile cu soţul. Să fie atentă cu el şi să-i arate toată dragostea. Să-i spună că a găsit cu totul întîmplător o căciulă rară, frumoasă, nu prea scumpă, să zicem, în acelaşi magazin unde nu de mult şi-a cumpărat haina de blană, că vînzătoarea i-a spus că-i cel mai bun dar pentru bărbatul ei, şi atunci ea s-a gîndit să-i facă o surpriză. Ce mai vrei ? Cît se poate de drăguț și de înduioșător, nu-i așa ?

— Să zicem. Și după aia, ce-o să fie ?

— Asta-i treaba lor, Volodea ! Slovțov își desfăcu mîinile într-un gest teatral. Relațiile dintre ei sînt foarte complicate. Și nu uita că și el o iubește..

După terminarea spectacolului, Lena porni spre casă singură. Voia ca, în sfîrșit, să se deslușească pe sine în acest ghem încîlcit al gîndurilor și sentimentelor care o chinuiau în ultimul timp. Ce se întîmplă între ea și Serghei ? Să fie acesta sfîrșitul ? Oare îl mai iubește ? Dar el ? Cît s-a schimbat ! Nu mai e ca înainte. Acum e închis, tăcut, mereu preocupat de ceva, aproape un străin. Ce se petrece cu el ? De unde au venit toate acestea ? Ce l-a schimbat într-atîta ? Munca ? Da, munca lui este foarte grea, istovitoare și plină de primejdii. Dar... cine-i fata aceea ? Cine ? Dar ea, Lena, are dreptul să-l întrebe, cînd în calea ei a apărut Vladimir ? Cum de s-au întîmplat toate acestea ? Pe ce făgaș a pornit viața ei acum ?

Lena își aminti cum a intrat în teatru cu trei ani în urmă. Foarte curînd a avut succes într-un rol greu, de mare răspundere. Cîte emoții ! Și cîte pregătiri ! Nopți de-a rîndul n-a dormit, ca să-și învețe bine rolul, vărsînd torente de lacrimi la orice insucces, bucurîndu-se fără măsură la cea mai mică reușită. Și alături de ea, nelipsit, Serioja. Împreună cu ea se bucura, împreună cădeau pradă desperării. Apoi succesul, succes deplin, adevărat. Coșul cu trandafiri adus în cabina ei, „omagiu din partea admiratorilor, lucrători ai Miliției judiciare", urmat de ei înșiși, colegii și prietenii lui Serghei : Ivan Vasilievici, Kostea, Șasa Lobanov și mulți alții, necunoscuți, intimidați, stîngaci, dar toți oameni sinceri și puternici. Ce mult s-au bucurat de succesul ei ! La premieră, aproape o treime din bilete fuseseră cumpărate de ei...

Dar după aceea ? Ce-a fost după aceea ? Cînd a apărut fisura care s-a transformat acum în prăpastie ? Da, lui Serioja nu-i plăcea felul ei de viață : întoarcerea acasă după miezul nopții, scrisori de la admiratori cunoscuți și necunoscuți, flori primite acasă, banchete după premiere ; nu-i plăceau nici colegii ei de teatru : gălăgioși, mai adesea ușuratici, lipsiți de tact; nu-i plăcea nici felul lor de a fi, sărutări la orice întîlnire, discuții frivole despre femei, legăturile făcute cu ușurință, fără nici o rațiune, despre care auzea mereu. Serioja e cel mai stăpînit, cel mai sobru, cel mai înțelept dintre toți.

Dar ea, Lena? Ea iubește teatrul, lumea lui scînteietoare, plină de bucurii și lumină, clocotul sentimentelor nobile și superioare, al gîndurilor, al pasiunilor pe care ea și colegii ei le transmit celor din sala cufundată în liniște. Ei îi place munca, adevărata muncă grea a actorului și talentul lui de a se putea transforma în atîtea personaje.

Ei îi repugnă intrigile ordinare și legăturile ușuratice. Odată un regizor a îndrăznit să spună: „Cine-i bărbată-su? Un milițian! E de-a dreptul caraghios! Nu merită o asemenea femeie!“ În prezența tuturor, Lena l-a dat afară din cabină! Și nici o vorbă murdară sau picantă n-a îndrăznit vreodată cineva s-o spună pe seama ei. Toate acestea Serioja, dacă nu le știa, putea cel puțin să le simtă!

Cu Vladimir e cu totul altceva. Vladimir o înțelege și știe foarte multe! Cu el se simte atît de bine! Nu-i numai un actor talentat și foarte cinstit, ci și un om de mare cultură, cu o instruire multilaterală. Și vai, cum o iubește! Nimeni n-a iubit-o atît și nimeni vreodată nu i-a mărturisit dragostea atît de pasionant, duios și înflăcărat. Ce să facă? Ce să-i spună? Pentru că, în afară de toate acestea, îi este și un bun prieten. Dovadă această căciulă. Ar părea un lucru mărunt, dar Lena își dă seama cît l-a costat.

Uite, acum o să intre în casă și o să-l vadă pe Serioja. Ea nu știe să mintă, ea vrea să-și trăiască viața cinstit și deschis. Dumnezeule, cît e de greu!

Cotind în strada pe care locuia, Lena, fără să vrea, își încetini pașii. Vîntul rece, în rafale, îi sufla șuierînd din față, înghețîndu-i fruntea și obrajii, îi zvîrlea în ochi pulbere de nea, făcîndu-i să lăcrimeze. Și Lena nu-și putea da seama dacă plînge cu adevărat, ori lacrimile-i sînt stîrnite de vîntul necruțător.

Serghei era acasă. Studia. Biroul, de care se slujeau amîndoi, era ticsit de cărți: „Codul civil“, „Dreptul penal“, „Procesul civil“... Lena își surprinse gîndul că toate aceste cărți o plictisesc, o plictisesc de moarte, că tot ceea ce-l pasionează pe Serghei — care urmează fără frecvență anul III al Facultății de drept — pe ea o indispune.

Uşa scîrţîi şi Serghei ridică capul.

— Lena, tu eşti ?

— Eu, Serioja. A telefonat cineva ?

— Aşteptai telefon ? Nu, nimeni.

— N-aştept nimic. Am întrebat aşa. Ai mîncat ?

— Încă nu.

— Hai să mîncăm. Acum pregătesc totul. Stai, nu te-ntoarce !

Serghei zîmbi cu bunăvoinţă. Iată, sînt căsătoriţi de aproape patru ani, şi ea tot se mai jenează. Dar în aceeaşi clipă se posomorî, amintindu-şi de artistul acela. În astfel de probleme Serghei nu ştia să păstreze secretul. De aceea îi spuse :

— Lena, astăzi am aflat că unul dintre actorii de la voi, unul Zaleski — vorbea cu glas egal, fără să se întoarcă — cică ar fi îndrăgostit de tine şi că tu...

— Cine ţi-a spus ?

— N-are importanţă cine. E adevărat ?

Pentru o clipă, foşnetul rochiei încetă şi Serghei auzi răsuflarea ei emoţionată şi sacadată.

— Sîntem prieteni.

— Prieteni ? Atunci de ce nu-mi faci cunoştinţă cu el ?

Serghei părea liniştit, dar privirea aţintită într-un singur punct trăda cu totul altceva.

— Dar tu îmi faci cunoştinţă cu toţi prietenii tăi ?

— Eu cred că da, îi cunoşti pe toţi.

— În afară de fata cu care ai fost la restaurant !

Serghei nu se clinti, nu-şi întoarse capul, dar pe obrazul lui negricios se aşternu o roşeaţă, iar ochii i se îngustară şi se întunecară.

— Da, pe ea n-o ştii, vorbi el rar şi apăsat. Dar la restaurant n-am fost ca să ne distrăm.

— Înseamnă că din cînd în cînd munca ta este foarte plăcută, spuse Lena ironic.

Serghei nu-i răspunse nimic.

— Serioja, începu ea deodată cu glas trist, aşa nu se mai poate trăi...

Îl îmbrăţişă şi înfundîndu-şi faţa în părul lui, începu să plîngă în hohote.

— Ce s-a întîmplat ? Ce a intervenit între noi ? îl întrebă ea printre lacrimi. Eu m-am zăpăcit de-a binelea. Nu ştiu ce să mai fac. Acum am nevoie de tine, te vreau cum erai înainte, bun și blînd... Dac-ai ști cît îmi e de greu !

Fără să se întoarcă, Serghei îi mîngîie mîinile, apoi îi răspunse cu glas surd :

— Nici eu nu știu ce mai e cu mine, Lenocika... Și eu m-am aiurit... La dracu ! strigă el tare. Hai să încercăm să nu ne mai chinuim unul pe celălalt. Să-ncercăm să trăim iarăși ca înainte.

— Serioja, dragul meu, spune-mi, mă mai iubești ? Dar cinstit. Pentru că eu știu că tu nu minți.

— Te iubesc... rosti cu glas scăzut Serghei. Te iubesc mult.

— Și eu, și eu ! șopti Lena înfrigurată, acoperindu-i fața cu sărutări.

Serghei se-ntoarse și o îmbrățișă puternic.

Rămaseră așa o clipă, îmbrățișați, fără să spună un cuvînt, ascultînd parcă ceva neauzit. Apoi Lena se eliberă din îmbrățișarea lui.

— Gata ! spuse ea cu o severitate glumeață, și-l amenință cu degetul. Nici un cuvînt despre ce-a fost. Începem să trăim ca înainte. Să spunem așa... tuturor.

— Da ! exclamă bucuros Serghei. Și știi cu ce-o să-ncepem ?

— Cu ce ?

— Cu mîncarea ! Sînt un materialist înfiorător, nu-i așa ?

— Așa e ! Dar și mie mi-e o foame de lup ! Pînă pregătesc, pune tu masa.

Și Lena ieși în fugă din cameră.

După ce mîncară, în timp ce Lena turna cafeaua în cești, deodată își aminti :

— Vai, Serioja ! Ți-am cumpărat ceva ! ! Închide ochii !

Zîmbind, Serghei strînse ochii.

Cu mișcări grăbite, Lena scoase din geantă pachetul, îl desfăcu, puse în fața lui Serghei o oglindă și numai după aceea îi puse căciula pe cap.

— Și-acum, privește ! spuse ea triumfător. Vai ce bine-ți stă ! bătu din palme.

Serghei deschise ochii.

— Grozav, se bucură el. Minunată căciulă ! Din ce e ? Din castor ? ! Nu găsești, s-o cauți cu lumînarea ! Cum ai făcut rost de ea ?

— Uite-așa am avut noroc ! Ce, numai eu să port blănuri ?

— Ba amîndoi, proporţional : soţia — haină de blană, soţul — căciulă !

Şi amîndoi izbucniră în rîs, veseli.

Serghei scoase căciula din cap, o netezi cu palma, apoi o privi cu plăcere, întorcînd-o pe toate părţile.

Pe neaşteptate privirea i se opri asupra mărcii fabricii şi, fără să vrea, Serghei tresări : căciula era de la fabrica „aceea“.

— Lenocika, o întrebă el cu prudenţă, spune-mi totuşi, cum de-ai găsit-o ?

— Ei, poftim ! şi Lena se bosumflă. Iar începi cu suspiciunile ! Cum s-o găsesc ? Întîmplător. Dar de unde am luat-o şi cît costă, nu-ţi spun. Cînd primeşti un cadou, nu întrebi aşa ceva !

— Dar e un cadou neobişnuit, insistă Serghei zîmbind. Spune-mi, Lenocika ! Hai, te rog !

— Nu-ţi spun ! Lena se supără de-a binelea. Nu vrei s-o iei, dă-mi-o înapoi !

— Nu, de dat nu ţi-o dau, spuse Serghei fără să mai zîmbească. O să-mi prindă bine.

— Aşa nu se poate trăi ! rosti Lena cu amărăciune. Mereu te-ndoieşti de ceva, mereu vezi în oameni numai ce-i rău ! Ce profesiune îngrozitoare !

Serghei nu-i mai răspunse nimic.

Masa o sfîrşiră în tăcere...

Dimineaţa, Serghei se gîndi că totuşi se pripise. „La urma urmei, o căciulă ca toate căciulile, se gîndi el. Ce contează de unde e ? A luat-o probabil tot de acolo de unde a cumpărat blana. Dar să vorbească astfel despre profesia mea !... Eh, nimic nu-nţelege, absolut nimic !“

După cîteva clipe de îndoială, Serghei scoase căciula, o încercă din nou în faţa oglinzii din vestibul şi de data aceasta căciula îi plăcu şi mai mult. „Acum, dacă mi-a cumpărat-o, am s-o port !“ hotărî el.

Înainte de a intra, Senka Dolinin măsură cu privirea clădirea nouă a Direcţiei miliţiei. „Oho ! Aşa casă zic şi eu ! Unde să mai găseşti aici pe cineva ?“ se gîndi el îngrijorat. Totuşi deschise hotărît uşa grea şi urcînd cele cîteva trepte, intră în vestibulul spaţios. De amîndouă părţile vestibulului începeau coridoare, drept în fața lui Senka se afla ghișeul biroului de informații, iar în fundul vestibulului erau cabinele telefonice.

Cu un aer degajat, Senka se apropie de milițianul de serviciu.

— Am venit într-o chestiune oficială. Pot să-i telefonez tovarășului Korșunov ? Îmi spuneți numărul lui ?

Milițianul privi silueta pirpirie a lui Senka și se uită cu neîncredere în ochii lui cafenii, cu licăriri viclene, totuși conform obiceiului îl salută ducîndu-și mîna la chipiu și-i răspunse politicos că nu cunoaște pe nimeni cu acest nume, dar că-l poate lămuri ofițerul de serviciu, și-i arătă spre cabinele telefonice.

După cîteva minute, în cabinetul lui Korșunov sună telefonul, și acesta, ridicînd receptorul, auzi :

— Tovarășul Korșunov ? Vă telefonează Semion Dolinin. Mă mai țineți minte ?

— Senka ? se miră Serghei. Ce vînt te-a adus aici ?

— Aha-ha ! Se cheamă că nu m-ați uitat ! exclamă satisfăcut Senka. Uite, un vînt prielnic, deși foarte puternic. Ca să spun așa, marea e cam agitată. Dar cum ajung la dumneavoastră ?

— Ai buletinul la tine ?

— Păi cum ?

Senka primi la ghișeu bonul de intrare, cu un aer plin de importanță îl prezentă plantonului și urcă cu liftul la etajul trei. Privind curios în toate părțile, ajunse pînă la ușa al cărui număr era scris pe bon și, împingînd-o, o deschise.

— Hai, intră, îl salută Serghei zîmbind. Ia spune, ce mai faci ?

Senka se așeză comod pe canapea și-și aprinse o țigară.

— Spun ! Dar atenție, fără procese-verbale, că nu semnez, îl preveni el șiret. Și sper că n-o să mă trageți la răspundere, conform articolului 95 !

— Măi, dar ranchiunos mai ești ! rîse Serghei.

— Păi, se poate uita ? Bine, vom discuta deci într-o atmosferă cordială, dar vă previn că e nevoie de o totală discreție. Klim nu știe că am venit la dumneavoastră. Vă rog să țineți seama.

— Condițiile sînt cît se poate de potrivite, zîmbi Serghei, așa că, dă-i drumul !

— Deci, nici un cuvînt lui Klim ! îl preveni încă o dată Senka. Altfel să știți că sînt pierdut, ca suedezii la Poltava.

— Poți să ai deplină încredere, noi știm să păstrăm secretul.

— Așadar, să vă spun, începu Senka, și fața lui slăbuță se înăspri. S-a ambalat Klim al nostru cu o pațachină, una Lidka Golubkova, de la ei de la fabrică. Lucrează la atelierul de croit, iar Klim îi dă tîrcoale de mult. Dar ea nici nu-l băga în seamă pe Klim ; nu dădea doi bani pe el. Și-abia reușisem, ca să spun așa, să-l vindec de ea. Începuse parcă s-o uite, dar asta, cum s-ar zice, e numai uvertura. Senka trase adînc fumul în piept, apoi îi dădu drumul pe nas. Și cum vă spun abia acum începe simfonia propriu-zisă. Alaltăieri, la o serată, Klim s-a întîlnit din nou cu ea, au dansat și a plecat pe urmă s-o conducă, dar au umblat toată noaptea și nu știu ce declarații de amor i-a făcut, că iar s-a aprins prostul ! Cică s-au și sărutat !

— Să le fie de bine ! spuse Serghei, vesel.

— Ei, tocmai că nu-i nimic bine în asta, răspunse supărat Senka. Ba chiar dimpotrivă. Pentru că lui Klim, în urma acestor sărutări, i s-au întors creierii pe dos.

— Vrea să se-nsoare ?

— Asta ar mai lipsi ! Slavă Domnului, pînă la însurătoare n-au ajuns lucrurile ! Și-apoi, trebuie să vă spun că asta s-ar face numai peste cadavrul meu !

— Ei, n-o fi chiar așa ! interveni împăciuitor Serghei.

— Ba chiar așa e, că-n noaptea aia Lidka i-a împuiat capul cu atîtea baliverne, încît un om întreg la minte și-ar fi dat seama de situație. Dar Klim nu vede și nici nu vrea să vadă nimic. Parcă-i altul, zău așa ! Cît l-am dăscălit, cîte i-am spus, de mi-a amorțit limba, dar degeaba ! Așa că, dacă am văzut că nu-i altă soluție, am venit la dumneavoastră.

— Și ce i-a spus ea ?

— Ce i-a spus ? Ascultați ! În primul rînd că are parale cu ghiotura, dar chipurile, nici o fericire n-are omul de pe urma lor. Înțelegeți cum vine ? Apoi că noaptea îi e frică să nu fie arestată. Asta în al doilea rînd. În al treilea rînd că-i așa de supărată, încît cu propriile ei mîini ar strînge de gît pe cineva. Și i-a spus pe cine : pe una, Maria. Ei, ce ziceți ?

— Mdaa, interesant ! făcu Serghei, dus pe gînduri. Dar cum de-a plesnit-o Klim în halul ăsta ?

— Amorul, răspunse posomorît Senka. Din cauza parazitului ăstuia de amor, a orbit de-a binelea! Om bun, şi în ce hal l-a dus!

— Da, mare pacoste amorul! conveni Serghei. Să ştii că nu-i simplu. Iar ce mi-ai spus tu, Senka, e foarte important. Înseamnă că Golubkova asta are nişte bani dintr-o sursă dubioasă. Ştii că scrisoarea voastră o păstrez şi acum în seif?

— Aha! Deci faceţi legătura. Aşa am zis şi eu, se învioră Senka. Din cîte ştiu, banii nu cad din cer, cel puţin mie personal nu mi-a căzut niciodată vreo pleaşcă. Lui Klim, de asemenea. Şi atunci, de unde-i are? Nu sînt lămurit, şi mie aşa ceva nu-mi place.

— Nici mie, spuse Serghei, şi adăugă energic: Uite ce-i, Senka, acum îmi dau seama că noi, fără să vrem, am dat greş cu scrisoarea voastră. De mult ar fi trebuit s-o trimitem la altă adresă. Şi arătă cu capul spre plafon. Dar nu-i nimic, nu-i timpul pierdut. O expediem acum şi mai adăugăm şi cele spuse de tine. Şi atunci, Senka, s-or lămuri ele lucrurile, ai să vezi! Mulţumesc, prietene!

— N-aveţi pentru ce, strînse Senka din umeri. Doar asta, ca să spun aşa, e cauza noastră comună.

După ce ieşi din cabinetul lui Korşunov, străbătînd acelaşi coridor, Senka ajunse în capul scării. Acolo se opri însă şi privi gînditor în sus. Apoi, oprindu-l pe un lucrător care trecea, îl întrebă:

— Vă rog frumos, ce serviciu e sus, la etajul patru?

— Dar de ce te interesează? zîmbi acesta.

— Aşa pentru completarea cunoştinţelor, răspunse vesel Senka.

— Mda, s-ar putea să-ţi prindă bine. Acolo-i Miliţia economică.

— Aha! Senka dădu din cap. Apoi însă, întrebă din nou: Dar aşa, dacă nu vă supăraţi, ce-nseamnă asta?

— Direcţia pentru lupta împotriva furturilor din avutul obştesc.

— Oho-ho! Atunci e în regulă. Se pare că am nimerit la fix! exclamă bucuros Senka, şi coborî scările în fugă.

Serghei mai rămase multă vreme la birou, fumînd ţigară după ţigară.

Cazul Klimaşin, după arestarea asasinilor lui, nu numai că nu luase sfîrşit, ci continua într-un mod uluitor să ia amploare. Şi-n afară de pista Dobrohotov, acum se contura limpede un drum mai important, dar, pare-se, mai încîlcit. Ca să poată răzbi pe acest drum însă, era nevoie de alţi oameni, cu o altă experienţă şi cu alte metode de lucru.

IV

În preajma „Moliei negre“

În biroul comisarului Silantiev se discuta mersul cercetărilor în cazul Klimaşin.

— Criminalii au fost prinşi, începu acesta impetuos ca întotdeauna, răsucind în mînă pipa goală: i se interzisese să fumeze. Dar putem oare considera cazul rezolvat şi închis? Nu. Aşa e, Ivan Vasilievici? se adresă el lui Zotov.

Acesta, tăcut, dădu din cap.

— Şi de ce nu-l putem considera închis? continuă Silantiev. Cel puţin din trei motive: întîi — n-a fost identificat şi arestat Dobrohotov, individ foarte primejdios şi principalul instigator al crimei.

— Poate nu chiar principalul, remarcă Zotov.

— Poate, dar deocamdată nu ştim. Al doilea — nu s-a stabilit mobilul crimei. Toate versiunile presupuse pînă acum au căzut: Jaful, cearta, răzbunarea şi celelalte. În al treilea rînd... Silantiev îi privi încordat pe Korşunov şi Garanin. Aveţi bunăvoinţa şi spuneţi-mi unde sînt blănurile din depozit în valoare de 40 000 de ruble a căror lipsă a fost stabilită la ultimul control? Unde sînt, vă-ntreb? Ce s-a făcut cu ele?

Serghei şi Kostea aruncară priviri unul spre celălalt.

— Goriunov a făcut declaraţii exacte, continuă Silantiev apăsînd pe fiecare cuvînt şi strîngînd pipa în mînă. Sigur, nici el, nici Spirin n-au luat aceste blănuri. Presupunerea că le-ar fi putut fura Klimaşin cade şi ea. Şi-atunci, ce s-a făcut cu ele ? Cine le-a luat ? Şi-şi rosti privirea asupra tuturor.

— Două delicte în acelaşi timp, spuse Zotov. Unul, crima. Al doilea, furtul blănurilor din depozit. Aici e problema : este o coincidenţă sau nu ? Ar fi prea comod să se pună furtul în seama lui Klimaşin ! Întrebarea este : nu cumva tocmai de aceea a fost omorît ?

— Tot ce se poate. Descoperirea furtului va scoate la iveală şi cauza crimei, se însufleţi Serghei. Principalul este să descoperim pe autorii furtului.

— Dar băgaţi de seamă, îi avertiză posomorît Silantiev, asta nu înseamnă să părăsiţi cealaltă pistă ! Tocmai pentru că ambele delicte sînt legate unul de altul şi cheia comună poate fi chiar acest Dobrohotov. E clar ? Şi-acum, să reluăm cercetările la fabrică. Mai sînt încă multe de lămurit acolo.

— Materialele acelea le predăm lui Basov ? întrebă Kostea.

— Neapărat, chiar astăzi, dispuse Silantiev, întinzîndu-i dosarul lui Serghei. Cred că va trebui să lucraţi împreună cu oamenii lui.

Ieşind de la Silantiev, Kostea Garanin îi spuse lui Korşunov :

— Băieţii lui Basov sînt pricepuţi. Au o îndemînare grozavă. Şi-apoi, munca lor e mai curată, fără praf, şi nu dăunează sănătăţii, zîmbi, trecîndu-şi mîna peste piept.

— Ţi-aduci aminte de „Pestriţii“ ? zîmbi Serghei. Mare bandit Lojkin acela ! Rău te-a mai atins atunci cu cuţitul.

— Ce să-i faci ! dădu Kostea din mînă.

Ajungînd în biroul său, Serghei telefonă comisarului Basov, şeful Miliţiei economice, şi acesta îl rugă să vină imediat. Serghei urcă la etajul patru.

Basov, de statură mijlocie, bine legat, cu faţa deschisă şi aspră, cu părul ondulat, pieptănat peste cap, în clipa cînd intră Serghei ţinea strîns între dinţi un ţigaret subţire, îndoit, cu o ţigară în vîrf. Basov îl cercetă pe Serghei cu o privire atentă şi zîmbi :

— Aha ! Dumneata eşti Korşunov, „blănarul“ de la Judiciară ? Îndată ţi-l prezint pe expertul nostru în blănuri.

Ridică receptorul unuia dintre telefoanele de pe birou şi formă un număr scurt.

— Iarţev ? Vino, te rog, pînă la mine.

După un minut intră în cabinet un tînăr uscățiv, cu părul negru, într-un costum închis, bine croit, și cu cravată deschisă. „S-o fi ducînd la teatru“, gîndi Serghei.

— Intră, te rog, Ghenadi Sergheevici, făcu Basov un gest larg, ți-l prezint pe căpitanul Korșunov de la Judiciară... Căpitanul Iarțev. Ca să spun așa, colegi în materie de blănuri.

Serghei și Iarțev își strînseră mîinile în tăcere.

— Și-acum, Korșunov, împărtășește-ne, te rog, secretele dumitale. De ce date dispuneți referitor la fabrica de blănuri ?

Serghei începu să vorbească.

— Aha, Plîșevski ! exclamă satisfăcut Iarțev. Ia te uită ce scrisoare interesantă !

— Iar din cele spuse de această Golubkova, adăugă Basov, se conturează un nou nume, o oarecare „Maria“. Poftim ! Și-i întinse lui Iarțev actele primite de la Serghei.

— Așadar, de-acum ținem contact permanent ? întrebă Serghei.

— Neapărat, dădu Basov din cap, și arătă cu țigaretul spre Iarțev. Uite, cu el. Și noi avem unele sesizări referitoare la această fabrică, dar nouă ne este mult mai greu să desfășurăm o acțiune. Da, da, nu zîmbi ! Voi, la Judiciară, porniți totdeauna de la un fapt concret. Nu-i așa ? Să spunem, un cadavru — asta înseamnă că a fost o crimă, nu mai încape îndoială. Sau de pildă un furt, o tîlhărie — infracțiunea este, ca să spun așa, evidentă. Există victime, rămîne să găsiți infractorul.

— Dar nu-i chiar așa de simplu, interveni Serghei semnificativ.

— Bineînțeles, consimți Basov, nu vreau cîtuși de puțin să minimalizez munca voastră. Dar noi, înainte de a-i găsi pe infractori, trebuie să procurăm dovezi, mă-nțelegi ? Trebuie să demonstrăm că s-a săvîrșit o infracțiune. Or, lucrul acesta nu-i de loc simplu. Și-o să mă întrebi de ce ? Pentru că totdeauna, în asemenea cazuri, la suprafață totul este lin, neted, liniștit, în culori trandafirii. Planul s-a îndeplinit, oamenii muncesc, și vezi bine cum muncesc, actele, în aparență sînt în regulă — n-ai de ce să te-agăți. Iar în spatele acestora, o mînă de șnapani, falsificînd, mințind, umblînd pe căi ocolite, săvîrșesc tot felul de treburi murdare, de infracțiuni. Și, de regulă, ăștia sînt oameni cu multă experiență. Nu-i poți prinde cu una, cu două. Vedeți, asta-i treaba noastră !

Basov vorbea aprins, aproape vesel, bucurîndu-se parcă de întreaga complexitate a muncii lor, pe care evident o îndrăgea și o cunoștea și de care era mîndru.

— Și știți de ce sînt extrem de primejdioși oamenii aceștia perfizi ? continuă el, introducînd o nouă țigară în țigaret. Nu numai pentru daunele uriașe pe care le produc statului și nu numai pentru sabotarea conștientă a producției, ceea ce face ca noi toți să suferim. Primejdia cea mai mare constă în aceea că acești afaceriști clandestini otrăvesc aerul din jurul lor, îi descompun pe cei slabi, mai ales pe tineri, pe care îi strică, deprinzîndu-i cu bani cîștigați fără sudoarea frunții, îi împing la infracțiuni, le schilodesc viața. Această Golubkova, de pildă, despre care mi-ai vorbit. E o victimă, dar o victimă vinovată. Plînge acum cu lacrimi amare. Și, cine știe, poate o să înfunde și pușcăria ! conchise neașteptat de aspru Basov. Nu-i așa, Iarțev, ce zici ?

— Trebuie să ne lămurim, răspunse stăpînit Iarțev.

— Da, va trebui, confirmă Basov. Ea nu-i decît un pion. Și i-a mai rămas, oricum, conștiința. Are mustrări de conștiință, și asta-i important ! Iar noi trebuie să ajungem la figurile importante, pînă la rege, dacă-i vorba să comparăm cu jocul de șah, pînă acolo unde nu mai există conștiință.

— Așadar, jucați șah ? zîmbi Serghei.

— Cum de nu ! Jucînd șah, ne destindem, dar mai și învățăm ceva — să facem combinații, zîmbi Basov cu colțul gurii, și cu un aer preocupat, încheie : Așadar, rămîne stabilit : dumneavoastră îl căutați pe Dobrohotov și acționați pe pista furtului de la depozit, iar noi ne ocupăm de Plîșevski și compania. Simt eu că omul acesta învîrte acolo ceva.

— Mînă-n mînă cu „Maria", adăugă Iarțev. Numai că nu știm cine este ea. Trebuie să stabilim.

— Dar ce-ai crezut ? întrebă sever Basov. Pe tavă nu-ți servește nimeni nimic. Sigur că trebuie să stabilim ! Și acum, principalul — contactul permanent cu cei de la Judiciară. Notează-ți telefonul lui, îl arătă cu o mișcare a capului pe Serghei.

Ghenadi Iarțev își amintea bine ziua cînd a intrat în miliția economică, cu cinci ani în urmă. Venise, trimis de comitetul de Comsomol din Moscova, împreună cu alți treizeci de activişti şi, la drept vorbind, nu era de loc entuziasmat, ba dimpotrivă, îl încerca o vagă nemulţumire.

Dacă-i vorba să lucreze la miliţie, se gîndea, să-l fi trimis la Miliţia judiciară. Despre activitatea de acolo mai auzise şi citise atîtea — era o treabă pasionantă : încăierări, împuşcături, urmăriri, aveai de-a face cu oameni primejdioşi, cu duşmani făţişi, disperaţi şi hotărîţi, în stare de orice...

Dar pe el, pe Ghenadi, îl trimiseseră la economică. La început nici nu ştia ce rost are această secţie. Instructorul comitetului de Comsomol din Moscova i-a explicat pe scurt esenţa noii lui munci. Dar asta n-a contribuit cîtuşi de puţin la restabilirea bunei dispoziţii : mare scofală să prinzi funcţionari necinstiţi sau lucrători din comerţ care, pe ascuns, se îndeletnicesc cu tot felul de afaceri murdare !

Dar mai mult decît orice îl înfuria faptul că Slava Obolenski, care venise împreună cu el, după ce au discutat cu instructorul, a spus satisfăcut :

— Eh, slavă Domnului ! Se pare că-i o muncă normală. Iar eu, fraţilor, mă speriasem că ne trimit la Direcţia miliţiei judiciare. De-acolo nu ieşi teafăr, asta poţi să fii sigur. Şi nici linişte n-ai — de dimineaţă pînă seara te-nvîrţi prin oraş ca un titirez. Aici însă e, vorba ceea, muncă intelectuală.

În treacăt fie spus, nici trei luni n-a rezistat Slava în această muncă „intelectuală". Şi asta pentru că — aşa cum singur îşi caracterizase situaţia — „nu l-au ţinut nervii".

Între timp şi Ghenadi reuşise să aprecieze cuvintele acestea la adevărata lor valoare — într-adevăr, noua muncă solicita un sistem nervos foarte rezistent.

Înainte de a aresta un grup de delapidatori, trebuie să munceşti multă vreme cu minuţiozitate : să aduni dovezi, prezentînd documentaţii la fiecare pas pe care-l faci, să urmăreşti tot drumul parcurs de mărfurile furate, să stabileşti tot păienjenişul răsfirat şi ingenios camuflat al legăturilor infracţionale, să lămureşti ce metode de sustragere au fost folosite, care au fost canalele de desfacere şi, în sfîrşit, să găseşti momentul cel mai potrivit pentru „lichidarea cazului", adică arestarea întregului grup de infractori.

Aici, la Miliţia economică, într-o măsură probabil mai mare decît la judiciară, trebuia să ţii neapărat seama de o realitate caracteristică a vieții sovietice: infractorii, oricît s-ar izola și oricîte măsuri de precauție ar lua, nu trăiesc și nu acționează în vid, ci sînt urmăriți, vrînd nevrînd, de sute și chiar de mii de ochi cinstiți.

Lucrătorul operativ trebuie să știe să se sprijine pe ajutorul tuturor acestor oameni, cinstiți dar atît de diferiți, trebuie să știe să lege într-un singur mănunchi observațiile lor, să stimuleze vigilența lor firească și să-i facă aliați credincioși, activi.

Ghenadi Iarțev n-a înțeles toate acestea dintr-o dată, și mai ales nu și-a însușit de la bun început această artă.

La început, i se părea că a nimerit într-o lume necunoscută unde totul e de neînțeles, complicat, neobișnuit și că în consecință, numai oamenii cu totul deosebiți, înzestrați cu vedere și cu un simț aparte, cu capacități deosebite, se puteau descurca în toate acestea.

În cariera lui a întîlnit și infractori despre care mai auzise sau citise înainte, aparent oameni cu totul obișnuiți, chiar simpatici; adeseori între două vîrste, venerabili, încărunțiți pe la tîmple, foarte politicoși, culți, liniștiți. E adevărat că după aceea, toată această spoială impunătoare se topea treptat și dedesubt răzbătea inevitabil rînjetul animalului de pradă, începea să se arate firea murdară a avarului hrăpăreț. Unii, mai puternici, căutau ca pînă la sfîrșit să zîmbească imperturbabil și îngîmfat, refuzau să dea declarații, să recunoască faptele cele mai evidente; totodată se plîngeau energic și vehement tuturor instanțelor, referindu-se la meritele lor din trecut, imaginare sau reale, speculînd faptul că orice plîngere, a oricărui cetățean sovietic, este întîmpinată pretutindeni cu seriozitate și i se dă răspuns imediat.

Aveai nevoie de nervi foarte tari ca să nu te pierzi cu firea, să nu dai înapoi în lupta cu dușmanul viclean, obraznic și șiret, dar principalul era să crezi neclintit în justețea și necesitatea acestei lupte.

Toate acestea și multe altele începea să le înțeleagă Ghenadi Iarțev pe măsură ce pătrundea în lumea complexă, plină de neliniști și încordare, a noii sale munci. Deși, cinstit vorbind, la început s-a trezit de multe ori descumpănit. L-au scos din impas numai îndîrjirea lui înnăscută, ambiția și mai ales sprijinul colegilor mai vechi și mai experimentați.

Și dintre aceștia, l-a ajutat temeinic mai cu seamă șeful secției lui, Anatoli Timofeevici Zveriov, un om slab, înalt, blond, cu un nas subțire și neobișnuit de strîmb, cu ochi mari, inteligenți și cenușii, care totdeauna își ținea coada ochiului drept încrețită într-un zîmbet ironic. Glumind pe seama lui Zveriov, colegii spuneau că reușește să dea în vileag cu atîta abilitate cele mai ingenioase combinații ale delapidatorilor și-i prinde pe infractori datorită nasului său, cu care adulmecă urme absolut inaccesibile altora. Drept răspuns, Zveriov zîmbea cu bunătate, dar atunci ochiul i se strîngea atît de caraghios, încît toți aveau impresia că el cu acest ochi observă mult mai multe decît oricare alt om. În afară de asta, pe Zveriov îl caracteriza un desăvîrșit sînge rece, legendar aproape, în fața căruia își pierdeau cumpătul pînă și infractorii cei mai „căliți“ și experimentați.

Da, de la Anatoli Zveriov aveai ce învăța, și Ghenadi învăța cu sete, cu dîrzenie, pe măsură ce intra tot mai mult în miezul muncii sale. De la bun început Ghenadi își dezvălui o trăsătură foarte importantă, pe care o observau foarte bine Zveriov, Basov și alți oameni cu experiență, cunoscători ai vieții. În timpul anchetării oricărui caz, Ghenadi Iarțev se arăta extrem de prudent, într-un fel care aproape îi era caracteristic, temîndu-se tot timpul să nu pricinuiască, cine știe cum, prejudicii vreunui om nevinovat. De aceea el irosea tot atîta energie pentru a feri oamenii cinstiți de învinuiri false sau greșite, ori chiar de simple bănuieli, cît cheltuia și pentru demascarea adevăraților infractori. De fiecare dată cînd primea informări despre activitatea suspectă a unuia sau a altuia, Ghenadi își spunea în primul rînd lui însuși : „Așa ceva nu se poate. E mai curînd o greșeală. Întîi verifică și dovedește“. Iar după aceea se lupta chiar cu faptele, pînă nu avea dovezi sigure care-i infirmau părerea inițială. Meritoriu era însă că această neîntreruptă luptă interioară cu faptele și dovezile, pe care tot el le culegea, ducea totdeauna la concluzii de nezdruncinat. Niciodată nimeni nu le-ar fi putut contesta, pentru că pînă atunci însuși Ghenadi căutase cu înverșunare să le conteste.

Într-o zi, Basov i-a spus :

— De obicei, un asemenea stil de muncă nu se manifestă de la bun început. Ştii, este un mare noroc pentru dumneata că ţi l-ai însuşit atît de repede.

Probabil că atunci şi numai atunci s-a gîndit Ghenadi la acest „stil" al său şi a încercat, cu acel prilej, să înţeleagă de unde-l are sau de la cine l-a moştenit.

Şi-atunci, deodată, şi-a amintit cu o claritate uimitoare oraşul său natal, Kirov, căsuţa pitulată în dosul unui gard viu de bozii, i-a revăzut cu ochii minţii pe tatăl său, care pe atunci lucra ca tehnolog la o uzină, pe mama şi pe sora lui.

Tatăl lui era membru în comitetul de partid al uzinei. Oamenii veneau la el să se sfătuiască, să ceară un ajutor, iar uneori seara intrau numai aşa, „că au văzut lumină la fereastră", să mai schimbe o vorbă, să-şi descarce sufletul. Tatăl lui avea mulţi prieteni. Această atmosferă sincer prietenoasă, atenţia plină de sensibilitate, dorinţa de a lua parte la durerea oamenilor, de a-i ajuta, de a lupta împotriva oricărei nedreptăţi şi de a descurca orice se arăta complicat, domnea în permanenţă în casa lor. Ghenadi era mîndru de tatăl lui şi, pe neobservate, îi adopta concepţiile şi modul de a proceda, împrumutîndu-i chiar caracterul. Uneori tatălui îi era greu, foarte greu, şi el nu se sfia să se destăinuie fiului. În ajunul plecării lui Ghenadi la armată, în toiul războiului, au purtat ultima lor discuţie, ultima din viaţă. Şi primele cuvinte pe care i le-a spus atunci tatăl său au fost : „Ţine minte Ghenadi, să ţii minte pentru toată viaţa ! Comunist este numai acela care ştie să desluşească, cu ajutorul inimii, pe un adevărat duşman al poporului său, şi care niciodată n-o să lovească într-ai lui, niciodată ! Un adevărat comunist este... cum să spun... conştiinţa poporului, asta e. Şi încă ceva să nu uiţi : trăim o singură dată, de aceea trebuie să trăim după dreptatea noastră mare, leninistă. Altă dreptate pe lume nu există. Aşa să lupţi, fiule, şi aşa să trăieşti după război..."

La tatăl lui s-a gîndit dintr-o dată Ghenadi atunci cînd Basov i-a vorbit despre „stilul" său de muncă.

— Mare noroc ai avut că ţi-ai însuşit atît de repede acest stil ! a repetat Basov.

— Norocul acesta m-a costat foarte mult, i-a răspuns Ghenadi.

Basov n-a mai încercat să-l descoasă, ci l-a privit doar atent, s-a încruntat și un timp oarecare a rămas gînditor, pufăind din țigaretul său subțire și îndoit.

În ziua cînd Ghenadi primi de la Korșunov date suplimentare referitoare la fabrica de blănuri, înțelese că este timpul să intre în acțiune.

Împreună cu Zveriov — care între timp ajunsese șeful secției, biroul lui fiind acum condus de Ghenadi — alcătui un plan amănunțit de măsuri operative. Basov aprobă imediat acest plan, făcînd modificări numai la termene, și anume le reduse atît de mult, încît Ghenadi și Zveriov se priviră neliniștiți.

Cu acest plan, Ghenadi veni a doua zi de dimineață la Serghei Korșunov.

— Să ne coordonăm, spuse el.

Serghei citi planul cu mult interes.

—Apoi și la voi văd că se muncește cu toptanul ! zîmbi el clătinînd din cap. Acum, așadar, să ne înțelegem referitor la termene și la schimbul de informații.

După vreo oră de discuție, înainte de a încheia, Serghei îl sfătui pe Genadi :

— Acolo, la fabrică, uite pe cine să te sprijini, și-i notă pe-o coală de hîrtie cîteva nume. De ăștia garantez eu...

— Mulțumesc, răspunse Ghenadi, vîrînd lista în buzunar. Dar n-am să mă sprijin numai pe ei.

—Dar pe cine ?

— Pe toți, mai bine zis pe oricare va fi în măsură să mă ajute. Aliatul nostru va fi tot colectivul fabricii, toți cei o mie două sute douăzeci de oameni.

— O mie două sute douăzeci și opt, îl corectă Serghei.

— Bine. Dar trebuie să admiți că din ei, doar opt, să zicem, sînt infractori, răspunse Ghenadi. Poate și mai puțini.

— În general, asta cam așa e, consimți Serghei. Ei, succes ! Acum unde mergi ?

— Mă pregătesc să fac o vizită.

— O vizită ? Cui, dacă nu-i secret ?

— Prietenului dumitale Semion Dolinin. Am pus la cale o combinație.

Atelierul de gravură unde lucra Senka Dolinin se afla pe o stradă largă, zgomotoasă, la parterul unei case nu prea mari, cu un singur etaj. Prin vitrina de sticlă se vedeau gravorii, vreo șase la număr, aplecați asupra măsuțelor lor, pe care se aflau îngrămădite instrumentele; mai la o parte zumzăiau niște strunguri miniaturale. La fiecare masă, chiar în timpul zilei, ardeau becuri prinse de tije subțiri și înclinate.

Îndărătul ferestruicii deschise, într-o îngrăditură de placaj subțire, se zărea capul încărunțit al responsabilului, care primea și elibera comenzile.

Cum se înțelesese cu Senka, Ghenadi se opri în fața vitrinei să privească atent mostrele de gravuri artistice expuse acolo. După cîteva minute, Senka ieși din atelier și amîndoi se îndreptară spre un scuar din vecinătate.

— Ei, ce-ai făcut? întrebă Ghenadi. Te-ai interesat?

— Păi, mai e vorbă? L-am întrebat așa, direct. Cică-l cunoaște din 1932. În ce mă privește, eu personal în acel an abia mă nășteam.

— Și ce părere are despre el?

— Am aflat și asta! Îl respectă și crede toate brașoavele lui. Cică-i inginer-șef proiectant, cîștigă bine, prime mari...

— Așa. Și-acum principalul. Ce zici, putem avea încredere în el? N-o să dea fuga să-i spună?

Senka îl privi aspru pe Ghenadi.

— Mihail Markovici al nostru să facă una ca asta? Cum puteți să spuneți așa ceva? Umblă el puțin cam așa, cu capul în nori, dar e om cinstit! Păi el a gravat primul model al „Ordinului Lenin“! Vă imaginați? Nu încredințezi oricui o asemenea cinste! Eu unul, așa cred. Adică ce mai, garantez pentru el! încheie Senka, plin de importanță.

— Deci, să avem încredere. Mai ales că garantezi tu, zîmbi Ghenadi, și-l întrebă gînditor: Voi închideți la prînz?

Senka se uită la ceas.

— Chiar acum, peste douăzeci de minute.

...Ghenadi intră în atelier exact după douăzeci de minute. La ghișeu apăru capul cărunt al lui Mihail Markovici. Strîngîndu-și pleoapele ochilor miopi, spuse:

— Iertați-ne, vă rog, începe pauza de prînz. Vă rog foarte mult să veniți peste o oră.

— Vreau să stau de vorbă cu dumneavoastră, Mihail Markovici, spuse Ghenadi cu glas scăzut. Fără martori.

Şi-i întinse legitimaţia.

Descumpănit, responsabilul atelierului începu să clipească din ochi, apoi, pe pipăite, scoase din buzunarul hainei sale ponosite ochelarii şi, fără să şi-i pună, îi apropie de ochi.

— Vai de mine, cu ce vă pot fi de folos ? şopti el.

— Vă conduc, Mihail Markovici, şi pe drum vă explic totul.

— Înţeleg. Vă înţeleg foarte bine, dădu bătrînul din cap.

Ieşiră în stradă. Scund, slăbuţ, Mihail Markovici abia izbutea să se ţină după însoţitorul său. Sub paltonul vechi, îmblănit, se vedea halatul albastru, iar părul cărunt îi flutura în vînt. Ghenadi îşi încetini pasul şi, pe neaşteptate, întrebă :

— Dar unde vă e căciula, Mihail Markovici ? Să nu răciţi.

— Ah, Dumnezeule ! Căciula ! Bătrînul îşi duse deznădăjduit mîinile la cap. A rămas, bineînţeles, în atelier. Am uitat s-o iau şi tare-i neplăcut ! Ce credeţi c-o să spună acum Sonia ? Ştiţi, nevastă-mea... Bineînţeles c-o să spună : „Ei, poftim..."

— Nu-i nimic, Mihail Marcovici, nu vă neliniştiţi, îl întrerupse, zîmbind, Ghenadi. O să-i spuneţi că am venit cu maşina. Poftiţi, urcaţi. Şi-apoi în maşină putem discuta mai comod.

Cînd se apropiau de casa în care locuia Mihail Markovici, bătrînul începu din nou să bombăne neliniştit :

— Auzi, ce căscat ! Mi-e şi ruşine să mă uit în ochii dumneavoastră, ai Soniei, ai tuturor ! Atîţia ani să baţi la cap un măgar bătrîn ca mine, şi tot nimic ! Aşa spune Sonia. Poate n-o să mă credeţi, dar zău aşa spune.

—Tot răul spre bine, zîmbi Genadi. Pe noi însă ne puteţi ajuta acum.

— O, da ! exclamă însufleţit Mihail Markovici. Bineînţeles că v-ajut !

— Aţi fost la el acasă ?

— Da, am fost, sigur că am fost. Ultima oară acum o lună. I-am dus un obiect.

— Unde stă ?

Fără să stea pe gînduri, Mihail Markovici îi spuse o adresă. Ghenadi asculta atent. Era cu totul alta decît adresa oficială la care locuia Plîşevski.

— Nu cumva greşiţi ?

— Adică cum vine asta „greşiţi" ? O cunosc chiar şi pe soţia lui.

— Soția ?

— Dar ce ? Oricine poate să aibă soție.

— Sigur, sigur. Dar din cunoscuții lui, cunoașteți pe cineva ? Bărbați, femei...

— Cunoscuți ? O clipă. Mihail Markovici se gîndi puțin, frecîndu-și fruntea cu degetele subțiri, cu vine albastre. Știu eu ? De pildă, am făcut, la comanda lui, o inscripție foarte călduroasă pentru o cetățeană, de ziua ei de naștere. O cheamă Maria Pavlovna... Știți, din inscripție știu... Maria Pavlovna Johova... Ba nu, Jehova...

Ghenadi se uită în carnetul lui de notițe.

—Jerehova ?

— Da, da, aveți dreptate ! se bucură Mihail Markovici. Jerehova.

— Dar textul, probabil că nu-l mai țineți minte...

— Ba pardon ! replică bătrînul. Orice pot să uit, dar inscripțiile pe care le fac pentru clienții mei buni le țin minte absolut pe toate.

— Interesant, gîndi Ghenadi cu glas tare. Pînă și un om atît de prudent are slăbiciunea lui — aceste inscripții.

— Ei, dar au fost și alte inscripții, pentru fiică-sa, pentru soție, pentru fratele ei.

— Nu vă grăbiți, Mihail Markovici ! S-o luăm pe rînd. Așadar, fiica lui. Ați văzut-o ?

— Nu, nu stă cu ea.

— Sigur ?

— Așa mi-a spus, dar știu eu ce să mai cred ?

— Mda. Dar soția lui cum arată ? Cum îi zice ?

— Roza Kondratieva. E o persoană foarte tînără. Aș spune chiar inadmisibil de tînără, dac-ar veni vorba. Ar putea să-i fie fiică. Și afară de asta, e artistă.

— Asta de unde ați mai aflat-o ?

— Adică cum credeți, că n-am ochi să văd ? În locuința ei, peste tot, atîrnă afișe.

— Aha, înțeleg. Dar fratele ei ce este ?

— Și el, vă rog să mă iertați, tot artist, Piotr Slovțov. Inscripția lui suna astfel : „Talentatului actor și credinciosului prieten..."

— Așa, acum totul e limpede. Dar uite ce vă rog să-mi spuneți, Mihail Markovici : dac-am face așa, o socoteală medie, într-un an la cît se ridică toate aceste cadouri ? Ce credeți ?

— Hm... Recunosc că nu m-am gîndit. Dar să încercăm.

Bătrînul se lăsă pe speteaza canapelei și bolborosi ceva, îndoindu-și degetele.

— Să socotesc tot? se opri el pentru o clipă. Și modestul portțigaret de argint pe care i l-a dăruit vecinului de apartament?

— De apartament? întrebă Ghenadi, tot mai atent.

— Ce-i de mirare în asta? Dacă ai locuință, ai și vecini. Eu așa cred. Inscripția era următoarea: „Lui Alexandr Iakovlevici, bun vecin, cu urări de sănătate și succes". Așadar să socotesc și asta?

— Da, bineînțeles.

— Foarte bine.

Mihail Markovici porni din nou să bolborosească ceva pe sub nas, îndoindu-și degetele.

Și pe neașteptate, Ghenadi desluși:

— ...Cu Vadim, s-au făcut de șaisprezece...

— Care Vadim? întrebă Ghenadi.

— Parcă poți să-i știi pe toți? răspunse Mihail Markovici fără să-și schimbe poziția. Cum să poți? Pe acest Vadim nu-l cunosc. Dar dacă vreți, vă spun inscripția, una cu totul neobișnuită, pe mînerul de os al unui cuțit de vînătoare: „Lui Vadim D., cap înflăcărat, cu urarea de a și-l păstra pe umeri". Grozav, nu? Și fiți atent, de data asta fără iscălitură!

Ghenadi asculta cu încordare, străduindu-se să-și întipărească în minte fiece cuvînt.

Mihail Markovici termină în sfîrșit de socotit și, cu o privire de-a dreptul năucită, îl privi pe Ghenadi.

— Știți cît iese? Zău așa, avea dreptate Sonia! Numai mie, un bătrîn tîmpit, nu mi-a dat prin cap să socotesc mai înainte! Ori am înnebunit de-a binelea, ori... În ultimul timp am gravat aproape douăzeci de obiecte, al căror preț în medie este de o mie de ruble fiecare. În total, deci, douăzeci de mii de ruble. Douăzeci de mii! Și dacă spuneți că leafa lui este de o mie șase sute de ruble, înseamnă că a cheltuit totul, pînă la ultima copeică, pentru aceste daruri! Dar viața? El ce mănîncă? Dar hainele? Dar mașina? Dar...

Mihail Markovici își pierdu răsuflarea, sufocat de gîndurile care-i năvăliseră în minte.

Ghenadi zîmbi.

— Are el bani din alte surse.

— Auzi, pungașul !... își ieși Mihail Markovici din fire, învinețindu-se la față. Ticălosul !

— Toate acestea trebuie totuși dovedite, observă Ghenadi. Vă spun sincer, nu mă așteptam să capăt de la dumneavoastră atîtea informații. Vă mulțumesc foarte mult !

— Deci, bătrînul Lifșiț mai este bun la ceva ! zîmbi Mihail Markovici, și trecîndu-și mîna prin păr, adăugă ironic : Dar în loc de „vă mulțumesc“, întoarceți mașina și duceți-mă înapoi, la atelier. Prînzul s-a terminat. Totul a fost foarte gustos.

— Vai de mine ! își dădu seama Ghenadi. Ce-am făcut !

— Nu-i nimic, nu-i nimic ! Cum ați spus dumneavoastră, orice rău spre bine ! Așa, cel puțin, Sonia nu m-a văzut fără căciulă. Vă asigur că tot nu mi-ar fi tihnit masa. Sau credeți cumva că n-o cunosc eu ?...

Primul punct în planul măsurilor operative era : „identificarea tuturor infractorilor în cauză“. Și primul infractor în cauză părea să fie Plîșevski, deși deocamdată nu existau probe directe împotriva lui. Era evident însă că modul de viață al inginerului-șef nu corespundea salariului său oficial. Cît despre legăturile lui Plîșevski, Ghenadi le împărți în două grupe : 1) legăturile la fabrică — prin Jerehova ; 2) legăturile din afara fabricii — artista Roza Kondratieva, actorul Slovțov și un oarecare Vadim D.

Legăturile de la fabrică puteau fi mai ușor studiate și prezentau o mai mare importanță, întrucît puteau duce direct la complicii lui Plîșevski. Asta cu atît mai mult, cu cît cuvintele neclare ale Lidocikăi Golubkova referitoare la „Maria“ se puteau referi la Maria Jerehova, în atelierul căreia lucra Lidocika.

Ținta imediată a lui Ghenadi Iarțev acum era Golubkova. Trebuia interogată cît mai repede. Existau însă două căi. I se putea lua interogatoriul în așa fel încît Golubkova să nu-și dea seama ce vrea Iarțev de la dînsa, creîndu-i-se mai întîi impresia că cei de la Judiciară continuă să ancheteze cazul Klimașin, ca apoi, pe neobservate, să se obțină de la ea datele de care Miliția economică avea nevoie. Dar i se putea lua interogatoriul și direct, contînd pe starea de spirit a fetei, care ar putea-o face să recunoască totul.

Ghenadi înțelegea că alegerea uneia sau a alteia din cele două căi depindea de starea în care se afla Golubkova, precum și de caracterul ei, de concepțiile ei asupra vieții, asupra trecutului, prezentului și viitorului ei. Informațiile primite de la Senka Dolinin despre Golubkova erau în mod evident insuficiente. Aici, de la bun început, un singur om îl putea ajuta — Klim Privalov.

A doua zi, Privalov fu chemat la Direcția miliției. De la prima privire, lui Ghenadi îi plăcu acest tînăr înalt, reținut, cu mîinile mari, muncite.

— Să nu te miri că te-am chemat aici. De la Judiciară ne-au trimis sesizarea voastră, spuse el, aprinzîndu-și o țigară și întinzînd portțigaretul lui Klim. Ne-a fost de mare folos. Noi însă am mai primit și alte sesizări referitoare la neregulile de la fabrica voastră. Numele lui Plîșevski, de pildă, ni-i mai demult cunoscut. Dar, înțelegi, dacă într-adevăr la fabrică se fură în mod sistematic, e clar că acolo acționează un întreg grup de infractori. Unul singur nu ar putea să facă absolut nimic, de-ar fi chiar inginerul-șef.

Klim dădu aprobator din cap :

— Asta așa e.

— Așadar, continuă Ghenadi, pentru noi este foarte important să-i identificăm pe toți cei care participă la această infracțiune, dacă ea într-adevăr se săvîrșește. Pe toți, și pe cei principali, și pe cei mărunți. Iar printre participanții neînsemnați există, probabil, oameni care s-au prins întîmplător în plasa de păianjen și s-au încurcat, oameni care, într-un sens sau altul, au fost atrași, ademeniți în aceste matrapazlîcuri. Acum ne interesează tocmai acești oameni și de aceea avem nevoie de ajutorul dumitale, tovarășe Privalov. După cum vezi, îți vorbesc deschis. Comandantul „grupei speciale“ merită, doar, o încredere deosebită.

Klim zîmbi stingherit.

— Eu unul cred că fiecare comsomolist din grupa noastră merită.

— Ai dreptate. Așadar, acum este vorba de un singur om, pe care dumneata îl cunoști foarte bine. E vorba de Lida Golubkova de la fabrica voastră.

La aceste cuvinte Klim tresări și-l privi neliniștit pe Ghenadi.

— Ce-i cu ea ?

— Bine nu-i, în orice caz, răspunse simplu Ghenadi. E și ea amestecată. Dumneata, Klim, n-ai observat nimic ?

Klim nu-i răspunse dintr-o dată. Chipul lui se înăspri, sprîncenele i se adunară la rădăcina nasului și între ele se săpă o cută adîncă.

— Dacă vreți să știți, vorbi el cu glas rar, am observat și eu că se petrece ceva cu ea, dar ce anume, nu știu.

— Vom descurca noi acest caz, Klim. Ai încredere în noi, rosti Ghenadi cu deosebită căldură. Să știi că vom lucra cu foarte mare prudență. Te rog să mă ierți, dar am auzit că fata asta îți place. Așa este ?

— Asta nu schimbă lucrurile.

— Bineînțeles că nu le schimbă. Dar...

— Indiferent de ce-ar fi, eu vă spun tot ce știu, declară Klim posomorît și hotărît. Pentru că în felul acesta, sînt convins că nu fac altceva decît s-o ajut. Nu-i un om sfîrșit.

— Asta-i și părerea mea. De aceea cred că are mustrări de conștiință.

— Cum să nu aibă ? Oho ! Și încă cum. Vai de viața ei, s-a dus de-a berbeleacul. Asta știu cu bine.

— Ei vezi ? Ia vorbește-mi despre viața ei.

Klim tăcu multă vreme, privind fix un punct pe podea. Era clar că-i vine tare greu să înceapă această discuție. În sfîrșit, oftă adînc, apoi scoase un pachet de țigări „Priboi“ și-și aprinse una. Mîinile îi tremurau.

— Ei, ce să-i faci, hai, scrieți !

— Nu-i nevoie. Am să ascult, pur și simplu.

— Cum doriți. Așadar, iată ce pot să spun eu despre Lida.

Și din nou Klim — pentru a cîta oară în ultimul timp ? — trebui să se lupte cu el însuși, să se înfrîngă și să se mire de această înfrîngere. Oare înainte s-ar fi amestecat el în treburile cuiva ? Ar fi stat să spună adevărul despre un om, pricinuind rău omului respectiv, și asta încă unde, tocmai la miliție ? Pentru nimic în lume ! „Nu mă amestec eu în treburile altora !“ ar fi răspuns, iar în sinea sa ar mai fi adăugat poate : „E de ajuns să vă spună omul ceva, că pe urmă nu mai scapă de necazuri ! Îl puneți pe drumuri !“ Acum însă, spunea tot ce știa, tot ce i se păruse suspect ori primejdios, și asta nu despre vreun om oarecare, despre un străin, ci despre ființa care îi era poate cea mai scumpă și mai dragă pe lume — despre Lida. Și spunea lucruri despre care știa sigur că-i vor aduce mari necazuri. Dar Klim era convins că numai în felul acesta o poate ajuta, că numai în felul acesta o va putea aduce pe drumul drept.

Klim vorbea cu glasul întretăiat, cu o durere pe care nu și-o putea stăpîni. Toată dragostea lui, toate îndoielile și speranțele erau prezente în cele ce relata. Toate acestea se aflau dincolo de faptele puține pe care le comunica, dar Klim nu-și dădea seama.

Cînd termină, Ghenadi spuse :

— De, ce să mai vorbim ! A pățit-o ! Multe ți-au scăpat totuși ! Și după ce tăcu puțin, întrebă : Uite, mi-ai spus că odată a fost oprită la poartă. S-a găsit ceva asupra ei ?

— Nu știu. Nu m-am interesat. Asta a fost pe vremea cînd relațiile dintre noi erau, ca să zic așa, neprecizate. Nici nu îndrăzneam să mă gîndesc la ea.

Și Klim zîmbi rușinat.

— Clar. Așadar, asta a fost pe la mijlocul lui noiembrie. Acum vreo două luni, deci ?

— Cam așa.

— În două luni multe s-au putut întîmpla, clătină Ghenadi din cap. Dar apropo, spune-mi, cum se poartă cu ea șefa secției, Jerehova, nu știi ?

— La început se tot lega de ea, țipa, pe-atunci încă mai veneam în atelierul lor s-o văd pe Lida. Acum însă cică s-ar mai fi potolit, iar Lida e chiar favorita ei.

— Zău ? Asta-i interesant...

După plecarea lui Klim, Ghenadi rămase încă mult timp la birou, fumînd țigară după țigară.

Iată că acum, în sfîrșit, știa mai multe despre Golubkova. Totuși ceva a rămas neclar. Și Ghenadi tot nu se putea hotărî cum să discute cu această tînără. În sfîrșit, se hotărî s-o vadă, dar nu aici, în birou, ci în atmosfera de lucru, printre oamenii cu care muncește, s-o vadă așa cum este ea în fiecare zi, așa cum o cunosc toți în fabrică.

Vizita la fabrică nu putea să trezească nici un fel de bănuieli, întrucît mai veniseră lucrători de la miliție pentru cercetări, așa că sosirea a încă unui ofițer n-ar putea nici să mire pe nimeni, nici să sperie.

Mașina lui Iarțev opri în fața porții fabricii și șoferul se pregătea să claxoneze, cînd deodată, poarta se deschise larg făcînd loc unui camion să iasă. Un flăcău înalt și slab, cu paltonul descheiat, cu părul lung răvășit de vînt, se apropie în fugă de camion și o salută familiar pe femeia în vîrstă, rotundă la față, cu o căciulă de astrahan cenușiu trasă pe ochi, care ședea alături de șofer :

— Foaia de parcurs ! strigă el glumeț. Nu controlăm încărcătura după foaia de parcurs, Polina Osipovna ?

— Te-ai tîmpit la cap ? rîse ea cu glas răgușit și, autoritar, îi porunci șoferului : Hai, dă-i drumul !

Flăcăul îi făcu semn cu mîna și numai atunci observă mașina lui Iarțev.

— Dumneavoastră, tovarășe, încotro ?

— La voi. De la Direcția miliției judiciare, răspunse el scurt, întinzîndu-i legitimația.

— O clipă ! și flăcăul începu să se agite. Să raportez șefului. Zbor ca vîntul ! Așadar, tovarășul Iarțev, da ?

— Exact.

— Ein Minut.

Flăcăul dispăru pe poartă. Ghenadi zîmbi, apoi scoase din buzunar un carnețel și pe o foaie curată notă numărul camionului, iar alături de el scrise : „Polina Osipovna". S-ar putea să-i prindă bine. După cîteva clipe apăru flăcăul, răsuflînd din greu, tot fără căciulă și cu paltonul descheiat.

— Poftiți, tovarășe Iarțev, spuse el, aplecîndu-se spre geamul mașinii și străduindu-se să se uite înăuntru.

Ghenadi străbătu curtea spre atelierul de croit.

Atelierul uriaș, scăldat în lumină albastră de neon, era plin de lozinci pe pînză roșie, pe pervazuri zîmbeau ghivece de flori, banda rulantă huruia uniform și de-a lungul ei, la mesele lor de lucru, stăteau aplecate fete tinere, în halate negre și cu basmale pestrițe.

Ghenadi se opri lîngă ușă, gîndindu-se cu ce să înceapă. Îl interesau aici doi oameni: Golubkova și Jerehova. Să le privească numai, să-și formeze deocamdată prima impresie, fie ea cît de fugitivă.

Opri o tînără care trecea pe lîngă el :

—Vă rog, unde-i șeful atelierului ?

Fata îl privi cu curiozitate.

— Acolo e, îi arătă cu mîna spre fundul halei, unde se vedea o cameră despărțită printr-un perete de placaj. În cabinetul ei. Și adăugă cu șiretenie : Nimeriți chiar în toiul spectacolului.

— Ce spectacol ? se miră Ghenadi.

— O să vedeţi. Deocamdată, la revedere ! şi fata fugi.

Ghenadi se apropie de uşa scundă întredeschisă. Înăuntru, în faţa unui birou vechi, Ghenadi văzu o femeie grasă, într-un halat negru, cu părul castaniu adunat neglijent într-un coc la spate. În faţa ei, cu spatele întors spre uşă, stătea în picioare un bătrîn înalt, cu umerii puternici, cu ochelari, cărunt şi tuns perie.

Ghenadi se opri în faţa avizierului de lîngă uşă şi, prefăcîndu-se că citeşte avizele, ascultă.

Vorbea Jerehova. Mai bine zis nu vorbea, ci striga, grosolan, aproape isteric, ţipetele ei transformîndu-se din cînd în cînd în urlete.

— Nu-ţi permit să-mi ştirbeşti autoritatea ! Ai înţeles ? Cine-i şeful secţiei ? Eu ! Eu sînt şeful ! ! Prea ţi-o iei în cap, Stepan Prokofievici ! Vezi să n-o păţeşti, ai înţeles ? Păstrează-ţi încăpăţînarea pentru bătrîna ta, că eu cunosc producţia tot atît de bine ca tine !

Ceafa bătrînului se înroşi şi el replică înciudat :

— Ce-ţi veni, măiculiţă ! Dar cum îţi închipui că eu îţi ştirbesc autoritatea ?

— Dar cine ? Sigur că tu !

— Singură ţi-o ştirbeşti ! Dar spune-mi, mă rog, de ce trebuie, de fiecare dată, să dau cea mai bună marfă Spiridonovei sau chiar Golubkovăi ? Celelalte fete, după părerea ta nu sînt oameni, ele nu vor să cîştige ?

— Asta nu-i grija ta ! E a mea !

— Ba nu, e şi-a mea, azvîrli bătrînul aspru. Eu eram meşter atunci cînd tu, abia fetişcană, te-ai angajat aici, în fabrică. Spune-mi, m-am purtat frumos cu tine ? Ei vezi, asta e ! Aşa am fost, aşa am rămas. Şi-acum, din cauza ta, cade şi asupra mea umbra. Poţi să mă dai afară, să faci raport scris, fă ce vrei, dar eu nu mai îngădui să mă faci de rîs faţă de oameni ! Şi pe tine nu te sfătuiesc să te ocupi cu astfel de treburi !

— Adică ce vrei să spui ! urlă Jerehova, sufocîndu-se de mînie. Te-ai ţicnit acum, la bătrîneţe ! ? Mă ameninţi tu pe mine ? Nu mai pot ! Nu mă mai ţin nervii cu voi toţi ! Pleacă de-aici, că nu ştiu ce-ţi fac !

— Sigur că plec !

Bătrînul se întoarse brusc şi se îndreptă spre uşă.

În clipa aceea Ghenadi luă o nouă hotărîre. Cu un aer indiferent, se depărtă de avizier, întorcîndu-se pe lîngă perete spre ieşire. Între timp, din treacăt, urmări cum bătrînul meşter explică ceva unei lucrătoare, apoi alteia, după care se îndreptă spre magazie. Atunci Ghenadi îl strigă :

— Stepan Prokofievici !

Bătrînul se întoarse, şi încruntîndu-se, îl privi pe deasupra ochelarilor, alunecaţi spre vîrful nasului.

— Ce doriţi ?

Ghenadi se apropie de el şi-i spuse încet :

— Aş vrea să stau de vorbă cu dumneata.

— Eu, dragul meu, sînt în timpul serviciului, bombăni bătrînul, şi n-am timp să stau la discuţii.

— Şi eu, Stepan Prokofievici, sînt în timpul serviciului, rosti apăsat Ghenadi. Numai că munca mea e de aşa natură că pot să stau cu dumneata de vorbă şi dimineaţa, şi seara, şi noaptea, cînd îţi convine. Şi neapărat numai noi doi, fără martori.

Bătrînul îl privi atent pe Ghenadi şi zîmbi :

— Agitată, munca voastră ! Şi de la ce instituţie, vă rog frumos, sînteţi, dacă nu-i secret !

— Pentru dumneata nu-i secret, zîmbi Ghenadi, altora însă deocamdată nu trebuie să le spui nimic.

Şi-i întinse legitimaţia.

— Aha ! făcu bătrînul, dînd satisfăcut din cap. Mi-am închipuit. Ei, se poate. Ce-ar fi să poftiţi la mine acasă, dacă, bineînţeles, am meritat încrederea dumneavoastră ?

Se înţeleseră repede. Apoi Stepan Prokofievici îşi văzu de treburile lui, iar Ghenadi rămase să urmărească cu privirea o fată slăbuţă pe care i-o arătase bătrînul meşter.

— Aşadar, asta-i Lidocika Golubkova... Agitată, nervoasă, cu privirea tristă, dar şi obraznică totodată. O privire care parcă ascunde ceva de toţi cei din jur. Şi zîmbetul, atunci cînd schimbă cîteva cuvinte cu vecina ei, pare chinuit, amar. Iar acum, poftim, ce-a mai repezit o fată de lîngă ea ! Şi-a scos toţi ţepii, ca un arici ! Asta, deşi are o faţă deschisă, bună — poţi să citeşti totul pe ea. La drept vorbind, o faţă frumoasă. Cît o fi rîs, cît s-o fi bucurat fata asta înainte ! Se vede că-i o fire deschisă, sinceră. De-o asemenea fată nu-i de mirare că s-a îndrăgostit Klim. Şi ea ar fi putut să-l iubească... Dar a dat de necaz, de mare necaz...

Cu bonul de intrare în mîna bandajată, cu inima încremenită, Lidocika se apropie de ușa biroului de la etajul trei al impozantei clădiri de lîngă Petrovskie Vorota.

În cabinet o aștepta Iarțev.

Ghenadi își pusese multe speranțe în acest interogatoriu. Avea dreptate Klim cînd i-a spus că fata aceasta și-a pierdut busola. Trebuie ajutată. Cu atît mai mult cu cît are mustrări de conștiință. Totuși, Ghenadi era convins că nu poate începe cu ea o discuție pe față. O asemenea discuție vor putea purta abia atunci cînd Golubkova va căpăta deplina încredere în el, atunci cînd va înțelege că-i dorește binele și că altă ieșire din impas nu mai are, nici altă cale de salvare. Dar cum să-i explice ?

Cineva bătu nehotărît în ușă.

— Intră !

Lidocika apăru în prag.

Ghenadi îi zîmbi, stăpînit dar binevoitor, o rugă să ia loc și fata se așeză sfioasă pe marginea scaunului.

— Să facem cunoștință, propuse simplu Ghenadi. Pe mine, mă cheamă Iarțev. Ce ai la mînă ?

— M-am tăiat.

— Te doare ?

— Nu prea, zîmbi vag Lidocika.

— Dacă știam, te chemam altă dată, spuse Ghenadi cu sinceră părere de rău.

— Vai de mine, se poate ? Dar nu mă doare deloc. Ce mare lucru...

În ochii mari și expresivi ai fetei, care nu puteau ascunde neliniștea ei, Ghenadi zări o scînteiere de ironie.

— Te-ai tăiat cumva cu cuțitul de croit ?

— Bineînțeles ! Cine știe unde mi-era gîndul și...

Pe neobservate, Lidocika începu să se obișnuiască cu această atmosferă necunoscută. „Nu-i chiar atît de înspăimîntător, se gîndi ea. E chiar simpatic. Și mă compătimește. Cred că n-ar vorbi astfel cu mine dacă ar avea de gînd să mă aresteze".

—Spune-mi te rog, e greu să croiești ?

— După ce înveți cum să ții cuțitul, nu-i greu. Trebuie doar să ții cu precizie conturul tiparului.

— Aha, lucrați după tipar.

— Doamne Dumnezeule ! Lidocika zîmbi. Păi dar cum altfel ? Tiparele noastre sînt din alamă sau carton. Se întinde pielicica sub tipar și se taie cu cuțitul. În felul acesta căpătăm piesele din care se fac căciulile. Cîte piese are o căciulă, atîtea tipare avem.

La fiecare nouă întrebare, Lidocika răspundea cu tot mai multă plăcere. S-ar fi zis chiar că a început să se liniștească.

— Oho, dar de cîte tipare aveți nevoie ? exclamă Ghenadi. Doar căciulile se fac de dimensiuni și modele diferite ! Nu vi se întîmplă să încurcați măsurile ?

— Nu. E adevărat că sînt multe, dar noi, într-un schimb, facem cel mult două modele de căciuli. Pentru asta ne trebuie doar vreo zece tipare, așa că te descurci.

— Și vă faceți singure tiparele ?

Pe neașteptate, Lidocika simți cum o străpunge frica întocmai ca un junghi. „Ce mă tot întreabă și mă descoase despre tipare ? se gîndi ea, simțind cum i se răcește tot corpul. Nu cumva m-a luat pe departe ? ! Te pomenești c-au aflat ceva !".

— Nu știu cine le face, răspunse ea tăios, cu un alt ton, dușmănos.

Ghenadi simți această nouă intonație. „Ce-i cu ea ?" se miră și îndată hotărî să schimbe discuția. Nu dorea deloc să strice această atmosferă ușoară și simplă a primei lor întîlniri.

— Să știi că eu te cunosc de ieri, zîmbi Ghenadi. Te-am văzut în atelier. Mi-a plăcut cum e acolo : lumină, spațiu suficient, flori peste tot.

— Da, răspunse repede Lidocika, la noi e foarte frumos, mai ales de cînd au dat drumul la banda rulantă. Și cîștigăm mai bine.

— De ce ? Doar munca a rămas tot manuală !

— Reușim să facem mai mult. Nu mai trebuie să cărăm piesele croite. Merg pe bandă la finisare.

— Interesant !

Ghenadi își aminti de banda rulantă, de zumzetul ei permanent, de cupele metalice ale benzii, în care muncitoarele puneau pachet piesele de blană croite special pentru căciuli. Și fiecare cupă purta un număr roșu.

— Dar ce rost au numerele acelea ? întrebă.

— Fiecare fată pune piesele la numărul ei, răspunse Lidocika cam în silă. Ca să se știe, la finisare, care cît a croit.

— Se ține deci o evidență exactă. Se poate ști cît a lucrat fiecare într-o zi ?

Din nou spaima încleștă inima Lidocikăi : omul acesta atinsese din nou subiectul primejdios. „Dumnezeule, mult o să mă mai chinuiască ? !" se gîndi ea desperată.

— Se știe precis, foarte precis, răspunse Lidocika, aproape plîngînd.

„Iarăși ! se gîndi în sinea sa Ghenadi. La întrebările cele mai inofensive, începe să se enerveze și îndată, ca un arici, își scoate țepii. I-e teamă de orice, și bineînțeles că n-o să accepte o discuție pe față. N-are încredere în mine !".

Ajungînd la această concluzie cîtuși de puțin consolatoare, Ghenadi — așa, numai ca să-și simtă conștiința împăcată, și ca în mintea Lidocikăi să nu se iște nici un fel de suspiciuni — îi spuse cît se poate de grav și cu importanță :

— De fapt, iată de ce te-am chemat. Ce știi dumneata despre fostul magaziner al fabricii, Klimașin ? Cu cine era prieten, cum se comporta ?

„Aha, asta e ! se gîndi Lidocika, și oftă ușurată. A avut dreptate Maria cînd mi-a spus".

— Nu știu nimic despre el, răspunse grăbită. Absolut nimic.

„Era pregătită pentru această întrebare ! își dădu seama Ghenadi, și se gîndi iritat : Eh, n-a ieșit din discuția asta ce am vrut eu ! Nimic n-a ieșit ! Mare fraier mai sînt !"

Pe ulicioara îngustă, acoperită de zăpadă, slab luminată, peste gardurile nu prea înalte de scînduri licăreau șters ferestrele înghețate ale caselor. Ghenadi găsi în sfîrșit numărul pe care-l căuta. Strecurîndu-se pe cărarea care abia se deslușea prin zăpadă, urcă în cerdac. Andreev stătea la parter. Ușa i-o deschise Stepan Prokofievici. Era îmbrăcat ca prin casă, în picioare cu niște cizme uzate de pînză, cu tălpile cusute, într-o rubașcă de culoare închisă. Ochelarii și-i ridicase pe frunte ; fața lui, cu nasul mare, borcănat, cu părul cărunt pe obrajii nerași și pe bărbia lată, părea foarte simplă, chiar naivă, dacă nu-i observai privirea iute, cercetătoare, a ochilor inteligenți, sub sprîncenele stufoase.

În odaia nu prea mare, plină de mobilă, era cald și plăcut. Pe comoda veche, pîntecoasă, din colț stătea televizorul.

Alături, un pat larg, cu cuvertură dantelată pe margini, și un munte de perne stivuite cu îngrijire ; la mijloc, o masă rotundă, acoperită de o mușama pestriță, iar deasupra mesei, un abajur portocaliu ; pe pereți — fotografii nenumărate, o chitară cu fundă și cîteva diplome în rame.

Ghenadi își opri privirea asupra unei fotografii de format obișnuit — un grup avînd la mijloc pe Stepan Prokofievici cu nevastă, iar în jurul lor vreo șase flăcăi.

— Feciorii mei, spuse bătrînul, surprinzînd privirea lui Ghenadi. Cei doi mai mari nu s-au mai întors de pe front. Nikolai și Serghei, uite ăștia, arătă cu degetul pe fotografie. Ceilalți și-au luat zborul în întreaga Rusie. Toți sînt comuniști. Calcă pe urmele tatălui, se mîndri bătrînul.

Cu pași neauziți intră în cameră o bătrînă înaltă, strîngînd la piept cîteva cești și farfurioare pentru ceai.

— Iat-o și pe măicuța noastră, Ana Grigorievna, rosti bătrînul cu blîndețe, și adresîndu-se soției, adăugă : Pune, mamă, ceva pe masă, să-l cinstim pe oaspetele noastru. Să-i dăm un ceai. Sau poate că găsești tu acolo, pe la tine, și ceva mai serios ? Și clipi șiret spre Ghenadi.

Ghenadi încercă să refuze tratația, dar văzînd bucuria sinceră a gazdelor, acceptă.

Discuția despre treburile care îl interesau o începură după cină, cînd bărbații își aprinseră cîte o țigară, iar Ana Grigorievna, după ce strînse vasele, întinse pe masă o față albă, bine scrobită.

— Mă întrebi de Jerehova ? începu cu glas rar Stepan Prokofievici. Pot să spun că Maria Pavlovna a crescut sub ochii mei. Mi-aduc aminte că era o fată tare bună : energică, pricepută, harnică și, ce să mai spun, frumoasă foc ! Cîți flăcăi nu și-au tocit călcîiele umblînd după ea ! Tot sub ochii mei au primit-o în Comsomol. Apoi s-a măritat, a plecat să învețe la o școală tehnică. Ducea o viață, ce să-ți spun, veselă, ușoară, liniștită. Și bărbatul ei era om bun. Din păcate însă, boala l-a băgat în pămînt. S-a prăpădit, săracul ! Iar ea singură și-a crescut copiii — un băiat și o fată. Și lucru știut, fără tată, e greu să găsești drumul drept în viață. Ei, fie-sa, treacă-meargă, fiu-său însă, i-a scos peri albi. Ăsta ar fi avut nevoie de la bun început de o mînă energică de părinte. Un pierde-vară, un vagabond ! De șase luni nu mai lucrează nicăieri și stă ca un parazit pe spinarea maică-si.

Stepan Prokofievici tăcu pentru o clipă, trase cu putere din luleaua aproape stinsă, apoi, pe neaşteptate, gîndurile lui o luară pe alt făgaş.

— Ehei, să-ţi trăieşti viaţa nu-i aşa de simplu cum ar fi să străbaţi un cîmp! spuse el oftînd. În viaţă trebuie să ai un scop şi să mergi spre el drept, fără ocolişuri. Şi nu-i tot una ce fel de scop. Mie, de pildă, mi l-a arătat Vladimir Ilici. Un scop luminos, just — construirea comunismului. Cum ajungi la el? Ei, asta-i, că n-ajungi de loc uşor. Dar trebuie. Bine spun?

— Foarte bine, dădu Ghenadi din cap. Din păcate însă, nu înţeleg toţi aşa de limpede lucrul acesta. Unii, care se gîndesc mai mult la pielea lor, nu la popor, vor să trăiască pe spinarea altora!

— Păi tocmai asta e! continuă Stepan Prokofievici, trăgînd amărît din lulea. Sînt şi astfel de oameni! Am văzut în viaţă destui. Şi în tagma asta a noastră, a blănarilor, mulţi dintr-ăştia s-au aciuat. Şi de ce? Pentru că sînt condiţii... prielnice!

— Cum adică?

— Uite cum. Să luăm, de pildă, o uzină. Acolo fiecare piuliţă, fiecare rotiţă dinţată, o întreagă maşină, toate sînt lucrate precis, după o schiţă. Una e legată de alta şi n-au unde să se ducă. Totul sub ochi, uşor de controlat. Foarte simplu. Pentru că metalul n-are suflet. La noi însă, dragul meu, e altceva — marfă lunecoasă, capricioasă, piei de jivine. Ei, asta nu poţi s-o bagi în normă. De aceea tot ce hotărîm, hotărîm mai mult din ochi. Ne punem toată nădejdea în experienţă şi în mîini cinstite. Să luăm, de pildă, caracului. Blana, după cum ştii, e preţioasă. Dar cum s-o sortezi? După luciul părului, după desimea lui? Dar cine controlează? Cine se pricepe? Frumos poate să fie şi aşa, şi aşa. Sau altceva. Primim la fabrică marfa în piei — atîtea şi atîtea, iar din depozit la ateliere, evidenţa este alta — în decimetri pătraţi. Ei, aici e trai pentru mîini necinstite! Pricepi?

— Nu prea, recunoscu cinstit Ghenadi.

— Cum se poate! zîmbi bătrînul. Apoi, încruntîndu-se, adăugă: Ascultă, caută să înţelegi. Uite, să admitem că depozitul nostru a primit trei partizi de pielicele: mari, mijlocii şi mici. Cîte o sută de bucăţi în fiecare partidă. Dar pieile nu-s piuliţe. În fiecare partidă sînt piei de tot felul. Trei sute au venit, trei sute s-au înregistrat. Dar marfa nu stă mult în depozit, se dă la atelier și aici, cum spun, evidența se ține în decimetri. Așa. Să spunem, de pildă, două mii, dar cîte pielicele intră, asta nu mai are importanță. Bun! Le primesc eu, de pildă. Le număr așa, pentru mine, le cercetez și văd că sînt și-așa, și mai mari, și mai mici. Iau de pildă două, cele mai mici, de-un lat de palmă, mă duc cu ele la depozit, la tovarășul-cumătru, și le schimb pe-o pielicică de douăzeci de centimetri. Mie mi-e totuna, iar fata care croiește abia-i mai mulțumită, că taie mai ușor. Și uite-așa la depozit apare cîte o pielicică în plus. Și pielicica asta începe să crească.

— Cum să crească? se miră Ghenadi.

— Foarte simplu, răspunse cu îndîrjire parcă Stepan Prokofievici. Uite, vine de pildă la depozit o partidă de pielicele de mărime mijlocie, dar, ca pieile, sînt de tot felul. Pot fi între ele și mai mari, și mai mici, într-un cuvînt, ca în natură. Și atunci, pui una mică și iei una mare, pe urmă, încă o dată o schimbi pe una și mai mare. Ai văzut cum cresc?

— Da... într-adevăr, așa nu le poți urmări, spuse Ghenadi.

— Ei vezi? Și mai există, băiete, și alte vicleșuguri. Nici eu nu le cunosc pe toate. Ticăloșia are și ea minte ageră. Uite, de multe ori stau și mă întreb: care-i cel mai mare dușman al blănurilor noastre? S-ar zice că-i molia. O gînganie albicioasă, firavă, care zboară în voie de colo-colo. Fără discuție, e o gînganie tare dăunătoare. Dar mai există și o altă molie care dă tîrcoale mărfii noastre. Molia asta cu două picioare și neagră pe dinăuntru, cît se poate de neagră, aș putea spune că-i mai primejdioasă. Pentru că n-o cunoști dintr-odată, iar răul pe care-l aduce e mult mai mare. Acum ai înțeles?

— Te-am înțeles, Stepan Prokofievici, zîmbi Ghenadi. Molia neagră e mult mai primejdioasă, sînt de acord.

— Și vezi, băiete, privește lucrurile la rădăcină. Molia asta neagră se agață una de alta, pentru că de una singură nu poate să facă nimic. Așa că firul ăsta trebuie tras cu grijă, ca să nu se rupă.

„Înțelept mai ești, moșule!“ îl admiră Ghenadi.

— Deci, și la fabrica noastră s-au aciuat moliile astea? întrebă prudent Stepan Prokofievici.

Ghenadi strînse din umeri.

— Deocamdată nu pot să afirm nimic, trebuie controlat.

— Asta aşa e, aşa se obişnuieşte, consimţi bătrînul. Dar cred că împotriva acestei molii negre există un singur mijloc: să scuturi totul la aer curat, afară, şi fiecare dintre noi să fie cu ochii în patru să vadă dacă n-a căzut cumva.

Tăcură. Apoi Ghenadi spuse:

— Îmi vorbeai de Jerehova.

— A, da, Marusia, îşi aminti Stepan Prokofievici. Da... În văzul tuturor, să ştii că a scrîntit-o. Era femeie liniştită, stăpînită, la locul ei, se purta frumos cu oamenii şi ei o respectau. Dar cum au numit-o şef de atelier, ce să-ţi spun, parcă a dat strechea în ea! E alta. Într-un cuvînt, a turbat. Dar, ce-i drept, a avut şi motive la început. Judecă şi dumneata. Pînă a venit ea, atelierul era fruntaş, totdeauna îndeplinea planul; în ultimele luni ajunsesem să dăm şi vreo două sute la sută depăşiri. Ce nu s-a mai întîmplat niciodată! Ce-o fi fost, nu ştiu. Tot atelierul de confecţie l-am inundat cu marfa croită. Şi a venit Marusia. Cum a venit, fără să ne dăm seama, fără să înţelegem, s-a dus naibii planul! Şi nu numai o lună, ci două, trei la rînd. E drept că fabrica n-a suferit din cauza asta, că atelierul de confecţie era asigurat pe multe luni înainte. Cine-i de vină? Toţi am tăbărît pe Marusia. Fetele de la croit urlau; dacă nu produci nici cîştigul nu merge, asta-i clar. Şefii la fel...

— Care şefi? întrebă repede Ghenadi.

— Păi, care... În primul rînd inginerul-şef. Avertisment că n-a îndeplinit planul, mizerii, mustrări la tot pasul... Toate pe capul ei. Ţi-era groază s-o priveşti. Îşi pierduse capul, era istovită, se-nnegrise la faţă. Şi deodată, iarăşi totul se schimbă. Parcă cineva ar fi făcut semn cu o baghetă magică. Planul a început din nou să se îndeplinească şi se îndeplineşte şi azi. De atunci însă, pe Marusia n-o mai recunoşti. Nuuu! În loc să se liniştească, să-şi vină în fire, e şi mai rea. Curat satana cu fustă! Se repede la oameni. N-are nervi sănătoşi. Dar altă dandana! Să vezi şi să nu crezi! Şeful îi ţine parte, o laudă... Numai că-n atelier nemulţumirile se ţin lanţ. Nenorocire, nu alta! Nu ştiu ce se-ntîmplă cu femeia asta, nu înţeleg...

— Da, e o istorie de neînţeles, murmură Ghenadi.

Stepan Prokofievici începu să tragă neliniştit din pipa ce dădea iar să se stingă.

— Nu, așa nu mai merge! Trebuie să facem ceva. Am fost la comitetul de partid și am discutat chestia asta cu Taras Petrovici. E secretar nou, de-abia astă toamnă l-au ales. Dar om de nădejde. Înaintea lui a fost unul, vai de el! Sfaturi știa să dea, muștruluia oamenii, dar la șef se uita ca la un măr copt — să nu-l supere cumva.

Ghenadi tăcea, gîndindu-se concentrat la ceva. Într-un tîrziu, fără să se grăbească, vorbi:

— Am o rugăminte, Stepan Prokofievici. Deocamdată, lăsați-o-n pace pe Jerehova. Ne ocupăm noi de ea, n-aveți frică. Cine știe, poate dăm de molia neagră!

Bătrînul el privi atent peste ochelarii care începuseră să-i alunece încet pe nas și dădu înțelegător din cap.

— Desigur, o să așteptăm, răspunse el convins. Interesele statului înainte de toate! Așa gîndesc și eu.

— Bine. Deci ne-am înțeles! făcu vesel Ghenadi. Și-ți mulțumesc din suflet pentru încredere și pentru ce m-ai învățat.

Luîndu-și scurta îmblănită pe umeri, bătrînul ieși să-l conducă pe Ghenadi. Și mult timp după plecarea lui, rămase în întuneric, cu umărul lipit de ușorul ușii, fără să simtă frigul și trăgînd din lulea. Multe gînduri îi trezise în minte acest oaspete neașteptat.

...Dimineața, venind la serviciu, Ghenadi scoase mai întîi mapa cu materialele referitoare la fabrica de blănuri și-și notă tot ce-i povestise în ajun bătrînul Andreev.

Așadar, acum cunoaște amănunțit viața și caracterul a doi dintre oamenii care-l interesează — Jerehova și Golubkova, dar deocamdată nu poate răspunde la cea mai importantă întrebare: ce fel de oameni sînt: buni sau răi, cinstiți sau necinstiți, infractori sau victime? Clar e un singur lucru: că încă nu de mult erau amîndouă incontestabil cinstite, vesele și liniștite. Apoi însă a intervenit ceva, ceva care le-a adus zbucium și nefericire. Dar ce anume? Să fie cineva vinovat? Datorită cuiva, oare, și-au pierdut amîndouă deodată liniștea? Cine le-a înspăimîntat și le-a înrăit într-atîta, de se feresc de oameni și n-au încredere în nimeni? Și ce tăinuiesc? În orice caz, acel „ceva“ sau „cineva“ le unește. Altfel, de ce oare Lida a ajuns dintr-o dată favorita Jerehovei, iar aceasta, la rîndul ei, favorita lui Plîşevski? E un lanţ care le leagă, un fir, şi bătrînul Andreev are dreptate. Acest fir trebuie tras foarte prudent ca să nu se rupă. Deocamdată el leagă faptele exterioare, mai puţin însemnate, în dosul cărora trebuie să fie altele, mult mai importante, nişte fapte care să constituie probe.

Gîndindu-se la Lidocika, Ghenadi se indispuse. Interogatoriul ei eşuase într-un mod inadmisibil, ruşinos. N-a aflat nimic de la ea, n-are nici un fel de dovezi. Noroc însă că n-a trezit în ea nici un fel de suspiciune şi în felul acesta firul nu s-a rupt.

Stepan Prokofievici are şi în altceva dreptate: e greu să-i prinzi pe infractori asupra faptului, acolo, în interiorul fabricii. Deci?... Deci, să meargă în ordinea inversă. De la bun început ar fi trebuit să afle cum iese marfa din fabrică şi ce drum iau blănurile furate. Dar cum să procedeze?

Ghenadi închise dosarul, privi o clipă coperta lui netedă, lucioasă, apoi luă stiloul şi cu un scris mare, rotunjit, scrise sus: *Cazul operativ „Molia neagră“ (la fabrica de blănuri)*.

În clipa aceea Zveriov intră în cameră.

— Aha, în sfîrşit ai apărut! zvîrli el ironic, mijindu-şi ochiul drept. Unde mi-ai fost ieri, nefericitule Sherlock Holmes? Ai început să lucrezi de unul singur?

— Ei, asta-i! replică supărat Ghenadi. Tocmai mă pregăteam să vin la tine.

— Te pregăteai? Ei, tot e bine! Mulţumesc foarte mult! Dar spune-mi, rogu-te, unde ai dispărut aseară, după interogatoriul Golubkovei? Unde te-ai topit, ca să spun aşa, de n-ai ajuns nici pînă noaptea tîrziu acasă?

— M-am grăbit să ajung la Andreev, şi la el am rămas pînă tîrziu. Minunat bătrînul! Mi-a dat informaţii foarte interesante. Uite, citeşte! şi cu un gest grăbit, Ghenadi îi întinse foile scrise.

— Mai tîrziu, îi îndepărtă Zveriov mîna. Mai întîi spune-mi ce-ai discutat cu fata. Cred că-i mai interesant. Şi mijindu-şi ochiul — sau cel puţin aşa i se păru lui Ghenadi — Zveriov îşi aţinti asupra lui privirea ironică.

— Din discuţia cu Golubkova n-a ieşit nimic, recunoscu Ghenadi.

— Ei, taci! Nu cumva mi l-a intimidat ea pe tînărul erou de nu i-a mai rezistat?

— Lasă glumele proaste ! se îmbufnă Ghenadi.

Între timp însă, privirea lui Zveriov prinse inscripţia de pe dosar.

— Ce i-a trecut prin minte ! Dar, la drept vorbind, ideea nu-i rea. Exprimă exact sensul. Şi-acum, uite ce-i... Zveriov se aşeză comod la masa vecină zîmbi din nou. Expune-ţi toate ideile şi îndoielile. Mai ales îndoielile, că ai multe...

— Cum de-ai mirosit asta ?

— Foarte simplu. De ţi-ai vedea faţa de Hamlet, nu te-ai mai mira. Zi, e greu să iei o hotărîre : a fi sau a nu fi !

Ghenadi nu se putu stăpîni şi izbucni în rîs.

— Sherloch Holmes, Hamlet ! Eşti om cult, văd, citit.

— Să lăsăm gluma. La ora trei trebuie să mergem la Basov.

— Ei şi ce ! Mergem, dacă trebuie ! oftă Ghenadi.

— Mergem, dar va fi nevoie să-i punem pe masă un plan. Planul măsurilor viitoare în cazul... Cum îi spui tu ?... „Molia neagră".

...Fix la ora trei, Iarţev şi Zveriov intrară în cabinetul comisarului Basov.

— Aha, blănarii ! îi luă acesta în primire. Luaţi loc. De mult timp n-am auzit nimic despre succesele voastre !

— Deocamdată, nici un fel de succese deosebite, răspunse Zveriov.

— Îmi închipuiam eu. Altfel, de unde atîta modestie ? Deci, deocamdată, numai lirism şi diferite biografii romanţate. Aşa-i ? Ei, daţi-le încoace. Să vedem ce mai e nou pe acolo.

Ghenadi puse pe birou dosarul cu cazul „Molia neagră".

— Aha, iată şi-un cifru ! zîmbi Basov. Potrivit, nimic de zis. Şi începu să răsfoiască dosarul. Aşa ! Discuţia cu Lifşiţ referitoare la legăturile lui Plîşevski... Hm, interesant... Mai departe... Discuţia cu Privalov despre Golubkova. Aşa... cu Andreev — despre Jerehova şi încă despre ce ?... Aha ! despre rînduielile de la fabrică. Şi asta-i interesant.

Continuînd să cerceteze hîrtiile, Basov scutură din ţigaret restul de ţigară, puse alta şi găsind pe masă chibriturile, o aprinse.

— Aşa, aşa ! Şi toate aceste discuţii s-au purtat deschis. Bine. N-am nimic de obiectat. Ai nimerit oameni de ispravă. Cu cine ai mai discutat ?

— Cu Golubkova... am încercat... răspunse Ghenadi, smulgîndu-și parcă vorbele, fără să ridice ochii asupra lui Basov. Și deodată adăugă grăbit: N-a ieșit nimic, tovarășe comisar.

— Dar de ce?

Ghenadi se încurcă și tăcu, neștiind ce să răspundă la această întrebare directă. În locul lui răspunse Zveriov:

— Nu ne-am pregătit suficient.

Basov clătină din cap.

— Nu. Cred că-i altceva. Am impresia că de data asta Iarțev s-a încrezut prea mult în el... și-n ea. Uimitoare ușurință! Apoi, privindu-l țintă pe Ghenadi: pînă acum n-am observat așa ceva la dumneata.

Zveriov încercă din nou să-l scoată din încurcătură:

— O să ținem seama, tovarășe comisar. Cui nu i se întîmplă? Important e că Golubkova nu și-a dat seama pentru ce a fost chemată.

Basov zîmbi ironic.

— Zveriov, n-ai stofă de avocat, așa că nu te mai strădui degeaba! Iar pe dumneata, Iarțev, te previn în mod serios: dacă lucrurile vor continua așa, atunci această „Molie neagră" o să-ți ridice monument în viață fiind. Și tăios, aproape amenințător, adăugă: În ce mă privește, nu mi-aș dori o asemenea glorie. Te rog să ai asta în vedere.

—Am înțeles, tovarășe comisar!

— Ei vezi, asta e! Iar acum, tovarăși prieteni, e timpul să trecem de la jocul deschis la cel închis. Spre deosebire de jocul de șah, la noi jocul este mult mai activ. Așa e? Basov deschise din nou dosarul. Aha, iată și planul vostru! Să-l cercetăm!

Zveriov și Iarțev se priviră cu teamă. Același gînd le trecu amîndorura prin minte: „Acum începe cu precizările!". „Precizările", cum îi plăceau lui Basov să le spună, constau adeseori în faptul că el masacra tot planul și ordona să se facă unul nou.

— Iată o idee pe deplin justă! izbucni Basov pe neașteptate și, punînd degetul pe hîrtie, citi: „Punctul doisprezece și ultimul: Să se caute canalele posibile de desfacere". N-ar strica totuși să precizăm: cum aveți de gînd să le căutați? Cu ce începeți? Asta este acum veriga principală.

— Vom preciza, tovarășe comisar, îl încredință grăbit Ghenadi.

— Şi cînd va avea loc acest eveniment istoric ? mai întrebă Basov, privindu-l sever cu coada ochiului şi strîngînd ţigaretul între dinţi.

Luînd un creion albastru, sublinie hotărît ultimul punct şi alături puse un semn mare şi gors de întrebare. Ghenadi privi cu tristeţe planul său dactilografiat cu atîta grijă.

— Am şi precizat, anunţă deodată Zveriov. Iată cum vom începe. Şi se întoarse spre Ghenadi, care privea uimit. Ia scoate carnetul de notiţe şi arată ce-ai scris acolo, cînd aşteptai la poarta fabricii.

După jumătate de oră, foaia din carnetul de notiţe trecu în buzunarul locotenentului Arbuzov.

— Aşadar, Fedia, ai înţeles ? îl întrebă Iarţev. Vezi ce faci, chiar astăzi !

— Totul va fi executat după ceas, îi răspunse vesel Arbuzov, un tînăr cu părul negru, cîrlionţat şi cu ochii sclipind de şiretenie.

— Bagă de seamă, vezi cum discuţi cu şoferul !

— De asta puteţi fi sigur. Îl duc eu aşa, de n-o să-i mai rămînă decît să plescăie din buze şi să-i dea drumul. Iar de înţeles, n-o să înţeleagă nimic.

— Dacă-i aşa, la acţiune ! zîmbi Ghenadi.

În aceeaşi zi, pe înserat, în camera plină de fum a Inspecţiei auto raionale, Feodor Arbuzov stătea de vorbă cu şoferul Stupnin, un flăcău înalt, adus de spate, cu părul blond, ciufulit. Purta o salopetă pătată de ulei.

Arbuzov îi punea întrebările pe un ton vesel, insistent, iar Stupnin, străduindu-se să fie în acelaşi ton cu el — prietenos şi simplu — răspundea grăbit, cam incoerent, dar absolut sincer.

— Da, frăţioare, văd, eşti băiat de treabă ! îi spuse însfîrşit Arbuzov cu blîndeţe. Cred că e o neînţelegere la mijloc ! Foaia de parcurs e în regulă. Nici un fel de abatere din drum. Dar ca să fie totul în ordine, să-mi dai raportul întregii zile. Povesteşte amănunţit.

— Păi, am spus eu că nu, tovarăşe inspector ? Cu altcineva n-aş avea iniţiativa să discut referitor la acest subiect. Dar cu dumneavoastră, e cu totul altceva ! Aşadar, îşi încreţi Stupnin fruntea, la ora nouă am tras mașina în fața magazinului numărul 13. Dînsa în persoană a urcat lîngă mine, adică directoarea personal.

— Cum o cheamă, știi ?

—Se poate să nu știu ? Polina Osipovna Sereda. Afurisită muiere ! Cu ea, care va să zică, am plecat la fabrica de blănuri. După marfă.

— Ce fel de marfă ?

— Atunci am primit căciuli. Mi-au completat foaia de parcurs și-am început să încărcăm. Și zice dînsa, care va să zică: „Dă-ne o mînă de ajutor, Vania, că tare mă grăbesc ! Și nu-ți rămîn datoare, știi tu !“ Asta așa e. Ei, și-am început. Ce, strică acolo o juma' de vin ? Nu ?

— Nu strică, consimți Arbuzov. Și-ai muncit mult ?

— Aiurea ! Două sute patruzeci de cutii.

— I-auzi ! Știi precis ? rîse Arbuzov. Le-ai numărat ?

— Păi dar ? îi răspunse pe același ton Stupnin și-i făcu cu ochiul. Asta-i meseria de șofer, să observi tot și să taci. Nu-i așa ?

— Mare șmecher mai ești ! Bine ! Așadar, primul drum l-ai făcut la fabrica de blănuri, între orele nouă și douăsprezece. Încărcătura — două sute patruzeci de căciuli. Așa să scriu ?

— Absolut așa ! confirmă aprins Stupnin. Să-mi luați carnetul pe toată viața, dacă mint ! Acum, care va să zică, al doilea drum...

Stupnin vorbea cu însuflețire, dînd nenumărate amănunte și era clar că-l delecta și pe el această expunere absolut sinceră a faptelor.

Se despărțiră mulțumiți unul de celălalt.

Arbuzov se grăbi să-i telefoneze lui Iarțev.

— E-n regulă, spuse Ghenadi, după ce-i ascultă raportul. Zveriov a ordonat ca operațiunea să aibă loc mîine după-amiază. De dimineață am să iau legătura cu comitetul raional al Comsomolului și pregătesc totul. Îl anunț și pe Fomin.

Fix la ora trei, în cabinetul secretarului comitetului raional de Comsomol se adună „grupa specială“ de comsomoliști de la fabrica de blănuri. Klim verifică pentru ultima oară lista — totul era în ordine.

Să începem, propuse el secretarului. De ce ne-aţi chemat? În aceeaşi clipă, Fomin intră în cameră.

— Noroc, şoimilor! îi salută cu glasul lui gros şi, din mers, strînse mîna comsomoliştilor.

— Acum putem începe, spuse secretarul, ridicîndu-se în picioare. Jenea, se adresă el lui Osokin, care şedea pe un scaun chiar lîngă uşă, răsuceşte cheia în broască, te rog. Aşa! Să nu ne deranjeze nimeni. Vă rog mai verificaţi o dată: în afară de membrii „grupei speciale" nu trebuie să fie nimeni aici.

Comsomoliştii se priviră între ei: e treabă serioasă dacă începe aşa.

— Nu-i nimeni în afara grupei, raportă scurt Klim.

Vitrinele de cristal uriaşe ale magazinului de blănuri, inundate de lumina albăstruie a neonului, atrăgeau atenţia trecătorilor. Dintr-o clipă în alta magazinul urma să se deschidă după pauza de prînz, şi în faţa uşilor lui se şi strînsese un grup destul de mare de oameni, în majoritate tineri, după aparenţă muncitori.

În sfîrşit, o vînzătoare în halat albastru deschise uşa şi magazinul se umplu de cumpărători.

Ceva mai tîrziu, în dosul unei tejghele apăru o femeie înaltă, de vreo patruzeci de ani, cu faţa lată, tot în halat albastru de sub care se vedea o bluză albă, prinsă la gît cu o broşă mare de sticlă colorată.

Femeia privi liniştit, cu aer de gospodină, tot magazinul, apoi deschise un dulăpior şi îndreptă acolo nişte gulere de blană expuse. Prin faţa ei trecu grăbită una dintre vînzătoare.

—Ce, ai şi transpirat? o întrebă cu răceală femeia cea înaltă.

— Ce cumpărători mi-a trimis Dumnezeu! arătă supărată fata cu capul spre doi tineri. Nici ei nu ştiu ce vor. Au încercat pînă acum zece căciuli, şi tot nu le ajunge!

— E dreptul lor.

— Lăsaţi, Polina Osipovna... Dreptul lor! Îţi macină nervii, asta fac. Şi măcar de-ar pricepe ceva! Sau de-ar asculta de sfatul meu! Fac pe nebunii, dar de ales, aleg cea mai proastă marfă! Uite, şi Marina tot clienţi de-ăştia a nimerit! arătă spre o altă vînzătoare.

— Tu lasă-ți nervii de o parte și dă-le ce vor! răspunse autoritar femeia cea înaltă.

În clipa aceea se apropiară de tejghea patru tineri. Unul dintre ei, înalt și spătos, întrebă cu un aer oficial:

— Unde aș putea s-o găsesc pe tovarășa Sereda, directoarea magazinului?

— Eu sînt, răspunse femeia. Ce doresc tovarășii?

— Avem treabă cu dumneavoastră.

— Vă rog intrați în biroul meu.

Ridicînd scîndurica rabatabilă a tejghelei, cei patru tineri o urmară.

În camera mică, ticsită de marfă, vizitatorii își prezentară legitimațiile.

— De la controlul obștesc, rosti scurt același flăcău înalt.

— Aaa! Oaspeți dragi! zîmbi femeia, fără prea multă bunăvoință. Poftim, controlați, îndată vă arătăm toate documentele. Poftiți și condica de reclamații. Vă rog să cercetați și marfa din depozit, poate e acolo ceva dosit.

Nici unul dintre vizitatori nu răspunse observației ei răutăcioase.

„Unde l-am mai văzut? Unde l-am mai văzut?“ se gîndea concentrat Sereda, privind fața cu trăsăturile mari, tăioase, parcă săpate în aramă, ale tînărului care i se adresase, desigur, șeful grupei. Îndoiala aceasta n-o părăsi mult timp, neliniștind-o, iar venirea controlorilor, fapt banal, frecvent, de astă dată începu s-o neliniștească.

În sfîrșit, Sereda își aduse aminte: da, bineînțeles, acum știe. L-a văzut în fabrică. Tînărul ăsta lucrează acolo. Și-l cheamă, se pare, Privalov. „N-au decît să controleze!?“ se liniști ea dintr-o dată, apoi, gîndindu-se puțin, întrebă pe un ton indiferent:

— Dar cumpărături de control ați făcut?

— Nu, nu ne trebuie.

Și Sereda îl privi uimită, cu coada ochiului, pe Privalov.

Dimineața, la Direcție, Ghenadi îl aștepta nerăbdător pe Zveriov.

— Jubilezi, ai? îl întreabă Zveriov cu obișnuitul său ton ironic. Te pomenești că-ți vine să dansezi de bucurie!

— Curînd o să danseze altcineva, replică semnificativ Ghenadi și, neputîndu-se stăpîni, îi spuse dintr-o răsuflare: Am găsit canalele de desfacere și am stabilit metodele de furt!

— Ai dovezi? Să le văd. Moscova nu crede numai în cuvinte.

— Pe tavă vi le servesc, răspunse glumeț Ghenadi, înclinîndu-se. Poftim, priviți! Și scoase dosarul. Iată declarațiile șoferului Stupnin. La 14 ianuarie, în mașina lui au fost încărcate 240 de căciuli. Iar aici, poftim procesul verbal al controlului obștesc. În factură sînt trecute numai 180 de căciuli. Așadar, șaizeci de căciuli neînregistrate.

— Grosolan mai lucrează! clătină din cap Zveriov. Aș putea spune chiar cu impertinență. Ei, dar după ce metodă produc ei marfa „în plus“?

— Ce metodă? Poftim.

Ghenadi deschise dulapul metalic și scoase de acolo o grămadă mare de căciuli de blană.

— Cincisprezece bucăți. Băieții de la „grupa specială“ au știut ce să cumpere. Toate căciulile sînt făcute din deșeuri. Te rog, uită-te. Te-ai convins?

Luînd una dintre căciuli, desprinse blana clapei și i-o întinse.

— Mda! făcu acesta. Bun. Să mergem la Basov. Să nu ne creadă chiar atît de modești. Să-i arătăm — ca să zic așa — marfa pe față.

Totuși, Basov nu manifestă nici un fel de entuziasm deosebit.

— Descoperirile care se fac repede de obicei nu-s trainice, bombăni el. Vă dau două zile, stimați domni blănari. Verificați și raportați.

Dar nici în a treia zi Iarțev și Zveriov nu apărură. Basov trimise după ei să-i cheme.

— Iar v-a cuprins modestia? întrebă el ironic. Ce așteptați, invitații speciale?

— Ghinion, tovarășe comisar! răspunse amărît Ghenadi, neîndrăznind să-și ridice ochii la Basov. Ghinion total! S-a topit toată producția „în plus“! N-am mai găsit o căciulă din „rebuturi“ în tot magazinul!

V

Mutarea cu calul

Mihai Kozin profită de un moment cînd în birou nu se afla nimeni și-i telefonă Galiei.

— Galocika? Totul e-n ordine. Am luat bilete. Pentru astăzi. Ce locuri? Stai să mă uit — și scoase biletele.

În acel moment, foarte nepotrivit, intră Sașa Lobanov. Nepotrivit mai ales pentru că, doar cu un ceas mai înainte, Lobanov îi propusese lui Kozin să meargă seara „la Raikin" și, ca să scape, Kozin născocise un motiv foarte serios, ba chiar înduioșător: era ziua de naștere a mamei. De aceea, în clipa cînd Lobanov intră, Kozin strecură fulgerător biletele în buzunar și toate gîndurile sale se concentrară asupra unui singur lucru: Sașa Lobanov să nu-și dea seama cumva cu cine vorbește.

— Da... am să-ți mai telefonez... vorbi el întretăiat, urmărindu-l din ochi pe Lobanov... Și mie, da... era cît pe-aci să-i spună „mi-e dor de tine". Te rog să mă ierți Gal... Iartă-mă, dar a intrat cineva, am treabă. Da, da, îți telefonez.

Și, ușurel, puse receptorul în furcă.

S-ar fi zis că Lobanov n-a observat nimic. Fredona pe sub nas, căutînd ceva între hîrtii. Apoi, luînd una dintre ele, se apropie de Kozin pregătindu-se, chipurile, să-l întrebe ceva, cînd deodată, cu o mișcare fulgerătoare, îi vîrî mîna în buzunar și scoase de-acolo biletele buclucașe.

— Dă-mi-le înapoi! Fața lui Kozin se învineți de furie.

În cameră intră Voronțov.

— Aha, zîmbi el, se pare că repetați ceva ?

— Nu repetăm nimic, răspunse grav Lobanov, ținînd biletele în mîna dreaptă. Pur și simplu îi dau o lecție. Și adresîndu-se lui Kozin, pe un ton schimbat, aproape duios, îl întrebă : Așadar, mămica își serbează ziua de naștere la teatru... în doi, cu fiul ei iubit. Și-o cheamă Gal... probabil Galia ? Ehei, tinere domn, continuă Lobanov, prefăcîndu-se supărat și dîndu-i lui Kozin biletele înapoi, ține seama de următorul fapt : nu lucrezi la artelul „Covrigii de Moscova" din Odesa, despre care au scris Ilf și Petrov, ci la Direcția miliției judiciare. Și ești înconjurat de detectivi geniali ! La noi, băiete — se lovi cu pumnul în piept — nu merg asemenea figuri !

Kozin îi smulse biletele din mînă.

— Știi... știi cum se cheamă asta ?! Știi că pentru așa ceva se dau palme ? ! Și ieșind înfuriat din cameră, trînti ușa cu zgomot.

Lobanov și Voronțov se priviră între ei.

— Nu-l știam așa țîcnit, strînse Voronțov din umeri.

— Mda, bolborosi Sașa nesigur.

„Pentru niște bilete și-o fată oarecare să facă o criză de isterie ? Ciudat ! se gîndi el. Și-apoi, de ce m-a mințit ? Se întîlnește cu o fată și s-ascunde de mine ! Dar de ce ? se întrebă el, raționînd din punct de vedere pur profesional. Înseamnă că are motive să se ascundă ! Nu cumva o cunosc pe Galia asta ? Ori poate nu trebuie s-o cunosc ? Sașa căuta să-și amintească toate fetele cunoscute, și cum printre ele nu era nici una cu numele de Galia, trase ultima concluzie : Deci nu trebuie s-o cunosc. Dar de ce ? Ciudat !..."

Fără să vrea, Lobanov începu să-l observe cu atenție pe Kozin. Iar Kozin rămase pînă seara neliniștit și posomorît.

Se mai liniști și se înveseli abia seara, cînd în fața intrării feeric luminate a teatrului zări în sfîrșit silueta cunoscută a fetei, în haină de blană cenușie și cu căciulița verde pe cap. Galia !

Petrecură o seară minunată. Minunată pentru că erau împreună. Piesa se dovedi neinteresantă, dar asta nu-i necăji cîtuși de puțin, dialogul purtat între ei, în șoaptă, pe-aceeași temă, dovedindu-se adesea mai emoționant decît replicile de pe scenă. În acele momente Galia, roșind, își ațintea privirile pe scenă.

Spectacolul se termină devreme, abia trecuse de zece. Ținîndu-i blana Galiei, să se-mbrace, Kozin își frămînta mintea cum să prelungească această seară. Pe neașteptate, fata îl privi cu șiretenie pe sub genele-i lungi și-l întrebă :

— N-ai chef să mergi acasă, nu-i așa. Mișa ?

— Așa e. Nu vreau să mă despart de tine ! recunoscu el.

— Atunci hai la noi. Tata mi-a poruncit să te-aduc dacă spectacolul nu se termină prea tîrziu. Mi-a și spus : „Vă fac eu cafeaua“.

— Să mergem ! se bucură Mihail.

Galia deschise încet ușa cu cheia și, fără să-și scoată blana, intră grăbită în biroul tatălui său.

— Am venit, tată !

Mihail se simțea ca acasă. O ajută preocupat pe Galia să pună masa, scoase farfuriile din dulap, tăie lămîia. O dată cu cafeaua apăru pe masă și inevitabila sticlă de coniac.

Tinerii discutau despre spectacol. Plîșevski, privindu-i, le zîmbea cu simpatie, în timp ce ochelarii cu ramă subțire de aur străluceau.

Ca de obicei, pe Kozin îl cuprinse o ușoară amețeală, iar sufletul și-l simțea lipsit de griji, vesel chiar. Din această stare nu-l scoase nici întrebarea prudentă și insinuantă a lui Plîșevski :

— Apropo, Mihail Ilici, nu se mai termină vînzoleala la fabrica noastră ? Pentru că, după cîte am înțeles eu, crima a fost descoperită.

— Ehe, Oleg Gheorghevici ! zîmbi cu condescendență Kozin. Cu descoperirea crimei treaba nu s-a făcut decît pe jumătate. I-am arestat pe criminali. Dar furtul din depozit nu vă mai neliniștește ? În legătură cu asta va trebui să ne ocupăm de-un anumit individ.

— De cine ? Nu poți să-mi spui ? S-ar putea să v-ajut... Plîșevski, cu o mîndrie plină de naivitate, se uită la fiica lui.

— Tata vrea să se facă și el detectiv ! rîse Galia, bătînd din palme.

— Faceți o cerere, Oleg Gheorghievici, reluă ideea Kozin și să bem pentru noua dumneavoastră carieră !

Ciocniră cu veselie, iar Plîșevski, cu un comic aer belicos, întrebă :

— Cu ce ordonați să încep ?

— Vreți să vă evidențiați de la bun început ? se prinse în joc Mihail, și-i făcu Galiei cu ochiul. Atunci găsiți-l pe autorul moral al crimei, căci noi, de cînd îl căutăm, n-am făcut nimic.

— Dați-mi voie, ce autor moral ? Ori îți bați joc de un bătrîn ca mine ?

„Așadar, asta-i ! Caută un autor moral al crimei ! se gîndi Plîșevski. Dar nu-l pot găsi. Interesant !"

— Nu, acum caută-l ! Dacă te-ai oferit caută-l ! exclamă Galia cu înflăcărare.

— Să-l caut, dar pe cine ? Unde ? întreba descumpănit Plîșevski, în rîsetele celor doi.

— Aha, nu cumva vreți să vă dăm și adresa lui ? întrebă ironic Kozin, și adăugă mărinimos : Lăsați-l ! L-om găsi noi cumva și singuri.

— Uh, bine c-am scăpat ! Văd că n-am să pot s-ajung niciodată detectiv ! zîmbi Plîșevski ușurat. Iau cererea înapoi.

Între timp Galia începu să strîngă masa iar Mihail se oferi s-o ajute. Întîrziară mai mult decît s-ar fi cuvenit la bucătărie și se-ntoarseră în cameră îmbujorați și tulburați. Plîșevski observă în ochii fiicei lui o expresie neobișnuită, un fel de timiditate, și pentru întîia oară simți împunsătura ascuțită a geloziei : a sărutat-o acolo, în bucătărie, băiețandrul ăsta, un om de nimic, acest tîmpit îngîmfat și încrezut ! Și Galia nu vede cu cine are de-a face, nu-și dă seama că-i o nulitate ?! Vai, ce naivă și încrezătoare ! Dar el e vinovat, el, Plîșevski, numai el ! L-a lăudat în toate felurile pe individul ăsta, s-a entuziasmat, și fetița lui a crezut ! Dar încă nu-i tîrziu să-i deschidă ochii. O, cu cîtă satisfacție, cu cît sarcasm necruțător își va bate joc de omul acesta ! Dar nu acum. Mai tîrziu ! Deocamdată mai are nevoie de el. Cu ajutorul lui va trebui să iasă și de data aceasta „basma curată". Dar ce va fi cu fetița lui... dacă el nu va scăpa ? Înseamnă că a împins-o cu propriile-i mîini în brațele acestui individ ! Ce să facă ? Dar nu, altă soluție n-are...

Pentru o clipă, Plîșevski închise ochii și gemu ca din cauza unei dureri de nesuportat.

— Tată, ce-i cu tine ? se apropie repede Galia de el.

Plîșevski-i aruncă o privire ciudată, înstrăinată parcă, și-n clipa următoare, stăpînindu-se, îi zîmbi.

— Nimic. Inima. Dar mi-a trecut. Totul a trecut, fetița mea ! Iartă-mă.

Trecu gingaş palma peste obrazul fetei, apoi dintr-o dată, ruşinîndu-se parcă de slăbiciunea ce-l cuprinsese, o îndepărtă cu răceală.

„Nervii, m-au lăsat nervii ! se gîndi înciudat. La naiba, cîte nu-mi trec prin minte ! Las' că-i bine cum fac !“

— Ieri mi s-a părut, observă el în treacăt, adresîndu-se lui Mihail, că l-am văzut pe Korşunov al dumitale. Poartă acum o căciulă nouă, de castor, nu-i aşa ?

— Da, confirmă Kozin.

„Foarte bine ! oftă Plîşevski cu uşurare. Asta a reuşit ! Acum ar trebui să mai lămuresc ceva“.

Kozin se pregătea să plece, cînd Plîşevski îl întrebă cu un ton indiferent :

— Ai un comandant nou, Mihail Ilici ?

— Eu ? ! se miră Mihail.

— Vorbeam de căpitanul Iarţev. Alaltăieri a fost la noi, la fabrică.

— Iarţev ? N-avem nici un Iarţev. Iarţev... Staţi, staţi niţel ! îşi aminti Kozin dintr-o dată. Păi ăsta-i de la Basov, de la Economică.

— De la Basov ? !

Numai datorită unui uriaş efort de voinţă Plîşevski reuşi să-şi mascheze tulburarea care-l cuprinsese. Cunoştea foarte bine acest nume, ca oricine dintre cei ce duceau o viaţă dublă, cum ducea el.

La comisarul Silantiev, Serghei îi găsi pe Zotov şi Garanin. Se aşeză alături de acesta din urmă şi-i aruncă o privire scurtă, întrebătoare, dar Garanin, drept răspuns, strînse uşor din umeri.

Cîteva minute rămaseră toţi tăcuţi. În sfîrşit, Silantiev îşi trecu mîna prin părul cărunt, pieptănat lins, scoase din gură pipa stinsă şi rosti supărat :

— Felicitările mele ! Cazul Klimaşin a căpătat o întorsătură nouă, cu totul neaşteptată. Procuratura a primit o scrisoare din partea lui Cearuşin, şeful centralei industriale respective. O plîngere foarte serioasă împotriva noastră, dragi tovarăşi.

— Să ne aşteptăm deci la mustrări, bombăni Zotov.

— Tot ce se poate, consimţi grav Silantiev. Şeful centralei industriale scrie că miliţia lucrează grosolan şi nepriceput, că enervează muncitorii şi-i hărţuieşte, că dezorganizează munca şi jigneşte oamenii cu bănuieli nefondate. Fabrica, zice el, a intrat în panică şi planul este ameninţat să nu se îndeplinească! Afară de asta, se scot din fabrică o mulţime de documente care n-au nici o legătură cu cazul, şi datorită acestui lucru nu se poate face balanţa comercială.

— De unde ştie el că documentele se referă sau nu la acest caz? întrebă duşmănos Serghei.

— Toate afirmaţiile lui sînt întărite de fapte, replică imperturbabil Silantiev.

Serghei şi Kostea tăceau abătuţi. Aşa ceva nu li se mai întîmplase niciodată.

— Dar care sînt, la urma urmelor, aceste fapte? întrebă Serghei, nemaiputîndu-se stăpîni. Ce fapte?

— Dumneata nu le cunoşti, Korşunov? întrebă Silantiev, îngustîndu-şi ochii.

— Nu le cunosc.

— Foarte rău. Ar trebui să le cunoşti! i-o reteză aspru Silantiev. La ce naiba ţi-a trebuit toată documentaţia depozitului pe aproape un an întreg?

— I-a trebuit lui Iarţev.

— Iarţev? Ei, poftim, acum descurcaţi-vă. Şi unde-i documentaţia? De ce n-aţi înapoiat-o pînă acum?

— E la Iarţev. Nu ştiu de ce n-a trimis-o.

— Iarăşi Iarţev! bombăni Zotov. Apăi, ştiu că şi el o să aibă astăzi parte de-o discuţie foarte plăcută!

— Cîţi oameni aţi chemat de la fabrică? întrebă din nou Silantiev.

—Nu ştiu, nu pot să spun dintr-o dată, răspunse Garanin. Mulţi.

— Aha! Iar după aceea, oamenii aceştia îşi schilodesc mîinile, dau rebuturi, ţin în loc munca unor brigăzi întregi. Iată la ce duc chemările voastre! Nu mai ştiţi să vorbiţi cu oamenii?

— Cine-şi schilodeşte mîinile? Ce rebuturi? Ce tot toarnă ăştia la gogoşi? Se aprinse din nou Serghei.

— Ce-nseamnă „toarnă la gogoşi"? se indignă Silantiev. Te rog să termini cu jargonul acesta! Şi dacă întrebi cine, la asta se poate răspunde. De pildă, lucrătoarea Golubkova de la atelierul de croit, şefa de atelier Jerehova. Nu-ţi aduci aminte de ele?

— Pe Golubkova a chemat-o Iarțev, iar de Jerehova îmi amintesc.

— Ascultă, Korșunov, mult ai să mai arunci totul pe seama lui Iarțev ? !

— Nu arunc nimic pe seama lui, roși Serghei. N-am acest obicei.

— Dar brigăzile de ce s-au oprit din lucru ? interveni grăbit Garanin.

— Pe Jerehova ați chemat-o ? Ați chemat-o ! Iar ea a plecat cu cheia magaziei. N-au mai avut materie primă.

— Jerehova ? Păi i-am telefonat eu inginerului șef, își strînse pumnii grei Garanin, acestui Plîșevski, și l-am întrebat. Iar el m-a încredințat că poate să vină, că nu se va întîmpla nimic.

— Ei, poftim, acum pupă-te cu acest Plîșevski ! zvîrli înciudat Zotov. Și-a găsit pe cine să-ntrebe !

— Las' că am să-l pup eu ! Și n-o să se bucure ! amenință Serghei.

— Tu ar cam trebui să taci ? îi aruncă Zotov o privire supărată pe sub ochelari.

— Și-n general, ce fel de muncă e asta ? începu din nou Silantiev. Toată fabrica știe că crima a fost descoperită, că criminalii au fost arestați, că Goriunov e unul dintre ei, și că noi continuăm să scormonim ceva, că mai bănuim pe cîte unii.

— De unde știu ei toate astea ? ! Nu se putu abține Serghei să întrebe iarăși.

— Pe dumneata, Korșunov, ar trebui să te întrebăm, pe dumneata și pe colaboratorii dumitale ! Se vede treaba că aveți pe acolo pe unii care nu-și țin gura. Și ancheta, dracu' știe cum o faceți ! Iar dumneata, Garanin, grozav șef de secție mai ești ! Ce se întîmplă în secția dumitale ? Oamenii s-au delăsat, v-ați dezvățat să munciți.

Silantiev vorbea tăios, cu indignare și amărăciune.

Serghei și Kostea tăceau cu capetele plecate. Părea că totul era just în cuvintele lui Silantiev, că totul era adevărat. N-aveai ce replică să dai. Dar undeva, în adîncul sufletului, amîndoi simțeau un vag sentiment de protest.

...În aceeași zi, în cabinetul lui Basov avu loc o discuție și mai aspră. Șeful Miliției economice termină această discuție cu ironia ce-i era caracteristică numai lui, datorită căreia Zveriov și Iarțev roșiră ca focul.

— Asta-i, domnilor blănari ghinioniști! Eu cred că un asemenea eșec n-a cunoscut încă nici o firmă. Se spune că numai cine nu muncește nu greșește. Dar voi? Cei de la Judiciară au făcut măcar o treabă. Voi n-ați făcut absolut nimic, dar de greșit atîta de mi-e pur și simplu rușine să privesc în ochii oamenilor. Plecați, celebrităților! Și chiar astăzi toate documentele să fie trimise înapoi la fabrică.

Basov îi măsură pe amîndoi cu o privire de gheață și strînse așa de puternic între dinți țigaretul, încît mușchii maxilarelor i se umflară sub piele.

Mihail Kozin, fericit și puțin îngrijorat, închise telefonul. Da, așa ceva nu se mai întîmplase: Galia i-a telefonat și l-a rugat insistent să vină la ea în seara aceea, neîntîrziat. Ce putea să însemneze asta? De altfel, ce importanță are? Principalul e că o va vedea mai devreme decît se înțeleseseră. Și asta era minunat. În general, Mihail se simțea bine în această casă atît de ospitalieră, unde totul respira liniște și confort.

Ușa i-o deschise Galia. Fata părea alarmată și obosită. Niciodată Mihail n-o mai văzuse într-o asemenea stare.

— Galocika, ce-i cu tine? S-a întîmplat ceva? o întrebă el.

— Nu s-a întîmplat nimic. Intră. Acuși pun de ceai.

— Oleg Gheorghievici este acasă?

— Nu. E la... la o cunoștință a lui.

— Cunoștință?

— Da. O clipă, Mișa.

Și Galia plecă grăbită la bucătărie.

Primul gînd al lui Mihail fu că Galia dorea să petreacă această seară singură cu el. Pentru o clipă inima i se aprinse de bucurie, dar bucuria se stinse curînd, de la sine. Nu, era altceva la mijloc.

Totuși, cînd Galia intră în cameră, Mihail o cuprinse cu duioșie pe după umeri.

— Galocika, draga mea, sînt atît de fericit...

Dar ea îi dădu mîna la o parte și-l privi tristă și severă drept în ochi.

— Nu, Mișa. Nu trebuie. Nu vreau...

Așezîndu-se pe divan, Galia își trase picioarele sub ea, și-și strînse înfrigurată umerii.

— Mișa, trebuie să stau de vorbă cu tine.

— Ei, atunci să vorbim, spuse el cu o ciudă prost mascată, şi, aprinzîndu-şi o ţigară, se lăsă într-un fotoliu.

— Te rog să nu te superi, dar mie... mie... mi-e tare frică, Mişa.

— Frică ? Ţie ? zîmbi el. De ce ?

— Nu rîde, vorbesc serios. Pentru că eu nu mai am cu cine să mă sfătuiesc...

— Dar cu Oleg Gheorghievici ? El e un om înţelept !

— Tata... el... Dar sîntem cu totul străini unul de altul ! Ochii i se umeziră şi fata îşi muşcă buzele ca să nu izbucnească în plîns.

— Străini ?

— Am să-ţi spun totul, Mişa, rosti Galia cu o hotărîre desperată. Totul. Aşa nu mai pot să trăiesc ! Niciodată n-am recunoscut... Niciodată, nici chiar faţă de mine însămi, dar noi sîntem ca nişte străini. Da, da, cu totul străini ! El tot timpul şi-l petrece la femeia aceea... Tot timpul ! Bine, fie şi-aşa... Dac-ar fi numai asta, aş înţelege. Dar ascunde ceva de mine, de multă vreme ascunde. O altă... cum să spun ?... o altă viaţă a lui. Adevărata lui viaţă. De toată lumea o ascunde ! Mă minte... Dumnezeule, dar ce vorbesc ! Ce vorbesc ?

Căzu cu faţa pe-o pernă şi izbucni în hohote de plîns.

Mihail era atît de uluit încît nu reuşi să-şi revină dintr-o dată. În sfîrşit se ridică din fotoliu, se aşeză pe marginea divanului şi începu s-o mîngîie pe Galia pe cap, repetînd descumpănit :

— Nu plînge, Galocika ! Te rog, linişteşte-te !

Fata îşi ridică spre el faţa udă de lacrimi.

— Tu ştii că el nu ţine de loc la tine şi... nu te respectă ?

Mihail încercă să schiţeze un zîmbet.

— Păi, dar ce-s eu, femeie, să ţină la mine ?

Înciudată, Galia clătină din cap.

— Înţelegi doar ce vreau să spun ! Se preface tot timpul. Cum de n-ai simţit asta ?

— Şi de ce nu mi-ai spus pînă acum ?

— Nu-mi venea să cred. Dar ieri... ieri am auzit discuţia lui cu cineva la telefon. Întîmplător. Vai, cum vorbea despre tine, Mişa !... Ce-i spui tu despre munca ta ?...

— Despre munca mea ? Mihail simţi cum un fior de gheaţă îi trecu pe şira spinării, iar gura i se uscă deodată. Despre care muncă ?

— Nu știu ! Știu numai că... Am auzit chiar eu cum te lăudai față de el și față de mine. I-ai înșirat atîtea ! Chiar eu i-am atras atunci atenția că despre asta, probabil n-are voie să te întrebe. Ții minte ?

— Fleacuri ! zîmbi Mihail strîmb.

— Vai, ce mi-a făcut atunci, după ce-ai plecat ! Și ca să nu-l încurc, te lua cu el în birou. N-ai observat ? Și-ntotdeauna îți dă să bei coniac, totdeauna !

Inima lui Mihail începu să bată puternic, sîngele i se urcă în obraji. Ședea abătut, cu mîinile atîrnînd neputincioase. „Adevărat, totul este adevărat ! Dar ce-i asta ? De ce-o face ?..." Întrebările îi ciocăneau în tîmple.

— Mișenka ! Galia își lipi fața de umărul lui. Găsește o soluție. Ce-i de făcut ? Ce să fac ? Eu... noi ? Ieri am auzit...

— Ce-ai auzit ? își reveni Mihail.

— Nu... nu pot să repet, șopti Galia. Dar el... pur și simplu te disprețuiește. Și cred... mi-e tare rușine să-ți spun... își strînse ochii. Cred că de-aia ne-a făcut cunoștință. Înseamnă că nu mă respectă nici pe mine !... E rău, calculat. Pe toți îi disprețuiește.

— Mă disprețuiește ? Mihail își reveni în sfîrșit și, ca toți oamenii lipsiți de voință și nu prea inteligenți, se agăță de lucrul cel mai simplu pentru el, deci cel mai accesibil. Mă disprețuiește ? Ei lasă, stau eu de vorbă cu el, cum știu eu. Să vezi ce repede-l pun cu botu' pe labe ! Că dacă nu !...

Deocamdată nu știa ce-o să se întîmple dacă nu... Furia îl înăbușea.

— Nu, n-are rost ! Nu mai sta de vorbă cu el ! șopti speriată Galia. Dar... dar să nu mai vii pe la noi !

— Să nu te mai văd ?

— Ba da, să mă vezi ! O să ne vedem ! Dar...

Mihail o îmbrățișă cu putere și începu s-o sărute pe buze, pe ochi, pe obraji. Galia nu se opuse.

— Nu pot să trăiesc fără tine, șoptea el. Te iubesc, mă înțelegi, prostuțo !

În clipa aceea sună telefonul. Galia se smulse din îmbrățișarea lui și sări de pe divan.

Telefona Plîșevski.

— Galia ?

— Da.

— Ești singură ?

— Nu, e Mişa la mine, răspunse ea roşind.

— Aha, foarte bine! Înseamnă că nu te plictiseşti. Dă-mi-l, te rog, la telefon!

Galia îl privi pierdută pe Mihail, şi-i spuse în şoaptă:

— Pe tine te cheamă.

Mihail luă receptorul:

— Da.

— Mihail Ilici, bună ziua, dragul meu! Ce faci?

— Mulţumesc, răspunse rece Kozin.

— Ce-i cu tonul ăsta ciudat? se miră Plîşevski. De ce-mi vorbeşti aşa?

— Pentru că aşa trebuie.

— Zău? Se vede că Plîşevski se gîndeşte la ceva. Poate-ar fi mai bine să vorbim personal?

— Dacă doriţi!

— Vin imediat.

Poftim.

Şi Mihail închise brusc telefonul.

...Cum li se păru, Plîşevski sosi după cîteva clipe. Trînti cu zgomot uşa, îşi scoase paltonul în vestibul, şi frecîndu-şi mîinile, intră în cameră. Faţa i se înroşise de ger, iar sub sticlele ochelarilor ochii îi străluceau. Fără să dea bună ziua, spuse tăios:

— După cîte îmi dau seama, va fi o discuţie ca între bărbaţi. Poftim în biroul meu.

Trecură tăcuţi în birou şi Plîşevski închise bine uşa în urma lui.

— Despre ce-i vorba, Mihail Ilici? Şi, cu un gest, îi arătă fotoliul de lîngă birou.

— Este vorba de faptul că am început să-mi dau şi eu seama de cîte ceva, rosti cu răceală Kozin.

Plîşevski zîmbi, dar ochii lui priveau cu răceală.

— Singur ţi-ai dat seama, sau ţi-a deschis ochii cineva? şi arătă spre uşă.

— Asta n-are importanţă.

— Într-adevăr, n-are. Observ însă că te-ai trezit destul de tîrziu.

— Mai bine mai tîrziu decît...

— Nu, nu-i mai bine! îl întrerupse brusc Plîşevski. Nu-i mai bine, tinere domn, ci mai rău!

— Cum vă permiteţi să-mi vorbiţi aşa?! se înfurie Mihail.

— Îți vorbesc cum meriți. Ești un lăudăros jalnic, un laș și... un criminal!

— Ceeee?!

— Ce-ai auzit! Da, da, un criminal! N-am decît să ridic receptorul și să comunic șefilor dumitale măcar jumătate din secretele de serviciu pe care le-ai divulgat aici, și pușcăria te mănîncă! Darămite dacă povestesc tot...

— Ce ai să povestești? Glasul lui Kozin începu să tremure, trădînd starea în care se afla.

— Despre scrisoarea lui Privalov, despre Goriunov, despre Dobrohotov!

— De Dobrohotov n-am spus nimic!

— Așa crezi? Mi se pare c-ai uitat cît coniac ai băut la mine! Dar acum, acum ai să vorbești și mai multe!

VI

„Molia neagră“ mușcă rău

Așezat la biroul său, Serghei cerceta — pentru a cîta oară — dosarul cu cazul Klimașin.

Niciodată acest caz nu trezise în el atîta iritare. Înainte, cînd cerceta hîrtiile, simțea totdeauna o mare satisfacție, pentru că fiecare dintre ele, rod al unei munci ample și pline de succes, ducea tot mai departe spre rezolvarea dosarului. Și iată că acum, cînd crima a fost descoperită și criminalii arestați au recunoscut tot sau aproape tot, pe neașteptate a ieșit la iveală că acest caz nu numai că nu s-a rezolvat, dar toate firele s-au pierdut, totul s-a încețoșat, punînd la îndoială chiar și ceea ce înainte părea limpede, mobilul crimei, de pildă.

De ce a fost omorît Klimașin ? Doar nici Goriunov, nici Spirin n-au avut vreun motiv personal s-o facă. În spatele lor părea să se afle un necunoscut, Dobrohotov, autorul moral al crimei. Dar cine-i acest Dobrohotov ? Cum să-l găsească ? Vizitele de sîmbătă la restaurantul „Sibir“ n-au dat nici un rezultat : Dobrohotov n-a mai apărut pe-acolo. De ce ? A fugit din Moscova ? A simțit primejdia și s-a dat la fund ? În sfîrșit, n-a fost descoperit nici autorul furtului de la depozit. Furt pe care sigur nu l-a săvîrșit nici Klimașin, nici Goriunov.

Dar cine atunci ?

Obosit, Serghei își trecu palma peste frunte.

Nimic de făcut, trebuie să se întoarcă din nou la fabrică. Acolo trebuie să cerceteze pînă la capăt legăturile lui Klimaşin şi Goriunov. Din nou fabrica!

Abia în ajun, la procuratură, Serghei a avut o discuţie foarte neplăcută referitoare la toate acestea. Plecase acolo împreună cu Iarţev. Pe drum, Ghenadi i-a spus:

— Dacă întreabă de documente ori despre Golubkova, lasă totul pe seama mea. Cu documentele am lucrat noi. Iar în ceea ce o priveşte pe Golubkova, ei au încurcat-o. Ea s-a tăiat la mînă înainte de a veni la mine, nu după aceea. În privinţa asta am chiar un certificat de la punctul lor medical.

— Bine te-ai pregătit! zîmbi Serghei.

— Păi cum! Pentru voi, cei de la Judiciară, asta-i o noutate. Pentru noi însă nu! Noi sîntem obişnuiţi. Clienţii noştri sînt culţi, educaţi, cum umblă cu cuţitul la brîu, în schimb, plîngeri cu duiumul. Asta-i arma lor! Se adresează tuturora: „Mor! Salvaţi un om cinstit!..."

Serghei, dus pe gînduri, răsfoia mecanic hîrtiile din dosar.

În cameră intră Garanin. Purta un costum nou, maron, cu o cravată frumoasă şi cu pantofi noi, cu talpa groasă.

— Ce te-ai împopoţonat aşa? zîmbi Serghei. Sărbătoreşti marele succes în cazul Klimaşin?

Kostea se lăsă încetişor pe canapea şi zîmbi puţin intimidat.

— Katia... Mă cară astăzi la teatru. Un actor nou în distribuţie...

— Să nu-i văd în ochi, pe nici unul, se aprinse Serghei. Afurisită boemă!

— Ce ai cu ei?

— Nişte muieratici, şi numai în chefuri o ţin! Serghei nu se mai putu stăpîni. Iar cînd nu chefuiesc, toată ziua se pupă şi ţes intrigi! Pe scenă crezi că cine ştie ce-i de capul lor, iar în viaţă, sînt nişte mîrşavi!

— Nu-i băga pe toţi în aceeaşi oală, îl contrazise Kostea apăsat şi urmă: Hai, Serghei, să vorbim deschis! Ce se întîmplă între tine şi Lena?

— Ce să mai vorbim! dădu Serghei din mînă. Nici eu nu ştiu. Nepotrivire de caracter.

— Dar ai ştiut cu cine te-ai însurat! Văd că teatrul ei nu-ţi e la inimă, dar ascultă ce-ţi spun, eu o cunosc mai bine pe Lena, ea-i cu totul altfel. Bagă de seamă, Serghei, nu-ţi pierde capul! Că alta ca ea nu mai găseşti!

— Ca ea nu, dar una mai bună ! răspunse răutăcios Serghei. Iată, ea a și găsit !

Kostea își privi atent prietenul.

— Apleci urechea la bîrfeli ? Rău faci !

— Ție, bineînțeles, ți-e ușor să nu crezi !

— Nu, nu mi-e ușor, replică încet Kostea. Nu mi-e ușor de loc ! Doar îmi ești prieten ! Dar, în sfîrșit, hai să vorbim despre treburi !

— Treburile s-au împotmolit de tot, răspunse posomorît Serghei.

— Atunci, să le despotmolim. Mie, unul, mi-a venit o idee în privința lui Klimașin. Înțelegi ? Tot ce se referă la el îmi este clar, în afară de un lucru...

— Pielicica ?

— Exact ! dădu Kostea din cap. Cum de-a putut el s-o fure ? Spune-mi, te rog !

— N-a furat-o, replică hotărît Serghei. Nu putea s-o fure el !

— Dar faptele rămîn fapte.

Serghei zîmbi, amintindu-și probabil ceva, și pe un ton cu totul schimbat, gînditor și cu căldură, spuse :

— Odată, Ivan Vasilievici mi-a spus ceva, o vorbă tare înțeleaptă ! Mi-a spus așa : „Faptele sînt diferite. Și fiecare fapt trebuie verificat prin caracterul omului".

În aceeași zi, cu poșta de dimineață, la Direcția miliției sosi o scrisoare. Un adaos neobișnuit pe plic atrase atenția secretarului :

„Personal comisarului de miliție, tovarășului I. G. Silantiev, cu rugămintea de a nu fi deschisă de altcineva".

Secretarul răsuci curios plicul în mînă, îl pipăi chiar, apoi îl puse la o parte, întorcîndu-l mecanic cu adresa în jos, așa cum se procedează la Judiciară cu documentele secrete, pentru a le feri de ochi străini. Astfel, plicul — un plic obișnuit, simplu, cu ștampila neagră a poștei — își așteptă acolo destinatarul.

Silantiev sosi fix la ora zece și, cu mersul său obișnuit, avîntat, intră în cabinet. Acolo își scoase paltonul, pălăria, își netezi părul argintiu, tuns scurt, și se îndreptă spre birou.

Și pentru șeful Direcției miliției judiciare începea o zi obișnuită de lucru.

Secretarul puse pe birou un maldăr de plicuri, apoi separat îi întinse scrisoarea misterioasă. Silantiev citi adresa, ridică mirat din sprîncene și, cu o mișcare a capului, făcu semn secretarului că poate să plece. Rămas singur, deschise plicul.

Parcurgînd cu ochii scrisoarea, Silantiev se întunecă la față, apoi, încet, o mai citi o dată. Sprîncenele i se înnodară cu asprime la rădăcina nasului, fața lui uscățivă și mobilă căpătă o expresie de mînie. Silantiev se lăsă pe speteaza fotoliului și, gîndindu-se la ceva, începu să bată nervos cu degetele în masă.

— Asta mai lipsea ! spuse el cu glas tare și, ridicînd telefonul, făcu un număr scurt. Ivan Vasilievici ? Vino te rog la mine. Repede, chiar acum ! Te-așteaptă o surpriză neplăcută.

Apoi își chemă secretarul și-i ordonă tăios :

— Nu lași pe nimeni să intre la mine. Răspunde dumneata la telefon.

Zotov intră în cabinet. Silantiev îi răspunse scurt la salut și-i întinse scrisoarea :

— Citește. Iar s-a evidențiat ! Și lovi puternic cu pumnul în masă.

Zotov nu-i răspunse nimic. Se lăsă greoi în fotoliu și, punîndu-și ochelarii, desfăcu scrisoarea.

„Sînt un om de rînd, scria anonimul, *și fiecare poate să-mi facă rău, mai ales dacă-i de la miliție. Mi-e frică de răzbunare, de aceea nu-mi dau numele. Dar nici nu pot să mai tac. Vă anunț că colaboratorul dumneavoastră Korșunov are legături suspecte cu cineva de la noi de la fabrică. A primit probabil (drept mită) obiecte de blană scumpă — o haină de astrahan pentru nevastă-sa și o căciulă de castor pentru el. Eu n-aș crede că le-a primit degeaba. De asemenea, Korșunov a fost văzut la 21 decembrie la restaurantul „Sibir", unde s-a întîlnit cu cineva de la fabrică și, fiind beat, a discutat cu el cîte ceva. Era acolo și o tînără pe care o îmbrățișa cu totul necuviincios și o săruta în fața tuturor. Tot cam pe-atunci a început să se zvonească pe la noi că l-au găsit pe Klimașin omorît, și în legătură cu aceasta l-au arestat pe fostul nostru strungar Goriunov și pe un oarecare Spirin, dar că aceștia n-au recunoscut că au furat de la fabrică. Unii la fabrică*

spun că de la Korşunov ştiu toate astea: Şi m-am gîndit să vă aduc toate astea la cunoştinţă.

„N"

•

După timpul îndelungat cît Zotov citi scrisoarea, se putea deduce că o parcursese de două sau de trei ori. Apoi cu gesturi încete, îşi scoase ochelarii şi îşi scărpină gînditor cu ei capul ras.

În tot acest timp, Silantiev, cu mîinile la spate, enervat, măsura camera dintr-un colţ în altul. În sfîrşit, se opri în faţa locţiitorului său şi-l întrebă mînios:

— Ei, ce ai de spus?

— Mă gîndesc, răspunse posomorît Zotov.

— Nu-i timp de gîndit. Trebuie să luăm o hotărîre. Ce facem cu Korşunov?

— Tu ce propui, să-l dăm afară?

— Cine-a zis să-l dăm afară? se aprinse Silantiev. Pe baza unei scrisori anonime?! Drept cine mă iei?

— Atunci ce hotărîre să luăm acum?

— Uite ce. În primul rînd: despre această scrisoare deocamdată nimeni, dar absolut nimeni de la noi nu trebuie să ştie nimic. În al doilea rînd, tot ce scrie aici trebuie verificat. Pe Korşunov îl cunoaştem nu de ieri, de alaltăieri.

— Păi tocmai asta e!

— Cum adică „asta e"?

— Nu cred nimic din ce scrie ăsta, răspunse cu răceală Zotov. Korşunov nu poate fi învinuit nici c-a luat mită, nici că a divulgat.

—Parcă eu cred? replică răutăcios Silantiev şi, schimbîndu-şi tonul, continuă: Dar nici nu iese fum fără foc. Totul trebuie verificat pînă la cel mai mic amănunt, cred că tu eşti de acord cu asta?

— Da, cu asta sînt de acord.

— Atunci cercetează, Ivan Vasilievici. Imediat! Dar te previn că dacă măcar jumătate din toate acestea sînt adevărate... Cu o mişcare hotărîtă Silantiev tăie aerul cu palma.

Abătut, Zotov, ieşi din cabinetul şefului său, traversă cu paşi rari secretariatul şi se îndreptă spre biroul lui.

Acolo citi din nou scrisoarea şi căzu pe gînduri.

Cu ce să-nceapă? Există trei capete de acuzare: blana şi căciula primite chipurile drept mită, comportarea la restaurant şi divulgarea secretului operaţiunii. Ultimul punct va putea fi lămurit numai după cercetarea cu privire la primele două. Aşadar, mita. Pe Korşunov l-a văzut într-adevăr cu o căciulă nouă de castor, greu de găsit în comerţ. De unde o are? Nu se poate ca nici unul dintre tovarăşii lui să nu ştie nimic despre ea. Dar cine anume? Garanin?... Pe acesta ar putea nici să nu-l întrebe. Nu-i amator de astfel de fleacuri. Voronţov?... Lobanov? A, da! Asta da, imposibil să nu-l fi întrebat din primul minut.

Privirea-i lunecă fără să vrea pe lista ofiţerilor de serviciu, aflată la vedere pe birou, sub sticlă. În noaptea aceea Lobanov fusese de serviciu. Zotov ridică receptorul şi chemă ofiţerul de serviciu pe oraş.

— Zotov la telefon. Spune-mi, Lobanov a plecat acasă?

—Tocmai se pregăteşte, tovarăşe colonel.

— Spune-i să treacă pe la mine.

— Am înţeles.

Zotov scoase din mapa de pe masă raportul asupra întîmplărilor din timpul nopţii şi, punîndu-şi ochelarii, îl cercetă. Aşa... bineînţeles, nici o crimă. Furturi — unul singur. I-au furat cuiva un ceas. Furturi prin efracţie — tot unul, dar de mare amploare. Asta va constitui un subiect de discuţie.

Se auzi o bătaie în uşă şi intră Lobanov. Purta un palton subţire, scurt, un fel de pardesiu, iar în mînă ţinea şapca. Se vedea că ofiţerul de serviciu îl întorsese din stradă.

— Permiteţi, tovarăşe colonel?

— Intră, te rog. Ai fost de serviciu?

— Da, să trăiţi!

— Dar de ce eşti îmbrăcat aşa subţire? Doar a fost o noapte destul de rece!

— Eu, tovarăşe colonel, sînt rezistent la frig, răspunse voios Lobanov, netezindu-şi părul blond ondulat. Războiul l-am făcut în nord şi sînt născut tot pe acele meleaguri.

— Totuşi, clătină din cap Zotov, măcar de ţi-ai fi cumpărat o căciulă, să-ţi apere urechile. Te văd umblînd cu şapcă.

— De cumpărat mi-aş fi putut cumpăra, consimţi Lobanov, dar pe una proastă e păcat să dai banii, iar una bună unde să găsești? Și zîmbi. A trecut vara, așa că sezonul pentru articolele de iarnă s-a terminat.

— Întreabă-l pe Korșunov. Ai văzut de ce căciulă și-a făcut rost?

— Păi de el, tovarășe colonel, se îngrijește nevastă-sa.

— Lena? se miră Zotov.

— Da, ea i-a procurat-o. Chiar Serghei mi-a spus, confirmă Sașa, bucuros că are prilej de vorbă. Printre admiratorii ei se află și-un rege al blănurilor. Întîi i-a făcut ei rost de blană, apoi și de căciulă pentru bărbatul ei, chipurile ca să nu fie cu bănuială.

— Admirator? rîse Zotov.

— Păi, nu-i artistă? Ochii căprui ai lui Lobanov sclipiră cu șiretenie. Ca să spun așa, e un specific al muncii ei. Și pe neașteptate adăugă posomorît: Pe unul îl știu și eu. E adevărat, acela nu-i rege al blănurilor, ci artist. Zeleski îl cheamă.

— Nu te lua după zvonuri, Lobanov. Doar o cunoaștem pe Lena, spuse aspru Zotov: Și-acum, iată de ce te-am chemat. Cine a fost astă-noapte la locul spargerii?

Și-i arătă raportul.

— Chiar eu.

— Povestește-mi mai amănunțit. Mă interesează acest furt.

— Da. Uitați cum s-a întîmplat...

După plecarea lui Lobanov, Zotov mai așeză încă mult timp creioanele pe masă, gîndindu-se cu neliniște și iritare la cele aflate: se dovedea destul de bine informat anonimul, nu era ceva cusut cu ață albă. Așadar, Lena... Hm! Va fi nevoit, probabil, să verifice și această versiune. Dar deocamdată, să precizeze cel de-al doilea punct.

Și Zotov scoase din nou scrisoarea.

Așa... Atitudinea necuviincioasă la restaurant. Sărutări și îmbrățișări în văzul tuturor, o discuție purtată cu cineva în stare de beție. Eh! Cît e de neplăcut să lămurești astfel de porcării!

Se ridică hotărît, trecu prin cabinet și de-abia atunci observă că de dimineață telefonul nu sunase și că nici unul dintre colaboratori nu intrase pe la el. Zotov se opri nedumerit, frecîndu-și capul cu palma. Ce putea să-nsemne asta? Și de-abia atunci înțelese. Desigur, comisarul ordonase să fie lăsat în pace. Doar avea de rezolvat ceva extrem de important.

Zotov reciti din nou scrisoarea. Așadar, restaurantul „Sibir“, 21 decembrie. Nu cumva autorul scrisorii se referă la operațiunea din ziua aceea? Da, da, sigur. Dar Korșunov a fost acolo cu...

Sună secretarul, și cînd acesta întredeschise ușa, îi ordonă:

— Cheam-o pe Afanasieva la mine.

Fără timiditatea de altădată, dar tot atît de stăpînită și decentă, Nina intră în biroul șefului adjunct al Direcției miliției judiciare.

— M-ați chemat, tovarășe colonel?

— Te-am chemat. Stai jos, te rog.

Zotov strînse cu un gest mecanic creioanele înșirate pe masă.

— Despre munca dumitale știu deocamdată numai din spusele altora. Aș vrea să aud și părerea dumitale. Îți place? Ți-e greu? Niciodată n-am stat cu dumneata de vorbă așa, pe îndelete.

Nina îl privi nedumerită: nu se așteptase la o asemenea discuție. Credea că șeful a chemat-o pentru vreo sarcină deosebită.

— Vă mulțumesc, tovarășe colonel. Totul se pare că e în regulă.

— Asta-i bine. Ultima dumitale misiune a fost mai complicată, recunosc. Pare-mi-se la restaurantul „Sibir“, la 21 decembrie. Ori mă-nșel?

— Da, și în următoarele două sîmbete.

— Știu. Judecînd după raportul lui Korșunov, te-ai achitat bine de această misiune. Chiar foarte bine.

Nina, roșind, își lăsă ochii în jos, stingherită. Îi făcea plăcere dar o și emoționa amintirea acelor seri, deși după aceea n-a mai urmat nimic și, de altfel nici n-ar fi putut urma — amîndoi își dădeau prea bine seama de aceasta. Dar amintirile nu le poți smulge din inimă.

Zotov observă emoția, dar o interpretă în felul său: prima laudă a șefului a intimidat-o, desigur.

— Dar n-am realizat nimic. Dobrohotov n-a apărut, observă încet Nina.

— Se mai întîmplă și-așa. Dar care-i părerea dumitale, la restaurant ați lucrat bine? Nu v-ați dat pe față cumva?

— Cred că nu.

— Ați reușit să păreți tot timpul o pereche de îndrăgostiți ? întrebă serios Zotov.

Roșind mai mult, Nina se mulțumi să dea din cap.

— În astfel de situații poți foarte ușor să exagerezi, rosti tot atît de serios și liniștit Zotov. De pildă, dac-ai începe deodată, în prezența tuturor, să te îmbrățișezi, ori să te săruți, pe unii aceasta i-ar pune în gardă, ar trezi chiar bănuieli. Și, de fapt, nici nu se cade.

Zotov vorbea fără să se grăbească, simplu, oficial, dînd să se înțeleagă din întreaga sa comportare că este o discuție de serviciu, profesională, și că el nu vede nici un motiv pentru glume ironice și aluzii echivoce. Vorbind însă, o urmărea cu atenție pe fată. Pe chipul ei se reflectă deodată un fel de jenă, ceea ce-l făcu pe Zotov să se îndoiască o clipă : „Ciudat ! îi trecu prin cap. Oare și-aici autorul scrisorii a spus adevărul ? Nu se poate !“ Își învinse cu greu neliniștea, își puse ochelarii, îi scoase, apoi o întrebă :

— V-ați întîlnit acolo cu unul Plîșevski ?

— Da.

— Și ce-ați discutat cu el ?

— Ne-a invitat foarte insistent la masa lui. Vroia să ne trateze cu coniac, răspunse Nina, și adăugă grăbită : Dar Serioja... Korșunov a refuzat.

Prefăcîndu-se că n-a observat nimic, Zotov întrebă liniștit :

— Sub ce motiv ?

— I-am spus că vrem să rămînem singuri, numai noi doi, că a băut destul și că trebuie să mă conducă acasă.

— Dar pe masă aveați ceva ?

— Da, da, dădu Nina grăbită din cap, aveam pe masă o sticlă cu vin.

— Vin sau votcă ?

— Vai de mine ! Bineînțeles, vin ! Un vin foarte slab. Numai așa, de formă...

Dar Zotov n-o mai asculta. Își spuse cu ciudă și mirare : „E-ndrăgostită. N-o fi și el cumva ?“

— Bine, făcu el cu o sforțare și continuă liniștit : În ceea ce privește această misiune, totul este, cred, limpede. Și-acum, altceva...

Au mai stat încă mult timp de vorbă și Zotov nu trebui să facă un efort prea mare ca să mute discuța cu Nina asupra altor întîmplări și amintiri, ajungînd chiar să discute cu ea în contradictoriu, ceea ce făcu, desigur, ca începutul discuției lor să pară întîmplător și neînsemnat.

Toate acestea se dovediră a fi pentru Zotov cu atît mai simple, cu cît pe el însuși îl interesa această discuție, în care puțin cîte puțin se dezvăluia caracterul ferm și lumea sufletească clară a acestei tinere, noua lui colaboratoare. Și-afară de asta, Zotov simțea că și Ninei îi prinde bine această primă discuție amplă, care-i îngăduia dezvăluirea sensului adînc al muncii ei.

Cînd, în sfîrșit, Nina ieși din birou, Zotov se lăsă obosit pe speteaza fotoliului și se gîndi : „Bună fată ! Dar ce ghinion să se îndrăgostească de Serghei ! Poate din cauza lui a exagerat în seara aceea... Și uite că cineva a observat foarte subtil și exact toate acestea... Ei, ce treabă delicată ! Zotov își frecă îngîndurat capul cu palma. Dar e sigur că Serghei n-a fost beat în seara aceea și nu i-a spus nimic în plus lui Plîșevski... Totuși, deocamdată autorul necunoscut al scrisorii — lua-l-ar dracu ! — are dreptate în toate... Ce-i spun eu lui Silantiev ?"

Se ridică greoi, se apropie de fereastră și, ducîndu-și mîinile la spate, privi îndelung înserarea ce cobora tot mai mult peste oraș. Apoi, luînd o hotărîre, se uită la ceas. Era aproape șapte. Zotov ridică receptorul și ceru mașina.

— Vasea, mergem la teatru, îi spuse el șoferului, trîntind cu putere portiera mașinii.

— Trecem mai întîi pe-acasă, s-o luăm pe Xenia Mihailovna ?

— Nu, frate. De data asta direct la teatru. Să vedem ce piesă se joacă, și după aceea hotărîm.

În seara aceea se juca „Încleștarea mortală" de Galsworthy. Pe afișul enorm de la intrarea teatrului, Zotov găsi cu ușurință, printre interpreți, numele Elenei Korșunova. Dădu drumul mașinii și intră la intendentul teatrului.

Peste cîteva minute, șezînd în sala arhiplină și întunecată Zotov se surprinse, în ciuda tuturor grijilor și neplăcerilor, că urmărește, pe alocuri chiar cu emoție, evenimentele ce se desfășurau pe scenă. „Ce-nseamnă forța artei !" se gîndi el mulțumit.

La sfîrșitul ultimului act, după căderea cortinei, trecu în culise. Pe coridorul îngust se întîlni cu unul dintre interpreții piesei, un om ceva mai în vîrstă, voluminos, preocupat de ceva, care mai era încă machiat și purta costumul din piesă.

— Unde-aș putea s-o văd pe Korșunova ? i se adresă Ivan Vasilievici.

Actorul îl privi cu curiozitate și, la rîndul său, îl întrebă :

— Dacă nu vă e cu supărare, de ce o căutați ?

— Sînt un vechi cunoscut, Zîmbi Zotov. Și voiam s-o felicit. E pentru prima oară c-o văd pe scenă.

Zotov avea în întreaga lui înfățișare ceva care insufla totdeauna oamenilor încredere și simpatie. Acest lucru îl simți și bătrînul actor.

— O, admirabil ! răspunse el zîmbind. Știți, pentru noi asta este totdeauna o mare bucurie. Poftim ! Poftim pe-aici. A treia ușă pe stînga.

Cînd Zotov bătu, îi răspunse glasul cunoscut al Lenei, vesel și însuflețit :

— Intră :

În fața unei oglinzi mari, triple, Lena se demachia. Se schimbase și acum își ștergea cu vată resturile de fard de pe față. Părul ei blond, buclat, îi cădea în dezordine pe umeri.

Mai la o parte, rezemat de perete, stătea în picioare un bărbat înalt, uscățiv, cu părul vîlvoi și ochi mari, expresivi, pe fața prelungă. Purta pantaloni moderni, o haină de catifea, și la gît o cravată pestriță, legată cu eleganță.

Lena îl recunoscu prin oglindă pe cel ce intrase.

— Ivan Vasilievici ! exclamă fericită și se ridică de la locul său. Dar în tonul ei, Zotov surprinse o ușoară intimidare. Bună seara, Ivan Vasilievici ! îl salută ea zîmbind și-i întinse prietenoasă ambele mîini. Ce fericită sînt că vă văd ! Sînteți singur ?

— Singur.

— Vă rog, faceți cunoștință continuă Lena cu însuflețire. Colegul meu, Vladimir Aleksandrovici Zaleski. Ivan Vasilievici, un vechi prieten al nostru.

Zotov remarcă în sinea sa și cuvîntul „nostru“, și faptul că Lena nu i-a rostit numele. În schimb numele actorului îi păru oarecum cunoscut. Și memoria lui antrenată îi sugeră pe loc : acest nume l-a pronunțat astăzi Lobanov...

Tăcut, Zotov strînse mîna lui Zaleski și se adresă Lenei :

— Am avut drum pe-aici și am intrat. Iar dacă te-am văzut, nu puteam să nu trec să te felicit. Ia s-o conduc pîn-acasă, m-am gîndit. Poate, mi-am zis, despre mine, om bătrîn, nimeni n-o să creadă că fac curte artistelor tinere.

Spusese toate acestea în glumă, cu simplitate, dar în aşa fel încît Lena n-ar fi putut refuza invitaţia lui. De altfel, după cum părea, nici n-avea intenţia să refuze.

— Vai de mine, Ivan Vasilievici ! rîse ea. Cui i-ar putea trece prin minte una ca asta ? Îmi face multă plăcere...

Pe faţa lui Zaleski însă, Zotov observă o ciudă vădită.

Lena îşi termină în grabă toaleta, îşi puse pălărioara şi îşi legă un batic subţire la gît. În spatele lui Zotov, în cuier, atîrna blana cea nouă de astrahan. Cu o galanterie glumeaţă, Zotov i-o ţinu, remarcînd totodată :

— Ce haină frumoasă ! Uite, fata mea nu-mi dă pace, ţine morţiş să-i fac rost de una ! De unde să-i iau ? Poate ştii dumneata ?

— Poftim, vi-l recomand, îl arătă Lena rîzînd pe Zeleski. Vrăjitorul magician în persoană. El mi-a făcut rost de ea.

— Ei, probabil că aveţi cunoştinţe sus-puse ! rosti Zotov uşor stingherit. Prin cineva din comerţ ?

— Şi eu am primit-o întîmplător, îi răspunse cu răceală Zaleski. Un prieten mi-a oferit-o.

— Deci nu din comerţ, zîmbi Lena cu viclenie.

— Din fericire, n-am astfel de prieteni.

Deodată pe Zaleski îl prinse graba. Cu un aer supărat, sărută mîna Lenei, dădu din cap cu indiferenţă spre Zotov şi ieşi. Între timp, o umbră de regret lunecă pe faţa Lenei.

— Gata. Putem merge şi noi, Ivan Vasilievici !

— Să mergem, consimţi Zotov, şi adăugă glumeţ : Probabil că soţul a început să se impacienteze de cînd te aşteaptă.

— Nu prea mă aşteaptă, Ivan Vasilievici, îi replică Lena, întristîndu-se deodată.

De cînd îl cunoscuse pe Zotov, cu trei sau patru ani în urmă, Lena simţea simpatia şi prietenia neschimbate a acestui om faţă de ea şi-i răspundea cu aceleaşi sentimente. Niciodată nu-i ceruse vreun sfat sau vreun ajutor, dar ştia că oricînd va avea nevoie, la el se putea duce cu curaj să-i împărtăşească orice. De aceea îi vorbise şi acum cu toată sinceritatea.

Zotov clătină din cap.

— Cred că greşeşti, Lenocika.

Dar cum el nu mai insistă şi nu căută, cu însufleţire, cum s-ar fi aşteptat, s-o convingă că într-adevăr greşeşte, căzu pe gînduri, îndurerată. În clipele acelea de tăcere, păşind alături de acel prieten care-i inspira încredere, îşi depănă pe larg, desfăşurat, amintirile, făcînd unele comparaţii. Gîndurile îi zburară la Serghei cel de-acum şi cel de altădată. Şi în sfîrşit, fără convingere, plină de amărăciune, Lena întoarse capul spre Ivan Vasilievici şi-i spuse, cu îndoială în glas:

— Aşa se întîmplă în viaţă, Ivan Vasilievici, totul merge bine, bine, şi deodată...

Zotov zîmbi.

— „Deodată“, Lenocika, se întîmplă numai în basme sau în romanele proaste. În viaţă însă... în viaţă comportarea oamenilor e numai aparent întîmplătoare şi neaşteptată. Încearcă să analizezi mai profund, să ţii seama de caracterul acestor oameni şi...

— Viaţa îi schimbă pe oameni, Ivan Vasilievici.

— Bineînţeles că îi schimbă, consimţi Zotov. Unii devin mai buni, alţii mai răi. Dar nici asta nu este întîmplător. Uite, auzi uneori spunîndu-se: „Ei, ce om bun era, şi deodată s-a schimbat!“ Se zice, de pildă, că i s-a urcat la cap, sau că l-a stricat anturajul deocheat în care a nimerit. Dar toate acestea nu sînt cîtuşi de puţin întîmplătoare. Şi nu-i de vină nici funcţia înaltă în care a ajuns, nici anturajul deocheat. Pur şi simplu omul acesta nici înainte n-a fost bun, dar nu s-a observat asta, nu s-a observat în caracterul lui viermele care-l rodea, ca să fie îndepărtat la timp.

Zotov vorbea convins, pasionat chiar, şi toată obişnuita lui stăpînire de sine dispăruse parcă dintr-o dată. Se vedea că toate aceste idei nu încetau să-l tulbure.

Mergeau pe stradă şi Lena zgribulindu-se de frig şi strîngînd blana la gît, îl ţinea de braţ pe Zotov şi-l asculta cu atenţie.

— Greu poţi să-ţi dai seama dintr-o dată de toate acestea, observă ea cu tristeţe.

— Bineînţeles că-i greu. Dar, dacă de pildă, cunosc un om de trei sau patru ani, atunci îi cunosc şi caracterul.

— Dumneavoastră da, desigur...

— Şi dumneata, Lenocika. De pildă, îl cunoşti bine pe Serghei. Nu, nu face pe modesta!

— Totuşi faptele sînt de necontrazis, replică Lena.

Zotov dădu din cap :

— Bineînţeles, dar ele trebuie interpretate just, individualizat, pentru că şi faptele pot fi diferite.

Merseră iarăşi un timp în tăcere, apoi pe neaşteptate Zotov o întrebă :

— Spune-mi, Lenocika, omul acesta pe care mi l-ai prezentat e prietenul dumitale ?

— Da... Adică mi-e coleg, un bun tovarăş de muncă. Dar de ce mă întrebaţi ?

— Aşa. Am impresia că s-a supărat pe mine. Parcă i-aş fi încurcat nişte planuri.

— Dacă-i aşa de prost, n-are decît să se supere ! i-o tăie brusc Lena. Mie puţin îmi pasă de planurile lui !

— Vai, vai, vai ! Aşa vorbeşti despre omul care ţi-a făcut rost de-o haină atît de minunată ? Apropo, căciula lui Serghei tot el ţi-a procurat-o ?

— Da. Dar nu i-am spus lui Serghei. Nici despre blană nu i-am spus. Aşa că vă rog să nu mă trădaţi.

— De acord. Dar de ce nu vrei să ştie ?

— Eh, s-ar putea să fie gelos ! rîse Lena nefiresc.

„Se pare totuşi că Lobanov are dreptate, se gîndi Zotov. De unde-o fi aflat ? Nu prea merg lucrurile la ei. Iar de amestecat parcă nu s-ar cădea să te amesteci. Dar scrisoarea... În nici un caz n-a scris-o acest artist. Scrisoarea a scris-o un om de la fabrică. Aşadar, trebuie să mai existe o verigă intermediară, pentru că lanţul e unul singur".

—Dar cum de-a putut să facă rost de asemenea lucruri, dacă n-are cunoştinţe în comerţ ? observă indiferent Zotov.

Lena rîse :

— Ce oameni anapoda sînteţi toţi ! Şi cei mai buni dintre voi. Zău aşa ! Toate mărunţişurile vă preocupă ! Şi pretutindeni vedeţi numai infracţiuni !

— Aşa ni-i firea, Lenocika, răspunse glumeţ Zotov. Parcă noi nu suferim din cauza asta ? Dar ce să-i faci !

—Ei bine, atunci vă spun, ca să nu suferiţi. Vladimir Alexandrovici mi-a procurat aceste lucruri printr-un prieten al lui, tot actor. Petea Slovţov. Iar acesta cunoaşte, am impresia, jumătate din Moscova. Acum sînteţi mulţumit ? Uf, ce om îngrozitor !...

— Gata, sînt! Nu te mai întreb nici un cuvînt! Hai să vorbim despre altceva.

— Bine. Ce spuneți de spectacol? V-a plăcut?

... În noaptea aceea Lena nu putu să adoarmă mult timp. Îi trecu dintr-o dată prin cap că Zotov n-a venit întîmplător la teatru, și nu întîmplător s-a oferit s-o conducă acasă. Reluă în minte discuția lor. Nimic deosebit. Doar interesul lui pronunțat pentru haina de blană și pentru căciulă. Dar asta, bineînțeles, e un fleac. Ori te pomenești că nu-i așa? Pentru că și Serghei a iscodit-o atunci. În seara aceea chiar s-au certat din cauza căciulii. Ciudat! Apoi Ivan Vasilievici vorbea de niște fapte care-s diferite și pe care trebuie să știi să le interpretezi. La ce făcuse aluzie? În ce-o privește pe Lena, ea s-a gîndit la un singur fapt, că Serghei n-o mai iubește, și-atîta tot. Aici nu mai ai ce interpreta. Din seara aceea aproape nu-și mai vorbesc. Și uite că a trecut o lună. Dar ea? Nici ea nu-l mai iubește?... Vladimir!... Cît de prostește s-a purtat astăzi! Dar în general e un om inteligent, instruit, talentat, și o iubește mult, mult de tot... Dar ea?... Îl iubește totuși pe Serghei? Altfel de ce se chinuiește atîta, și de ce se gîndește tot timpul la el cu atîta durere? Ce se petrece cu ea? Și de ce, de ce oare a trecut astăzi pe la ea Ivan Vasilievici?

Cum sosi dimineața la serviciu, Zotov îi telefonă lui Iarțev și-l rugă să vină. Discuția fu foarte scurtă.

—Urmăriți oamenii de legătură ai lui Plîșevski? întrebă Zotov.

— Da, tovarășe colonel.

— Și care sînt?

— În fabrică?

— Nu, nu în fabrică.

— Aici stăm prost. Tot nu s-a risipit ceața. N-am identificat, de pildă, pe un oarecare Vadim D. Apoi mai e un artist și sora lui, amanta lui Plîșevski.

— Cum îl cheamă pe artist?

— Slovțov.

— Așa. Fără să-și trădeze cu nimic emoția, Zotov se mulțumi să mute creioanele de pe masă. Atît am vrut să știu. M-am lămurit. Nu mai am alte întrebări.

Ieși în urma lui Iarțev din birou și, cu umerii ușor aduși, intră la Silantiev.

După o oră, fu chemat şi Korşunov acolo.

— Citeşte ! rosti tăios Silantiev, întinzîndu-i peste birou scrisoarea cu pricina.

Seara tîrziu, rămas singur cu Silantiev, Zotov oftă necăjit şi spuse :

— La Basov, cazul e trecut sub cifrul „Molia neagră“.

— Ştiu. Şi ce-i cu asta ?

— Vezi că „molia asta neagră“ muşcă rău.

VII

Ceaţa se risipeşte

Basov sosi la comitetul raional de partid dimineaţa, direct de acasă.

Trecînd prin vestibulul înalt şi luminos, urcă la etaj şi se apropie de uşa pe care se afla o tăbliţă cu inscripţia: „Prim-secretar al comitetului raional, I. M. Vasiliev".

— Salutare, Piotr Maksimovici. Stai jos, te rog. N-arăţi prea bine, constată Vasiliev, dînd ziarul la o parte.

— Ei! dădu Basov din mînă.

— De ce dai din mînă? Ziarele le-ai citit? Extraordinar! exclamă el cu entuziasm tineresc. Atomul! Atomul în mîinile noastre! Va săvîrşi minuni! Începe o nouă eră, iar noi sîntem primii! Înţelegi tu? Primii! Ei bine, bine! Ce mai e pe la voi?

— Ne batem capul cu pungaşii, ce altceva să fie! oftă Basov. Alţii muncesc cu adevărat, produc, creează... Şi arătă spre ziar.

— Nu vorbi aşa, replică dojenitor Vasiliev.

— Dar înţelege, Ivan Mihailovici! Uite, citesc ziarul şi uneori m-apucă ciuda. Gîndeşte-te şi tu. Ce viaţă-i asta? Toată ziua, cît e de lungă, nu fac decît să mă bălăcesc în ticăloşenii. În jurul meu sînt milioane de oameni cumsecade, dar mie îmi trece prin mîini numai putregai, noroi, mîrşăvie...

Vasiliev asculta tăcut, privindu-l pe Basov printre gene, Iar acesta, fără să-şi dea seama, se aprinsese şi vorbea cu o sinceră amărăciune, nemaiputîndu-se opri :

— Se vorbeşte de planuri grandioase, de mari descoperiri, atît de mari că te cuprinde ameţeala gîndindu-te la ele. Iar tu ? Numai cu pungaşi ai de-a face, că asta ţi-e munca. Te învîrti mereu în jurul unei bălţi murdare ! Iar pe ticăloşii ăştia viaţa oricum îi striveşte de nu mai rămîne nici urmă de ei, aşa cum striveşti gîngăniile sub picioare, nişte gîngănii scîrboase, molii într-adevăr. Ai impresia că o palmă-i de-ajuns, şi gata cu ei !...

— Ei, asta-i, ai impresia ! remarcă Vasiliev. I-ai văzut, i-ai strivit. Dar scoate-i la lumină dacă poţi. De altfel nu eu trebuie să-ţi demonstrez asta...

— E limpede, Ivan Mihailovici, rîse deodată Basov, şi-şi şterse cu palma-i lată fruntea. O slăbiciune de moment.

— Ei, dacă-i de moment, înseamnă că a trecut, replică în glumă Vasiliev, şi adăugă serios : Uite de ce te-am chemat. Cum stau treburile la fabrica de blănuri ?

— Deocamdată principalul l-am stabilit — se fură !

— Aha ! Se fură !

— Da. Şi se vede că oamenii au mai dat greş undeva.

— Te referi la plîngere ?

— Nu numai. Dăduserăm de-o urmă. Stabilisem oarecum şi metodele de furt, şi canalele de desfacere. Şi deodată... totul curat, nu mai ai de ce să te legi. Şi-a mai apărut şi plîngerea !

— Crezi c-au încetat să mai fure ?

— Cîtuşi de puţin ! Nu-s ei oameni care să renunţe. Aş putea spune chiar că firea lor nu le îngăduie.

— Atunci cum îţi explici ?

— Se vede că pe undeva am dat greş. Deşi am verificat acţiunile noastre pas cu pas. În general vorbind, e cît se poate de ciudat. Se pare că i-am speriat. I-am pus în gardă.

— Şi s-au cuminţit ?

— Nu. Au trecut la o altă metodă de a fura. Folosesc probabil un nou canal de desfacere, asta-i tot. Mai ales să noi le-am dat de înţeles că am renunţat.

— Cum adică ?

— Le-am trimis imediat înapoi, la fabrică, toată documentaţia. Adică am semnat propria noastră înfrîngere.

— Foarte bine. Înseamnă că veţi putea acţiona mai în voie. Numai că trebuie să vă schimbaţi întrucîtva metodele.

— Adică ?

— Uite, am să-ţi prezint un om de care ai nevoie mare.

Vasiliev ridică telefonul şi formă un număr.

— Vladimir Nikolaevici ? Tovarăşul Ciutko mai e la dumneata. Roagă-l să treacă pe la mine.

Închise telefonul şi, întorcîndu-se spre Basov, îi spuse :

— Am convingerea că din acest caz trebuie să tragem concluzii foarte serioase. Privind alegerea cadrelor, organizarea muncii şi a evidenţei, precum şi munca pe care o ducem cu tineretul.

Basov aprobă :

— Ai dreptate. Numai că trebuie mai întîi să lichidăm cazul acesta. Spune-mi, cine-i Ciutko ? Nu cumva...

În clipa aceea uşa se deschise şi intră un bărbat voinic, mustăcios. Vasiliev se ridică în întîmpinarea lui şi-i strînse cu putere mîna.

— Faceţi cunoştinţă, tovarăşi. Piotr Maksimovici Basov, comisar la miliţia economică, Taras Petrovici Ciutko, secretarul biroului de partid al fabricii de blănuri. Leat şi bun prieten cu mine. De cînd ne cunoaştem noi, Taras ?

Ciutko zîmbi cu căldură şi-şi netezi mustăţile.

— D-apoi eu cred că de vreo douăzeci de ani. Din Donbas. Apoi Frontul întîi ucrainean în timpul războiului. Ei, dragul meu, parcă poţi să-ţi aminteşti totul dintr-o dată ?

— Da, consimţi Vasiliev. Nu poţi să-ţi aminteşti dintr-o dată. Am străbătut o bună bucată de drum împreună cu partidul... Scutură din cap de parc-ar fi vrut să-şi gonească amintirile şi, pe un alt ton, i se adresă lui Basov : Pune-l la curent. Şi în general, sprijină-te mai mult pe colectivul fabricii, Piotr Maksimovici. Organizaţia de partid o să-ţi acorde un ajutor nepreţuit. Şi-acum, uite ce-i, vă las puţin singuri pe amîndoi. La unsprezece — şi se uită la ceas — am o mică şedinţă. După aceea terminăm ce avem de vorbit.

Rămaşi singuri, Basov şi Ciutko tăcură un timp. Apoi Basov scoase din buzunar ţigaretul, vîrî cu grijă în el o ţigară, dar nu se grăbi s-o aprindă. „Om bun ca pîinea caldă, Ciutko ăsta, se gîndi. De toţi probabil că-i e milă“ !.

— Am o sarcină neplăcută, spuse el în sfîrşit. Ştiu că sînteţi nou în fabrică, dar ce să-i faci ! Voi fi nevoit să vă tulbur liniştea...

— N-are nimic, tulburaţi-o ! Şi Taras Petrovici zîmbi pe sub mustaţă. Ştiu ce vă interesează.

— Ştiţi ?

— M-au mai iscodit nişte băieţi de la voi în legătură cu Klimaşin.

— Nu-i asta, dragă Taras Petrovici... Aşa mi se pare că vă cheamă... E cu totul altceva.

Ciutko îl privi mirat pe interlocutorul său.

— Zău ? Şi ce anume ?

— Uitaţi-vă ce...

Basov trase adînc fumul în piept şi începu să-i povestească. Pe măsură ce vorbea, faţa lată, trandafirie a lui Taras Petrovici, plină de o reţea de zbîrcituri, încremeni parcă, în loc de blîndă devenind aspră şi încordată, aproape rea. Şi toată această schimbare era atît de evidentă, încît Basov relevă în sinea sa : „Totuşi, nu-i chiar atît de bun ! Ştie ce vrea. Ce-o să-mi propună oare ?".

Ziua următoare Ghenadi şi-o petrecu toată la birou, verificînd etapă cu etapă şi gîndindu-se la fiecare pas în cazul „Molia neagră".

Unde se comisese greşeala ? De ce controalele pe maşini n-au mai găsit nimic ? De ce au dispărut din magazinul Seredei căciulile din rebuturi ? Cum au putut infractorii să-şi dea seama că Miliţia economică e pe urmele lor ? Cu cine a discutat pînă acum el, Ghenadi ? Cu bătrînul gravor... Nu, acela n-are nici o legătură. Despre Andreev nici vorbă ! Klim ? Senka ? Nu, e altceva. Rămîne doar Golubkova. N-a mai vorbit cu nimeni altul. Dar şi cu ea a discutat cu multă prudenţă. N-ar fi putut bănui nimic. E drept că n-a reuşit s-o facă să-i vorbească deschis, dar nici nu i-a dat nimic de bănuit.

De cîte ori se gîndea la toate acestea, Ghenadi se simţea cuprins de ciudă. Cum de s-a putut întîmpla ? Îşi amintea discuţia cu ea aproape cuvînt cu cuvînt. Şi acum, ca să se mai controleze o dată, începu s-o repete cu glas tare, oprindu-se şi cîntărind fiecare cuvînt.

Aşa... Începutul discuţiei a fost firesc, s-a stabilit un ton prietenesc, cald. Golubkova prinsese curaj. Era chiar veselă. Apoi discuţia a început să şchiopăteze. Cînd a apărut prima fisură ? A întrebat-o ce are la mînă. Şi ea i-a explicat. Normal, fără fereală. Apoi au început să vorbească despre munca ei, Ghenadi a întrebat-o cum croieşte pielicelele. Şi din nou a urmat un răspuns imediat, sigur. Totul decurgea normal. Fata chiar a rîs de el cînd s-a interesat de tipar. Şi-a dat seama că nu se pricepe şi i-a explicat. Apoi... ce-a fost apoi ?

Ghenadi îşi încreţi fruntea. A, da ! A întrebat-o cine face aceste tipare. Atunci, cu glas complet schimbat, tăios şi aproape duşmănos, a spus : „Ce ştiu eu cine le face !“ Ghenadi s-a mirat şi s-a grăbit să schimbe discuţia.

Da, Da... asta a fost prima fisură. Dar de ce Golubkova a răspuns aşa înţepat. De ce a tulburat-o întrebarea aceasta ? Tiparele... cine le face ?... Şi de ce au nevoie de ele ? Pentru ca părţile componente ale viitoarelor căciuli să fie standard — de aceeaşi mărime şi formă. Ei, dar dacă aceste tipare s-ar face altfel, ca formă ? Nu, nu se poate. N-are rost. Dar de alte dimensiuni, mai mici ? Atunci s-ar economisi ceva la croitul pieilor.

Ghenadi era aşa de prins de gîndurile lui, încît nu observă că Zveriov a intrat în cameră. Acesta îşi încreţi ironic coada ochiului.

— Permiteţi să raportez, tovarăşe căpitan, începu el cu o politeţe căutată. Ziua de lucru s-a terminat şi acum este fix ora douăzeci şi unu. Maşina a tras la scară.

— Spune-i să plece ! răspunse vesel Ghenadi. Stai jos, Anatoli Timofeevici, şi ascultă-mă ! Mi-a venit o idee interesantă.

—Oho ! Fiecare idee a tovarăşului Iarţev se cîntăreşte la noi cu aur, răspunse glumeţ Zveriov şi, lăsîndu-se pe scaun, îşi privi scrutător tovarăşul. Hai, dă-i drumul ! Spune !

Vorbind grăbit, Ghenadi repetă toată desfăşurarea raţionamentului său.

— Înţelegi ? Atunci s-a ivit prima fisură, în discuţie, cînd am întrebat de tipare, termină el surescitat.

— Sau mai bine zis, de confecţionarea lor, îl corectă Zveriov. Deci de calitatea corespunzătoare şi dimensiunile lor. Da, nimic de obiectat. Deocamdată totul este logic. Aşadar, să ne oprim atenţia asupra tiparelor şi să notăm asta.

Pe o coală curată de hîrtie făcu o adnotare scurtă, puse în fața ei cifra „1“, o încercui și din nou îl privi cu nerăbdare pe Ghenadi.

— Ei, și mai departe ? Zici că asta a fost „prima“ fisură. Și a doua ? Caută să-ți amintești, dragul meu, încearcă.

Și Ghenadi începu cu meticulozitate să-și depene în continuare amintirile. Da, atunci s-a grăbit să schimbe discuția. Se pare că a adus vorba despre atelier și despre banda rulantă. Da, da, despre banda rulantă. Golubkova i-a spus că salariul i-a crescut. Piesele croite merg singure spre finisare. Nu trebuie să le mai transporte. Și-atunci el, Ghenadi, a mai întrebat-o ceva. Dar ce anume ? Ah, da ! Ce rost au numerele pe cupele benzii rulante ? Și Golubkova i-a răspuns că fiecare lucrătoare are numărul ei, în felul acesta putîndu-se ține evidența cantităților lucrate. Atunci a apărut tot atît de subit o nouă fisură în discuția lor. Nu, adică nu aici, el a mai întrebat-o ceva. Și deodată Ghenadi își aminti cu o claritate uimitoare cum arăta fața Lidiei — ochii ei mari priveau speriați, colțurile gurii îi tremurau nervos — chiar și mîna îi tremura cînd și-a îndepărtat de pe frunte o șuviță de păr și o auzi parcă aevea exclamînd, gata să izbucnească în plîns : „Precisă, sigur că precisă !“ Ei, da ! El a întrebat-o dacă se ține o evidență precisă asupra lucrului fiecărei muncitoare în parte. Aceasta a fost cea de-a doua și ultima fisură. După acest răspuns, Ghenadi a înțeles definitiv că ea n-o să mai scoată o vorbă.

— Probabil că se fac mașinații la finisare, constată liniștit Zveriov, notînd în continuare. Cred că se măsluiește evidența, altfel de unde ar apare căciulile în plus, chiar din rebuturi ?

— Așa e, consimți Ghenadi. Dar cum să verific ? Cum să dovedesc ? Și să știi, eu nu mai apar în ochii comisarului pînă nu verific.

— Nici nu te sfătuiesc. Așa că... hai să vedem mai bine ce-i de făcut.

Un plan urma celuilalt și era respins pe loc. Aveau impresia că lanțul infracțiunii fusese stabilit : Plîșevski — Jerehova — Golubkova. Dar amîndoi simțeau că nu-i complet, că există în el goluri insesizabile. Deocamdată nu puteau să tragă de nici una din verigi, să miște lanțul, căci s-ar fi putut rupe ușor...

Era aproape ora zece cînd, deodată, sună telefonul. Ghenadi, încruntîndu-se, ridică receptorul, şi pe chipul lui apăru uimirea, apoi bucuria.

— Cine vine ? strigă el. Bine, veniţi mai repede ! Sigur ! Mă auzi ! Ia un taxi ! Da, da, vă aştept !

Iar Senka Dolinin ţipa la celălalt capăt al firului :

— Ghenadi Sergheevici ? Eu sînt, Senka ! Da, da ! Nu plecaţi ! Acum pornim spre dumneavoastră !... Vin cu Klim şi cu Lida Golubkova. Ce ?... Cum de ce ? Vă spune ea totul !... Să luăm un taxi ? Bine... Dar coborîţi jos să ne aşteptaţi, că n-am o lăscaie la mine !

Ghenadi puse receptorul în furcă şi-l privi emoţionat pe Zveriov.

— A telefonat Senka ! Senka Dolinin ! Ai naibii băieţi ! Au convins-o...

Zveriov şi Iarţev fură chemaţi urgent în cabinetul comisarului Basov.

— Chiar acum mi-a telefonat Ciutjo, le comunică Basov. Au un material foarte important despre Jerehova. E timpul să ne ocupăm de această persoană. Trebuie să lămurim absolut totul despre ea, pînă în cele mai mici amănunte, pentru ca viaţa acestei femei să ne fie limpede ca cristalul. Vă daţi seama ce se întîmplă ? Cu ajutorul Golubkovei am dat de urmele tiparelor falsificate. De aici începe furtul. Dar Andreev ne-a arătat şi cealaltă cale. Ştim cum se substituie pielicelele. Înseamnă că nu numai producţia „în plus" e debuşeul lor. Scot din fabrică pielicele întregi. Sînt deci şi alte canale de desfacere. Dacă se fură, înseamnă că marfa se vinde, asta-i clar.

Basov părea că discută cu el însuşi, trăgînd gînditor din ţigaret. Apoi îi ţintui pe amîndoi cu o privire grea, necruţătoare.

— Aştept informaţii urgente despre Jerehova. S-a întîmplat cu ea ceva rău, neobişnuit.

— Şi în atelierul ei se întîmplă ceva neobişnuit, remarcă Ghenadi.

— Aşa e... Deci obiectivele principale — Jerehova şi canalele de desfacere. La lucru, tovarăşi ! Ceaţa a început să se risipească.

De data aceasta Zveriov şi Iarţev acţionau cu o deosebită prudenţă.

Ghenadi făcu investigații asupra vieții de familie a Jerehovei și curînd află totul despre existența ei lipsită de bucurii din ultima vreme. Zilele pline de lacrimi, de izbucniri isterice, de crize de spaimă și panică sau de neagră melancolie. Uneori, cu un nestăpînit avînt, își cheltuia banii în stînga și-n dreapta. Apoi se potolea, ferindu-se să-și cumpere chiar cele mai necesare lucruri. La toate acestea se adăugau nesfîrșitele scandaluri cu fiul ei. Vecinii îi plîngeau Jerehovei de milă, socotind că neisprăvitul ei de fiu ia de acasă mai mult decît putea maică-sa să cîștige. La întrebările puse pe ocolite de Ghenadi, care voia în acest fel să afle cît mai multe, aceștia răspundeau compătimind-o totuși și își aduceau aminte ce femeie bună și inimoasă fusese mai înainte.

Zveriov porni pe alt drum: se cufundă în hîrtii. Zile întregi cerceta arhivele Centralei industriale sau ale Comitetului raional de partid. Și reuși să facă unele descoperiri deosebit de importante.

La cererea lui Ciutko, Plîșevski explicase în scris cauzele care duseseră la compromiterea planului la atelierul de croit în primele luni după numirea Jerehovei ca șef. După părerea lui, totul s-a datorat lipsei de experiență a Jerehovei și unor cauze obiective: întîrzierea livrărilor de materie primă necesară în acele luni, prea desele opriri ale benzii rulante, precum și defectarea ei, pentru care mecanicul șef a și fost tras la răspundere. În ceea ce privește depășirea importantă a planului în cele trei luni anterioare, Plîșevski o explica printr-un surplus de materie primă în perioada respectivă, adusă la fabrică peste plan, și bineînțeles prin experiența și capacitatea organizatorică a fostului șef de atelier.

Zveriov se apucă să verifice amănunțit fiecare punct al acestui document.

Așadar, de ce înainte de numirea Jerehovei planul a fost atît de mult depășit? Un neașteptat transport de materie primă peste plan? Începu să caute în documentația centralei. Vîna fiecare vorbă, fiecare cifră, cu pasiunea și răbdarea caracteristice unui adevărat vînător. Și iată primele descoperiri Din nenumăratele dosare și rapoarte cercetate reieșea că transportul peste plan al unei mari cantități de materie primă n-a venit „neașteptat". Însuși Plîșevski l-a obținut, bombardînd centrala și furnizorii cu rapoarte, scrisori și telegrame. Pentru a motiva această cerere, el afirma că s-a creat, chipurile, primejdia unei opriri parțiale în munca atelierului de croit din cauza uzurii foarte mari a unora dintre mașini și că pentru a asigura timpul necesar reparațiilor trebuie să se creeze un surplus de piese croite, pentru a nu stingheri activitate normală a celorlalte ateliere.

Cu cît Zveriov se cufunda mai mult în studierea documentelor, cu atît se dezvăluia mai limpede această combinație vastă și atît de fin gîndită : tocmai atunci cînd va veni acolo Jerehova, atelierul va rămîne fără materie primă și nu-și va putea îndeplini planul. Totul fusese astfel gîndit încît să poată înfrînge și strivi, să poată paraliza și duce pînă la desperare voința și rațiunea unui om cumsecade, lipsit de experiență și încrezător, ca apoi, copleșindu-l cu sume enorme de bani ușor cîștigați și șantajîndu-l, să-l facă o jucărie în mîinile lui Plîșevski.

De loc novice în astfel de cazuri, Zveriov se îngrozi închipuindu-și ce i-a fost dat să trăiască bietei femei atunci cînd, prinsă în păienjenișul acestei bande de delapidatori învetерați, începuse să se rostogolească în prăpastie. Probabil cea mai cumplită dintre crimele săvîrșite de indivizi de teapa lui Plîșevski ! gîndi. Și pentru asta nu există și nu trebuie să existe cruțare !

Năucit și orbit aproape de nesfîrșitele șiruri de cifre, paragrafe, denumiri și termeni pe care nu le cunoscuse pînă atunci, Zveriov se întorcea acasă seara tîrziu. Înghițea în grabă cina, se prăbușea fără putere în pat și înfundîndu-și capul în pernă, de parcă s-ar fi ascuns de cineva, se cufunda într-un somn neliniștit, ce-i oferea uitarea.

Dimineața, ca întotdeauna liniștit și pus la punct, apărea din nou pe coridoarele centralei și funcționarii de-acolo, privindu-l, nu puteau să înțeleagă cine este acest om tăcut, uscățiv, cu ochii înroșiți, care de aproape o săptămînă stă de dimineață și pînă seara în cabinetul ce-i fusese pus la dispoziție și studiază dosare întregi cu rapoarte.

— Într-una din acele zile fu chemat la Centrala industrială mecanicul-șef al fabricii de blănuri. În fața lui Zveriov apăru un om pirpiriu, roșcat, într-o haină boțită, cu o față obosită, preocupată, alarmată. Bătu nehotărît în ușă, și, intrînd, se opri în prag. „Și ăsta-i mecanic-șef !“ se gîndi mîhnit Zveriov.

— Luați loc, tovarășe Zaharov, îl invită el cu răceală. Verific aici, după rapoartele din anii trecuți, starea parcului de mașini. În legătură cu aceasta, am unele întrebări.

— La ordinul dumneavoastră! răspunse slugarnic Zaharov.

Zveriov dădu la o parte dosarele fără să se grăbească, apoi scoase carnetul în care își notase întrebările. Nu-și putea alunga antipatia față de acest om și acum trăgea de timp ca să se poată stăpîni. Discuția trebuia purtată pe un ton neoficial, trebuia să-l facă pe acest om să-i răspundă sincer, deși nu prea mai nădăjduia să rezolve cu succes această problemă.

— Așadar, iată ce vreau să vă întreb, vorbi el în sfîrșit... În luna mai, inginerul vostru șef a comunicat că utilajul din atelierul de croit căciuli este foarte uzat, și că, în vederea reparațiilor, se prevede chiar o oprire temporară a producției acolo. Reparațiile nu s-au făcut. Totuși, după trei luni, în urma unor dese stricăciuni la mașini, vi s-a dat o mustrare. Cum să înțeleg asta?

Privindu-l cu coada ochiului pe Zaharov, Zveriov abia reuși să-și înăbușe un suspin de deznădejde: atît de descumpănit și abătut părea mecanicul-șef!

Cine și-ar fi putut închipui că în clipele acelea în sufletul lui Zaharov se dădea o luptă încordată? Un sentiment nou, abia născut în el, și care-l speria prin îndrăzneala lui, îl îmboldea la fapte neobișnuit de curajoase, ale căror urmări nu era în stare să le prevadă și în succesul cărora nu putea să creadă în mod definitiv. Din cauza încordării, pe fața lui apăruseră pete roșii. Înghițind aerul cu gura tremurîndă, deodată grăbit dar convins, spuse:

— Nu-i nimic adevărat! N-a fost așa...

— Ce n-a fost așa? se miră Zveriov.

Dar mirarea care-l cuprinse nu se datora atît celor auzite, cît schimbării neobișnuite care se petrecuse deodată în înfățișarea lui Zaharov. Slobozind pe nerăsuflate aceste cuvinte, pe care vădit le rostise cu mare efort, Zaharov se liniști pe neașteptate, îl privi ferm în ochi pe Zveriov și în această privire se putea ci hotărîrea disperată de a duce o discuție sinceră și deschisă pînă la capăt. Da, privirea lui spunea tot. Pe neașteptate acest om obosit, în aparență atît de neînsemnat îi apăru lui Zveriov cu totul schimbat. Extraordinar cum îi împodobeşte pe oameni forţa interioară şi convingerea în dreptatea faptelor lor!

— Vă spun acum ce anume n-a fost aşa, răspunse Zaharov. Maşinile nu-s deloc uzate, nimeni n-avea de gînd să întrerupă activitatea atelierului şi eu n-am primit nici o mustrare. Unele stricăciuni au fost, ce-i drept. Dar după cîte mi-am dat seama, inginerul-şef m-a supraîncărcat dinadins cu alte sarcini şi mi-a poruncit să-i spun Jerehovei, noua şefă de atelier, că nu pot să fac reparaţiile atunci. Şi eu... eu m-am supus. Aşa s-au petrecut lucrurile.

Zveriov îl asculta cu atenţie, temîndu-se în fiecare clipă de o nouă schimbare bruscă în dispoziţia acestui om ciudat.

— Toate acestea trebuie să le notez, spus el, trăgînd mai aproape carnetul de notiţe. Dar Zaharov nu mai avea de gînd să dea înapoi.

— Poftiţi, notaţi, zise el, şi zîmbi chiar. Pot să repet toate acestea şi în faţa inginerului-şef.

— Nu, deocamdată nu-i nevoie, interveni Zveriov cu asprime, apăsînd pe fiecare cuvînt. Vă rog s-aveţi în vedere. Nici în faţă... nici în spatele lui. Mă-nţelegeţi?

Cu nu ştiu ce simţ interior, Zveriov îşi dădu seama că pe omul acesta poate să se bizuie, că omul acesta îi este aliat. Zaharov surprinse dintr-o dată noua intonaţie din glasul interlocutorului său şi-i înţelese semnificaţia. Şi-n lupta desperată pe care o ducea cu sine însuşi şi cu tot ce-a fost, asta însemna mai mult decît orice.

— V-am înţeles foarte bine, spuse cu recunoştinţă şi zîmbi bucuros.

Iată, în sfîrşit, şi ziua cînd materialul investigat de Zveriov şi Iarţev apăru pe masa comisarului Basov. Toată viaţa Mariei Pavlovna Jerehova, viaţa ei grea, monstruoasă, tragică, se desfăşură în faţa ochilor celor trei oameni. Acum problema se punea astfel: Cum să procedeze mai departe cu această femeie? Cum s-o salveze dacă nu-i prea tîrziu?

Cînd Jerehova sosi la lucru, cel dintîi o văzu şeful pazei, Dobrîşev, aflat în clipele acelea întîmplător la poartă.

— Ce-i cu tine, Maria Pavlovna? întrebă el neliniştit. Te-ai schimbat de nu te mai recunosc! Ia uite, te-ai înnegrit toată! S-a întîmplat ceva?

— Prea multe vrei să știi! i-o tăie brusc Jerehova, ca de obicei, dar pe loc adăugă, grăbită: Nu mă simt bine, asta-i tot. N-am dormit toată noaptea.

— De ce-ai mai venit la lucru? Trebuia să chemi medicul.

— Ia mai cară-te de-aici cu medicul tău cu tot!

Scînteind cu răutate din ochi și mușcîndu-și buzele, Jerehova îi întoarse spatele.

Dar de Dobrîșev nu putea scăpa chiar așa de ușor. Era poate singurul om din fabrică asupra căruia felul Jerehovei de a vorbi cu oamenii nu avea nici un efect. El nu se înfuria și nu se supăra niciodată. Fost ofițer activ, știa să se poarte cu fiecare și cum să vorbească, reușind să cîștige stima și obținînd ascultarea subalternilor. Găsea instinctiv tonul just ce trebuia folosit la fiecare ocazie.

Nu prea înalt, uscățiv, într-o manta ofițerească fără epoleți, în cizme ce străluceau de curățenie, o privi cu un calm neclintit pe Jerehova și spuse cu o indiferență subliniată:

— La lucru nu poți merge. Iar dacă începi să te cerți, mă duc la comitetul de partid și la director. Așa că te rog să alegi.

Jerehova se-ntoarse brusc și Dobrîșev văzu lacrimi în ochii ei. Făcînd o sforțare să se stăpînească ea spuse cu glas răgușit:

— N-am să mă cert. Mă duc pînă la inginerul-șef cu o treabă. De aceea am venit, așa bolnavă cum sînt. Înțelegi?

— Înțeleg, dădu Dobrîșev din cap. Du-te, dar bagă de seamă să nu schimbi direcția!

Jerehova îl privi cu o spaimă neînțeleasă și, fără să spună un cuvînt, se-ndepărtă grăbită.

Ajunse în fața cabinetului lui Plîșevski și, fără să bată, împinse ușa grea, capitonată.

Plîșevski era singur. Elegant și pus la punct ca întotdeauna, cerceta fără interes niște acte, fluierînd o melodie voioasă.

Auzind zgomotul ușii deschise, își ridică privirea și în aceeași clipă de pe fața lui prelungă și osoasă dispăru zîmbetul senin, iar ochii, în spatele ochelarilor, străluciră alarmați.

— Oho! Parcă-ai fi o apariție de pe lumea cealaltă! Zîmbi el. Ce-i cu tine, drăguțo! Te-ai îmbolnăvit?

Călcînd greu Jerehova se apropie de biroul lui și aproape căzu în fotoliu. Pe fața ei lată, puhavă, cu cearcăne la ochi, apăru pentru o clipă un zîmbet jalnic, dar de îndată colțurile gurii începură să-i tremure, ca și bărbia.

— S-a isprăvit! izbucni ea cu un oftat. Nu mai pot! M-am și hotărît în noaptea asta: ori îmi fac seama, ori... Și-l privi rugător în ochi pe Plîșevski. Scutește-mă!... M-auzi tu?! Nu mai vreau, lasă-mă.

— Eu nu te țin, Maria Pavlovna, spuse Plîșevski, strîngînd din umeri. Numai că...

— Ce-am ajuns! îl întrerupse înfrigurată Jerehova. O fiară, o adevărată fiară! Numai din cauza asta! Și am crescut o fiară! Uite, privește!

Grăbindu-se, cu degetele tremurînde, își descheie paltonul și smucind gulerul bluzei la gît, își dezgoli umărul, pe care se întindea o vînătaie cu marginile îngălbenite.

— Vezi? M-a bătut astăzi! Mi-a cerut bani! Iar eu... eu...

— Acoperă-te! îi porunci cu scîrbă Plîșevski, scoțîndu-și cu mișcări nervoase o țigară. Știm noi cine-i fiul tău. Pușcăria îl paște!

Jerehova se lăsă greoaie pe birou:

— Și pe noi! șopti ea șuierător.

— Ei, asta-i...

Nelăsîndu-l să termine, Jerehova întinse rugătoare mîinile peste birou:

— Nimănui!... Nimănui n-am să-i spun un cuvînt! Chiar de-ar vrea să mi-l smulgă cu cleștele încins! Numai să se termine odată! Să terminăm cu toate astea... Nu mai pot!... Tot sufletul mi s-a sfîșiat...

— Ești bolnavă, Maria Pavlovna, asta-i! strecură înciudat Plîșevski. Azvîrlind țigara neaprinsă, se ridică, se apropie de ușă și o închise mai bine. Nu-ți dai seama ce vorbești, termină el iritat. Jerehova se întoarse spre el și, deodată, se lăsă greoaie jos, pe covor.

— Lasă-mă! Să se termine odată!

— Termină tu, mai bine, cu istericalele! Nu-mi juca aici o melodramă! se răsti Plîșevski. Scoală-te imediat!

Dar Jerehova, cu fața înfundată în covorul prăfuit, plîngea surd, în hohote.

Descumpănit, Plîșevski privi în jur. Apoi, dîndu-și seama ce se petrece, închise ușa mai bine și se îndreptă grăbit spre măsuța din colțul cabinetului, să ia cana cu apă.

Dar în spatele lui izbucni un țipăt pătrunzător:

— Vai !... Vai, mor !... Vai, vai, vai !!

Și Jerehova, tremurînd, se apucă cu amîndouă mîinile de piept.

Plîșevski se năpusti spre ușă și strigă secretarului :

— Repede, un doctor ! Mai repede, dracu' să vă ia !

Ultimele cuvinte pe care le auzi Jerehova fură cele spuse într-o șoaptă înfrigurată de Plîșevski :

— Ține minte, nici un cuvînt, nimănui ! Totul o să se termine...

Cunoștința îi revenea treptat. La început auzi doar un zgomot neclar, monoton, apoi începură să se contureze zgomote răzlețe : foarte îndepărtate, ele se apropiau și începeau să capete sens. În fața ochilor apăru o plasă întunecată, tremurătoare, ce se lumina din ce în ce. Jerehova simțea că dacă va deschide ochii, va vedea tot, va înțelege tot. Dar n-avea putere să-i deschidă. Și-apoi, fără să-și dea seama de ce, îi era tare frică.

Printre sunetele care ajungeau pînă la ea, desluși două voci :

— Așadar, a trecut primejdia doctore ? întrebă una dintre ele, tînără și neliniștită.

— Nici n-a fost în primejdie, răspunse cealaltă voce, liniștită și foarte gravă. În ceea ce privește inima, totul e-n regulă. A fost un șoc nervos. Peste cîteva zile va putea merge la muncă.

— La muncă n-o să meargă atît de curînd, replică prima voce.

„Are dreptate, se gîndi Jerehova, nu trebuie să merg acolo".

Acesta fu primul ei gînd, iar în urma lui năvăliră, într-o învălmășeală cumplită, și altele, grăbite, fără sens : „Sînt la spital... Am nimerit aici după noaptea aceea... din cabinetul lui.. Acolo m-am prăbușit... Mi-a făgăduit c-o să se termine totul... Dar acolo nu mă mai duc... Uite așa aș sta mereu, mereu !"

Și din nou ascultă cu teamă.

— A venit cineva de la fabrică s-o vadă și mi s-a spus că dumneata nu i-ai permis, continuă vocea gravă. Sigur, deocamdată e firesc. N-avea rost s-o deranjeze. Poate mîine...

— Nici azi, nici mîine, doctore, îl întrerupse hotărît vocea tînără. Inginerul-şef a venit s-o vadă, iar vizita lui n-ar putea decît să înrăutăţească starea bolnavei.

— Aşa ? Ei da, dumneata ştii mai bine.

„Oare de ce ştie el mai bine ? se gîndi încordată Jerehova. Va să zică el a venit... Bine că nu i-au dat voie să intre. Înseamnă că trebuie să-i mulţumesc acestui tînăr..." Şi uşor, pe nesimţite, întredeschise ochii.

Lîngă patul ei văzu doi oameni în halate albe. Unul dintre ei era scund, foarte gras, cu părul cărunt, cu sprîncenele mari şi groase pe faţa rumenă. Din buzunarul halatului călcat şi strălucitor de alb se zăreau tuburile de cauciuc şi arcul de metal al stetoscopului. Al doilea era mult mai înalt, uscăţiv, cu o faţă prelungă, cu părul blond, îngrijit pieptănat cu cărare ; ochii lui mari, cenuşii, priveau atent, concentrat, iar colţul celui drept se încreţea uşor, cu blîndeţe şi şiretenie.

Tînărul observă cel dintîi cum tremură pleoapele bolnavei şi o uşoară roşeaţă îi acoperi obrajii. Adresîndu-se Jerehovei, îi spuse cu glas vesel :

— Curaj, Maria Pavlovna ! Deschide ochii ! Aici n-are să te supere nimeni. Dimpotrivă, o să te lecuim de toate bolile. Absolut de toate.

Astfel începu însănătoşirea.

Tînărul era Anatoli Timofeevici Zveriov, care adeseori făcea de gardă lîngă patul Jerehovei. Mereu vesel, cînd cu o glumă, cînd cu un cuvînt din inimă, el se străduia să-i dea curaj bolnavei. Iar ea primea cu recunoştinţă grija lui. Doar din cînd în cînd, pe faţa deodată încordată şi posomorîtă, privirile i se stingeau şi printre buzele strînse se strecura un oftat uşor. În acele clipe, punîndu-şi palma lată şi răcoroasă pe mîna ei, Anatoli Timofeevici spunea sever :

— Deocamdată nu te gîndi la nimic, Maria Pavlovna. Mai tîrziu. Mai tîrziu o să stăm de vorbă. Şi totul o să fie bine, îţi promit. Mă crezi ?

Şi făcînd o sforţare, Jerehova zîmbea, se străduia să-şi alunge gîndurile negre.

Odată Zveriov îi comunică :

— A venit Plîşevski. Să-i dau drumul ?

În ochii Jerehovei izbucni spaima.

— Nu !

— Şi eu tot aşa zic.

— Dar dumneata ce ai cu el?

— Știu că te-ai chinuit din cauza lui. Ești sătulă pînă-n gît.

— Asta-i adevărat, m-am chinuit.

— Ei vezi? Dar deocamdată ajunge, să nu mai vorbim despre asta!

Altă dată îl întrebă Jerehova pe el:

— Dumneata de unde ești? Lucrezi aici?

— Deocamdată aici, zîmbi Zveriov.

După două zile bolnava începu să se dea jos din pat. N-o mai durea capul și îi reveni pofta de mîncare.

— Tot îmi făgăduiești c-o să stăm de vorbă! îi spuse ea dojenitor lui Zveriov. Încă n-a venit vremea? Curînd am să plec din spital. Și iar mă duc acolo.

Făcu din mînă un gest nedefinit și oftă din greu.

— Avem timp, Maria Pavlovna. Dar la fabrică încă nu te sfătuiesc să te-ntorci.

— Și-atunci, încotro zici s-o iau?

— O lună ai să mergi la odihnă, ca să respiri aer curat și să nu te mai gîndești la nimic.

— Gîndurile mele vor rămîne totdeauna cu mine, iar la întoarcere, același lucru mă așteaptă, răspunse posomorîtă Jerehova.

— Nu, nu același. De pildă, cîte cineva poate că n-o să mai fie la locul lui, ca înainte.

Jerehova îl privi neliniștită pe Zveriov și-și lăsă capul în jos.

— Amîndoi vom răspunde la fel, spuse ea încet.

— Nu, fiecare în felul lui. Dumneata te-ai judecat singură cu asprime și te-ai chinuit cum nici în vis n-a făcut-o el! El e mulțumit de viața lui și se pare că nu vrea să renunțe la treburile astea de bună voie. Trebuie silit.

Jerehova îl privi din nou pe Zveriov.

— Dumneata, Anatoli Timofeevici, nu ești de-aici, din spital. Așa e?

— Poate, zîmbi Zveriov. Acum nici nu mai vrei să stai de vorbă cu mine?

— Cum să nu! Ești om bun. Rar așa oameni!

— Ei, Maria Pavlovna! Cîți oameni cumsecade sînt în jur! Numai că nu i-ai luat în seamă. Dar lasă, stai liniștită. Doar am stabilit că vom discuta mai tîrziu, cînd ai să te faci bine! Ne-am înțeles?

— Da, ne-am înţeles ! oftă Jerehova.

Iar după trei zile discuţia avu loc în cabinetul lui Zveriov.

— Stai jos, Maria Pavlovna, îi arătă el fotoliul. Ai obosit ? Nu ? Şi-acum, hai să-ţi povestesc cum ai trăit şi ce ai făcut...

— Asta nu, dragul meu, îl întrerupse hotărîtă Jerehova, ştergîndu-şi broboanele de sudoare de pe frunte. De povestit am să povestesc eu. Altă ieşire n-am decît să-mi bag capul în ştreang. Iată, am să vă spun tot, iar după aceea hotărîţi cum ştiţi.

Toate zilele acelea Iarţev se ocupase de o altă treabă, nu mai puţin complicată.

„Dacă se fură înseamnă că există canale de desfacere", spunea Basov. Noile metode de furt fuseseră stabilite. Erau două la număr : producţia suplimentară, neînregistrată, adică marfa „făcută la stînga", şi pielicelele întregi. Corespunzător existau, desigur, două canale de desfacere. Acestea trebuiau găsite.

Producţia „făcută la stînga" puteau s-o desfacă numai prin magazine unde infractorii aveau complici. Pînă acum reuşiseră să dea de un astfel de magazin. Dar cum se transporta marfa ? Controlul a arătat că numărul cutiilor cu căciuli corespundea exact numărului trecut în foaia de parcurs. Totuşi furturile continuau.

Ghenadi nu mai avea linişte. Uşor de spus : furturile continuă ! Dar asta însemna că deocamdată el, Iarţev, tărăgănează cercetările, că statul continuă să fie frustrat, că oamenii — sute sau mii de cumpărători — continuă să plătească scump o marfă de proastă calitate, iar un grup de infractori, de duşmani, continuă să se îmbogăţească !

Pînă acum de două ori li se telefonase de la comitetul de partid : „Cum merge ancheta în legătură cu fabrica de blănuri ?" Şi Ghenadi, roşind, răspundea : „E vorba doar de-o mică întîrziere, tovarăşe Vasiliev. Dar curînd, pe cuvîntul meu, o terminăm !"

A treia zi sosi de la procuratură un anchetator tînăr, înalt, slab, cu ochelari în rame de baga. Cu un glas gros, de bas, întretăiat, îi spuse obosit :

— Hai, Ghenadi, să ne gîndim împreună. Vrei ?

— Vreau.

— Așadar, cum se face că această producție „făcută la stînga“ nimerește acolo ? Varianta unu : falsificarea foilor de parcurs. Poate că la început se trece pe ele cantitatea reală de căciuli ieșite din fabrică, iar apoi foaia de parcurs, întoarsă în fabrică, este contrafăcută prin micșorarea cifrelor ?

— Varianta asta cade, clătină Iarțev din cap. În fabrică la serviciul contabilității sînt oameni cinstiți. Am verificat și noi, și organizația de partid.

— Bun, continuă anchetatorul. Superb ! Atunci trebuie să existe o a doua variantă. Ce-ți sugerează experiența ?

— Experiența mea, zîmbi din nou Ghenadi, îmi sugerează că poate fi vorba de falsificarea calității.

— Aha ! se bucură anchetatorul, și preciză : Adică numărul de căciuli corespunde, dar cele de calitate superioară sînt mai multe decît se arată în foaia de parcurs. Și diferența — în buzunar !

— Absolut exact.

— Ei, dar ce-ar fi să facem o inspecție în magazin chiar în clipa cînd sosește mașina ?

— Și la varianta aceasta ne-am gîndit, oftă Ghenadi. Dar nu iese nimic. Pentru că ei, cît ai clipi, amestecă marfa nouă, abia venită de la fabrică, cu cea din magazin. Și salutare, poți să-i pui sare pe coadă !

— Și chiar nu mai există altă soluție ?

— Absolut ! O să-nceapă să vîndă cît se poate de liniștit, chiar sub nasul tău, și dintr-un fel de căciuli, și din celălalt.

...Seara, după orele de serviciu, Ghenadi porni acasă pe jos. Ningea cu fulgi mari, deși. Becurile felinarelor apăreau prin pînza de zăpadă ca niște pete gălbui. Ghenadi mergea încet, alegînd dinadins drumul cel mai lung, prin ulicioare strîmte, în care să nu întîlnească oameni. Ningea monoton, încet, nesfîrșit. În aceste clipe îi era foarte ușor să gîndească.

Ghenadi își aminti discuția cu anchetatorul. Cum a spus el : „Chiar nu e altă soluție ?“ Și Ghenadi i-a răspuns „Absolut !“ Dar de ce ? Acum nici el nu era sigur.

Iată, căciulile sînt transportate de la fabrică la magazin. Pe drum n-are nici un rost să oprești mașina. Asta-i clar. Să blochezi marfa în prăvălie, nici asta nu se poate, iar cu controlul din mers nu faci nimic : căciulile trec în mîinile cumpărătorilor și dispar din cîmpul vizual fără urmă. Dispar și nu le mai găsești ! Dar stai, stai puțin !

Ghenadi se opri, de parcă cineva i-ar fi spălat oboseala de pe fața concentrată, și ochii, privind cu agerime, vedeau parcă ceea ce se afla dincolo de perdeaua deasă de fulgi.

Dispar fără urmă ? Chiar fără urmă ? Nu, nu-i chiar așa. Urmele rămîn. Și, se pare, urme foarte importante.

Ghenadi porni din nou și, fără să-și dea seama, grăbi pasul. Nu dorea nimic altceva decît să sosească mai repede ziua de mîine.

A doua zi dimineață, pe la ora unsprezece, locotenentul Arbuzov, băiat frumos și vesel, cu ochi negri, apăru în încăperea modestă a secției comerciale orășenești. Funcționarele tinere își ridicau ochii din hîrtiile cu socoteli sau de pe mașinile de calcul și aruncau spre vizitator priviri grăbite, indiferente numai în aparență.

Arbuzov se opri în fața cabinetului responsabilului secției de verificări și bătu politicos.

...După o oră se întorcea la el la serviciu. Lucrătorii biroului erau toți adunați în cabinetul lui Iarțev.

— Așadar, iată cum stau lucrurile, raportă Arbuzov. Ultima verificare la magazin s-a făcut acum două luni. Următoarea se va efectua, la cererea noastră, peste două zile. După fiecare verificare, toate bonurile de casă și benzile de control se trimit la baza de deșeuri utilizabile, pentru a fi prelucrate.

Ghenadi se plimba prin cameră.

—Nu uitați, tovarăși, în ziua verificării trebuie să fim gata cu totul.

...Joi dimineață Arbuzov raportă lui Iarțev :

— Verificarea la magazin a început.

— În regulă. Mîine plecăm la baza de deșeuri utilizabile.

Munca se dovedi mai complicată decît presupusese Ghenadi. Dis-de-dimineață, în curtea bazei, huruind, intrau camioane ticsite cu saci mari, plini. În fiecare mașină se aflau cîteva zeci. Ei conțineau bonurile de casă și benzile de control ale unităților cu care baza avea contact de achiziționare.

Muncitorii descărcau grăbiți camioanele, și unul după altul, sacii zburau pe un planșeu înclinat în subsolul spațios. Acolo îi prindeau colaboratorii lui Iarțev ; fiecare sac era deschis pe loc, și, după bonuri, se stabilea din ce magazin provine.

Le trecuseră peste patru sute de saci prin mînă, dar tot nu dădură de cei de la magazinul de blănuri.

— Ei, fraţilor, dar ce se-ntîmplă dacă nu le-aduc astăzi? oftă Arbuzov, şi făcînd o sforţare, îşi îndreptă spatele amorţit.

— Asta da, muncă! Nici să fumezi n-ai voie! bombăni cineva. Ce-ar fi să ieşim puţin?

Dar în curte se auzi din nou huruitul motoarelor, şi după vreun minut în subsol începură să zboare alţi saci.

Trecu încă o oră de muncă încordată şi, deodată, se auzi exclamaţia cuiva:

— Gata! De la magazinul nostru!

Sacii de la magazinul de blănuri începură să apară unul după altul. Erau tîrîţi în fundul subsolului şi aşezaţi unul lîngă altul de-a lungul zidului. Cînd se adunară vreo zece, Ghenadi se gîndi fără să vrea: „Măcar de-ar fi numai ăştia!". Observă că şi alţi lucrători priveau cu o vădită teamă spre sacii aşezaţi lîngă perete.

Dar sacii de la magazinul de blănuri soseau mereu. Fiecare dintre ei era privit fără pic de entuziasm. Doisprezece... treisprezece, paisprezece... Pînă la urmă se adunară şaptesprezece. Fură transportaţi toţi în încăperea vecină.

După pauza de prînz începură clasarea bonurilor. Fu chemat în ajutor un grup de contabili cu experienţă. Ghenadi le făcu un scurt instructaj.

— Deci, tovarăşi, trebuie în primul rînd clasate toate bonurile şi benzile de control, după date. Apoi trebuie calculată încasarea magazinului pe ziua respectivă şi găsite bonurile pentru următoarele sume...

Şi Ghenadi enunţă valoarea a şase modele de căciuli, care fuseseră trimise de la fabrica de blănuri la magazin în ultimile două luni.

Munca începu febrilă. Toţi erau cuprinşi de pasiunea căutării. Toţi simţeau că în curînd vor da de o nouă urmă, care, incontestabil, îi va duce la ţintă, spre rezultate de o importanţă nebănuită, şi le va oferi probele necesare pentru demascarea infractorilor camuflaţi cu atîta viclenie.

Era imposibil să-i distragi pe oameni de la mesele lungi pe care se făcea socoteala bonurilor. Îi dureau ochii, le amorţiseră mîinile. Prinşi de fluxul nesfîrşitului şir de bonuri cenuşii şi boţite, dintre care fiecare trebuia să fie cercetat şi studiat cu atenţie prin lupă, nimeni nu plecă, deşi Ghenadi aminti de două ori că ziua de muncă s-a sfîrşit.

A treia zi dimineaţă, Ghenadi intră în cabinetul lui Basov, făcînd un efort îngrozitor să pară liniştit.

— Permiteţi să raportez, tovarăşe comisar !

Basov îşi ridică ochii din hîrtii, îl privi pe Ghenadi şi-l luă la rost :

— Ia vino, te rog, mai aproape ! Ce-i cu ochii dumitale ?

— Nimic deosebit. Simplă oboseală.

— Nimic deosebit, spui ? Ascultă, Iarţev, înainte de a te felicita pentru succes, că eu, după ochii dumitale roşii, văd că n-ai venit cu mîinile goale, trebuie să-ţi fac o observaţie foarte aspră : aşa nu se poate lucra ! Dimineaţă m-am întîlnit cu Arbuzov al dumitale. Cădea, băiatul, din picioare de oboseală.

— N-am putut să-i gonesc acasă, tovarăşe comisar ! Exclamă Ghenadi.

— Nu trebuiau goniţi, replică liniştit Basov. Trebuia pur şi simplu să le ordoni. Pe viitor sper că ai să ţii seama de asta. Şi-acum raportează !

Căutînd în continuare să se stăpînească, să pară cît mai liniştit, Ghenadi întinse pe masă nişte hîrtii.

— Versiunea referitoare la schimbul de calitate a blănurilor a fost confirmată, tovarăşe comisar. Conform foilor de parcurs, magazinul trebuia să primească în două luni trei mii de căciuli cu clape, în valoare de o sută douăzeci de ruble fiecare, şi şase sute de căciuli de astrahan, în valoare de trei sute cincizeci de ruble fiecare. După bonuri însă, s-au găsit numai o mie cinci sute de căciuli de o sută douăzeci de ruble, în schimb căciuli de trei sute cincizeci bucata s-au găsit o mie o sută în loc de şase sute ! Aşadar, în loc de căciuli ieftine s-au adus căciuli scumpe, iar la bancă s-au depus sume conform foilor de recepţie. Diferenţa de preţ constituie peste o sută de mii de ruble. Aceasta este suma pe care n-a predat-o magazinul la bancă. Iată toate actele.

— Prin urmare valoarea delapidărilor numai în două luni atinge o sută de mii de ruble ? întrebă Basov.

— Dacă nu şi mai mult, răspunse convins Ghenadi. Uneori sumele nu sînt trecute pe un bon, ci pe două. Or, asemenea cazuri, nu le-am putut depista.

— Da, da, e posibil, dădu Basov din cap. Dar principalul a fost făcut ; s-a stabilit precis primul canal de desfacere. Acum, mai departe. Trebuie să-l găsim pe cel de-al doilea, prin care Plîşevski şi complicii lui desfac pieile întregi. Pentru asta trebuie depistate legăturile lui Plîşevski în afara fabricii. Deocamdată pe cine aţi identificat ?

Ghenadi deschise dosarul pe coperta căruia scria „Molia neagră“ şi spuse :

— Artistul Slovţov şi sora lui, tot artistă...

— Bun, mai departe... îi întrerupse nerăbdător Basov. Aştia doi, bineînţeles, nu pot avea legătură directă cu vînzarea pieilor. Pe cine mai ai trecut acolo ?

— Pe cine ? întrebă cu îndoială Ghenadi. Un individ misterios. Plîşevski i-a făcut o dedicaţie foarte ciudată pe mînerul unui cuţit pe care i l-a dăruit.

— Şi cine-i ăsta ?

— Un oarecare Vadim D. Nu i-am putut stabili identitatea.

— Trebuie stabilită, spuse tăios Basov. Cu orice preţ trebuie stabilit cine este.

În clipa aceea sună telefonul şi Basov ridică receptorul.

— Da ! A, bună ziua, Ilia Grigorievici... Aşa. Te ascult. Korşunov ? Oho ! Spune-mi pe scurt, în două cuvinte. Da, pe urmă trec pe la tine.

Ascultînd atent, Basov îi făcu semn lui Ghenadi să nu plece. Tulburat, Ghenadi văzu cum se încruntă Basov, cum i se îngustară ochii şi cum începură muşchii maxilarelor să-i joace sub piele. „S-a întîmplat ceva ! îi trecu fulgerător prin minte lui Ghenadi. S-a întîmplat ceva grav cu Serghei Korşunov !“

VIII

Pe muche de cuţit

În ziua aceea Serghei Korşunov primi o lecţie grea dar pe deplin meritată.

La şedinţa biroului de partid, cel dintîi luă cuvîntul Zotov. Vorbea fără grabă, convins, şi la început nimic nu prevestea furtuna care s-a dezlănţuit mai tîrziu asupra lui Serghei Korşunov. Faţa lată, cu trăsături mari, a lui Zotov rămînea liniştită.

— O scrisoare anonimă, spuse el, îmi trezeşte întotdeauna neîncrederea. Pentru că ea atestă laşitatea şi adeseori mîrşăvia autorului ei. Luă cu scîrbă scrisoarea şi o flutură. Eu, personal, aşa consider. Dar faptele expuse în ea trebuie oricum controlate. Mai ales dacă ele se referă la unul dintre colaboratorii mei. Le-am controlat chiar eu. Şi ce-aş putea să spun ? S-a întîmplat ceva foarte ciudat. Ciudat la prima privire, desigur. Faptele s-au confirmat, dar concluziile autorului constituie cea mai ordinară calomnie.

— Într-adevăr ciudat, dădu din cap secretarul de partid Rebanov, un om înalt, slab, cu părul castaniu, cu ochelari. Cum să înţelegem asta ?

Kostea Garanin îl privi pe Serghei pe sub sprîncene şi întîlnindu-i privirea, îi zîmbi încurajator. Privirea lui parcă spunea : „Ai văzut ce întorsătură au luat lucrurile ?" Serghei se posomorî. El nu căuta compătimire, şi afară de asta înţelegea bine că discuţia începută nu poate şi nu trebuie să ia o cotitură favorabilă. Serghei înțelesese aceasta încă de ieri seara, cînd Silantiev îi dăduse să citească scrisoarea cu pricina, apoi spusese supărat : „Discuția o continuăm mîine, la ședința biroului de partid !“ Lena ! Cît rău îi făcuse cu lucrurile astea blestemate !

Serghei abia își putu înăbuși un oftat.

— Da, e foarte ciudat ! continuă între timp Zotov. De înțeles trebuie înțeles așa : Nu poate fi vorba de nici un fel de luare de mită, de nici un fel de divulgare a vreunui secret de serviciu din partea lui Korșunov. Asta în ceea ce privește concluziile. Dar faptele, închipuiți-vă, faptele se confirmă ! Obiectele de blană pomenite în scrisoarea anonimă au fost primite atît de Korșunov, cît și de soția lui. Și aici consider eu că vina principală îi revine lui Korșunov.

La aceste cuvinte, Serghei tresări și privi neliniștit spre Zotov.

— Da, da, Korșunov ! repetă el ferm și, scoțîndu-și ochelarii arătă cu ei spre Serghei. Văd că se miră. Asta-i foarte prost. Înseamnă că n-a înțeles. Este vorba de faptul că n-a fost vigilent și nici principial în viața lui de familie. Or, pentru un comunist, care este și lucrător operativ, aceasta este o lege principală și indiscutabilă. Eu așa înțeleg.

— Toți trebuie să înțeleagă așa, îl corectă cu răceală Rebanov.

— Da, bineînțeles, consimți Zotov. Într-adevăr, cum poți să scapi din vedere ? Tu anchetezi cazul la fabrica de blănuri și deodată, nevasta ta primește niște lucruri chiar de la această fabrică, și mai ales lucruri care se găsesc greu în comerț ! Asta înseamnă că n-ai nici cel mai elementar simț operativ ! Dar există și un al doilea aspect. Să presupunem că în cazul de față nevasta lui, fără intenție rea, l-a mințit spunîndu-i că a cumpărat aceste lucruri, ca orice cetățean, de la magazin. Eu, tovarăși, o cunosc pe Lena Korșunova, cum de altfel o cunosc mulți dintre dumneavoastră. Incontestabil că este un om cinstit. Cu atît mai mare este vina lui Korșunov.

— A comunistului Korșunov, îl corectă din nou, apăsat Rebanov.

— ...El nu i-a explicat la timp că reputația noastră morală trebuie să fie pentru ea lucrul cel mai de preț.

Ședința biroului de partid se desfășoară furtunos. Toți luară cuvîntul.

Numai Serghei tăcea abătut. Iar la sfîrşitul şedinţei, fără să-l prevină, Rebanov îi dădu cuvîntul.

Serghei se ridică încet de la locul său, tăcu cîteva clipe cu ochii în jos şi, fără să-şi ridice capul, căutînd şi găsind greu cuvintele de care avea nevoie, rosti încet :

— Am înţeles tot, tot, tovarăşi. Şi tot ce s-a spus aici despre mine este drept. N-am de gînd să mă justific. Îmi dau seama că nu sînt încă un bun comunist. Asta este. Vă rog numai un singur lucru : să mă credeţi că această lecţie n-o să treacă fără să lase urme. Serghei ridică în sfîrşit capul şi-l privi în ochi pe Zotov. N-o să treacă fără urme, repetă el hotărît şi trist.

— Mai este vorba şi de un al treilea aspect, vorbi pe neaşteptate Silantiev. E adevărat că acest aspect reprezintă un interes pur operativ. Iată ce nu-mi este clar : două grupe de lucrători ai miliţiei se ocupă de fabrica de blănuri : una de la noi, alta de la Basov. Prima contralovitură infractorii au dat-o tuturor. Mă gîndesc la plîngerea lor... A doua însă a fost dată numai lui Korşunov ! De ce ? Cum se explică asta ?

Poate că niciodată în viaţa lui Mihail Kozin nu urîse pe cineva aşa cum îl ura pe Plîşevski. Amintindu-şi ultima lor convorbire, pălea şi tremura de umilinţă şi furie. Cît de arogant, cît de neruşinat se purtase atunci Plîşevski şi ce jalnic arătase el, Mihail ! Da, pe Plîşevski îl ura, dar de învinuit se învinuia numai pe sine, numai pe sine însuşi. Iar cînd se gîndea la Galia, inima i se strîngea de durere...

Din seara aceea înspăimîntătoare nu-şi mai găsea liniştea. Ce-a făcut ! ! Cum de a putut măcar pentru o clipă să creadă în cinstea acestui om ! Cum de-a putut să-şi dea drumul şi să trăncănească atîta ? ! Erau clipe cînd Mihail se ura mai mult decît îl ura pe Plîşevski. Da, bineînţeles, e un jalnic gură-spartă şi-un prost ! Nu, mai rău chiar, e într-adevăr un criminal ! Dar ce să facă ? Cum să mai trăiască acum ? Uneori i se părea că va trebui să-şi pună capăt vieţii. Un glonţ în cap şi gata. Sau să meargă şi să spună tot ? Da, ar trebui să-l demaşte pe Plîşevski ! Dar, de fapt, ce ştie despre el ? Nimic. Absolut nimic. Oricum, de spus trebuie totuşi să spună.

De cîte ori în aceste zile Mihail se apropiase de cabinetul lui Zotov, dar în ultimul moment îl părăsea curajul !

Noaptea își imagina-o asemenea discuție. Se închipuia povestind colonelului crima sa, și lacrimi adevărate, da, adevărate, i se prelingeau pe obraji, capul îi ardea ca-n flăcări, îl apucau frisoane, iar el vorbea și vorbea în pernă, rostind cuvinte cinstite, necruțătoare, despre el însuși și despre viața sa.

Dimineața se trezea frînt, pustiit, fără să fi închis ochii, și plecînd la serviciu, jura că astăzi chiar îi va povesti lui Zotov totul. Ziua se scurgea într-o luptă fără rost, neîntreruptă și istovitoare, cu el însuși. Apoi din nou venea noaptea și Mihail rămînea din nou singur în beznă, singur cu conștiința lui revoltată.

Mult timp n-o să mai dureze asta ! Simțea că-l părăsesc ultimele puteri, că încă puțin și își va pierde controlul asupra sa, și-atunci va săvîrși ceva lipsit de rațiune, desperat.

La naiba, e doar comsomolist, om sovietic, oare n-o să-l țină puterile să-și îndeplinească datoria ? ! Dar care e datoria lui ? Să spună totul ? Atît ? Dar Plîșevski ? Să-l lase liniștit, nepedepsit ? Să-l lase nedemascat ? Dar Galea ? Și iarăși, aducîndu-și aminte de ea, în capul lui Mihail începea o învălmășeală de gînduri atît de chinuitoare, încît abia stăpînindu-și geamătul, închidea ochii.

Și iată un telefon neașteptat... Ce mai vrea Plîșevski de la el ? Galia îi spuse că tatăl ei vrea să-i comunice ceva important, ceva care-l va ajuta pe el, Mihail, să evite toate neplăcerile. Ea, prostuța, crede ! Dar sigur, Plîșevski are nevoie de el ! Poate își închipuie că acum, dacă îl are la mînă, o să-l poată folosi cumva în scopurile lui murdare ! Dar n-o să-i mai meargă ! Măcar acum, în al unsprezecelea ceas, Mihail știe cum să procedeze ! Își va aduna toate forțele și prefăcîndu-se că-i cîntă în strună, va afla ce urmărește. Și-atunci... O atunci, ferește-te, stimate Oleg Gheorghievici ! Nu-i chiar atît de simplu să faci din Mihail un trădător și-un complice ! N-a știut să-și țină gura, e adevărat ; a fost orb, prost, îngîmfat, și asta e adevărat. Dar trădător n-a fost și n-o să fie niciodată !

Așa își vorbea Rozin, plecînd în seara aceea să se întîlnească cu Plîșevski.

Iată, în sfîrșit, și casa cunoscută ! Mihail urcă scările în fugă și, cu inima bătîndu-i năvalnic în piept, sună.

Ușa i-o deschise Plîșevski.

— A, Mihail Ilici ! exclamă el bine dispus. De mult nu ne-am mai văzut, scumpule ! Poftim, intră, intră !

Fără să vrea, Kozin se miră de stăpînirea de sine a acestui om. Să se comporte așa după tot ce s-a petrecut între ei!

Scoțîndu-și paltonul, aruncă o privire spre ușa sufrageriei. Era ușor întredeschisă. Kozin ghici mai curînd decît observă că în spatele ușii se afla Galia, și pe loc, cu o limpezime uimitoare, își închipui spaima ei, speranța și bucuria care-i umplea acum sufletul. Și la acest gînd, simți un avînt neobișnuit de forță și încredere în sine. „Nu-i nimic, Galocika, nu-ți fie teamă! spuse el în gînd, urmîndu-l pe Plîșevski în cabinetul acestuia. Nu mai sînt cum am fost înainte și... nu mai am ce pierde!“

— Ia loc, Mihail Ilici. Cu un gest larg, Plîșevski îi arătă canapeaua. Hai să stăm de vorbă!

După obiceiul său, măsură de cîteva ori camera dintr-un colț în altul, cu mîinile vîrîte în buzunarele hainei de casă, apoi se opri în fața lui Kozin și, sclipindu-și sticlele ochelarilor cu rame subțiri de aur, își privi ironic musafirul.

— Sper că după ultima noastră discuție ai tras concluziile necesare?

— Bineînțeles. Parcă-mi rămîne altceva de făcut?

Kozin spusese aceasta cu un aer atît de nenorocit, încît ar fi putut induce în eroare pe oricare alt om, dar nu pe unul atît de prudent și bănuitor ca Plîșevski. „Nu cumva individul ăsta umblă să mă tragă pe sfoară?“ gîndi el.

— Și care sînt aceste concluzii, dacă nu-i cu supărare? întrebă el amabil.

— Că nu știu ce să mă fac.

Cuvintele acestea rostite tăios și cu amărăciune răsunară absolut sincer. Oricît ar fi dorit, Plîșevski n-ar fi putu să surprindă nici o notă de falsitate în ele. Totuși era ceva în Kozin care-l punea în gardă. Nu cumva a raportat șefilor săi ultima lor discuție? Nu, este exclus. Într-adevăr, Kozin este acum în impas... E clar. Surprinzător e doar faptul că nu caută cu orice preț să se disculpe în continuare, fapt pe care scontase Plîșevski. Dar nu-i nimic. Oricum, tînărul este descumpănit și ros de deznădejde. Și cum nu vede nici o ieșire din acest impas, înseamnă că trebuie să i se arate această ieșire. Mintea mlădioasă a lui Plîșevski ticlui imediat o nouă tactică.

— De ce privești viața în culori atît de negre, scumpule? spuse el voios. Există întotdeauna o soluție.

— Poate pentru altcineva, dar nu pentru mine, replică posomorît Kozin.

— Nu, nu ! protestă Plîşevski. Şi pentru dumneata se poate găsi. Recunosc că prea m-am aprins atunci, continuă Plîşevski cu o notă de sincer regret în glas. Acum însă cred că pot să-mi răscumpăr vina. Pentru asta, de fapt, te-am şi rugat să treci pe la mine, scumpule.

— Nu vă înţeleg, Oleg Gheorghievici.

Kozin nu credea nici un cuvînt din cele ce-i spunea Plîşevski, şi acum aştepta încordat o nouă lovitură.

— Îndată ai să înţelegi totul... Vorba aceea, n-am avut noroc, în schimb m-a ajutat ghinionul. Te ajut, dragul meu, dar cu o singură condiţie : în nici un caz să nu le spui că această informaţie ai primit-o de la mine. Altfel mă pui într-o situaţie neplăcută, iar pe dumneata... dumneata vei fi pierdut definitiv şi irevocabil. Nu uita asta !

— Nu sînt propriul meu duşman, Oleg Gheorghievici, răspunse nerăbdător Kozin.

„Aha ! S-a trezit, în sfîrşit, în el instinctul de conservare ! Excelent !" observă în sinea sa Plîşevski.

Plictisindu-se să tot umble prin cabinet dintr-un colţ într-altul, se aşeză într-un fotoliu, în faţa lui Kozin, şi punîndu-şi picior peste picior, îşi prinse genunchii cu degetele lui lungi şi subţiri. Faţa lui osoasă, perfect bărbierită, era ca şi înainte liniştită. Numai ochii îi scînteiau încordaţi prin sticlele ochelarilor.

— Uite despre ce e vorba, începu el răspicat. Data trecută nu întîmplător am pomenit numele lui Dobrohotov. Mi-ai spus odată că-l căutaţi. Şi închipuieşte-ţi, chiar ieri, cu totul întîmplător, am aflat că acest Dobrohotov va fi sîmbătă, adică poimîine, la restaurantul „Sibir". Puteţi să-l prindeţi. Asta-i, scumpule.

Kozin s-ar fi aşteptat la orice, numai la asta nu.

— Nu se poate ! exclamă el tulburat. De unde ştiţi ?

— Ce importanţă are ? zîmbi Plîşevski. Principalul este că tot meritul şi răsplata acestei arestări o să-ţi aparţină dumitale. Pentru asta, nu uita, ţi se vor ierta multe. Şi în felul acesta, o să-ţi linişteşti conştiinţa bolnavă.

La aceste cuvinte, inima lui Kozin, alarmată, începu să bată.

— Da, aveţi dreptate, aveţi dreptate! şopti el făcînd un efort.

Plîşevski îşi dădea seama că din clipa aceea începe un joc mare şi nemaipomenit de riscant.

A doua zi dimineaţa, Kozin veni la serviciu cu mult înainte de începerea programului. Fără să urce la el în birou, trecu pe la secretariatul şefilor. Uşile duble ale lui Silantiev şi Zotov erau larg deschise. La un birou, lîngă fereastră, secretarul aranja poşta de dimineaţă. Îi aruncă lui Kozin o privire mirată.

— Ce-i cu tine? De ce ai venit aşa devreme? Te-au chemat?

— Nu, am treabă cu colonelul, răspunse posomorît Kozin.

Secretarul îl privi atent, dar tăcu.

Treptat, coridorul începu să se umple de larma vocilor. La secretariat intrau colegi de-ai lui Mihail, glumeau, schimbau noutăţi, întrebau dacă n-au sosit şefii.

Cei mai mulţi îl salutau pe Mihail scurt, reţinut. Iar el, cu spaimă, îşi dădu seama de această răceală în comportarea colegilor, a unor colegi care altădată se purtau cu totul altfel faţă de el, cu căldură şi prietenie...

Un colectiv de luptă unit cum e cel de la Miliţia judiciară e firesc să primească astfel pe fiecare nou lucrător, viitor tovarăş în munca lor grea şi primejdioasă. Dar după aceea, studiindu-l cu atenţie pe noul venit, verificînd prin fapte caracterul lui, colegii îşi formau despre el o părere definitivă, în raport cu care se schimba ori se întărea atitudinea lor de la început, încurajator de caldă dar prudentă. În ceea ce-l priveşte pe Kozin, părerea generală se formase cu totul în defavoarea lui...

Şezînd pe un scaun la secretariat, Mihail urmărea încordat uşa, aşteptînd cu înfrigurare apariţia lui Zotov. O, nu, de data asta hotărîrea lui este nestrămutată: mai curînd moare decît să dovedească lipsă de caracter şi să fugă din secretariat!

Mihail Vasilievici sosi la ora zece fix. Paltonul şi căciula lui de blană erau pline de zăpadă, obrazul i se înroşise de vînt. Zotov privi prin cameră şi observîndu-l pe Kozin, întrebă:

— La mine ai venit? Şi fără să aştepte răspunsul, adăugă: Intră!

În cabinet, fără să se grăbească, Zotov își scoase paltonul și căciula, le atîrnă în cuier, apoi trecu la biroul lîngă care se oprise Mihail.

— Stai jos, de ce stai în picioare? spuse el, așezîndu-se în fotoliu. Numai o clipă, să citesc raportul de azi-noapte.

Își scoase ochelarii și parcurse cu atenție raportul pe ultimile douăzeci și patru de ore apoi îl puse deoparte și, ridicîndu-și privirile spre Kozin, îl întrebă:

— Așadar, ce ți-a spus aseară Plîșevski?

Mihail tresări la această întrebare atît de neașteptată și-l privi uimit pe Zotov. Acesta zîmbi fără să vrea, dar ochii lui continuau să-l privească aspru, cercetător.

— De ce te miri? Nu-i nimic deosebit. Uiți, Kozin, că lucrezi într-o instituție specială și că ești înconjurat de oameni vigilenței? Și Zotov continuă cu asprime: „Povestește-mi totul! Ce-i cu prietenia asta la cataramă cu fata lui Plîșevski? De ce a început exact atunci cînd a apărut cazul la fabrica de blănuri? Și de ce-ai ascuns această prietenie? Aici totul este necurat, Kozin!

Mihail își plecă capul. În cabinet se așternu o tăcere apăsătoare. Tot Zotov o întrerupse:

— Hai, vorbește, Kozin! Doar singur ai venit! Nu te-am chemat eu. Și asta-i bine. Înseamnă că mai sînt speranțe.

— Galia n-are nici un amestec, tovarășe colonel, îngăimă Mihail abia auzit și fără să-și ridice capul. Numai eu sînt vinovat! Sînt atît de vinovat, încît...

— Acum nu despre asta-i vorba. De vina dumitale ne vom ocupa mai tîrziu. Mă interesează faptele. Povestește-mi tot, de la bun început.

Și Mihail începu să povestească, bîlbîindu-se, alegînd cu greu cuvintele, oprindu-se din cînd în cînd să-și înghită nodul care i se ridica în gît.

O oră mai tîrziu, în cabinetul comisarului Silantiev avu loc o scurtă consfătuire. În afară de Zotov, mai erau acolo Garanin și Korșunov.

— Da, foarte ciudat! trase concluzia Silantiev. Plîșevski singur ni-l oferă pe omul acesta. De ce? Deocamdată e neclar. Toate acestea va trebui să le lămurești mîine, se întoarse el spre Serghei. Dar, vezi, să nu te mai dai de gol. Dobrohotov va fi reținut de grupa lui Lobanov. Bineînțeles, la semnalul dumitale. E clar ?

— Am înțeles, tovarășe comisar.

— De altfel, nu-i exclus ca și Dobrohotov să fi fost prevenit, remarcă Zotov. Întîlnirea de mîine, în acest caz, prezintă un interes dublu. Deci ai grijă, Serghei. Examenul de mîine este un examen greu.

...Spre seară ninsoarea se opri. Globurile uriașe și mate de la intrarea restaurantului „Sibir" inundau cu o lumină puternică trotuarul. În holul mare, plin de oglinzi, se plimba grav un portar mustăcios, în uniformă cu galoane și fireturi. Ușa se deschidea mereu, lăsînd să intre noi clienți. Ca totdeauna sîmbătă seara, era greu să găsești o masă liberă în restaurant.

...Ținînd-o de braț pe Nina, Serghei intră în sala uriașă, inundată de lumină.

Iată-i din nou împreună, în acest restaurant care le purtase ghinion ! După seara aceea cînd s-au întîlnit aici cu Plîșevski, sentimentul de stînjeneală și emoție nu-l părăsea pe Serghei cînd se gîndea la Nina. La serviciu, printre colegi, întîlnirea cu fata era mult mai simplă. De altfel, și întîlnirile acestea erau rare. Vădit lucru că Nina îl evita. Și Serghei îi era recunoscător pentru asta. Nu-și putea aminti fără mustrări de conșiință sentimentul care-l cuprinsese pe neașteptate în seara aceea. N-avea acest drept. Nu-l avea pentru că a iubit-o și o iubește pe Lena, și nu poate să înăbușe această dragoste, oricîtă amărăciune și mîhnire i-ar aduce ea. Pînă acum relațiile dintre ei nu se clarificaseră. Gîndul că Lena, tocmai Lena, din cauza ușurinței sale, a dat motiv mîrșavului anonim să trimită scrisoarea care-l costase atît de scump stîrnea în sufletul lui Serghei o durere de nestăpînit. Toți colegii știau acuma despre asta. Și Nina știa. Bineînțeles că ea n-ar fi făcut niciodată așa ceva. Totuși în inima lui numai Lena avea locul ei. Caută și înțelege, dacă poți, această inimă ! Pînă deunăzi, Serghei crezuse c-o să fie nesuportat de greu să intre din nou cu Nina în această sală, să se prefacă din nou îndrăgostit, să vorbească nepăsător și să rîdă. Și dacă lui îi este greu, atunci cît de greu trebuie să-i fie acestei fete !

Dar toate acestea au fost ieri. Astăzi, acum, dintr-o dată, toate îndoielile și toată neliniștea dispăruseră. Și toate gîndurile lor se îndreptau spre un singur țel — Dobrohotov. Cu fiecare nerv al său Serghei simțea încordarea evenimentelor care urmau să se desfăşoare în această seară. Şi, aşa cum i se întîmpla întotdeauna în clipe de primejdie, emoţia i se topi pe neaşteptate, mintea îi lucra cu precizie şi limpezime; se făceau simţite zilele petrecute pe front şi cei patru ani de cînd lucra la Judiciară.

Serghei o privi pe Nina zîmbind şi, drept răspuns, fata îi zîmbi şi ea. O singură privire şi totul e iarăşi limpede. Toate s-au aşezat la locul lor: „Ce om minunat e Nina!" îi trecu lui Serghei prin minte, şi acest gînd fu ultimul referitor la altceva decît la misiunea grea şi primejdioasă pentru care veniseră amîndoi aici.

Prin sala plină de zgomotul muzicii, rîsetelor şi vocilor, Serghei o conduse liniştit pe Nina la singura masă liberă, pe care se afla un bilet cu menţiunea „ocupat". Se apropie un ospătar care, cu o plecăciune uşoară, luă biletul, şi Serghei făcu comanda. Acum putea, fără grabă, să-şi aprindă o ţigară şi să privească în jur.

Nicăieri nu se vedea un blond înalt, fără două degete la mîna stîngă şi cu o cicatrice subţire şi trandafirie după ureche — Dobrohotov. Poate că n-a venit! Ori poate că cineva l-a prevenit şi nu va mai veni de loc, ca şi rîndul trecut.

De unde să ştie Serghei că în acelaşi moment Dobrohotov, la rîndul lui, căuta un pretext să se apropie şi să facă cunoştinţă cu el?

Orchestra începu să cînte şi Serghei îi întinse mîna Ninei, invitînd-o la dans.

Făcură un tur, cînd Nina, pe neaşteptate, strînse mîna lui Serghei şi şopti tulburată:

— Uite-l!

— Stăpîneşte-te, Ninocika! îi răspunse încetişor Serghei. Am să mă uit şi eu.

Lin, în ritmul muzicii, se rotiră în urma unei perechi vecine de dansatori. Şi drept în faţa lor, peste vreo două mese, Serghei văzu un bărbat blond, înalt, bine îmbrăcat, care ţinînd în mîna stîngă o ţigară, îi urmărea cu atenţie pe cei ce dansau. Mutîndu-şi în aceeaşi clipă privirile, Serghei apucă totuşi să observe că acestui om îi lipseau la mînă două degete. Nu mai încape nici o îndoială. Cel de la masă era Dobrohotov! Alături de el, o tînără. Iată-l, deci, cum arată la faţă...!

Muzica încetă și Serghei, în urma Ninei, se îndreptă spre masa lor.

Cum să procedeze acum ? Serghei aruncă o privire spre ușă. Acolo, la ultima masă, Sașa Lobanov, cu o vădită plăcere, înfuleca o salată cît toate zilele. Părea că nimic nu-l mai interesează în clipele acelea. Dar de îndată ce Serghei se uită spre el, Sașa ridică capul. Privirile li se întîlniră și Serghei dădu primul semnal, care însemna : „Dobrohotov e în sală, l-am văzut !"

Întrebarea era ce să facă mai departe ? Drobohotov n-o să le scape ! Va fi reținut în stradă.

Orchestra începu din nou să cînte și, Serghei văzu uimit cum Dobrohotov se ridică, își îndreaptă haina lungă, foarte bine croită, și trecînd cu abilitate printre mese, se apropie de ei. Înclinîndu-se ușor spre Nina, îi spuse amabil lui Serghei :

— Vă rog să mă iertați, pot s-o invit pe doamna la dans ?

Drept răspuns, Serghei zîmbi cu simplitate și-și desfăcu larg brațele :

— Dacă măcar cît de cît se plictisește cu mine, atunci...

— Prea ești gînditor astăzi, dragul meu spuse Nina, bosumflîndu-și capricioasă buzele. Și ca să-ți fac în ciudă, uite-așa, am să dansez.

— N-ai decît, răspunse Serghei nu prea vesel.

— O, iertați-mă ! răspunse intimidat Dobrohotov, ducîndu-și mîna la piept. Pe cuvînt, n-am vrut... De altfel, și-i clipi prietenos lui Serghei, am să fac tot ce pot pentru ca această fată frumoasă să-și recapete buna dispoziție.

Indispus, Serghei dădu din mînă :

— Încercați.

Dobrohotov și Nina începură să se rotească printre perechile care dansau. Abia acum Serghei privi spre Lobanov. Acesta, cu aerul cel mai senin cu putință, bea apă dintr-o cupă, dar în ochii lui se reflecta mirarea. Serghei își mută privirile și, fără să vrea, zîmbi. Da, nimeni nu s-ar fi putut aștepta la o asemenea întorsătură. Ce putea să-nsemne asta ? Deocamdată un singur lucru e limpede : Dobrohotov acționează după un anumit plan, iar planul acesta este întocmit, probabil, de Plîșevski. Acum nu mai rămîne decît să aștepte desfășurarea evenimentelor. Situația se complicase brusc și pe neașteptate.

Dar Nina? Bravo ei! Ea a înțeles just: ca să poți descifra planul inamicului, trebuie să-i ieși în întîmpinare!

Continuînd să-și joace rolul, Serghei fuma îmbufnat, lăsat pe speteaza scaunului și privind demonstrativ în altă parte, nu spre cei care dansau.

Muzica încetă să mai cînte și după cîteva clipe, Dobrohotov și Nina, vorbind cu însuflețire, se apropiară de masă. Serghei zîmbi forțat.

— Am și făcut cunoștință, declară vesel Dobrohotov. Dar pentru numele lui Dumnezeu, nu fiți gelos! Și eu sînt aici cu o fată pe care o iubesc la nebunie. Dați-mi voie să v-o prezint!

— Ei, asta-i altceva! se însufleți Serghei. Cu plăcere. Dar mai întîi să facem noi cunoștință. Serghei — și-i întinse mîna.

Dobrohotov i-o strînse din inimă.

— Vadim.

„Vadim D. Inscripția de pe cuțit. Ghenadi, bucură-te!“ se gîndi Serghei, jubilînd și plin de bucurie, adăugă:

— Veniți la masa noastră. Petrecerea de-abia începe!

Cînd Dobrohotov se îndepărtă, Serghei se plecă spre Nina și-i șopti emoționat:

— Ninocika, bravo ție! Acum ține-te tot așa, și fii cu ochii în patru: ni se pregătește o surpriză.

Apucă să observe cu cîtă fericire sinceră străluciră pentru o clipă ochii fetei.

Dobrohotov se întoarse cu prietena lui.

— Nona, se prezentă aceasta, cu ifose.

— Vă rog, vă rog, luați loc! Și, cu un gest galant, Serghei îi oferi scaunul.

Începu o discuție degajată. Dobrohotov și Serghei se întreceau în glume, fetele rîdeau în hohote, făcînd diferite observații hazlii pe seama bărbaților. Aceștia, la rîndul lor, se apărau solidar. Dobrohotov ridică un pahar în cinstea prieteniei, iar Serghei în cinstea întîlnirii lor.

— Apropo! exclamă Dobrohotov. Serghei, prietene, fă-mi o plăcere. Și dumneata, Ninocika. Vă rog, vă implor chiar! Peste o săptămînă este ziua mea de naștere. Împlinesc treizeci de ani. O dată semnificativă. Veniți și voi, vă rog. Vin numai prietenii mei cei mai apropiați. Ne vom distra de minune!

Serghei o privi întrebător pe Nina. „Vin numai prietenii cei mai apropiați ! La naiba, ce-o fi însemnînd asta ?"

Drept răspuns, Nina strînse din umeri.

— Sîmbăta viitoare... cred că-s liberă.

— Ei, ce zici Serghei ? Și Dobrohotov îl privi vesel, rugător. Hai, doar ce ești, om sau, vorba aceea, milițian ? Ori vrei să te rog în genunchi ?

„Ce nemernic ! se gîndi Serghei. Doar știe precis cu cine stă de vorbă !" Furia îl cuprinse. Pe fața lui smeadă apărură pete de roșeață, iar ochii albaștri străluciră provocator.

— Bine ! și lovi cu pumnul în masă. O să serbăm data aceasta semnificativă. Așadar să bem pentru o nouă, dar nu și ultima întîlnire !

Serghei ridică paharul cu vin, toți ciocniră voioși. Dobrohotov, fără să-și ascundă bucuria, ciocni și el.

— Dacă-i așa, dă-ne adresa, îi aminti Serghei.

— E afară din Moscova. Dar nu prea departe, vreo treizeci de minute. Gara Shodnea, o știi ? întrebă cu însuflețire Dobrohotov.

— O știu, bineînțeles.

— Ei, pe-acolo. Dar mai departe, frate, tot nu nimerești singur. Așa că vin să vă iau. La ora opt e bine ? Vă aștept pe peron. Lîngă primul vagon. În regulă ?

Încordat, Dobrohotov aștepta răspunsul. Și deodată, poate pentru singura dată în seara aceea, stăpînirea de sine îl trădă și-n ochii lui albaștri, ușor bulbucați, licări o scînteie răutăcioasă, ironică.

„O să fie acolo, se gîndi convins Serghei. Sigur o să fie. Mă așteaptă pe mine".

— Ne-am înțeles. Sîmbătă scăpăm mai devreme. Venim. Apucăm trenul, spuse el. Ce zici, Nina ?

— Bineînțeles că-l apucăm.

Și-n jurul mesei începu din nou o discuție plină de voioșie. Profitînd de un prilej, Serghei îi dădu un nou semnal lui Lobanov, care semnifica : „Nu-l rețineți pe Dobrohotov, organizați urmărirea lui". Apoi se uită în treacăt la ceas : era unsprezece și jumătate. „E timpul, hotărî Serghei. Mai tîrziu va fi greu să se organizeze urmărirea".

Nina surprinse privirea lui Serghei.

— A-nceput să mă doară capul, zise ea, punîndu-şi palmele la tîmple. Serioja...

Peste o clipă toţi se ridicară gălăgioşi de la masă.

Numai să nu uiţi, repetă insistent Dobrohotov, luîndu-l pe Serghei pe după umeri. Sîmbăta viitoare, gara Shodnea, ora opt seara, lîngă primul vagon. Straşnic o să ne mai distrăm !... Ce vesel o să fie ! N-o să-ţi pară rău...

— Fii liniştit ! îi făgădui Serghei. O dată ce ne-am înţeles, gata !

La intrarea în restaurant staţiona un şir de taximetre.

Luîndu-şi rămas bun, Serghei îl salută cu mîna pe Dobrohotov. Apoi îi ajută Ninei să urce în maşină, urcă şi el şi trînti cu zgomot portiera.

Numai după ce maşina porni, oftă uşurat şi se lăsă pe speteaza moale.

— Uf, ce seară !

— Serioja, chiar mergem la el sîmbătă ? întrebă Nina în şoaptă, cu teamă.

Serghei o mîngîie duios pe mînă.

— Cred că da, Ninocika. Trebuie.

Luni dimineaţa, în cabinetul comisarului Silantiev avu loc o nouă consfătuire.

Serghei raportă amănunţit operaţia de la restaurantul „Sibir". Apoi înciudat, Saşa Lobanov le spuse cum l-a scăpat pe Dobrohotov de sub urmărire.

— Da, complicată situaţie ! şi clătinînd din cap, Zotov adăugă dojenitor : Eh, Lobanov, Lobanov !... Dar fata ? Ce e cu ea ?

— O cunoştinţă întîmplătoare, s-o ia dracu ! Nu ştie nimic.

— Vom merge neapărat la Dobrohotov acasă ! propuse aprins Serghei. Trebuie să lămurim pînă la capăt planul lor. Poate va încerca să ne mituiască sau ne va cere să distrugem cine ştie ce probe. S-ar putea însă tot aşa de bine, cu acest prilej, să prindem noi firul care ne lipseşte în acest caz.

— Şi-atunci arestăm tot grupul! adăugă Kostea. Dar...

— Ce dar? întrebă tăios Silantiev.

— Nu-mi place că n-a dat adresa.

— Auzi, nu-i place! repetă Silantiev ironic. Păi cum s-o dea! Nu înţelegi? Aici e totul! Dacă Korşunov vine însoţit de un grup operativ, imediat se vede. Pentru asta a ticluit întîlnirea din gară.

— Bineînţeles, fu de acord Zotov. Şi-atunci Dobrohotov va căuta să dispară. N-o să-i fie prea greu. Cunoaşte pe-acolo fiecare colţişor. Şi-apoi e seară, întuneric.

— Eh, dac-am şti adresa! îşi strînse Kostea pumnii grei. Aş posta din timp o grupă în jurul casei...

— Dacă şi iar dacă! dădu Silantiev din mînă. Din păcate planul nostru nu merge, Korşunov. Dumneata şi cu Afanasieva nu vă puteţi aventura în vizuina lupilor. Un risc nejustificat prin nimic! Dobrohotov va trebui să fie arestat singur, chiar în gară, pe peron. Iar operaţia o vei conduce dumneata, Garanin.

Serghei ieşi de la consfătuire amărît şi prost dispus. Îşi dădea seama că Silantiev are dreptate, dar nu se putea împăca cu gîndul că planul lui a fost respins. Trebuie să facă ceva. Orice s-ar întîmpla, va trebui să găsească adresa lui Dobrohotov. Dar cum, prin cine?

Toată ziua îl urmări acest gînd.

Spre seară, înainte de plecare, Garanin trecu pe la el.

— Ascultă, hai să mai cercetăm o dată cazul Klimaşin! propuse el îngrijorat. La naiba, poate dăm pe undeva de-un cîrlig!

— Să încercăm, acceptă Serghei, înţelegînd dintr-o dată ce are de gînd prietenul său. Trebuie să găsim ceva.

Pe masă apăru dosarul gros. Nenumărate formulare de anchetă, confruntări, procese-verbale, rapoarte... Sute de hîrtii, fiecare acoperită de un alt scris.

Pe la ora unsprezece noaptea sună deodată telefonul. Cu un gest mecanic, Kostea ridică receptorul.

— Da!

— Tovarăşul Garanin? răsună o voce ironică, de femeie.

— Da, Katia... Gáranin se uită la ceas. Cît e?! Și continuă cu un aer vinovat: Vai, iartă-mă, Katiușa! Ne-am prins aici într-o treabă și am uitat să te previn!

— A uitat, sărăcuțul de el! Mă mir ce răbdare am! se îmbufnă Katia. Acum mi-a telefonat Lena și m-a întrebat: „Al tău e acasă?“ Ce păcate am făcut de ne-a dat soarta asemenea bărbați?!

— De ce n-a telefonat aici? întrebă Kostea, privind fără să vrea la Serghei, și dîndu-și seama, adăugă: Da, totul e limpede. Sînt cu Serghei. Cercetăm aici un caz... Da, da, curînd cred.

Răsuflînd ușurat, Kostea închise telefonul.

— E-ngrijorată soțioara? întrebă ironic Serghei.

— Și-a ta e îngrijorată.

— Zău?

În glasul lui Serghei răsună o notă de interes. Kostea își privi supărat prietenul.

— Numai un prost ca tine poate să nu observe!

— Să lăsăm asta, se posomorî Serghei.

Și din nou se apucară de lucru.

Tîrziu, după miezul nopții, Serghei se lăsă obosit pe speteaza scaunului.

— Nu, așa nu merge! Hai mai bine să ne gîndim.

— Să ne gîndim.

— Așadar, care dintre legăturile lui Dobrohotov sînt cunoscute?

— Plîșevski — una.

— Cade.

— Goriunov — două.

— Cade și asta.

— Spirin — trei.

— Cade. Nu știe nimic și nici de-ar ști nu spune.

— Și-atunci, cine mai e? Kostea căzu pe gînduri.

— Stai! Stai! se însufleți Serghei. Dar de ce ne gîndim numai la legăturile lui Dobrohotov?

— Ce vrei să spui?

— Legăturile lui Plîșevski crezi că nu ne pot duce tot la el?

A doua zi, Serghei intră în biroul lui Iarțev.

— Ghenadi, am noutăți importante!

— În sfîrșit!

Ca întotdeauna, Iarțev era foarte îngrijit, poate chiar prea elegant, într-un costum negru, modern, fără un fir-cel de praf pe el, cu cămașa strălucitor de albă și — observă îndată Serghei — avea o cravată nouă. În schimb arăta preocupat și posomorît.

— De-am termina odată! Se pare că acum totul depinde de tine.

— Poate. Serghei desfăcu grăbit dosarul pe care îl adusese subsoară. Iată declarațiile Jerehovei. Reiese de aici că din ordinul lui Plîșevski. Înțelegi? Plîșevski al tău! Din ordinul lui Plîșevski, transmitea pachete cu piei știi cui? Lui Dobrohotov al meu! Uite-aici, îi dă semnalmentele.

— Mdaaa! lungi Ghenadi, și cu un gest mecanic își îndreptă cravata. La naiba, se poate că totul începe să se așeze. Acum apare limpede și cel de-al doilea canal de desfacere — pieile întregi se scurg spre Dobrohotov. Dar declarațiile Jerehovei n-ajung, adăugă el preocupat. Trebuie să găsim la Dobrohotov piei cu ștampila fabricii.

— O să le găsim, fii liniștit. Ai răbdare pînă sîmbătă.

— Sîmbătă? Dar e vorba să-l arestați pe Dobrohotov în gară!

— Așa s-a hotărît luni, iar azi e marți, zîmbi Serghei cu șiretenie.

— Și ce-i cu asta?

— Ce să fie? Jerehova ne-a dat și adresa lui Dobrohotov de la Shodnea. Iar noi vom avea cinstea să răspundem invitației lui, spuse Serghei făcînd o ușoară plecăciune. O să mă străduiesc să-mi conving șefii că nu riscăm prea mult.

— Da, e periculos! clătină Ghenadi din cap.

— Ce să-i faci! În schimb clienții noștri nu umblă cu reclamații.

— Dar știi cine a trimis anonima? Ciudat, foarte ciudat! Silantiev al vostru are dreptate. De ce lovitura a doua au îndreptat-o tocmai asupra mea?

— Ce nu ştiu, nu ştiu. Serghei îşi desfăcu larg braţele şi luînd de pe masa lui Ghenadi stiloul, scrise cu un scris mare şi rotunjit pe dosarul său: Cazul „Molia neagră“ (la fabrica de blănuri), ancheta în colaborare cu Secţia a II-a din Miliţia economică.

— Asta e concluzia principală, conchise el satisfăcut. Şi aşezîndu-se pe marginea unui scaun, adăugă: şi-acum, uite ce, pînă sîmbătă mai sînt trei zile...

— Ştiu, sîmbătă lichidăm cazul. Tu la Shodnea, noi la Moscova. Dintr-o singură lovitură.

IX

În vizuina „Moliei negre"

Lena îi telefonă lui Zotov de la teatru şi-i spuse că trebuie neapărat să-l vadă. Acesta, înainte de a pleca, o rugă să coboare în stradă.

Cînd Lena se apropie cu paşi grăbiţi de el, Ivan Vasilievici o luă liniştit de braţ, şi o conduse după colţ, unde oprise maşina lui. Şoferul nu era în maşină.

— Uite, aici o să stăm de vorbă, spuse Zotov, deschizînd portiera. Nimeni n-o să ne stingherească. Poftim.

Lena urcă grăbită în maşină, Ivan Vasilievici se aşeză alături de ea şi trînti portiera.

— Ce s-a întîmplat ?

— Ivan Vasilievici, în condiţiile astea nu mai pot să trăiesc ! începu ea aproape plîngînd şi punîndu-şi mîna pe mîneca lui. Şi mie... eu... Dar de ce tăceţi ?

— Pentru că încă nu ştiu nimic ! zîmbi Zotov. Ce s-a întîmplat ? Îmi spui ?

— Nu, nu-i vorba de mine, ci de Serghei ! Tace mereu, nu mi s-a plîns, continuă desperată Lena, dar eu văd, simt că s-a întîmplat ceva. Şi dumneavoastră trebuie să ştiţi.

— Da, într-adevăr, Serghei a avut mari neplăceri, răspunse Zotov după o clipă. Chiar foarte mari. Dar acum s-a terminat. Asta-i tot ce pot să-ţi spun.

— Din cauza acelei fete, nu ?

— Care fată ?

— Cu care a fost la restaurant.

Zotov o privi ţintă şi Lena, fără să vrea, îşi lăsă ochii în jos, ruşinată.

— De unde ştii ?

Lena strînse din umeri.

— Răspunde ! insistă Zotov. Este foarte important ! Mai important decît îţi închipui !

— Mi-a spus şi mie... I-a văzut acolo...

— Cine ţi-a spus ? Cine, Lena ?

— Un cunoscut, tot actor... Petea Slovţov.

— Ia te uită ! Şi cînd i-a văzut ? La care restaurant ?

— La „Sibir". Acum două luni, pe la sfîrşitul lui decembrie.

— Exact. Chiar aşa. Şi dumneata ai crezut ?

— Petea mi-a spus să merg cu el să-i văd, răspunse Lena abia auzit.

— Da, au fost acolo.

Zotov vorbise pe un astfel de ton, încît Lenei i se făcu chinuitor de ruşine şi nu găsi ce să-i răspundă.

— Lena, îţi aminteşti de ultima noastră discuţie ? continuă Zotov. Ţi-am spus atunci că faptele trebuie verificate prin caracterul omului. Sînt fapte, şi fapte. Şi-apoi trebuie să ai încredere în omul pe care-l iubeşti. Mai ales dacă omul acesta este soţul tău şi, pe deasupra, mai lucrează şi într-un serviciu al naibii de greu ca al nostru. Ştii bine că nu poate să-ţi spună nimic, nu poate să-ţi împărtăşească nimic. Uneori asta-i foarte greu. Ştiu. Parcă la mine nu-i la fel ? Ei, de aceea trebuie să-ţi dai seama de toate acestea. În ce-l priveşte pe Serghei, sînt liniştit : e un om drept şi de nădejde. Cei care sînt altfel, fiindcă veni vorba, nu întîrzie prea mult la noi. Asta e.

— Dar Serghei de ce n-are încredere în mine ? întrebă Lena cu un neaşteptat aer de provocare, azvîrlindu-şi cu o mişcare bruscă părul pe spate.

— Eh, că proşti mai sînteţi amîndoi ! zîmbi Zotov. Şi bineînţeles, încă tineri ! Ce-ai vrea ? Să vă iau pe amîndoi de mînă şi să vă-mpac ? Nu, de data asta să mă scutiţi.

Sînteţi voi tineri, dar nu într-atîta încît să nu vă consider oameni în toată firea. Singuri v-aţi căsătorit, singuri descurcaţi-vă ! Un al treilea, cum s-ar spune, e de prisos aici. Asta e !

Lena zîmbi fără să vrea.

— Vai, ce viclean sînteţi, Ivan Vasilievici ! Nu mi-aş fi închipuit !

— Viclean ? De ce ? Am glumit şi eu, ca un bătrîn guraliv ce sînt.

— Dumneavoastră şi guraliv, Ivan Vasilievici ! Dac-aţi fi mi-aţi spune ce neplăceri a avut Serghei. Doar n-o fi vorba de mine !

Zotov o privi atent pe Lena şi spuse răspicat !

— Ba da, de dumneata.

— De mine ? întrebă alarmată Lena.

— Da, de dumneata, pentru că e şi vina dumitale. Zotov se opri puţin, apoi adăugă : nu prea te pricepi la oameni. Şi uiţi unde lucrează soţul dumitale. Dumneata uiţi, alţii însă, nu uită. Deocamdată nu pot să-ţi spun nimic mai mult.

Zotov deschise portiera maşinii şi, scoţînd capul afară, făcu un semn cu mîna. Şoferul se apropie în fugă.

— Hai, Vasea, să mergem. S-o ducem acasă pe dumneaei.

Şi Zotov îi dădu adresa Lenei.

Cînd maşina, huruind, porni din loc, Ivan Vasilievici se aplecă spre Lena şi-i spuse încet :

— Mîine Serghei n-o să doarmă acasă. Are o misiune foarte grea. Şi va trebui să fie liniştit. Absolut liniştit. M-ai înţeles ?

Lena dădu tăcută din cap.

Abia apucă să-şi scoată haina de blană, cînd, în vestibul răsună prelung şi alarmant soneria. Lena dădu fuga să deschidă. În prag, abia răsuflînd şi tulburat peste măsură — Zaleski.

— Volodea ?

— Da, eu sînt ! Pot să intru ?

— De ce-ai venit ?

— Ah, Lenocika, îţi jur că n-am să te plictisesc cu declaraţiile mele! E un lucru mult mai grav. Şi se referă şi la dumneata.

Niciodată pînă acum Lèna nu-l văzuse pe Zaleski atît de pierdut şi speriat. Ceva neplăcut din cuvintele lui o tăie ca un cuţit.

— Poftim, spuse ea.

Zaleski îşi scoase grăbit paltonul şi intră.

— E îngrozitor, îngrozitor! gemu el, frecîndu-şi desperat mîinile. Lenocika, m-am nenorocit!... Ştii foarte bine că am fost propus pentru titlul de artist emerit... Şi-o merit, că doar ştii, sînt un mare actor... Ah, crede-mă n-am de gînd să mă laud!... Şi iată că acest om de nimic, acest păcătos deplorabil... Lenocika, şi dumneata ai un viitor strălucit! Şi cînd te gîndeşti că totul, totul poate să se prăbuşească.

Pe neaşteptate Zaleski căzu pe canapea şi, izbucnind în hohote de plîns, îşi vîrî faţa în pernă.

Lena privea spatele lui îngust, care tresărea, părul răvăşit pe pernă, şi deodată omul acesta i se păru atît de străin şi atît de îndepărtat! Cît de ciudat şi neplăcut, să-l vadă în această cameră, pe această canapea, pe care seara, de obicei, îi place lui Serghei să şadă şi, concentrat, să citească din manualele şi legile lui... Întotdeauna îşi pune alături, uite, scrumiera aceea de pe fereastră.

Zaleski sări de pe canapea şi, întorcîndu-şi spre Lena faţa plină de lacrimi, strigă:

— Eu nu mai supravieţuiesc acestei ruşini! Îmi închei socotelile cu viaţa, ai să vezi!

— Dar spune-mi, la urma urmelor, ce s-a întîmplat? îl întrebă Lena cît putu mai liniştită. De ce toată criza asta de isterie?

— Isterie! Dumitale ţi-e uşor să vorbeşti! Dar eu sînt amestecat într-o istorie murdară şi ticăloasă! Mi s-a băgat pe gît această haină de blană pentru dumneata, această căciulă! Şi eu, prostul, m-am bucurat! Dumneata, de asemenea! Dar n-am ştiut nimic! Te rog să mă crezi, Lenocika! Vom vedea ce-i de făcut! Te implor! Zaleski căzu în genunchi. Vorbeşte cu soţul dumitale, să facă el ceva! N-are dreptul să refuze! Sînt un om cinstit!

— Eşti un om de nimic! şopti Lena.

La ieşirea ce da în piaţa Komsomolskaia, Serghei se întîlni cu Nina. Fata, grăbită, îi strînse mîna cu putere.

— Totul e-n regulă, Ninocika ?

— Totul. Să mergem...

Serghei privi aprobator geanta pe care Nina o ţinea în mînă — o geantă mică, de antilopă, din acelea pe care femeile obişnuiesc să le poarte la teatru.

Se apropiară de casa de bilete şi Serghei cumpără două bilete pînă la Shodnea. Tot aici, alături de casa de bilete, Serghei îşi aruncă într-un coş de gunoi pachetul de ţigări.

— Ca să am motiv să intru la bufetul din gară, o lămuri el.

— Şmecher mai eşti, Serioja ! rîse Nina cu o uşoară nuanţă de nervozitate în glas.

Serghei o luă de braţ şi porniră amîndoi cu paşi repezi spre peronul unde staţiona, gata de plecare, un tren electric. Abia apucară cei doi tineri să sară în ultimul vagon şi se auzi fluieratul conductorului. Trenul porni. Serghei şi Nina străbătură vagoanele şi se aşezară în primul, aproape gol.

Dincolo de geamurile îngheţate, luminile gării, apoi ale suburbiei, alergau vertiginos înapoi. Nina zgîrie cu o monedă gheaţa de pe fereastră şi-şi lipi ochiul de cercul transparent.

Tot drumul vorbiră de fleacuri. Nina era vădit nervoasă. Amîndoi numărau în sinea lor gările. Părea că e atît de departe pînă la Shodnea ! Dar pînă să-şi dea seama, iată că n-au mai rămas decît două gări, apoi una...

În sfîrşit ieşiră pe platforma vagonului, unde se îmbulzeau oamenii, pregătindu-se să coboare. Serghei o luă pe fată de braţ şi, pentru o clipă, o privi sever şi încurajator drept în ochi. Nina zîmbi, şi instinctiv, îşi strînse geanta la piept.

Trenul începu să frîneze încet. Se apropiau de Shodnea. Unul dintre pasageri deschise uşa grea a vagonului, îngheţată toată, şi pe platformă năvăli un torent de aer rece. Pe întuneric se tot apropiau luminile Shodnei, apoi încet, trecu plutind prin faţa lor peronul mare, luminat de becuri. Trenul se opri şi oamenii începură grăbiţi să coboare.

Serghei şi Nina coborîră ultimii din vagon. În aceeaşi clipă se apropie de ei, zîmbind, Dobrohotov. Gulerul paltonului îi era ridicat, faţa înroşită de vînt : se vedea că venise mai devreme în gară şi aşteptase la mai multe trenuri. „Să vadă dacă n-am trimis pe cineva înainte", se gîndi Serghei. „Numai de nu l-ar fi descoperit pe Kostea, sau pe Saşa. Te pomeneşti că toată ziua a pîndit".

— Ei, asta zic şi eu punctualitate! îi întîmpină voios Dobrohotov, întinzîndu-le mîna rece ca gheaţa. Bine că nu m-aţi făcut să aştept prea mult, pe vîntul ăsta turbat!

— Păi, nu era vorba la opt? răspunse Serghei.

„Ehei, prima greşeală! observă el. Minte grosolan!"

Amestecîndu-se în mulţimea de călători, ajunseră la capătul peronului. Deodată Serghei se lovi peste buzunare şi exclamă înciudat:

— La naiba, am uitat să-mi cumpăr ţigări! E vreun bufet pe-aici?

Dobrohotov îl privi cu prudenţă şi, gîndindu-se puţin, îi răspunse:

— Cum să nu fie! Uite-acolo — arătă cu mîna spre clădirea gării. Hai că-ţi arăt eu. Dar mai repede. Ne aşteaptă ceilalţi. Şi-or fi flămînzi.

Se desprinseră toţi trei de ceilalţi pasageri şi porniră înapoi pe peron.

La bufet, Serghei cumpără un pachet de ţigări, numără cu grijă restul, vîrî banii în buzunar, îşi încheie paltonul, îşi aprinse o ţigară şi-i oferi şi lui Dobrohotov una. Cînd ieşiră iarăşi pe peron, nu mai era nimeni.

Dobrohotov, Serghei şi Nina coborîră treptele peronului, trecură peste terasament şi, lăsînd în urmă cele cîteva clădiri din jurul gării, porniră pe o şosea largă şi slab luminată.

— E foarte aproape de-aici, îi asigură Dobrohotov. Numai că-i drumul cam încurcat. Atît.

Pe neobservate, Serghei privi în jur.

Pe stradă nimeni. De-o parte şi de alta, albul troienelor era întrerupt de garduri întunecate, iar pe alocuri, printre şirurile de copaci înzăpeziţi, clipeau luminile caselor. Uneori lătra cîte un cîine. Linişte, nici ţipenie de om. Doar din cînd în cînd zăpada scîrţîia sub picioare şi, izbucnind în rafale, vîntul şuiera, legănînd felinarele de pe stîlpii rari.

În faţa lor iată doi oameni. Clătinîndu-se uşor, veneau spre gară. După fularul alb al unuia dintre ei, Serghei îl recunoscu pe Saşa Lobanov.

Și-atunci, pentru întîia oară, Serghei regretă că nu i se îngăduise să pătrundă în vila lui Dobrohotov, pentru a lămuri pînă la capăt planurile acestuia. Dar ordinul este ordin, nimeni n-are dreptul să-l încalce. Serghei oftă. Ce să-i faci !

Între timp, Lobanov și Voronțov se apropiau tot mai mult. Ținînd pistolul în buzunar, Serghei simți dintr-o dată cum îi bate inima cu putere și pe frunte îi apărură broboane mici de sudoare. „Ei, începe !" se gîndi el cu emoție.

Nemaiputîndu-se stăpîni, Serghei îl privi cu coada ochiului pe Dobrohotov. Și acesta, întîmplător, surprinse privirea lui. Serghei își mușcă buza și se întoarse, dar era prea tîrziu. Dobrohotov se încordă tot, privindu-i bănuitor și alarmat pe cei ce se apropiau și, vîrîndu-și mîna în buzunar, făcu doi pași la o parte. Lobanov și Voronțov se îndreptau acum numai spre Serghei. După planul lor, Dobrohotov, prins între ei și Korșunov, ar fi putut fi sigur imobilizat. Acum însă pe toți trei îi despărțea de Dobrohotov Nina. Și Lobanov nu putea să schimbe direcția — s-ar fi trădat de-a binelea.

O privire imprudentă și întreaga situație se schimbase în favoarea lui Dobrohotov. Serghei înțelese prea tîrziu greșeala sa. În schimb o înțelese Nina. Cînd Lobanov și tovarășul său ajunseră aproape în dreptul lor, pe neașteptate și brusc ea se aplecă să-și lege șiretul la gheată, astfel încît Dobrohotov și Serghei, trecînd înainte, nimeriră alături unul de altul. Folosindu-se de această situație, Serghei scoase pistolul din buzunar și, întorcîndu-se brusc spre Dobrohotov, strigă poruncitor :

— Mîinile sus ! Nici o mișcare !

Dar nu-l găsi pe Dobrohotov nepregătit. Acesta îl lovi cu mîna stîngă peste pistol, încît împușcătura ce bubui nu-l mai atinse, și-n aceeași clipă în mîna lui dreaptă sclipi un obiect metalic. Făcîndu-și vînt, Dobrohotov îl lovi cu toată puterea pe Serghei în obraz. Lovitura fu atît de neașteptată și puternică, încît Serghei căzu, înăbușindu-se de sînge, și-și pierdu cunoștința.

Dobrohotov sări la o parte, dar în aceeași clipă cei doi se năpustiră asupra lui. Cu o mișcare bine studiată, Lobanov îi răsuci mîna la spate. Gemînd de durere Dobrohotov se prăbuși cu fața în zăpadă.

După copaci luneca o umbră. Voronțov se năpusti în direcția aceea și, scoțîndu-și pistolul, strigă :

— Stai ! Stai că trag !

Aplecîndu-se, omul o rupse la fugă, dar cînd Vorontov trase în aer, se prăbuşi pe neaşteptate.

Voronţov se apropie de omul căzut în zăpadă şi-i porunci să se ridice. Acesta se ridică imediat. Cu pistolul îndreptat spre el, Voronţov îl întrebă batjocoritor :

— Ce-a însemnat asta ? De ce te-ai trîntit în zăpadă ?

Privind speriat cu coada ochiului la pistol, omul răspunse cu glas tremurat :

— Vă cunosc pe cei de la Judiciară, voi nu daţi greş !

Între timp, după ce-l legă pe Dobrohotov fedeleş şi-l lăsă ca pe-un sac în zăpadă, Lobanov ridică boxul care-i căzuse acestuia din mînă. În buzunarul lui găsi şi un pistol.

Nina se ocupa de Serghei. Tamponîndu-i rana de pe obraz, abia reuşi să-i oprească sîngele. Serghei era tot fără cunoştinţă.

Între timp, dinspre gară apărură două maşini. Într-una din ele îl aşezară cu grijă pe Serghei. Nina se urcă alături şi-i luă capul pe genunchi. Maşina porni în plină viteză spre oraş.

În cealaltă maşină îl întinseră pe Dobrohotov şi pe complicele lui. Lobanov sări ultimul şi-i ordonă grăbit şoferului :

— Dă-i drumul la vilă !

...Dincolo de gardul din drugi de fier, deasupra căruia era trecută sîrmă ghimpată, se întindea ca un zid nesfîrşit — un şir de tufişuri înalte. În fundul grădinii licăreau luminile unei case nu prea mari, de unde răzbăteau exclamaţii vesele de cheflii şi sunete de patefon. Spre vilă ducea prin zăpadă o cărare bătătorită.

Într-o cameră mare, la o masă lungă plină de sticle şi farfurii cu gustări, cîţiva oameni beau şi mîncau. În capul mesei, tolănit într-un fotoliu, cum îi sta bine unui amfitrion, şedea un bărbat în vîrstă, gras, cu ochelari, cu mustăţile cărunte, tunse scurt.

Într-un colţ, lîngă patefon, trei tinere fardate strident şi doi tineri se lăfăiau pe-o canapea. Unul dintre ei, vînjos, cu părul vîlvoi, purta o haină boţită, de sub care se vedea o flanelă în dungi, de marinar. Al doilea, un lungan slăbănog, purta un costum gri, foarte îngrijit. Aplecîndu-se, el îi spuse încet tînărului cu flanelă de marinar :

— De ce întîrzie directorul ? Nu s-o fi întîmplat vreo dandana ?

— Ne-a spus să-l aşteptăm aici, răspunse sec celălalt. Mai bine spune fetelor ceva vesel.

Deodată se auzi o bătaie în uşă. În cameră se făcu linişte. Toţi aşteptau încordaţi. Bătaia se repetă insistent, puternic. Atunci bărbatul în vîrstă şi cu ochelari se ridică greoi din fotoliu, ieşi în antreu şi, apropiindu-se de uşă, întrebă cu glas tăios :

— Cine-i acolo ?

— Piotr Kuzmici, se auzi din dosul uşii, eu sînt, Efimov. Deschide, am o treabă cu dumneata !

— Vecinul nostru... Dracu' l-a adus ! bombăni bătrînul în antreu. Să deschid sau nu ?

— Deschide.

Uşa împinsă se izbi de perete şi în prag apăru pe neaşteptate silueta masivă a lui Kostea Garanin, cu pistolul în mînă.

— Toată lumea rămîne pe loc ! Mîinile sus !

Piotr Kuzmici, bărbatul în vîrstă, stăpînul casei, privind ca fermecat pistolul îndreptat spre el, ridică tremurînd mîinile. Dar flăcăul în flanelă de marinar se năpusti în cameră ţipînd :

— Miliţia !

Şi înşfăcînd de pe masă o sticlă, o azvîrli în bec. Se auzi o pocnitură puternică şi camera se cufundă în întuneric. Toată casa răsuna de ţipete şi înjurături.

Tot atunci trosniră geamurile celor trei ferestre şi prin ele se avîntară înăuntru nişte umbre, iar în clipa următoare, din diferite colţuri ale camerei ţîşni lumina mai multor lanterne. La această lumină slabă, musafirii, strînşi într-un colţ, văzură îndreptate asupra lor, din toate părţile, pistoale.

Din curte se auziră glasuri şi lătratul furios al unui cîine.

— Toţi rămîn pe loc ! Nimeni nu mişcă ! se auzi glasul ameninţător al lui Garanin. Tragem fără avertisment ! Spectacolul s-a terminat.

Privirea lui Garanin căzu asupra flăcăului cu flanelă.

— A ! Fedka-măciucă ! exclamă el ironic. Asta zic şi eu pleaşcă !

— Mi-era dor de voi, zîmbi strîmb „marinarul".

— Ia-hai, poftește afară! îi porunci sever Garanin. Stăpînul casei dădu să iasă și el, dar Garanin îl opri:

— Dumneata, cetățene, deocamdată rămîi.

În curte se auzeau motoarele mașinilor care intrau din stradă.

În cameră se răspîndi lumina unui bec nou.

Curînd totul luă sfîrșit. În casă rămaseră numai patru lucrători ai grupei operative, în frunte cu Garanin, stăpînul casei, Piotr Kuzmici, și Dobrohotov, adus între timp de Lobanov. Îi dezlegară mîinile, iar el, venindu-și în fire, urmărea cu o indiferență studiată tot ce se petrecea în jur. Numai obrazul stîng îi tresărea din cînd în cînd într-un rictus nervos.

Piotr Kuzmici, pe un scaun fără spătar, cu picioarele strînse sub el, se legăna într-o parte și alta, văicărindu-se:

— Ce-o să fie acum? Doamne, apără și miluiește!... Ce-o să fie acum cu mine?... Uite cu cine m-am încurcat la bătrînețe!...

— Mai cheamă pe cineva de la Efimov, ordonă Garanin unuia dintre lucrători. Să avem martori. Acum începem percheziția.

— Nu mai chemați pe nimeni. Nu-i nevoie! sări grăbit Piotr Kuzmici de pe scaun. Vă spun tot, vă arăt tot ce-i aici. Uf, ticălosule! și-l privi cu ură pe Dobrohotov. Uite la el. „Elegantul“! Fir-ai tu blestemat să fii!

— Nu tulbura amintirea senină a întreprinderii mele, zvîrli ironic Dobrohotov. Atelierul „Elegantul“ și-a sfîrșit existența terestră.

— Ca și proprietarul lui, nădăjduiesc, adăugă Voronțov, privind atent un ceas mare de mînă, cu brățară metalică, pe care tocmai îl găsise în sertărașul pendulei.

Obrazul lui Dobrohotov începu din nou să tresară nervos.

— Ce vreți să spuneți? întrebă el provocator.

— Prea mult sînge ai vărsat, Dobrohotov! Începînd cu Klimașin. De altfel ăsta-i chiar ceasul lui.

Obrazul lui Dobrohotov începu să tremure mai puternic și el, apăsîndu-și-l cu palma, se întoarse.

— Ziceai că ne arăți ce-i pe-aici, se întoarse Garanin spre stăpînul casei.

— Da, da, dădu Piotr Kuzmici grăbit din cap. Pieile sînt acolo, în pivniță. Dînsul le procura...

Curînd, pe masa de pe care fuseseră strînse vasele apărură două valize mari, mînjite de pămînt și ticsite cu piei de astrahan. Kostea luă una din ele și o întoarse — purta marca fabricii.

— S-a zis cu mine ! șopti Dobrohotov. Gata, am ars ca o lumînare...

Între timp, fu găsit și dat lui Garanin un cuțit de vînătoare, pe mînerul căruia era gravat : „Lui Vadim D., cap înflăcărat, cu urarea de a și-l păstra pe umeri". Kostea citi inscripția, zîmbi și ordonă cu glas scăzut unuia dintre lucrători :

— Telefonează la Moscova. Raportează situația. Iarțev poate să-nceapă. Și... întreabă ce-i cu Serghei.

Garanin se uită la ceas : era ora două noaptea.

În aceeași noapte, pe coridorul etajului al patrulea al clădirii înalte de pe Petrovska era animație : se pregătea o operație de mare amploare. Oamenii vorbeau însuflețiți între ei, umblau de colo-colo pe coridor, răsunau glume, rîsete. Încercau toți o stare de surescitare combativă : ca rezultat al multor luni de muncă încordată a întregii secții, urma să fie lichidat un grup periculos de infractori. Unii dintre lucrătorii operativi jucau șah în camere, cu ușile deschise, ca să audă ordinul de plecare.

În cabinetul lui Zveriov se mai aflau Iarțev, anchetatorii de la procuratură și comandanții grupelor operative. Telefonul suna mereu și Zveriov, ascultînd ultimul raport, repeta de fiecare dată, pe un ton imperturbabil, aceleași cuvinte :

— Continuați supravegherea. Putem sosi în orice clipă. Așteptăm semnalul de la Shodnea.

Ghenadi se uită la ceas. Era trecut de unu. Ar fi fost timpul.

Din nou sună telefonul. „E un interior", se gîndi Ghenadi. Zveriov ridică receptorul.

— Alo !

— Maiorul Zveriov ?

— Da, cine-i la telefon ?

— Raportează ofițerul de serviciu pe Direcție, Skvorțov. Ni s-a telefonat de la spital. A sosit acolo o urgență de la Shodnea. Căpitanul Korușnov a fost adus rănit... Glasul ofițerului de serviciu tremură pe neașteptate.

— Cum ? ! Ce ? !... Și Zveriov, respirînd adînc, întrebă cu glas surd : Ce s-a întîmplat acolo ?

— Deocamdată nu știm nimic. Korșunov nu și-a revenit încă. Așteptăm un telefon de la Garanin.

Zveriov lăsă încet receptorul în furcă, privindu-i pe cei care începuseră să se îmbulzească în ușă.

— Ei ? întrebă nerăbdător Ghenadi. Ce s-a întîmplat ?

— În timpul îndeplinirii misiunii la Shodnea, căpitanul Korșunov a fost grav rănit.

Lucrătorii se împrăștiară tăcuți prin camerele lor. Nu se mai auzeau nici glume, nici rîsete. Toți vorbeau cu glas scăzut, cu o ură abia stăpînită. Operația pe care urmau să o îndeplinească, continuare a celei ce se desfășura acum la Shodnea, li se părea deosebit de plină de răspundere și necesară. Mai ales acum, după primirea dureroasei vești, la gîndul că în noaptea aceasta se vor întîlni cu dușmanul lor comun, primejdios, sălbatic, strîngeau toți fără voie pumnii. „Stai tu, nemernicule, ce-ți arătăm noi !"

După o oră primiră în sfîrșit telefonul mult așteptat de la Shodnea. Prin toate camerele etajului al patrulea trecu în zbor ordinul : „Plecarea !"

Cele două mașini care goneau pe strada pustie, puternic luminată, opriră în fața casei în care locuia Plîșevski. Din dreptul ușii se desprinse un om și, întredeschizînd portiera din față a primei mașini, îi spuse încet lui Zveriov, aflat lîngă șofer :

— E acasă. Doarme. E și fiica lui. Altcineva, nimeni.

— E clar. Martori aveți ?

— Da.

La un semn al lui Zveriov, toți ieșiră din mașină și, tăcuți, urcară scara.

Nici la primul țîrîit de sonerie, nici la al doilea nu răspunse nimeni. Abia după ce sunară a treia oară, în dosul ușii se auziră pași grăbiți și un glas speriat de fată întrebă :

— Cine-i acolo ?

— Deschideţi, vă rog. Miliţia !

— Miliţia ? !

Fata încercă să deschidă dar, de emoţie, probabil nu reuşea În acel moment, în dosul uşii se auzi un glas liniştit de bărbat :

— Du-te la tine, Galia. Deschid eu. Trebuie să fie o neînţelegere.

Uşa se deschise şi în prag apăru Plîşevski, într-un halat de casă şi în papuci îmblăniţi.

— Ce doriţi, tovarăşi ? întrebă el iritat.

— Sînt de la miliţie. Poftim legitimaţia mea, răspunse imperturbabil Zveriov. Iată mandatul dumneavoastră de arestare, eliberat de procuratură, cetăţene Plîşevski, şi mandatul de percheziţie al locuinţei.

Ochii lui Plîşevski se-ngustară.

— Nu vreau să văd nimic ! răspunse el tăios şi grav. Protestez ! Năvăliţi noaptea în locuinţa unui om ! Asta-i samavolnicie !

— Refuzaţi să ne daţi drumul în casă ? întrebă liniştit Zveriov. Repet, e ordinul procuraturii.

— Da, refuz ! Nu admit acest abuz !

— Atunci sîntem nevoiţi să intrăm fără consimţămîntul dumneavoastră ! conchise Zveriov cu sînge rece.

Făcu un pas înainte şi Plîşevski, involuntar, se dădu la o parte. Intrînd în hol, Zveriov privi în jur şi, arătînd spre o uşă, întrebă :

— A cui este camera ?

— A fetei mele, strecură printre dinţi Plîşevski.

— Iar cealaltă ?

— Biroul meu.

— Toată locuinţa vă aparţine ?

— V-am spus că aceasta este camera fetei mele. Dincolo stau eu.

În aceeaşi clipă în hol intră Galia, încheindu-şi grăbită halatul. Îl privi provocator pe tatăl său şi spuse :

— Nu, să percheziţioneze şi camera mea !

Percheziţia începu.

În birou, la masa de scris, se așeză anchetatorul de la procuratură, care încheia procesul-verbal al percheziției, notînd toate obiectele de valoare pe care lucrătorii le așezau cu grijă pe masa rotundă și scundă de lîngă canapea — cristaluri, argintărie, tablouri, obiecte de anticariat.

Plîșevski ședea în fotoliu, lîngă fereastră, picior peste picior, și urmărindu-i cu un zîmbet de dispreț, făcea din cînd în cînd observații veninoase :

— Vă sfătuiesc să notați toate cărțile. Sînt mai de valoare decît bibelourile. Dar fără greșeli gramaticale.

Nu-i răspunse nimeni.

— Bineînțeles, unor milițieni nu li se poate pretinde așa ceva.

Lucrătorii își continuau tăcuți munca. Dar Galia nu se putu stăpîni. Sări de pe canapea și, cu ochii plini de lacrimi, strigă mînioasă :

— Taci din gură ! Să-ți fie rușine !

— Liniștește-te, fetițo ! o opri Zveriov. L-au lăsat nervii. E clar.

— Nu pot să stau liniștită ! răspunse aprinsă Galia. Cum de îndrăznește !

Percheziția continua. Pentru toți era clar că obiectele de valoare găsite nu puneau capăt cercetării.

Abia pe la cinci dimineața unul dintre lucrători îi dădu lui Zveriov o bucată de hîrtie.

— Am găsit notița aceasta în hol, sub placa de la calorifer, raportă el.

Zveriov o desfăcu. Pe ea erau înșirate, pe două coloane, niște cifre și frînturi de cuvinte :

a. sal. cam/4 (1,7 + 3,5 + 4,25)
b. bir. (3,1 + 2,4)
dv. dr. 4 (1,9 + 3,8 + 2,7 + 4,1)
păp. 4 (4,0 + 3,2 + 3,2 + 2,5)
per. fr. 7(3,8 + 3,1 + 4,4 + 1,8 + 3,6 + 1,3 + 1,6)
i. dr. pr. (3,7 + 4,31) etc.

După ce privi atent notița, Zveriov i-o arătă lui Plîșevski :

— Ce-i asta ?

— Habar n-am ! strînse Plîșevski din umeri. De unde ați luat-o ?

— Habar n-ai ? Şi colţul ochiului drept al lui Zveriov se încreţi ironic. Bun. Ne descurcăm şi singuri.

— N-aveţi decît ! îşi strîmbă Plîşevski dispreţuitor buzele. Nat Pinkerton cu trei clase elementare !

Fără să-i răspundă nimic, Zveriov ieşi din cameră şi chemă pe unul dintre lucrători. Apoi amîndoi se încuiară în bucătărie.

— Înţelegi despre ce-i vorba ? întrebă Zveriov. Un cifru.

Între timp percheziţia continua. În camera Galiei fu strîns covorul mare de pe jos şi locotenentul Arbuzov, opintindu-se, abia îl putu scoate pe coridor. Prin uşa deschisă a biroului surprinse privirea lui Plîşevski aţintită asupra lui.

Arbuzov se întoarse din nou în camera Galiei.

După o clipă, în silă parcă, Plîşevski se sculă de la locul lui şi, cu un aer nepăsător, măsură de cîteva ori biroul, apoi ieşi pe coridor, o clipă privi în camera fetei, după care, cu acelaşi mers liniştit, se întoarse în birou. Părea să nimeni n-a observat nimic.

Dar locotenentul Arbuzov, după ce Plîşevski plecă, îi făcu vesel cu ochiul tovarăşului său şi abia şoptit îi spuse :

— Ai văzut ? E nervos, ticălosul ! Ia hai să vedem ce-i cu parchetul ăsta.

Cercetară cu grijă, una după alta, toate plăcile parchetului. Toate erau perfect îmbucate, toate.. în afară de trei, care sub apăsarea puternică a piciorului, „răsuflau“ abia observat. Intrară în funcţiune sculele.

Cînd plăcile fură scoase, sub ele apăru o adîncitură mare, îmbrăcată în zinc, ticsită cu teancuri de carnete de depuneri şi pachete mari de bani. Printre acestea şi dolari.

Pe latura inferioară a uneia din plăci era fixat un arc, legat de o roată dinţată, cu care se angrena o altă roată dinţată, de formă conică, şi de la care pornea de sub duşumea un cablu subţire de oţel. Drumul acestuia fu repede descoperit. Cablul trecea pe sub duşumea, apoi pe sub pragul uşii, avînd celălalt capăt în antreu, lîngă cuier. Unul din buloanele în care era prins cuierul era fals, în cuibul lui fu găsit un orificiu pentru cheie. Mecanismul ascunzătorii era acum clar.

Carnetele şi banii fură îngrămădite pe masa din faţa anchetatorului.

Înfundată într-un colț al canapelei, Galia urmărea cu groază tot ce se întîmpla. „Dumnezeule, Dumnezeule, de unde toate astea ? !... șoptea ea ca în delir. De unde ?... Tot a adunat a adunat ! Pe furiș, ca hoții !... E un hoț... Biata mea măicuță, n-ai știut cu cine ai trăit... Și nici eu n-am știut cine e !... Nu, nu, nici nu mai rămîn pentru nimic în lume... Am să muncesc... Nu mă ating de nimic de-aici... „Și gemînd, Galia închise ochii. În aceeași clipă, fără să vrea, gîndul îi zbură la Mihail. Unde-o fi acum ?

Punînd pe masă ultimul pachet de bani, Arbuzov se uită la fața lui Plîșevski, acum cenușie, și cu o asprime care nu-i era caracteristică, îi spuse :

— Cetățene Plîșevski, ați jucat o carte mare și ați prierdut.

Plîșevski zîmbi strîmb.

— Cît zel în tot ce faceți ! Se vede că nu v-am tratat cu coniac, strecură el batjocoritor, printre dinți, și o privi pe Galia.

Cu obrajii aprinși ca focul, fata, grăbită, își lăsă ochii-n jos.

Arbuzov răspunse liniștit, aproape vesel :

— Vă referiți la Mihail Kozin ? A fost scos din cadrele miliției. Dar înainte de toate, e bine să știți, a venit singur și spus tot. Așa că, nici din el n-ați reușit să faceți un trădăto E clar, nu ? Poate că acum veți da pe față și celelalte cărț Așa, de bună voie...

Plîșevski își strînse buzele subțiri .și răspunse veninos

— Prea te crezi, tinere ! Nădăjduiesc că se va găsi cinev care să-mi pună întrebări mai inteligente.

Dar, oricît se stăpîni, tot își aruncă pe furiș privirea sp ceas. Dacă Kozin a vorbit, ce se-ntîmplă acum la Shodnea

Afară începu să se lumineze de ziuă. Prin pîcla cenușie î cepură a se contura clădirile vecine, strada pustie, acoperit de zăpadă, mărgele gălbui ale felinarelor. Era aproape șapt dimineața.

În sfîrșit, din bucătărie apăru Zveriov. Cu un aer impe turbabil intră în cabinet, ținînd în mînă notița misterioas și spuse :

— Ia să facem noi o verificare, tovarăși. Interesant ! S căutăm pietricelele, și se uită pe notiță. Așadar, primul rîn prima trimitere : colţul saltelei canapelei — 4 pietricele, greutatea fiecăreia o arată aici probabil în carate.

Ca arsă, Galia sări de pe canapea.

După cîteva minute, în colţul ramei de lemn a canapelei, sub saltea, fu descoperită o adîncitură, iar în ea patru pietricele strălucitoare — briliante.

— Aşa... Şi-acum mai departe, spuse Zveriov tot atît de liniştit, dar în fundul ochilor îi străluci bucuria. Rîndul doi — broasca biroului : două pietricele. Mai departe — divan, partea dreaptă, patru pietricele. Îl privi pe Plîşevski. Ca să nu mai stricăm lucrurile, poate îmi arăţi exact ?

— Ce treabă am eu ? Stricaţi-le ! răspunse acesta batjocoritor. Nădăjduiesc că statul n-o să sărăcească din cauza asta.

După ce fură scoase încă patru briliante, Zveriov indică următoarea trimitere :

— „Păp“... Asta o fi vreo păpuşă. Daţi-o-ncoace !

Toţi priviră în jur, dar nicăieri nu se afla nici o păpuşă.

— Staţi ! strigă tulburată Galia. Probabil că e vorba de o husă care acoperă ceainicul. E în formă de păpuşă. Alta n-avem... E la bucătărie.

Plîşevski îi aruncă fetei o privire plină de ură, dar rămase tăcut. Pe masă, în faţa anchetatorului, creştea mormanul scînteietor de luminiţe ale pietrelor preţioase.

— Acum pervazul ferestrei. Acolo sînt şapte bucăţi, continuă Zveriov, ţinînd degetul pe notiţă. Probabil că pervazul e mobil...

...Percheziţia se termină pe la zece dimineaţa. Obosiţi dar însufleţiţi, lucrătorii începură să împacheteze în valiză lucrurile de valoare găsite. Zveriov îi dădu lui Plîşevski să semneze procesul-verbal al percheziţiei.

— Nu semnez nimic ! refuză tăios acesta.

— Cum doreşti ! răspunse Zveriov imperturbabil şi adăugă sec : Îmbracă-te, cetăţene Plîşevski !

Într-una din primele seri de martie, mai nerăbdător ca oricînd, Senka Dolinin se tot foia în jurul băncii de lîngă poartă, aşteptîndu-l pe Klim. Fumase cinci sau şase ţigări şi simţea că-l apucă furia. Doar s-au înţeles precis ! Şi biletele le avea în buzunar ! Bineînţeles, acum de cînd e şef, Klim e tare ocupat — toată ziua consfătuiri, ședințe, rapoarte... Curat Academia de științe, nu o brigadă de sprijin a miliției! Ori s-a dus s-o ia pe Lida? Așa li-i obiceiul: ba el se duce după ea, ba ea vine după el. De s-ar căsători odată! I-ar fi mai ușor! Și n-ar mai trebui să cumpere trei bilete, că altfel nu-i chip să-l convingi pe Klim să meargă. Asta da, dragoste! Dar prea-i vine peste mînă, mereu cu ei, parcă ar fi a cincea roată la căruță. La urma urmelor, ar trebui și el să umble cu o fată!

Gîndindu-se la asta, Senka se întristă dintr-o dată. Oftă și scoase să-și aprindă altă țigară, cînd în sfîrșit se apropie Klim. Venea, bineînțeles, cu Lida. Klim avea un aer foarte grav.

— Sigur, bombăni Senka, șefii nu întîrzie niciodată, ci, mă rog, sînt reținuți...

— Am avut o ședință.

— Păi eu ce spun! Înțeleg...

— Nu-nțelegi nimic! A fost o ședință deschisă de partid. Toată fabrica a venit. Taras Petrovici a vorbit de banda aceea.

— Nu mai spune! Ochii lui Senka străluciră de curiozitate.

— Și știi cine-a mai venit?

— Ce crezi că-s eu, ghicitor?

— Korșunov și Iarțev. Au luat și ei cuvîntul și au povestit totul, cum s-a petrecut. Korșunov are o cicatrice mare pe tot obrazul. Abia a ieșit din spital.

— De unde are cicatricea?

— Cînd l-a arestat pe unul din bandiți...

— Pfiu-pfiu! fluieră Senka. Greu i-a mai înhățat!

— Pentru că și noi... îi ajutăm prea puțin, răspunse serios Klim. Și despre asta s-a vorbit la ședință.

— Ei, fraților! De ciudă, Senka strivi țigara între degete. Cum naiba se poate ține o ședință ca asta fără mine? Nu mai înțeleg nimic! Doar am pus și eu umărul aici!

Lui Klim i se făcu deodată rușine.

— Ai dreptate. Am greșit. Dar ne-au chemat pe neașteptate.

— Bine, bine! Dacă recunoști, te iert, dădu Senka din mînă. Și ce spunea Korșunov?

— De pildă de Klimașin. Pielicica aceea, atunci i-a fost strecurată în buzunar. A recunoscut, împielițatul!

— Cînd îi judecă?

— Curînd. Şi Lida o să fie şi ea de faţă... O privi atent pe fată.

— Să nu-ţi fie teamă! o sfătui Senka, luînd un aer grav. Spune totul cum a fost, şi o să fie bine. Noi o să te susţinem. Poţi să te bizui pe noi! Ei, şi cu scobitoarea aia de Plîşevski cum rămîne? Senka o privi cu şiretenie pe Lidocika.

Dar răspunse Klim în locul ei:

— Va fi judecat. Sever... Şi noi toţi trebuie să tragem o lecţie şi să n-o uităm toată viaţa!

Cuprins

Cu multe necunoscute 5
Molia neagră 205

Redactor : E. GROZEA

Bun de tipar 12.04.1971. Apărut 1971. Hîrtie
tipar de 50 g/m^2. Format 540×840/16. Coli de
tipar 26. B. 116.

Tiparul executat sub comanda nr.
10 197, la Combinatul poligrafic „Casa
Scînteii", Piața Scînteii nr. 1,
București.
Republica Socialistă România.

EDITURA MILITARĂ

Lei 10,50